

Laik se dívá na nás

F. H.

Přišel ke mně posluchač filosofie, praktický katolík, který chtěl jíti původně do bohosloví. Během rozhovoru jsme přišli na mnohé otázky, týkající se života našich vysokoškoláků. Mezi jiným zmínil se také o protináboženských přednáškách universitního profesora Kolmana a jiných, konaných na fakultě i jinde. Zapsal si z těch přednášek mnohé názory a námitky a prosil mne o poučení a vysvětlení.

Při té příležitosti jsem poznal, jak je důležité, aby naši středoškoláci v hodinách náboženství byli poctivým studiem co nejlépe připraveni na nejrůznější pozdější útoky na jejich víru. Sám se přiznal, že většina posluchačů si s těmito rafinovanými útoky svých profesorů neví rady, a tím nastává nebezpečí podlomení jejich víry, nebudou-li dostatečně poučeni. Jaké škody by tím vznikly, dovedeme si představit, neboť to budou jednou vychovatelé naší středoškolské mládeže.

Jako jinde, i zde, myslím, byla by preventivní metoda asi nejlepším prostředkem k odvrácení zla, pokud nebudeme mít po vzoru zahraničních universit „universitní kaplany“, jejichž hlavním úkolem by bylo paralyzovat onu zhoubnou činnost nevěry. Tuto věc však ponechávám na uvážení profesorům náboženství, respektive jejich inspektorům.

Zde se chci dotknout jiné, neméně důležité věci. Onen posluchač filosofie si totiž jednou zašel za svými bývalými spolužáky do semináře.

„A věřte mi, odcházel jsem odtud bolestně zklamán“ — pravil mi. „Zmínil jsem se o duchu, kterým se nesou mnohé naše přednášky a o těch různých námitkách a potížích, se kterými budou muset se také seznámit a s nimi počítat... A setkal jsem se s pramalým zájmem a pochopením. Měl jsem dojem, jako by žili za čínskou zdí nebo ve skleníku uprostřed světa, o jehož záludnosti, zlobě a pravé podobě tito naši budoucí duchovní vůdci možná nemají ani správné představy.“

Místo toho jsem však slyšel stížnosti, a mnoho stížností. Pravili mi: Možná představení nechápou nás, kteří jsme vyrostli na gymnasiích v zcela jiném prostředí a duchu, než tomu bylo před 30 nebo 50 lety. A zřejmě kritisovali různé předpisy, které prý pocházejí ještě z doby tridentského koncilu a nepočítají s dnešními poměry. Když představení trvají na jejich strohém dodržování, tož to prostě obcházíme... (Jednalo se totiž o nějakých předpisech o dojížděcí tramvaji a pod.)

Měl jsem dojem určité zkostnatělosti na jedné straně a nedůslednosti na straně druhé. Na některém místě musí být chyba. Kde, to už není mou věcí

zjišťovat. Nešlo by snad mnohé, ne ovšem zásadní, ale méně důležité věci přispůsobit dnešku? Nešlo by snad upozornit na to příslušná místa? Vždyť sami máme zájem na tom, abychom později pracovali s kněžími co nejlepšími a všestranně připravenými na své krásné povolání!"

Potud onen vysokoškolák.

Dlouho jsem uvažoval, až jsem se rozhodl, že tento rozhovor uveřejním. Nechci tím nikoho napadat. Ostatně tlumočím jen názor laika na jednu velmi důležitou věc. Jsme všichni lidé chybující. Jsme-li upozorněni na své chyby od laiků, i za to máme být vděční. Vždyť skutečné chyby se dají odstranit. Kdyby snad bylo něco chybného dokonce ve výchově kněžského dorostu v našich seminářích, potom jsme před Bohem, Církví i národem povinni tyto chyby odstranit.

Doslov red.: Máme-li zaujmouti stanovisko k všeobecné stížnosti, máme spolehlivý reflexní princip: „Praesumptio in dubio stat pro Superiore.” Víme, že mládí rádo přehání a zveličuje. Nicméně je třeba stále hledat a zpytovat, zda ta či ona instituce je stále dosti časová; a tu je ukazatelem též celková nálada seminaristů. Odkazujeme na referáty v DP, č. 15 a č. 18, o hledání nových cest v tom ohledu ve Francii.

Dialektika lásky

J. Girard-Reydet:
Upravil mira.

Jsou bludy, nad kterými není možno zvítězit rozumovým vysvětlením, nýbrž životem, protože jejich příčinou jest slabost křesťanů. Protože křesťané nežijí křesťansky, proto se šíří mnoho bludů, které způsobují mnoho zla. Kard. Saliège.

Odpůrci materialismu bojují proti němu, aby získali, a pokládají se za favority v tomto boji. Církev je však proti materialismu její postavení se nemůže změnit. Materialism je v rozporu s posláním, které přijala od Boha.

Někteří kněží by chtěli bojovat proti velké heresi, avšak „nevědí, jak začít”; zjišťují, že jejich okolí je proniklé materialismem. Tito kněží se tážou, zda by nebylo třeba „jasného odsouzení této nauky” (to se již stalo 19. III. 1937, encyklikou Divini Redemptoris), nebo zda by nebylo správné „zamířit pastorační činnost tak, aby co nejvíce ztracené půdy bylo získáno”.

Pius XI. v encyklice Divini Redemptoris doporučuje kněžím, aby „reservovali největší a nejlepší část svých sil a své činnosti získání dělnických mas Kristu”. Encyklika zároveň ukazuje směr, kterým se má pastorační činnost ubírat. Papež hlásá křesťanství, říká, že nejlepší způsob, jak potříit blud — je šířit světlo (křesťanství). Argumenty a polemikou se mnoho nezíská. Zbraněmi ještě méně. Růženec a kázání sv. Dominika získalo více Albigenkých než vojáci Šimona z Monfortu. Nepočítejme s atomovou pumou, která by učinila konec novému bludu, My máme Světlo, my máme Život. Na nás je — šířit je.

Materialista touží po radikální změně společnosti a této snaze věnuje své síly. Pravý křesťan pracuje ještě pro větší změnu: pro osvobození, zbožnění, sjednocení lidského pokolení (zde na zemi) v mystickém těle Kristově. K uskutečnění tohoto velkého díla do- stává s nebe sílu: lásku, vlitou do srdce Duchem sv., s níž má uskutečňovat přikázání: „Milujte se vespolek, jako já jsem miloval vás“. Křesťan by měl méně důvěry k slovům svého Mistra, než materialista k dialektice Marxově?

Dialektika materialistická a dialektika křesťanská.

Je třeba říci několik slov o „dialektice“, kterou zde rozumíme postup od jedné pravdy, reality základní, k Pravdě a Realitě konečné. Hegel, zakladatel absolutního idealismu, si toto slovo přivlastnil a učinil je součástí své filosofie, ve které dominuje Idea. Postupujme dle jeho způsobu: Tvrdí na př.: Jednota je dobrá (these). Tato pravda je částečnou pravdou, velmi vzdálenou úplné Pravdě. Abychom dospěli k této, je třeba, abychom k první pravdě připojili jinou, která v první není obsažena. Tedy antithesí je soud: nejednota je dobrá. Tato dvě protikladná tvrzení jsou pravdivá z téhož důvodu, a vzájemně se potírajíce v mém nitru, chtějí býti sloučena v třetí pravdu (synthese), která by byla co nejbliž vlastní Idei. A tak podobně.

K. Marx sveden touto sofistickou, přenesl ji ze světa ideí, v nějž nevěřil, do oblasti měnící se reality, která jediná pro něho existuje. Svět je ve vývoji, vlivem sil, vycházejících z hmoty. Zastavit se, vybudovat pevný stav nebo zřízení, je dle něho smrt. Svět nemůže pokračovat ve vývoji leč násilným protikladem sil vycházejících z látky proti silám, které nejsou výrobně činné, proti všemu, co je stálé. Dialektickým principem materialismu je: rozdělení, protiklad, revoluční akce, až do té doby, kdy budou všechny reakční síly vyloučeny a v lidském pokolení budou jen síly sloužící pozemskému blahu společnosti. Tak z dialektiky idealistické — protikladu (Hegelovy), se stala dialektika materialistická — revoluce (Marxova).

V čem spočívá dialektika křesťanská? Pro křesťana je vrcholným bodem dokonalosti obnovení všech věcí v Kristu (Ef. 1, 10), kterého poslal Otec, aby shromáždil všechny lidi, všechen život, v jednom Těle. Toto sjednocení se neděje bojovným způsobem, který by vylučoval protikladné síly, Kristus nechce žádného ze svých učedníků ztratit (Jan XVII), tělo potřebuje všechny údy (I. Kor. XII.) — ale uvedením všech lidí do téhož životního proudu. Takové sjednocení vychází z nitra a uskutečňuje se spojením duchů stejnou měrou, srdcí stejnou láskou, a nejrůznější činností, která je konána ve službě Těla. Tělo se formuje a zdokonaluje tou měrou, jakou každý úd je si vědom své příslušnosti k němu, jak zde nachází své místo, hraje svou roli, a cítí se zavázán nejen právy, ale i povinnostmi k ostatním údům. Tak vzniká společenství,

řízené zákonem, jímž je láska, pramenící z Boha, a jejíž vliv se rozlévá na všechny údy skrze Krista. Dialektickým principem, řídícím činnost křesťana, má být: cítit s každým člověkem, milovat ho, vzájemně si pomáhat, pracovat o jednotu, jednat společně, aby nastala pevná jednota. Milovat je možno vždy, milovat je vždy účinné. Jak uvést však princip lásky do světa křesťanského?

Svět začleněný do proudu lásky.

Materialism nezískává stoupence výkladem své nauky; ti jsou získávání činností od člověka k člověku. Podružnou věcí je školení, které má za úkol rozvinout nadšení nejlepších příslušníků. Člověk se stává materialistou činností. Chcete získávat křesťany? Užívejte činné metody: pracujte v duchu křesťanském, jako údy v jednom těle; práce má tři stupně:

1. stupeň: získávat lidi dobré vůle k vzájemné pomoci, odpovídající potřebám prostředí. Za války bojovníci Mouvement populaire (ve Francii), chtějící odpomoci bídě v rodinách, shromáždili věřící i nevěřící, a vybídli je, aby pomohli tento nedostatek odstraňovat. To je praktické provedení prvního stupně.

2. stupeň: ukázat důvody této nezištné akce: potřeba jednoty, obecný prospěch, křesťanské bratrství. Na prvním stupni spojuje lidi přirozená dobrá vůle. Aby pokročili dál v chápání své činnosti, je třeba objasnit jim cenu křesťanského přátelství. Láska se ukáže v tom stupni krásy, jak dovedou křesťanští pracovníci nezištně sloužit společnosti aniž by chtěli získávat členy nějaké strany. Je nutno, aby ideál byl čistý, má-li vzbudit jiný ideál.

3. stupeň: vysvětlit křesťanské důvody této akce tomu, kdo o to žádá. Když přijde někdo s otázkou: proč pracovat nezištně, odpověď na ni je: protože celé dílo Kristovo je posvěceno láskou: Trojice, vtělení, vykoupení, mše sv., sv. přijímání. Náboženství takto vysvětlené není již náboženstvím, které přikazuje, nýbrž obohacuje nejcennějším darem — láskou. Láska vede k Bohu — „Bůh jest láska“, napsal sv. Jan.

Posvěcující síla lásky.

Stát se křesťanem není tak snadné jako se stát materialistou. Tam stačí školení. Stát se křesťanem znamená být uveden do nadpřirozeného života, ve spojení s Bohem. My si obvykle všimáme milosti pramenící ze svátostí, ale zapomíná se na neviditelné cesty víry, naděje, lásky, kterými milost kráčí, cesty velmi rychlé, kterými jde tolik chudých, nemocných hříšníků... Tyto cesty můžeme otevřít mnohým duším, a nechat je po nich kráčet samotné, jestliže je Bůh chce tak k sobě přivést. Podstatné je, aby kráčely k Bohu a k němu dospěly jistě láskou.

Přísný theolog by mohl namítnout, že vzájemná pomoc, ke

kteřé zveme nekřesťany, vzbudí jen cit lidské solidarity a ne božskou lásku. Ano, my však též víme, že milost (gratia praeveniens) disponuje k dobrým skutkům, i když sama ještě v duši není (jako qualitas haerens); víme, že mezi člověkem a Bohem je reální a živé spojení, které se vymyká naší logické analýse. „Kdo činí pravdu, jde ke světlu, aby jeho skutky se zjevily, protože jsou v Bohu vykonány”. (Jan 3, 21). „Kdo činí spravedlnost, je zrozen z Boha” (I. Jo II., 29) a „milujeme-li se navzájem, Bůh přebývá v nás” (ibid. III. 12). Kdo miluje svého bližního, kdo se pro něho obětuje, vstupuje do proudu lásky, která je vlastností Boží, byla nám zprostředkována Synem, působí mezi námi, aby se vrátila k Otci (I. Jo IV. 7—12). Bližní, kterého milujeme, není již člověkem, ale údem Kristovým (Mat. 25, 40).

Křesťanští bojovníci, naplnění láskou.

Žádná dialektika nemá síly, nemá-li pracovníků. Křesťanská „dialektika” volá křesťanské bojovníky. Říkám: křesťany, naplněné velkou realitou Těla Kristova, kteří se cvičí v lásce. Ať už křesťan pracuje v kterémkoli úseku, nepracuje pro spolek nebo sdružení, ale pro mystické Tělo. Místní prostředky, metoda, taktika, nemají mít vlivu na konečný cíl, ke kterému směřuje všechna činnost: sjednocení mysli a srdcí v plnosti života Kristova. Být křesťanem, to je první znak pravých bojovníků.

Druhým znakem je, aby vždy milovali, i když jsou nenáviděni, napadáni, když není jejich láska splácena. Ať už je to v rodině, ve škole, v dílně, v politice, láska vede člověka jinak než zášť, ve slovech i skutcích. Řeknete: je to nebezpečné zbavit se tímto způsobem ochrany. Ovšem, je to nebezpečné opustit břeh lidské opatrnosti — avšak čím by se lišil učedník Kristův od obyčejného politika, kdyby hledal pouze lidské vítězství nad těmi, kteří nejsou s ním stejného smýšlení?

Upřímná, hluboká láska, vycházející ze srdce Kristova, má naplňovat bojovníky a sílit je v boji proti nespravedlnosti, bídě mravní, materiální, která dopadá na úd Kristův. Z této lásky pramenilo neuhasitelné nadšení všech velikánů Církve. To jest třetí znak.

Čtvrtým znakem pravého křesťana je odhodlání snášet oběti, ovládat vášně, odepřít si dovolené věci, přijmout skromnější úkol, nehledat svých výhod, svůj prospěch, zkoušet svou nezištnost, odvážit se všeho pro věc Kristovu... Dobrý voják Kristův přijme velkodušně omezení a práce, které mu budou uloženy. Snaha po vlastním zdokonalení mu připomíná: je třeba, aby láska Kristova se šířila.

* * *

My, křesťané, se nemusíme v budoucnosti ničeho bát, jestliže budeme sledovat „dialektiku Kristovu”. Mé přikázání je, abyste se milovali vespolek, aby naše láska objímala celé lidstvo, nevyjí-

maje ani nepřátel, překlenula propasti egoismu a spojila nás v jednotě.

Přemáhat zlo dobrem...

(Ve francouzském kněžském časopise „Prêtre et apôtre“ vyšla studie, nazvaná „Velká herese“. Autorem je redaktor J. Girard-Reydet. Studie má tři části: V první části jsou vysvětleny zásady křesťanství a materialismu; druhá část obsahuje odpověď na otázku: bude revoluce? a vysvětluje příčiny dynamismu materialismu a křesťanů, a dokazuje, že křesťanství je největší revolucí na světě. Třetí část, nazvaná „dialektika lásky“, je vyvrcholením.)

Apologetická metoda *P. Bedřicha Muckermanna S. J.*

Uveřejňujeme podle švýcarských Apolog. Blätter tuto vzácnou studii, poněvadž poskytuje dobré myšlenky i pro naše apologetické řeči a pro naše kritiky — cizích názorů.

Apologetika se dnes netěší velké vážnosti. Jsou tím nejednou vinni její představitelé. Podnikli v této formě jakousi drobnou válku, jakousi pramálo křesťanskou guerilu podle zásady: oko za oko, zub za zub. Nebo způsobili velikánský lomoz, jenž na chvíli zaujme veřejnost, ale zklame ty, kdo vidí dál. Nebo začali vojnu s kousavými slovy, jejichž přesvědčivost neobstojí před vážným soudem. — Ohledně věci samé též velmi často pobloudili. Podávali obrazy bez odstínů. Časné stejně jako věčné, částečně stejně jako obecné. S tímtež zápalem hájili vedlejší a podstatné, relativní a absolutní. Myslím na obranu papežského státu, na boj proti krátkým šatům, na „Comma“ Janovo, nemluvě ani o Galileovi. Příliš utkvěli na obraně, což však ještě není hlásání pozitivní, a příliš často působili dojmem, že jsou v jakési farizejské pýše spokojeni sami se sebou. Není třeba litovat, že tahle apologetika vzala za své. Spíše působila zlo než dobro.

Je však ještě jiná apologetika. Je tak stará jako křesťanství. A je nutná; bude trvat tak dlouho jako zápas, jež musí vésti křesťanství. Apologetika, jak ukazuje její jméno, má vztah k Logu, ke Kristu, k vtělenému Slovu. Kristus pak se musí hájit proti dvojímu nepříteli: jednak proti liberálům, racionalistům a jiným Saduceům, kteří vždy minimisují, jednak proti úzkoprsému a fanatickému radikalismu farizeů, kteří jezdí na liteře a udupávají ducha. Při všech těchto bojích jde mu však především o to, aby hlásal pravdu pro spásu lidí a pro slávu Otcovu. To je jediný účel pravé apologetiky. —

Kde jsme dnes? Není bez zájmu studovat po smrti P. Muckermanna trochu jeho apologetickou metodu. (V Apolog. Blätter vedl pravidelně rubriku: Ex Urbe et Orbe.)

I.

Již zevní forma jeho obrany víry je originální, neboť vždy vychází z lidského, aby dospěl k člověku. Neužívá formulek, vyschlých v prachu té či oné školy, nýbrž dává ožiti pro živé lidi oživujícímu slovu Božímu. Proto mají jeho články nejčastěji formu rozmluvy: ať dialogu, nebo listu, nebo přímé apostrofy k posluchači. Proto bezděčně tyká. Často vychází z nějakého slova známého autora a rozbírám je: myslitelů, jako Mik. Hartmanna, nebo Mart. Heideggera, básníků, jako Arn. Jüngera, nebo Berta Brechta, věstců, jako Léona Bloya, nebo Dostojevského, státníků, jako Roosewelta a Churchilla. Bere je vážně. Nezesměšňuje jejich omyly. Neztrácí se v spleť a koňfusní problematice. Jsa prost chorobného smyslu pro tragiku existence, mluví o té věci právě naopak s velikou jasností ducha, s vroucím srdcem a s pravým humorem, velmi moudrým a velmi jemným. A především je u něho vždy cosi zářivého, radostného, jaksi prosvětleného. Všechno je zalito nějak božským světlem neb aspoň jeho odleskem.

Tak se mu podaří vzbudit zájem. Jeho slova dostanou se na druhý břeh tajnou chodbou, již každý hledá a nikdo neodkryje... Neboť "který apologeta chce s „druhým“ — byť s protivníkem — opravdu rozprávět, nesmí na něho vrhat s výše své obranné bašty svoje anathema.

II.

Smyslem Muckermannovy apologetiky je vždy něco podstatného. Nikdy se nebije za umělecká díla, za věci druhořadé. Skoro nikdy — leda mimochodem — nepíše o odpustcích, o diplomatických zákrocích Kurie, o lázních nebo o ženské módě, o domnělém žehnání zbraní nebo jiných nicotách, jimiž chtějí demagogové pošvat lidi proti Církvi. Muckermann se stále vrací k velkým otázkám: Stvoření, vtělení, milost, Církev, vykoupení, eschatologie. Vždy hledí ukázat světu a lidstvu místo ve velkém plánu stvoření a ekonomie spásy. Může vyjít ze zdánlivě akcidentálních věcí, ze slova Trumanova nebo z denního rozkazu Stalinova, z článku v Times, ze satiry B. Shawa. Ale hned sestoupí na dno věcí, hledá poslední důvody, aby se svého synthetického hlediska zjistil pravdu a lež, hodnotu a nehodnotu otázek, o něž běží.

Tak může odvážně poukázat i na zla v Církvi, bez nebezpečí, že pohorší lidi mimo Církev. Právě touto přímostí získává. Tak píše vánoční dopis básníku, jenž opustil Církev: „Dovolte, abych začal přiznáním. Možná, že mi někdy bude připadat, že jsou zdi Církve příliš těsné. Kolikrát se mi zdálo po četbě nedělního evangelia, že slovo člověka, následující po slově Božím, je dusí, ochuzuje a kazí. Jednou „organisace“ nahrazuje „organismus“, jindy litera morálky zabíjí ducha nebo na místo živého vývoje se staví autorita: tak jsou roztrhávány části, jež mají cenu, jen jsou-li pohromadě.“ Otevřeně kritisovati má větší cenu, než zamazávat a přikrašlovat.

O. p.

PASTORACE MLÁDEŽE

JEDEN Z VELMI ÚČINNÝCH PASTORAČNÍCH PROSTŘEDKŮ MLÁDEŽE. Každá doba si žádá jiný způsob pastorage a bylo by velikou chybou, kdybychom nad touto skutečností zavírali oči. Zajímavý způsob pastorage se ujal v Americe a nyní proniká i k nám. Kolem dětských časopisů se jejich čtenáři sdružují v malé kluby, jež si sami zakládají a sami si je řídí. Časopisy dodávají klubům zajímavou látku v podobě různých úkolů, podnětů a pod., jež pak děti samy v klubovních schůzkách probírají a řeší. Tyto kluby projevily neobyčejnou životnost, přitažlivost a výchovnou účinnost. V naší době tento způsob pastorage je zejména velmi důležitý, neboť pomáhá knězi, aniž by od něho vyžadoval zvláštních časových a pracovních obětí, a bude nezbytno, abychom úsilovně tento způsob pastorage podporovali, jmenovitě v naší době, kdy kněží je tak málo. V praxi půjde především o to, pracovatí horlivě na vybudování a rozšíření takových časopisů. Pěkně se před válkou o to začala pokoušet Dětská neděle. Nyní se zakládáním a vedením takových klubů obírá *Anděl Strážný* a *Radostné mládí*. *Družiny Radostného mládí* (DRM) jsou velmi svěže vedeny, a sice působivou junáckou metodou. Můžeme také prozradit, že DRM jsou už v proudu na přemnoha místech a hlásí se stále nové a nové. Je nejvýš nutno, abychom si tohoto moderního způsobu práce dobře všimli, prohlubovali jej a účinně podporovali rozšiřováním těchto časopisů mezi mládeží. Pracují pak za nás všude tam, kde my nestačíme a kam často nepronikneme. Kéž Bůh žehná této vaší činnosti, a jistě se dožijete radostných úspěchů!

Dr J. O. Martinovský.
KNĚZ JAKO DOZORČÍ DŮVĚR-

NÍK. Je pravda, že mnozí kněží jsou prací přetížení, přesto však jest úkol dozorčího důvěrníka Okresní péče o mládež pro kněze prostředkem pastoračním velmi důležitým. Místní důvěrník OPM a dozorčí důvěrník vykonává totiž dohled na děti v cizí péči, na děti nemanželské, vyplňuje o nich příslušné dotazníky, upozorňuje OPM na špatný tělesný stav dětí, mravně závadné prostředí, navrhuje způsob nápravy v těch věcech, hlásí změny pobytu dítěte a pod. Péče se vztahuje na mládež do 21 let. Podávají zprávy o nezletilcích, kteří již byli jednou trestáni. Hlásí děti tělesně vadné a navrhuje jejich umístění v ústavech pro slepé, hluchoněmé atd. Sleduje činnost Poraden matek a kojenců, opatroven, jeslí a pod., které se nalézají v jeho obvodu. Má povinnost zjistiti, zda se dodržují příslušné zákony o návštěvě dětí do 16 let tanečních zábav, podávání jim alkohol. nápojů, zda nechodí na filmy mládeži zakázané atd. Tento krátký výčet úkolů dozorčího důvěrníka přesvědčí každého, že jest pro kněze taková činnost nejlepší příležitostí pomáhat a léčit tam, kde je ho nejvíce zapotřebí. Jako vedoucí matrik má též usnadněnu práci a evidenci. Proto možno jen doporučit, aby kněz vzal ochotně funkci — a to jakoukoliv — v Místní péči o mládež, důvěrnickví OPM svědomitě vykonával a byl ve styku s funkcionáři jakéhokoliv vyznání. Že nezanedbá práci v Charitě, nýbrž ji ještě prohloubí, jest jisté. — Pozn.: Dozorčí důvěrník jest úřední osoba, skládá slib u okresního soudu a má právo vyžádat si ochranu a pomoc veřejných bezpečnostních orgánů, když se prokáže kdekoliv — na př. v bio — legitimací, vydanou OPM a ověřenou soudem.

Lad. Vojkovský.

Z DOMOVA

MAXOV. Vydej počet — z darů na obnovu kostela v Maxově, v průsmyku všerubském! Důst. farní úřady, jednotliví duchovní a jiní dobrodinci nedostali dosud poděkování za své dary výše uvedenému účelu. Děkujeme zatím zde. Zaplať Pán Bůh

nastokrát! Také tím, aby se nemuseli sami starat o stavbu svého zničeného kostela. Rozeslali jsme 6000 prosebných letáček dpp. duchovním, farním úřadům a MNV, dali jsme prosby do různých časopisů. Přihlásilo se nám asi 850 dárců a věnovali celkem

skoro 100.000 Kčs. Velkou většinou to byli kněží. Kde duchovní správce vykonal k tomu účelu sbírku v kostele, nezůstala bez výsledku. Někde výsledek překvapil. Ve fil. kostele v Koutě n. Š. při jedné mši sv. mezi nemnoha účastníky se sešlo 600 Kčs, při venkovské pouti v kapli v Luženičkách 942 Kčs. Na jiných místech podobně. Dpp. bratří pochopili, jak je dnes těžko starati se o stavbu pobořeného kostela v českém pohraničí. Dojemná jest douška k daru 20 Kčs neznámého kněze: „Lituji, že nemohu více přispěti, poněvadž jsem pensista a má měsíční částka mi nestačí, abych sehnal potřebné živobytí. Rád posílám na církevní účely, poněvadž to slouží k Boží poctě, ale na účely nevěrců nedávám rád. Berou si to sami. OAMDG.“ — Stavební práce máme skoro hotové. Pořídili jsme nejen nový krov, střechu a strop, ale i novou nástřešní dřevěnou věž, ovšem bez hodin, třeba dřívě tam bývaly. Z popraskaných zdí bylo třeba stlouci i očazenou omítku a spraviti požárem porušené klenby nad hlavním oltářem a nad vchody. Konečně jsme dostali sklo i sklenáře. Nová kruchta a presbytář jsou zatím bez zábradlí a mřížky a hlavní vchod má jen laťová dvířka. I dlaždice v podlaze při požáru popraskaly a v děrách po nich zeje jen hlína, ale na novou dlažbu zatím nesmíme pomýšlet, dokud nezaplatíme účty za provedené práce, celkem asi 320.000 Kčs, do nichž nám schází ještě mnoho. O poutní slavnosti kostela sv. Jana Kř. jsme už přenesli vypůjčený oltářík z hospody do kostela a tam jsme konali poutní bohoslužby, a neradi bychom se vraceli do hostince, ale všechno bylo ještě hodně nouzové a improvizované. Na oltáříku jen 4 svícný, víc jich tam nevejde. Nemáme svícný, ani věčnou lampu, monstranci — byla zničena při požáru v krytu, nemáme ani nábytek v sakristii. Ba ani křížek k pohřbům! Bude ještě dlouho trvat, než se prostora maxovského kostela zaplní důstojnými oltáři a posvátným zařízením, a to bez pomoci dobrodinců nedokážeme. Na mnoha místech leží ještě naše prosba a čeká na příznivé vyřízení a v ní složenka pošt. spoř. č. 12.610, Spořitelna, Do-

mažlice. Použijte ji laskavě na zaslání výsledku sbírky u vás! Můžete použít i sporožira Spořitelny v Domažlicích. Všem dosavadním i novým dobrodincům zaplať Pán Bůh!

NÁŠ MILÝ SV. HOSTÝN každého roku jest půvabným hostitelem nejen tisíců poutníků a turistů, ale i mnoha kněží, zvláště na tamních duchovních cvičeních a kněžských past. kursech. Putuji tam častěji. I když velebná — originelní — ta svatyně mariánská, jest ve výborné péči důst. Otců Jesuitů, přece dle mého názoru by ještě potřebovala velkolepější neb aspoň chrámovější ozdoby. V prvé řadě by měly býti pořízeny důstojnější poboční oltáře za dřevěné, řekněme — umělečtější, a pak hned malovaná okna nová! Byl jsem tam vícekrát na duchovních cvičeních. A tu již před lety jsem přišel na myšlenku, aby o ta nová okna se postarali právě ti kněžští exercitanti na Sv. Hostýně. Jsem přesvědčen, že každý by rád dal nějakou tu stovku neb padesátikorunu jako obětinu na ten účel! „Dávejte, co je Božího, Bohu!“

Esthetik.

MEMENTO. Zemřeli: Vdp. Boh. Bradáč, rada a katecheta v. v. v Příbrami, ve věku 64 let. — Vdp. Jan Novohradský, vikář a farář, Černíkovice, ve věku 66 let. — Msgre Stanisl. Weissmann, papežský prelát, býv. probost v Karvinné, ve věku 80 let (žijící ve Frýdku). — Vdp. František Honců, jubilár, děkan, Přepychy, ve věku 80 let. — Vdp. Josef Filipi, rada a děkan v. v., Mikuleč, ve věku 70 let. R. i. p.!

LOGOS. Péči Arcidiec. pastoračního ústředí v Praze vychází nyní nový časopis pro homiletiku a katechetiku. 1. číslo s úvodním slovem J. M. nejd. p. kapitul. vikáře dra Bohumila Opatrného již vyšlo počátkem července a bylo našemu duchovenstvu rozesláno. Jako vedoucí redaktor tohoto časopisu dovoluji si zde upozorniti na speciální poslání LOGOSU a poprositi o vlídný zájem všeho kleru naší republiky. Mnoho jsme přemýšleli, když jsme rozhodovali, zda takový časopis máme vydávati. Kněží volali po homiletickém časopise, protože po zaniklé Vaňkově *Kazatelně* nic takového zde nebylo. LOGOS ovšem ne-

chce přinášeti pouze praktické ukázky kázání a promluv, nýbrž i závažné teoretické stati z oboru homiletiky a katechetiky, aby tak byl knězi i podnětem k hlubšímu studiu a meditaci, protože jsme přesvědčeni, že bez studia meditace je každé kázání prázdnou slámou. Snažili jsme se soustřediti kolem časopisu všechny významné a vynikající kazatele a katechety-praktiky i teoretiky, kněze světské i řádové, a budeme se snažit, abychom i při různých vydavatelských obtížích, jež nutno překonati a o nichž čtenář nemá ani tušení, vykonali dílo dobré. Vede nás k tomu snaha pomoci zvýšiti úroveň českého kazatelství a vědomí, že právě dnes živé Boží slovo, hlásané s kazatelen a ve školách, je jednou z nejpodstatnějších součástí kněžského apoštolátu. V redakčním kruhu je farář Jaroslav Aubrecht, ThLic. Alex. Heidler, asistent theolog. fakulty, doc. dr. Josef Hronek, spirituál P. Lebeda, prof. Dr. Ant. Pavelka, prof. Pokorný, Msgr

Reban, doc. dr. Tomášek, dr. Č. Tomáško a ThLic. Josef Zvěřina, asistent theol. fakulty. Staří a zkušení odborníci i mladí a průbojní kněží. Kněží z duchovní správy i katecheté a profesori. To vytváří možnost bohaté spolupráce a plodných podnětů. Voláme však k spolupráci všechny spolubratry z Čech i Moravy a prosíme je, aby novému časopisu, jenž je určen jenom jim a chce jim býti pomocníkem a rádcem při vstupu na kazatelnu a do školy, věnovali svou pozornost, aby jej odebírali, posílali svá kázání, podněty, zkušenosti. Redakce i administrace LOGOSU je v nakladatelství Boh. Ruppá v Praze II., Jindřišská 23. Nemáme jiného přání, než aby božské Slovo — Syn Boží požehnal užitečnému a potřebnému dílu a aby se světlo Slova věčného hojně odráželo v každém slovu našich kněží-kazatelů a katechetů. — P. Václav Zima, farář u sv. Matěje v Praze XIX. a ved. redaktor časop. LOGOS.

ZE SVĚTA

Z DOPISU SV. OTCE dp. Epagneulovi, zakladateli Bratří misionářů venkova. Přijav Vás ve slyšení za Vašeho posledního pobytu ve Věčném městě, sv. Otec prozkoumal doklady, jež jste mu zde zanechal a jež se týkají Vámi nedávno založených Bratří misionářů venkova. Jen zkušenost bude moci pronést konečný úsudek o Vašem podniku, v určitém ohledu úplně novém, s druhé strany však tak oprávněně podepřeném nejlepšími tradicemi. Kdo by popřel v době, v níž je venkov tak ohrožen odkřesťaněním, vhodnost kongregace, jež se výlučně věnuje apoštolátu venkova? S druhé strany však, jaké delicate otázky nenadhodí přizpůsobení společného života a povinných modliteb nejrozličnějším pracím, vnučeným opuštěností, v níž se v náboženském ohledu nalézají venkovské oblasti tolika diecézí? Nicméně sv. Otec si přeje, abyste byl vždy přesvědčen o zvlášť otcovské pozornosti, s níž si všímá prvních kroků Vašeho podniku, jemuž se již dostalo příznivého přijetí tolika francouz. biskupů a od něhož ne bez důvodu můžeme očekávat, že se s pomocí

Boží upevní a ještě více rozkveté. Aby se Vám i Vašim prvním druhům dostalo hojnou měrou milosti Boží, která by Vám zajistila hojnou a brzkou žeň, dosvědčující životnost nového institutu, sv. Otec Vám z plna srdce uděluje apoštolské požehnání." — R. P. Epagneul zakládá právě druhý dům své kongregace v diecési Beauvais; má nyní 30 členů a brzy jich bude 45. Dne 21. července udělí kardinál Liénart kněžské svěcení prvnímu knězi, vychovanému mladou kongregací.

Z RAKOUSKA. Právě den po Velikém pátku vydala vídeňská městská školní rada výnos, jímž se zakazovalo zavěsiti kříže ve všech vídeňských školách, aby prý se zachoval interkonfesijní ráz škol. Toto nařízení vyvolalo bouři rozhořčení v obyvatelstvu. Na Bílou sobotu protestoval kard. Innitzer proti tomuto bezbožeckému rozhodnutí. Které náboženské význání může se cítit uraženo křížem, když obyvatelstvo Rakouska je téměř výlučně křesťanské? Zvlášť nesmyslným jeví se odůvodnění zákazu vzhledem ke katolickým soukromým školám, jež jsou navštěvová-

ny jen katolickými dětmi. K tomuto protestu svého pastýře připojili se i věřící na dvou velikých protestních projevech. Tyto protesty neminuly se účinkem. — Na návrh min. vyučování Dr Hurdesa konala se zvláštní schůze zástupců tří politických stran, již předsedal vicekancléř Dr Schärf. Po volné debatě bylo stanoveno, aby kříže byly dány do všech škol všech typů, do nichž je docházka povinná a v nichž většina dětí navštěvuje vyučování křesťan. náboženství. Nadto bylo stanoveno, aby se na všech těchto školách konala krátká modlitba na začátku a na konci denního vyučování. Tato školní modlitba má být tak sestavena, aby odpovídala plně svobodě náboženské a svobodě svědomí a náboženskému cítění ostatních. Na školách soukromých je otázka modlitby ponechána rozhodnutí správců škol. Toto ustanovení, jež vejde v platnost na začátku školního roku, bude včleněno do direktiv vídeňských a venkovských škol.

ANGLIE. Kardinál Griffin nedávno mluvil o krizi manželství vracejících se vojáků a mladých lidí. Poukázal na strašný počet manželských rozluk. Tento zjev volá po výchově ke křesťanskému manželství již u mladých dívek a jinochů. Kardinál vyslovil politování, že film a rozhlas tak málo vychovávají ke křesťanskému rodinnému životu.

ANGLIE: Kard. Griffin byl jmenován doktorem honoris causa na univ. birminghamské. Při té příležitosti měl projev, v němž důrazně odsoudil laickou výchovu: Myslím, pravil, že nikdy nebylo zřejmější, než dnes, že technické vědy, neinspirují-li se křesťanským duchem, skončí zkázou pokolení lidského. Ve větší části Evropy stát — to je političtí vůdcové — požadují pro sebe právo řídití myšlenkový svět... Ti, kdož usilují o laickou školu, skončí tím, že ji znacionalisují a tím zničí.

ITALIE. Dva nevypátrání zločinci zavraždili nedávno faráře v San Martino in Casole u Bologne. Osservatore Romano usuzuje z toho, když v několika dnech již druhý kněz v podobných poměrech byl zavražděn, že tu existuje „dábelská zločinnost“, mající spadeno na kněze, a dovolává

se proti ní spravedlnosti. Je to ovoce nenávistné kampaně, vyvolané proti katolické Církvi v kraji, kde byl zločin spáchán. (La Croix 6. VII. 1946.)

POLSKO. Kardinál Hlond sloužil mši sv. a kázal 23. června v kostele Panny Marie Vítězné ve Varšavě, postaveném na památku známého zázraku na Visle. Začal tím řadu mší svatých, sloužených na přání varšavských žen každou první neděli v měsíci o 8. hod. ve všech kostelích varšavských. Hlavní zásluhu o to má známá spisovatelka Žofie Kossaková, první podnět dala varšavské povstání r. 1944. Polského primasa očekávalo takové množství lidu, že při proměňování nebylo možno ani pokleknout. U dveří kostela přijal kardinál hold varšavských žen sv. Otci: „Svatý Otče! My, varšavské ženy, shromážděné kolem našeho arcibiskupa v ssutinách našeho milovaného města, klademe k nohám Vaší Svatosti své srdce, naplněné smutkem po letech násilí a otroctví, ale nezlomené v oddanosti k Apoštolskému Stolci. My dovedeme pracovat, bojovat a vytrvávat na svých stanovištích. Když Varšava po jedno a půl století odolávala v nerovném zápase s utlačovateli, my, dcery statečného národa, zoceleného v boji, doprovázely jsme své otce, manžely a bratry do bitvy a učinily z každého domu baštu polského a katolického života. Varšava byla vždy jevištěm hrdinných událostí, zalita krví svých obhájců, pronásledována a zpustošena jako žádné jiné město na světě; ale počet obětí v zkoušce poslední převyšuje vše ostatní. Většina z nás padla, zúčastnivši se aktivně těchto bojů, ale ani útrapy ani bída nezlomily našeho ducha; ani bloudění bez domova, ani konečné úplné zničení našeho milovaného města. Vrátily jsme se k popelu našich zloupených domovů s nezlomnou vůlí znovu je vystavět ve věčně polském a katolickém duchu. Uvyklé po léta námaze a boji, projevíme Vaší Svatosti svou ochotu k věrné službě a práci v nezlomné jednotě s celou katolickou Církvi, s níž národ polský je spojen po tisíc let.“

MAĎARSKO. Britský rozhlas oznámil, že maďarská vláda zakázala

Spolek katolických universitních studentů. K tomuto kroku „radil“ maďarské vládě generál Sviridov, velitel ruských okupačních vojsk, zvláště ní notou, vládě zaslano. V Osservatore Romano byl k této zprávě připojen tento komentář: Úvodem poznamenává, že k tomuto zákroku došlo na podnět maďarského ministra vnitra, jímž je komunista, a sovětského generála, šéfa Spojenecké komise v Maďarsku, a pokračuje: Důvody jsou vždy tytéž. Katolické spolky nemají zastávat a hájit křesťanské zásady z toho jediného důvodu, že v Rusku se vyznává komunismus a že jeho zásady se přelévají přes sovětské hranice ve stínu rudých praporů. Tak tomu bylo včera, kdy tytéž organizace, ne politické, nýbrž náboženské, nemohly zastávat a hájit své zásady proto, že oddíly německé obsadily svobodné země a že zásady nacistické se šířily pomocí bajonetů. Je staré italské úsloví, že dirigent se mění, ale muzika zůstává vždy tatáž. Dalo by se to obrátit na náš případ, kdyby nebylo prokázáno, že muzika se nemění, ačkoli nový dirigent při

svém příchodu prohlásil, že všechno půjde jinak, než to šlo v minulosti.

ČÍNA. Čína má dnes na 4 miliony katolíků (i s katechumeny). Domo-rodých kněží je 2.300 (z nich 28 má biskupské svěcení) a kněží-misionářů je 3.200, celkem tedy 5.500. Všeho obyvatelstva Číny (s Mandžuskem) se odhaduje na 480 milionů. Na jednoho kněze v pastorační — bez profesoru — připadá tak 100.000 pohanů a 900 křesťanů. Misionáři čínští patří k nejrozličnějším národnostem; nejvíce je Francouzů. Společnosti Zahraničních misíí jsou svěřena tato území: provincie Čungking se 7 sufragány (3 Číňané a 4 Francouzi); provincie Kunming s 2 apošt. prefekty (Francouz a Číňan); provincie Kweiyang s jedním sufragánem a 1 apošt. prefektem (Němcem); provincie Nanking s 2 sufragány (Američany z USA); provincie Canton s 8 sufragány (2 Italové, 2 Američané z USA, 1 Portugalec, 3 Francouzi); prov. Feng-tien (Mandžusko) s 4 sufragány (1 Kanadčan, 1 Belgičan, 1 Němec, 1 Francouz). (La Croix, 5. VII, 1946.)

PRO ET CONTRA

KRITIKA KATOL. TISKU v DP na str. 416. vyvolala velkou odezvu. Máme z toho radost, neboť vidíme, že se DP čte, a že se čte se zájmem. Někteří dpp. se domnívají, že redakce souhlasí s připisem. Ne. Upozorňujeme znovu, že v rubrice Pro et contra uveřejňujeme i dopisy, se kterými nesouhlasíme, aby se debatou otázky objasnily. Z dopisů o kritice katol. tisku uveřejňujeme jeden: Nemůže býti pochybnosti o tom, jak všichni uznáváme, zvláště v této době, potřebu dobrého katolického tisku. Více než jindy uvědomujeme si nyní, když je přímo katastrofální nedostatek kněží, jakou nepostrádatelnou a účinnou zbraní a jak užitečným pastoračním prostředkem pro nás může býti psané slovo. Snad bychom ani nedovedli ocenit, jakým vydatným pomocníkem pro nás by byl dobrý katolický deník, nezávislý na žádné politické straně, který by se stanoviska katolického zcela svobodně si všímal všech důležitých otázek poli-

tických, hospodářských, sociálních a kulturních, který by dovedl varovat včas, poučovat a být obráncem naší víry a Církve, tak často veřejně i skrytě napadané. Mít takový dobrý katolický deník, který by o všem denní věřící správně informoval, je ve víře povzbuzoval a utvrzoval a který by byl především našim bratřím v pohraničí nadlehčením v jejich obrovské, nadlidské práci, je jistě přáním nás všech. Bohužel nemáme dosud takového časopisu, o němž by se mělo a mohlo uvažovat, musíme tedy a můžeme se spokojit s různými náboženskými časopisy, v kratší nebo delší době periodicky vycházejícími, které mají jistě nejlepší vůli co nejvíce prospět naší svaté věci. Proto by nám bylo k veliké škodě, kdybychom pro nějakou, snad dobře míněnou, ale ne dobře vyslovenou nebo ne zcela odůvodněnou kritiku se škorpili, svoje dílo mařili a chuť k práci si ubírali. Musíme si vážit všech svých náboženských časopisů! My, kteří celá de-

sítiletí pracujeme v duchovní správě na horké půdě a všichni jsme prací přetíženi, dovedeme nejlépe ocenit, jakým pastoračním pomocníkem, zvláště kde věřící z důležité příčiny nemohou přijít na služby Boží, je náš katolický tisk, jemuž jsme vděčni za spolupráci a neodvážili bychom se nikdy nazvat „zbožnými limonádami“ ani články a úvahy v Neděli a Rozsévači, jež věřící rádi čtou právě tak, jako my kněží sáhneme rádi po jasných a hutných katechet. kázáních, jež jako příloha s DP přicházejí a jejichž myšlenek lze dobře užít v kázáních pro posluchače prosté i vzdělané. Přejeme si zajisté všichni, abychom v pastorační dosáhli co největších úspěchů, abychom svými kázáními a celým svým jednáním náboženský život ve svých osadách dovedli k nejkrásnějšímu rozkvětu, ale nemáme všichni stejných schopností a stejných sil. A to právě by nás nikdy neopravňovalo ani k vyvyšování sebe nebo jiných, ani ke snižování. Vždyť jdeme všichni za stejným cílem a nesmíme zapomenout, že cesty mohou být rozličné, jen když vůli máme stejnou: každý podle svých sil a schopností pracovat ad maiorem Dei gloriam.

Dr Ign. Veselý.

Z jiného dopisu jen jednu větu: „Ať dotyčný bohoslovec přispěje sám něčím lepším. Jistě to uveřejní v Rozsévači neb Neděli!“ J. D. kaplan.

VĚDOMOSTI MLADÝCH. Slyšel jsem kdysi, že na dobrého advokáta stačí, aby věděl, že o tom je něco ustanoveno a kde je možno najít poučení. To jsem si připomněl, když jsem četl, co všechno bohoslovci neznají. Netrapme se proto, protože dá-li jim Pán Bůh zdraví, ještě to vše mohou dohonit; kdyby si nevěděli rady s něčím, poradí jim farář, stanou-li se brzo administrátory, najdou po zesnulém panu faráři Borového, Paulyho, budou si ke zkouškám opakovati ze semináře naučené věci, jichž si náležitě nezapamatovali, a nebudou se stydět otázkami se někoho moudřejšího na věc, jež jim není jasná. Starý, zkušený kancléř švédský Oxenstierna prý řekl: O quam parva sapientia regitur mundus, mladý začátečník zase je přesvědčen, že ještě se musí naučiti tomu a onomu, než bude moci

vyjít ven do života. Někdo mu řekl, že pro kněze je psáno: Omnia omnibus factus sum, a on chudák si uvědomí, že by se ho někdo mohl otázati, co je equivalent, jak se skládá interkalární účet, a on mu nebude moci okamžitě odpovědět; jaká hanba to bude, že on kněz to neví!! Netrap se, mladý bratře, že všechno nevíš, to já bych se musel trápit, kdybych se od mladých let ničemu nenaučil! Ta pověra Omnia omnibus nadělala mnohó zla ve světě, protože svedla kněze, aby se pletli do věcí, kterým rozuměli málo, případně kterým nerozuměli vůbec. Za mých mladých let nebylo bohoslovce, aby neměl v knihovně Kneipovo Jak žít a léčení vodou, a následek toho byl mezi jiným, že kardinál Schönborn na visitaci zemřel, svěřiv své uzdravení takovému knězi kneipianovi, místo aby si dal zavolat pořádného lékaře. Podobně někteří si přečetli populární dílo právnické a vědomostmi z něho čerpanými zdravým úsudkem dle vlastního rozumu radí ve věcech právních s lepším úmyslem, než z darem, poněvadž jejich „zdravý“ rozum přehlédl některou okolnost, na niž právnický rozum klade značný důraz. Víte, proč nesmí kněz přijímati bez svolení biskupa pokladnictví a vedoucí funkci v peněžním ústavě? Protože před 40 lety v Korutanech a severní Itálii někteří kněží bez náležité přípravy chtěli být Omnia omnibus. Shrnuji svou radu bohoslovcům a mladým kněžím, plným dobré vůle, aby se snažili dobře se připravit na svůj úřad kněžský podle intencí církve a nikoli podle výzev novinářských článků. Nenechte se svěsti chvalořečmi na jednotlivé kněze, kteří vykonali velké věci v různých oborech, platí o nich slova starého, zkušeného biskupa: Magni passus, sed extra viam! Svůj volný čas obětujte svému zdokonalení jako kněží! Pamatujte, že jsou ceněni v každém ohledu odborníci a ne amatéři! Staňte se odborníky ve svém vlastním oboru, jako kněží!

Expertus.

ZAOPATŘOVÁNÍ. V letáčcích o posledním pomazání, pokud jsou určeny pro pohraničí (ale spíše vůbec), není snad příliš moudré upozorňovat, co všechno by mělo být u lůžka nemocného připraveno — kříž, svíce,

vata atd. Vždyť kříž aspoň u nás v Čechách leckde nemají ani docela dobří katolíci! — A ty věci se aspoň

v Praze nosí s sebou. Neodradí to vůbec někoho prostšího od toho, zavolat kněze? S. Sch.

P R A C O V N A

(Z dopisů spolubratří)

NEROZŘEZANÉ ČASOPISY. U kněží zůstává prý mnoho časopisů nerozřezaných. Kdo pozoruje svazky nerozřezaných časopisů, domníval by se, že kněží nemají o četbu zájmu. Příčiny jsou však jiné. Je to hlavně nedostatek času. Dále zavinuje to nevhodné datum docházky časopisů. Většina časopisů vychází po prvním v měsíci. A právě v tu dobu je vystupňována činnost kněží. Předně je první pátek v měsíci. Zpověď zabere značně více času nežli jindy. Na první neděli v měsíci se stupňovaný počet penitentů téměř, vyrovná prvnímu pátku. Všední dny jsou vyplněny výpisy statistických lístků a soudních výkazů. Po prvním bývá zvýšená účast křtů a tím se zvětší i počet matričních výpisů a listů. Jakmile se číslo časopisu neprohlédne hned po příchodu, založí se, a pošta vytrvale dodává nová čísla, novou korespondenci a nové noviny — a tak nerozřezané číslo utone ve stohu tiskovin. Kněžím by jistě lépe vyhovovalo, kdyby důležitější časopisy vycházely k 15. každého měsíce. Tak by došly dříve uplatnění. Ss.

VARHANÍCI — BOLEST DUCH. SPRÁVY! Mnozí nemáme varhaníka, jakého bychom si přáli. Já nemám varhaníka vůbec, dojíždí z daleka jen na neděli. Prosím proto o radu. Chci mít ve varhaníku opravdového pomocníka-laika v duchovní správě, nikoli vydřiducha, který by chtěl mít jen výnosné řemeslo. Již dvakrát jsem inseroval v novinách, hlásilo se jich několik, nebylo však mi možno žádného vzít. Vždy potíže, jeden neměl vhodného vedlejšího zaměstnání, jinému se nehodil byt, jiný měl děti do školy a té v místě nebylo, jiný měl nepěknou vlastnost, která by farnosti mnoho neprospěla. Nyní jsem se rozhodl jinak. Mezi mládeží jsem si našel vhodného jinocha, který má dobrý hudební sluch a pěkný hlas. Jeho zájem o věc a též náboženský cit mne opravňují k naději na dobré-

ho varhaníka. Bylo by dobré poslat ho na duchovní cvičení, potom nějaký vhodný varhanický kurs. Takovému zemědělskému hochu i učni řemeslnickému těžko konati varhanický kurs nebo konservatoř někde po celá léta. Snad i více dpp. má podobné potíže; bylo by snad proto dobré pro tyto hochy uspořádati během dvou turnů po 6 měsících zimních - říjen až březen někde, na př. v klášteře, varhanický kurs, jež by vedl odborník. F. S., farář L.

NAVŠTĚVA BOHOSLUŽEB. Ve 22. 'č. DP byla otisknuta výzva, aby byly sděleny náměty a zkušenosti, jak získati ty katolíky, kteří nechodí na služby Boží. Jistě výzva potřebná a plně odůvodněná; za potřebnější však a odůvodněnější považuji náměty a zkušenosti, které zodpovědí otázku, co činiti, abychom věřící, kteří ještě chodí na služby Boží, v kostele udrželi. Podávám zde náměty zkušenostmi plně podepřené: In genere: *Úzkostlivě se vysťíhati všeho, co nám věřící z domu Božího vyhání!* In specie: 1. Nedodržovaný čas služeb Božích. 2. Služby Boží „sine fine”. 3. Oddávky a oslavy různých jubileí vsunuté do služeb Božích. 4. Čtení „očenášků” (často nesrozumitelné breptání všelijakých proseb), a tato věc vlastně patří na první místo, která nám dobré lidi pohoršuje a nejvíc z chrámu vyhání. 5. Snaubní ohlášky nevhodně umístěné. 6. Zásadně in Dominicis et Festis nesloužená, ale přikázaná „Missa pro populo”. 7. Kostelní zpěv, nejen Nejsvětější oběti nedůstojný, ale přímo urážející (na př. Hymna katol. žen). 8. Nejednotnost a nepraktičnost kostelního zpěvníku. 9. Nevyřešená otázka teploty v kostelích v době krutých mrazů. 10. Žádná ventilace kostela v létě, zbytečná nezasklenými okny v zimě. 11. Málo smyslu pro čistotu v kostele a hlavně kolem kostela. 12. Osoba kněze, který jest hlavní silou, jež chrám plní anebo vyprazdňuje. Všecky tyto zá-

vady při trochu dobré vůle a lásce k věci a celkem malé oběti by se daly lehce odstraniti. J. H.

V NAŠICH KOSTELÍCH najdeme nejkrásnější předměty a umělecká díla sochařská a malířská — žel Bohu, že také na půdách. Občas se dozví veřejnost, že byl na půdě kostelní či farní objeven umělecký předmět veliké ceny — přesto však zájem o půdy je dosud malý. Tož tedy já učinil nedávno tuto zkušenost: Prohlížel jsem si půdu nad kostelem a přímo jsem zakopl o barokního andělíčka. A i zbytek nějakého starého oltáře. Ježto ale neměl andělíček nožičku, hledal jsem s baterkou a přišel pod prkny v trámoví na celé skladiště. Pokryt prachem a potom hrabal jsem ve starých věncích, rozbitých vázách a květináčích — ba, odpusť mi laskavý citlivý čtenáři, zjistil jsem, že kterýsi kostelník kdysi i záchod si tam zřídil (nad presbytářem!) — a výsledek byl tento: ještě nějaké ozdoby barokní, jeden svícen se znakem pána z počátku 18. stol., obrazy z r. 1694 a 1707 a potrháný veliký oltářní obraz s nádhernou malbou, představující Panu Marii s Ježíškem, stojícím na klíně a vedle stojícího sv. Josefa. Nepochybně byl zde složen kdysi celý barokní oltář, který si však, pokud předměty nebyly pod prkny, rozebrali kostelníci, po případě překupníci starožitností, kteří rádi slídívají po kostelních půdách. Protož radím: „Hledejte a naleznete!“ — snad někde tlu umělecká památka, která by byla ozdobou třeba velechrámu. Vojk.

SVĚTELNÁ PROJEKCE, PROJEKTORY, KINA NA ÚZKÝ ZVUK. FILM. Práce v tomto tak důležitém oboru, který má být naším pomocníkem pastoračním, je velmi vděčná, máme-li příslušná zařízení (projektor, vhodný projekční materiál a schopnost vzbudit zájem v dnešním divákovi, tolik přesyceném různými filmy). Obtížněji se však pracuje na poli organizace a zhotovení vhodných diapositivů, resp. diafilmů a filmů samých. Překážkou zde není ani tak celkový nezájem o tohoto pastoračního pomocníka, jímž jistě světelná projekce je, jako spíše nedostatek projektorů a nejednotné úsilí jednot-

livých pracovníků, máme-li na zřeteli pracovníky na nábožensko—vzdělávacích a výchovných námětech a výrobě. Doufám však, že k tomuto soustředění nejednotného a tříšticího se úsilí dojde. — Zájemcům z řad kněžských, i těm, kteří v rámci katolické akce chtějí využít projektorů, které mají, sdělují adresy půjčoven diafilmů, resp. diapositivů 5×5 cm: Svatováclavská liga, Praha IV., Hradčanské nám. 8, Petrinum, Písek, Hálkova 3, Dominikánská edice Krystal, Olomouc, Slovenská 14, Zemské ústředí Charity, Praha III., Pětikostelní 9. — Kdo má kombinovaný projektor na 16 mm film a diapásky (náhradní výměnné zařízení hlavičky), může pro zvýšení zájmu v besídkách dětských, pro mládež nebo při křesťanských cvičeních, promítnouti vhodný film, třeba nemá náboženského obsahu. Filmy půjčují Okres. osvětové rady, a jako první půjčovna v osvobozené vlasti se znovu hlásí k životu i Fotocentrála Vítek, odd. škol. filmů, Praha II., Vodičkova 33. Pokyny k sestavení pořadu besídek, křesťanských cvičení, zašlu zájemcům. (Známka na odpověď!) Mnoho je kněží, kteří by si velmi rádi i při dnešních vysokých cenách projektorů opatřili vlastní stroj. Velmi nerad jim sdělují, že zatím koupě projektoru na úzký film je ztížena, povoluje se jen školám a osvětovým spolkům. Projektory na diafilm a diapásky 5.5 cm pro světelné obrazy nejsou zatím na trhu. Továrny však slibují, že brzy budou moci uspokojiti zájemce i po této stránce. — Několik kněží a orelských jednot má zájem na zřízení vlast. kina na úzký zvuk. film (16 mm). Po informaci u Československého státního ústředí pro kinofikaci mohu těmto i ostatním sdělit: „Kina se zřizují v místech, která jsou předem pro zřízení kina plánována, takže není třeba, aby od jednotlivců, korporací neb obcí bylo o zřízení kina žádáno. Projekční zařízení je pak dodáno do nově zřízeného kina ze státních prostředků. Předpoklady pro zřízení kina jsou dány podmínkami v místě a celého okruhu obcí, pro které se kino zřizuje. Od vedoucích osob, které nám navrhuje míst. národní výbor, vyžaduje se odborná

kvalifikace, případně jsou vyzváni, aby se odborně vyškolili v příslušných kurzech." — Proto nežádejte o zřízení kina ani normálního, ani úzkého zvukového! Máte jediné možnost dotázati se uvedeného ústředí, zda Vaše obec je pro zřízení kina plánována. Podle informací budou i stávající kina na úzký zvukový film zestátněna. — Na konec jednu útěšnou pilulku: Kněží salesiáni v Brně Žabovřeskách připravují několik námětů vzdělávacích a zábavně výchovných 16 mm filmů s náboženskou tendencí. Potřebují spolupracovníky, ostatní mají. Všechny dotazy Vám zodpoví (známku na odpověď) a těší se na Váš zájem P. Jan Hřebíček, Prosetín, p. Olešnice na Moravě.

MALÍČKOSTI nejsou vždy bezcenné nebo projevem puntičkářství. Sv. Terezie z Lisieux maličkostmi stala se velkou. Vdovin haléř došel větší pochvaly než zlaťáky bohatých. Když nemůžeme dosáhnouti velkých úspěchů, pracujme alespoň v drobnostech! Stejně není moudrým, kdo podceňuje

malé chyby. Velkorysost je krásná, ale není jí každý schopen, není k ní vždy příležitost. Dospěli k ní však lidé právě maličkostmi. To ukazují všechny životopisy svatých. Je tedy dobře kázati i při malé návštěvě, přijmouti vděčně i malý dar pro dobrý účel, věnovati péči i jednotlivcům, s nimiž přijdeme do styku. Někde právě malomyslnost zmařila dobré dílo. Začni dobrou věc, i když víš, že bude malý výsledek! Kážeš třeba o častém sv. přijímání. I kdybys snad hned nikoho nezískal, můžeš alespoň utvrditi ty, kdo jsou na dobré cestě, umlčeti jiné, kdo snad se jim posmívali, připraviti půdu u těch, kdo uposlechnou při další výzvě. Jediné Bůh zná osudy slova Božího v duších, jediné on ocení po zásluze nejen výsledek, nýbrž i vynaloženou práci. Mš.

NEČITELNÉ PODPISY. Každý kněz má míti svoje razítko s celou adresou. Ušetří tím času, když na složenky, objednávky atd. dá k podpisu razítko. Pak nebude stížností a hledání v administraci. Mikrum.

HOVORNA

MŠE SVATÁ za naši čtenářskou rodinu bude sloužena v pátek 19. července na svátek sv. Vincence z Paul. Budeme v tento den prositi velkého sociálního světce, aby nám vyžádal u Boha pravou pokornou lásku k bližnímu.

POTŘEBUJEME NUTNĚ A CO NEJDŘÍVE učitelku domácích nauk (ruční práce) pro naši odbornou školu

pro ženská povolání. U nás bude tak placena jako na jiných světských školách. Byt i stravu u nás. Bude se u nás cítit jako doma. Prosíme vldp., aby upozornili na toto místo některou diplomovanou učitelku domácích nauk, třeba i pensistku, po případě nám ji přímo doporučili. Vysvědčení a všechny doklady nechť vezme s sebou. Milosrdné sestry sv. Frant., Sv. Kopeček u Olomouce.

OBSAH:

F. H.: Laik se dívá na nás	433	Z domova	440
J. Girard-Reydet: Dialektika lásky	434	Ze světa	442
Apologetická metoda P. Bedř. Muckermanna	438	Pro et contra	444
Pastorace mládeže	440	Pracovna	446
		Hovorna	448

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedou i redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březir a C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Tu es Sacerdos in aeternum

P. A. Dvořák:

1. *Sacerdos alter Christus.* — Každý kněz slouží denně mši sv. (i kdyby jiných kněžských funkcí jinak nekonal). O nedávno zemřelém p. faráři Bílkovi z Milotic řekl nad hrobem starosta: „Za 47 let odsloužil 17.100 mší svatých!“ — Oběť mešní — oběť kříže. Podstatného rozdílu není! Vždyť tentýž obětní Beránek, tentýž obětující kněz — Ježíš Kristus. Kněz s Kristem ve mši sv. tvoří jeden živoucí celek (jako tělo a duše). Pronáší: *Hoc est corpus meum! ... Calix sanguinis mei!* — kněžství katolické — toť pravá a skutečná účast na kněžství Kristově. *Sacerdos alter Christus!* Touto účastí je kněz Bohu úplně zasvěcený. Je *Homo Dei*, jemuž je Bůh „*pars haereditatis meae et calicis mei*, tu es, qui restitues haereditatem meam mihi“ — Bohu tedy má kněz cele náležeti! Ne světu!

2. *Vos autem dixi amicos.* — Tak označuje Ježíš svůj poměr ke knězi: *dva přátelé!* „... omnia, quaecumque audivi a Patre meo, nota feci vobis!“ (Jan 15, 15.) Sv. Ambrož: „Zdaliž může být něco vznešenějšího než přátelství? Utěchou je nám v životě..., sdílí s námi radosti i bolesti... V pokušení nám mluví přímo do duše.“ (Závěr díla *De officiis*.) Jsi-li tedy *přítelem* Ježíšovým, pak musíš být *obrazem* Ježíše! — Pak musíš *smýšlet* jako Ježíš! Slyš Pavla: „... byl svatý, nevinný, neposkvřený, oddělený od hříšníků!“ — Musíš pečovat o *vnitřní spojení* s Ježíšem! Toho dosáhneš:

a) prohloubením se v bohoslovných vědách;

b) větší snahou o čistotu srdce.

Věda a ctnost — hle dvě křídla k letu k Bohu!

a) *Studium Ecclesiasticum.*

Slyš Can. 129: „Clerici studia, praesertim sacra, recepto sacerdotio, ne intermittant; et in sacris disciplinis solidam illam doctrinam a maioribus traditam et communiter ab Ecclesia receptam sectentur, devitantes profanas vocum novitates et falsi nominis scientiam.“ Sv. Alfons o nutnosti studia: „Nullus confessarius intermittere debet theologiae moralis studium, quia ex tot adversis, quae ad hanc scientiam pertinent, multa, quamvis lecta, temporis progressu discedunt e mente. — Kněz bez studia — *prázdná studnice!* O takovém praví P. Löffler T. J.: „Může si dáti na svůj *stánek* nápis: *Vyprodáno!*“ Ignoratio scripturatum — ignoratio

Christi est. — Zvláště ten kněz, který není tak zaneprázdněn, měl by se více věnovat studiu. Pozor na zahálku! Ama scientiam scripturarum et vitia carnis non amabis! — Že není času? Dobrá vůle, šetření časem, denní pořádek: to vše dělá divy! — Pius XI. v enc. De Sacerdotio: „Byť tedy, ctihodní bratři, byl kněz rozptýlen pracemi a starostmi svého povolání, přece ať se oddává dle svých sil hlubšímu a důkladnějšímu studiu theologie a ať k oné vědecké výzbroji, které se mu dostalo v semináři, přidává stále hojnější vzdělání v theologických vědách, aby se tak stával stále způsobilějším ke kázání a vedení duší!” (Str. 45.)

b) *Te Ipsum Castum Custodi.* (I. Tim. 5, 22.)

„Nohy bych zulíbal knězi, který se věrně modlí *breviář* a svou duši zachovává v *nevinnosti*!” — říkával kdosi. Pravidlo: Kněz dokonale *nevinný* — je kněz *svatý*! Jedná se o *jednu* povinnost kněžskou z tolika jiných! S touto *jedinou* souvisí množství jiných: mnoho vroucí modlitby, utíkání před světem, častá sv. zpověď, stálá myšlenka na Boha a na věčnost, stálé sebezapírání. — Proviňování se proti tomuto závazku nese s sebou nechť k božským věcem! Nudnými se stanou: modlitba, rozjímání, *breviář*, mše sv., různé pobožnosti. Klesá-li hlouběji, mnoho opomíjí, ale *mši svatou* slouží dále, třeba in statu peccati mortalis. Záliba v tomto hříchu ho žene od zpovědnice. Svatokrádež — jedna za druhou... *Laik* v takovém návyku nejde k svátostem. Přestane. Aspoň se nezatěžuje svatokrádežemi dalšími. — Kněz musí celebrovat, udělovat svátosti... „Qui facit peccatum, servus est peccati.” (Jan 8, 34.) Kdo apostatuje od čistoty anebo od pokory, obyčejně apostatuje od víry. A další následek: *Luxuria* — mater impenitentiae. (Sv. Cyprián.) — Čistota září nadzemským světlem. Ona na knězi zakryje leckterou chybu jinou (netrpělivost, drsnost, vznětlivost, nadměrnou přísnost a j.). Na čistého kněze hledí lid jako na ozdobeného všemi ctnostmi. „Je sice ten kněz trochu netrpělivý, ale — kdo mu může co vytknout?” — říká lid. Takový má i důvěru. — Sv. Tomáš z Villanovy praví: *Sit doctus — sit prudens — sit quidquid vis — SI NON EST CASTUS, NIHIL EST — NIHILEST!*

Situace v pohraničí (arcidiecése Praha)

Arcidiecésní pastorační ústředí v Praze uspořádalo dotazníkovou akci v pohraničních vikariátech, aby zjistilo stav duchovní správy v těchto oblastech. Ježto byl z několika stran projeven zájem, APÚ podává alespoň částečnou statistiku podle odpovědí dosud došlých:

Pražská arcidiecése má celkem 14 pohraničních vikariátů s 230 farnostmi. Zprávy došly dosud ze 119 farností. V těchto oblastech působí dosud pouze 20 českých kněží. Většina — 76 far — má jen německé kněze, kteří budou, až na nepatrné výjimky (asi 4) do konce tohoto roku odsunuti. V těchto farnostech žije nyní 86.440

Čechů, z nichž asi dvě třetiny jsou katolíci. Obecných škol je 230, měšťanských 20. Náboženství se vyučuje jen zřídka, většina dětí je bez náboženské výchovy. To je dosavadní obraz náboženské situace v pohraničí.

Tyto skutečnosti zřetelně naznačují, že nelze trvale zůstat při improvizovaných „výpadech“ akcích, které až dosud APÚ organizovalo o nedělích a svátcích a jichž se zúčastnili světští i řádoví kněží, pokud se mohli uvolnit, a že bude nutno organizovat akci většího rozsahu. To bylo také konstatováno na poslední schůzi APÚ, již se zúčastnil i zástupce litoměřické diecése (pozaný zástupce z Budějovic se nedostavil) a zástupci všech řádů v Praze. Na této schůzi bylo však také zjištěno, že této větší a organizované akci se staví v cestu značné překážky a obtíže. Je to zvláště nedostatek vhodných spolupracovníků a také finančních prostředků, zvláště pro vydržování laických sil v pohraničí. (V Praze jsou právě v měsíčním kursu školeny farní sestry pro pohraničí.)

APÚ zavádí proto tak zvanou „Mariánskou daň“ a obrací se s prosbou ke všem kněžím-spolubratřím, aby tuto akci mezi věřícími účinně podporovali a doporučovali. Vítány budou také návrhy a dotazy těch, kdo by se chtěli a mohli akce v pohraničí zúčastnit. APÚ dostalo již několik pěkných návrhů — také DP přinesl již řadu postřehů (na př. článek dp. Svatka) — a také jich bylo již použito.

Věříme, že celá akce nalezne porozumění nejen mezi kněžími, nýbrž i mezi laiky, a že horlivá, vytrvalá a radostná spolupráce přinese požehnané ovoce nejen pro pohraničí, nýbrž i pro všechny zúčastněné. Bližší informace podá: Arcidiecéšní pastorační ústředí, Praha, Voršilská 5.

Politická výchova ve škole

(Pro informaci.)

Po osvobození zaveden byl do našich škol, a to všech stupňů, nový předmět: politická výchova. Z počátku nikdo nevěděl, co se tu má probírat. O prázdninách 1945 byly uspořádány různé kursy pro učitele politické výchovy, ale až skoro do vánoc nebylo docela jasno, jaký je obsah tohoto nového předmětu. Postupem doby byly vydávány směrnice a v únoru 1946 konečně dostali učitelé do rukou také osnovy pro tento předmět. Ze všech projevů odpovědných školních činitelů je patrné, že tomuto předmětu je přikládána velká důležitost, a učitelé pro něj, zvláště ve středních školách, jsou zvlášť pečlivě vybíráni. Na vysvědčeních bylo místo jeho původně za všemi ostatními; ale toto místo bylo později přiřknuto náboženství, a politická výchova postoupila v pořadí hned za jazyky.

Kdo si jen zběžně prohlédne osnovy politické výchovy, musí si uvědomit, že ten, kdo má tomuto předmětu vyučovat, musí být vševěd, který je obeznámen skoro se všemi vědeckými disciplinami. Toho si byli vědomi asi také v ministerstvu, a proto začala při

obrázkovém časopise ministerstva informací „Svět v obrazech“ vycházel příloha pro učitele, nazvaná „Pedagogický průvodce“, která přinášela témata a jejich vypracování. Od dubna 1946 pak vychází zvláštní časopis „Politická výchova“, jenž je věnován jen tomuto předmětu.

V politické výchově měl být podán žactvu přiměřený základní výklad a poučení o uspořádání naší lidové demokratické republiky, o orgánech lidové moci a o jejich úkolu při řešení hospodářských, kulturních a společenských potřeb našeho národa. Měl být podán výklad vládního programu a provedeno srovnání státního a hospodářského zřízení naší lidové demokratické republiky se státním a hospodářským zřízením SSSR i ostatních států.

V politické výchově měla být také usměrňována žákovská samospráva, a to za tím účelem, aby za její součinnosti bylo dosaženo v největší míře učebního a výchovného plánu.

Důvody, jež vedly k zavedení politické výchovy do škol, nám osvětluje *anketa* o školní státně politické výchově, kterou uspořádal Pedagogický průvodce. Otázky zněly: 1. Škola politická či nepolitická a proč? 2. Občanská či politická výchova a proč? 3. Jak si představujete státně politickou výchovu?

Uvádím některé z odpovědí:

K otázce první odpovídá ministr vnitra V. Nosek:

„Představujeme-li si pod pojmem „politika“ to, čím politika skutečně jest, t. j. správu věcí veřejných a státovědu, dojdeme k názoru, že naše škola musí být v takovémto směru politická. Škola má vychovávat tak, aby mladý člověk v 15—16 letech, t. j. po ukončení povinné školní docházky, dovedl se orientovat ve veřejných záležitostech, aby měl o nich základní vědomosti, aby nevstupoval do života jako ten, který má zavázané oči, nýbrž jako člověk, který má rozhled a dovede dále budovat na tom, co získal.“ (Pp, str. 231.)

Ministr Dr. Jos. Šoltész: „Politické výchovy se teda našim žiakom buď vôbec nedostávalo, alebo nepriamo v kolajách, kde boli vychovávaní len úzko stranicky... Niektoré politické strany, nech už to bola strana agrárna (kolaj Švehlova), alebo strany katolícké (Kolaj Arnošta z Pardubic a v Bratislave Svoradov) naopak ešte časť mládeže vychovávaly výlučne v úzkostraníckom a niekedy až fanatickom duchu, hraničiacim s pathológiou.“ (Pp, str. 251.)

V čem političnost dnešní školy má záležet, je nejasněji vyjádřeno v Pv I., č. 2—3 str. 4, kde se praví: „Za první republiky musela být škola „nepolitická“. A v čem tato „nepolitičnost“ záležela, vidíme dnes velmi jasně. Tou úředně a záměrně vyžadovanou „nepolitičností“ se měla vytvořit hráz mezi školou a tím novým proudem, který se rodil a vzrůstal a žádal změnu společenského řádu: socialismem. Škola se neměla a nesměla tohoto problému ani dotknout, aby se neposkvřila „političností“ — a tím se

právě stávala jednostranně politickou, ale v duchu vládnoucí třídy, v duchu kapitalismu. Dnešní škola je svobodná, a proto má učit a učit o všem, co hýbe světem, co přichází nového a zdravého, aby změnilo svět i lidský život, *proto učí o socialismu a o socialistech*, kteří se přesvědčili o potřebě změnit svět a vědí také, jak jej změnit, *aby každý člověk mohl radostněji žít a pracovat*. Proto je naše škola politická." (Věty podtržené, jsou podtrženy i v originále.)

Otázka *druhá* je celkem podřadná, protože na jméně tolik nezáleží jako na obsahu. Vyjadřuje to také předseda vlády Klem. Gottwald: „Politická výchova je tedy výchova mládeže v dobré uvědomělé občany, vlastence, Slovany. Nevidím proto též žádného rozporu mezi občanskou a politickou výchovou. Soudím naopak, že je to jedno a totéž." (Pp, str. 215.)

Zajímavé jsou odpovědi na *třetí* otázku. Velká většina účastníků ankety je si vědoma toho, že politická výchova ve škole musí být nadstranická. Ministr Dr. Zd. Nejedlý to při jiné příležitosti vyjádřil slovy: „To nesmí být přirozeně aréna, kde se mají prohánět všelijaké interesy, které nemají s politickou výchovou na prsto nic co dělat." (Pv. I, č. 4.)

Stejně odpovídá arm. generál Lud. Svoboda: „V tom ohledu mají všichni vychovatelé a učitelé velkou odpovědnost. Na nich záleží, aby politická výchova se nezvrhla ve výchovu stranicko-politickou. Neboť škola, stejně jako mládež a armáda patří všem, kdož stojí na demokratické, národní a státní základně naší politiky. Musí to být výchova, která půjde ruku v ruce se zájmy, smýšlením a potřebami českého a slovenského lidu, demokracie, slovanské myšlenky a celé republiky. Tuto výchovu považuji za nadstranickou, naší mládeži potřebnou a celému národu a státu prospěšnou." (Pp, str. 259.)

Poněkud jinak se o věci vyslovuje Dr. Jaroslav Kudrnovský, přednosta presidia ministerstva školství a osvěty a stálý zástupce ministra školství a osvěty. Píše: „Nadstranickost je takřka pokrevní sestrou nestranickosti, apolitičnosti. Kdybychom šli do důsledků, svázali bychom tím učiteli politické výchovy nejen ruce, ale i jazyk a octli bychom se tam, kde rozhodně být nechceme; to je u školy nepolitické, kterou jsme právem zavrhlí pro její politickou bezpáteřnost a kompromisnost. A tam se přece vrátit nechceme." (Pp, str. 244.)

Tento názor vyplývá z jeho odpovědi na otázku první, v níž praví: „Nezáleží mnoho na tom, jakého politického přesvědčení je učitel politické výchovy. I žáci, hlavně ve vyšších třídách, dovedou respektovat odchylný světový názor svého učitele, jen cítí-li, že u něho pramení z jeho nejvnitřnějšího přesvědčení. A to se pozná. Cílem politické výchovy totiž musí být dát žákům takové politické vzdělání, aby v politickém životě netápali jako často jejich otcové, kteří právě pro nepolitičnost bývalé školy dělali ke své škodě i

škodě státu kroky politicky naprosto pochybené, za něž se dodatečně styděli či stydí dodnes." (Tamtéž.)

Těžko souhlasit s názorem, že nezáleží na tom, jakého politického přesvědčení je učitel politické výchovy. To by snad bylo možné ve vyšších třídách středních škol, kde se žáci již dopracovali k svému přesvědčení. Ale u žáků mladších, nehotových, bude jistě záležet na tom, s jakého hlediska jsou jim určité věci podávány. Mínění učitelovo bude jistě ovlivňovat mínění žáků.

Na počátku pak jsme řekli, že bude málo učitelů, kteří by si látku předepsanou osnovami politické výchovy zpracovali sami. Většina jich sáhne k pomůckám, jak jim je podávají Pedagogický průvodce a časopis Politická výchova. Oba tyto časopisy jsou řízeny v duchu socialistickém. V tomto duchu tedy bude také podávána politická výchova ve školách.

Na doklad, jakým duchem jsou oba zmíněné časopisy vedeny, uvádím několik ukázek.

O *Karlu IV* „Víme dobře, jak Karel podporuje arcibiskupa Arnošta v jeho snahách o čistotu mravů duchovenstva, jak se stará o vyšší úroveň kulturní založením university, jak se dovede ozvat proti chamtivosti papežské kurie s poukazem na světskou pýchu kleru. Známa je ona pamětihodná mohučská scéna v březnu 1359, kdy Karel na znamení a důkaz „cele světáckého smýšlení a chování se kněží“ přijde na sněm v rouchu kanovníka a promluví ke všem řečnickou otázkou: „Co se vám zdá? Nepodobám se já více rytíř než knězi?“ Ale císař šel ještě dále! — Připojil výhružku, že vyzve knížata světská, aby se uvázala v důchody nehodných duchovních. Zdali v této výzvě Karlově není již v zárodku program revoluční reformace? Vždyť v Karlově kanceláři seděl kanovník Milič z Kroměříže, pozdější horlící kazatel. — Je tedy zde vládce v úzkém styku s hlavním předchůdcem Husovým. Ostatně i slavná Zlatá bulla neví při volbě císařů nic o papežích, a je tedy milníkem na cestě moderního odcírkevňování. Zvláště roztržka Karlova s papežem Inocencem VI. ukazuje, že náš Lucemburk nebyl jen pokorný a modlivý přísluhovač církve a jejích řádů, že však byl osobností daleko složitější, že byl i nebezpečným kritikem a bojovníkem proti zlořádům církve, a proto má zasloužené místo v dějinách českého husitství." V témže článku se dovídáme, že „podle koncepce okupantů byli jsme velcí jen tehdy, šli-li jsme s Říší a s Římem" (Pp, str. 218.)

V článku o *gotice* se praví: „Na umění tak rafinované nestačí už sami kněží — ti rozohdují jen už proto, že to platí — nýbrž umění začínají dělat opravdoví odborníci. Ti si začínají být stále více a více vědomi své převahy nad klérem, a tím je v zárodku připravován onen budoucí rozchod inteligence s kněžstvem, jenž hrál později tak velikou roli v boji proti svobodnému zednářství, proti němuž mají po staletí tak nabroušeno všichni nepřátelé pokroku a demokracie." (Pp, str. 70.)

Palacký a Pekař. „Na poměru k husitství se pozná historikův poměr k našim dějinám, ba víc, k celému smyslu našeho národního života. Palackého poměr je po té stránce nejen naprosto správný, ale i správně určující... Následovníci Palackého celkem správně sledují tento vytčený směr v posuzování a hodnocení našich dějin, až na katolickou historiografii, která zaujímá pro své náboženské přitakání stanovisko jiné. Stanovisko zdánlivě vědecky kritické, jen ovšem zdánlivě, neboť její nejvýraznější mluvčí Josef Pekař z odporu proti Palackému dostává se k stanovisku, pro náš národ a jeho smýšlení ne příliš bezpečnému v době, kdy naši vlast čekala ještě nejstrašnější zkouška boje o holou existenci. Pekařovská národní tolerance a vynášení německého přínosu, shovívavost, nedůslednost a blahovůle, krytá falešnou vědeckou nadřazeností, zejména v Pekařově posledním rozsáhlém díle „Jan Žižka” má jistě velký podíl na naší politické nepevnosti, která se projevila v kritických okamžicích r. 1838. Je to odbočení od správné cesty Palackého, zbloudění, které vede ke katastrofě 1939.” (Pp, str. 226.) Pekař byl dán na index. A to přece dělala jen církev.

Pokračování.

Apologetická metoda *P. Bedřicha Muckermanna T. J.*

III.

Metoda M. záleží v neustálém spojování lidského a křesťanského, v sbližování božského prvku v křesťanství s myšlenkou a s inteligencí lidskou. To je jistě věc podstatná. V jedné studii své knihy *Revoluce srdcí* — je to sbírka prací většinou uveřejněných v *Grálu* — má příležitost mluvit o své apologetické metodě. Píše: „Kázání Ježísovo, ač božské, je neméně lidské; jak žil v řádu nadpřirozeném, tak žil přirozeně v našem světě a slova plynula přirozeně s jeho rtů. Právě toto lidské a přirozené jednání přibližuje nebe lidem příliš pozemským.” To je apologetika lidská. „Sama by neuvedla člověka v tajemství, ale vytváří ovzduší velmi příznivé zjevení nejhlubších tajemství.”

M. vychází nejraději z toho, co je přirozeně pravdivé, dobré a krásné. Podle církevních Otců jsou to „*logoi Spermatikoi*”. Člověk opravdu hledající to, co je pravdivé, připravuje se na přijetí Pravdy zjevené. Stejně, kdo je opojen krásou, touží po kráse bez stínu a skvrny. Konečně dobré svědomí je Beatrice, vedoucí člověka z pekla a z očištění světáckého života až na práh ráje milosti. M. však je na tolik theolog, že nikdy neupadne do bludu, hlásajícího přímou vývojovou linii, organický růst od přirozena k nadpřirozenu. Víru nedokazuje ani ji nečiní jakýmsi závěrem sylogismu, jen chce ukázat její hodnověrnost. V tomto sledování pravdy, krásy a dobra vede člověka až ke krajní mezi, za níž lid-

ské síly nemohou: že totiž na druhém břehu zjevení Ježíše Krista a Boží milost zdarma daná dávají mu právě odpovědi a úplná řešení. Na konci důležité studie o moderní literatuře a o katolicismu v Grálu r. 1933 píše: „Nastínili jsme hlavní rysy moderní literatury s jejími zdroji. Zjistili jsme v každém případě, že v dnešní literatuře žijí veliké věčné myšlenky; jsou to idee trýskající z hlubin lidského ducha, ale proto též jsou vydány na pospas jeho krisi a úplné stálosti nenabudou, leč v křesťanském dogmatu. Tak se idea krásy plně uskutečňuje v dogmatu inkarnace, idea přirozenosti v dogmatu stvoření, idea společnosti v dogmatu vykoupení, idea národa v dogmatu království Božího, konečně idea náboženství v dogmatu o Církvi obecné. Slávou současné poesie katolické jest, že největší její představitelé dávají ve svých dílech odpověď na nejhlubší tužby nejlepších básníků profánních.” Vycházeje z lidského vede takto apologeta až na práh božského. Buď přímo, protože všechno kladné úsilí lidstva směřuje k tomu, co jest největší a nejlepší, a tak božské; nebo nepřímo, a to tím, že vše, co jest v člověku omezeno, co ztroskotalo, co jest propast, temnota a hrůza, hřích a ďábelskost, nelze přemoci vlastními silami. Ale to jest již *De profundis* tvorstva, které „uskutečňuje” pád své vlastní pýchy: nezbývá mu již jiná volba než mezi zoufalstvím a pádem do hlubiny nebo pohledem k Ukřižovanému a výkřikem po vykoupení. Tak to praví Muckermann v kapitole nadepsané: *Problém Boha a kříž (Revoluce srdcí)*. Ať vychází apologeta z lidského prvku, vyvozuje odtud logoi spermatikoi, nebo z prvku božského, když ukázal odpověď Slova, jest vždy jeho snahou spojití oba tyto prvky ne v nějakém laciném kompromisu, ale v takovém rozvinutí člověka, které mu umožňuje účast na plnosti Boží, až je uchvácen Nedosažitelným.

IV.

Pravým cílem je synthesa. Jest jen jeden Bůh. A tento jediný Bůh má ve své věčné moudrosti a nekonečné lásce jeden plán stvoření i vykoupení, který vrcholí v dokonalosti nového nebe a nové země. Dílčí zájmy je třeba vždy posuzovati s hlediska celku a s hlediska celé křesťanské nauky. Právě tento celek ozařuje jednotlivosti. V knize o Goetheovi pojednává především o synthesi přirozeno-nadpřirozeno, v knize *Člověk ve století techniky* o synthesi hmota-duch, mechanismus-organismus, svět-člověk; ve spise „Mnich vychází za práh kláštera” se pokouší o synthesi života vnitřního s vnějším, života modlitby a práce, života činného a rozjímavého. Jeho kniha o Solowjevovi a četné jeho články o Rusku řeší synthesi Východu a Západu, t. j. sofie východní a logiky západní, mystiky a aktivismu, touhy po jednotě zde a rozmanitosti tam, sv. Jana a sv. Petra podle známé formule Solowjevovy. Životní dráha tohoto velkého spisovatele ruského k Una, sancta naznačuje smysl této synthese.

Tak se stává Muckermann neúprosným, kde jest v sázce všechno, kde božské a lidské je ohroženo. Odtud jeho rozhodné „ne“ a jeho pevný postoj proti národnímu socialismu a bolševismu, neboť u nich všechny démonické a protikřesťanské síly stojí proti všemu božskému, co jest v Ježíši Kristu.

Metoda Muckermannova není jedinou metodou apologetiky. Jest pouze jednou z mnohých. V jejím základě lze ji přirovnati k obráncům a hlasatelům Evangelia, jakým byl Chesterton, nebo k Chateaubriantovu: Duchu křesťanství. Má rovněž něco z metody sv. Tomáše Akv., který ve své Summě provedl synthesi víry a vědy a který ve své nauce o analogii bytí nám objasňuje tajemství vztahu mezi Bohem a člověkem, Tvůrcem a tvorem. Muckermann se může také dovolávati Otců církevních, kteří mluví o anima humana naturaliter christiana a kteří učí, že Bůh poslal Řekům filosofy právě tak jako národu židovskému proroky; může se odvolávati na sv. Pavla, který hlásal na aeropagu Řekům neznámého Boha, jemuž ve středu svého města zbudovali oltář. Může se obrátiti i na samého Krista, který neuhášel knotu doutnajícího, aniž dolamoval třtiny nalomené a pro kterého příroda, ptáci nebeští a květy polní jsou zjevením Otce nebeského a který přece vede ze země do nebe a z lidského k božskému. Taková apologetika není theoretickou, ale živící. Není pro profesora, ale pro kazatele. Není to příručka apologetiky, ale apologetická rozmluva. Je to apologetika připravující návrat světa k Bohu, toho světa, jehož neklid je posléze neklidem po Bohu a který není potud na správné cestě, pokud tato nevede k Bohu.

Z D O M O V A

ARCIBISKUPSKÉ GYMNASIUM V PRAZE otevře v září t. r. také I. tř., takže se bude vyučovati celkem v pěti třídách.

UNIJNÍ PRACOVNÍ SJEZD NA VELEHRADĚ ve dnech 11.—14. srpna 1946. Dozněla oslava památky slovanských apoštolů na *Děvině* a na *Velehradě* o jejich letošním svátku. Znovu se tam zaskvěla jejich jména sv. Cyrila a Metoděje jako nejmocnější duchovní pojítko Slovanstva. Myšlenka unijní, zasévaná po půl století na Velehradě, chce a musí dále žít a růst. Zatím třeba shromážďovat rozptýlené unijní pracovníky domácí a nové získávat. Letošní unijní sjezd, na nějž navází svou obvyklou pouť bohoslovci celé ČSR, bude nejvhodnější duchovní průpravou k druhé velké pouti cyrilometodějské o svátku *Nanebevzetí Panny Marie* (15. VIII.) — Patronky basi-

liky, k níž přijede na Velehrad velká poutní výprava *řeckokatolíků* z východního Slovenska za vedení prešovského biskupa Pavla Gojdiče. — Bohatý a časový program unijního sjezdu velehradského vzbudí jistě živý zájem nejen na CM Moravě, ale i v Čechách a na Slovensku. Uvádíme zatím jen stručně jména referentů a témata jejich přednášek: 1. Úvodní slovo tajemníka ÚACM, kanovníka Fr. Jemelky: K základům CM unionismu! — 2. Dr. Nikolaj Russnák, děkan theolog. fakulty v Bratislavě: Péče apoštolského Stolce o sjednocení Církve. — 3. Dr. Fr. Cinek, děkan CM bohoslov. fakulty Palackého university v Olomouci: Velehrad — základna CM unionismu. — 4. Dr. Ivan Mastylák, CSM, profesor, Obořiště: Vl. Solovjev a unionismus. — 5. Dr. Ant. Salajka, doc., Praha: Studium křesť. Východu a or-

ganisace vědecké unijní práce. — 6. Dr. Fr. Grivec, univ. prof., Lublaň: Nové výsledky studií CM. — 7. Dr. Jan Jaroš, CsrR, profesor, Obořiště: Vývoj soborného práva ve východní církvi, zvláště ruské. — 8. Dr. Josef Vašica, univ. prof., Praha: Slovanská liturgie ve své prvotní podobě. — 9. Dr. Bedřich Vašek, univ. prof., Olomouc: Dialektický materialismus. — 10. Dr. Otto Polách, T. J., profesor, Praha: Organisační církevní provincie moravské ze stanoviska dobově-právního. — 11. Dr. Josef Myslivec, Praha: Umění východ. církve jako projev jejího duchovního života. — 12. Dr. Josef Olšr, T. J., Řím: Unionismus po světové válce. — 13. Dr. Fr. Cinek, děkan CM bohosl. fakulty v Olomouci: České pravoslavlí. — 14. P. Sebastián Sabol, provinciál basilánů: Práce basilánů na poli unijním. — 15. Dr. Ant. Šuránek, spirituál, Olomouc, má večerní adorační promluvy. — Na unijním sjezdu koná také Ústřední Apoštolát CM i Akademie Velehradská, které sjezd pořádají, své valné hromady.

PROTINÁBOŽENSKÉ BĚSNĚNÍ. Slovenský časopis „Partizán“ ze dne 30. června t. r. uveřejňuje báseň Janka Krále „Rozhovor“, v níž se praví toto: „Víš co v minutě rozkaz dej všechny kněze, kde jen jaký, z kraje najednou vyhnat ven, jen několik z těch nejkrásnějších na náměstí pověšet. Nejkrásnější ty, kteří vypadají jako doktoři, hlavu plešivou, vous bílý, aby pěkně viseli. Ale ne dost ještě čekej, komediantům rozkaz dej: Aby komedii hráli a v ní ty pány věšeli. Ale pověz jim: Pánové! Nebude to kus k popukání, bude to jiná komedie, směšnější - na vaši mušku. Ale vy ji nebudete hrát tedy si máte pozor dát!“ — Nepsal to učelivý žák nebožtíka Hitlera, který —

podle odhalení v procesu norimberském — vyjádřil přání, aby po vítězství byli všichni kněží pověšeni? Takovéto psaní jest jako na objednávku maďarské reakce, která podobnými články operuje v demokratickém světě proti republice.

PASTORAČNÍ KURS V BRNĚ byl ve dnech 16. a 17. července. J. E. nejdp. biskup Skoupý se zúčastnil porad a zdůraznil v úvodní promluvě nutnost spolupráce kněží s biskupem. — Referáty (Hlouch: Farnost; Jančík: KA; Pecka: Marxismus; Klim: Vesnice; Rudolecký a Omasta: Pohraničí) vyjdou v příštím čísle Věstníku Jednot duchovenstva.

PROSÍM O RADU. Mám asi 65 kancionálů „Český kancionál“ z býv. působistě. V mé farnosti se však užívá „Svatováclavský“, a lidé marně na mně žádají nové výtisky, protože Svatováclavský již nelze nikde dostat. „Český“ zavádět nemohu, protože mám jen 65 výtisků a jiných také dostat nemohu. Konečně nejnověji připravované vydání prý zase trochu změněné není v dohledu. Co mám dělat? Vyměnil by někdo za mých 65 „Českých“ třeba starší „Svatováclavské“?

MILOSRDNÍ BRATŘÍ. Upozorněte zbožné katolické jinochy na *hospitálský řád Milosrdných bratří*. Jaké možnosti poskytuje řád studující mládeži? Po skončeném noviciátě mohou gymnasiální abiturienti — osvědčili se — dostudovati buď na kněze, lékaře nebo lékárníky. Žadatelé pokročilejšího věku, jsou-li zdravé tělesné konstituce, mohou býti přijati jako bratři Obláti-Terciáři. Podrobnější informace dají Provinciaté hospitálského řádu Milosrdných bratří v Praze I., 847 Na Františku, nebo konvent v Prostějově, Valticích, Brně, Novém Městě nad Metují, Letovicích a Vizovicích.

ZE SVĚTA

RAKOUSKO. Rakouský ministr zahraničí Dr. K. Gruber prohlásil dopisovateli „Universe“: Rakousko se přesvědčilo, že náboženství musí mít větší vliv, neboť bez křesťanství není možný pořádek. Konstatuje též, že sociálně demokratická strana se vystríhá všech útoků na Církev.

MAĎARSKO. Neohroženost ma-

ďarských biskupů má vliv na protestanty. Denně se hlásí přestoupení 30 až 40 protestantů do Církve.

U. S. A. Za rok 1945 se hlásí 87 tisíc 430 návratů do Církve katolické. Jest to o 2522 více než předešlého roku.

OTÁZKA RASOVÁ. Chicagský biskup Bernard Z. Sheil napsal ne-

dávno o rasové odloučenosti jako o jedné z největších překážek rozvoje amerického života: 1. „Právě jsme skončili strašný světový konflikt, v němž by byl bezmála dobyt úplného vítězství vládní systém, založený na popření bratrství lidí, plynoucího z otcovství Božího. My jsme poukazovali s oprávněnou pýchou na svůj vládní systém, na velkou republiku, řídící se principy demokracie, a směle jsme prohlašovali, že v zemi svobody a ve vlasti zdatnosti všichni lidé jsou si rovni... 2. V hnusné otázce omezovacích smluv stojíme před problémem, jenž daleko přesahuje otázku demokratických práv... Pouhá existence „křesťanských gett“ — cítíme pochopitelně tuto národní hanbu — je absolutní negací nejen amerického Creda, nýbrž vůbec křesťanství.. Chatrné zdraví, špinavé byty, nemoci, zločinnost, abych se dotkl jen některých věcí, jsou nevyhnutelným následkem rasové odloučenosti. Přidáme-li k tomu ještě špatné fyzické zacházení, vznikají pro bílé i černé obyvatelstvo mnohé duševní nevýhody tímto nekřesťanským způsobem života. — 3. Velmi často v minulosti náboženští mužové, odvolávající se na opatrnost, neuznávali nebo neučili nebojácně, co znamená v bratrství lidí prostá spravedlnost a láska pro chudého, neprivilegovaného a utlačovaného... Bud' jsme věřili a chtěli to, co jsme hlásali světu o důst. člověka a podstatné jednotě jeho přirozenosti, nebo jsme to lhali. Jestli jsme to opravdu upřímně mínili, začneme pro lásku Boží čestně a objektivně provádět to skutkem.

(CIP 15. VI. 1946.)

ŘÍM. V latinské řeči, již pronesl u příležitosti svatořečení *Františky Cabriniové*, sv. Otec se zmínil, že zatím co díla lidská se kymácejí a hrouť, sláva plynoucí z děl, jež pramení ze svatosti, září vždy svým plným jasnem a vzkvétají, jako by byly podporovány podivuhodnou mocí. Pius XII. potom zdůraznil zásluhy nové světice, která podala svou pomocnou ruku vystěhovalcům, vystaveným nebezpečí ztratit víru. „Národy a lid ať se naučí od nové světice, která milujíc svou vlast, udělovala z pokladů své lásky hojnou měrou i cizím kra-

jům, že jsou povoláni, aby tvořili jednu rodinu, rodinu, z jejíhož středu má být vyhoštěna každá řevnivost, v níž mají být zapomenuty všechny urážky, aby všude byla obnovena bratrská láska, prýstící z příkazů Kristových. Kéž nová světice nám vyprosí u Knížete míru, aby po uhašení plamenů nenávisti, po uklidnění myslí a rozřešení sporů ne dle bezuzdných tužeb soukromých zájmů. nýbrž v duchu spravedlnosti a rovnosti, pravý mír byl vrácen pokolení lidskému.”

HENRY FORD II., hlavní ředitel Ford Motor Company, byl navržen k udělení Záslužné medaile pro křesťanskou kulturu, která bývá každoročně udělována vynikajícím zastáncům křesťanské ideologie. Nositeli tohoto vyznamenání jsou norská spisovatelka Sigrid Undsetová, katolický filosof a francouzský vyslanec u Vatikánu J. Maritain, president CIO Filip Murray, Angličan Frank J. Sheed, a kanadský skladatel Arnold M. Walter. 28letý Henry Ford II. je nejmladším americkým průmyslníkem. V katolické víře byl vyučen Msgrem Fultonem J. Sheenem, profesorem na Katolické universitě americké, a roku 1940 byl pokřtěn.

JAPONSKO. Po prvé v dějinách zúčastnil se japonský císař Hirohito s císařovnou a se svým dvorem konference o katolickém náboženství, při níž mluvil japonský ministr vyučování Dr. Kanatsakotaro. Po přednášce dotazoval se císař a jeho bratři na různé podrobnosti týkající se katolického náboženství. — Dr. Kanatsakotaro se stal katolíkem roku 1925 a je již 26 let profesorem práva na Císařské universitě v Tokiu.

FRANCIE. Lurdy — zázračné uzdravení. Lurdský Journal de la Grotte z 23. června přináší zprávu vyšetřující kanonické komise Rennské diecése, autenticky dosvědčující dne 20. května 1946, pod předsednictvím kardinála Roquesa, zázračné uzdravení sestry Marie-Markéty, rozené Marie Fr. Capitaine-ové z kláš. Klarisek v Rennes. Lékařský attest Dra Philouze, kontrolujícího nemoc od r. 1924, zní: Celková deprese, prudký zánět střev, bolesti ledvinové, albumurie (bílkovina v moči), hématu-

rie (krev v moči), srdeční krise; pyurie s abcessem levé ledviny, neoperovatelné pro stav srdce (hnis v moči), prudká colibacillosis, oboustranný zákal oční a konečně otoky nohou, ustavičný výtok hnisu — stav politováníhodný, který z ní učinil na začátku roku 1937 opravdovou lidskou ruinu. A hle, vše to náhle zmizelo, všechny rány se najednou začelily ve chvíli pozdvihování při klášterní mši sv. 22. ledna 1937, druhý den novény k Panně Marii Lurdské. Nemocná ihned nastoupila svůj úřad vrátné a ošetřovatelky nemocných, jež nemohla zastávat po 11 let. Od r. 1937 nebylo uzdravení uvedeno v pochybnost. Proto lékaři Lanchon, Regnault, Paul Hardouin a Vallet, shromáždění v lékařské komisi, uznali a potvrdili ve svém posledním zasedání 21. XII. 1945 závěry Dra. Philouze, jenž tvrdil, že náhlé, úplné uzdravení Sestry Marie Markéty 22. I. 1937 bez rekonvalescence je v rozporu se sebe lepšími biologickými možnostmi. Poněvadž toto mimořádné uzdravení prokázalo těsnou souvislost s modlitbou a prosbou celého kláštera, vidí v tom kanonická komise pod předsednictvím kardinála arcibiskupa z Rennes odpověď Boží na přímlovu Panny Marie Lurdské. La Croix z 5. VII. 1946 připojuje k této relaci poznámku Msgra Choqueta, aby se též v jiných francouzských diecesích konaly podobné kanonické soudy. Zdali by se též u nás našly podobné případy? Či není u nás tolik důvěry?

POLSKO. Význam katolické university. Stanisław Adamski, biskup diecése katovické, vydal pastýřský list k podpoře katolické university v Lublíně. Svět zničený válkou, trpící hospodář. rozvratem, poznává ponenáhlu, že sám nese větší část viny na této katastrofě. Našlo se sice mnoho učitelů a všichni slibují lidu radostnou budoucnost, avšak lidstvo ztratilo k nim důvěru. Lidé nevěří již heslům, ale hledají opravdové zákony a zásady. Tím si můžeme také vysvětliti návrat k Bohu, jež můžeme všeobecně pozorovati. Člověk poznal svou chybu. Uznáváje Boha, musí uznati i Jeho zákony. Může však člověk z vlastních sil poznati zákony a

pravdy Boží? Člověk sám pro tento úkol nestačí a proto Bůh seslal svého Syna, který podle Izaiáše (55) stal se „učitelem národů“ Pan Ježíš sám zdůrazňuje často tuto svou funkci: (Jan 13, 13; Mt 23, 10; Mt 28, 18; Jan 20, 21; Mt 28, 19; Mar 16, 16). Ne moudrost lidská a genialita učenců, ale zjevení Boží usměrňuje život člověka. Pravda je jen jedna. Polský episkopát zdůraznil již před 25 lety při založení katol. university v Lublíně, „že víra a věda, pocházejíce z jednoho pramene, nemohou si odporovati a důkladně pojaté si také neodporují.“ Kdekoli učenci věřící nebo nevěřící přišli k výsledkům odporujícím pravdě Boží, vždy se později ukázalo, že bloudili. Posledních 150 let bylo takovým tápáním ve tmě. - Vyskytla se otázka: Proč učení Kristovo, působící ve světě 2000 let, nepřetvořilo svět a nevytvořilo Království Boží na zemi? Kristus visel mezi dvěma lotry. Jeden se obrátil, druhý ne, neboť neuvěřil. Jidáš slyšel Pána Ježíše, viděl jeho zázraky — a přece zradil — neboť propadl lakotě. Nebyl proto Pán Ježíš Synem Božím? Pro pochopení této záhady třeba znáti 3 pravdy: 1. Člověk má svobodnou vůli. 2. Přirozenost lidská je hříchem prvotním nakažená. 3. Pán Ježíš dal Církvi nejen učení, ale i prostředky k přemožení zla. Kdo použije těchto prostředků, ten ovládne v sobě zlo, načerpá sil a dojde k cíli, kdo však pomoci Kristovy nepoužije, toho zlo ovlivní, zapochybuje o Kristu i Jeho učení a nedovede se opříti třem pramenům zla: žádostivosti očí, žádostivosti těla a pýše života. Rozhodnutí, kterou cestou se člověk bude ubírat a zda pro cestu použije prostředků pomocných, závisí docela na svobodné vůli člověka. Neselhalo proto ani učení Kristovo ani Jeho pomoc, ani Církev, ani milost Boží, ani prostředky svátostné, jediný, kdo selhal, je člověk sám; selhala jeho svobodná vůle, odmítající jak zákon, tak i pomoc Kristovu. To se týká jak jednotlivce, tak i lidské společnosti. Světu třeba především dokonalého poznání velikosti učení Kristova, rozhodnouti se následovat Krista a používat prostředků k dosažení cíle. Na této úloze pracuje Církev sv. od vě-

ků. O této práci svědčí dějiny tolika národů, kdysi divokých. Církev je vtělila do společnosti národů s křesťanskou civilizací. Jestliže některé z nich nevytrvaly na této cestě, pak je to výlučně jejich vina. Povinností křesťanů, kněží i laiků je, burcovati ducha křesťanského ve společnosti lidské. Zničené Polsko potřebuje nejen výstavby hmotné, ale i duchovní. K duchovní výstavbě je třeba kromě kněží také katolické inteligence. Víra Kristova musí se státi vůdčí ideou národa. Když byly kdysi všechny školy zakládány na zásadách křesťanských, nebyla to úloha těžká. Školy zakládala a vedla přece Církev. Když však později převzal školy stát, změnil se mnohdy i duch školy. Zvláště vysoké školy zvládla myšlenka bezvěrecká. V mnohých státech založili si proto katolíci své soukromé, katolické vysoké školy. I v Polsku P. Idzi Radzisewski založil po námahách přímo nadlidských r. 1919 v Lublíně katolickou universitu. Dnes má tato universita fakultu theologickou, práva kanonického, práva státního, humanistickou a dvouleté studium pedagogické. V plánu je vytvoření jiných fakult, především lékařské. Povinností všech katolíků v Polsku je podporovati hmotně katol. universitu a posilati tam mládež, aby dosáhla akad. vzdělání v duchu křesťanském. M. K.

SVATÝ OTEC A SVOBODA

TISKU. Sv. Otec přijal ve čtvrtek ráno 11. VIII. skupinu ředitelů a redaktorů hlavních deníků a tiskových agentur amerických, kteří právě navštěvují spojenecké organizace v Evropě. Byli představeni Sv. Otci plukovníkem Ch. Brattem z „Public Relations Office“. Sv. Otec pronesl alokuci. Po zdůraznění svobody tisku připojil: „Svoboda tisku, jako každá jiná svoboda, svoboda činu, slova nebo myšlenky je omezena. Nedovoluje uveřejniti člověku, co je špatného, co je uznáváno za nesprávné a nebo co má za účel rozleptávati nebo ničiti mravní a náboženské pouto jednotlivců, pokoj a soulad mezi národy. Měla by chrániti člověka proti nebezpečí spoutání hmotnými zájmy sobeckými, tím, že se ponese chvalitebným směrem, šířiti pravdu a prosazovati právo a spravedlnost. Prvním požadavkem takové svobody jest jistě míti přístup k pravdě. Zkušenost dokázala často, že se neslouží na dlouho dobrou falšováním skutečností. Svět nebude vysvobozen z bahna nelidských utrpení a nespravedlností, ve kterém smrtelně zápasí, pokud podezření, nedůvěra a hanebné ctižádosti budou zatajovati pravdu těm, kdo mají právo ji znáti pro společné dobro všech a ubohé lidstvo má svá práva v tomto oboru.“ (La Croix 13. VII. 46.)

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

KDY PŘINESE NAŠE KÁZÁNÍ NEJVĚTŠÍ UŽITEK? Jest jisté, že se téměř nikde nekáže tolik a tak často, jako právě v naší vlasti. Mohl bych jmenovati z vlastní zkušenosti několik far, kde místní kněží pronevou každou neděli dvě a někdy docela i tři samostatná kázání zcela různého obsahu. Ačkoliv kázáním některých kněží nelze po stránce materiální i formální skoro nic vytknouti, přece si zvláště tito kazatelé trpce stěžují, že na jejich kázání chodí stále titíž posluchači, zatím co ti, kteří by poučení náboženského a napomenutí nejvíce potřebovali, se slovu Božímu vyhýbají. Jaké nářky bychom teprve slyšeli z úst méně nadaných

kazatelů, nebo takových, kteří nevěnují přípravě na kázání oně povinné péče a času, jakých si pro svůj význam opravdu zasluhují! Těmto druhým bych si dovolil dáti několik rad, co mají dělati, aby bylo jejich kázání hojněji navštěvováno. 1. Především nutno znovu zdůrazniti, že nejkrásnějším a nejpůsobivějším kázáním je vlastní dobrý příklad a život podle evangelia. I nejskvělejší kázání vyzní naprázdno a mine se nakonec účinkem, jestliže posluchači poznají, že sám kněz nežije podle toho, k čemu je často s tak afektovaným pathosem vybízí. Mají-li možnost výběru, přejdou dříve či později k tomu knězi, který sice nekáže tak výmluvně jako

jeho kolega, ale za to jeho ctnosti doplňují a vyvažují všechno to, čeho se jeho kázání nedostává. 2. Nelze žádati, aby všichni kněží skládali svá kázání zcela samostatně. Vždyť jest mnoho těch, kteří by to i při nejlepší vůli nedovedli. Takovým není na hanbu, jestliže použijí ve svém kázání myšlenek a obrátů cizích autorů. Proč bych nemohl sáhnouti po cizí předloze, je-li v ní náboženská pravda vyjádřena lépe a srozumitelněji, než bych to dovedl já sám? Dělal to jiní rutinovanější kazatelé, proč bychom se tedy stavěli odmítavě nebo docela nepřátelsky proti hodnotné homiletické literatuře a jejímu praktickému použití? Jest jenom třeba uměti si z předlohy vybrati to, co odpovídá poměrně mému slohu, mému citění a mému temperamentu. Doporučuji při tomto výběru asi tento postup: K tématu, o němž chci kázat, si vyberu jednu i více tištěných pomůcek, pojednávajících nebo aspoň majících určitý vztah k mému předmětu. Nejprve si článek celý pozorně přečtu. Místa, která se mi v něm zvláště líbila, si označím tužkou. Totéž učiním i v předloze druhé a další. Pak si sednu ke stolku a začnu z vybraných statí nebo vět skládati samostatně kázání. Dbám na to, aby mělo úvod, stať o dvou nebo třech bodech a závěr. Myšlenku nejasně vyjádřenou se snažím vyjádřiti svými slovy srozumitelněji. Když jsem s prací hotov, přečtu si celé kázání nahlas. Při tom sleduji na hodinkách, jak dlouho asi bude kázání trvat. Zjistím-li, že je delší nebo kratší, než jak jsem zamýšlel, podle potřeby něco přidám nebo uberu. Další mou snahou jest naučiti se dobře kázání z paměti. Obyčejně mi to nedá mnoho práce, poněvadž jsem se kázání naučil již při tom, jak jsem je dával dohromady. Není radno se učití kázání otrocky doslova, nýbrž spíše obsahově, abych se případně dovedl vyjádřiti i jinými slovy, když by mne na kazatelně opustila paměť. Když se naučím kázání důkladně, pak i odborník jen nesnadno rozezná, zda jsem si připravil kázání podle nějaké předlohy, či vypracoval úplně samostatně. Dobrá příprava na kázání má nejen tu výhodu, že nutí kněze pės-

tovat duchovní i jinou četbu, nýbrž ona ho též učí rozjímat, zbavuje ho trémy a dodává jeho přednesu oné síly a přesvědčivosti, která mocně působí na srdce i mysl posluchačů, takže si kázání dlouho pamatují a také se snaží podle něho i svůj život zařídit.

P. Oldřich Bartl.

TAKÉ NĚKOLIK SLOV O KATECHISMU. Je pozorovati, že někteří pánové se slova „rakouský katechismus“ hrozí asi jako slova „cholera“ nebo „malomocenství“. A že si katechetu z té hrozné doby představují jako člověka s rákoskou v ruce a papouškujícího s „ubohými dětmi“ slovo katechismu za slovem, větu za větou. Nechceme nikterak — my starší — snižovat to, co platí dnes za dokonalé (snad nám k tomu chybí opravdu to pravé měřítko). Upozorníme jenom, že na onom katechismu bylo „rakouským“ tehdy pouze to, že byl v celém Rakousku zaveden — byl tedy jednotný a v něm byly jednotné modlitby, závazné pro všechny — po jakých, pokud se pamatují, i v DP byla projevena touha... Jeho přednost záležela v tom, že když se dítě stěhovalo, nalezlo na novém místě stejný katechismus a stejnou osnovu. Tedy prostě pokračovalo tam, kde přestalo na dřívějším bydlišti. Jinak byl hlavním spolupracovníkem na něm tehdejší brněnský p. biskup Dr. Bauer, dbající přísně správné mluvy, a konečnou redakci po stránce jazykové měl profesor Bartoš, češtinář českého gymnasia, po té stránce nejlepší odborník. I my jsme měli prof. paedagog. method. a katechet., kteří si v ničem proti pozdějším svojí vědou, zkušeností a praktičností nezadali. Ti nás učili, jak katechismus vysvětlovati. Myslím tedy, že jsme dovedli i my vložiti do výkladu ledacos, co mohlo děti upoutat, zajímat, povzbuzovat i dojímat. Byť to nebylo v katechismu natištěno. Ostatně jsme i my dokonce poslouchali na Velehradě na katechetských kongresech výklady mladého tehdy ještě katechety, autora nynějších náboženských učebnic. Sám jsem učil skoro 50 let (a do jisté míry učím ještě). Prošel jsem tedy školou i těch starých i těch nejmladších. Byl jsem také v osobním, přátelském styku se

zemřelým katechetou Vilémem Pichlerem, jehož jméno je snad i nejmladší generaci kněžské známé, který sice měl svoji metodu, ale po stránce textové se od „rakouského“ katechismu téměř v ničem neodchyloval. Že pak jsme nebyli postrachem dětí, o tom se přesvědčujeme ve svém stáří, anžto se k nám hlásí šediví lidé jakožto bývalí žáci a žákyně — a to s radostí. Dokonce se v těchto tak kritických dobách ve voze dráhy přihlásil ke mně velmi srdečně jako bývalý žák, šedivec, s rudou hvězdou na hrudi, s nímž jsem se od jeho dětství nesetkal... X. Y. Z.

K OTÁZCE NOVÉHO KATECHISMU. Kdykoli čtu, co se o novém katechismu veřejně píše, anebo slyším-li, co se o tom po straně mluví, napadá mi vždycky: odkud vlastně vyšel podnět k novému katechismu? Dokud u nás panoval katechismus „rakouský“, domáhali se kněží sami hlasitě nové knihy, až se jí konečně dovolali. A tak máme od roku 1929 zaveden katechismus, vydaný C. M. Maticí v Olomouci. Žádný katechismus dosud nevyhověl na trvalo a na sto procent všem, ani náš nynější není tak dokonalý. Ale celkem byl všeobecně jako na svou dobu vyhovující zaveden a kněžstvem všeobecně uznán. Podnět pro něco zcela nového nevyšel tedy od kněží ve škole pracujících, nýbrž byl patrně do kněžské veřejnosti uměle vnesen bez ohledu na to, je-li katechismu zcela nového opravdu třeba. Zavádět dnes, za generálního náporu materialismu proti náboženství a proti jeho vyučování ve školách zcela novou učebnici, vyměňovat při dnešní drahotě knih tolik tisíc exemplářů dosavadní učebné pomůcky — k tomu by přece musely být dostatečně silné důvody. A byly by se zaváděním potíže, i kdyby nová kniha byla opravdu dokonalá. Zatím takové dokonalé knihy ani náběhu k ní ještě nikde nevidět. A nebude to snadná ani rychlá práce sestavit katechismus, s nímž by kněžstvo bylo více a trvaleji spokojeno, než s dosavadním. A když už by k nějaké změně dojít muselo, mám za to, že by stačilo nynější katechismus, pokud je místy kde třeba, doplnit, pozměnit, zjednodušit. Ale to

všechno tak, aby to bylo jen jako „opravené vydání“ této knihy. Zachovala by se tradice téměř dvacetiletá, a tradice právě vzhledem na katechismus znamená mnoho! Katechismová komise, v tisku jakoby úředně ohlášená, měla by především rozhodnout tuto základní otázku: má-li být katechismus zcela nový, či má-li být pořízeno jen nové, přepracované vydání učebnice nynější. Na tento účel pak by si měla komise od kněží opatřit dobré zdání, co v nynějším katechismu není vhodné, co třeba vynechat, co doplnit, co slohově zlepšit. A podle toho upravit text dosavadní. Tak bychom se za těchto pro pastorační těžkých časů snad ještě nejspíš dočkali učebnice dokonalejší. —

NAŠLO SE CESTOU: *Teprve v Terezíně* jsem poznal, kolik je mezi českým lidem náboženské nevědomosti — inteligence jí trpěla ještě více než venkované — a často jsem si kladl otázku, nemá-li na tomto neblahém zjevu velikou vinu i způsob, jak se u nás vyučovalo ve škole náboženství. Několik vězňů mi doznalo, že jejich odklon od Boha začal již v útlém mládí, protože kněz je ve škole urážel nebo i bil. Stojí to opravdu za zpytování. Jiní zase vzpomínali s upřímnou láskou na svého kněze a litovali, že jeho otcovských rad více nedbali. V Terezíně se přesvědčili mnozí, že nejsme takovými nepřáteli každé radosti, za jaké nás pokládali — proto nám otvírali duše a přednášeli s důvěrou své pochybnosti. V těchto přátelských rozhovorech bylo ulomeno mnoho hrotů a obroušeno mnoho hran. Četné pochybnosti byly brány z dějin, jiné se týkaly církevních zvyků. U mnohých vymizela již dávno víra v posmrtný život, zvláště peklo nemohli srovnati s Božím milosrdenstvím. A přece stačilo tak málo, aby zmizela i tato pochybnost. Do cely dolétla na příklad zpráva o smrti Hitlerově a většina litovala, že unikl zaslouženému trestu. Použil jsem vhodné chvíle a vyložil jim katolické učení o Boží spravedlnosti, které neujde ani mrtvý; odpověď je uspokojila a peklo se již nezdálo strašákem pro neposlušné děti. (Z knihy Dra Jos. Miklíka: *Vzpomínky z Terezína*.)

PRO ET CONTRA

APOŠTOLÁT A PASTORACE. (Redaktor DP je také misionář. Právě proto uveřejňuje zde „štulce“ misionářům od kněze z duchovní správy. Je v tom něco pravdy. Prosíme však, abyste si přečetli i poznámky redakce.) — K článku P. Urbana ve 25. č. DP 1946 „Naléhavý kněžský problém“: T. zv. apoštolát a apoštolátní činnost — totožnou zcela(?) s tím, po čem touží P. Urban — vyvíjeli u nás již ve středověku potulní kazatelé (lekdys k zlosti místo k ctnosti), ale skutečně organisovaně skvěle jesuité 16.—18. věku. T. zv. misionáři nynější doby jsou to, kteří by onu apoštolátní činnost mohli vyvíjet. Je třeba, aby se nechtělo všechno od světských kněží, ale aby i řeholní kněží — zvláště ti, kteří přímo tak mají působit — skutečně působili. Je třeba řeholním (aspoň těm, kteří se misiemi mají zabývat nebo zabývají) kněžím-misionářům vštípit opět ducha Balbínova, Chanovského atd., kteří šli od vesnice k vesnici a v ní od domu k domu, burcovali, prosili, nechali se pozvat nebo i vyhodit, kteří by obešli prostě každého

a všude. V nynější době se lekdys zdají mnozí misionáři příliš „fajnoví“ kteří prostě přijdou a káží lidu obecnému, jež sehnal pracně — udřený plebán. V. K., farář.

Pozn. redakce. Nemyslete si, že my misionáři nehledíme kriticky na naše úspěchy a neúspěchy! Víme, že v některých krajích (na př. Valašsko, Slovácko, Hlučínsko) stačí naše dosavadní misijní metoda, a účast lidu je až stoprocentní. — Víme též, že v jiných krajích (zvláště ve městech) dosavadní metoda nestačí. A mohu dp. pisateli prozradit, že misionáři sami hledají nové cesty. V Holandsku, v Belgii, v Německu a Rakousku byly provedeny „misie po domech“ (Haus- und Kapellenmission), kde misionáři opravdu chodí dům od domu pozvat na misie, kontroluje se účast, a ti, kteří nepřišli, se pozvou po druhé na „doplňovací misii“. Samozřejmě má taková metoda mnohem pronikavější úspěchy než dosavadní. U nás této metody dosud nebylo použito pro nezáměr kněží z duchovní správy. Má-li některý dp. zájem o takové misie, ať nám napíše.

HOVORNA

DO REDAKCE byl dodán nalezený breviář (Pars aestiva, Romae et Ratisbonae, F. Pustet 1915). Na titulní stránce je razítko Alois Heroudek, farář. Jeho majitel nechť se hlásí!

EXERCICIE KNĚŽÍ V KARDASOVĚ ŘEČICI od 29. července do 2. srpna 1946. Začátek 29. VII. o 7. hod. več. — Potravinové lístky s sebou. — Přihlášky přijímá: Ústav Škol. sester v Kardašově Řečici.

OBSAH:

P. A. Dvořák: Tu es Sacerdos in aeternum	449	Z domova	457
Situace v pohraničí	450	Ze světa	458
Politická výchova ve škole	451	Pracovna	461
Apologetická metoda P. B. Muckermanna T. J.	455	Pro et contra	464
		Hovorna	464

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověření v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Nad hrobem kněze

A. Šuránek :

Toto kázání bylo proneseno nad hrobem dp. P. Kociána, hodí se však pro každého žijícího kněze k rozjímání. Red.

Veledůstojní pánové! Bratři a sestry!

Je dnes středa — všední den, a přece je náš kostel naplněný do posledního místečka, jak byl naplněný o vánocích, kdy jsme — vedeni svým milým panem farářem — zpívali radostné: Nám, nám narodil se! Tehdy jsme klečeli u jeslí, dnes u rakve. Kdybychom se dívali na tu rakev očima přirozenýma, museli bychom truchlit. Díváme-li se však na ni očima víry, tlačí se do srdce radost: zemřel nám sice dobrý pastýř — ale *narodil se* nám přimluvce před trůnem Božím. Mnoho jsme ztratili, více jsme *získali!* Ten, který po 12 let pracoval z lásky k Bohu a k duším v této farnosti, bude pro ni pracovat dál. Je vřelým přáním sv. Matky Církve, aby nad rakví kněžovou uvažovali věřící o velikosti sv. kněžství Kristova. Splňme pokorně její přání.

I. — Obsahem života Velekněze Ježíše Krista a vyvrcholením jeho díla byla *Oběť*. Jako dítě požíval mateřské lásky Panny Marie a otcovské péče sv. Pěstouna Josefa. Ve 12 letech prohlásil ve chrámě jerusalemském, že musí býti tam, kde chce *Otec nebeský*: přihlásil se tak k vyššímu povolání; ve 30 letech opustil nazaretský dům, matku, vše... a začal jako kněz veřejnou činnost. Chodil s místa na místo a všude dobře činil: zvěstoval radostnou zvěst o vykoupení lidstva, sytil lačné, uzdravoval nemocné, křísil mrtvé. A když přišla jeho poslední hodina, obětoval se — nejprve způsobem nekrvavým pod způsoby chleba a vína — potom na Kalvarii způsobem krvavým. Pní, umírá tři celé hodiny... ruce rozpjaté k celému světu... Jaké to strašné, vytrvalé: Dominus vobiscum — od oltáře kříže. Hlava ověncená trním, nohy probodené, srdce otevřené, aby z něho vytekla poslední kapka krve. A to mocné: Dokonáno jest — *Ite missa est* — to nebyl povzdech vysíleného, poraženého, to byl jásavý výkřik vítězův. Otče, vykonal jsem poslání, které jsi mi dal, v ruce tvé odevzdávám duši svou, abych přijal slávu, kterou jsi mi slíbil... Tak žil, pracoval, trpěl a umíral Velekněz, tak žije, pracuje, trpí a umírá jeho věrný kněz. „Příklad dal jsem vám.“ „To číňte na mou památku!“ Proměňujte chléb v mé Tělo a oběťujte... ale proměňujte i své tělo

v chléb lidu Božímu — a obětujete denně *Mne*, obětujte denně *sebe*! Opusťte všechno! Každý, kdo opustí dům nebo bratry neb sestry, otce, matku, manželku, děti, pole, pro jméno mé, stokrát víc obdrží a život věčný v dědictví dostane!” (Mat. 19, 27.) *Oběť* je tedy obsahem kněžského života a smrt vysílením — na poli slávy — je vyvrcholením plodného života knězova!

II. — Co vedlo mladého, zdravého maturanta do semináře? Tehdy byl na světě blahobyť. Mladému člověku byl svět otevřený. Nabízelo se tolik povolání! Proč volil právě kněžské, o němž věděl, že je v něm tolik osobních obětí? Protože hodnotil všechno ve světě ve světle víry. Ve chvíli životního rozhodování rozechvívají věřící duši hlavně slova Kristova: „Co platno člověku, kdyby celý svět získal, na duši však škodu utrpěl?” Pomáhá-li někdo udržovat časné statky — tělesné zdraví, čistě světské vědomosti, majetek — zachraňuje jen na několik let, ježto jednou člověk musí zemřít a opustit vše. Pomáhá-li někdo zachraňovat svým bližním *duši*, zachraňuje na *věky*. To je hrozná skutečnost: duše nemůže zemřít, musí žít, na věky šťastna nebo nešťastna... *Pomáhat lidem* k věčnému štěstí chtěl maturant, *proto* opustil rodný dům, rodiče a sourozence a vstoupil do kněžského semináře.

Náš věřící lid se domnívá, že bohoslovec se učí v semináři v letech studia jen „sloužit mši svatou”. Je to veliká pravda! Celá seminární výchova a sebevýchova směřuje k tomu, aby budoucí kněz přimašel v pravém duchu denní Oběť mše svaté, aby obětoval v hluboké víře Tělo a Krev Páně, ale aby denně obětoval v neúnavné práci *sebe*, své zdraví, svůj čas, své schopnosti Bohu a svěřeným duším. A jako krok za krokem se blíží k oltáři, tak musí v něm růst a mohutnět duch *sebeoběti*... Prvním takovým krokem je přijetí postřižin, tonsury. Bohoslovec I. ročníku přiklekl k oltáři, sklonil svou hlavu před biskupem, a ten s ní ustříhl něco vlasů v podobě kříže... Bohoslovec při tom říkal: Ty jsi, Bože můj, majetek jediný! Nikoho nehledám, leč Tebe. Zříkám se všeho pozemského, nebudu sloužit zájmům světa, jediné zájmům Tvým. — A Bůh dal svému novému služebníku rukama biskupovými jako odznak bílé roucho, rochetu. Bohoslovec se do ní oblékal pak denně. Kdykoli šel k sv. přijímání, říkal při tom: Oblec mne, Pane, v nového člověka, spravedlivého a svatého, podobného Tobě!

Dalšími kroky k oltáři byla nižší svěcení. Bohoslovci II. ročníku svěcen úřad vrátného chrámového, předčítatele Písma sv., vymítače zlých duchů a ministranta u oltáře. A už tenkrát mu biskup pravil: Jen tehdy budeš důstojně přisluhovat knězi vínem a vodou, budeš-li sám sebe vydávat při tom v oběť Bohu!

Ve IV. ročníku další tři rozhodné kroky: bohoslovec už se začal oblékat k mešní oběti při svěcení podjáhenském. Tehdy mu biskup podal *humerále*, jež značí očistu jazyka. Ať se ten jazyk vyvaruje všeho světáckého, ať se posvětil pro modlitbu *breviáře*.

Půl druhé hodiny denně se zapojí do zpěvů andělů na nebesích, aby žalmovými zpěvy Boha velebil, mu děkoval, Boha usmiřoval a jménem Církve prosil... Pak mu dal biskup na levou ruku *manipul*. Ten označuje ovoce dobrých skutků, ovoce potupné kněžské práce. Tím manipulem jsou posvěceny ruce podjáhnovy, aby se zvedaly k modlitbě, aby podávaly jáhnovi u oltáře obětní dary, jež mají být proměněny. Podjáhen už stojí těsně u stupňů oltáře, může při mši svaté se přiblížit knězi — proto se od něho vyžaduje vysoký *stupeň obětavosti*. Je vázán k doživotní kněžské čistotě, k denní modlitbě breviáře, k poslušnosti diecésního biskupa. Už trvale musil opustit rodný dům i rodný kraj, rodiče, příbuzné, je povinen jít pracovat tam, kam jej pošle biskup, který je mu nyní otcem i matkou... Podjáhen má právo už u oltáře číst a zpívat epištolu... má povinnost zasvětit jazyk modlitbě a svatému čtení z Písma sv.... zasvětit celé tělo, všechny síly službě Boží a potřebám duší...

Velmi důrazně vyzýval biskup svěřence, mezi nimiž stál tehdy i náš zesnulý pan farář, aby si dobře rozvážil, co činí: „Ještě máte čas. Dosud jste svobodni a můžete odejít do světského povolání. Přijmete-li však toto svěcení, už nebudete moci odejít, nýbrž budete mít povinnost sloužit Bohu, zachovávat věrně kněžskou čistotu, pracovat pro zájmy Boží na zemi..." A jak odpověděli svěřenci? Vrhli se na zem na znamení, že odumírají dobrovolně světu a jeho zájmům... Tak jako padá zrnko do brázdy... A nad nimi zaznívala litanie ke všem svatým. Svatí papežové, biskupové, kněží a jáhnové, jakoby přecházeli kolem a svolávali na svěřence Boží požehnání...

Tři týdny nato učiněn další krok k oltáři svěcením jáhenským; to dává právo křtít a rozdávat trojí chléb lidu Božímu: skutečný chléb chudým, chléb slova Božího a andělský Chléb ze svato-stánku. Církev svěruje jáhnu péči o děti, mládež, opuštěné, zarmoucené, chudé. Jeho odznakem je štolu položená přes jedno rameno: „Přijmi bělostnou štolu z ruky Boží, naplň úkol svůj", praví biskup. Štolou je jáhen zaprážen do Božího pluhu. Zasvěcuje svůj jazyk Duchu svatému, Učiteli a Utěšiteli, své ruce Dárci darů přemnohých. Má být ochoten položit za pravdu život jako vzor jáhnů, sv. Štěpán. Tak po něm žádá Církev opět zvýšené obětní smýšlení.

Konečně přišlo svěcení na kněze. Biskup vzkládal na ně svěcené ruce, uděluje jim tak Ducha svatého; pak jim položil štolu přes prsa *křížem*, na znamení, že mají vytrvale nosit v srdci kříž Kristův, žít ducha oběti rozjímáním umučení Páně: „Přijmi jho Páně... je sladké a břímě jeho je lehké." Naposled oblékl biskup novokněze do *ornátu*: „Přijmi kněžské roucho, kterým se naznačuje láska." Mnoho máš už odznaků na sobě: humerále, albu, cingulum, manipul, štolu — zavázal ses k ukázněvání jazyka, k doživotní čistotě, sebekázi, k práci do úpadu — ale to vše musí být

přikryto ornátem, značícím *lásku*. Kdybys tyto závazky konal sebe věrněji, nebylo-li by to z *lásky* k Bohu a k duším, nic ti to nepomůže! Teprve nyní jsi schopen proměňovat chléb v Tělo Páně... když jsi oblékl na sebe *lásku*!" A biskup posvětil novokněžím ruce, aby mohly zvedat Tělo Páně... „Rač, Pane, zasvětit tyto ruce, aby cokoli požehnají, bylo požehnáno, a cokoli zasvěti, bylo zasvěceno..." Požehnané kněžské ruce! Jak krásný úkol mají: podávat lidem Boha pod způsobou chleba! Na konci mše sv., při níž bylo svěcení, byl ještě jeden dojemný okamžik: biskup vkládal ruce na hlavu každého z novokněží se slovy: „Přijmi Ducha svatého, komu hříchy odpustíš, jsou odpuštěny!" Požehnané kněžské ruce! Jak krásný úkol mají: znamením kříže odpouštět hříchy ve zpovědnici. A hřích je jediným vlastním neštěstím jednotlivců i národů... Kněžské ruce toto neštěstí *odstraňují*... Biskup sevřel ty posvěcené ruce do svých rukou a položil každému z vysvěcených otázku: „Slibuješ mně a mým nástupcům úctu a poslušnost?" „Slibuji", zněla odpověď... a od té chvíle byla pro vysvěceného *jediná vůle* na světě: Boží vůle, tlumočená pokynem biskupovým. S otcovským požehnáním posílal biskup nové kněze do diecése. „Milovaní synové! Ved'te život čistý a svatý! Uvažujte a napodobujte, co konáte! Slavíte u oltáře tajemství *smrti* Páně, usmrcujte, *umrtvujte* své tělo! Chraňte se všeho, co by vás mohlo poskvřniti! Vaše učení buď duchovním lékem lidu Božímu, vůně ctnostného života vašeho buď potěchou Církve Kristovy: *Budujte* příkladem i slovem na zemi *rodinu Boží*! Tak jednejte, abych ani já, váš biskup, nebyl odsouzen za to, že jsem vás vysvětil, ani vy za to, že jste se vysvětit dali, nýbrž abychom byli všichni od Boha odměněni. Jděte, roznášejte do farností Boží požehnání!"

III. — Sv. Matka Církve provází novokněze, opouštějící seminář, s mateřskou láskou, ale i se svatou bázní; má zkušenosti dvou tisíciletí. Vytrvají všichni? Naplní svatý ideál kněžství? Když jásají věřící o prvotinách, chvěje se srdce Církve. Pozoruje novokněze rok za rokem, posiluje je v bojích a čím srdnatěji odolávají nástrahám, tím více se vyjasňuje její obličej, a když padne do brázdy věrný její sluha, oráč Boží, když vytrval až do posledního dechu, když věřící lkají u jeho rakve, raduje se Církve, jásá, že má *nového vítěze*. Přistupuje s nevýslovnou úctou a láskou k rakvi, aby *poděkovala* Bohu i zesnulému. Pohlíží na jeho zavřené oči. Kdysi ty oči hleděly plné jasu do očí biskupových, když novokněz sliboval svému biskupovi úctu a lásku! A nelhal! Zvítězil! — Pohlíží na sepjaté ruce knězovy. Byly zasvěcené a zůstaly svaté. Přibité na kříž. Jasně na nich vidět jízvy hřebů, otevřené rány, jimiž propadal majetek do klína chudých. Kolik chleba rozdaly, kolik chudých potěšily, kolik kajících rozhřešily, kolik lačných nasýtily Chlebem nebeským, kolik kleslých zvedly! Požehnané ruce! Církve hledí s úctou a vděčností na nehybná kněžská prsa, v nichž ztichlo srdce, zasvěcené Bohu a duším. Ustalo tlouci vysílením.

Bylo vytrvale probodené pro zájmy tohoto světa. *Otcovské* srdce kněžské, vyčerpalo se láskou! — Církev pohlíží s úctou na probodené nohy kněžovy, poslušné až k smrti. Nechodily cestami svými, poslouchaly rozkazů biskupových! Roznášely jen požehnání.

Tak pohlíží Církev i na kněze, ležícího v rakvi mezi námi. Byl po vysvěcení kaplanem, pak 10 let kaplanem v D., 7 let farářem ve Š., z nichž přišel do naší farnosti. Co ho přivedlo? Mohl zde hledat pohodlí? Blahobyť? Vždyť říkají naší obci „Kamenná Lhota“! Co ho přivedlo? Jedinou otázku dal, když se informoval, chtěje se hlásit o faru: Jsou tam lidé zbožní? *Láska* k duším ho vedla, jen dobro vaše hledal. Ta zpovědnice vydá svědectví na soudě Božím, to tvrdé klekátko, na němž klekával časně ráno a pozdě večer — modle se za vás! Z lásky k vám padl, padl vysílením! Nezůstali jste mu lásku dlužni. Jak se radoval, když viděl, že tolik vás jezdí na duchovní cvičení, chodí na duchovní obnovy! Chcete-li mu ukázat svou opravdovou lásku, umiňte si, že každý z vás v dohledné době vykoná duchovní cvičení, exercicie!

Závěr. Neloučíme se s vámi, milovaný pane faráři, neboť smrtí život nekončí, pouze se mění. Zůstanete s námi jako nebeský pomocník. *Děkujeme* vám za vaši pastýřskou lásku. Všichni bez rozdílu. A děkují vám i věřící z okolních farností. Dobře si toho všimli, s jakou horlivostí jste spěchával k sv. Antonínku, jak jste se modlíval s poutníky při mši svaté. Přinesli vám trochu hlíny z těch míst, na něž jste chodíval a dávají vám ji do hrobu. Pomáhejte, až budete moci, k tomu, aby se uskutečnila veliká myšlenka, aby věřící nemuseli daleko chodit na duchovní cvičení, aby je mohli konávat u sv. Antonínka. A ještě máme prosbu: *Neopouštějte své farníky*, vyprošujte nám vytrvalost v dobrém a vyproste farnosti, v níž jste obětavě po 12 let pracoval, *nového* duchovního správce, který by tak horlivě a nezištně pracoval pro čest a slávu Boží a pro spásu duší jako vy! Vám pak dej Pán Bůh věčné odpočinutí a světlo věčné ať vám svítí! Amen.

Ceterum autem censeo

Ludvík Křístan :

Et ideo sicut bonum convertitur cum ente, ita et verum. (S. T. I. q. 16, 3. c.)

Blahořečíme pisatelům, kteří ze svého slovníku vyškrtli „ne-smím“, jde-li o pravdu. (Svobodné noviny.)

Pravda je vždy vznešená; avšak dnes je pravdivost *conditio*, sine qua non pro vybudování dobré budoucnosti. Ze špatných zásad nemohou vzejít dobré činy, a zlé činy plodí katastrofy. Pravda je sluneční světlo které roztrhne clonu mlhy, halící vše, krásné i odporné, bezbarvou neforemností, aby růže zářila ve své bělosti, a kaluž byla usvědčena ze své špíny.

Absolutní pravda je Bůh. Kristus je světlo, svítící ve tmě, a tma Ho nepojala. Je na kněžích, hlasatelích pravdy Kristovy, aby

vždy vydali svědectví pravdě, neboť Kristus jim sdělil své učitelské poslání.

Někdy je to těžký požadavek, je k němu třeba statečnosti; a vždy je k němu třeba lásky. Zvláště dnes, kdy mnozí lidé neradi slyší jasné slovo. Většina z nich je rozjitřena, podléhá citům a vášním, proti nimž rozumové důvody nic nezmohou. A pak, obvinění je vždy po ruce. Jsme pokoušeni k nedůslednému plynutí po proudu.

Přece však musí trvat *spravedlnost*. Nepokradeš, nepromluvíš křivého svědectví. Spravedlnost všech ke všem, i k nepřátelům.

A musí trvat *lásky*, nechceme-li se podobat znějícímu zvonu bez živého srdce. Naše křesťanství musí mít obsah; ne sentimentální kamarádství, nýbrž uvědomělou vůli, aby se všem dostalo dobra.

A musí trvat *milosrdenství*. Musíme domyslit a prožít to, co říkáme ústy v modlitbě Páně: A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim vinníkům. Bez výhrad. I těm, kteří nám nejvíc ublížili.

Nejsou dvě mravnosti: křesťanská a vlastenecká. Mýlí se, kdo chce milosrdenství ztotožňovat se slabošskou bázní, spravedlivě potrestat vinníka. Avšak víme stejně dobře, že v Evangelii stojí jistá věta: „Udeří-li tě někdo v pravé lice tvé, nastav mu i druhé!“ Nebudeme lpět na její litéře, avšak nezahlavíme nikdy jejího ducha.

Hlásat pravdu neznamená mentorovat, nýbrž ožiovat. Pravda nám dává široký rozhled a bystrý zrak. Vidíme dále než ti, co pravdu ignorují, a budeme ušetření jejich zklamání.

Ostatně dobří lidé nám za pravdivé slovo budou vděční, posilíme je. A my sami budeme spokojeni, že jsme splnili svou povinnost.

Pravda vás osvobodí, praví Kristus.

Animas lucrari Christo

Na povrchu zemském jsou spodní a horní vody. Horní jsou zdaleka viditelné modravým pruhem, spodní se prozrazují různým způsobem. Konec konců však souvisejí obě vody a tvoří jeden jediný komplex, vodstvo země.

Zahrada duše. U každého člověka, a zvláště u kněze, jsou vnitřní i zevnější projevy života úzce spjaty a proudí všechny z tajemného pramene lidské osobnosti. Vnitřní a zevnější vyrovnanost u kněze je pro laiky tichým a velmi působivým kázáním. Vnitřní člověk má býti v nás denně posilován.

Péče jen o plot? Je nám protivné, když vidíme někoho, jak ještě šitně pozoruje sám sebe a dekoruje svůj zevnějšek jako nějaké jeviště, na němž jsou hlavní věci kulisy, čili jen *zevnějšek*. Viděl jsem dost často mladé laiky, kteří vstoupili do vlaku anebo do restaurace, jak si napřed vyňali z kapsy hřebínek, učesali si svou

trvalou ondulaci a pak si teprve sedli, když změřili publikum vítězným pohledem. Neviděl jsem nikdy — a jsem už dost starý — kněze ve voze anebo v restauraci jednat podobně. Spíše bych vytkl to, že kněz vstoupí do společného oddělení jakoby zakřiknutý a nesmělý. A to není třeba.

Pramen klidu. Vždyť dobré svědomí a vůle, všem lidem dobře činit a všem přát věčnou spásu, dává knězi právo, aby šel klidně a bez nuceného úsměvu, ale též bez zamračení. Svět nás pozoruje a soudí z našeho zevnějšku na náš vnitřek. Má-li někdo ruce příliš málo ve styku s mýdlem, nemusí býti proto zlý člověk, ale kněz získá více důvěry a úcty, když jeho zevnějšek bude bezvadný. Sv. Ignác z Loyoly proto tak vřele doporučuje činnost, a odsuzuje její opak.

Chování na ulici. Je neslušné, neodpovědět na pozdrav. Zvláště je třeba býti opatrný v této věci vůči dětem. Co by si pomyslílo dítě, které by uctivě pozdravilo, ale nedostalo by odpovědi od svého katechety? Bodlo by je u srdce a možná by se začalo odvracet od kněze i od náboženství. Lidé si dobře všimají koho kněz a jak hluboko zdraví. Nemůže ovšem stát s každým na ulici 10 minut, ale musí se zapřít a býti zdvořilý i k nezdvořákům, vlídný i k škařohládům, musí býti učitelem lásky a dobroty.

Prívětivost. Svou návštěvou v domě bychom někdy uvedli do rozpaků; ale z oslovení na ulici a z výměny několika slov nic zlého nevzejde. Jsou mnohdy lidé, kteří na několik slov na ulici přímo čekají, zvláště muži!

Slyšel jsem vypravovat tento případ: V jednom městě byla mikulášská zábava. Byl na ni pozván také kněz z duchovní správy. Seděl vedle velitele určitého úseku. Mezi výstupy a jednotlivými čísly bylo bohužel jedno velmi nechutné; týkalo se víry v anděly. Kněz se podíval na svého souseda a pošeptal mu něco o hrubosti a ignoranci ve věcech víry. Velitel vzkázal za jeviště, aby ihned přestali s hloupým kupletem. Stalo se. A dotyčný recitátor dostal od velitele co proto. Kněz se to ovšem dozvěděl. Krátkou dobu nato byl kněz na večeři v restauraci. Procházel místností, v níž seděl v koutě u stolu úplně sám onen neblahý recitátor. Kněz si hned všiml, že tam je, přemohl se, zamířil k němu a zeptal se ho, proč sedí tak sám. Že prý paní je nemocná a leží v Praze. Kněz jí vzkázal brzké pozdravení, vyměnil ještě několik slov a odešel. Za několik týdnů přišla porodní asistentka s oznámením narození dítěte. Otcem byl onen recitátor; náboženství: bez vyznání; rodiče byli civilně oddáni. Kněz se pokusil, zda by si nedali rodiče svůj civilní sňatek zcírkevnit. Porodní asistentka přišla s radostnou odpovědí, že jsou ochotni. Přišel pak otec sám do kanceláře a otevřel knězi své srdce. Je nemanželský syn, od určité doby bez vyznání. A působilo prý na něho velice, že se kněz na něho nehněval pro onen nepodařený mikulášský večírek a že ho velmi dojalo, když k němu přišel v restauraci a dal se s ním do řeči. Že už měl na

jazyku tehdy prosbu o návrat do církve. Teď že prosí i o zcírkevňení sňatku, a že ví ještě o dvou takových kamarádech, kterým řekne, aby totéž udělali jako on. —

Dopadlo to tedy tak, že brzy v jedné kapli byly současně tři sňatky konvalidovány a jeden byl sanován in radice...

Lex clementiae, lex caritatis... To je šum očistných vod, které vábí a lákají k vodě živé, k Ježíši Kristu, a disponují působením milosti Boží duši člověka pro nový život. Apoštol nesmí býti mluvka, ztratil by úctu u lidí, ale nesmí také býti nevšimavý nemluva. Katoličtí světci nebyli a nejsou budhistickými nenávistníky života. Naopak, teplo a světlo Ducha sv. musejí šířiti okolo sebe slovem a příkladem. Spiritus flat, ubi vult. Snad ne hned před našima očima, ale rozhodně neomylně působí a odměňuje každou naši prosbu a dobrý úmysl.

Politická výchova ve škole

(Pro informaci.)

„Ve středověku, kdy celou společnost duchovně ovládala církev, bylo školství podrobeno církevním zájmům a zřetelům a teprve, když se upevnil a zesílil absolutistický a osvícenský stát, bylo možno proti protestům a proti vůli církve prosaditi státní dozor buď nad celým školstvím, nebo nad jeho částmi.

Držitelé moci ve státě a společnosti vždycky dbali toho, aby škola sloužila především jejich zájmům, snažíce se vyloučiti ze školy a vyučování všechny vlivy a tendence, které by tyto zájmy křížily nebo jen poškozovaly. Tak za starého Rakouska... rovněž církev si zachovala značnou část svého vlivu na školství, což se projevilo ve výběru a uspořádání učiva, ve vypouštění určitých partií nebo takovém podání, které považovala hierarchie nebo strážci dynastických zájmů za přípustné a s těmito zájmy slučitelné.” (Pp, str. 221.)

Což je to jiného, než potvrzení *Marxových názorů pedagogických*? „Výchova závisí podle Marxe a Engelse na hospodářských a sociálních poměrech společnosti, pedagogické ideály jsou podmíněny historicky a určuje je vládnoucí třída. Škola a výchova nesledují cíle dobra, pravdy a krásy, nýbrž slouží vládnoucí třídě, pomáhají udržet její výhradné postavení a zachovat současnou strukturu společnosti. Výchova tedy patří ke kulturní nadstavbě a jako ostatní sociální zjevy jest v konečné platnosti závislá na hospodářských poměrech, najmě na způsobech výroby. Když se změni výrobně hospodářské poměry a s tím nastanou i změny sociální, změni se i cíle, obsah a prostředky výchovy, celá výchovná theorie i praxe. V kapitalistické společnosti slouží výchova i škola buržoasii, a tato jí používá jako jednoho z prostředků k udržení moci.” (Pp, str. 146.) A ve společnosti socialistické...?

Z Pedagogického průvodce se také dovídáme, jak se dívat a jak oceňovat dobrého vojáka Švejka. „Ulejšáctví není vždy jen ne-

dostatek morálních sil, ale v mnohých případech je též protestem proti stávajícím řádům. Vždyť už středověk posílal své nespokojence buď na hranice nebo do klášterů... Domnívám se, že není vůbec náhodou, že český národ bývá označován současně jako národ Husův, Žižkův a Janošův (aktivní odpor) a zároveň jako národ Chelčického i Švejkův (trpný odpor). Hlavní při tom je, že odpor je v obou případech. To je onen společný jmenovatel všech postav, které potvrzují duchovní i fysickou brannost a zdatnost národa... Z toho, co bylo řečeno, vysvítá, že naše kultura za Haška a Švejka se nemusí stydět, ale může se jím pyšnit jako svéráznou reakcí zdravého národa na nezdravé poměry... Je to postava ryze původní, ryze pravdivá, ryze naše." (Pp, str. 72.) Kdyby tak někdo z katolíků označil v téže souvislosti národ český za národ Husův a národ Švejkův! Jaké by to bylo pozdvižení! A to se stalo v publikaci vydávané ministerstvem informací Československé republiky.

Zde máme vysvětlení k poznámkám spisovatele Jana Karníka, který ve vzpomínce na K. V. Raisa si stěžuje, že na knihkupeckém trhu nelze získat ani jeden svazek Raisových spisů. „Zato neblahý „Švejk“ vyšel už před měsícem, a to ve vydání ilustrovaném. Jaký spěch s hrdinou, který svými šaškovinami, mravní otrlostí a honosným ulejšáctvím byl v nepříznivé nám cizině prohlašován za prototyp českého charakteru! Na hodnotné knihy není papíru!" (Národní obroda, Brno, 13. 7. 1946.)

Odborné články jsou pracovány na základě *dialektického materialismu*. Jak na př. vykládat husitství? „U husitství je nutno zdůraznit sociální a hospodářské prvky vedle činitelů náboženských a podtrhnout prvek národnostní, který tu po prvé v opravdovém velkém měřítku zasáhl do našeho vztahu k německé národnosti. Na spojení selské revoluční vesnice, řemeslníky počestných měst a českého zemanstva proti panskému, církevnímu a královskému velkostatku je možno demonstrovat husitskou jednotu národa, která spolu s bojovým nadšením pro Husovu věc tvořila předpoklad nepřemožitelnosti husitské revoluce. Teprve když se podařilo evropské a české reakci tuto jednotu rozbít, došlo ke katastrofě u Lipan. Takto se nám husitská revoluce jeví jako klasický příklad středověké sociální revoluce, v níž je kromě významné složky náboženské rozhodující konflikt zmíněných společenských tříd a hospodářských zájmů, zvyšovaný napětím národnostním." (Pv I, č. 2—3, str. 5.)

Stať o poměru zeměpisu a politické výchovy je zakončena takto: „Při tom je nutno říci, že tak jako každá škola, tak také každé vyučování bylo vždycky politické — i tím, když na př. určité politicko-společenské poměry vyžadovaly t. zv. nepolitčnost a objektivitu. Vyjadřovalo se to zpravidla tím, že životní realitu v určitých dobách vyjadřovali a chtěli zachytit nedialekticky ve formálních abstraktech a mechanicko-logickými schématy, zkreslo-

vali životní mnohotvárnost a úmyslně tak falšovali hospodářské, společenské a sociální poměry, zkreslovali účast určitých vrstev společnosti ve výrobním a společenském procesu a zpravidla klamali pracující lid o reálných silách určitých sociálních tříd, o jejich správné funkci v životě národa a společnosti... Dnes právem proto chcem, aby bylo i zeměpisné vyučování pravdivé a mohlo sloužit našemu pracujícímu lidu jako základ vzdělání a poznání poměrů, které mají býti změněny pro blaho a větší štěstí všeho lidu a celého národa. A tento úkol může splnit jen správné dialektické poznání všech reálných souvislostí i geografických faktů a vztahů vzhledem k člověku, k lidské společnosti a všem jejím složkám, jež v této oblasti může podat jen správně a odpovědně politicky orientovaný zeměpis." (Pv I, č. 2—3, str. 8.)

A jaký je úředně nepřiznaný cíl nového předmětu ve školním vyučování: politické výchovy? Jasně je to řečeno v Pv I, č. 2—3, str. 8: „Politická výchova není jen konstatováním faktů společenského života a není jen prostředkem k výchově politicky uvědomělého jednotlivce, zapojeného organicky do kolektiva. Politická výchova má u žáků vytvářet také světový názor nebo aspoň na jednotlivých stupních věku přiměřeně věku žáků *budovati základy světovému názoru*. To ovšem předpokládá, že učitel bude mít jasný vědecky odůvodněný a prožitý světový názor — a k tomu musí učitelské vzdělání usilovně směřovat." Že to není světový názor křesťanský, nemusíme ani připomínat. Pak si také vysvětlíme, že v publikacích pro politickou výchovu nenajdeme ničeho o náboženství, o křesťanství, o Církvi. A když se přece nějaká zmínka stane, pak jistě ne ve smyslu příznivém. — Aspoň víme, na čem jsme.

PRO SRDCE KNĚŽSKÉ

PŘEDSEVZETÍ SPIRITUÁLA. V pozůstalosti preláta Msgre Jana Řihánka, který byl knězem velice zbožným a horlivým, ozdobou českého duchovenstva, byl nalezen list, na němž si pro sebe poznamenal směrnice a zásady. Pochází z r. 1898-1903, kdy byl spirituálem praž. semináře. Přechíst si ta předsevzetí není bez užitku. „Nelze vystihnouti dobrý vliv katechety ve škole. Nelze vystihnouti důležitost dobrého duchovního správce pro osadu, ale daleko větší jest důležitost spirituála v semináři. Nestací jakási přirozená samorostlá dobrota, získaná bez velkých obětí. Spirituál budiž života nejen bezvadného, nýbrž vzorného, neboť: a) příklady táhnou; b) někteří posluchači dělají aplikace spíše na něho než na sebe; ctnost velká, jako trám se jim

zdá nepatrná jako tříška, chybička jako tříška zase velikým trámem; c) při 50 bohoslovcích jej pozoruje 100 očí. Kéž není slabý v theologii, ve znalosti asketické literatury, v rituál Kéž má pro zpěv aspoň trochu sluchu! Kéž se vyzná velmi dobře ve vedení duší! Kéž se vyzná ve zpovědnici! Musí znát boj mladé duše, naplněné často jedem moderního ducha již ze středních škol. Musí mít pro ně lásku a porozumění! Musí znáti a prakticky uplatňovati pravidla sv. Ignáce o rozlišování duchů! Kéž je radě přístupný, mlčenlivý, snášenlivý! Kéž je mužem modlitby i sebekázně, tedy obcování jemnějšího, přesného na minutu, připravený na zklamání! Pryč s nevrlostí, umíněností! Láska trpělivá je shovívavá. Jako svíčka se stravuje na oltáři, tak musí

býti ve službách povinnosti. Nejlepší představený je stále na kříži. Musí

s alumny snášeti břímě dne i horka, jako jeden z nich!" o.

Z D O M O V A

N. 9768. PASTORACE V POHRANICÍ. Výzva ke kněžstvu, aby podle možnosti pomohlo. V Acta curiae Prag. č. 7. čteme: Neustálé volání z pohraničí o pomoc zavazuje všechny kněze, kteří mají jen trochu volného času, k činům! Aby se aspoň v nejnnutnějším vyhovělo tamním věřícím, pořádají se pravidelné zájezdy pastorační do pohraničí. Budou trojího druhu: a) na dva dny (sobota a neděle): katechese ve škole celou sobotu, v neděli bohoslužby a kázání; b) na neděli: křesťanské cvičení a bohoslužby s kázáním; c) na neděli odpoledne: křesťanské cvičení a večerní bohoslužby s promluvami. Akce sub a) a b) je plánována do míst, kam je vlakové spojení, sub c) je podnikána auty. Kněží, kteří by se mohli zúčastniti jedné z těchto výpomocí, nechť se laskavě hlásí na Arcidiecéšní pastorační ústředí, referát pro pohraničí, Praha II., Voršilská 5. — Zároveň prosíme, aby na uvedenou adresu byly hlášeny všechny akce, podnikané řády nebo jednotlivci, aby byla evidence.

VYŠŠÍ BROD. Cisterciácké opatství ve Vyšším Brodě šťastně překonalo válečné a poválečné nápory a nyní hledí vstříc klidnému budoucímu vývoji v nových poměrech. Ale právě tyto nové poměry ukládají klášteru zvýšené úkoly, především značného zvýšení kněžského dorostu k regulárnímu životu v klášteře a k duchovní správě v četných cisterciáckých farnostech v krásném a zdravém jižním cípu Šumavy. Nastává doba prázdnin, doba sv. exercicií, doba volání Páně. Mnohý student a maturant se zamýšlí nad svým povoláním. Vldp. duchov. správcové, profesori, katecheti i ct. p. bohoslovci jistě budou mít příležitost upozorniti na cisterciácký řád studenty, kteří mají náklonnost k duchovnímu stavu či řeholnímu povolání. U mnohého z nich bude možno vzbuditi zájem o řád sv. Bernarda, jenž sám sebou má neodolatelnou přitažlivost. Lze očekávat, že naši studující mládež se nebude nedostávat nadšení a porozu-

mění a že přilne k řádu sv. Bernarda, a tak splatí svůj čestný dluh řádu, který šířením úcty mariánské zajistil našemu lidu ve značné míře hodnotné duchovní zdroje náboženského života po několik století. Do noviciátu se mohou hlásiti maturanti a sextáni či septimáni gymnasií a reál. gymnasií. Nemajetným studentům nižších tříd klášter umožní další studium v některých církevních ústavech.

ZOUFALÁ PROSBA Z POHRANICÍ. V důsledku válečných událostí byl velmi poškozen farní kostel v pohraničním Drnholci na jižní Moravě. Ve zdejší chudé obci nebylo možno dosud sehnat potřebného obnosu aspoň na nejnnutnější opravy — kostel nemá žádného jmění. Proto se obrací farní úřad na celou veřejnost s prosbou o milodar. Získejte si svou štěrností zásluhy o rozkvět duchovního života v pohraničí! Ř. k. farní úřad Drnholec, okres Mikulov.

20. VÝROČÍ SMRTI VLDP. KANOVNÍKA PALEČKA, FARÁŘE V KOVÁŘOVĚ, uctila osada Kovářov 16. VII. opravdu krásným způsobem. Na 16. července svolal vldp. farář v Lašovicích Josef Hejl, jako nejstarší, všechny ostatní kněze rodáky osady kovářovské. Mělo jich přijeti 16, přijelo jich jen 12. Osadníci kovářovští udělali si toho dne svátek a přišli do kostela, maminky vypravily malé družičky, vystrojila se katolická mládež a hasiči a odvedli si svoje kněze-rodáky do kostela, jako o nějaké primici. Tam malá družička přivítala všechny kněze a jeden z kněží vystoupil na kazatelnu. Promluvil ke svým krajanům o kněžství, knězi, modlitbě, mši svaté, o milosti, a nabádal k lásce a věrnosti Bohu, bez něhož nemůžeme nic. Pak sloužil vldp. vikář z Kostelce n. Vlt. slavnou mši sv. s asistencí a jeden z kněží hrál na varhany. Po mši sv. byly modlitby za všechny kněze z osady, již zemřelé, a především za toho, kdo vlastně tolik kněží církvi vymodlil, za vldp. kanovníka Palečka. Průvod po hřbitově skončil u hrobu pana ka-

novníka zpěvem kněží samých „animas fidelium“. Bylo to strhující. — Kostel téměř do posledního místečka plný a téměř polovina přítomných obětovala sv. přijímání za kněze! Však také všichni kněží zpovídali pilně před mší sv. Byla to šťastná myšlenka, spojití připomínku úmrtí vldp. kanovníka Palečka se sjezdem kněží z okolí Kovářova a jistě zanechá tento den nejkrásnější vzpomínku jak u osadníků, tak u kněží samých, kteří se pak pěkně po bratrsku sesedli, aby vzpomínali na své primice, aby si vybavovali v paměti různé drobnosti ze života pana kanovníka, aby si sdělo-

vali své zkušenosti z duchovní správy, a to nejdůležitější: aby si radili, co a jak zařídit, aby osady, na kterých působí, žily duchovním životem, praktickým plněním příkázání Božích. V družné a srdečné zábavě uteklo celé odpoledne. Rozešli se s upřímným přáním: ve zdraví opět u hrobu pana kanovníka na shledanou a tehdy kéž by už bylo zase několik nových povolání kněžských, aby tu byla naděje na nástupce, jichž je tolik třeba! Vldp. kanovník jistě žehnal s nebe své osadě i svým odchovancům.
Ton.

ZE SVĚTA

SOCHA NAD MĚSTEM. V Quadalupe se má postavit monumentální socha Panny Marie, obdobná soše Krista nad městem Rio de Janeiro.

BOJ O KATOLICKOU ŠKOLU V NĚMECKU. KJPA hlásí velký boj o školu v Německu. Běží hlavně o školu konfessií a jednotnou. President Dr Paulus prohlásil, že přípravy pro reformu školy jsou již v plném proudu. Zatím je dovoleno začínat a končit vyučování modlitbou nebo nábožnou písní. V americkém pásmu byla jednotná škola rozpuštěna. V minulém měsíci vydal kardinál von Preyssing o této otázce pastýřský list, v němž praví: Katoličtí rodiče, děkujeme vám za to, že jste se tak jednomyslně postavili za katolickou školu. Tento váš požadavek je základem, na kterém se bude dále budovat. Je pravda, že jsme ještě nedosáhli toho, čeho si žádáme. Nevěřící rodiče dostali školu jakou si přáli, věřící rodiče nemohou dosáhnouti školy podle svého přání. Jednoho se však již dosáhlo: Ve škole učí se již naše děti náboženství. To však znamená pro vás povinnost, nejenom posílat děti do náboženství, nýbrž i doplňovat náboženskou výuku náboženským poučováním. Spolupracujte s katechetou. Také vy máte povinnost dáti sv. víru dále svým dětem.

Z Vatikánu. Vatikánský rozhlas dementoval zprávy některých pařížských kruhů, že prý papež nepřímě intervenoval na konferenci čtyř

ve prospěch Italie, a pokračoval: „Svatá Stolica, věrna svému dlouholetému obyčeji, objasňuje hlavní mravní zásady, dle nichž se má řídit politika států a život jednotlivců. Nemíchá se však do otázek o podrobnostech nebo technice, ve kterých není kompetentní a které posuzuje ve světle křesťanských zásad teprve tehdy, když se přioděly konkrétními formami. Ve svých vánočních poselstvích z prvních válečných let papež stále zdůrazňoval neprominutelné mravní zásady spravedlivého a trvalého míru.“ Papež přijal v audienci německé válečné zajatce, kteří dobrovolně pracují na výstavbě zničeného kláštera na Monte Cassino.

Z Vatikánu. Delegace palestinských Arabů odjela v červenci z Jerusalema do Říma, aby vyložila papeži přítomnou situaci v Palestině a možná nebezpečí.

Z Francie. V Paříži se zakládá Technická centrála katolické informace. Jejím účelem je využití všech možností moderní techniky k propagaci katolické nauky ve Francii. Odbor filmový a rozhlasový se znamenitě osvědčil již před válkou, nyní se znovu organizuje; též se zřizuje odbor tiskový a divadelní. V informační centrále budou také k dispozici různé štočky, fotografie, nákresy, diagramy a j.

Z Anglie. 5. července byl kardinál Griffin prohlášen čestným doktorem Birminghamské university. V dě-

kovné řeči pravil mimo jiné: „Budte žárliví na své křesťanské dědictví, těšiti se totiž ze svobody dítek Božích. Ti, kteří se pokoušejí zlaicisovat výchovu, skončí tím, že ji znacionalisují a zničí. Myslíte-li, že přeháním, poslyšte slova jednoho z největších světových učenců, který není žádným bojovníkem za křesťanství, Alberta Einsteina: Když Hitlerova revoluce ovládla Německo, já jako milovník svobody jsem si všiml universit, zda svobodu uhájí, protože se vždy vychloubaly svou láskou k pravdě. Ale byly ihned umlčeny. Potom jsem pozoroval velká nakladatelství, jejichž plamenné úvodníky hlásaly lásku k svobodě; ale stejně jako university byla umlčena v několika týdnech. Jediná Církev se postavila otevřeně hitlerovským pokusům o potlačení pravdy. Neměl jsem dříve zvláštní zájem o Církev, ale nyní cítím k ní velkou náklonnost a obdiv, protože Církev jediná měla odvahu a vytrvalost, postavit se za rozumovou pravdu a mravní svobodu. A tak jsem nucen vyznati, že čím jsem dříve pohrdal, to nyní bez výhrady ctím.” — Po projevu kardinálově povstal kancléř university, Mr. Anthony Eden, a dodal, že se připojuje ke všemu, co Jeho Eminence řekla.

ZE ŠVÝCARSKA. Roku 1945 odešlo ze Švýcarska do zámořských misí 33 kněží, 13 řeholních bratří a 5 řeholnic. Dalších 17 švýcarských misionářů bylo koncem r. 1945 před odjezdem do misí. Značný počet bohoslovců se připravuje na misijní dílo. Švýcarsko má jen 1,700.000 katolických obyvatel.

Z BAVORSKA. Letošního průvodu na Boží tělo se v Mnichově účastnilo 27.000 věřících. Průvod vedl kardinál Faulhaber.

ZE SEVERNÍ AMERIKY. 2,500.000 školních dětí a 500.000 dobrovolníků ve 14.500 farnostech sbíralo horlivě v posledním týdnu v červnu konservy, balilo je a posílalo do ústředí v Chicagu, S. Francisku a v New Yorku. Jsou určeny jako dar amerických katolíků pro vyhladovělý svět.

USA. 20. července přijal papež M. Roberta Hannegana, ministra pošt ze Spojených Států, a senátora Mellarda Tydinga, k nimž pravil mimo jiné:

„Fysický stav širokých vrstev je dnes opravdu hodný politování. Ještě ubožejší je však duševní stav tisíců, kteří hledají náboženskou útěchu. V mnohých krajích je těžko ji opatřit. Ale nejubožejší ze všech jsou děti, které budou ohroženy v mravním růstu, budou-li zbaveny náboženské výchovy. Neboť není opravdové výchovy, která se neopírá o náboženství. Vy jste se věnovali rekonstrukci materiální; je to chvályhodné. Věnujte své ruce a svá srdce také rekonstrukci duchovní, která je ještě potřebnější. Tak budete moudře stavěti pro budoucnost, a na pevných základech.”

NOVÁ KATOLICKÁ ROZHLASOVÁ SPOLEČNOST v USA, New York, 32. VI. V Americe založili novou katolickou rozhlasovou společnost, která bude vysílat pod heslem „Hlas Ameriky” ve 24 řečech.

Z HABEŠE. Císař Haile Selassie požádal sv. Otce, aby poslal do Habese misionáře, kteří by zorganizovali tamní školství. Papež pověřil touto odpovědnou úlohou kanadské jesuity.

Z ČÍNY. Kardinál Tien pravil, že ještě nikdy nebyl čínský lid tak nakloněn Církvi jako nyní. „Čína dojde blaha, pravil, jestliže přijme evangelium Ježíše Krista... Čína se musí stát silným křesťanským státem, který spočívá na zásadách kardinála Bellarmina, na nichž je zbudována i americká konstituce.”

Z BELGIE. Letošních slavností na památku zavedení svátku Božího Těla se zúčastnilo v Lutychu 600.000 lidí.

ZE ŠPANĚLSKA. Na sjezdu Pax Romana v Salamance bylo zastoupeno 27 států. Sv. Otec zakázal španělským kardinálům přijmouti místo ve sněmu, které jim Franco nabízel.

Z POLSKA. Čenstochová, 4. VI. — Vatikán hlásí, že polští biskupové poukazují na úplnou ztrátu právní jistoty, zajímání a věznění, na velkou protináboženskou propagandu a na rostoucí nemravnost.

POLSKO. V Polsku vycházejí tyto časopisy, které jsou kontrolovány duchovními úřady: „Wiadomości Duszpasterskie” pro kněze s homiletickou přílohou. Vycházejí v Poznani, řídí kanovník Dr. Kazimír Karłowski. Je to měsíčník. — „Współczesna ambo-

na", homiletický časopis, vyd. Kněžský seminář v Kělcích. — „Tygodnik Powszechny", nábožensko-sociální týdeník, vychází v Krakově. Podobný vychází ve Varšavě, „Tygodnik Warszawski". — V Poznani technicky chudý a na špatném papíře, ale dobře redigovaný „Głos Katolicki" zastupuje zatím předválečný světoznámý „Przewodnik Katolicki". Našemu „Rozsevači" blízký „Gość Niedzielny" vychází jako diecéšní časopis v Katovicích. — Diecése Čenstochová vydává „Niedziela". — Známy klášter Františkánů v Niepokalanowie u Varšavy podniká tiskovou akci již z let předválečných, jako u nás Redemptoristé ve Frýdku. Obnovil vydávání měsíčníku, který před válkou měl statisícový náklad, „Rycerz Niepokalanej". — Rodinný časopis, obdobný Neděli, je „Lad Boży", vy-

dáváný ve Vloclavku. — Charitu propaguje krakovský časopis „Caritas". — Kult mariánský šíří kromě zmíněného „Rycerz Niepokalanej" ještě „Kolko różańcowe" z Varšavy a „Głos Karmelu" z Krakova. — Obnovený Zahraniční seminář, vychovávající kněze pro polskou emigraci ve světě, vydává v Poznani „Msza święta"; je to liturgický časopis, který vycházel již před válkou. — Náboženské knihy vydávají na př. Jesuité v Krakově, kteří již před válkou vedli rozsáhlou tiskovou akci. Vydali zajímavou knížku O. Wilczyńskiego o Fatimě „Znak na niebie". Se svolením vydavatele otiskuje celou knížku jako feuilletony polský časopis, vycházející u nás na Těšínsku „W Obronie Prawdy". (Administrace Fryštát, Lidová tiskárna.)

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

POVZBUZUJÍCÍ SLOVA. V mojej farnosti zdržující sa moravskí katolíci vojaci príkladne chodia do chrámu, majú povolenú sv. omšu v českej reči, so svojím varhaníkom, miništrantmi. Sv. kázeň im držim po slovensky. Oni mi poradili tieto časopisy. Všetka chvála a česť príkladným moravským katolíkom. Sú medzi týmito vojakmi aj slabší katolíci, ale Moravani medzi takými urobia ovzduší milé Bohu a zlosť nemohúcim. — V brátskej láske Vám oddaný Jan Glinský, r. k. duchovný, Lubotyn.

CÍRKEV NEB CÍRKEV? O té Církvi a cirkvích lze říci jen tolik: Nemusíme být Němci, abychom psali dosti slov, hlavně podstatných jmen, velkou písmenou. Vzorem nám může být Kodex Kanonického práva, který píše velkým písmenem nejen to, co se může považovati za titul, jako Superior, Cardinalis, Pater, nýbrž i věci, které nejsou osobami, ani právními, nýbrž mají svou váhu mimoosobní. Kodex píše Missa, Sacramenta, Novae Legis, Vicarius Generalis, a ovšem i Ecclesia. Píše však baptismus, confirmatio, Sanctissimum Sacramentum, při čemž pořád lze

myslet na důstojnost osoby, vyjma ovšem takové případy, jako Sacramenta. Pravda, latina má svá pravidla, patrně velmi stará. Právě proto, že jsou stará a pečlivě zachovávaná, mají vážnost a dobrou konvenční platnost, které arci nemohou mít Pravidla vydávaná akademii, a každého roku nebo každého desátého roku jiná. Slyšel jsem význačné literáty, kteří se po posledním libovolném vydání Pravidel zařekli, že si jich nebudou všimati. Právem, protože co bylo včera vytýkáno, dnes je přikazováno jako jediné správné. Slávní spisovatelé si to ovšem mohou dovolit, protože filologie se podle svého vlastního učení o ně opírá. Ale i obyčejný člověk může psát tím pravopisem, kterému se naučil ve škole, může se vždycky obhájit tímto důstojným důvodem, jako to činí velcí spisovatelé jiných národů. Nikdo není povinen považovati věc orthografie za záležitost podobnou módním žurnálům, aby byl dnes směšný, kde byl včera dobře ustrojený. Také může dobrý spisovatel mít své dobře odůvodněné zvláštnosti, zejména je-li v nich důsledný. Postavíme-li se na stanovisko, že pravopis

je móda, říkají spisovatelé, že je to tedy věc korektorů v tiskárně, kteří pracují s rozevřenými Pravidly. Lidé, kteří se pohoršují, že někdo píše Církev s velkým C, z úcty k této mystické nevěstě, píší velmi čato Pokrok, Lidství a Sokolství s velkými písmenami, a nikdo jim to nevytýká. Podobně básníci píší něco velké, kdy chtějí a jak se jim zlíbí, totiž kdykoliv chtějí říci, že na to kladou váhu. Kdo tedy píše Církev s C o katolické církvi a malé c o místních církvích, nebo konfesích, nebo i o církvi katolické, pokud jest tato její jedinečnost naznačena ještě jinak, na př. obecná, katolická, Kristova a pod., činí dobře i velmi dobře, ačkoli snad nemusíme odsuzovati ty, kteří úzkostlivě věří v pravidla, nebo v ty, kteří pravidla vyrábějí. P. K. Miklík.

VYZKOUŠENÝ POŘAD NEDELNÍCH BOHOSLUŽEB. Jsme na osadě dva kněží. První mše sv. v 7 h., před ní příležitost ke sv. zpovědi. Při mši sv. mešní píseň, jeden kněz ještě ve zpovědnici. Po přijímání celebrujícího druhý podává sv. přijímání, zatím co první dokončuje mši sv. Hned svátostné požehnání, druhý kněz zatím odejde na kazatelnu a po požehnání přečte oznámení na týden, perikopy a má krátkou promluvu. Po ní se pomodlí s lidem. Druhá mše sv. v 9 h. Zase mešní píseň, při epištole druhý kněz jde na kazatelnu, přečte

oznámení a prohlášky snubní, perikopy a má tak čtvrt hodinovou promluvu, celebrující buď čeká u oltáře, nebo si sedne a po kázání pokračuje ve mši sv. Někdy vše netrvá ani hodinu. Když druhý kněz není doma, pak po ranní celebrant odloží kasuli u oltáře a na kazatelně vykoná totéž, co jindy dělal druhý kněz. Podobně i při druhé mši sv. po evangeliu odloží ornát a jde na kazatelnu číst a kázat. Když vše netrvá dlouho, lidé z kostela neodcházejí. Tak zvané celoroční prosby se nepřijímají. Věřícím vysvětleno, jak to mnohé odrazuje od návštěvy služeb Božích, dávají tedy spíše na mši sv. nebo na prosbu jen v den úmrtí nebo svátků svých zemřelých. A vždy těch několik proseb končíme: a za všechny naše zemřelé, ostatní duše v očistci, naše nemocné, dobrodince kostela s případnou obměnou. Čtení oznámení a prohlásek dáno před perikopy a promluvu, aby kázání nebylo na konec rozptylováno jinými myšlenkami. Je třeba přemýšlet a podle místních poměrů tyto věci upravit tak, aby co nejlépe všem vyhovovaly. Jako bývá chybou pořád něco měnit, tak větší chybou bývá, myslet si, že se s ničím zavedeným nesmí hnout. Vysvětlit věřícím, někdy i vyslechnout jejich náměty a setká se pak někdy i malíčkost s pěkným účinkem. —B—

PRO ET CONTRA

„POHŘEBNÍ PROMLUVY“. Sešel jsem se v r. 1927 v lázních s katolickým farářem z Pruska. Ten mi řekl, že při pohřbu, svatbě, křtu atd. vždy má promluvu. Jednak musí k vůli protestantům (v diaspoře) a jednak by to bylo nemoudré nechat odejít bez promluvy při pohřbu tolik lidí, „které nikdy v takovém množství do kostela nedostanu, někteří vůbec do kostela ani nechodí“. Pravil: „U nás každý úkon se posvěcuje slovem Božím.“ V. K.

POHRANIČÍ. V DP č. 26 se zmínil P. Svatek o dotazníku, který zasílá na fary Svaz katol. žen. Příkládám vám onen dotazník, abyste viděli, že ho: 1. zasílá APÚ, referát pro pohraničí; 2. že tam není otázka je-

nom „Zda je tam český kněz“, nýbrž 40 jiných; 3. že je to první soustavný pokus získat přesný obraz o pastoračních poměrech, který dnes nikdo vůbec nemá (v žádné diecési!); 4. že tuto akci třeba podporovat, a nikoli zlehčovat. Také vám oznamuji, že se nyní v Praze školí pod vedením sester Apoštolátu III. řádu sv. Františka 22 farních sester pro pohraničí. Další kurs, který trvá měsíc, se chystá. (Viz článek: Situace v pohraničí!)

Josef Zvěřina.

LAIK PÍŠE: Ještě něco o těch „očenášcích“. Ano, to je pravda. Zde v jednom kostele je toho vždy sáhodlouhá litanie, delší jak samé litanie — že lidé obyčejně utečou před tím. Věřící na to reptají, ať prý se každý

buď sám pomodlí za své zemřelé, nebo živé, aneb ať se modlí sami kněží, aby nevyháněli lidi z kostela. Je pro-

tivné poslouchat, jak lid v kostele reptá.

H O V O R N A

KNĚŽSKÉ EXERCICIE od 19. 8. večer do 24. 8. ráno v klášteře redemptoristů na Hoře Matky Boží u Králík okr. Žamberk. Lístky neb potraviny. Ubytování v klášteře a v poutnickém domě.

KNĚZ-PENSISTA. V krásném se-veročeském městě Krupce u Teplic-Šanova, v bezprostřední blízkosti poutního místa Bohosudova, hledají ctih. sestry Karmelitky p. B. Srdce Ježíšova kněze-pensistu, který by mohl denně sloužit v klášterní kapli mši sv. a občas zpovídat děti-sirotky, o které sestry pečují. Ústav poskytne knězi stravu a na byt úhradu 500 Kčs měsíčně. Kdo by se o místo toto zajímal, obdrží informace buď přímo, „Ústav sv. Josefa v Krupce u Teplic-Šanova, Čechy“, nebo u dp. faráře P. Ed. Hurníka v M. O.-Zábřehu n. O., jehož dvě sestry jsou v tomto řádě.

PŘIJME SE KNĚZ-PENS., který by denně sloužil mši sv. v okresní nemocnici v Přerově, kde na některých odděleních působí sestry Neposkvrněného Početí Panny Marie. Byt a zaopatření v mateřinci na Šířavě 7. Mimo to by mívál týdně malou exhortu k chovankám kláštera a podle

potřeby je zpovídal. Bližší zprávy podá představená kláštera v Přerově, na Šířavě 7.

REDEMPTORISTKY. V brzké době dojde k formálnímu zřízení kláštera Redemptoristek v Tasovicích. Sestry se denně modlívaly celý breviář. Nemají však pro čekatelky breviáře na zaučování. Jejich jménem prosím o odložené starší breviáře, ale dle možnosti vyd. po r. 1914. Kdyby někdo z dpp. chtěl, jsme ochotni breviář zaplatit. — Adresa: Klášter Redemptoristek Tasovice, p. Hodonice.

EXERCICIE PRO LAICKÉ KATECHETY (muže) od 15. VIII. do 19. VIII. 1946 ve Staré Boleslavi (klášter).

PLAKÁTY „POŘAD BOHOSLUŽEB“ Poněvadž se přihlásilo jen 529 zájemců o přílohu „Pořad bohoslužeb“, zastavili jsme tuto přílohu. — Avšak na návrh některých dpp. jsme vytiskli aspoň dvojbarvý rámeček bez kalendáře církevního a přiložili jsme je k minulému číslu těm, kteří objednali onen plakát, na ukázkou. Kdo těchto plakátů si přeje víc, ať je objedná v Exercičním domě. Cena jednoho kusu 50 hal.

OBSAH:

A. Šuránek: Nad hrobem kněze	465	Z domova	475
L. Křišťan, Ceterum autem cen-		Ze světa	476
seo	469	Pracovna	478
Animas lucrari Christo	470	Pro et contra	479
Politická výchova ve škole	472	Hovorna	480
Pro srdce kněžské	474		

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověření v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. 1A 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Duch chudoby

Pierre le Frontalier:

Dominus pars hereditatis meae et calicis mei. (Ž. 15, 5.)

Pius XI. ve své encyklice o kněžství klade knězi na srdce, aby jako služebník Kristův a otec duší vynikal svou odpoutaností od pozemských statků. Možná, že si někdo myslí, že nebylo třeba tak podrobně o této ctnosti jednat, jak to učinil summus pontifex. Význam, který papež přikládá této otázce, je založen na závažných důvodech. S charakteristickou neúprosností tvrdí Pius XI., že kněz odpoutaný od pozemských statků „získává duše“ a v království víry se stává „otcem chudých“. Naproti tomu říká, že „kněz toužící po pozemských statcích škodí svému povolání, sklízí pohrdání lidí, přidává se k nepřátelům Božím a k nepřátelům Církve, kterým pomáhá v jejich nešlechetných plánech“. „Běda knězi“, píše Pius XI., „který nejsa pamětliv příkázání Božích, se jeví chtivým pomíjejícího zisku a je z počtu těch, na něž si stěžuje Církev slovy Apoštolovými: Všichni hledají věci svých, a ne těch, které jsou Ježíše Krista. Jsme svědky“, píše papež dále, „jak ve zkaženém světě je všechno za peníze na prodej, jak se za zisk se vším kupčí. Ale uprostřed této mravní zkázy mají kráčet kněží prosti jakéhokoliv sobectví; svatě ať od sebe odmítají nedůstojnou ziskuchtivost, ať nehledají peněz, nýbrž zájmy duší, ať horlivě usilují o slávu Boží, ne o slávu svou. Ať nejsou nádeníky, kteří proto pracují, aby dostali mzdu za svou práci; ať nejsou jako lidé, kteří konají sice převzatou povinnost, ale při tom se pachtí po svém vlastním užitku a domáhají se vyššího postavení. Ať jsou dobrými vojíny Kristovými...“

Proč kněz, nelpící na pozemských statcích, získává duše, všechny duše? Získává je, a získává je všechny, protože příklad působí víc než kázání. Příklad dokonalé nezištnosti je velmi vzácný, velmi působivý. Věřící i nevěřící se sklánějí před dokonalou čistotou. Ti však, kteří chtějí kněze usvědčit z neupřímnosti, předpokládají, že vnější čistota bez výtky připouští možnost špatného života, dobře skrývaného. Tak tomu však není s pravou vnitřní chudobou. Stačí někoho pozorovat několik dní a víme, jaký je v tomto směru. Touha po pozemských statcích nebo po cti se těžko skrývá za oponu farizejství. Zištný kněz, mající možnost obohacení, je

prakticky neschopen bojovat proti pokušení. Necháává se unášet potřebou a zvykem mít stále víc, nebo nic neztratit z toho, co má. Takový kněz si najde tisíc výmluv, aby omluvil svou slabost. Kněz, který na majetku, cti nelpí, je za všech okolností stejný. Jeho psychologie je velmi prostá: je spokojen s tím, co má, a netouží po svém prospěchu. Každý, kdo ho zná, ví, že když vztáhne ruku, není to proto, aby rozmnožil svůj majetek, ani aby cestoval v přepychovém voze. Každý ví, že peníze, které procházejí jeho rukama, jsou určeny jediné chudým a pro dobré skutky. Sv. Vincenc z Pauly sebral během roků miliony. Žádný se nezeptal, zdali nezůstalo několik haléřů z těchto milionů v jeho chudém příbytku. Odpoutanost od majetku poznáte u kněze podle toho, jak bere štolu, jak bere velkou bankovku z rukou boháče, nebo halěr z rukou chudé vdovy. Věřící se v tom nemýlí. Ví, že jeden kněz zakouší přímo rozkoš, bere-li peníze; jiný že jich použije k dobrému, aniž by je oplakával. Proč je příklad kněze, majícího ducha chudoby, tak působivý? Proto, že ve světě, jak říká Pius XI., se všechno kupuje a prodává. Proto v tomto množství lidí obchodujících se jeví jako zjevení ten, kdo nemá podílu na obecné dravosti.

Kněz, který může vše říci, vše žádati . . .

Jakmile je o knězi známo, že má ducha chudoby, získal právo vše říci, vše žádati, co evangelium říká nebo vyžaduje. Proč mají jeho slova takovou působivost? Proto, že pochopil a ochutnal blaženost chudoby, učinil ji integrální částí svého duchovního života a provádí ji bez ohledu na lidi, bez okázalosti. Nezištný kněz pochopil ve světle milosti, že příklady Betlema a Nazareta jsou určeny jeho osobě; pochopil, že poselství Dítěte Božího, narozeného na slámě ve chlévě, je pro něho pozváním, aby se přiblížil co nejvíc bídě Vykupitelově. Cítí, že chudé přitahuje tou měrou, kterou byli přitahováni ve vánoční noci pastýři chudým Synem a chudou Pannou. Když o svátku Všech svatých vysvětluje text: *Beati pauperes . . .* budou jeho farníci pochybovat, že je skutečně šťastný? Možná, že mluvili proti náboženství, ale od té chvíle, kdy se setkali s tímto mužem, kterého mají před očima, jak by věřili různým pomluvám proti náboženství? Jestliže se lid dá ovlivnit obviněními nemajícími podkladu, je natolik rozumný, aby uznal fakta. Nezištný kněz má všechno, co potřebuje, protože lid o něm ví, že jeho ruka nechce chudého připravit o to málo, které má.

Chudý kněz a chudí.

Pod trestem, že by se zpronevěřil svému poslání, má kněz chudým tohoto světa připomínat, že chudoba není nečestná, ani zlem. Vtělené Slovo si ji vyvolilo jako společníci od prvních okamžiků svého života až ke hrobu. Chudým musí připomínat, že chudoba je dobrá, i když se opak zdá pravdou, a chudý, že je uchráněn mnoha poklesků. Je třeba, aby jim zdůraznil, že chudoba je klíčem, který otevírá bránu království, těžko přístupného bo-

hatým. Bohatým musí kněz opakovat, že je nemožno sloužit Bohu a mamonu, že pravé poklady nejsou ty, které mol a rez kazí a které zloději vykopávají a kradou, ale ty, které jsou shromážděny v nebesích. Musí jim říkat, že nejsou majiteli, nýbrž správci majetku, kterého mají užívat podle vůle Boží, pro chudé. Jak výmluvný bude takový kněz, když bude mluvit k dětem, k těm, kterým Kristus přislíbil království. Každé z nich pozná, bez diskuse, že pro něho je chudoba společnicí milovanou, jakou byla Spasiteli, zárukou věčné odměny. Všichni chudí, každý z nich, budou mít jistotu, že tento muž je opravdu jeden z nich, že je jejich bratrem, který nežádá odstupu, bratrem, od kterého mohou vše slyšet a přijmout, protože žije tak, jak mluví, a nežádá nic, co nejprve neuložil sám sobě.

Takový kněz jde k chudému radostně, protože nezištnost z něho učinila chudého, šťastného pro svou chudobu: chce chudému ukázat, že je dědicem království Božího; naopak chudý přichází ke knězi bez váhání a beze strachu, protože chudý neváhá jít ke svým chudým bratrům. Dům kněze, který nelpí na majetku, je všem otevřen, všichni vědí, že jsou tam doma, i když nenesou ruce plné darů, nebo nejdou pro hmotnou pomoc. Není u nich váhání a strachu, které je provázejí ke dveřím bohatých. Může se stát, že najdou u svého kněze decorum, které sami nemají. Nejsou jím pohoršení, ani překvapení, poněvadž chápou, že ono decorum — potřebné kněžské důstojnosti — neubírá knězi jeho nezištnosti. Vidí, že v tomto skromném pokoji se mají právo cítit jako doma, právě tak, jako kdo jiný.

Chudý kněz a bohatí.

Když působí na chudé, na děti, má kněz, odpoutaný od pozemských statků, vliv i na mocné tohoto světa? Čím a jak bude působit na lidi, které jeho příklad nechává chladné, nebo, ve kterých budí odpor? Není-li boháč úplně pokažen egoistickým užíváním majetku, je citlivý jako chudý, k tichému příkladu nezištnosti. Největší nebezpečí bohatého je v tom, aby nezavíral oči před bídou, kterou má pomáhat zmírňovat z majetku, který spravuje. Největší duchovní potřeba boháče spočívá v tom, aby otevřel oči a ruce, a pochopil, že je nástrojem, kterého užívá Bůh ke službě jiným. Dosti často, ne-li pravidelně, bude potřeba někoho, kdo by mu otevřel oči a ruce, které rády zůstávají zavřené. Chudý dá rád ještě chudšímu, než je sám, i za cenu, že bude oklamán. Bohatý je stále v nejistotě, bojí se, aby nebyl oklamán, rozhoduje se proto těžce k daru ze svého přebytku. Když však boháč chápe svou úlohu Bohem mu určenou, pomáhat vyděděným tohoto světa, není-li hluchým k výzvám svědomí a najde-li člověka, který je mu zárukou nezištnosti, protože žádá výslovně pro druhé, otevře svou peněženku, aniž by se dal mnoho prosit. Otevře ji tím ochotněji, čím jasněji pozná velkou Boží dobrotu, kterou Bůh mu ukázal.

Skutečně, kněz, mající ducha chudoby, nachází pro své chudé a pro své dobré skutky dosti prostředků. Zdá se, že peníze mu prší do rukou a déšť je tím silnější, čím kratší dobu zůstanou v jeho rukou. Dávají mu proto, že on dává; dávají mu proto, aby mohl dávat; avšak nedali by mu nic, nebo by mu dali mnohem méně, kdyby se mohli domnívat, že si bere pro sebe. *Date et dabitur vobis...* toto přislíbení evangelia se stále hojně uskutečňuje; uskutečňuje se vždy, v každé době a na každém místě. Stačí projít životy svatých. Je možno říci — je to sice paradoxní, ale pravdivé, — že nejlepším způsobem, jak vyprázdnit peněženky jiných, je — být sám marnotratným!

Co nikdy neomlouvá: nedostatek ducha chudoby.

Jestliže kněz lpí na pozemských statcích, nebo je jich chtivý, je zničen ve veřejném mínění. Kdyby byl u oltáře jako cherubín, měl vystupování knížete, byl výborným kazatelem, čistý bez výtky, je ztracen, navždy ztracen u všech, jestliže je o něm známo, že shromažďuje majetek, je v rozporu s evangeliem. Uzavírá duším světlo Kristovo tou měrou, jakou hledí otevřít měšce svému prospěchu. Duše zavírá sám sobě. Mezi ním a lidem je propast stále větší, kterou nemohou překlenouti ctnosti velmi zářivé a velmi pěkné lidské vlastnosti. Dle energických slov Pia XI. víme, že místo kněze, služebníka Božího a otce duší, je to jen nádeník, pracující pro hmotnou odměnu, myslící na svůj prospěch. Věřící omluví u kněze dosti snadno jisté větší přestupky, na př. výbušnou povahu a j., zvláště když je srovnávají s vlastními vášněmi. Co však neomluví, nemohou omluvit, je nedostatek ducha chudoby. —

Na všeobecnou žádost pohoršené farnosti přeložil biskup faráře, který se nespokojil s chutnou, čistou vodou vytékající ze studny Jakubovy a častěji sestupoval do sklepa, než vystupoval na horu Tábor k rozjímání. Tento farář — jinak dobrý — asi dost nerozjímal o životě jednoho patriarchy Starého Zákona, který uniknuv zázrakem potopě, se utopil ve sklenici vína. Biskup ho nahradil mužem, který měl rád peníze. Za několik měsíců dostal tuto zprávu: „Monsignore, vraťte nám našeho opilce a vezměte si svého lakomce!”

Kam vede láska k penězům...

Zištný kněz jsa vzdálen toho, aby byl otcem chudých, snad pohrdáním dospěje tak daleko, že se bude chovat k chudým s tvrdostí, hraničící s pohrdáním. Nepříjemnosti, které si tak způsobí, jej snad naučí přemýšlet o nápravě, bude-li ještě schopen pochopit smysl a dosah těchto nepříjemností. Básník Germain Nouveau přišel po svém obrácení do Aix-en-Provence, aby tam oplakával dřívější život v přísné kajícínosti. Několik dní se pokorně zdržoval v chrámové předsíni, kde prosil o almužnu. Své místo opouštěl jen tehdy, když šel na mši sv. Při mši sv. stál jako publikán za

chrámovým sloupem. Jsa jist, že Kristus ho od sebe neodmítne, odvážil se ve svých hadrech k eucharistickému stolu; jeden kanovník však odepřel tomuto ubožáku vícekrát sv. přijímání. Germain Neveau snesl trpělivě urážku, aniž co řekl. Nakonec se již nezdržel. Jednou ráno si stoupl ke vchodu do svatyně, a když se kanovník blížil v kněžském rouchu, básník s provençalskou živostí ukázal na jeho žaludek, který, jak se zdálo, byl živěn jinými věcmi než starými chlebovými kůrkami, vyprošenými z lásky k Bohu, a řekl: „Amen, amen, pravím vám, spíše projde velbloud uchem jehly, než vejde toto břicho do království nebeského.“ Nedorozumění, kterým se vystavuje zistný kněz, nejsou vždy tak mírná, jako ponížení, způsobené provençalskému kanovníkovi. Někdy mají za následek katastrofu, velké pohoršení, Věci však mohou jít ještě dál. Neříká Pius XI., že kněz připoutaný k pozemským statkům může dojít tak daleko, „že se přidá k nepřítelům Božím a Církve a pomáhá jim v jejich nešlechtných plánech?“

Beatus vir, qui post aurum non abiit . . .

V misálu a breviři čteme často text, ve kterém ukazuje Duch sv. krásu pravé chudoby. Písmo sv. prohlašuje za šťastné ty, kteří nejdou za zlatem, neskládají naději v peníze, poklady. Prohlašuje je za hodné chvály. Takovou zvláštností jsou lidé, odpoutaní od pozemských statků? Jistě ne, vždyť jsou v Církvi četní kněží, kteří se v tomto směru řídí učením evangelia. Velký počet dobrovolně chudých je velkou slávou katolického kněžství. Duch sv., zdá se, nás chtěl poučit o síle chudoby, síle, která hraničí se zázrakem: Fecit mirabilia. Chudoba dává sílu k vítězství nad sebou, upevňuje přesvědčení kněze, pomáhá mu při práci. Kněz proniknutý chudobou přitahuje a přesvědčuje již svým mlčením . . .

Žij tak, aby věřící mohli o tobě říci: „Byl uchvácen chudobou Ježíše Krista.“
Upravil mira

Poznámky starého praktika

Tisk nahrazuje naše živé slovo. Lidé berou na vědomí péči kněze o jejich duše s vděčností. Ovšem nesmí býti užíván při tom tón rozkazovací, doporučuje se spíše z mluvnice způsob „práci“, poněvadž v něm je více skromnosti a tedy i možnosti pro sblížení duší. Přijdou snoubenci pro ohláškový list anebo k snubnímu protokolu. Kněz má krásnou příležitost doporučit jim, aby v jejich rodině byl čten katolický tisk. Nejlépe hned dáti číslo časopisu přímo do ruky. Má tam ženich hned adresu redakce, cenu časopisu a ukázkou obsahu. Jak potěšilo jednoho kněze v městě N. v Čechách, když půl roku po svatbě k němu přišel ženich poděkovat, že mu před svatbou radil a dal časopis „Neděle“

Nesmírný význam má v pastorači „Posel pravdy“. Slyšel jsem

od N. N., že dával zdarma rozdávat vždy po bohoslužbách Posla pravdy svými ministranty na prahu kostela. — Není možné vše v kázání stále opakovat. Posel pravdy to udělá za vás. Na příklad o sv. zpovědi a j. — A přišli mladí inteligenti a děkovali vroucně! Dobře to říkával pan opat Zavóral, že největším nepřítelem víry je — ignorance. A tisk drobí a drtí na kusy tuto ignoranci!

Posvěcení našich úkonů dobrou vůlí. Sv. Augustin praví někde geniálně: *Homines sunt voluntates*. To znamená, že podstatu člověka nám tvoří a dává *vůle člověka*. Řekni mně, co chceš, a povím ti, co jsi. Vnitřní království vůle člověka je vysvědčením jeho schopnosti nebo neschopnosti pro nebe. Lidé říkají, že šaty dělají člověka. Myslí se to tak, že šaty dělají člověka líbivým u lidí. Více však než šat je tělo, více než pokrm je život; a víc než život časný v tomto království pozemském je život v království nebeském. Život v milosti posvěcující je životem v *předsíni* nebe!

Svou vůli vnitřní, spasiti sebe a spasiti bližní své, dáváme na jevo mnohdy úkony, které se zdají býti nelišné a bezvýznamné.

Sedí kněz, ve vlaku a sáhne po svém zavazadle a vybaluje z něho bílý balík. Oči všech jsou upřeny na něho a hltají už napřed neviditelný obsah. A jaké zklamání! Místo očekávaných hanáckých klobás, masa, kuřat a bílého chleba — kněz vybaluje obyčejný chléb, ten „na lístky“. Oddechli si mnozí a s uspokojením, že mají vedle sebe též takového chudáka, jako jsou oni a hleděli do okna. A ti, co měli uschováno cosi lepšího, se už zvědavě na kněze nedívali. Běda, kdyby byl vybalil kněz něco zvláštního, na příklad vajíčka. Úcta by prchala každým soustem. A co teprve by bylo, kdyby kněz na konec jídla po způsobu laiků-labužníků, vytáhl vonnou cigaretu a zakouřil si! Sv. Klement Maria Hofbauer měl pravdu, když říkal, že je lépe, nevidí-li lidé kněze ani jísti. Je to pravda svatá, že hltavým jídlem nikoho příliš nezískáme.

Jel kněz vlakem a měl už hlad. Ale neměl nic k jídlu. Jen dýmku a trochu tabáku. Vyšel v městě P. před nádraží a aby zapomněl na lačný žaludek a ošidil jej trochu — bylo to v Protektorátě! — zapálil si dýmku a šel dál. Za několik dní již to kritisovala jistá společnost v městě P., že kněz vypadá s fajkou na ulici příliš chrapounsky a že by to neměl dělat, leda doma na dvoře u slepic.

Estote prudentes ... Může se stát, že kněz v zápalu a v touze být spravedlivým a „objektivním“ (líbivým asi spíše!), vykládá ve společnosti svých důvěrných známých ledaco, co zažil za dlouhých(!) deset let kněžského života. A při tom neopatrně a nebratrsky rozebírá lidské slabosti spolubratří mladších i starších. Laici zbožně poslouchají a popíjejí. Pro sebe si myslí: „Tož takoví jsou ti panáčci!“ A za několik dní řekne některý z těchto zbožných posluchačů: „Já dobře vím, jací jsou, já je znám, já jsem s nimi sedával a všelicos slyšel...“ — Je to zisk pro Krista? — Anebo sbírat pro sebe podpisy po farnosti se zahrocením proti spolu-

bratrovi. I to není život pro Krista a v Kristu. Lid i intelligence myslí a pohoršuje se! Žádná kartoteka potom nepomůže! Pozor tedy! Vae mundo a scandalis! —

Oči světa jsou bystré! Jdou řeholnice k svatému přijímání. Poslední dvě starší se vždy opozdily za řadou jiných o nějaké 2—3 kroky. A poněvadž to byly představené, laici tvrdili, že prý tam ta mezera je baldachýn prázdné pýchy, aby prý „dištanc“ mezi nižšími a vyššími byla jasná.

Velmi jsou citliví lidé v diskretnosti. Svěříš někomu něco, prosíš ho, aby o tom pomlčel; a on místo toho mluví a zrazuje, ač před tím tě ujišťoval, že o tvé starosti pomlčí a že ti poradí a nikomu nic o tom ani nepípne! A za týden vidíš opak! Přesvědčil jsem se během dlouhých let, že laici přímo opovrhují indiskretním člověkem a váží si mlčenlivého, neboť i zde se nedá oddělit od sebe diskretnost od pojmu cti.

Dbát na čest svou a na čest svých bližních je pro nás kněze nikoli příkazem doby, ale příkazem věků. Není možná činit výjimku ze zákona přirozeného anebo božského. Když mně někdo něco svěříl pod rouškou tajemství, jsem vázán zákonem přirozeným k mlčenlivosti. O zákonu božském (na př. zpovědní tajemství) ani nemluví.

Přijdou farníci a svěří se (mimo zpovědnici!) se svými bolestmi svému pastýři. Je to někdy mládež, někdy lidé už staří... *Pone custodiam ori meo!* Zde platí: mlčet a mlčet... Kněz musí přímo vonět diskretností.

Bude v historii národa (ovšem, když se tendenčně nezamlčí tento fakt!!) jistě zajímavým, že hodně zajatců, uprchlíků, partyzánů a lidí honěných gestapem, přicházelo v noci na fary, aby se tam mohli potajmu vyspat, umýt a najíst — a utíkat dále. Proč tam šli? Poněvadž jim říkal vnitřní hlas, že kněz umí mlčet... a že není zrádným udavačem!

Naše kněžská mírová reklama tedy byla dobrá a pro lidi vzácná. Vážme si jí! *Laudatio ejus manet in saeculum saeculi...* Můžeme kázat i tím, že mlčíme!

Naopak, nic tak neokrádá kněze o důvěru a vážnost, jako mnohé tlachání, obzvláště je-li plné ješitného osobního zájmena „já“ v čísle jednotném!

Sochy sv. Jana Nepomuckého s prstem na ústech hlásají v Číně a v Americe a též na Karlově mostě v Praze stejnou pravdu: úctu k mlčenlivosti! Tou získáme pro Krista mnohé! *Scientia sapientis tamquam inundatio abundabit, et consilium illius sicut fons vitae permanet.* — *Lucernas (quippe) ardentes in manibus teneamus, cum per bona opera proximis nostris lucis exempla monstramus.* Neomylnou cestou k modravému pruhu nebe je: „*Caritas est vinculum perfectionis*“.

Liturgická praxe

Z velkého kulturně náboženského odkazu pelhřimovského preláta Vaňka je pro nás zvláště závazné Chrámové družstvo.

Podle intencí zakladatelových i vlastních stanov patří Chrámové družstvo zcela do rukou kněžských; kněz je má vésti, a na to se nemá zapomínat. Není to podnik obchodní, ale stavovsky družstevní a jeho cíl je pro dnešek krajně časový: čistotou, krásou liturgické stavby vnitřku kostela hovořiti jak k věřícímu, tak k turistickému návštěvníku a kázati mu o Bohu. To, co dokázalo Chrámové družstvo svými dodávkami, je opravdu práce prvotřídní. A když mu něco chybělo, když s ním nebyl někdo spokojen, pak příčinou byl jenom nezájem kněžstva, aby aktivně zasáhlo do jeho vedení, neponechávajíce jeho kněžské představenstvo jen v obsazení, ale v důsledném výkonu funkcí, aby produkce byla dokonalá. Umělci tohoto podniku jsou mistři, jejichž úroveň jest bezesporná. Kdo zná na př. Vosmíkovy kříže, Weirichovu Madonu, Radovy jesličky a reliefy, Berkovy sochy, Ondráčkovy renovace obrazů i originály — jen tak namátkou citováno — ten musí uznat, že tu jde nejen o umělce hodnotné, ale i opravdově věřící, technicky poctivé a liturgicky vzdělané, a to je ohromné plus i před mistry známějšími, ale světskými. A jestliže tito lidé odcházejí z Chrámového družstva, pak je to jenom proto, že prostě nevidí aktivní zájem kněze na svém umění, že jim chybí prostor tvorby, že nemohou být řemeslníky, že se cítí v podniku jako v továrně a nikoliv jako v dílně Ducha.

Chtěl bych krátce upozorniti na věci, které se mi zdají krajně důležité, pokud jde o Chrámové družstvo:

Je už na čase, abychom projevíli o Chrámové družstvo zájem jako o podnik svůj, zájem bratrský. Obyčejně pan farář hledá podobnou firmu, když už mu praskl obraz, nebo věřící chtějí do kostela sošku svaté Terezičky, nebo nemá svíčky. Chápejte, že zájem tento udrží jen obchody smíšené, které vedle světských věcí mají na prodej také obrázky a sošky a které právě proto, že prodávají věci světské, nečekají na zákazníka věcí čistě liturgických. Když projdete diecézí, jejími kostely, kolik to nutně konatelných oprav, ba dokonce, kolik to mnohdy špíny, která ovšem musí býti vyčištěna odborně (oltáře, sochy, obrazy). Kolik tu vzniká dotazů, jak řešit to neb ono zákoutí kostela, umístění oltáře, nahrazení sochy, a to odborníkem, a mnohdy se čeká, snad až socha zpuchří úplně, až plátno na obraze povolené a visící praskne docela, až se sám vnutí nějaký „malíř“ a naštafíruje to! Kdybychom si se vši rozumností (žádná avantgarda!) dali úkol, že za pět, deset let chceme mít kostel liturgicky čistý, kdybychom si jej dali posoudit a poradit odborníkem, myslím, že by nás to mnoho nestálo a bylo by to živé kázání. Je třeba, aby Chrámové družstvo ve svém představenstvu bylo zastoupeno všemi vikariáty, a to lidmi nejprůboj-

nějšími, nejaktivnějšími a nadšenými, a aby dokonce biskup dohlížel, zdali je zcela v rukou kněžských. Mnohdy u duchovních pastýřů samolibost a originalita pastorage vrhá jedním směrem všechny síly a peníze a bývají to omyly, někdy hořce poznané po mnoha letech a těžce zaplacené. Chrám, jakožto způsob pastorage, je přece actio primo—prima, to není žádné moderní novotářství, když chceme dokonalou liturgii, a naopak, necháme-li svůj zájem dnes o liturgickou stránku kostela stranou, nejenom že nám do něj nepůjde mladý člověk, protože prostor neliturgického kostela bude mu světem zcela cizím, ale těch pozdě konaných oprav dokonale využije obchodní podnik nestavovský, a možná že laický živel tak pronikne artem sacram, že nám umělci přerostou přes hlavu jen proto, že se kněz o jejich umění nezajímal, nebyl jim přítelem, rádcem a zájemcem. Vždyť i ryze věřící umělci někdy zacházejí až k mezi nemožnosti a jen hovor s nimi, vysvětlování, věroučné či mravoučné zdůvodnění dovede takového umělce usměrnit vnitřně pro správnou práci. On totiž i malíř aktů namaluje svatý obraz, ale tento obraz vždy prozradí nízkou úroveň. Nikdy, nikdy se neutají i v nejlepší zbožnosti obrazu nebo sochy morálka, dogmatika a duchovní život autorův.

Nyní o prázdninách bychom si měli zajet do Pelhřimova a před tím si prohlédnout svůj kostelíček. Jistě v něčem budeme potřebovat rady. A nemůžete-li, na pište si do Chrámového družstva, aby k vám zajeli. A nechcete-li ani tolik, napište jim aspoň, že je rádi uvidíte, kdyby snad náhodou někdo z odborníků Chrámového družstva jel vaší osadou. Oni totiž umělci jsou od přírody a někdy i ze zkušenosti s velebným pánem dosti plaší, prohlédnou si kostel, ale k návštěvě jeho rektora se už neodváží, ač by mu mohli mnoho důležitého říci. Myslím, že by to nebyl extrém, kdyby biskupové doporučili správcům kostelů jakési „examen particulare“, že totiž si vyslechnou, a pokud budou moci skuteční rady, které jim dají odborníci z Chrámového družstva, kteří posláni biskupem, soustavně faru od fary projedou diecési.

Také je důležité, aby v seminářích byly opravdu odborné a životné přednášky o této věci.

Nejlepší by bylo, kdyby přímo odborník vedl bohoslovce aspoň v jistém úseku jen proto, aby v nich vychoval čistý liturgický vkus a nadšení pro základní věc pastorage liturgickou stavbu. A šlo by to i bez velikých obětí a konečně i to by uskutěčnilo naše stavovské Chrámové družstvo. Obyčejně o tuto věc má opravdu živý zájem jen ten neb onen bohoslovec, ostatní jsou spokojeni akademickou formou předmětu a zůstávají chladni pro drahocenné užití těchto vědomostí, jež rozhodně jest jedno z prvních při apoštolátu dnešního člověka. Vždyť všichni máme před sebou ovečky, které povětšinou žijí nadprůměrně svými smysly a dají až příliš na vnější kulturu. Je získat, znamená začít od jejich smyslů, od liturgie. A odborník, který by hovořil bohoslovcům se

zcela osobitým zájmem a životností o liturgickém umění, docílil by vychovati po této stránce budoucího duchovního pastýře. Není to málo případů, hlavně ve městech, že lidé chodí rádi do toho neb onoho kostela, protože tam slyší pěknou hudbu, protože je tam pro ně příjemné prostředí, protože je tam čisto, vkusno. Tyto sekunderní pohnutky účasti na bohoslužbě, které často mají tolik síly, že i mimo bohoslužbu lidé zaskočí do kostela, jsou, myslím, stejně cenné, jako na př. tradiční cesta na mši sv. u mnohých vesničanů. Jen využít!

Několik myšlenek ze srdce do srdce. Zahyne-li Chrámové družstvo, bude to velká, veliká ztráta. A bude-li živořit, bude to skoro horší. František Merth, kaplan, České Budějovice.

Bible pro kněze

Pod tímto nadpisem v časopise Bibel und Liturgie, roč. 13., č. 3. z 1. XII. 1938, str. 96—100, ukazuje Dr Pius Parsch z vlastního kněžského života, čím je bible pro kněze. Bohoslovce i kněze budou zajímati Parschovy vzpomínky, jak se vyvíjel jeho vztah k bibli.

Když Pius Parsch vstoupil do noviciátu k Augustiniánům, musel si pořídit Písmo svaté. Tak to bylo tehdy zvykem. Vše ostatní dostali novicové od kláštera, jen německo-latinskou bibli si musel každý přinést. Bylo jim doporučeno, aby v noviciátě si četli bibli. Parsch si umínil, že po celý rok bude číst Starý a Nový Zákon. Nepoužíval při tom žádných pomůcek, jen poznámek Allioli — Arndtových. Tužkou si podtrhával místa, která se mu líbila. Nemůže sice říci, že by měl z toho prvního čtení zvláštní užitek, ale přece byl to první styk s knihou, která měla mít tak veliký význam v jeho životě. Pak přišla studia theologická, exegese, hebrejšina, hermeneutika. Parsch praví, že nechce házet kameny po svých učitelích, avšak bibli svým posluchačům nepřiblížili. Většinou byla to pouhá a suchá exegese. Částečně byla latinsky diktována. Dnes zní mu v uších slova jako: „Scilicet, id est, seu...” Učitel Starého Zákona byl poněkud modernější. Hebrejšina Parsche tak přitahovala, že s dvěma spolužáky si přeložili knihu Rut. Vyšší exegesi studoval Parsch na vídeňské universitě u profesora Pölzla. Jeho přednášky učinily na Parsche veliký dojem. Pölzel prováděl také jen exegesi, ale ovládal sv. Pavla, a tato znalost Parschovi velmi imponovala. Ke konci studií theologických pracoval již na disertaci, kterou si dal určit od profesora Pölzla: Smrt na kříži podle sv. Pavla. Tu byl nucen důkladněji se zabývat listy svatého Pavla. Theologie přivedla Parsche k bibli a postavila jej na první stupeň, který označuje Parsch „Exegese”.

Pak přišel Parsch do duchovní správy. Čtyři roky působil ve Vídni v jedné velkoměstské farnosti. Byla to krásná, nadšená doba. Parsch měl veliké úspěchy, lidé se k němu hrnuli. Mezitím také

dělal doktorát. V tomto období vůbec nepřišel s biblí do styku. V kázáních převládal thematický způsob, v řečích konferenčních apologetika.

Po 4 letech povolal Parsche představený na domácí učiliště, kde byla dvě volná místa: pastorálka a Nový Zákon. Představený mu doporučoval, aby si zvolil Nový Zákon. Avšak Parsch byl tak zaujat duchovní správou, že nerad z ní odcházel. Proto prosil představeného o pastorálku. Dnes uznává, že měl poslechnouti představeného, neboť biblikum bylo, jak myslí, jeho vlastní určení.

Parschova činnost učitelská však netrvala dlouho. Přišla světová válka. Jeho prakticko-pastorační zaměření nestrpělo ho doma. Hlásil se do pole. V květnu 1915 se konečně splnilo jeho přání. Jako polní kurát přišel na frontu k jednomu pluku a zůstal u tohoto pluku do konce války. Vojenská správa duchovní měla pro jeho další vývoj velký význam. Byl postaven mezi lidi, jakými jsou ve skutečnosti. V civilní duchovní správě měl ve zpovědnici a ve spolicích co činiti se zbožnými lidmi, dle nich viděl svět v neskutečném světle. Na vojně však to byla duchovní správa mužů, která musela býti mnohem ráznější, věcnější a skutečnější. Ty čtyři roky v poli by nechtěl ze svého života škrtnouti.

S počátku za pohybové války nebylo na plánovitou duchovní správu vojáků pomyslení, ale koncem r. 1915 počala válka posícní. Tu již bylo možno konati pravidelně služby Boží. Parsch měl opět též čas pracovati něco duševně. Protože v Karpatech byla bojová činnost malá, zbudovali si přes zimu domácké příbytky. A Parsch vzpomíná: „V této době náhle těžce dolehla na mou duši myšlenka: *ty neznáš ani evangelia, ty neznáš život Ježíšův!* Vzal jsem do rukou Nový Zákon a počal jsem v něm listovati. To mně bylo vše tak nové a tak zajímavé, že jsem se nemohl odtrhnouti. Dal jsem si z domova poslati exegetické knihy, a nebyla to již pak jen exegese, která mne tak k biblí přitahovala, ale historická skutečnost, život a učení Kristovo, které mi zářilo vstříc z evangelií. Vzpomínám si, v Kijevě, kde náš pluk měl půl roku stanoviště, vypůjčil jsem si z theologické knihovny od biskupa Pözlův komentář k evangeliu sv. Matouše. Poznání, že musíme z bible čerpati Kristův život a nauku, je pro mne důležitým poznatkem ze světové války.

Poražení vrátili jsme se v říjnu 1918 domů. Nebylo mi však dopřáno dlouhé doby k zotavení, bylo mi vedle mého učitelského místa svěřeno také vyučování noviců. Zavedl jsem dvě nebo tři hodiny týdně četbu evangelií, a to, že jsem nedělal nic jiného, než že jsem harmonisoval čtyři evangelia. Každý z noviců převzal jednoho evangelistu, a tak jsme tvořili přehled (synopsi) čtyř zpráv. To se novicům tak líbilo, že tyto hodiny jim byly nejmilejší. Tu jsem po prvé cítil, jak život Kristův, podaný živě a životně, může se lidu líbiti. Dosud jsem byl v bludném mínění, že bible jest jen pro kněze.”

Na jaře 1919 si Parsch v postním kázání stěžoval, že křesťané tak málo znají Spasitele. Vybidl je, aby četli a rozjímalí z evangelia. Hned po kázání přišla k němu jedna dáma a prosila o knihu o životě Ježíšově. Parsch byl na rozpacích, protože neznal vhodné knihy pro lid. Proto se rozhodl, že sám bude konati biblické hodiny. Parsch vzpomíná:

„To byla sensace pro kněze a laiky, když četli na vývěsních tabulích tištěné pozvání na biblické hodiny. Jedni to považovali za protestantské, jiní se vysmívali a mysleli na biblické hodiny obecné školy. Avšak nepovolil jsem; přicházelo mnoho lidí, sto i více, každý měl svou bibli... Lidé se viděli v jiném světě. Co dosud v neděli poslouchali na půl ucha, to nyní dostalo život a význam. Počal jsem ihned s harmonií života Ježíšova, a to, poněvadž jsme začínali v květnu 1919, nikoli dějinami dětství, ale vystoupením sv. Jana Křtitele. Hlavní cíl, který jsem si vytkl, byl skutečný život Ježíšův, jak probíhal postupně a v jednotlivých událostech. Bible byla pro mne knihou poučnou, vzdělávací, dějinnou. Z prvního stupně jsem již dávno byl vyrostl, toto byl druhý stupeň.”

Přípravu na biblické hodiny si nedělal lehkou. Na jednu takovou hodinu pracoval deset i více hodin. Používal komentářů, různých životopisů a vše si napsal slovo za slovem. Dnes by to již snad tak nedělal, ale práce nelituje. Vžil se tím tak správně do Pisma sv. Jemu samému vzešel nejprve nový svět. Cítil se stále jako první žák, který má sám největší užitek z biblické hodiny. Skutečně těchto sto biblických hodin mu nevýslovně prospělo. Nyní dovede každou evangelií perikopu bez přípravy vyložit. Představí si ji v rámci celkového života Kristova a vidí ji mnohem jasněji. Vždy říká svým spoluobčanům: To je cesta, jak dojít ke studiu bible, k jejímu poznání a lásce k ní. Je to ovšem smutné, ale pravdivé: sám pro sebe zřídka by se kněz tak do bible ponořil. Nyní však, když dává biblické hodiny, je nucen sám do ní proniknouti a tak učením se sám nejvíce naučí. Tento poznatek, čerpaný z nejhlubší zkušenosti, rád by všem kněžím vložil na srdce. Od těchto dvaceti let konal tisíce biblických hodin, většinu knih probral pětkrát a ještě častěji, po každé však čerpal nové poznatky, sám z toho má největší užitek. Po biblických hodinách o životě Ježíšově přešel ke Starému Zákonu, Skutkům apoštolským a k listům sv. Pavla. Čím dále dával biblické hodiny, tím více poznával, že bible nepředpokládá vyšší vzdělání, nýbrž že i prostí lidé, ba dokonce i děti mohou zdánlivě těžším knihám rozumět. Při jeho biblických hodinách shromažďovali se také vždy mladiství a děti a něco si odnášeli. Tak již dvakrát četl Apokalypsi i před dětmi, a ony spolupracovaly.

Biblické hodiny dával v liturgickém sdružení svaté Gertrudy často, nejméně každý týden; o prázdninách téměř denně. Lidé se denně scházivali. Děti si hrály na louce, paní pletly a háčkovaly, potom na dané znamení začala biblická hodina. Často byly před

tím zpívány písně a po biblické hodině účastníci šli do kostela a zpívali večerní modlitbu (kompletář).

Během let učinil Parsch ještě jeden objev: „Je to třetí a zajiště nejvyšší stupeň. Prvý stupeň byla exegese, která mne seznámila se smyslem bible. Druhým stupněm byla historická skutečnost, v níž Kristus předstoupil přede mne, viděl jsem jeho život, slyšel jsem jeho slova. Totéž platilo i o jiných částech Pisma sv. Nyní se bible stala zjeveným slovem Božím. Bůh ke mně mluví. Jeho slova, jeho hlas uhostil se v těle psané litery. Slova jsou tělem, za nímž žije duše a k této duši musím proniknouti.

Dříve jsem viděl Písmo sv. historicky, dnes je vidím skutečně, v přítomnosti. Není to sv. Pavel, který píše Korintským, nýbrž je to Bůh, který ke mně mluví. A protože Bůh přichází ke mně na křídlech slova Božího, musím mít úctu před tímto jeho navštívením. Vždy více mi byla zřejma svátostnost Slova Božího. Je to jakési vtělení Krista Loga, jestliže Bůh v Písmě sv. ke mně mluví. Kristus přece klade svoji Matku do paralely s člověkem, který slovo Boží slyší (počíná) a zachovává (nosí). To byl pro mne poslední veliký objev: bible je svátostná. A k němu jsem dospěl liturgií; tato přece odedávna považovala Písmo sv. za symbol Kristův a zvěstování evangelia za slovo Kristovo... Nyní teprve stalo se mi jasným slovo prostinkého Tomáše Kempenského: „Mám Pisma svatá, která mi přinášejí útěchu a jsou mému životu zrcadlem ctností. Nad to jest mi svatá Eucharistie zvláštním občerstvením a útočištěm. Dvě věci, myslím, jsou v tomto životě nejnutnější. Bez nich byl by mi tento ubohý život nemožný. Poznávám, že jsa upoután v tomto těle, dvě věci nezbytně potřebuji: pokrm a světlo. Mně slabému člověku dal jsi, Bože, své Nejsvětější Tělo za pokrm pro mou duši a mé tělo; své slovo jsi postavil nohám mým za světlo. Bez těchto dvou nemohl bych žít, neboť slovo Boží je světlem mé duši a svatá Eucharistie chlebem života. Toto obojí možno nazvat dvěma stoly, které jsou postaveny v klenotnici svaté Církve. Jeden stůl je oltář eucharistického chleba, drahocenné Tělo Kristovo. Druhý jest (stůl) Božího zákona, ten obsahuje svaté učení, jež nás vyučuje pravé víře a vede neklamně do nitra Velesvatyně. Díky vzdávám, Pane Ježíši, svělo z věčného světla, za stůl svaté nauky, který jsi nám uchystal svými služebníky, proroky, apoštoly a všemi ostatními učiteli.“ (Následování Krista, IV, 11, 4n.)

Ano, to jsou dva poklady, které musíme střežiti: Eucharistie a bible. Jsou pro naši duši světlem a pokrmem. Je velikým úkolem kněžovým, tento chléb života lámati a toto světlo postavit na svícen své farnosti, rodiny a každého jednotlivce.”

Zamysli se, jaký byl Tvůj vztah k biblí dosud! Rozvažuj, v čem bys měl následovati Dr Parsche, aby bible stala se Tvé duši i duším Tobě svěřeným zdrojem světla, síly, útěchy. „Notitia

Scripturarum ducit ad vitam. Ignoratio Scripturarum, ignoratio Christi est." (Sv. Jeronym.)

PASTORACE MLÁDEŽE

KARTOTÉKA ŠKOLNÍ MLÁDEŽE. Není potřebí dnes dokazovat potřebu a důležitost kartotéky. Zabezpečí se tím mnohem větší výsledky práce a kromě toho děje se práce účelně a ekonomicky. Kdo si zavedl kartotéku teprve po dlouhém tápání, lituje pouze jednoho: že si ji nezavedl již dříve. Kartotékové lístky školního mládeže byly během uplynulého školního roku všechny rozebrány a teď se tisknou nové. Objednejte si proto ihned, abyste nepřišli pozdě! Adresa: Exerciční dům, Frýdek. Tšk.

POSMĚŠEK PŘI VÝCHOVĚ. Nesmazatelně se mi vryla v mysl událost z dětství. V přífařené obci bylo ve škole křesťanské cvičení. Ježto jsem měl náboženství vždy rád, pospíšil jsem ochotně do školy. Hlásil jsem se, a pan farář mne vyvolal. Vypravoval jsem příběh o vzkříšení dcery Jairovy. Když jsem vyprávěl o uzdravení ženy, trpící krvotokem, stala se mi nehoda. Použil jsem slova z nářečí. Pravím: „Žena si řekla: Drbnu-li se jeho roucha..." Pan farář chodil

po stupni a sledoval výklad. Jakmile uslyšel slovo: „Drbnu-li se...“, vyprskl v hlasitý smích. Jeho smích nakazil veškeré posluchačstvo. Třída zaburácela divým smíchem. Krev se mi hnala do tváře, cítil jsem, že jsem silně zrudl; složil jsem hlavu do dlaní na lavici a křečovitě jsem se rozplakal. Jen jsem byl šťasten, že sestra, která byla nehodě přítomna, doma nic neřekla. Alespoň jsem nic nepozoroval. Toto křesťanské cvičení bylo poslední, jehož jsem se jako posluchač zúčastnil. I když se někdy naskytla příležitost jít na křesťanské cvičení, vždy se mne zmocnila podvědomá hrůza, která mi nedovolila křesťanského cvičení se zúčastnit. S velikým zadostiučiněním jsem přijal na bohovědné fakultě výklad znamenitého profesora, abychom se při výchově úzkostlivě varovali posměšku. Sám na sobě jsem poznal, jak posměch zraňuje a roztrpčuje. Proto nikdy bych se neodvážil při vyučování chyby nebo nevědomosti dětí provázeti posměskem. Ss.

Z DOMOVA

PROSBA k veledůstojným pánům: Ústřední osvětová rada Čsl. Orla prosí veledůstojné pány o výpomoc při orelské pouti na posvátném Hostýně 24. a 25. srpna 1946. Každým rokem je zde nedostatek zpovědníků a proto již předem prosíme veledůstojné pány, kterým by to bylo možno uvolnit se na předem označené dny, aby to

sdělili na adresu ústřední kanceláře Čsl. Orla, Brno, Veverí 6,

ORELSKÁ POUŤ. Poslední neděli srpnovou koná se na posv. Hostýně (24. a 25. srpna) ústřední orelská pouť. Orelské pouti na posv. Hostýně mají svou dobrou tradici a to jak po stránce náboženské, tak i po stránce národní.

ZE SVĚTA

Z EGYPTA. Patriarchální vikariát Egypta byl přetvořen v diecési. V přítomných okolnostech to má svůj zvláštní význam. V arabském světě lze znamenatí vzrůst zájmu o sv. Stolicí. Libanonský stát již začal navazovat diplomatické styky s Vatikánem. (Dosud sídlil v Bejrutu jen apoštolský delegát s funkcí čistě církevní, ne politickou.) O podobné styky se prý teď pokouší i Egypt. (La Croix 25.7. 1946.)

ZE SEV. AMERIKY: „Neobnoví-li se celý svět ve svých mravech, nezbyvá nám již naděje a jednoho dne zmizíme při výbuchu atomové pumy“, pravil při jedné slavnosti ve Washingtoně generál Eisenhower. Spolu s admirálem Chester W. Nimitzem vzdal také velkou chválu vojenským duchovním; zdůraznil, že duchovního vedení bude vojsku třeba i nadále. „Dobrý vojenský duchovní“, pravil gen. Eisenhower, „má větší cenu, než

kdyby byl celý ze zlata. Čeho dnes potřebujeme, je vnitřní budovatelská síla, která vede svět. Vojenský duchovní má dnes důležitější úlohu než kdy jindy." (Petrusblatt 7. 7. 1946.)

ŘÍM. Když se válečná litice přiblížila k hranicím bývalé Litvy, přesídlil litevský seminář i se svým osazenstvem — asi 80 bohoslovců — do Eichstättu, kdež mohli pokračovat ve svých bohoslovných studiích. Nedávno povolal sv. Otec 20 těchto studentů do Říma, aby se tam na Gregoriáně důkladněji vzdělali ve vědách bohoslovných a dosáhli akademických gradů. — Římský generální vikář suspendoval a divinis Don Pecorara, kněze římské diecése, který byl v úzkém spojení s komunisty. Hrál vedoucí role v zaniklé straně Křesťanské levice. Když se římský lid 12. 3. 1944 shromáždil na svatopetrském náměstí, objevil se tam s rozvinutým rudým praporem a pokoušel se strhnout

lid ke zpěvu komunistických písní. Papežská policie jej pokládala za komunistu, přestrojeného za kněze, a zatkla ho. Když byla zjištěna jeho totožnost, byl propuštěn. Činně se zúčastnil komunistických manifestací v minulých dnech. Tak pochodoval 11. června v čele komunistického průvodu v kněžském šatě a nesl při něm rudý prapor.

POLSKO. Polský rozhlas roztrhuje tvrzení, že svatá Stolica je vinna nynějšími napjatými poměry mezi polskou vládou a Vatikánem. Prý i katolický klerus je vinen nedávným pogromem v Kielcích, a vůbec katolicismus je prý pařeníštěm reakce. Ve svém nedávném projevu prohlásil polský ministerský president, že by si přál navázat užší styky s Římem, že však k dorozumění je třeba dvou. K tomu poznamenává Osservatore Romano, že k přerušení styků stačil kdysi jeden partner.

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

O KAZÁNÍ. K článku „Kdy přinese naše kázání největší užitek“ z č. 29. chtěl bych podotknout, že opomenuta byla jedna z nejdůležitějších věcí při přípravě na kázání. Příliš spoléháme na sebe, na „své tři body s úvodem a závěrem“. — Hlavní jest milost Boží. Nejlepší kázání slavného Lacordaira nemělo asi takový účinek jako prosté kázání Vianneyovo. Není zvykem bičovat se a postit před kázáním, jak to činil sv. farář Arský — ale přece jen je nutno, má-li kázání přinést užitek, aby se kazatel modlil nebo oběti přinášel, nebo vyprosil si od nemocných, aby se zaň obětovali. Poproste nevinné děti, aby se pomodlily za Vás na „Váš úmysl“. Jistě pocítíte výsledek. Bůh naše ubohé povídání, ať stojí za něco, nebo nestojí, použije jako prostředku, aby třeba jedinou větou našeho kázání vnikl osten do svědomí hříšníka, a ten aby se obrátil i živ byl. Kdo se pomodlí opravdu vroucně k Duchu sv. před přípravou na kázání? „Orando pro se ac pro illis, quos est allocuturus, sit prius orator antequam dictator!“ praví sv. Augustin. Ostatní, bude přidáno.

L. V.

O STARORAKOUSKÉM KATECHISMU napsal XY do DP ddto 28. července tesklivou vzpomínku „posmrtnou“ Nechci polemizovat o věci dávno vyřízené, ale obrana té nešťastné knihy měla by přece být uvedena na pravou míru. — „Rakouský“ katechismus odmítli katecheté ne tak proto, že byl rakouský, nýbrž proto, že byl metodicky zcela pochybený a k pochybené metodě vyučovací velmi nebezpečně sváděl. Co je v něm cenného ze spolupráce našeho dra Bauera a (v českém znění) prof. Bartoše, nevyváží velikých nedostatků knihy. Odpor proti tomuto katechismu zvedli především rakouští Němci — stačí si přečísti v knize Wilh. Pichlera: Unser Religionsunterricht, seine Mängel u. deren Ursache, z r. 1907, str. 1—35, a pochopí každý, proč rakouský katechismus musil ustoupit — nejen u nás, ale i ve svojí vlasti. Dnes můžeme jen opakovat slova Stieglitzova z r. 1907 (Katech. Blätter): „Gott sei Dank, dass wir mit diesem Werkzeug nicht arbeiten müssen.“ Ty mrtvý lež a nevstávej — přidali bychom česky. A že se dnes ke kněžím ze starší generace hlásí jejich bývalí katechumeni,

není, věřte mi, zásluhou — starorakouského katechismu! A že naopak u nás není v učebnicích nábožen-

ských jednoty, jako bývala za časů katechismu rakouského, není vinou katechismu nynějšího! Fr. Bureš.

H O V O R N A

HLEDÁME ke koupi nebo zapůjčení *oltář* a lavice do kaple na pražské periferii. Lask. upozornění farnímu úřadu Klecany u Prahy.

PERIKOPY už se dotiskují. Objednejte v Dědictví svatojanském Praha IV., čp. 58.

SVATÁ HODINA a jiné modlitby k Božsk. Srdci Ježíšovu. Upravil Dr. Josef Čihák. Deváté vydání. Cena 6.— Kčs. — Obsahuje kromě pobožnosti Svaté hodiny, též poučení a modlitby pro první pátek, zasvěcení farnosti, dítěte, rodin, píseň Smilování a mešní píseň k Srdci P. s notami. — Vřele doporučujeme. Adresa pro objednávky: Dílo Intronisace B. S. P. Praha IV., čp. 58.

VZPOMÍNKY Z TEREZÍNA. Dr. Miklík vydal znova své vzpomínky na koncentrační tábor v Terezíně, v kterém prožil sedm měsíců. Spisovatel nebrodí se krví, zato si všímá života a působení katolických kněží. Proto jeho dílko vřele doporučujeme. Hodí se nejen za četbu, poskytne i dosti látky pro spolkové přednášky. Cena 35 Kčs, k tomu poštovné. Posílá: Bohoslovný ústav v Obořišti u Dobříše.

NOVÝ ZÁKON. Zájem o vydání Nového Zákona je veliký. Upozorňujeme, že budeme expedovat podle data objednávek. Proto si ve vlastním zájmu pospěšte! Na dotazy odpoví-

dáme, že podle pokynů Nejd. episkopátu vydáváme překlad Dra Sýkory, upravený Drem Hejčlem a Drem Strížem.

VYDALI JSME: 1-55, leták, výzva pro exerciční hnutí, kus 50 h; 1-54, dopis učitele náboženství rodičům, kus 30 h; dopisnice, obrázek sv. Judy Tad. s modlitbou, kus 70 h; m-66, modlitba před cestou (itinerarium), kus 40 h. Starší letáčky (dř. Posel Pr.) jsou ještě na skladě, kus 15 h.

EXERCICIE PRO KNĚZE ve Frýdku jsou od 26.—30. srpna; ne, jak mylně oznámeno v Rozsévaci. Přihlášek je tolik, kolik máme volných světnic. Proto již další přihlášky nepřijímáme.

EXERCICIE PRO LÉKAŘE a mediky budou od 2.—6. září ve Frýdku. Přihlaste na ně své známé!

HLEDÁME obětavé duše pro poutní místo v českém pohraničí, hodné, poctivé katolíky, hospodáře a hospodyně, služebné, čeledína, prادلenu, kuchářku, varhaníka neb varhanici. Prosíme důst. pány, aby upozornili takové osoby a dali jim svoje doporučení. Adresa: Hora Matky Boží (klášter), p. Králíky v Čechách.

KNĚŽSKÉ EXERCICIE v benediktinském klášteře v Polici n. Met. od 19.—23. srpna. Přihlášky na farní úřad v Polici n. Met.

OBSAH:

Píeré le Frontalier, Duch chudoby	481	Z domova	494
Poznámky starého praktika	485	Ze světa	494
Liturgická prakse	488	Pracovna	495
Bible pro kněze	490	Hvorna	496
Pastorace mládeže	494		

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověření v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Písmo svaté a lid

ThLic. Jarolím Adámek, CSsR.:

Nejposvátnější kniha křesťanského lidu, z níž čerpá poučení, povzbuzení a útěchu za časů dobrých i zlých. V prvních dobách křesťanských bylo Písmo svaté všeobecným majetkem věřících, jejich jedinou, ale také nejmilejší knihou. Ovšem pod vedením a dohledem církevní autority, které jest od Boha svěřena péče o slovo Boží. O rozšíření Písma svatého mezi lidem svědčí akta mučednická, ze kterých vidíme, že i prostí věřící důkladně znali biblické texty. Když později vznikly kláštery, nebylo horlivějších čtenářů nad jejich mužské i ženské obyvatele.

První omezení četby Písma pocházejí z doby značně pozdní, až ze 13. století (synoda v Toulouse 1224, v Tarragoně 1234 a j.). Podnět k tomu daly bludy, vzniklé z četby Písma svatého v lidové řeči. Církev si proto začala ostražitěji všimnout překladů do lidové řeči. Roku 1559 učinil Pavel IV. čtení bible v lidové řeči závislým na dovolení posv. Inkvisice (římské). Pius IV. dovolil r. 1564, aby si jednotlivci získávali povolení podle rady faráře nebo povědníka od biskupa neb inkvisitora. Ponenáhlu se ustálil zvyk, považovati církevní vrchností schválený překlad za dovolený pro všechny. Dnes jsou všeobecně dovoleny překlady do lidové řeči, jsou-li schváleny sv. Stolicí, nebo jsou-li opatřeny poznámkami sv. Otců a jiných theologů a schváleny biskupem.

Poslední papežové vřele doporučují věřícímu lidu častou, ano každodenní četbu Písma svatého. Pius X. praví: „Jest naše přání, aby se toto dílo (rozšíření Písma svatého mezi lidem) co nejvíce podporovalo, protože se tím prokazuje výtečná služba spásy duší.“ Benedikt XV v encyklice *Spiritus Paraclitus*: „Vroucně si přejeme, aby se toto dílo (společnost sv. Jeronýma pro rozšíření Nového Zákona mezi lidem), nám velmi milé pro svůj nesporný užitek, rozšířilo po všech diecésích. Veliké zásluhy si získávají o katolickou věc, kdo se starají, aby byly v pohodlné a vkusné úpravě vydány a rozšířeny všechny knihy Nového Zákona a vybrané knihy ze Starého Zákona.“ Pius XII. konečně povzbuzuje biskupy v encyklice *Divino afflante Spiritu*: „Nechať věnují svou přízeň a pomoc zbožným spolkům, jež si stanoví za úkol rozšiřovati mezi věřícími vydání Písma svatého, především evangelií, a horlivě podporovati jejich denní zbožnou četbu v křesťanských rodinách.“

Čtení Písma svatého je sice velmi užitečné samo o sobě, ale může býti i nebezpečné, jak svědčí dějiny bludů (Valdenští, Petr Chelčický, Luther a j.). Učení o nutnosti četby Písma k spáse bylo Církví zavrženo, na př. v dogmatických konstitucích Unigenitus r. 1713 a Auctorem fidei r. 1794. Užitečné čtení Písma sv. žádá náležitou duševní disposici. Benedikt XV. praví ve zmíněné encyklice: „Kdokoliv přistoupí k Bibli se zbožnou myslí, s pevnou věrou, s pokornou duší a s vůlí pokračovati, ten v ní najde a bude jísti onen chléb, který s nebe sestoupil.” Jest nutno čísti zbožně, to je s modlitbou na rtech a s pevným úmyslem pro poznání Božích pravd, pro povzbuzení k dobrému, pro útěchu a spásu, ne z jiných, čistě lidských nebo snad i hříšných pohnutek. Pevná víra je druhá podmínka užitečné četby. Písmo svaté není dáno na pospas libovolným výkladům, nýbrž je svěřeno učitel-skému úřadu Církve. Jeho směrnice jsou rozhodující. Zvlášť je potřebí si živě uvědomit, že Písmo svaté není dílo jenom lidské, nýbrž především Boží, že je sepsáno z vnuknutí Ducha Svatého k naší spáse a že v něm proto není omylů. Živá víra pak vede duši k pokoře: nespoléhat při výkladu Písma na svůj rozum, tak omezený a tolik podléhající omylům, nýbrž podrobit se pokorně církevní autoritě, dle vzoru největšího vykladače Písem, sv. Jeronyma, který „v knihách Božích nikdy nevěřil vlastním silám” (In I. Par. praef.) a „tomu, čemu se naučil, nenaučil se sám od sebe, nýbrž od osvěcených mužů církevních” (list 108). Jako on si musíme býti vědomi, že „při výkladu Písem svatých vždy potřebujeme příchodu Ducha Svatého” (In Mich. 1, 10). Konečně nás nesmí odradit obtížnost a malá srozumitelnost některých biblických textů. Časem nám zesládně a zachutná božský obsah svatých knih, až pronikneme někdy tvrdou slupkou k bohatému jádru.

Chceme-li, aby věřící měli ze čtení Písma svatého opravdový prospěch, učme je pohlížet na ně v duchu živé víry. Tím připravíme v jejich srdci úrodnou půdu pro vzrůst slova Božího, které pak přinese užitek stonásobný.

V jednotě s papežem

A. Sage :

I. Zmínka o papeži v kánonu mše svaté.

Kánon, který byl složen pro Řím, neměl zmínku o papeži. Papež se nejmenoval ve vlastní mši sv. Brzy však v Římě neslavil jen on sám svatá tajemství. Již v prvotní Církvi bylo předvídáno, že bude více mší sv., zvláště v neděli. Sv. Lev potvrzuje zvyk sloužit více mší sv. při větším počtu věřících: „Část věřících by byla připravena o posilu ke zbožnosti, kdyby mohli být přítomni jen ti, kteří přišli do chrámu v časných ranních hodinách.” Původní způsob je ovšem zřejmý. Sv. Ignác antiošský jej srovnává s jednotou Církve: „Starejte se, abyste byli přítomni jen jedné Eucha-

ristii, potože skutečně je jen jedno Tělo Pána našeho Ježíše Krista a jeden kalich, spojující nás v jeho Krvi, jako je jeden biskup s kněžími a jáhny." (Ad Ph. IV.) Přesto, že byl tento způsob prastarý, přece ustoupil, když přibývalo věřících.

Velká idea jednoty oltáře a oběti nemohla však zmizet. Byl to vždy nejvyšší pastýř, který prostřednictvím kněží bděl nad ovečkami, zasvěcoval je Bohu, vodil na Boží pastvu. Kněz, který tehdy celebroid, nejmenoval, bez pochyby, ještě papeže v kánonu, avšak vyjadřoval tajemné pouto závislosti na papeži krásným obřadem. Každou neděli totiž, po Pater, rozlomil papež konsekrovanou způsobu. Akolyté potom nesli části sv. hostie do basilik, kde kněží je dali při mši sv., po Pater, do kalichu s Krví Páně, jako fermentum unitatis. Podobně, jak vysvětluje Inocenc I., „přijímali akolyté fermentum, které jsme my rozdělili, aby se necítily oddělení od našeho společenství" Díky tomuto obřadu měli kněží a věřící účast na oběti se svým nejvyšším pastýřem. Nacházeli v mnohosti jednotu výkupné oběti.

Fermentum bylo přenášeno do kostelů, které sousedily s kostelem, ve kterém sloužil papež. Inocenc I. poznamenává, že se nehodí, aby byly svátosti daleko nošeny: nec longe portanda sunt sacramenta. Později přece se ukázala potřeba, liturgicky vyjádřit tajemné spojení všech mší sv., sloužených nejen v Římě, ale po celém světě, se mší sv. nejvyššího pastýře, způsobem méně viditelným, ale hlubokým. Je prospěšné, aby kněží, když vykonávají nejvyšší akt svého kněžství, měli své myšlenky obráceny k Petrovu oltáři, odkud, dle krásného vyjádření sv. Cypriana, unitas sacerdotalis exorta est.

Je to myšlenka, kterou pochopily křesťanské obce, které zapaly římského biskupa do svých dyptich. V každé křesťanské obci se během mše svaté ohlašovala jména biskupů, mučedníků, vyznavačů, dárců, zemřelých. Dosti rychle, zvláště na Východě, byli jmenováni biskupové hlavních sídel křesťanských, na znamení jednoty a katolicity. Řím stál přirozeně v první řadě, Řím, „který řídí biskupy", jak napsali r. 451 Otcové sněmu chalcedonského, „jako řídí hlava údy". Na západě, v Galii, sv. Cesarius arleský rozhodl r. 529 s Otcí koncilu vaisenského, aby jméno papežovo, quicumque sedi apostolicae praefuerit, bylo čteno ve všech kostelích, spadajících do jejich pravomoci.

Od VI. stol. se rozšířil zvyk jmenovat papeže během proseb při mši svaté ve všech obcích, a nejstarší vysvětlení mše opravedlňuje tento způsob. Lyonský jáhen Florus píše: „Díky této zmínce je silně zdůrazněna jednota těla Církve; je to Petr, jako hlava, odkud se rozlévají dle vůle Kristovy Boží dary do celého těla. Kristus vzal Petra do svého společenství, když mu řekl: Ty jsi Petr, to je skála, a na té skále vzdělám Církev svou."

II. Modlitba v jednotě s papežem.

Nám kněžím je třeba, abychom si byli vědomi zmínky o papeži v kánonu. Vyplyne z toho větší porozumění pro naše povolání. Svým tělesným omezením jsme sváděni k individualistickému pojetí kněžství. Zdi našich kostelů, kaplí, katedrál nám brání, abychom chápali mši svatou ve spojení s celým křesťanským světem. Tuto nesnáz odstraní zmínka o papeži, která nás vede k jednotě a universalitě kněžství. Modlitba za církev bude uvědomělejší, když se uskuteční v osobě papeže. Prosba za církev v jednotě s žijícím papežem bude doprovázet naše obtíže, úzkosti, přání, naděje přítomnosti. Prosíme pro církev o mír, jednotu, řád. Avšak mír, jednota, řád, vyžadují různých potřeb: na ty je třeba pamatovat a klást je na oltář. Jsou to intence, které má náměstek Kristův na zemi, který má starost o všechny křesťanské obce. Náměstek Kristův nám čas od času ukazuje své starosti, a my máme spojit svou kněžskou modlitbu se synovskou oddaností s hlasem přicházejícím z Říma.

Kněz, který zná své poslání, chápe důležitost modlitby za církev v jednotě s papežem. Moc, kterou vykonává nad skutečným Tělem, mu ukládá povinnost k mystickému Tělu. Svatá hostie, kterou drží ve svých rukou, je, symbolicky řečeno, církev, svěřená jeho kněžství. Kněžská moc, plynoucí ze svěcení, se odlišuje od moci jurisdikční. Jurisdikce však spočívá na moci konsekrační. Tyto dvě moci se spojují ve své plnosti u nástupce Petrova. Jestliže obyčejný kněz nemůže řídit celou církev, ať nezapomíná, že u oltáře je celá církev svěřena jeho modlitbě. Necelébruje v královské plnosti kněžství, zastupuje však u oltáře nejvyššího pastýře, proto jeho kněžská činnost se odráží v celém Těle. Se srdcem pastýře má slavit svatá tajemství a spojit svou zbožnost se zbožností *summi pontificis*.

Jak cenné poučení, vyplývající ze slov našeho kánonu: *una cum famulo tuo Papa nostro Pio!* Papež — jméno krásné a milé. Bylo přiděleno velmi brzy prvnímu pastýři, protože mateřství Církve odpovídá otcovství, kterému nemůže uniknout ani jedno dítě z velké rodiny Církve. *Summus pontifex* je viditelným znamením lásky Otce k lidem. „Je to moc Boha Otce, kterou v něm máte ctít“, píše sv. Ignác antiošský biskupovi v Magnesii. Formule se týká papeže. Není-li Bůh Otec „biskupem všech“? K tomuto prameni všeho otcovství vystupuje kněz, který miluje svou církev. Modle se v jednotě s papežem, modle se za papeže, uvědomuje si jasněji své otcovství k dětem společného Otce — věřícím svěřeným jeho ochraně. Zaujímá u nich místo otce rodiny.

Jestliže žijeme v intimním spojení s nejvyšším pastýřem, jak velká účinnost je spojena s naší mší sv. Kde je Petr, je církev, je Kristus. Sv. Jeroným mohl proto napsat papeži Damasovi: „Já, který náležím především Kristu, jsem ve společenství s vámi, sto-

licí Petrovou. Vím, že na Petrově skále je vystavěna Církev. Kdo s vámi neshromažďuje, rozptyluje.” Přel. mira.

Škola

Škola bez mravní výchovy je školou jen rozumu a zkušenému vychovateli — ať ve škole nebo doma — je zřejmé, že v této jednostranné výchově se skrývá katastrofální nebezpečí. Už řecký filosof Aristoteles řekl: „Mravní výchova je tím důležitější, že čím je člověk více vzdělán jen rozumově, tím spíše se spustí a je pak nejnemírnějším a nejdivočejším všech tvorů.” Byli jsme toho svědky za války. Zločiny, o kterých jako ojedinělých jsme čítávali se zatajeným dechem před rokem 1939, staly se programem dokonce národa a svedly na scestí i jedince, kteří při nejmenším zapomněli na své národní a mravní určení.

Řekne však někdo: naše škola nebude bez mravní výchovy. Dáme dětem výchovu etickou (t. j. mravní, ale bez vyslovené náboženskosti). Jinými slovy to znamená: zavedeme do škol laickou morálku. Je pravda, Evropa si ji značně zamilovala, ale zkušenost ukázala její nedostatky, nebezpečí a konečně i hodnotu zavržení. Cituji světového vychovatele *Foerster*, který v knize „*Škola a charakter*” píše toto o zlaicisované škole ve Francii: „Novější vývoj laické školy ve Francii jest ostatně poučným příkladem toho, že vyučování morálce jen státem podepřené a na žádnou náboženskou inspiraci nevázané musí nakonec vésti k rozkladu morálky.” (Str. 415.)

Etická výchova nemá pevného základu a opory, kterou mravnosti může dát jedině náboženství. Má sice taková škola cíl ve výchově dokonalého charakteru, ale jak praví *Foerster*, „čím více světská škola vlivem vzrůstající se nevěry uvolňuje svoje spojení s náboženskou péčí o duši a vyrůstá v pouhou školu rozumu, tím patrněji bude světské učitelstvo cítiti, že školní práce bez velikých etických (t. j. náboženských) inspirací se zvrhá jen v rachotící mechanismus, jenž musí nakonec z nedostatků hybné síly duševní úplně selhat”.

Škola je budoucností státu. Škola bez náboženství předpokládá odluku státu od Církve. *Foerster* k tomu má své stanovisko: „Zásadně lze obojí tak málo odlučovat, jako nelze na zemi odloučit tělo a duši. Veškerá součinnost lidí v životě státním a veškerá výchova k životu státnímu potřebuje kultury svědomí. Není však natrvalo žádné kultury svědomí bez kultu náboženských mystérií, v nichž se duše lidská probouzí... aby si uvědomila své nadpозemské určení. Náboženství jedině mluví prajazykem duše. Kdo chce duši a oduševnění života, ten se nemůže od náboženství odvrátit.” (Str. 417.)

Náboženskou výchovu nelze ve škole ničím a žádnou jinou morálkou nahradit. Škola v duchu vědy a zbožnosti měla by být naším ideálem a dočkali bychom se požehnaných časů.

(Z věstníku kostelecké farnosti.)

Farní věstník

Několik myšlenek o jeho řízení.

Kdo dnes popírá význam Farního věstníku, činí tak ze zlé vůle, nebo zaspal půl století. Chce-li někdo vědět, jaký význam má tento moderní prostředek pastorační, nechť se zeptá těch, kteří mají v té věci zkušenosti. Je však třeba, aby byl Farní věstník řízen co nejlépe, jen tak vykoná úplně své poslání.

Mnoho znamená již hlavička. To je jaksi visitka, která může říci mnoho a již sama získati. Není tedy dobře přehlížeti ani tuto zdánlivou maličkost. Má zde býti motiv kraje, v němž vychází F. v., a to dle možnosti náboženský. Protože se dostane tento poslíček i do rukou lidí náročnějších, je třeba vypracování svěřiti umělci, nebo aspoň někomu, kdo má vkus. Snad je také dobře hlavičku občas vyměnit, zvláště když má býti propagací a sama již něco říci. I nejlepší věc časem zevšední. V době šetření papírem nemusí zabírat mnoho místa.

Úvodní článek má velkou důležitost. Získává ty, kteří ještě věstníku neznají. Musí upoutati toho, kdo pátrá jen po matričních zprávách. Nesmí býti rozvláčný, dnešní člověk nemiluje dlouhého říkání, zvláště ne poučného. Nápisu nutno věnovati mnoho péče. Musí buditi pozornost, strhnouti přímo ke čtení. To platí o všem poučném ve F. v. Nehodí se ovšem hlavičky bulvárního tisku, vždyť F. v. je něco vážnějšího, ale možno užiti toho, co by jinak pro kostel bylo nevhodné.

Úvodní článek má přinést dle možnosti něco aktuálního v celém vikariátu. Potom je zbytečno, aby jednotlivé farnosti to opakovaly, a redaktor může příslušné zprávy prostě škrtnouti. Nepřináší-li látku přímo doba církevní, na př. advent, je přece nějaký problém aktuální, na př. dnes téma: Není prý Bůh spravedlivý. Je dobře, když se občas autor úvodníku mění.

Redaktor F. v. má velkou důležitost. Má to býti dle možnosti člověk schopný, alespoň trochu „žurnalista“ Je třeba agilnosti. Mnohý sám mnoho nenapíše, ale dovede si nalézt spolupracovníky, dovede vyhledati jinde vhodnou látku. Nic mu nesmí vadit, že snad něco již bylo jinde. Není přece hanou, když uznáme cizí dobrou myšlenku a přiznáme, odkud pochází. Církev sv. nikdy svého učení nepatentovala, a církevní autoři svého práva soudně nestíhali.

Je dobře, když redaktor má vyšší postavení, aby se nemusil bát, když je někde nutno škrtnouti nebo vynechat. Někdy je

psán příspěvek ve spěchu a pošle se, co by jinak se ani do obyčejného dopisu nedostalo. O tisku platí plně: „Littera scripta manet.“ Některé F. v. jsou svědky nechutných sporů osobních, jiné nedostatečného odborného vzdělání. Tak na př. se objeví tvrzení, které odporuje předpisům církevním — jansenistické podmínky častějšího sv. přijímání — nebo historii — dávají k uctění ostatky sv. Anny. — Může-li světský censor škrtnouti, i když tím trpí obsah, má jistě redaktor právo zasáhnouti, aby se obsah zlepšil.

Platí ovšem i zde, že více očí více vidí, proto je třeba dbáti také dobrých návrhů a přání.

Pro redaktora i pisatele je třeba, aby věděli, že jejich časopis je kazatelna, se které mluví k několika tisícům. Je tedy třeba větší pečlivosti k přípravě na příspěvek než na kázání. Zde může čtenář pitvati každé slovo, vrátiti se k tomu, co zvláště zajímá. Mimo to má přispívatel ještě kontrolu spolubratra v redaktorovi. Není dobře čekati na poslední chvíli. Je známo o umělcích, že dovedou tvořiti jen někdy, nejsou řemeslníky, kteří pracují dle hodin na objednávku. A F. v. je přece také trochu výtvozem umění slovesného. Je tedy nutno myslet již dříve na příští číslo, nikoli až na urgenci tiskárny. Stopy spěchu se dají snadno poznati. Buď je článek vůbec menší ceny, nebo je sice dobrý, ale není to obraz, nýbrž jen skizza. Každá dobrá věc potřebuje času k vývoji, ke zrání.

Přispívatelé z jednotlivých farností mají redaktoru práci ulehčovati. Vždyť již vydáváním činí velkou oběť, není podnikatelem výdělečným, který může urgovati, anebo sám si dojíti pro příspěvky. První podmínkou je, aby každý zasílal zprávy pro časopis včas, spíše dříve. Matriční zprávy samy mají již význam. Někteří doporučují stále měnění záhlaví. Leč někdy je to trochu nepřiléhavé. Každému zápisu je třeba věnovati pozornost. Vše pastoračně bezvýznamné má odpadnouti, na př. rozvláčná data při úmrtí, čísla popisná atd. Naopak je dobře přidati, co se obyčejně vynechává, na př. počet sourozenců, matčino rodné jméno, zaopatření u zemřelých atd. Někdy bývá u zemřelých docela část pohřební řeči.

Několik zásad pro příspěvky:

1. Co stačí říci v kostele, není třeba psáti do F. v., na př. pořad bohoslužeb obyčejných tam, kde chodí všichni dobře do kostela. Někdy je zpráva dobrá jako pochvala farníků.

2. Každé farnosti při návalu látky přísluší místo dle počtu odběratelů.

3. Není dobře kárati, spíše jen naznačovati jemně správnou cestu a chváliti opak toho, co chceme vymýtit. Platí známá zásada sv. Františka Sal. o octě a medu.

4. Někdy je dobrá také zmínka o věci zdánlivě necírkevní, která však zajímá rodáky v cizině.

5. Při kvitování darů je třeba šetřiti místem. Možno seřaditi

dary dle částky, pak stačí jedno číslo u několika dárců. Stačí předeslati, že dary jsou v korunách, ušetří se několik řádek s písmeny Kčs. Stačí udati pod jednou hlavičkou „nejmenovaní“ všechny příslušné dary, není třeba desetkrát psát N. N. Naopak se nemá vynechat titul p., pí, sl. Kdo dává a chce být jmenován, potrpí si na to. Doporučuje se udání příčiny daru, na př. na poděkování, s prosbou za ochranu atd. Někde by nebylo dárců, kdyby nebylo kvítování. I dary nejmenovaných jsou dobrým příkladem pro ostatní.

6. Je třeba mít stále blok pro věci, které chceme dát do příštího čísla.

7. Treba pozorovati, jak reagují čtenáři na zprávy. Možno se zeptati dětí, co se jim líbilo, co bylo o nich, co četly o jiné farnosti atd.

Všeobecně dlužno říci, že ve všem je možný pokrok, tedy i v přispívání do F. v. Šablona všude škodí a ztrácí působnost. Farář má pamatovati při psaní na ty, kteří sice čtou časopis, ale do kostela nepřijdou.

Dlužno také věnovati práci rozšíření F. v. Nemá být rodiny bez něho. Na začátku možno i dopláceti. Není-li kněz právě lakomec, dává vždy něco na dobré účely. Ať tedy jednou dá něco na svou farnost a pošle časopis i neplaticím, zkrátka všem, kteří neodmítnou. Časem není třeba dopláceti a v horlivějších farnostech zbude i na jiné účely. Je-li již někdo na halěr příliš opatrný, ať si zřídí nějaký fond, z něhož by hradil deficit, na př. sbírku na Katolickou akci.

Ve městech je třeba získati agilního kolportéra, který by měl příslušnou odměnu dle prodaných výtisků. Kolportéry je dlužno kontrolovati, zda neopomíjejí ty, kde není naděje na odměnu. Naprosto se nehodí, když kněz dá ve F. v. uveřejniti, že zastaví zasílání těm, kteří nezaplatí. A v hlavičce se praví, že se posílá za dobrovolné příspěvky! Někdo zapomene, potom je uražen zastavením a je ztracen navždy. Naopak se stává, že déle neplaticí zaplatí později vše.

F. v. má vycházeti pravidelně a tak také být rozesílán. Jinak se lidé hlásí zbytečně brzy, nebo nereklamují včas.

Inserty by v dnešním nedostatku papíru měly být co nejvíce omezeny. F. v. není výdělečným tiskem. Jen tisk dobrý, devocio-nalie a pod. se hodí. Stejně třeba šetřiti místem při poděkováních. Zpravidla mají význam jen pro malou část čtenářů. Není-li možno odmítnouti, tedy alespoň omeziti rozsah. Když již někdo trvá na uveřejnění, ať nejen zaplatí výlohy, nýbrž také dá dar na časopis v podobě vyšší sazby. Tak odpadnou zbytečnosti.

Každé písmenko, každé místečko na papíru má svůj význam. Je tedy třeba ho dobře využiti a každou zbytečnost vymýtit. Kde je možno, dá se využiti papíru také drobnějším tiskem. Není

přece vše stejně důležité, ať je to také patrné z typů písma. Kvitování darů mohlo by na př. býti vždy drobným tiskem.

Při vikariátních konferencích je třeba věnovati pozornost také F. v. Je třeba všimnouti si, jak to „dělají“ jinde. Možno zpestřiti obsah obrázkem, který také něco říká. Štočky možno někdy vypůjčiti nebo poříditi z darů. -Ma-

My kážeme Krista ukřižovaného Silv. M. Braito:

Díky vám, bratří, že jste se neurazili mými upřímnými slovy. Dnes zase několik dalších slov, protože nemíním v této záležitosti tak brzo dát pokoj.

Zarážíme se právem nad skutečností, že tolik lidí se nám odcizilo a od-
cizuje. Ale copak nám, Kristu se odcizují. Lidé málo znají Krista. Kdyby ho více a lépe znali, muselo by ho více lidí více milovat.

Ale jak uvěří, nebude-li zvěstováno? Víra pak je ze slyšení. My jsme poslání. My jsme apoštoly, vyslanci Páně, kterým Pán předává našimi biskupy moc nad svým slovem, abychom zvěštovali jeho poselství, a sice celé jeho poselství o něm, o Otci, o Duchu svatém a o nás k Otci, Synu i k Duchu svatému. Tak, jak je vypracováno celé křesťanské učení. Je krásně shrnuto v katechismech. Není důležitějších kázání nad kázání katechetická, která soustavně prostě vykládají svaté učení.

Musí je provázeti i kázání apologetická, pozor, neříkám apologie, jak je jí kolikrát rozuměno, apologie div ne stydlivá, stále jakoby omlouvající Církev i její učení, div že ne i její existenci. Ale apologetika neboli fundamentálka má jen položití základy, má jen ukázat rozumnost a přijatelnost a věřitelnost i nejtajemnějších pravd. Ale pak je nutné obrátiti se se vši rozhodností a pečlivostí k těmto pravdám samým.

Jestli nepochopíme toto naléhavé své poslání zvěstovati pravdy Boží, pravdy nadpřirozené lidem, ukázat je v celé jejich vnitřní i pro nás životné souvislosti, budou dále lidé míti z křesťanství jen drobty a zlomky, které nesnesou tíhy života, náporu nepřátel, nebudou stále věděti, jak utvářet celý svůj život, i život rodinný i veřejný podle těchto Kristových pravd. Potom nám nepomůže žádné organisování kohokoliv, když zorganizujeme lidi daleko od Krista a necháme je v této dálce a spokojíme se s tím, že nejsou proti nám již z jakýchkoliv důvodů, nebo že jdou se stranou, která se staví za základní křesťanské zásady ve veřejném životě.

Je překrásná postava našeho Spasitele. Kdo mu jednou pohlédne do očí a do srdce, kdo jednou pohlédne do uspořádané hlubiny jeho učení, do jeho díla lásky a vykoupení, musí si ho zamilovat. Proto stavme stále tohoto Krista a jeho ukřižovanou lásku před oči svých posluchačů. Zanechme všeho parádního řečnění, všeho vyumělkovaného pohazování ručičkami, a místo „kázání“ mluvmé od srdce naplněného Kristem, jež prožilo jeho lásku a pravdu, k srdcím žíznivým. A nejsou-li žíznivá zdánlivě, probudme jejich žízeň, která je v každém člověku, protože každý touží po štěstí — a ne malém — probudme jejich pravou žízeň, o které ani sami dobře nevědí.

To byla síla svatých, to byla síla kázání svatého faráře Arského i jeho

velkého kazatelského součastníka Lacordaira. I on kázal jen a jen Krista ukřižovaného, i když přizpůsobil svá kázání svému posluchačstvu v tom smyslu, že jim apologeticky ukazoval jeho krásu, velebnost a velikost postavy i učení i života.

Nechme planého citování moderních spisovatelů, kteří kolikráte nemají s Kristem nic společného. Obětujme tuto svou ješitnost, se kterou bychom se chtěli blýsknouti před svými posluchači, jak jsme sečtělí, a kažme holými slovy, nahými slovy nahou pravdu o nahém Kristu!

Čím méně parádiček, čím více skutečného přelítí srdce naplněného Kristem, tím budou působivější naše slova. Pokud bude z nás mluvití velebný ten a onen, budou mít naše slova váhu toho a onoho velebného pána. Ale jakmile se poddáme posláni a působení Božího povolání, a jakmile se sami naplníme blízkostí Boží, prožitím Krista a jeho tajemství, bude z nás mluvití Kristus. Oním způsobem mohou naše slova mít úspěch řečnický, to jest budou se líbiti, ale tímto způsobem budou mít ovoce, protože bude v nás a z nás mluvití Kristus.

Také jsem kdysi věřil na důležitost všeho řečnického aparátu, ale byl jsem z toho vyléčen, když jsem viděl, že si mne zvali jako atrakční číslo na různé kursy, pouti a pobožnosti. Slovo Boží je příliš vzácné, než abychom je mohli profanovat snahami po úspěších, naplněných kostelích publikem, které si přijde vyslechnout skvělý řečnický výkon, aby se pak obrátilo — ale z kostela ven.

Tak zatřásl jednou ďábel svatým farářem Arským a vytýkal mu, proč nekáže jako mnozí jiní kazatelé. Ti se rozčilují, planou, nadšeně mluví, ale já při tom mohu klidně spát. Toto řečnění mi není nebezpečné...

Svatý farář Arský kázal jen Krista a jeho pravdy katechismem vyjádřené. A působily zázraky. Boží milost sice používá i ubohých nástrojů, méně svatých, i nesvatých, dokonce služebníků, protože není vázán Bůh na své nástroje, ale když jimi jednou jsme, proč bychom se nepřizpůsobili dokonale svému Pánu a Mistru, chtějícímu působiti skrze nás, proč bychom sami nepřidali své schopnosti, svou lásku, svou víru, své prožití v lásce, když takové slovo je obzvláště požehnáno! Nebo chceme opravdu býti znějícím kovem a klinkajícím zvonkem? Leckoho i takový klinkající zvonek probudil, ale oč více probudil a u Pána držel zvon se srdcem žhavým láskou a jasným vírou!

A nakonec mi odpusťte, bratří, tohle spirituálské poučování. Bylo nutné slovo spirituálské a potřebujeme ho všichni občas i teď po vysvěcení.

PASTORACE MLÁDEŽE

DŮLEŽITÉ KNIHY PRO MLÁDEŽ. „Ze školy do života“ je nadpis dvou brožur (jedna pro chlapce a druhá pro dívky) od dr. Fr. Tomáška, které vydala letos před ukončením školního roku Matice cyrilometodějská v Olomouci (Náměstí Rudé armády 16; cena jedné brožury 3 Kčs). Jsou určeny nejen pro ty, kteří školu právě opouštějí, ale i pro ty, kteří již

školu opustili. Podávají stručně, jasně a důrazně nejdůležitější směrnice pro náboženský a mravní život v důležité době dospívání. Svou úpravou i cenou jsou určeny k hromadnému rozšiřování mezi mládeží. Objednejte proto a hromadně rozšiřujte zvláště ve sdruženích mládeže! — Pro dospělejší mládež je určena obšírnější kniha „Mladý muž se dívá do života“ a „Mladá

dívka se dívá do života" (Oboje zasílá také Matice cyrilometodějská v Olomouci po 20 Kčs.)

PODROBNÝ ROZVRH UČIVA. Je nemyslitelné, aby stavitel mohl úspěšně provádět stavbu bez podrobného plánu, anebo na dráze mohlo se bezpečně jezdit bez podrobného a přesného jízdního řádu. Podobně není možná dobrá práce ve škole bez podrobného rozčlenění látky učebné na jednotlivé hodiny. Je proto samozřejmý požadavek, aby každý učitel, tedy i učitel náboženství, měl podrobný, hodinový rozvrh učiva na celý rok předem vypracovaný. Je to t. zv. rozvrh osobní. Osobní rozvrhy předkládá učitel náboženství odbornému inspektoru náboženství nebo svému děkanovi při visitaci. (ACO 1918, 134.) Aby po této stránce byla usnadněna práce katechetů, zejména laických, vydáme tiskem hodinové rozvrhy učiva pro školy obecné (pětitřídní) a měšťanské. Budou vytištěny pro každou třídu na jednom listě normalisovaného archu na široký řádek, aby bylo možno tam vepisovati různé doplňky a poznámky, a sice pro každou třídu zvlášť. Od nastávajícího školního roku má se vyučovat na měšťanských školách podle osnovy, která dosud byla předepsaná pro nižší třídy střed-

ních škol. Osnovy objednejte dvojmo, abyste jedny mohli vložit do třídní knihy a druhé měli po ruce doma. Tšk.

VYUČOVÁNÍ NABOŽENSTVÍ V POHRANICÍCH. Ministerstvo školství a osvěty sdělilo výnosem ze dne 25. 4. 1946, č. B-21.546/46/-V/1, že vyučování náboženství, pokud se tak neděje, na veřejných školách, jest považovati za t. zv. křesťanská cvičení, jež jsou úkonem vlastní duchovní správy. Tato duchovní správa jest podle § 14 zákona ze dne 7. května 1874, č. 50, ř. z. vnitřní záležitostí církevní a vykonává se podle nařízení církevních, pokud tato nařízení ovšem neodporují předpisům státním. — K výkonu těchto křesťanských cvičení jsou oprávněni i duchovní německé národnosti, o jejichž státní příslušnosti není dosud rozhodnuto, pokud jsou oprávněni i platně asistovati i při uzavírání sňatků a vésti matriky. Předpokladem jest ovšem, že těchto křesťanských cvičení nebude jakkoliv zneužito k nedovolenému shromáždění osob německé národnosti anebo k jiným nedovoleným či podezřelým činům. Uvedený výnos ministerstva vnitra byl sem sdělen oběžníkem ZNV v Brně ze dne 24. 6. 1946, 18146/46-V/30.

Z E S V Ě T A

INDIE. Arcibiskup Leo P. Kierkels, apoštolský delegát pro Indii, srovnával v jedné promluvě obrácení kardinála Newmana s obrácením sv. Pavla a Augustina. Každoročně vrací se tisíce lidí do Církve a každý návrat má veliký význam pro každého konvertitu, aniž však zanechalo zvláštní ozvěnu mimo úzký okruh, v němž se konvertita pohybuje. K několika málo konversím historického významu, jakými byly konverse sv. Pavla, císaře Konstantina, sv. Augustina, můžeme zařaditi též obrácení Newmanovo.

FRANCIE. Obětavost francouzských katolíků. Aby uchránili své děti od zhoubného vlivu státních bezbožeckých škol, vydržují si francouzští katolíci své vlastní školy a přinášejí pro ně veliké finanční oběti. Tyto školy — tři odstínů — navštěvuje 1,800.000 dětí. Roční náklad

na tyto školy činí přes 10 miliard franků. Katolíci jsou mimo to nuceni řádnými daněmi vydržovat též státní školy.

FRANCIE. Kanovník Picard de la Vacquerie, dosavadní farář u sv. Lamberta v Paříži, byl jmenován biskupem a v hodnosti generála stal se členem francouzské vojenské vlády v Německu a v Rakousku. Má tvořit spojkou mezi vládou, francouzským episkopátem a německými a rakouskými biskupy. Francie následuje v tom amerického a anglického příkladu.

SPANĚLSKO. V Badajozu byly učiněny první kroky k blahořečení dp. Richarda Montero de Espinoza S. J., jenž byl zastřelen za občanské války 8. září 1936, protože se zdráhal rouhaři se Bohu. Umíral se slovy: Ať žije Kristus Král!

PÓLSKO. Vatikánské radio oznamovalo 22. července v anglické řeči:

Moskevský rozhlas o půlnoci 21. července rozšířil pod titulem Vatikán hájí nacistické zločince tuto zprávu: „Dle informací Varšavské tisk. kanceláře došel do polského hlavního města z Říma telegram, v němž Vatikán se obrací s prosbou o milost pro bývalého gauleitra poznaňského Greisera, jenž byl odsouzen k smrti. Intervence Vatikánu ve prospěch člověka, jenž byl příčinou smrti statisíců, vyvolala ve Varšavě veliké překvapení.“ Osservatore Romano konstatuje: „Věc se měla takto: Polský vyslanec varšavské vlády u Quirinálu, Stanislaw Kot, předal Svaté Stoliči skrze apoštolského nuncia u italské vlády — Polsko nemá u Vatikánu diplom. zástupce — žádost bývalého gauleitra Greisera, odsouzeného v Poznani k smrti, jenž prosí o intervenci ve prospěch své žádosti o milost. Apoštolský nuncius byl pověřen sdělit polskému vyslanci toto: Pan Artur Greiser, odsouzený k smrti, prosil telegraficky o intervenci Jeho Svatosti ve prospěch jeho žádosti o milost. Tento člověk je znám jako zavilý nepřítel Církve a pronásledoval ji krutě ve Vartském kraji, v jehož čele stál. Nicméně Jeho Svatost, následující příkladu Božského Spasitele, který na kříži prosil za své trýznitele, přijala žádost odsouzenecovu a předává kompetentním úřadům prosbu, aby odsouzenému byl zachován život.“ Je tedy zajímavé, že Sv. Otec poslal svou prosbu na žádost vyslance polské vlády Bierutovy v Římě. Sotva se to stalo, počal tisk a rozhlas, kontrolovaný touž vládou, útočit na Vatikán. Tak citoval varšavský rozhlas komunistický Glos lidu: „Nikdo v Polsku nerozumí tomuto náhlému papežskému zákroku.“ A Robotník: „Dnes se ozval hlas na obranu člověka, jenž byl příčinou smrti tisíců. Tato obrana Kaina je cizí a zarážející, myslíme-li na mlčení v době, kdy miliony Abelů bylo mučeno a vražděno.“ K tomu podotýká Osservatore Romano, že opak je pravdou. Svatý Otec intervenoval ve prospěch katolíků i nekatolíků polských, na příklad: profesorů krakovských, lvovských, vilenských, ve prospěch žen v koncentračním táboře v Ravensbrücku, odsouzených v Dachau a O-

swiečimi Proti Hitlerovi a jeho satelitům ozval se Náměstek Kristův již roku 1937 encyklikou Mit brennender Sorge, kdežto Hitler uzavřel smlouvu se Sověty, která odsoudila k smrti národ polský.

ARMENIE. Patriarcha arménský, kardinál Agagianian, stěžuje si ve svém pastýřském listě, že katol. Arméni jsou nuceni setrvávat ve vyhnanství, aby zachovali svou katolickou víru; sovětské úřady stanovily totiž podmínku, že kdo z arménské- ho kleru by se chtěl navrátit do vlasti, musí se nejdříve zříci spojení se Svatou Stolicí, to by se však rovnalo zradě Církve, katolického náboženství a víry.

ANGLIE. Asi deset tisíc Angličanů vrací se ročně do Církve katolické. Katolíci uspořádali v sále jedné z londýnských knihoven řadu přednášek, v nichž konvertité sami kreslili v hlavních rysech svůj náboženský přerod. Mezi přednášejícími se vystřídali univerzitní profesori, lékaři, spisovatelé, kritikové, dva členové sněmovny lordů, z nichž jeden spolupracoval na známém plánu Beveridgeově.

ŘÍM. 24. března 1945 dovolil papež Pius XII. motu proprio In quotidianis precibus kněžím a řeholníkům používání nového překladu Římského žaltáře. V prvním výročí měl R. P. Vosté O. P., sekretář papežské komise biblické na Biblickém institutu přednášku, v níž na četných příkladech ukazoval přednosti nového překladu nad Vulgátou. O překlad se zasloužilo pět profesorů — jesuitů — na Biblickém institutu: RR. PP. Zorell, Vaccari, Merk, Semkowski a Koebert. S prací se začalo v lednu 1941 a překlad byl ukončen v srpnu 1944. Překlad každého žalmu byl rozebírán a zlepšován, někdy i ve čtyřech nebo pěti sezeních. Za základ byl vzat text hebrejský a v mezích možnosti byl brán ohled na Vulgátu a jiné staré překlady, jež jsou v užívání Církve. Sv. Otec se živě zajímal o postup práce. P. Vosté tvrdí, že nový žaltář se stane rozkoší všech pozorných a zbožných čtenářů svou elegancí a jasností.

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

NOVÝ KANCIONÁL. Důst. pánovi z Čech, který v č. 29. DP píše, že nové vydání kancionálu není v dohledu, sděluje se z O. J. C., že *malé notované* vydání bylo 18. 7. 1946 předloženo k aprobaci církevní. Obsahuje 63 písní, které stačí na nedělní bohoslužby celého roku. V rukou lidu bude na podzim. Snad se podaří vydati připravený *malý varhanní* doprovod v lehkém slohu. — *Velké notované vydání* o 250—300 písních chystá se na jaro, podaří-li se ovšem zajistit vhodný papír, aby zpěvník nebyl příliš objemný. Levné ceny zaručuje nakladatel: Arcibiskupský Ordinariát v Praze. Jiné podrobnosti o věci budou v příštích číslech „Katolíka”.

NAVŠTĚVA BOHOSLUŽEB (k DP č. 28.) Moje první kaplanské místo bylo v průmyslovém městě a tam působil před lety kněz, dobrodinec chudých, který rozdal vše, co měl, a když zemřel, nezbylo ani na rakev, takže farníci sami mu rakev opatřili. A ten ve své dobrotě, ovšem ve chrámu Páně, nevhodně čekával, až se farníci sejdou. Viděl-li, že z přifařené obce, která leží na místě vyvýšeném, přichází babička, aby také na mši sv. byla, říkával, že se musí počkat, až i tato dojde. Jednu osobu získal, a sta jich pro nepořádek v zachovávaní času bohoslužeb nepřišlo. Rozumí se, že každý kněz si musí k zachování pořádku kostelníka vychovat, neboť on udává počátek zvoněním. — Dále zdůrazňuji, že kázání by měla být krátká, času bohoslužeb přiměřená, jadrná a s nadšením přednesená. Již v bohosloví musí být dbáno přednesu, přízvuku na patřičných místech, a theolog, který toho nedbá, musí být k řádnému přednesu tak dlouho nucen, až se chyb zbaví. Lid dnes poslouchá radio a srovnává. Senohr.

DOBROČINNOST KNĚZE ~~dovedou často využívat lidé, kteří jinak mu nemohou přijít na jméno.~~ Nyní dostáváme zase častější návštěvy sběratelů na přerůzné účely. Po dobrých zkušenostech doporučím: Prodávají-li něco ve prospěch určitého účelu, nekupme předmět, ale nabídneme mu poslati na ten účel nějaký obnos slo-

ženkou. Jedná-li se přímo o sběratele, vyžádejme si složenku — každý veřejně sbírající podnik nebo ústav jistě tuto má — nebo když ji nemá, hned před ním vyplňme šek na nějaký obnos a pošleme příslušnému ústavu. Výsledek je někdy podivuhodný. Bude tvrditi, že on jako sběratel chce dostati provisi — hned předtím řekl, že to dělá z lásky k věci — nebo že ústav nebude mu věřit, že prostřednictvím jeho, se mu dostalo daru. V tom případě připiši, že na intervenci N.N. posílám dar. Jindy, že se mu jedná o prodej předmětu, a podpora ústavu je jaksi vedlejší; pak se vlastně dopouštěl podvodu a jistě nezasluhuje ničeho. V jednom případě tento způsob vedl k odkrytí celé tlupy, která po dva roky sbírala příspěvky na pohořelé na Slovensku. Když sběratel chtěl příspěvek, vyžádal jsem si složenku — neměl ji — tedy jméno obce, na kterou sbírá. Po jakémsi zdráhání mi nějakou obecnudal, a pak jsem zjistil, že v oné obci vůbec požáru nebylo — obec se tázala, nač peníze posílám. Po roce opět na cestě mě chytil týž sběratel s prosbou, abych přispěl na pohořelé. Upozornil jsem na něj četníky a zjistilo se, že řada lidí skoro dva roky sbírala na pohořelé. Peníze posílali na Slovensko svému příbuznému, jenž potom peníze rozdělil mezi sběratele. Dobročinnost u kněze je na místě, ale darebáctví podporovat nechceme. Proto žádné peníze sběratelům, nejsou-li nám dobře známí, ale vše poštovní spořitelnou.

O ZIŠTNOSTI A CHUDOBĚ KNĚŽSKÉ. K zprávám, které občas proniknou tiskem DP, o přílišném zvyšování intencí („nesloužím pod 50 Kčs”) a tax (1000 Kčs za delegaci) pod záminkou zvýšení cen životních potřeb, stůj zde citát z enc. Divini redemptoris, kterou by každý kněz měl prorozjímat. Příliš často jsme totiž doplatili na to, že jsme neprováděli rady a nařízení papežských encyklik. Týká se ten citát také otázky „moderního apoštolátu” — který v podstatě musí být stejný, jako byl dřív a jak jej vidíme u velkých apoštolů

církve: „Avšak nejpůsobivějším prostředkem apoštolátu mezi zástupy lidí chudých a prostých jest příklad kněze(I), příklad všech kněžských ctností, jak jsme je popsali ve své enc. „Ad cathol. sacerdotii“; v našem pak případě zvláště je nutný zářivý příklad života Božího kněze, pokorného, chudého, nezištného, věrný to obraz Božského Mistra, jenž mohl prohlásiti s božskou upřímností: „Lišky mají doupat a ptáci nebeští hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavy sklonil.“ Denní zkušenost ukazuje, že kněz opravdu evangelicky chudý a nezištný, dělá divy dobra uprostřed křesťanského lidu, jako sv. Josef Cottol., sv. Jan Bosko, Vincenc de Paul, farář Arský, sv. Jan Kř. Vianney a nesčetní jiní; kdežto kněz lakotný, který ve všem hledá jen svůj zisk a výhody i když se nezřítí jako Jidáš do propasti zrady, bude při nejmenším prázdnou „mědí zvučící“ a velmi často spíše překážkou, než nástrojem milosti uprostřed lidu. A když světský, nebo řeholní kněz, z povinnosti svého úřadu musí spravovati pozemské statky, ať pamatuje, že musí nejen úzkostlivě zachovávat všechno to, co předpisuje láska a spravedlnost, nýbrž že se musí ve zvláštní míře jeviti jako bratr chudých.“ V.

✓ K SMÍCHU NEBO K PLÁČI?

Někteří věřící pokládají zpovědní formuly a formulku lítosti za nejdůležitější část svátosti pokání. Proto ze všech sil usilují ji říkat, i když se jim již těžko vybavuje z paměti od dob dětských, kdy se jí naučili. Tak jsem se dozvěděl v této formulce nejružnější způsobem komolené, že: 1. jsem otec všemohoucí na místě Božím; 2. že se vyznávají Pánu Bohu a mně, jeho nástupci! 3. že se chtějí vyznati ze všech hříchů smrtelných i nesmrtelných; 4. že se vyznávají ze všech hříchů vědomých i nevědomých a — dost! 5. že se vyznávají Pánu Bohu, Panně Marii a všem možným svatým; 6. že se vyznávají od poslední zpovědi, které se dopustili na místě Božím. Toto vše jsem slyšel během nedlouhé doby svých posledních misii. Proč to píší? Abychom čas od času se několikrát s lidem správně pomodlili ony formulky, protože zpo-

vědnice je místem nejméně vhodným k pokoušení ke smíchu. Braito.

ZPOVĚĎ. První otázka, kterou při sv. zpovědi dávám u neznámých, je: Iste svobodná, vdaná, jaký jste měla sňatek? Odpověď: sňatek nekatolický. Na další otázku, že zatím nemůže přijmouti sv. svátosti, odpověděly, že jinde, mezi jiným i ve Staré Boleslavi, kněz jim dal rozhřešení. Nabídl jsem se jí, že neplatné zpovědi dají se napraviti a že jim pomohu, až s dohodou manželů se rozhodnou zplatnit dosavadní sňatek. Mám za to, že to je při nejmenším neopatrnost kněží, že se ani netáží po tak důležitých okolnostech, jako je církevně neplatný sňatek, a udělí absoluci, a tak vzbudí u penitenta dojem, že jiný kněz jej nechce zpovídat. Nač tedy předpisy na dveřích chrámových o odepření pohřbu, proč máme kázati věřícím o církevních trestech? Bylo by snad na místě v Dobrém Pastýři zvláštním článkem tuto otázku probrati. I na posvátných místech poutních při návalu nemělo by se přecházeti přes církevní předpisy, ohrožující platnost zpovědi. J. M.

ŠKOLSKÁ OTÁZKA. Jedná se tiše, ale vytrvale o důležité pro nás katolíky věci. Na př. školská otázka! Učinili jsme již vše abychom zabránili škodám a připravili řešení nám příznivé nebo aspoň přijatelné? Ci stačí jednou za onoho času (před volbami, na školskou neděli) brouknout a pak to dále nechat jít, jak Pán Bůh dá? A až nedá, bude ujednáno a odhlasováno, žalovat zemi i nebi, jaká se nám děje křivda? Mají naši zástupci připraveny solidními důvody podepřené vlastní pozitivní protinávrhy? Je lid vhodným, častým a zajímavým psaním o těch věcech dostatečně zainteresován a informován? A. O.

KURSY PRO KNĚZE. Sleduji v Našinci oznámení různých sjezdů a porad, plánovaných v tyto prázdniny. Všechno lákavé, zajímavé, ale běda: kdybych všade chtěl být, splakala by farářská povinnost residence, a ještě bych myslím na všechno nestačil, nemoha podle své pouze lidské přirozenosti býti zároveň na více místech. Z novin se dovím leda snad jména řečníků, význačných pracovní-

ků a pár kulatých frází. Proto prosím pěkně, aby se několik dobrých lidí obětovalo, každý (bděle — ne klíma-jíc) prodělal celý jeden podnik, pocti-

vě oddělil plevy od zrní, a to zrní nám postupně špendýroval v D. P. My už si to vlastním uvažováním rozdělíme a užitečně strávíme. A. O.

PRO ET CONTRA

ŠKOLNÍ MLÁDEŽ. V 27. čís. DP se rozepisuje zn. Potměšil o organizacích katolické mládeže. Je jisté, že zde (jako snad ve všech katolických organizacích a věcech u nás) je velká roztržitost a že pro mládež je to veliké zatížení, je-li ve třech, čtyřech organizacích. Vede-li pak každou takovou organizaci (místní) jiná osoba, má z toho dítě dokonalý zmatek. U tak zvaných dětských družinek a besídek je velké nebezpečí pro dobu, kdy zvláště chlapec začne dospívat. Přestává chodit do besídek a mnohdy se stydí, že byl členem „dětské“ besídky. Tím chlapec ztrácí katolicky výchovné prostředí právě v letech, kdy nejvíce potřebuje opory. Proto největší pozornost musíme věnovat organizacím, které svým programem a strukturou jsou schopny vésti mládež až do dospělosti. Jsou to především Junák a pak i Legio Angelica. Mládeži inponují živé příklady, osobnosti sv. Tarsicius, Jiří, Václav. Hledají hrdinské postavy, život bez deminutiv. A život Kristův je pro ně konkrétnější, než pojetí Pražského Jezulátka — snadné pro děti, dogmaticky hluboké pro dospělé, ale málo srozumitelné mládeži plné nejasností. Domněnka, že Junák odvádí od kostela a nehodí se na venkov, není správná. Nutno ovšem rozlišovat oddíly s náboženským vedením a oddíly indiferentní, které jsou u nás, pohlédneme-li do jiných zemí a ke kořenům skautingu, jistou anomálií. Ale i zde je veliký klad, že kněz-junák má přístup i do oddílů indiferentních. Samozřejmě, junáctví je celým systémem výchovy, techniky a životního zaměření, a proto je velmi těžké a velmi nebezpečné, chce-li kněz zakládati a řídit oddíl z titulu popularity Junáka jen na základě tištěných směrnic a systémem besídky. Tak určitě ztroskotá a připraví velké zklamání. Kněz musí přicházeti mezi junáky tak jako jeden z nich, musí umět si s nimi nenuceně posadit k tá-

boráku, jíst z ešusu, zazpívat a tak získat jejich důvěru a bratrsky bez vychovatelského pathosu je vésti Boží přírodou a skautským desaterem k výšinám Boží pravdy. Mládež tu chce od kněze charakterovou pevnost, odvahu, ukázněnost, zdatnost, ducha mládí. Když pozná v knězi člověka normálního, jako jednoho z nich (a předsudky v té věci jsou strašné), pak dovede poznat a ocenit, co je to život milosti a co je to kněžství. A v tomto duchu moderního křížáka a rytíře může kněz snadno vésti mládež k Eucharistii a k vrcholům křesťanského života. Je to jen nedostatek dobrých vedoucích katolických oddílů, který brání rozvinouti všechny klady skautingu a zapojiti do služeb Božích. — Rovněž Legio Angelica se svým ideálem služby oltáři a eucharistickému Kristu je u nás organizací nedocenenou. Odkud má vycházeti křesťanská mládež, když ne od oltáře! Je to stavovská organizace ministrantů, odůvodněná can. 813, a přece, jak uboze vypadají ministranti na našich vesnicích i městech. Kněží tu mnohdy zapomínají na své denní vyznání „qui laetificat iuventutem meam...“ a mění se v úřední šimly, bručouny a omrzelé, strohé puntíkáře. Kněz má být i ve svém fyzickém stáří prodchnut mládím, vžítí se mezi ty malé služebníčky oltáře, získat je a tak vésti k Bohu. Z odrostlejších ministrantů pak může snadno vytvořit, stále ještě v rámci LA, avantgardu Katolické akce, v zaměření: služba oltáři a apoštolát. Ovšem, vyžaduje to od kněze velkorysosti a cílevědomé vzdělávací práce ve své družině. — A co se týče dívčích organizací: nemohly by se jim více věnovat naše řeholní sestry, než se tak dalo dosud? Nepracuje-li se stále v hledisku nadpřirozena a praktického duchovního života, pak je velké nebezpečí, že z katolických spolků mládeže se stane nátěrová společnost duchovních baráčníků, pobožňůstkářů a

politických katolíků. — Ve věci tisku by bylo jistě nutné soustředění dětí kolem Radostného mládí a Anděla strážce a mládeže kolem Dorostu. To je věcí duchovních správců, aby toto soustředování propagovali, získali vhodné laiky ke spolupráci a též aby své organizace dětí a mládeže pozvedli

k činné účasti na těchto časopisech. A do těchto časopisů potom hodně, hodně života a vyházet naivity, kalendářové obrázky, články a časopi-seckou vatu. Neboť naší mládeži jsme v tisku velmi dlužni a musíme jí dát věci nejlepší. Z. W.

H O V O R N A

KAZÁNÍ o povinnostech rodičů je určeno pro školskou neděli. Upozorňujeme, že jsme letos k DP č. 23. přiložili již kázání o škole.

PRO KNĚZE NA ODPOČINKU. Od 1. října t. r. se pronajme na Vsetíně vilka, patřící katol. podpůrnému spolku Velehrad. Nájemce obstarává bohoslužby v nemocniční kapli a zapopřuje nemocné. Za tyto služby mu poskytuje správa nemocnice zdarma celou denní stravu. Přihlášky adresujte na Farní úřad Vsetín.

REDEMPTORISTÉ VÝCHODNÍHO OBŘADU v Michalovcích vydávají měsíčník „Misionár“ ve slovenské řeči, který přináší články z liturgie východní a ze života řeholníků. Upozorňujeme dpp. na tento časopis a prosíme je, aby jej doporučili věřícím východního ritu, kteří dlí v jejich farnosti, po případě zjistili jejich adresy a zaslali je do expedice časopisu: *Klášter redemptoristů, Michalovce, Slovensko.*

SKŘÍNKY PRO KARTOTÉKU. Normalisované lístky pro farní kartotéku dodává Exerciční dům ve Frýdku. Skříňky pro lístky zájemců dodá: Arcidiecésní Katol. akce v O-

lomouci. Skříňka je trojdílná, z dubového dřeva, přírodní, pololeštěná. Skříňka stojí bez poštového 400 Kčs. Lze dodat i skříňku i stoleček. Stoleček je též z dubového dřeva a stojí též 400 Kčs.

AKCE PRO NOVÝ ZÁKON. Zájem o Nový Zákon je potěšitelný. Děkujeme důst. pánům za důvěru, kterou nám prokázali předplacením. Práce v tiskárně jsou v plném proudu. Na propagaci přikládáme k tomuto číslu leták. Dpp., kteří pravidelně odbírají naše letáky, dostanou obvyklý počet. Ostatní si mohou objednat libovolný počet. (Cena 1 kusu 15 hal.) — K příštímu číslu přiložíme kázání určené na neděli 8. září. Bylo by dobře, kdybychom všude tuto neděli věnovali na propagaci Nového Zákona. Na plakáty už se dělají štočky. Jakmile budou vytištěny, přiložíme k DP.

KARTOTÉKOVÉ LÍSTKY pro školní děti jsou již na skladě; kus 40 h.

SLOŽENKY. Těm důstojným pánům, kteří DP ještě nepředplatili, přikládáme k dnešnímu číslu složenku. Račte jí použít. Děkujeme!

OBSAH:

ThLic. Jarolím Adámek, Písmo svaté a lid	497	Pastorace mládeže	506
A. Sage, V jednotě s papežem	498	Ze světa	507
Škola	501	Pracovna	509
Farní věstník	502	Pro et contra	511
Silv. Brait, My kážeme Krista	505	Hovorna	512

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověření v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Význam Nového Zákona pro duchovní život

ThLic. Jarolím Adámek, CSsR.

Duchovní život v křesťanském smyslu slova je nadpřirozený život duše. Jeho principem je milost Boží, předmět a účel je vyznačen Božím zjevením, obsaženým v Písmě a tradici. Ze Starého Zákona se lze sice mnohému naučit pro duchovní život, ale vše se z něho nedá přenášet do křesťanství, protože Starý Zákon byl jen paedagogus ad Christum.

Ježíš Kristus jest náplň duchovního života; jej následovat a jemu se připodobnit a tím oslavit Boha, je smysl života. O Kristu Pánu — pokud je cílem duchovního života — je velmi málo zachováno mimo Nový Zákon (agrafa). Ve spisech svatých Otců a jiných církevních spisovatelů, rovněž v aktech mučednických a v životopisech svatých máme ovšem dokonale zobrazenou osobnost Kristovu jako vzor duchovního života (podle sv. Pavla se svatí oblékli v Krista), ale to vše je už na základě Nového Zákona. Vidíme tam, jak se prakticky provádí následování Krista a jak se má rozumět evangeliím a nauce svatých apoštolů o duchovním životě. Přitom však je někdy těžko rozlišit nadpřirozeno od lidských příměsků a omylů, které se vyskytují i v životech velikých světců a v jejich spisech, nesnadno se rozeznává správný střed od jednostrannosti a přepínání, slovo Boží od slova lidského.

Z těchto a jiných důvodů nikdy nám zmíněné spisy nemohou nahraditi Nový Zákon sám. V něm dokonale září — pokud je to podle ekonomie spásy potřebné a užitečné — trojí Kristův obraz, smíme-li tak říci: historický v evangeliích a částečně ve Skutcích, theologický v epištolách a mystický ve Zjevení. Podle jeho svatého vzoru máme zaříditi svůj život. Z toho plyne, že je nutno znát Kristův život, a pozná se z četby a rozjímání Nového Zákona. „Jaký může býti život bez znalosti Písem, kterými bývá poznáván i sám Kristus, jenž jest život věřících?“ (Sv. Jeronym, List 30, 7.)

V Novém Zákoně máme dále vyličený život prvních a nejdokonalejších následovníků Kristových, Matky Boží a svatých apoštolů. Každý z nich nám může říci se svatým Pavlem: „Buďte následovníky mými, jako já jsem následovník Kristův... Žiji, ale ne již já, nýbrž žije ve mně Kristus.“ V tomto ohledu jsou důležité

hlavně Skutky a listy apoštolů. Z jejich života se učíme následování Krista.

Konečně nás Nový Zákon vede ke ctnostem přímo, ne pouze příkladem Kristovým a jeho učedníků, nýbrž i jejich slovy. V tom jest největší cena pro duchovní život.

Jestliže se tedy vnitřní život jednotlivců nebo celých skupin zplošťuje, rozměňuje a znetvořuje, je chyba v tom, že opustili bezpečné směrnice biblické zbožnosti a dali se na bludné cesty subjektivismu, přepjaté jednostrannosti nebo zpohodlnělé přirozenosti.

Jak často chybí víra, ne sice spekulativní, ale praktická, radostná, která hory přenáší, jejímž vzorem je svatý Petr. Bývá tak bezkrevná, mdlá, hasnoucí při prvním nárazu...

A důvěra? Kde je, jak ji požaduje Kristus Pán v Horské řeči („Pohleďte na ptactvo... Hledejte nejprve...“) Celá Apokalypse je tajemná hymna na bezmeznou a dokonalou důvěru v Boha. Často v praksi, ne v teorii, je důvěra v Boha zatlačována důvěrou ve svaté; zapomíná se, že svatí za nás jen prosí, jen podporují naše prosby u Boha, neboť pouze Bůh nám dává, zač prosíme.

Láska k Bohu je vrchol duchovního života, milovat Boha pro Boha, to znamená proto, že je tak nekonečně dobrý a láskyhodný, nemění se však někdy u křesťanů v chladnou, sobeckou vypočítavost? Je možno mluvit u mnohých křesťanů o nadpřirozené lásce k bližnímu? Co by tomu řekl svatý evangelista Jan?

Odpoutá-li se duchovní život od obsahu zjevení, nastane v něm časem převrat všech hodnot. Theocentrická nebo kristocentrická zbožnost se zvrátí v egocentrickou, Bůh ustoupí lidskému já, které se stane středem celého života. Věci čistě vnější, vedlejší, nabývají zásadní důležitosti a podstata duchovního života zcela uniká. Názorně bychom se o tom přesvědčili, kdybychom se zeptali lidí, zač se modlí... Vzorem správného hodnocení všeho je nám na př. sv. Pavel. Ve svých listech často přechází v modlitbu; a zač prosí? Za oslavu jména Božího, rozšíření evangelia, spásu a duchovní osvěcení věřících, za sebe také, ale až na posledním místě a s naprostou odevzdaností do vůle Nejvyššího, „neboť od něho a skrze něho a pro něho je všecko“ (Řím. 11, 36.) Nový Zákon brzy člověka odnaučí nesnesitelnému zbožňování sebe.

Opravdový, hluboký a plodný duchovní život se těžko uskutečňuje tam, kde se nezná nebo jen povrchně zná Nový zákon. „Na těchto stránkách dlužno hledati pokrm, který živí duši k dokonalosti.“ (Benedikt XV. v encyklice Spiritus Paraclitus.)

V jednotě se svým biskupem

A. Sage :

„Et antistite nostro N

Zmínka o biskupovi v kánonu mše sv. sleduje týž cíl pro Církev partikulární (diecési), jako zmínka o papeži pro celou Církev. Naše kněžství je hierarchické. „Biskup je představeným partiku-

lární Církve. Jméno představený v církevní řeči neznamená pouze orgán nebo sídlo vlády, ale místo, odkud proudí život do celého těla. Diecése má u biskupa svůj začátek, má od něho své zřízení, spočívá na něm jako budova na základě. Jediný základ je však Kristus. Jen ve spojení s Kristem je biskup základem Církve. Ježíš působí skrze něho." (D. Greo, *De l' Eglise*, kniha III. c. II.) Sv. Cyprián říká ve III. stol. ve stejném smyslu: *Illi sunt Ecclesia plebs sacerdoti adunata et pastori suo grex adhaerens. Unde scire debes episcopum in Ecclesia esse et Ecclesiam in episcopo, et si quis cum episcopo non sit, in Ecclesia non esse.* (List 69.) Kněz je spojen se svým biskupem více než prostí věřící. Kněžský charakter je obrazem Krista i biskupa.

Výsostná kněžská moc.

U oltáře by si mohl kněz myslit, že je nezávislý na svém biskupu. Celebruje mocí, kterou nemůže ztratit. Biskup, který ho ordinoval, mu ji nemůže vzít zpět. U oltáře je kněz rovnocenný s biskupem. Neznáme dvě těla Kristova, jedno světější, které by konsekroval biskup, druhé, méně svaté, které by konsekroval kněz. Na oltáři kněze, jako na oltáři biskupa, je stejná oběť kalvárská. Moc, kterou kněz vykonává u oltáře, je výsostnou kněžskou mocí. V Církvi není světějšího úkonu, než sloužení mše sv. Všechny svátosti mají Eucharistii jako pramen. „Cílem kněžské moci je udílení svátostí. Nejvznešenější ze svátostí je svátost oltářní. Proto kněžská moc se jeví hlavně ve vztahu k této svátosti." (Sv. Tomáš, *Contra Gentes*, IV. LXXIV.) Kněz má na kněžství podíl jako biskup, ale nemá je v plnosti. Dítě, které má stejnou přirozenost jako otec, nemůže být principem nového života, i když poznává, chápe, miluje ... „Prostý kněz není principem a pramenem, nemůže světit na kněze. Odhlížeje od udílení svátostí kněžství, moc přijatá prostým knězem je však stejné přirozenosti (*naturae*) a posvěcující síly, jako moc biskupova." (M. Charriere. *Ego te absolvo*, p. 24.) Přesto, že proti takovému pojetí kněžství vznikl boj, z obavy, aby kněz neupadl do nebezpečného individualismu, je to pojetí správné.

Podstatná závislost kněžství.

Kněz byl ustanoven spolupracovníkem biskupovým. Má před věřícími zastupovat biskupa. Proto přijal nejvyšší moc, charakterizující kněžství, moc konsekrační. Kdo slouží mši sv., přijal implicitě a explicitě — neboť v tomto bodu liturgie nesnese nejasnosti — moc kázat, křtít, zpovídat. Sacerdotem enim oportet offerre, benedicere, praesere, predicare, et baptizare. Máje tolik moci, kněz je nejintimnějším spolupracovníkem biskupovým. Když mu biskup udělil kněžství, spojil se s ním jako se synem a rozděluje se s ním o část pastýřských povinností. Historie ukazuje, že biskupové zdůrazňovali zástupnou činnost svých kněží. V první době křesťanské celebroid, křtil, zpovídal biskup. V přítomnosti

biskupově ustupuje kněz do pozadí, vykonává svůj úřad tehdy, když je biskup nepřítomen.

Kněží, naše kněžství je kněžstvím zástupným. Ať jsme si toho vědomi nebo ne, kdykoliv jednáme jako kněží, jednáme na místě a ve jménu svého biskupa. I kněz odpadlý, proměňuje-li, jedná silou zástupného kněžství.

Modlitba za biskupa je užitek pro kněze.

Et antistite nostro... Málo slov, co však znamenají. Jakým světlem osvětlují kněžství. Známe slavné výroky sv. Ignáce antiošského. „Nic nepodnikat bez biskupa.” (Tral. 2, 2.) „Jednat bez vědomí biskupa, znamená sloužit ďáblu.” (Smyr. 9, 1.) „Nepokládejte to za neústupnost, žádá-li se, aby Eucharistie byla slavena v přítomnosti biskupově.” (Smyr. 8, 1.) Modlíme se za Církev, a naše intence se naplňují v partikulární Církvi, vedené biskupem. Prosíme za biskupa, neboť diecése se soustřeďuje v jeho osobě, jako v osobě papeže se soustřeďuje celá církev. Díky této modlitbě bude biskup, bdící nad svěřenými dušemi, konat svou povinnost s větším klidem a radostí. (Cf. List sv. Pavla k židům, 15—17.)

Nám, kněžím, zvláště prospěje modlitba za našeho biskupa. První starostí biskupovou je, aby měl kněze, svaté kněze. Synovskou závislostí na svém biskupu se nám otevře cesta dokonalejšího života. „Milujte svého biskupa v Ježíši Kristu a snažte se mu podobat”, píše sv. Ignác. (Ef. 1, 3.) Milovat biskupa v Ježíši Kristu, dívat se na něho očima víry jako na obraz Otce, biskupa všech, episcopus—imago Patris. Spojení kněží se svým biskupem kéž je pro diecési pramenem posvěcení. Přel. mira.

PASTORACE MLÁDEŽE

DĚTSKÉ PRAŽDNINOVÉ OSA-
DY. Národní obroda v č. 174 ze dne
1. srpna 1946 přinesla článek o míro-
vé činnosti Červeného kříže. Pisatel
popisuje život v 5 osadách zdravotně
ohrožených dětí, které zřídil Spolek
Červeného kříže v Brně. Děti v osa-
dách mají všechno: výtečnou stravu,
koupání, slunění, vycházky atd. Jsou
vedeny k samostatnosti, čistotě, lásce
k bližnímu. Mají opravdu vše k po-
zemskému blahobytu. Nechybí ani
mravní ponaučení, ale to nejdůleži-
tější schází... Péče o duši. Co pro-
spěje člověku, kdyby celý svět získal,
avšak na duši zkázu utrpěl! — Oč
bohatší byly děti prázdninové osady
orelské župy olomoucké v Šumvaldě
pod Lázkem! Na místě, kde před 8
lety byla naše státní vlajka zneuctěna,
denně ji také důstojně a vážně vzty-
čovaly a snímaly. Měly též výbornou
stravu, koupání, vycházky, slunění,

táboráky. Veselí dost a dost, zkrátka
vše k osvěžení těla. A ke všemu to-
mu přistoupila denní mše svatá, kaž-
dovečerní návštěva Krista svátostného
se slovíčkem na dobrou noc. V 29
promluvách byly děti vedeny nejen
k lásce k bližnímu, vlasti, Církvi, ale
probrány všechny slabosti, zlé ná-
klonnosti. Dány směrnice, jak proti
nim bojovat, aby každý vyrost v řád-
ného občana a dobrého katolíka. Kaž-
dý den dáno určité, přesně vyhraně-
né předsevzetí (heslo). Při večerním
zpytování zkoumáno, jak bylo toto
předsevzetí vykonáno. Na cestě ke
ctnosti byly posvěcovány denní mši
sv., častou sv. zpovědí a sv. přijímá-
ním. Za 28 dní podáno (při 48 dě-
tech) 256 sv. přijímání. A výsledek?
Nad očekávání dobrý. Tam se uká-
zala pravdivost slov: Anima humana
naturaliter Christiana. Děti tělesně u-
navené pozorně a radostně přijímaly

pokrm pro své duše. S neobyčejným zájmem opakovaly při špatném počasí katechismus. Závodily ve vzájemné úslužnosti, v poslušnosti k vedoucím, v konání dobrých skutků. Před spaním samy se modlily desátek růžence, v poledne „Anděl Páně“ Brání jména Božího nadarmo na začátku mezi dospívajícími dívkami velmi rozšířené, během 14 dní téměř úplně odstraněno. Dvě třetiny hochů se chtě-

lo naučit ministrovat. Škoda, že časově to bylo neproveditelné. Bylo patrné, jak blahodárně působí na dítě ovzduší, prosycené křesťanskými zásadami bez vlivu špatné ulice a často nábožensky vlašného prostředí rodinného. Kéž by takových prázdninových osad s knězem bylo u nás co nejvíce! Děti získají mnoho nejen pro tělo, ale i pro nesmrtelnou duši. Ns.

Z D O M O V A

MEMENTO. Kons. rada dp. Jan Prečan zemřel 12. 8. v Nezamyslicích ve věku 80 let, rodák z Tršic. — Dne 7. 8. zemřel v Bystřici p. Host. Msgre Vladimír Worel. — Dne 27. 6. zemřel dp. Bradáč Bohumil, katecheta v Příbrami (nar. 8. 12. 1882). — Dp. farář v. v. Suk Václav v Jazlovicích zemřel 2. července 1946 (nar. 2. 10. 1866).

CHLAPECKÝ INTERNÁT AMERICKÝCH BENEDIKT. V BROUMOVĚ. Američtí benediktini z opatství sv. Prokopa v čele s p. převorem Dr. Cherfem, převezmou správu kláštera sv. Václava v Broumově. Již počátkem nového školního roku zde otevrou výchovný ústav pro chlapce. Přijímají hochy zatím do primy a sekundy, především ty, o nichž se dá předpokládat, že mají náklonnost ke kněžskému povolání, a zejména takové, kteří by později chtěli pracovat jako benediktini. Chlapci budou docházet do broumovského stát. gymnasia, po případě budou vyučováni soukromě a připravováni ke zkouškám jako privatisté. Dostane se jim veškeré náležitě péče duchovní i hmotné, stálého dohledu a dalšího mimoškolního vzdělání. Rodiče nebo pěstouni budou přispívat na byt a výživu chlapců dle dohody. Přihlášky, jež musí býti zaslány do 25. srpna t. r. a všechny případné dotazy přijímá přímo P. Jan Cherf OSB., t. č. Praha-Břevnov čp. 1. Důstojní pánové v duchovní správě a duchov. rádci mládeže se prosí, aby upozornili schopné chlapce a jejich rodiče na tuto znamenitou a výhodnou příležitost k dobré výchově. Američtí Otcové benediktini, kteří budou v Broumově působit, mají všichni vynikající odborné vzdělání a dlouholetou praxi

pedagogickou na svých učilištích a ve výchově mládeže ve Spojených státech.

KNĚŽSKÝ KURS NA HOSTÝNĚ. Na četné dotazy stran tohoto kursu, konaného ve dnech 26.—29. srpna t. r., oznamujeme: Přihlášky se přijímají u Arcidiecésní kal. akce v Olomouci, Žerotínovo nám. 2. Těm, kteří se přihlásí ještě v nejbližších dnech, bude zjednána 50proc. sleva na dráze. Potravinové lístky s sebou. — Celý kurs stojí 350.— Kčs i s celebrováním. K odpoledním vlakům budou k dispozici nákladní auta.

ČESKÁ DOMINIKÁNSKÁ PROVINCE. Letos byly provedeny volby nových představených ve většině klášterů. V Praze byl zvolen převorem známý Dr. Jiří M. Veselý, v Olomouci Dr. Pavel Škrabal, ve Znojmě P. Jakub Zemek, v Uh. Brodě ustanoven vikářem P. Štěpán Massiak. V září se koná v Římě volba nového generála řádu, v říjnu volba provinciála pro českou dominikánskou provincii. N.

CO SE O NAS PÍŠE V CIZINĚ. Švýcarský ilustrovaný týdeník „Sie und er“ otiskuje kolportáž amerického žurnalisty Arnošta Zaugga o náboženských poměrech u nás. Ačkoliv jeho zprávy jsou někdy nepřesné, budou přec naše čtenáře zajímat. Proti katolickým školám budou prý socialisté a komunisté, národní socialisté budou prý částečně pro, částečně proti. — Mezi ČSR a Vatikánem je prý politické napětí, zaviněné několikerým nedorozuměním za poslední války. — Předseda Volné myšlenky Voška řekl novinářovi: „My Češi jsme 500 let bojovali proti papeži, a bojujeme proti němu dnes více než jindy. K náboženství jsme indiferentní. Věříme jen

v jeden život zde na zemi, který máme žítí co nejlépe. Ve výchově začínáme s něčím naprosto novým, v čem nás ministerstvo výchovy podporuje. Zavedeme do vyučování socialistickou mravouku. Je určena pro děti volnomyšlenkářů, kteří odmítají dvě hodiny náboženství ve škole. Z našich 60.000 učitelů je 8000 volnomyšlenkářů, to je výsledek posledního sčítání lidu. (? red.) Z nich 300 jsou školení pro nový kurs etiky. Každý rok jich bude víc připraveno pro tuto výuku, až každá vesnice s více než 10 dětmi volnomyšlenkářů bude mít učitele pro sociální mravouku." — Z 400 německých kněží opustilo ČSR 250. — O církvi čsl. píše, že je ještě silná a agilní, sympatizuje s komunistickými a socialistickými směry, ačkoliv odmítá bezbožectví.

OBSAZOVÁNÍ MÍST VARHANÍKŮ. Odedávna bylo přijímání a propouštění varhaníků výlučně věcí církevních úřadů. V roce 1944 vydalo však bývalé ministerstvo lidové osvěty dva výnosy, jimiž bylo toto výlučné právo církve téměř odstraněno. Proti těmto výnosům byla podána žaloba u Nejvyššího správního soudu, který oba ministerské výnosy zrušil. Dosazování a propouštění varhaníků zůstává tudíž nadále výlučným právem církevních úřadů.

SPOLEK SV. JOSEFA PRO PODPORU KNĚŽÍ DEFICIENTŮ V ČECHÁCH. Výroční zpráva za rok 1944 a 1945. Spolek sv. Josefa přijal v letech 1944 a 1945 na příspěvcích: roku 1944 Kčs 16.150,-, r. 1945 Kčs 14.811,50; na úrocích: roku 1944 Kčs 65.122,70, roku 1945 60.409,70 Kčs. Deficientům vyplatil: roku 1944 Kčs 60.090,- a roku 1945 Kčs 42.296. Koncem roku 1945 jest jmění spolkové Kčs 2.732.898,30. Kněžím-deficientům, členům Spolku, bylo až dosud vyplaceno Kčs 2.907.364,50. Členem Spolku sv. Josefa se může stát každý světský kněz církevní provincie české, pokud zastává skutečně církevní úřad, ve stáří do 40 roků. Roční příspěvek, kromě zápisného je Kčs 40,-. Nejnižší podpora, kterou Spolek poskytne jest Kčs 200,- ročně. Spolek snažně žádá veledůst. duchovenstvo, aby hojně přistupovalo za členy. Nové členy přijímá správa Spolku sv. Josefa v Praze IV-Hrad, Vikářská 8.

KNĚŽSKÝ KURS NA SV. HOSTÝNĚ. Na četné dotazy stran tohoto kursu ve dnech 26.—29. srpna t. r. oznamujeme: Přihlášky se přijímají u Arcidiecéšní katolické akce v Olomouci, Žerotínovo náměstí 2. Těm, kteří se přihlásí ještě v nejbližších dnech, bude zjednáno 50 procent slevy na dráze. Potravinové lístky s sebou. Celý kurs stojí 350 Kčs i s celobrováním. K odpoledním vlakům v Bystřici budou k dispozici nákladní auta.

K LETOŠNÍM OSLAVÁM SVATOVÁCLAVSKÝM. Pořadatelský odbor Svatováclavské ligy vypracoval návrh podrobného programu letošních oslav svatováclavských, který po schválení bude uveřejněn v tisku.

Chystá jednotné svatováclavské plakáty, obsahující vhodné provolání a místo, kde bude moci být místní program slavností publikován. Adresa S. ligy: Praha IV., Hradčanské nám. 8.

PRVNÍ MĚSÍČNÍ KURS RAR-NÍCH SESTER pro pohraničí byl uspořádán v červenci t. r. v Praze péčí Arcidiecéšního pastoračního ústředí Praze. V případě dodatečného počtu nových zájemců bude se kurs opakovat ještě v září či říjnu. V pohraničí pražské arcidiecése je 119 far, a působí v nich dosud jen 20 českých kněží.

KNIHA P. B. HOFFMANNA: „A kdo vás zabije“ o životě kněží v konc. táborech, kterou subskribentům začínají rozesílat Společenské podniky v Přerově, obsahuje jména všech duchovních, kteří prošli konc. táborem v Dachau. Podle této knihy prošlo přes Dachau 2.670 duchovních, z nichž zemřelo v Dachau 621, vyvezeno na transport invalidů, tedy na smrt 332, atd. Podle nábož. z celkového počtu bylo řím. katolíků 2.524, podle národností nejvíce Poláků, a to 1.724. Kniha má církevní schválení, má celkem 570 stran.

ODSUN NĚMECKÝCH KNĚŽÍ A ZABEZPEČENÍ FAR PO NICH. Podle výnosu ministerstva školství a osvěty ze dne 19. června 1946, číslo B-39.073/46-V/1 a výnosu úřadu předsednictva vlády ze dne 5. června 1946, čís. 23.177-II-4.956/46, usneslo se předsednictvo vlády ve své 33. schůzi, konané 14. května 1946, že odsunovaným německým kněžím má

býti dovoleno vzít s sebou místo dosavadně povolených 50 kg osobních zavazadel 100 kg a eventuálně i více, aby mohli s sebou vzít své osobní předměty, které potřebují k výkonu povolání, t. j. kněžský oděv, mešní roucho, prádlo, breviář, misál a odbornou theologickou literaturu, *pokud jsou tyto věci jejich majetkem* a nejde o věci z cenných kovů. Dále se předsednictvo vlády usneslo uložit ministrowi vnitra, aby fary, z nichž budou němečtí kněží odsunuti, byly zabezpečeny tak, aby jejich investární zařízení na nich zůstalo pro potřebu českého duchovenstva. O tom dávám vědět. O každém *připravovaném* odsunu římskokatol. něm. duchovního nutno včas zpravit příslušnou biskupskou konsistoř k zabezpečení inventárního zařízení far atd., pro potřebu českého duchovenstva. Příslušným okresním národním výborům (okresním správním komisím) ukládám, aby *před každým odsunem* římskokatolických duchovních sepsaly za účasti biskupských konsistoří, jež nutno vždy včas pozvat i ostatních příslušných úřadů ve třech stejnopisech protokolů, v němž by *odděleně* uvedly majetek obročí, kostelů a nadací německým duchovním dosud spravovaný a *odděleně* prokazatelně soukromý majetek německému duchovnímu *neponechaný* pro jeho osobní potřebu a určený podle shora citovaného usnesení vlády pro potřebu českého duchovenstva, jež má být v budoucnu pověřeno správou obročí, o něž jde. Tento naposledy uvedený majetek (inventární zařízení) budiž ponechán na svém místě, aby tak bylo umožněno českým duchovním, aby si jej svého času eventuálně jako zkonfiskovaný německý majetek podle všeobecně platných předpisů pro sebe mohl nakoupiti. O správě majetku římskokatolického obročí, kostelů atd. platí ustanovení §§ 38 až 59 zákona číslo 50 z roku 1874 ř. n. Jeden stejnopis protokolu budiž zaslán konsistoři, jeden zemskému národnímu výboru (odd. I-3c) a jeden uložen do archivu farního úřadu. Pokud po odchodu německého duchovenstva nebude přílišný církevní objekt (kostel, klášter a pod.) ihned trvale spravován *přímo osobně* českým duchovním, musí se příslušné

bezpečnostní úřady postarati o neztenčené zachování veškerého jmění movitého i nemovitého, patřícího o nomu církevnímu subjektu i toho majetku, jenž byl vlastnictvím odsunutých německých kněží.

A. Č. R. G. p. 129

ODKLAD ODSUNU ŘADOVÝCH SESTER NĚMEC. NÁRODNOSTI, pracujících v nemocnicích a podobných ústavech. Ministerstvo vnitra seznalo z projednávání četných žádostí o vynětí odsunu, resp. o odkladu odsunu, že sestry různých řádů a kongregací německé národnosti, které pracují v nemocnicích, staro- a chudobincích, sirotčincích, v útulcích pro vadné děti nebo mladistvé, v ústavech pro hluchoněmé a jiných podobných ústavech, nebo se věnují ambulantnímu, ošetřování nemocných, jsou toho času prakticky nenahraditelné. Jejich odsun by vážně ohrozil, případně vůbec znemožnil, provoz mnohých ze zmíněných ústavů a tím případně i všeobecnou zdravotní a sociální péči, a to na škodu právě těch nejpotřebnějších ošetřovanců, resp. chovanců, většinou české národnosti. Zmíněné sestry, jež věnovaly svůj život charitativní činnosti, nelze při předepsaném způsobu jejich života - až na nepatrné snad výjimky, které bezpochybně byly již také vyřízeny považovati původně za živé politicky nebezpečný, a to ani v přítomnosti, ani pro budoucnost. Proto uvažuje ministerstvo vnitra o vynětí jich z odsunu i s důsledky z toho plynoucími. Předpokladem pro toto opatření ovšem jest výše naznačená charitativní činnost, politická nezávadnost a nenahraditelnost českými silami. Vynětí z odsunu však nebude povoleno sestrám řádu německých rytířů vůbec a těm německým sestrám, jež jsou zaměstnány vyučováním na klášterních a podobných školách. Jako podklad pro další opatření sestaví okresní národní výbor (správní komise) i národní výbory statutárních měst ihned pro své okresy města, a to *trojmo*: I. Přehled charitativních ústavů, v nichž *německé sestry* působí. II. Pro každý ústav ve výše uvedeném přehledu uvedený, připojitě pak seznam německých sester v něm činných. III. O německých sestrách, věnujících se *ambulantnímu*

ošetřování nemocných, sestaví ONV (správní komise) i národní výbory statutárních měst podobně seznamy zvláště. Do těchto seznamů ad II. a III. uvedených pojmu za součinnosti vydržovatelé a správy jednotlivých ústavů, MNV (správních komisí) a okresního úřadu ochrany práce všechny německé sestry práce schopné, při čemž v rubrice „Poznámka“ se uvede, zda dotyčná sestra jest nahraditelná nebo politicky závadná. IV. V některých řádech a kongregacích žijí však a jsou vydržovány, resp. ošetřovány také německé sestry vysloužilé, přestárlé nebo trvale nemocné, které již nemohou službu konati. Jestliže zestárlý nebo onemocnělý v lidumilné službě na území Čsl. republiky a splňují-li předpoklad politické nezávadnosti, zaslouží též jistého ohledu zvláště, nemá-li řád nebo kongregace žádné pobočky v Německu. ONV (správní komise) a národní výbory statutárních měst sestaví i o těchto sestrách obdobné seznamy s daty uvedenými v seznamech II., při čemž mimo to budiž udána ještě i doba, ztrávená v lidumilné službě na území Čsl. republiky, konečně také, zda řád nebo kongregace má pobočku v Německu. V. Všechny seznamy předloží ONV (správní komise) i národní výbory statutárních měst ve trojím vyhotovení, nejpozději do 14 dnů po obdržení tohoto oběžníku, přímo referátu B ministerstva vnitra, Praha Hrad. VI. Pro všechny německé sestry, splňující předpoklady uvedené na počátku tohoto oběžníku, povoluje ministerstvo vnitra, zatím až do další úpravy, všeobecně odklad odsunu. O odkladu odsunu budtež bezodkladně vyrozuměny též všechny MNV (správní komise) a stanice SNB.

A. C. R. G. 1946 p. 131.

VELIKONOČNÍ SV. PŘIJÍMÁNÍ V OLOMOUCKÉ ARCIDIECĚSI. Podle reskriptu posvátné kongregace koncilu ze dne 16. ledna 1946, čís. 217/46, mohou věřící arcidiecése splniti svoji velikonoční povinnost kdykoli v roce, zúčastní-li se misii anebo duchovních cvičení a přijmou při té příležitosti svátost pokání a oltární. Tento indult byl dán s platností na dobu pěti let. (ACO Nr. 10.)

STIPENDIA MISSARUM IN FES-

TIS SUPPRESSIS. Indultum S. C. Concillii, quo licuit parochis (parochiarum administratoribus) Missarum eleemosynam in festis suppressis retinere (vide ACO 1936, pag. 46; Notae liturg. 1935, pag. 47) prorogatum fuit rescripto eiusdem S. Congregationis de die 15. Januarii 1946. Nr. 199/46, ad aliud quinquennium. Vigore huius indulti possunt sacerdotes ad applicationem pro parochianis obligati in festis suppressis ad intentionem dantis celebrare et stipendium retinere; si vero nullum habent stipendium, tenentur etiam hisce festis suppressis pro parochianis applicare.

SVOJÍ ŘADNOU VALNOU HROMADU bude konati Katechetský spolek pod ochranou sv. Cyrila a Metoděje dne 30. srpna 1946 na Velehradě. Ráno o 8. hod. pracovní schůze, po ní valná hromada s obvyklým pořadem. Za Katechetský spolek: Jan Mlčoch, předseda.

VELIKONOČNÍ ZPOVĚĎ V DIECĚSI HRADECKÉ. Podle indultu S. Congr. Conc. 16. dubna 1946 začíná v této diecési doba velikonoční zpovědi měsíc před popeleční středou a končí měsíc po svátku Nejsv. Trojice. (A. C. R. G. p. 121.)

ÚPRAVA LÉČEB. PÉČE KNĚŽSKÉ NEMOCENSKÉ POKLADNY PRO ROK 1946. Lékařské honoráře: Od 1. 1. 1946 platí KNP –lékařům praktickým, odborným, lázeňským a zubním honoráře Léčebného fondu veřejných zaměstnanců. Rozdíl je pouze v tom, že lékaři účtují KNP celou sazbu podle smlouvy a pojištění jim (ani pokladně) již nic nepříplácejí. Upozorňujeme: K mimořádným výkonům sub B (neodkladným) není třeba předběžného povolení KNP a jsou honorovány podle smlouvy Léčebného fondu bez příplatků pojištěnců. K mimořádným výkonům sub C (odkladným) jest třeba předběžného povolení KNP, ale ani na tyto výkony pojištění lékaři a pokladně nic nedoplácejí. Rodinní příslušníci doplácí na tyto výkony 50 proc. v hotovosti přímo lékaři. Cestné a ztrátu času při lékařských návštěvách honoruje KNP podle zvýšených sazeb Léčebného fondu, a to pojištěncům úplně; rodinní příslušníci doplácí lékaři přímo v hotovosti 50 proc. U zubního léčení platí zásada a sazby

Léčebného fondu veřejných zaměstnanců s těmito změnami: KNP platí lékaři celou sazbu podle smlouvy a pojištěnec nic nedoplácí. Rodinný příslušník má nárok toliko na zubní práce skupina A. — *Léky*: Jak magistraliter předpisované léky, tak speciality platí KNP lékárnám podle sazeb Léčebného fondu. Soustavná léčba dražšími specialitami a injekční látky, rovněž i minerální vody platí KNP pojištěncům plně, musí však býti předběžně povoleny. U rodinných příslušníků nehonorují se plně pouze běžná léčiva; injekční látky a nákladnější speciality povolují se s 50proc. příplatkem, minerální vody se nehradí. — *Therapeutické pomůcky*: Objednává KNP u svých smluvních firem a hradí je úplně podle smluvních cen. — *Nemocnice*: KNP hradí pojištěncům: 1. nutný dovoz do nejbližší nemocnice (je-li třeba i odvoz) za sazby schválené NÚC; 2. až 90denní pobyt na II. tř. za sazby platné podle vyhlášky ZNV v Praze ze dne 7. května 1946 a ZNV v Brně ze dne 11. května 1946; 3. operační příspěvek podle zvláštní tabulky až do 1800 Kčs. Rodinným příslušníkům hradí KNP III. tř. nemocnice, a to nejvýše 42 dní. — *Sanatoria*: Pojištěncům povoluje KNP denní léčebný paušál 100 Kčs až na 180 dní, rodinným příslušníkům 50 Kčs denně až na 90 dní. — *Lázně*: Při absolutní indikaci přispívá KNP pojištěncům léčebným denním paušálem 100 Kčs po dobu léčení v lázních, nejdéle však po 21 dní. Do paušálu jsou zahrnuty lékařský honorář a lázeňské procedury. Bohoslovcům se hradí v lázních toliko lékař a léčebné procedury podle smluvních sazeb. Příslušníkům se na lázeňské léčení nepřispívá. — *Upozornění*: Teprve tímto ojediněle příznivým rozšířením léčebné péče začíná plnit KNP své poslání v plném rozsahu a bude záležeti na pojištěncích, aby v mezích léčebného řádu výhod co nejhojněji používali. KNP uzavírá tím válečnou a těsně poválečnou dobu a musí od nynějška trvati na přesném zachování léčebných předpisů.

NÁBOŽENSTVÍ V JEDNOROČ. UČEBNÝCH KURSECH A VE 4. TŘ. MĚŠT. ŠKOL. Nejzávažnější doba ve směru nábožensko-mravní výchovy je první a poslední rok školní

docházky. Dlužno proto zavčas a náležitě se postarat o to, aby žactvo jednoročního učebného kursu mělo ihned od počátku školního roku dvě hodiny nepovinného náboženství a 4. tř. měšť. škol i druhou hodinu náboženství, ovšem také jako nepovinnou. Když byla žádost o povolení vyučování se všemi náležitostmi řádně podána, pak možno ihned začít s vyučováním, aniž by se čekalo na formální vyřízení u zemské školní rady. V uplynulém školním roce v mnoha případech byly žádosti vráceny pro některé formální nedostatky. Proto krátce připomínáme: *žádost podává farní úřad zemské školní radě prostřednictvím konsistoře*, aby podle výnosu MŠO ze dne 14. 1. 1946, č. A-127/45-II. 1 zemská školní rada povolila dvě hodiny nepovinného náboženství v jednoročním učebném kursu na škole... a druhou hodinu náboženství jako nepovinnou ve 4. tř. měšť. školy... *Zároveň farní úřad uvede v žádosti návrh vyučující osoby pro toto nepovinné náboženství.* (Konsistoř připsí k žádosti klausuli, že dotyčnému uděluje kanonickou missi k tomuto vyučování.) Přílohy:

1. Uvésti, kolik žáků je v jednoroč. učebném kursu celkem, kolik žáků je přihlášeno k dobrovolné účasti na vyučování nepovinnému náboženství a jmenný seznam přihlášených žáků buď s podpisy rodičů nebo s prohlášením ředitelství školy, že bylo učiněno zadost ustanovení odst. 2. par. 119. ŠAVŘ. (V tomto ustanovení se žádá, aby zákonní zástupci dětí se vyjádřili o jich účasti na vyučování nepovinnému náboženství.

Vzhledem k tomu je velmi potřebné, aby ještě před začátkem školního roku bylo rodičům oznámeno buď s kazatelnou anebo písemně, aby své děti, pokud je mají v jednoročním učebném kursu anebo ve 4. tř. měšť. školy, přihlásili do nepovinného náboženství.

2. (Totéž pro druhou hodinu nepovinného náboženství ve 4. třídě měšťanské školy.)

3. Vyjádření místního úřadu školního (újezdní školní rady) o úhradě věcného nákladu (t. j. úklid, otop, případně světlo. Poněvadž se vyučování nepovinnému náboženství navazuje na ostatní předměty a uklízí se

až po veškerém vyučování, prakticky nevznikají žádné věcné náklady s nepovinným náboženstvím. Osobní náklad nese státní pokladna.) Zemská školní rada žádá, aby za každou školu byla podána zvláštní žádost.

A. C., Ol. Nr. 10.

(Pozn. redakce: Dali jsme ihned natisknout žádanky o vyučování náboženství. Vzorek přikládáme. Objednejte hned, eventuelně telegraficky neb telefonicky! Telefon Frýdek č. 38.)

Z E S V Ě T A

PAPEŽ A ZNARODŇOVÁNÍ PRŮMYSLU. Komunistické noviny v Anglii „Daily Worker“ uveřejnily zprávu, že Sv. Otec je proti znarodňování průmyslových podniků a pro korporatismus - zprávu naprosto vymyšlenou. Příležitost k ní zavedlo poselství papežovo panu Karlu Florymu, předsedovi sociálního týdne ve Strasburgu. Sv. Otec v tomto dopise zdůrazňuje, že mluví pouze o morální stránce tohoto problému, poněvadž Církev nikdy nechce vyjádřit se o problémech technických a hospodářských. Církev se chová v sociologických otázkách jako v politických, kde ponechává plnou svobodu volby režimu, pokud tyto respektují práva Boží a svobodu svědomí. Není divu, že se papež vyjádřil o zdárném výsledku znarodňování poněkud s rezervou, ano, skepticky. Není znarodnění jediným prostředkem jak udržeti rovnováhu mezi výrobou a spotřebou. Z druhé strany nechválil korporatismus ve formě, jak jej zaváděly totalitní režimy fašistické, poněvadž se podstatně liší od korporatismu křesťanského, zavedeného ve středověku.

POSLEDNÍ ZPRÁVY O TEREZU NEUMANNOVÉ. Zpráva o smrti Terezie Neumannové, rozšiřovaná v třetím roce války, nebyla než pokus o postranní útok nacistické propagandy. Poslední informace o T. N. podává Dr. Meyer, jenž ji navštívil 21. 7. tohoto roku. Ze stigmat na rukou teče krev v takové hojnosti, že její rukávy jsou až po loket zkrvaveny. Na šátku, jenž kryje hlavu T. N. při extasi, možno pozorovat krvavé skvrny (asi 10), velikosti jednoho cm. Jiná skvrna odpovídá také ráně na pravém rameni. Velmi četné jsou krvavé skvrny po bičování, asi 25, jak tvrdí Dr. Meyer. Během extase proudí krev též z očí a stéká dvěma prameny až na krk. Tato krev vychází z oč-

ních spojivek, jež nabudou zase normální funkce po extasi. Stigmata a rána v boku jsou velmi citlivá v přítomnosti ostatků umučení. T. N. pocituje živou bolest, přiblížíme-li na př. relikvii pravého kříže. Krev vytéká jen v pátek v době extase, což také naznačuje, že se zde nejedná o rány přirozené, které si nevybírají ten nebo onen den v týdnu, aby krvácely. Oči, rána v boku a rány na hlavě krvácejí všechny pátky po 13. hodin. Stigmata krvácejí pouze v postní pátky a všechny rány na Velký pátek a na svátek Sedmiboletné P. Marie. T. N. ztrácí při svých extasích 3 až 4 kg váhy, již bez jakékoliv potravy znovu rapidně nabude. Pod vlivem Konnersreuthu stoupá i počet konvertitů. Dr. Meyer přišel z Constance s doporučujícím dopisem od bývalého státního rady M. S., jenž byl obrácen T. Neumannovou. Dp. Naber dověděl se od Dr. Meyera, že poslední Velký pátek bylo přítomno extasi na 800 Američanů a že nedávno obdržel od amerického židovského majora dopis, v němž major praví, že po spatření extase T. N. rozhodl se studovat náboženství katolické a konvertovat. Shrnuvše všechno, můžeme říci o T. N. toto: Utrpení, oběti za obrácení duší bez jakékoliv duchovní neb tělesné podpory, než jakou ji skýtá sám Spasitel ve sv. přijímání.

VATIKAN: Po zřízení samostatné církevní provincie v Číně, posílá Svátá Stolica do říše Středu i svého diplomatického zástupce - internuncia. Při této příležitosti zmiňují se italské listy, že Vatikán v dřívějších letech již dvakrát chtěl v Číně mít svého pravidelného zástupce. V roce 1886 papež Lev XIII. nuncia pro Čínu již jmenoval. I Bendikt XV. roku 1918 chtěl tuto myšlenku uskutečnit. Po každé však tento plán ztroskotal na zákrok francouzské vlády, která zdůrazňovala svá stará práva křesťan-

ské moci na východě. V roce 1886 hrozila Francie přerušением diplomatických styků, provede-li Vatikán svůj plán. V roce 1918 vykonávala podobný nátlak. Může-li dnes Svátá Stolica nerušeně provádět své záměry, je též znamením změněné mezinárodní situace. — Vatikánská komise pro pomoc válkou poškozeným uspořádala tohoto léta velkou pomocnou akci pro děti italských měst, jež nejvíc utrpěla nálety. V polovině července mohlo být otevřeno 58 prázdninových kolonií jen pro milánské děti. 4050 dětem dostalo se na útraty Vatikánu několikátýdenního pobytu na venkově a zvýšených potravinových přidělů. — Kongregace obřadů zabývala se ve svých posledních sezeních mezi jiným též blahorečením Roberta de Laménais, zakladatele kongregace křesťanských učitelů. Je to bratr smutně známého spisovatele Félicité de Laménais.

VATIKÁN. Svátá Stolica byla pozvána ke spolupráci na konferenci Červeného kříže, konanou v Ženevě. Msgr. Rast (Švýcar) byl ustanoven zástupcem Vatikánu — zatím jen jako pozorovatel. — Již Lidová demokracie uveřejnila zprávu, že italský prezident de Nicola byl přijat v audienci Sv. Otcem, při níž papež vyslovil naději, že ani nová vláda neomezí jeho svobodu a bude nadále uznávat vatikánský stát.

ŠVÝCARSKO. Kněžský seminář St. Luzi v Churu se postaral před nedávnem o velkou pomocnou akci ve prospěch rakouských bohoslovců, která skončila velkým úspěchem. Rakouským theologům bylo zasláno velké množství šatů, prádla, obuvi a knih. Rovněž se podařilo zprostředkovat četným bohoslovcům delší prázdninový pobyt ve Švýcarsku. Regens salcburského semináře vyslovil ve veřejném listě srdečný dík za tuto velkodušnou a cennou pomoc ve velké tísní. — 20. července dožil se 80 r. i u nás známý Msgr. Dr. Hilarin Felder, kapucín. V roce 1927 navštívil jako apoštolský visitátor i naši vlast. R. 1938 jmenoval jej Pius XI. ob tua erga sanctam ecclesiam merita - titulárním biskupem.

NĚMECKO: Zemský prezident v Durinsku, Dr. Paul, prohlásil nedávno, že v Durinsku, jakož i ve všech

zemích ruského pásma dojde k úplné rozluce Církve od státu. Tato rozlučka bude však provedena tak, že Církvi bude zaručena úplná svoboda dalšího vývoje. Vyučování náboženství se vyloučí z rozvrhu. Církve bude však mít právo, vyučovat náboženství ve školních budovách mimo hodinový rozvrh svými učiteli bez státní kontroly. Všeobecná nouze způsobila, že stát zastavil Církvi všechny příspěvky. Nutné hmotné prostředky mohou biskupové zaopatřit sbírkami v kostelích. — Válka zanechala velké mezery v řadách katolického kněžstva. Tak jen z diecése švýcarské padlo devět kněží a 19 se jich ještě nevrátilo. Ze 106 kaplanských míst je 42 neobsazeno. Špýrské biskupství má nyní 64 bohoslovců. 38 theologů padlo, 18 se jich ještě nevrátilo a 4 jsou pohřešováni. 14 bohoslovců je v zajetí. — Ve Frankfurtu nad Mohanem byl zabaven velký náklad knihy s titulem „Dunkelmänner“. Obsahuje satirické kresby na katolické kněze a evangelické pastory a celým svým obsahem měla sloužit k zesměšnění duchovního stavu. Byla připravena NSDAP k rozdání mezi lidem po vítězství. — V domě bývalých „Hnědých sester“ v Mnichově byla posvěcena kaple sv. Mikuláše. Je to vlastně arcib. dóm katolíků východního obřadu. Bohoslužebnou řečí je staroslovanština. V domě se nacházejí také úřední místnosti metropolity východ. obřadu pro Německo. Kaple podléhá římské kongregaci Pro ecclesia orientali. — Také pasovský biskup Šimon Landersdorfer vydal pro svou diecési směrnice, dle nichž kněžím není dovoleno přijímati nějaké úřady v politických stranách.

ITALIE: Vzhledem k všeobecnému a denně vzrůstajícímu vření v Itálii, jež se projevuje protestními průvody, stávkami, ba i násilnými činy proti zákonným držitelům státní moci, vydal kardinál Schuster starostlivě svolání k obyvatelstvu severní Itálie. Zdůrazňuje v něm nutnost, aby vláda rychle, spravedlivě a rázně rozřešila hospodářské otázky, jež jsou příčinou dnešních hospodářských nesnází, aniž však při tom podlehl tlaku nezkušeného davu. S druhé strany musí se však každý mít na po-

zoru, aby se nedal strhnouti těmi, kteří mají zájem na vyvolání všeobecné revoluce a kteří se zmíněných činů dopouštějí jen proto, aby tím snáze mohli svrhnouti dnešní řád a nastolit diktaturu. Kardinál poukazuje na to, že tato jeho žádost k vládě, aby se postarala o zajištění státního blaha, odpovídá jeho biskupskému úřadu a náboženskému pojmání povinností a nepramení z úsilí po nabytí nějakého politického vlivu. Nato se obrací přímo na katolíky. Katolíci se musí v těchto tísnivých dobách obrátiti k Bohu, jenž jediný může národu vrátiti zdraví. Proto ať ve všech farnostech se konají modlitby za záchranu Itálie a udržení veřejného pořádku. Duchovní správci se vybízejí, aby s největší horlivostí se ujímali pomocných akcí ve prospěch postižených válkou. Kazatelé mají důrazně upozorňovat lid, že revoluce, jak dějiny učí, nemohou rozřešit politických otázek, nýbrž ničí i ty poslední naděje na záchranu. Itálie se podobá dnes starému rozbořenému paláci. K jeho obnově používá vláda určitých prostředků. Jiní by obnovy chtěli dosáhnout rychleji, a proto chtějí na to jít ohněm, bombami a dynamitem. Kdo má pravdu, ti, kdož trpělivě obnovují, nebo ti, kteří rozbořené ještě boří, protože nemají co ztratit, a doufají, že by potom v kalné vodě mohli lovit? V dnešních poměrech by revoluce válečné škody ztrojnásobila a uvrhla Itálii do zmatků, jež by jí mohly být osudnými, zejména v jejím poměru k cizině. Kardinál napomíná pak všechny křesťany, aby podporovali vládu, aby přítomná krise s pomocí Boží mohla býti zdolána. K tomu však je třeba náboženského základu a spolupráce všech dobře smýšlejících. Všechno se ještě zdaří, zachováme-li ve své vlasti klid a zasloužíme-li si tím ochranu Boží. — Svorností můžeme všechno zachránit, revolucí bychom všechno ztratili. — Toto svolání milánského kardinála ukazuje, jak se poměry v Itálii vyvíjejí. —

JUGOSLAVIE. Vojenský soud potvrdil rozsudek smrti nad třemi řeholnicemi. Byly obviněny, že vydaly U-

stašům 20 partyzánů, kteří v jejich klášteře hledali útočiště. Sestry popřely, že by je vydaly, tvrdily, že Ustaši vnikli do kláštera sami.

Z FRANCIE. Jen v provincii normandské bylo zničeno válkou 700 kostelů. Zvláště jest železi překrásných katedrál, zničených nebo poškozených v Rouen, Evreux, Nevers, Nantes, Saint-Dié, Chalons-sur-Marne. — Francouzští kardinálové s episkopátem zřídili v Paříži na návrh kardinála J. Em. Petita ze Julleville ústředí náboženské výuky, které má nahraditi dosavadní katechetickou komisi, jen občas se scházející. Předsedou ústředí byl ustanoven kanov. Boyer. — Ve dnech 29. VII.—4. VIII. konal se ve Štrasburgu sociální týden, pořádaný katolickou akcí. Účastníků bylo na 2000, z Belgie, též z Anglie, ze Švýcar a z Rakouska. Ve čtvrtek poctil jej svou návštěvou apoštolský nuncius. Sociální problémy byly řešeny s ohledem na nynější neutěšené poměry ve Francii. — Dne 28. VII. t. r. zemřel v Pont-l'Abbé-d'Arnoult (Charente-Maritime) velký apoštol katolického tisku vldp. Serafik Protin, asumpcionista, ve věku 70 let. Studoval v Paříži a v Římě. Patnáct let působil v Buenos Aires (1913 až 1928). — Biskup saint-claudeský J. E. Msgre Faure upozornil venkovské faráře na šířící se materialismus i na venkově (v jižní Francii), povzbudil všechny složky katol. akce k intenzivnější činnosti; zvláště doporučoval šíření katolického tisku. — Svaz katolické mládeže ve Francii se probouzí čile z nuceného šestiletého spánku. Někde spokojují se schůzemi, výlety, poutěmi, obnovením místních časopisů, většinou však snaží se prováděti činný katolicismus, činné křesťanství (katolickou akcí) hmotnou i duchovní pomocí trpícím, nemocným a válkou ožebračeným. Noviny „La Croix“ podávají několik ukázek z Angers, Quimper, z diecése Chalonské, lyonské... — Dne 8. dubna 1947 bude blahořečena ctihodná sestra Alice Le Cleu-ová (Francouzka), spoluzakladatelka Kongregace Notre-Damské (Naší Paní), i u nás rozšířené.

Proti hříchu je třeba býti tvrdým. — Arnošt z Pardubic.

P R A C O V N A

(Z dopisů spolubratří)

KRITIKA NOVIN. Mám dopal někdy na naše noviny, ne proto, že mívají celou stránku věnovanou sportu, ale že občas kousek té stránky nevěnují nejvyššímu a nejušlechtilejšímu zápasníku, sv. Otcí. Míním jeho krásné projevy, o nichž se někdy dovidáme jen málo, jindy nic. A přece toho potřebujeme všichni bez rozdílu mnohem více, nežli všelijakých zpráv ze světa a vyšší politiky, jež pročítáme s tichým podezřením, že třeba ani nejsou pravdivé. Po živné pastvě toužíme a noviny nás krmí někdy stuchlou slamou. Nuže, když já mohu každý den celou stránku vynechat, nemohli by druzí zase alespoň někdy jeden sloupec? A kdyby nevynechali, na škodu jim to nebude.

A. O.

Z DOPISU LAIKA. „Dosud Vaše letáčky se vyložily u vchodu do kostela, a kdo si jich všiml, vzal si jeden. Zájem nebyl valný. Udělali jsme to jinak: Jeden z nás si vezme letáčky, po službách Božích se postaví u vchodu kostela a nabízí letáčky. To je mnohem účinnější. Zvláště, když jim řekneme, aby si vzali též jeden nebo více pro ty, kteří nechodí do kostela. Jsme na to čtyři mladí muži, jeden učitel, dva úředníci, jeden dělník. Rozvrhli jsme si „službu“ tak, že na jednoho přijde řada jednou za měsíc. To je časově únosné.” F. V.

NOVINKA PRO EXERCITATORY. Do 14 dnů vyjde tiskem v nakladatelství Marie Rosy Junové v Tasově český překlad *Okružního listu P. Jana Roothaana, generála Tov. Jež., o studiu a užívání Exercicií sv. Ignáce.* Jistě P. Roothaan byl mužem exercicií a † A. R. P. Vladimír Ledóchowski, poslední náš řádový generál, ve svém listě o exerciciích praví o listu P. Roothaana: „...venerandus meus decessor Pater Ioannes Roothaan... ad universam Societatem dedit epistolam „de Spiritualium S. P. N. studio et usu“, quae ut omnes scimus, novum Exercitiorum usui impressit impulsum, tam intra quam extra Societatem, ita ut vere dici possit illius epistolae fructus eousque uberrimos adhuc perdurare.”

NOVÝ ZÁKON. S velkou radostí jsem přečetl přílohu DP o novém vydání Písma sv. Jsem Vám z celého srdce vděčný za všechny oběti, které přinášíte pro nesmrtelné duše. Jistě, že tato akce vydání Písma sv. přispěje k prohloubení náboženského života u nás. Tolik ho potřebujeme! Zdá se mi téměř směšným, že by mohl někdo, ať je to kdokoliv, pozastaviti se nad tím, že chcete vydati levné Písmo sv., a vznesl námitky, které hned v letáčku vyvracíte. Není možno vždy bráti ohled na nějaké časné zájmy, zvláště v dobách tak důležitých, jako jsou právě tyto. Proto ještě žádné katolické nakladatelství nezahyne. Jak by bylo dobře, kdyby se uvedla podobná akce v život s modlitební knihou „Boží cesta“! Tolik věřících zde v pohraničí mne již mnohokrát prosilo, abych jim knihu opatřil; bohužel, musím vždy odpověděti: Je v tisku, jakmile vyjde, ihned ji dostanete. A trvá to již celý rok! Fr. B. M.

PENSISTÉ. Nedávno byla v radiu výzva, aby se pensisté hlásili o zaměstnání. Věřím, že se jich mnoho přihlásí a vyplní leckterou mezeru. Kolik mezer zeje po kněžích a nyní i po laických katechetech! Nemohli by jich aspoň částečně vyplnit také pensisté laici? Máme mnoho věřící inteligence v řadách starších pánů i dam, kteří se učili náboženství po celou střední školu, vyšli z přísných katolických rodin a nyní opravdu s upřímným zájmem sledují hrozící náboženskou pohromu. Snad by někteří rádi převzali několik hodin náboženství nebo pomohli knězi jinak, aby on byl volný pro duchovní správu. Bylo by však třeba jejich ochotě vyjít co nejvíce vstříc. Prvouku a bibličku by zvládl zajisté každý, a nebudeli se na našich školách vyučovat náboženství, nebudou naši budoucí „osadníci“ znát ani tolik, a co potom? Každé hodiny náboženství je škoda a požehnaný, kdo ji vykoná!

E. P.

CO POTŘEBUJÍ PROFESORINÁBOŽENSTVÍ? V nových školních osnovách jest zase pamatováno na náboženství i ve vyšším gymnasiu. Po

prázdninách se začne vyučovati v kvintě náboženství jako relativně povinnému předmětu. Tím bude napravena chyba a škoda, již udělalo MŠANO tím, že zavedlo relat. povinné náboženství jen pro nižší gymnasium. Při této příležitosti považuji za vhodné upozorniti na nedostatek dobré učebnice katol. náboženství pro V. tř. gymnasiální. Podle rozvrhů učiva se má probírat v této třídě základní náboženská nauka čili apologetika. Vyučovalo se jí podle učebnice Dra Bedřicha Augustina, která ulehčila značně práci profesorům i studentům, ale již nevyhovuje uspokojivě potřebám dneška. Od jejího vydání se velmi změnily nejen politické, nýbrž i náboženské a sociální poměry u nás. Proto je nezbytně třeba, aby byla sepsána a vydána apologetika nová nebo dosavadní přepracována tak, aby vyhovovala této změněné situaci a dovedla se vypořádati se všemi problémy

moderní doby. Dnešním studentům již není tolik zapotřebí dokazovati, že člověk nevznikl z opice, ale spíše je zajímavá dialektický materialismus, postoj Církve a papeže k novým sociálním reformám a současným právně-politickým otázkám. Autor nové apologetiky musí tedy dáti studentům uspokojivou odpověď na otázku, proč Církev zavrhuje různé -ismy, musí věnovati také více pozornosti námitkám proti Církvi a papeži, musí dokázati božský původ a pravost církve katolické tím, že odhalí a vědeckými důkazy a přesnými citáty vyvrátí bludné učení aspoň těch náboženství, která jsou u nás nejvíce rozšířena. Napsati takovou apologetiku není úkolem snadným. Proto se musí tohoto úkolu podejmouti odborník, nejlépe přímo profesor apologetiky nebo dogmatiky. Získá si tím zásluhu, ale i vděk všech těch, kteří budou plodů jeho píle a nadání používati. FOB

PRO ET CONTRA

KANCIONÁL. Podobnou bolest jako dp., který má 65 výtisků „Českého kancionálu“, zakoušíme i my v olomoucké diecési. I po nás věřící žádají zpěvníky, a marně je v nakladatelství urgujeme. Jediná pomoc je, pomoci si sám. Se schválením nejđ. konsistoře vydáváme ve farnosti první excerpt: „Poutní písně.“ Budeme jich brzy potřebovati při farním průvodu na významné poutní místo. Nemáme-li dávat veřejné pohoršení, nutno, aby věřící v průvodu zpívali. Zpívati nemohou bez textů písní. A poněvadž není knih, je nutno poříditi alespoň výtazek. Nevyjde-li během několika měsíců nové vydání kancionálu, tu opět se schválením konsistoře vydáme ve farnosti svazček mešních písní a budeme jej při mši sv. půjčovati. Pokud jsem zjistil, církevní představení takové svépomoci přejí.

Ss.

„OTČENÁŠKY“. Jsem naprosto pro odstranění „otčenášků“. Nejen že jejich čtení prodlužuje zbytečně — někdy velmi značně a skutečně až do omrzení — bohoslužby, vidím v tom zvyku mimo to věc, katolického náboženství i katolického kněze nedůstojnou, věc, která není nic jiného, než zneužívání modlitby. Naši povin-

ností jest, modliti se za své farníky a na jejich úmysly. Nač ale předčítati nekonečně dlouhou „litanii“ jmen všech těch, za které se máme modliti? K vůli Bohu zajisté ne! Myslím, že se nemýlím, když tvrdím, že mnoho věřících dává „na otčenášky“ pouze z ješitnosti, aby totiž sami, především však aby ostatní slyšeli, jak jsou zbožní a kterak na své zemřelé pamatují. Konečně mají zde v jistém smyslu pravdu také ti, kteří říkávají: Kněží chtějí za všechno peníze. I když se mají pomodliti Otčenáš, nechají si za to zaplatit! Proč někteří dp. spolubratři nechtějí slyšet o zrušení „otčenášků“? Je to pro ně pohodlný zdroj příjmů v jistých farnostech dosti velkých o které nechtějí přijít. Proto jsem také vždy a všude proti „otčenáškům“ bojoval. Mnozí duchovní správci smýšlejí podobně jako já a odřikání „otčenášků“, nenávidí, bojí se ale toho, co tomu farníci řeknou, když najednou odmítnou „bráti na modlení“ Na prvních dvou místech byl jsem ještě kaplanem. I mojí páni faráři neměli odvahy s „otčenáškami“ přestat. Nabídl jsem se, že to zkusím. S kazatelnou jsem farníkům vše vysvětlil a podotkl jsem, že se ode dneška budou in-

tence sice dále zapisovati do dosavadní knížky jako dříve, že se ale už nebudou jednotlivě předčítavati, nýbrž že se v budoucnosti budeme pouze modliti na všeobecný úmysl: Za všechny, jejichž jména jsou zapsána v otčenáškové knize. Někteří můj výklad a důvody ihned pochopili a uznali a s tímto návrhem souhlasili. Některým ovšem se to samozřejmě nelíbilo. Nadávali a kritisovali a časem přestávali objednávat prosby, poněvadž je to nebavilo, když jejich intence nebyly veřejně jmenovány. Tak se za nějakou dobu stalo, že „otčenášky“ samy sebou zmizely. Jen zcela výjimečně, ku př. na Dušičky, při pohřbech a jiných mimořádných příležitostech, jsme dále prosby zapisovali, oznamovali a na žádané úmysly se modlili. Farníci uznali konečně sami, že vynechání každodělních „otčenášků“ je v každém ohledu lepší a správné, a páni faráři mi děkovali, že jsem je toho zbavil. Bez pochyby jejich vynechání neuškodí nikde, nýbrž prospěje jak postupu bohoslužeb, tak názoru na katolickou modlitbu. J.N.

O KNĚŽSKÝCH POMLUVÁCH. Jako řetěz táhne se někdy pomluva, a nikdo se nepřesvědčí, je-li to pravda. Nařčený o tom ani netuší. Víte, kdo kněze nejvíce pomlouvá? Spolubratří, kněží. Jde to někdy z fary do fary i k laikům. Tedy pozor! Proč se nezeptáte samého nařčeného? Proč mu nenapišete, proč mu neporadíte? Ústa máme na to, abychom raději chválili. To jest dokonalejší. A každý, i nařčený, má i své dobré stránky. Tedy více mluvit o dobru. A když o zlu, tedy — pravdu, a to z lásky, a nejlépe nařčenému přímo do očí! x. y.

FINANČNÍ SITUACE KOSTELŮ. Mnoho farních kostelů i budov je v chatrném, ba ubohém stavu jako

dědictví po patronech, kteří nesplnili své povinnosti, a nyní, kdy jsou patronáty namnoze zrušeny, jsou vyhlídky ještě horší. Dle nejnovějších výnosů má národní pozemkový fond v mimořádných případech dáti náhradu za tato patronátní břemena, ale NPF aspoň zatím ukazuje nejméně ochoty. Jsou však ještě jiná nutná vydání, na př. povozy pro administrátora excurrendo a není na ně úhrady z právního nároku. Jsou-li taková vydání ponechána dobročinnosti, leží jako břemeno na několika jednotlivcích. Nejsou tedy zajištěna. Zákon sice stanoví, že „po zániku patronátních povinností přechází povinnost hraditi i tuto tangetu na přífařence.“ U nás v Čechách se musíme ptát, jak to od nich dostanem. Na Moravě je tato otázka už dávno rozřešena. V každé farnosti funguje osadní konkurenční výbor, který každoročně zjišťuje a uznává nutné opravy a určuje výši kostelních přírůžek. Snad i v hradecké diecesi podobné zřízení existuje. Nebylo snad možno i v Čechách zavést pravidelné dávky všech osadníků ve prospěch kostela? Hradily by se z nich nejen běžné opravy a vydání, ale tvořil by se i fond na větší vydání: zvony, varhany, lavice, novou krytinu a pod. Bylo by snad dnes málo populární zavádět kostelní dávky, ale osadníci by si zvykli jako už jinde, vždyť před volbami se všichni chlubili, jakými jsou katolíky. Měli by tedy příležitost to ukázat skutkem. Na českých osadách, které byly za okupace odtrženy, se tehdy také vybíraly náboženské daně po způsobu německém a tamější kněží si na české osadníky v tom ohledu nestěžovali. Bylo by zajisté užitečné v té věci vyměnit názory a slyšet hlas zkušených. E.P.

HOVORNA

UMĚLECKOU POHLEDNICI s podobiznou Pia XII., provedenou linoleotypem od Josefa Kapinuse, vydalo nakladatelství Marie Rosy Junové v Tasově. Cena 1.50 Kčs.

REDAKCE ČASOPISU LOGOS oznamuje dp. odběratelům, že v srp-

tiskárně. 2. číslo vyjde počátkem září. nu LOGOS nevyjde pro dovolené v

25 LET OD KŘTU Dr ALFREDA FUCHSE. Dne 29. července t. r. uplynulo 25 let od křtu slavného žurnalisty a konvertity ze židovství Dr A. Fuchse, který byl před 5 lety u-

smrcen v Dachau. Společnost přátel Dr A. F. vydává k tomuto výročí sborník pod názvem „Život a smrt Alfreda Fuchse“. Ve sborníku, upraveném Dr C. Mařanem, jsou zachyceny všechny důležité okamžiky Fuchsova života i smrti. Sborník možno předběžně objednat u Edice Rozprav Praha-Břevnov, Boleslavova 35.

ANDĚL STRÁŽNÝ, 62. ročník časopisu katolických dětí, vyjde 1. září. Objednávky přijímá admin. Brno, Starobrněnská 19.

FARNÍ ÚŘAD V OSTRAVĚ V. ZABŘEHU prodá levně — nejraději do pohraničí — dvanáctisvíčkový lustr pro kostel, zánovní zpovědnici, dřevěnou sochu sv. Aloise a sv. Františka Xav. Má-li kdo o tyto věci zájem, nechť se včas přihlásí. Byl by také na prodej velký kříž ke kropence v kostele. Vše dohromady by nestálo víc než 2000 Kčs.

HLASTE SE! Máme v Exercičním domě ve Frýdku bohoslužebná roucha pro poškozené kostely, a to: Ornáty: 5 bílých, 6 červených, 2 fialové; 2 černé pluviály, 2 černé dalmatiky, 2 vela. — *Který poškozený kostel* potřebuje koberce? Ať se hlásí u dp. Ant. Kašpara, koop., Kateřinky u Opavy.

PŘIKLADÁME k dnešní zásilce žadanku rodičů, aby děti chodily do

dobrovolného vyučování náboženství. Objednejte ihned! — Dále přikládáme: 1—54 dopis učitele náboženství, kus 30 hal., a 1—5 dopis rodičům, jejichž dítě půjde k prvnímu sv. přijímání. Cena kus 30 hal.

UPOZORŇUJEME, že k tomuto číslu jsou přiložena 2 kázání. Jedno pro neděli 1. září: O lásce k Bohu, a jedno o Písmě svatém pro neděli 8. září. K příštím číslu nebude tedy přiloženo žádné kázání. — K příštím číslu DP přiložíme, bude-li možno, plakát o Novém Zákoně a složenku na předplatné Nového Zákona, jelikož mnozí kněží žádají další složenky.

PROSBA. Nemohl by nám někdo do pohraničí prodati český kancionál s notami pro kůr? Sám bych potřeboval aspoň 3 expl. pro 5—6 farností. Lidé si i zde rádi zazpívají a mnozí přicházejí do kostela jen pro zpěv. Varhaníci jsou obvykle dobrovolní, někdy amatéři, kteří praví: „Dejte mi zpěvník, abych se podle něho, mohl připravit a v kostele hrát.“ — R. k. farní úřad, Švoboda n. Úpou.

PROSBA O INTENCE. Hlásí se u nás důstojní páni, kteří nemají žádných intencí. Prosíme proto ty spoluobraty, kteří mají přebytek intencí, aby nám sdělili. Rádi zprostředkujeme.

OBSAH:

ThLic. Jarolím Adámek, Význam	Z domova	517
Nového zákona pro duch. život	Ze světa	522
A. Sage, V jednotě se svým bis-	Pracovna	525
kupem	Pro et contra	526
Pastorace mládeže	Hovorna	527

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Jak zachrániti svátky?

Doc. dr Felix Mikula:

Zase jsme nedávno o jeden nečekaně přišli.

Otázka svátků se brzy bude řešit zákonodárně a bude nejlépe, když duchovní a světská moc se při tom dohodnou v dobrotě. Chceme-li připravit takové smírné řešení, pouvažujme o obtížích, které působí v hospodářském životě nepracovní den někde uprostřed týdne, a předložme návrhy.

V minulých dobách zrušila církev již hodně zasvěcených svátků (bylo jich původně přes 30); hlasy po jejich omezení neignorovala tedy prostě jako projev náboženského ochlazení, nýbrž dovedla vždy uznati objektivní důvody doby a pozměněného způsobu života. Pro takové důvody byl 2. července 1911 zredukován počet zasvěcených svátků na 10 a pro Francii, Belgie, Holandsko a Lucembursko zůstal v platnosti konkordát z r. 1802, podle něhož se světi pouze 4 svátky.

Nepokoušejme se věc řešiti pouze oním známým: „Kdyby se v ostatní dny řádně pracovalo a lidé ve svátek načerpali přirozené i nadpřirozené síly...” Kdyby tomu tak bylo, byli bychom rádi, při konkrétním řešení musíme se však opírat o skutečnost, ne o hypotézi.

Skutečnost praví, že svátek je a zůstane pro velké procento lidí (jinověrců a lhostejných) pouze dnem nepracovním a nic víc. Musí-li se v duchu doby za takový den dělníku řádně zaplatit, trpí zaměstnavatel, v opačném případě je nespokojen dělník.

Kdyby každý dovedl svátek řádně světit, pracoval by jistě před ním a hlavně po něm ještě o něco lépe. Ve skutečnosti má však u většiny lidí tento „nepracovní den” předehtu a dozvuky, takže se doba nečinnosti prodlužuje o další půlden a svátek se projevuje jako citelné rozpolcení pracovního týdne. Nejen po stránce fyzické, nýbrž i psychologické bývá den anebo alespoň odpoledne před svátkem již přechodem k odpočinku, vybočením z pracovního tempa, duševním vyrušením a rozdvojením; student přestává studovat, úředník zastrčí leccos do zásuvky, neboť má v hlavě sváteční plán, je více soukromých telefonů, přemnohý dělník se připravuje na cestu ke své rodině atd. Den po svátku se zase hlásí únava a psychologické dozvuky cestování, zábavy atd. — Protože je dnes na mnohých místech již sobota dnem

odpočinku, svádí to nejednoho, kdo do zaměstnání dojíždí, zůstat ten den nebo dva mezi svátkem a sobotou už raději doma, neboť lékařské vysvědčení se žádá až po třech dnech nepřítomnosti. Světí-li se u nás svátků 8 a přibude-li k nim asi 6 památných dnů, mimo to celé údobí vánoc a velikonoc, máme z 52 týdnů v roce takto pracovně rozpolcených asi 16. Při milionech zaměstnanců přece to jen hospodářsky něco znamená. Protože jsme byli okupací tolik ochuzeni a osídlování pohraničí klade tak mimořádné úkoly (při čemž se pracovní tempo spíše zpomalilo, pracovní morálka poklesla a dovolených přibýlo), můžeme i my uznat nutnost nějakého mimořádného řešení otázky svátků, aby se nám nemohlo vytknout, že jsme nepřišli ničím vstříc při uskutečňování dvouletého hospodářského plánu.

Jakým způsobem a jak daleko dalo by se vyjít vstříc? Svátek je dnem, kdy chce církev věřícímu důrazně připomenouti nějaké tajemství víry anebo velkou osobnost. Prostředkem k tomu bývá povinná bohoslužba a odpočinek od všedního zaměstnání. Přenese-li se svátek na neděli, jak se to činí s většinou svátků ve Francii, není již původního účelu dosaženo plnou měrou, protože velikost tajemství, resp. osoby již není zdaleka tak zdůrazněna jako když se věnuje na ten účel samostatný den; nezasvěcenci se o svátku, jenž připadá na neděli, třeba vůbec nedovědí.

S účelem svátku však vůbec nesouvisí jeho datum, jež bylo u mnohých určeno poměrně libovolně. Jestli se tedy ve Francii a jinde posouvají svátky na neděli, mohly by se u nás mnohé posunouti s úspěchem na sobotu. Proč s úspěchem? Protože se v sobotu v některých podnicích stejně nepracuje, jinde jen omezeně a v každém případě odpadá alespoň ono psychologické a technicko-hospodářské přerušení pracovního týdne. Pro zájmy hospodářské byl by to ústupek jistě velmi cenný a ze zájmů nábožensko-církevních by se neslevilo vlastně nic, protože opravdu nezáleží na datu, které věnujeme některému svátečnímu tajemství, jen když mu věnujeme celý den jako před léty.

S úspěchem by bylo možno přeložit na sobotu (myslím sobotu po dosavadních datech) oba svátky mariánské, svátek sv. Petra a Pavla, Všech svatých, Tří králů a Božího Těla, snad sv. Václava, Cyrila a Metoděje. Možná, že by si po tomto vzoru dala říci i světská vrchnost a přeložila by na sobotu některý ze zamýšlených památných dnů, ač zde právě datum hraje důležitější úlohu. — Netřeba ani připomínat, že by nám tak bylo snáze postarati se i o pohraničí; každému knězi je lehčí odcestovati na sobotu a na neděli než na př. na čtvrtek a na neděli.

Budeme-li tedy připuštěni k slovu (a to jistě budeme), nejpěme při rozhodování na datu. Zmíněným ústupkem by se zachránila s hlediska náboženského podstata celá, zachránilo by se svátků více, a přesto by se vyšlo mimořádným požadavkům doby objektivně vstříc.

Přivedli mu hluchoněmého a prosili ho . . .

A. Šuránek:

Jaký to byl skutek milosrdenství! Nemocný nevěděl o Kristu-Lékaři, nemohl o něm zaslechnout jediného slova. Byl hluchý. Němoty by se byl mohl pak už zbavit pokornou prosbou sepjatýma rukama, zaslzenýma očima. Ale kořen jeho osobního neštěstí: nevěděl o Lékaři. Našli se dobří lidé, ukázali v neštěstí, že jsou skuteční přátelé. Vzali nemocného a přivedli jej ke Kristu a prosili, modlili se, aby vložil na něho ruku.

Jsou dnes nejen jedinci, nýbrž celé národy hluchoněmé. Zavinili svou hluchotu hříchy minulosti. Hodně přispěli také jejich otcové a dědové. Bůh ovšem nepotřebuje tělesného sluchu, aby mohl promluvit k člověku. Ale to vnitřní zavolání je milost. A ti národové odmítali milost za milostí a tak se samovolně otupili, stali nehodnými nových řádných milostí. Mimořádnou jim třeba vyprosit, vymodlit. V jakém neštěstí žijí! Ze všech stran jsou varováni, napomínáni a oni — neslyší. Jsou odváděni s pravé cesty a — jsou němí. Měli by volat o pomoc, měli by hájit právo na svobodný život a — jsou němí. Najdou se přátelé, kteří by přivedli tyto národy ke Kristu-Lékaři? Kterí by prosili, aby On na ně vložil ruku? Díváme se s úzkostí na mírovou konferenci. Každý z nás má možnost zasáhnout do dějin pokornou modlitbou. . . .

Pán odměňuje obětavost a důvěru přátel hluchoněmého. Uzdraví ho, ale zvláštním způsobem. „Pojav jej od zástupu v soukromí, vložil prsty své v uši jeho a nasliniv si prst, dotekl se jazyka jeho a pohlédnuv k nebi, vzdechl a řekl jemu: Efeta, to jest: Otevři se.“ Pán chtěl zobraziti a zdůrazniti symboliku posvátných obřadů ve svém království a chtěl ukázati, že kdo od Krista spásy dojíti žádá, ten se musí vzdalovati světa a v *soukromí* jednati s Kristem. (Sušil). Jistě chtěl Pán také vzbuzovati těmito úkony důvěru nemocného, který nemohl slyšeti jeho slov, mohl však pozorovati jeho posunky a tajemná znamení a tak se dověděti, oč běží. Tak vyslyšel Pán doslovně prosbu přátel hluchoněmého: vložil na něho ruku. „Dextera Domini fecit virtutem.“ Ruka, prst, symbol moci. Uši, jichž se dotkly prsty Spasitelovy, pozbyly hluchoty, nabyly možnosti slyšet. — Slinám se připisuje nějaká přirozená léčivá moc. Pán, jako při ostatních divech, užívá přirozených prostředků, aby právě přirozeným podkladem osvědčil božskou nadpřirozenost uzdravení. - Pohlédl k nebi, jak činíváme při modlitbách, aby ukázal, odkud vyšel, kam směřuje a kam všechny lidi přivéstí žádá. (Sušil). - Vzdechl srdečnou útrpností nad strastmi svého nešťastného bratra, v němž viděl vyobrazenu celou povahu člověčenstva v celé její ubohosti a mdlobě. - Efeta! Otevři se! Jaký to imperativ pána přírody, jehož jsou povinni poslouchat všichni: rozumní tvorové i nemá příroda.

Jaký důsledek vyplynul z těchto obřadů, konaných Spasite-

lem, Lékařem lidstva jako celku, i jednotlivých lidí? „A hned otevřely se uši jeho a rozvázala se vazba jazyka jeho, i mluvil správně.“ To je ne nějak zajímavě, namáhavě, nedokonale, jako ti, kteří teprve začínají mluvit, nýbrž dobře, dokonale, náležitě. To byl viditelný důsledek. A jaké byly „neviditelné důsledky viditelných znamení?“ Co způsobil Pán v nitru tohoto člověka? Jak asi využíval ten uzdravený svého sluchu a svého jazyka, veden navenek vděčností, vnitřně milostí Boží? Tak málo se dovídáme z evangelií o osudech lidí, uzdravených zázračně našim Mistrem a Pánem. A tak bychom byli rádi, aby všichni vytrvali v dobrém, aby těch darů, kterých se jim dostalo, užívali ke své spáse. Co by pomohlo tomuto člověku, že nabyl sluchu a mluvy, kdyby přesto nedošel věčné spásy!

„Dobře učinil všechny věci.“ Proč tedy se všechny národy nerozběhnou za tímto Vykupitelem? Proč stále hledají nové vůdce, zklamávány, stále oslabovány potoky krve? Proč není veliký kříž v místnostech, kde se radí o světovém míru. Kříž, aby rozpjaté paže Kristovy volaly jasně na probodené Srdce a dovnitř toho Srdce: „Pojďte ke mně všichni... *Já dobře učiním všechny věci...*“ Ale proč také katolíci všech národů nevzpínají rukou, nezvedají svých národů vytrvale do náruče Ukřižovaného? Proč se neslouží na mnoha místech v národech vytrvale mše svatá na ten úmysl, aby státníci světa nebyli hluchí k volání Kristovu, aby nebyli němí k zločincům, kteří připravují světu rány nové a nové...? Kterí nemohli dosud zaslechnouti osvobozující „Efeta!“ a proto „nemluví správně.“ Kněží, bratři všech národností světa, přivádějme nemocné národy ke Kristu, modleme se, aby On vložil na ně svou uzdravující ruku...!

O nevědomosti náboženské

Znal jsem rodinu dobrých katolíků, kteří se nevyhýbali bohoslužbě a sv. svátostem. Jejich syn kněz byl kdysi u nich na dovolené a při rozmluvách přišlo se i na Velebnou Svátost Oltářní, kde Pán Ježíš jest přítomen. Jeho bratr, starší již a zbožný rolník, jako by samozřejmě podotkl: „Ty myslíš, že by tam jako byl?“ (!!). Co si tedy myslíval po léta při mši svaté a při sv. přijímání?!

Jistá zbožná, vzdělaná a bohatá dáma kupovala monstranci jako dar pro kostel. Několik zlatníků obešla s nepořízenou, až konečně jeden se jí popuzeně tázal: „Tak, co vlastně chcete?“ A ona důvěrně praví: „Víte, náš pan farář to má rád, když je za sklem takové bílé kolečko!“ Zlatník poslal učně ke kostelníkovi pro obyčejnou hostii, vložil ji za sklo, a paní se pokřižovala a monstranci koupila. I jeden řeholní bratr, ač tolikrát všestranně poučen, vyslovil otázku: „Což, nestačilo by v nebezpečné chvíli vzít obyčejnou hostii a vzbudit nad ní lítost (!) a tak ji požít?“ A podob-

ných případů je spousta. Potom dělejte slavnosti a výklady a pište knihy o eucharistickém Srdci Páně, a tak dále! Jest zcela nutno znalost a víru v Eucharistii prohloubiti! U lidu i u kléru! Tolik postoupíš v povinné svatosti, kolik se sjednotíš s Kristem svátostným meditando, visitando, communicando, ač-li — o něm víš!

Ale, co tedy činiti, aby se znalost a víra v tuto Nejsv. Svátost probudila? Jak zasypati tu propast nevědomosti? „Hic Rhodus, hic salta!“ Kněz musí se svatým Janem Vianeyem pilně přemýšleti, meditovati a velmi často kázati o tomto tajemství víry, vlastním příkladem napřed a potom slovem. Ve škole i v kostele musí prostě a lidově a to každého roku znovu podávati, co sám dobře rozumem i srdcem prožil. Postup by byl asi tento:

1. Nejprve můžeme s lehkou aplikací probrati nástinu a předobrazy Velebné Svátosti podle dějin Starého Zákona. Strom života v ráji, jehož ovoce mělo udržeti člověku nesmrtelnost těla. Pramen, zavlažující rajskou zahradu čtverým proudem. Dary Melchisedechovy, o nichž je zmínka v žalmu i obšírná řeč v listě k Židům (hl. 6 až 8). Tam se důkladně mluví o kněžství Pána Ježíše. Manna na poušti a v arše úmluvy. Nekvašené chleby před východem z Egypta, spolu s požíváním beránka. Předkladné posvátné chleby ve stánku Božím, z nichž David za určitých podmínek požíval, utíkáje před Saulem. Velké téma jest o nehodných synech Eliho, o zajetí Archy úmluvy, o působnosti její mezi nevěřícími Filišťany i opovážlivými Israelity. Naopak slavné přenášení Archy zá Davida krále a její působnosti v domě Obed-Edoma. Ještě slavnější přenesení do chrámu Šalomounova. Tajemný chléb, v jehož síle krácel Eliáš na Boží horu Horeb, kde se mu zjevil Bůh sám. Zvláště pak sem náleží proroctví Malachiášovo. Toho všeho lid nezná, pouhé narážky nechápe. A přece jsou to vzácné motivy pro všestrannou aplikaci u kněze i věřících.

2. Potom můžeme sobě rozjímati a lidu vysvětlovati děje, provázející tuto Svátost, na příhodách Nového Zákona. Proměna vody v Káni, rozmnožení chlebů na poušti, chůze Kristova i Petrova po vodě, kdy Syn Boží vedl prvního papeže rozbouřenými vlnami. Dále Kristus prochází zavřenými dveřmi a přece jej Tomáš může uchopiti za ruku, ano, vzkříšený stoluje s učeníky, požívaje medu a ryby. Vzkříšený se rychle a současně zjevuje na různých místech. Takové zjevy se dají jako sluneční paprsky soustřediti na tajemství proměny a přítomnosti Páně ve Velebné Svátosti.

3. Když jsme takové okolnosti propracovali, zdůrazníme texty u sv. Jana 6. o přislíbení Nejsv. Svátosti i rostoucí odpor posluchačů, ale i převzácné vyznání víry sv. Petra: „Pane, ke komu půjdeme, Ty máš slova života věčného. A my jsme uvěřili, že ty jsi Kristus, Syn Boha živého — že tedy splníš, co slibuješ, ačkoli

nechápeme zatím, jak to provedeš!" Tento passus lze krásně zužitkovati.

4. Naučíme děti i lid celému průběhu ustanovení Nejsv. Svátosti při poslední večeři Páně, doplňující vše větami z Listu ke Korintským (I. 11 a jinde). Takové citáty sv. Pavla jsou velmi vzácné a mohli bychom je zváti „Zjevení sv. Pavla“, protože tento apoštol měl poklad pravdy přímo od Pána Ježíše oslaveného a ne z naslouchání slovům lidským.

5. Nejtěžší a nejobsáhlejší téma jest, vyložiti lidem, dětem a napřed sobě: nutnost a podstatu oběti vůbec, smysl a různost obětí starozákonních, dokonalost oběti Nového Zákona, totožnost oběti Páně ve večeřadle, na kříži a na oltáři, a všennárodní smysl i u pohanů: „požívání obětovaného, hodování s Bohem.“ Toto téma se musí dovedně a po částech probírat, aby stále vynikala jednak přítomnost Páně, oběť a požívání, jednak večeřadlo, kříž, oltář, svatostánek. Neboť není trojí samostatná oběť ani trojí opakovaná oběť, nýbrž jedna pouze oběť kalvárská, zpřítomněná ve večeřadle anticipando a zpřítomněná na oltářích repraesentando. Řekl bych, jest to jediný akt, jenž počal odvěčným ustanovením Vykupitele, čili vtělení a umučení, a skončí se na zemi s poslední mší svatou, ale potrvá do věčnosti v účincích, jako trval v účincích již od milosrdného rozsudku nad padlými prarodiči. Od počátku světa až do nekonečné věčnosti není před Bohem aktu tvorů, přijatelného jinak, než prochází-li bodem a okamžikem smrti Bohočlověka na kříži. Pán Bůh to mohl zařídit jinak a zřetelněji, ale rozhodl pouze tak. Kajícího Adama i ostatní až do posledního umírajícího věřícího na konci světa vidí, přijímá a omilostňuje Bůh pouze na Kalvárii. U Boha není totiž posloupnosti časové ani místní, u něho jest vše v jednom bodě a v jednom okamžiku zároveň přítomno.

6. Mimoděk dále vysvitne vznešenost úřadu kněžského. Při mši svaté jest osoba kněze viditelnou způsobou neviditelného Krista Pána. Kněžské ruce jsou „ad hoc“ všemocným rukama Páně. Ústa kněze jsou pro ten děj ústy božskými. Jeho slova jsou tvůrčími slovy Páně. Jest něco nesmírného, co se vymyká místu i času i chápání lidskému. A podobně jest vznešenou přísluha těch, jimž dopráno sloužit oltáři nebo kostelu vůbec. Vše jest daleko vzácnější než na příklad souhra osob při pašijových představeních, vážně předváděných. Celý děj mše svaté jest jako božská záclona, již pronikáme k ději na Kalvárii, jenž před Bohem nepomíjí, nýbrž trvá. Kdyby to vše kněz i lidé znali, byl by katolický chrám opravdu a doslovně svatyní svatých. Nuže, medituj a mluv stále o Nejsv. Svátosti a budeš i ty uznán za něco tuze posvátného a tma nevědomosti se ztratí před sluncem poznání a živé víry! „Abyssus abyssum invocat“, bezedná nevědomost zmizí před září bezedného tajemství.

7. Dle skutků apoštolských a Epištol i církevních dějin se pěkně a příjemně vyloží účast věřících na lámání chleba.

8. V dalších promluvách vysvětlíme účinky hodného přijímání a uvedem doklady zajímavé z prvních dob církve svaté, z doby mučedníků v katakombách. Trestí těchto promluv mohou býti invokace z litanie: „Ježíši, sílo mučedníků, světlo vyznavačů, čistoto panen, koruno všech svatých!“ A hned můžeme připojit, co víme o svatých a světicích Božích: Barbora, Pankrátius, Tarsicius, Václav, Norbert, Tomáš Akvinský, jenž složil celé officium i mešní formulář o Božím Těle, Alois, Stanislav, Berchmans, Alfons Liguori, Terezička, Petřík.

9. Jindy zase probereme odstrašující účinky nehodného přijetí: zaslepenost, zatvrzelost, zoufalství. „Odsouzení sobě jí a pije“ (I. Kor. 11). Upozorníme na těžký hřích, vynechá-li kdo svévolně mši svatou, velkonoční povinnost, zaopatření nemocného, byť se jednalo jen o školní dítě, které prý ještě nemá hříchů. Celou tuto látku pěkně a populárně podal pan biskup Brynych: Katechetická kázání, II. díl; vyšlo u Francla v Praze. Někomu postačí i rčení z lekcí breviáře v oktávu Božího Těla.

Jemné náměty máme i v symbolech umění křesťanského: obraz poslední večeře, ornament pšenice a vína, ryba s chlebičky, pelikán rozdirající prsa svá na výživu mláďat, beránek atd. Ryba byla vůbec znakem a heslem vyznavačů Kristových, neboť její řecké jméno Ichthys se rozloženě četlo: I-esus Ch-ristos Th-eu Y-jos S-oter, to je Ježíš Kristus Boží Syn Spasitel. Jestliže moderní pobožnosti, někdy až francouzsky zdrobnělé, mohou někomu zastříti dogma jakousi mlhou, vykládejme nauku podstatnou a jadrnou, a lid při tom procitne a okřeje. A rádi užívejme Návštěv Velebné Svátosti od sv. Alfonsa, které jsou plny pěkných myšlenek i aktů a byly přeloženy již asi do 40 jazyků. Z nich můžeme při celodenním výstavu místním meditovali a lidu náležitě mluvití třeba celý den.

11. Kněz, který chce, aby theorie se měla nač zavěsiti, bere občas některou třídu školních dětí do kostela a tam jim vše ukáže, co náleží k bohoslužbě a svátostem i obřadům. Zařídí to, aby alespoň jednou v životě viděly z blízka: monstranci, ciborium, kalich a celý mešní příbor i knihy a roucha různých barev, konvičky, vasculum, bursu pro zaopatřování, věčnou lampu, svaté oleje, vnitřek křtitelnice atd. dle liturgiky. Miliony křesťanů ještě nikdy nevidělo křestní sůl, snad ani kadidlo neměli v ruce. Při každém trhnutí zvonkem se bijí v prsa, ale nevědí proč. Velký zvon a varhany znají jen podle hlasu. A přece i na zvonech bývá mnoho noučného. Těžko rozeznají kazatelnu od zpovědnice. Proto bývají tak zmatení, mají-li se zúčastniti nějakého úkonu zblízka. K zaopatřování mají jen kousek koudele a sůl, kdesi i lahvičku oleje (!), ale křížku a svíček v domě není. Inu, dogma

musí se upevniti na poctivou liturgiku. Poznámka: V širém kdysi obvodu diecése Jager-Ěger a v sousedství se křtění kromě soli podává pro „effeta” též jemná hlína, jež se bere z nádoby na prst svažný slinou. Ovívání rukou při oddávkách štólou není, nýbrž ženich i nevěsta drží tři prsty na kříž přiložené a odříkávají „slub” čili přísahu manželskou. — Svědomitý kněz dbá i o to, aby děti i dospělí dobře znali každou sochu neb obraz v kostele, ano, poněkud i životopis světců znázorněných, a mohli též jiným vysvětliti, co a proč je na tom místě posvátném. Tím věřící při kázání neb katechismu i doma lépe, téměř plasticky, zachytí různé narážky a zmínky o věcech posvátných a naukách s nimi spjatých. Za velký nedostatek považujeme sochy a obrazy němé, to jest bez nápisu a jména svěřce. Kdo může, ukáže dětem při liturgice i formu na pečení a vykrajování hostií, aby chápaly na příklad řeč o sv. Václavu, že obstarával obětní chléb, který se teprve při mši svatě proměňuje v Tělo Páně.

12. Dobře bude, když vhodným časem a způsobem upozorníme sebe, děti i dospělé na vztah ostatních svátostí k Tělu Páně. Jest to opravdu poučné a zajímavé. Potom teprve vynikne pravda, že tato svátost jest v pravdě Nejsvětější. A snadno přejdeme i na ubohost sektářů, kteří mají mši falešnou neb žádnou. Vždyť mnozí nemají ani platného křtu, ani svěcení kněžstva.

13. Konečně podotknu: Kdyby který kněz takto, příkladem i slovem, svoji farnost zpracoval, jak jinak by vypadal průvod o Vzkříšení, o Božím Těle, o místním výstavu Velebné Svátosti! Jak jinak a s náležitou účastí by se pohlíželo na zaopatřování nemocných („Byť i umřel, živ bude!”). Jak snadno by i děti rády chodily do kostela a pěkně se tam chovaly, dobrovolně by se hlásily k sv. zpovědi častěji v roce. Celá farnost by se hrnula v neděli na odpolední pobožnost. Všichni by se učili rozuměti krásným mvšlenkám v kostelních písniích.

14. Ale ke všemu alfa i omega jest: „Medice, cura te ipsum, meditando, celebrando, visitando!” Ukaž, že víš, k čemu je to bílé kolečko v monstranci! A že přece rozumíš, co znamená vyřezávané nebo vyšívání Alfa et Omega v kostele! Svědomitý kněz raději trpí sám újmu v pohodlí a zařízení svého bytu, jen aby kolem Nejsvětější Svátosti vše dýchalo vírou, láskou, úctou a v návštěvníkovi budilo víru, lásku, úctu k dobrému Pastýři, který svým ovečkám dává Tělo své za pokrm. Pán Ježíš se nedá pak překonati v uznalosti a odměně, bude sám pastorovati kněze i lid a vykáže i jim skvělý svatostánek pro dny věčnosti.

Pro zpovědníky

(Myšlenky a výpisky podává P. F.)

Známe všichni slova matky svatého Jana Bosca: Začít sloužit mši svatou znamená začít trpět — a zajisté nikdo z nás ne-

pochybuje, že kněz-obětník má obětovat při mešní oběti nejen hlavu tajemného Těla Církve syaté, ale že má přinést v oběť čistou a neposkvrněnou své tělo, své smysly, všechny své mohutnosti. To vše není ovšem možné bez sebepřemáhání — bez utrpení.

Přesto nepředstavujme ani sobě, ani druhým kněžský život jen jako cestu křížovou, ale rozjímejme též častěji o kněžských radostech — a kažme též — zvláště o primicích, o kněžských radostech, abychom tak v mladých srdcích vzbudili nedočkavou touhu po kněžské radosti!

Až jako kněz a zpovědník jsem pochopil, co nám vyprávěl kdysi — bohoslovcům — jistý exercitátor a misionář z kongregace redemptoristů — jaká je radost rozhřešovat. Necítíme všichni větší radost z rozhřešení hříšníka, který se vrací do domu otcovského po 20 letech, než kdybychom vzkřísili Lazara z hrobu?

Jak radostně kráčím do zpovědnice, poněvadž tam více než jinde pokračuji v poslání Božského Spasitele, *Beránka Božího, který snímá hříchy světa*, tam se stávám prostředníkem mezi Otcem-nebeským a marnotratným synem.

Jak radostně budu chvátat do zpovědnice, když si uvědomím, že jdu snímat hříchy, že jdu odstraňovat ze srdce člověka hřích, zármutek, příčinu neštěstí.

Jak trpělivě budu vysedávat ve zpovědnici v naději, že se mi podaří smířit některého ze svých bratří s Otcem nebeským! Či mne to snad nemrzí, když vidím v rodině nesrovnalosti? Netěší mne to, když se mi podaří smířit dvě rozhněvané osoby? A ve svaté zpovědi smírují svého bratra či svou sestru s tak dobrotivým Otcem!

Netěší lékaře, vyléčí-li smrtelně nemocného člověka, jakou radost má, podaří-li se mu přivést člověka téměř znovu k životu? Jakou radostí budu tedy já oplývat toho dne, kdy se mi podaří duši, která na cestě do nebe nehybně ležela a byla už odsouzena takřka k věčné smrti, když se mi podaří takovou duši vzkřísit k novému životu!

Ke zpovědnici přiklekl člověk ochrnulý — s těžkým hříchem v duši byl neschopen záslužně pro nebe prstem pohnout — vidím v duchu, jak v noci bdí a opatruje děti a manželku, vidím, jak přes den pracuje do úpadu, ale zadarmo — ne však nadarmo — Otec nebeský si ho přitáhl a na má slova odchází od zpovědnice člověk, jehož jediný povzdech lásky k Bohu bude mít cenu nekonečnou. — Nemám z toho radost?

Jak je to krásné šířit okolo sebe radost! Jak to blaží! Jak tedy budu zářit toho dne, kdy jsem přinesl radost do tolikerých srdcí, kdy jsem odstranil ze srdce hřích a vnesl tam milost, radostnou zprávu o odpuštění, o smíření, radostnou zprávu: nebe je tvoje! Vytrhnout peklu a spojit s Bohem, zbavit pout ďábla a vrátit svobodu dítek Božích, vrátit právo na nebe!

Jak téměř nevýslovnou radostí, jak možno utlumit v srdci

radostný výkřik nad tím, že jdu na místo Boží, že jdu zastupovat Věčného soudce a že můj rozsudek na zemi bude ihned ratifikován na nebi. Jak nejásat se svatým Františkem Saleským, když pomyslím, že má ústa jsou kanály, jimiž sestoupí mír s nebe na zem na všechny lidi dobré vůle — že můj hlas je hlasem trub velkého Josué, a že tento zvuk zbortí ne hradby Jericha, ale hradby nepravosti, které biblické Jericho představovalo.

Je možné, abych nespěchal s největší radostí do zpovědnice, když pomyslím, že tam zaujímám místo, které Bůh nedal ani andělům. Kterému z kůrů andělských bylo řečeno: Komu hříchy odpustíte, budou odpuštěny? Místo toho tato slova byla řečena apoštolům a platí pro jejich nástupce.

Zamysleme se občas, co se děje, když zpovídáme — ničí se hříchy, poráží se ďábel, znovuzrozuje se dítě Boží, zahání se smutek, vrací se radost — a kdo to dělá? Jak je to krásné být knězem a zpovídat!
(Pokračování příště.)

ZE SVĚTA

MUŽ ODPOVĚDNÝ ZA SVRŽENÍ PRVNÍ ATOMOVÉ PUMY HLODAN VYČÍTKAMI. Daily Mail oznamuje, že profesor A. Compton, amer. učenec, jemuž pres. Truman svěřil odpovědnost za svržení první atomové pumy, vzdal se svých funkcí prof. fyziky ve Vassar (USA), „aby činil pokání“. Na shromáždění vědců v Oxfordě oznámil rozhodnutí A. Comptona bývalý rektor koleje a dodal, že Compton má nyní v úmyslu zasvětit zbytek svého života pokusu o nahrazení škody, způsobené humanitě svržením první atomové pumy a že se nyní zabývá pouze morálními problémy vědy.

ARABSKÁ DELEGACE Z PALESTINY VE VATIKANĚ. „Všichni jsme cítili neklid, jež zakouší Sv. Otec v otázce aktuálního stavu věcí v Palestině“, prohlásil vůdčí arabské delegace novinářům, p. Yousef Sahyoun. Dodal, že jeho Svatost vyslovila přání, aby spravedlnost a mír vládly v Palestině. „Přejeme si“, pravil velekněz, „aby země, v níž Ježíš Kristus hlásal království pokoje světu, zůstala zemi pokojnou.“ Delegace odevzdala papeži arabský text s francouzským překladem v bílém hedbávném obalu. Kopie dokumentu byla předtím zaslána státnímu sekretariátu. Odpověď sv. Otce byla zaznamenána stenograficky na dvou stránkách, jež bez souhlasu členů

Nejvyšší rady arabské v Palestině nebude uveřejněna. Pan Sahyoun prozradil, že podstata papežova projevu byla obsažena ve slovech, která citoval. Pius XII., kterému rovněž odevzdali depeši, došlo den předtím z Jerusalema, v níž se jednalo o atentátu na „King David“, zdůraznil, že Církev zavrhuje každé násilí, ať už pochází odkudkoli a je namířeno proti komukoli. „Stejně jako jsme odsoudili persekuci židů, stejně odsuzujeme všechny jiné brutální manifestace, ať už mají jakoukoli formu.“

JUGOSLÁVIE. Studenti odmítají materialismus. Jugoslávská mládež má být vedena v komunistickém duchu organizací SKOJ (Svaz komunistické omladiny jugoslávské). SKOJ má v každé třídě odbočku, která má v patrnosti všechny studenty. Zaznamenává jejich politické smýšlení, postoj k situaci a k náboženství (zda chodí do kostela atd.). Se žáky se potom jedná podle pokynů vydaných SKOJ. Vyučování na školách začíná o 7. a končí o 13. hod. Odpoledne se pořádají politické schůzky a studijní kroužky. Ovšem, vše je proniknuté duchem materialismu a komunismu. Podle zpráv pouze 15 procent studentů jde s novým směrem a ostatní z velké části jsou smýšlení náboženského. (Řím. CIP. 10. 7. 46.)

CEYLON. Dopisovatel agentury Fides hlásí veliké obtíže, které prodělávají náboženské školy. Nové zákony ohrožují všechny náboženské školy. Aby třída měla náboženský ráz, požaduje se 30 žáků jednoho vyznání. Tohoto počtu těžko lze dosáhnouti ve smíšených územích, kterých jest mnoho. Mimo to má býti zřízena v každém volebním okrese jedna státní škola a to se provádí tak, že jedna zařízená škola, obyčejně v městě, se postátní. Vláda snaží se všemi prostředky lákat žáky i učitele do státních škol a tak znemožnit náboženské školy, které by zůstaly.

MADAGASKAR. Za sto let vzrostl počet katolíků ze 3 milionů na 5,500.000. Jeden biskup je domorodec a kněží je 280 a z nich je 76 domorodých.

KAMERUN. Obláti zakládají zde novou misii. Misionáři, kteří tam odcházejí navštěvují speciální kursy o Islamu a o tropických chorobách.

KAROLINY. Podle zpráv z Madridu bylo na Karolinách sčítáno 6 misionářů. 5 ze Španělska a 1 z Kolumbie. Násilností provedlo japonské vojsko.

AUSTRÁLIE dostala mladého biskupa. Narodil se roku 1907 a na kněze byl posvěcen roku 1937. Vychován byl u Školských bratří a studoval na irské koleji v Římě. Bylo mu přiděleno území 160 tisíc čtverečných mil.

PÁTÉHO KVĚTNA oslavovali v Perth sté výročí diecése. První kněz přišel do Austrálie roku 1820 a už roku 1845 byla založena tato diecése. Na oslavách zdůrazňovali, že město Perth je nábožensky velmi vyspělé, má mnoho církevních ústavů a zaujalo vedoucí místo v katol. životě. (Fides)

KANADA. Kardinál Mc. Guigan torontský, pravil po svém návratu z Říma: Sv. Otec nemluvil k nám tak o vnějším nebezpečí nějaké útočící moci, jako spíše o nebezpečí vnitřním. Nebezpečím vnitřním nemyslím spiklence a špióny, ty počítám též k nebezpečí vnějšmu. Nebezpečí, před nímž sv. Otec varoval, spočívá v tom, že bychom mohli přijmouti za své zásady a metody našich nepřátel, že bychom přivolávali satana,

abychom satana vymítli. „Je nebezpečí, že obětujeme své svobody, abychom je zachránili, naše kultura je v nebezpečí, protože se bojíme, že by na nás mohla spadnout atomová bomba. Národy se musí vrátit k víře v Boha a k úctě Boží, protože jednoty se nedosáhne politiky, diplomaty, vládami a mezinárodními konferencemi. Nedosáhneme-li úcty k osobnosti lidské, budete sloužit vy a vaše děti jen jako válečný materiál a váleční otroci. Gestapo a Dachau budou mít pokračování a miliony mužů, žen a dětí budou vyháněny, jak je tomu nyní v Evropě. Válka mezi mocí dobra a mocí zla zuří dnes v Evropě v každé zemi a tento ustavičný boj odehrává se v první řadě mezi Církvi Kristovou a brannými pekelnými.

MAĎARSKO. Boj proti katolické Církvi v Maďarsku. Dopis z Maďarska: Maďarsko jest ve špatném politickém a hospodářském postavení. Mezi osobami, které se těší veliké popularity, jest na prvním místě kardinál Mindszenty. Bez přehánění možno tvrdit, že 70 procent lidu považuje kardinála primase z Budapešti za povolného vůdce národa. Jeho četné statečné projevy o mravním postavení Maďarska a proti utrpenému bezpráví zjednaly mu oblibu. Chápeme tedy, proč vládní kruhy se snaží znemožnit jeho styk s biskupy a lidem; jeho vliv se totiž značně rozšiřuje a mravní vliv Církve je jím nevítaný. Katolická Církev pozemkovou reformou ztratila všechny statky a výsady, kterých požívala po tisíc let. V nynějších okolnostech katolický lid nemá možnosti své zájmy a práva hájit. Jsou též vítána domnělá podezření z protistátní činnosti. V máji bylo uveřejněno tvrzení, že byla objevena na vysokých školách, zvláště katolických, protistátní činnost. Byla to záminka k zrušení konfesních škol. Úřední místa vinila kardinála a kněžstvo z fašismu a mluvila o nich jako o nových nepřátelích Maďarska. Čím dál jasněji se prozrazuje taktika boje proti Církvi: Nedříve odstranit katolické školy a potom zbavit kněžstvo vlivu. Řada nespravedlivých útoků byla v notě, kterou podal maďarské vládě prezident kontrolní komise v Budapešti, sovětský generál Smiridov, kde

viní maďarské kněžstvo z pobuřování lidu proti vojsku. To bylo důvodem k potlačování katolického života. Všechny manifestace náboženské byly zakázány jako protistátní. Kvetoucí katolická akce má činnost podvázanu. Zavraždění dvou ruských generálů od člena socialistické organizace mládeže, který byl katolicky pokřtěn, bylo ospravedlněním dalších mimořádných opatření. Generál Smiridov žádal, aby všechny organizace mládeže, zvláště katolické, byly rozpuštěny. Hned příštího dne maďarská vláda rozpustila studentský katolický svaz. Organizace „Magyar katolicus diák szövetség” vykonala mnoho pro náboženský a duchovní život; byla maďarskou sekci Pax Romany. V posledních letech vykonala mnoho na poli charitativním pro strádající a hladovějící studenty, i když její činnost se vztahovala pouze na university. Vyznamenala se za minulé zimy, kdy zásobování bylo velmi ubohé. Její výkon byl tím obdivuhodnější, že nedostávala podpor ze zahraničí jako protestantské organizace. Rána, která stihla katolické studentsko, bude mít dalekosáhlé následky pro osudy země. Jestliže na trvalo bude znemožněna výchova a vzdělání katolické mládeže, budou v několika letech na vedoucích místech lidé protikatolického smýšlení. (Vaterland, Luzern 15. 7. 1946.)

Potrátářství. Podobně jako se polští biskupové postavili proti vzrůstu potratářství, tak v Maďarsku jej pranýřoval oblíbený kardinál Mindszenty v pastýřském listě (v červnu t. r.). Píše: „V hlavním městě stoupala porodnost až do roku 1900. Od té doby ustavičně klesá. V letech 1940—43 opět vzrůstala, od dubna 1944 však zase klesá, takže počet úmrtí je stále vyšší než porodů. A to neplatí jen o Budapešti, nýbrž o celé zemi. Neobyčejně vysoký počet úmrtí je ovšem částečně zaviněn i jinými příčinami, bombardováním, nemocemi, nedostatkem nemocnic, ale na prvním místě má hlavní vinu tragické rozšíření potratářství. Tato hrozná praktika se tak všeobecně rozmohla, že i Hlavní zdravotní úřad v Budapešti na ni upozornil ve své zprávě za minulý rok. Je to vskutku hrozné, co se děje v mnohých ženských ne-

mocnicích a na jiných místech v této zemi. (The Tablet 17. 8. 1946.)

FRANCIE. Seminář pozdních povolání ve Fontgombault. Byl založen již před 25 lety. Výsledky ukazují, že to bylo dílo Prozřetelnosti, neboť víc než 200 kněží, působících v 30 diecésích a v 10 kongregacích, vyšlo z tohoto ústavu. Dnes se tam připravuje na kněžství na 50 seminaristů.

NÁRODNÍ KŘÍŽOVÁ CESTA V LA SALETTE. U příležitosti stoletého jubilea zjevení Panny Marie v La Salette bude 8. září t. r. postavena národní křížová cesta. 14 křížů bylo darováno provinciemi francouzskými a zhotoveno nákladem Katolické Akce. Budou posvěceny všemi arcibiskupy v jejich katedrálách.

STOLETÉ JUBILEUM POSVĚCENÍ NA BISKUPA ANTONÍNA MARTINA SLOMŠKA. Letos dne 5. července oslavili Slovinci ve vši tichosti stoleté jubileum biskupského posvěcení svého nejlepšího syna, A. M. Slomška, biskupa mariborského, jenž probudil svůj národ z hlubokého národního spánku. Biskup A. M. Slomšek byl svatý kněz, který svůj národ učil pravé zbožnosti a mateřskému jazyku. Zemřel roku 1862. (La Croix 5., 6. a 7. srpna.)

NĚMECKO. Konfesní školy. V britském, americkém a francouzském pásmu byl proveden plebiscit, zda si rodiče přejí školu náboženskou, či bezkonfesní, státní. Výsledek ukázal, že velická většina si žádá školu konfesní. Na příklad v oblasti Kolína n. Rýnem si náboženskou školu žádá 93 procent katolíků a 76 procent protestantů. Ve Württenbersku z 822 měst a školních okrsků 566 hlasovalo pro náboženské školy stoprocentně, asi v 50 bylo 99 procent, jen v 9 bylo pod 80 procent, ale všude nad 62 procent. Ve Stuttgartu samém, kde žije půl milionu obyvatel, hlasovalo pro náboženskou školu 95 proc.

Kněží v nacist. straně. Dopisovatel agentury CIP v Německu se dověděl od jedné vynikající církevní osobnosti tyto podrobnosti o účasti katolických kněží v NSDAP. Jde o 9 arcidiecézí a diecézí v britském pásmu a částečně ve 3 ostatních a týká se asi 11.000 kněží z celkového počtu 24.000 v Německu. Arcidiecése kolínská: 2 z 2.250, arcidiecése paderbornská: 2 z 1.858,

diecése münsterská: 1 z 1.640, diecése osnabrücká: nikdo ze 606, diecése cášská: jeden z 1.487, diecése trevírská: jeden z 1.623, diecése hildesheimská: jeden z 292, diecése fuldská: 2 z 509, diecése berlínská 5 z 478. (The Tablet 17. 8. 1946.)

NĚMECKO. Dne 19. července t. r. zemřel v Beuronu známý malíř a spisovatel P. Willibrord Verkade. OSB. Dožil se téměř 78 let. — Znamý učenec a básník profesor Josef Wittig se po delším jednání s Římem opět smířil s Církví. — Válečné ztráty misijních řádů v Německu. Statistika se týká zatím 23 provincií různých řádů. Mrtvých je 1.218, nezvěstných 690, průměrně 18 procent vojinů padlo. Rady jejich dorostu značně prořídly. Ve dvaceti provinciích bylo jim celkem 30 domů odňato, 49 zabráno, 9 nuceně pronajato, 42 zcela zničeno (částečně velmi rozsáhlé budovy) a 56 válečnými událostmi těžce poškozeno.

VATIKÁN. Do Vatikánu došla žádost 200.000 Portugalců, podepsaná arcibiskupem z Bragy, v níž se prosí o brzké definování učení o nanebevzetí Panny Marie. Podobnou žádost poslal kardinál arcibiskup Westminsterský jménem svých věřících. V Madridě prosilo početné shromáždění svého arcipastýře, aby se také on přičinil v Římě o toto prohlášení. — Čínský vyslanec u Sv. Stolicе Sie-Tcheu-Kang a čínský vyslanec u italské republiky Tsume-Kai-Yu navštívili Sv. Otce, aby mu poděkovali za jmenování inter-nuncia pro Čínu. Oba diplomaté vyzdvihli ve svých řečech, že si Čína velmi mnoho slibuje od trvalých styků s Vatikánem. — Proti tvrzení profesora Laskiho v socialistických novinách „Avanti“, že prý je Církev v Itálii po zrušení monarchie vystavena velkému nebezpečí, píše „Osservatore Romano“, že Církev za své dvoutisíciletá historie viděla padat v trosky dvě velké světové říše a zažila konec mnohých mocných panství a států, ano přečkala i zhroucení své vlastní časné moci. Vzhledem k tomu je odstranění monarchie v Itálii tak malá událost, že životem Církve vůbec neotřese. — Mr. Arthur Gannon, ředitel Skotského mezinárodního Námořního apoštolátu, přijel do Říma, aby tam připravil první poválečný

kongres. Poslední byl v roce 1940. Apoštolát obstarává duchovní správu námořníků ve 400 přístavech na světě.

ANGLIE. V některých anglických městech bylo po prvé od reformace opět slaveno Boží Tělo, na příklad v St. Leonard, Sussex, Petersborough, Stainforth, Yorkshire.

FRANCIE. Pod vedením kardinála Petita de Julleville, arcibiskupa rouenského, pracuje zvláštní biskupská komise na revisi dosavadního katechismu. Na jeho návrh byla zřízena na konferenci francouzských kardinálů a biskupů v Paříži stálá Katechetická kancelář, která má komisi podporovati.

SSSR. Velmi informovaný dopisovatel píše z Paříže, že v nynějším nátlaku na uniáty v Sovětském svazu jen 27 kněží z 3000 přestoupilo k pravoslavi. Dřívější zprávy o 42 kněžích byly přehnané. Zdá se, že tlak nyní poněkud povoluje. (The Tablet 18. 7. 1946.)

HOLANDSKO. Letos slaví Holandsko 10leté výročí Konferencí sv. Vincence. Mají dnes 9.000 aktivních členů v 535 skupinách, kteří pečují o 17.000 rodin. Několik velkých ústavů bylo založeno. 100 knihoven nabízí opuštěným i duchovní občerstvení. — Malé holandské město Tegelen blízko Limburku bude slavit masopust až v roce 1970. Když se totiž v zimě 1944—45 zdálo, že ostřelování a hlad natropí v městě veliké škody, zavázalo se obyvatelstvo na podnět tamního duchovenstva slavným slibem, že 25 let nebudou konati žádné masopustní zábavy. Město samo, jeho obyvatelstvo a 15.000 evakuovaných ze sousedního Venlo bylo uchráněno válečných pohrom.

ŠPANĚLSKO. V Madridě se konala veliká výstava misijních knih, novin, časopisů, jakož i dokumentárního materiálu o misijní práci. Více než 10.000 knih bylo možno shlédnouti, z toho mnohé historicky velmi cenné. V nynější době pracuje v misiích ve všech dílech světa přes 10.000 španělských kněží a řeholnic. — Španělsko nabídlo Sv. Otcí k dispozici celý okrese kláštera Montseratského, jemuž pro ten případ zaručuje exterritorialitu, jakou má Vatikánský stát, kdyby mu snad pobyt v Římě byl nějak zne-možněn.

KONGRES SVOBODNÉHO VYUČOVÁNÍ V LURDECH. Ve dnech 23. až 25. července t. r. konal se v Lurdech za přítomnosti asi 600 delegátů ze 62 diecesí francouzských kongres, na němž byly probírány jednotlivé otázky, týkající se svobody vyučování na školách. Kongresu předsedal J. Ex. Msgr Béguin.

KORUNOVACE SOCHY P. MARIE „DE BONNE-NOUVELLE“ V PAIMPOL. 18. srpna t. r. byla korunována v bretaňském městě Paimpol starobylá socha P. Marie, která byla uctívána již ve středověku, o čemž svědčí papežská bulla z r. 1434. Když

r. 1832 vypukla cholera, obraceli se občané k Matce Boží o ochranu. P. Maria paimpolská je známa též jako patronka rybářů, kteří vyplouvali z Francie až k pobřeží Islandu na lov tresek. Tentokráte projevíli obyvatelé města díky P. Marii za ochranu kraje v červenci a srpnu v r. 1944. Z darovaných cenných předmětů a kameňů byla zhotovena drahocenná korunka, již vložil jménem Sv. Otce Pia XII. 18. srpna t. r. na čelo sošky kardinál Roques arcibiskup rennský. Slavnosti bylo přítomno ještě jiných 6 biskupů a mnoho vysokých církevních hodnostářů.

P R A C O V N A

(Z dopisů spolubratři)

NOVÝ MĚSÍČNÍK. Ústav pro výzkum veřejného mínění v Praze vydal 1. číslo časopisu „Veřejné mínění“. (Cena 2.50 Kčs.) Zajímá nás zpráva z Holandska, kde ze sto katolíků odpovídajících na otázku, jak se jejich pouto k církvi za války upevnilo či oslabilo, prohlásilo 30 „posílilo“, 6 „oslabilo“, 59 zůstalo stejné“ a 5 neodpovědělo. Poměr lidí „bez vyznání“ k církvi se ve 14 případech zlepšil, v 19 pohoršil, v 56 nezměněn a 21 bez odpovědi. Celkem odpověď dalo (bez rozdílu vyznání), 56, že církve mají promluvit své slovo o společenských problémech, 28 si to nepřeje a 16 nevědělo. V Kanadě zjišťovali, kolik lidí se zúčastnilo od velikonoce 1945 do května 1945 služeb Božích. Bylo zjištěno, že se účastnilo 61 procent mužů a 73 procent žen, neúčastnilo se 39 procent mužů a 27 procent žen. Z mladých (21—29 let) se účastnilo 69 procent, střední věk (30—49 let) 64 procent a nad 50 let celkem 64 procent. Tedy více méně dvě třetiny ano a jedna třetina ne. Jak by to dopadlo asi u nás a v různých krajích? Vojk.

DESATERO pro ty, kdo vedou správu církevního hřbitova. „Krásný hřbitov jest nejlepší akcí proti křemaci. 1. Pozůstalým, kteří přicházejí se žádostí o hrobové místo, projev upřímně soustrast i když jsou jiného vyznání! 2. Nečín rozdílů při vý-

běru místa, aby pozůstalí nezatrpkli! 3. Chtějí-li mermomocí uložit urnu (do rodinného hrobu), nečín obtíží, snaž se však důsledně, aby byla uložena do země. 4. Veď řádně knihu hřbitovní a zapisuj pohřby i léta, do kdy je hrob zakoupen, aby tvůj nástupce nezešedivěl...! 5. Poplatky zapisuj řádně, do vlastní kapsy je nedávej (Nepokradeš!). 6. Hrobník ať lidi neodírá, nýbrž ať se mu dává spravedlivá mzda podle předpisu (stanovena úřední mzda za 1 m³). 7. Opuštěné pomníky smí prodat jen správa hřbitova ne hrobník. (Co peněz tu uniká kostelům!). 8. Vykopané ostatky ať se nepovalují po zemi ani při pohřbu, ani po něm. 9. Budiž veden adresář těch, kdo se starají o hroby, aby bylo možno upozorniti je na špatnou úpravu hrobu, propadnutí hrobu atd. 10. Starej se důsledně a neúnavně o rozšíření hřbitova, jestliže starý hřbitov se již naplňuje. Vojk.

CHRONIQUE SCANDALEUSE. Slyšel jsem s rozhořčením vyprávět tyto příklady z praxe: 1. Selský synek pro určitou vadu se postřelil. Těžce zraněn byl odvezen do nemocnice, kde na krátkou dobu se probral, požádal o kněze a byl zaopatřen. Farař odmítl vykonat pohřeb s odůvodněním, že to byl sebevrah. Na rozkaz samého vikáře pohřeb konal, ale kropil svcenou vodu mimo rakev velmi nápadně, takže si toho i pozů-

stali všimli. V roztrpčení chtěli vystoupiti z církve. 2. Milenci přišli o život a to bez vlastní viny. Jelikož zemřeli současně, chtěli pozůstalí rodiče pohřeb vypravit společně. Farář odmítl, ježto prý jeden z nich jest bez vyznání. Slíbili tedy, že napřed pochová katoličku zvlášť a pak bude pohřeb druhý bez kněze. Ve skutečnosti však vypravili pohřby najednou v domnění, že pan farář, až přijde do domu, vzhledem k veřejnosti přece obřady vykoná. Jenže pan farář, když viděl, že obě rakve jsou připraveny, odmítl znovu a odešel domů. Pohřeb se pak konal společně bez kněze s velikým rozhořčením veřejnosti.

Vojk.

UNAVA A NUDA VĚŘÍCÍCH PŘI BOHOSLUŽBÁCH. Lid se vlastně nudí již před bohoslužbami. Zaveďme proto společný růženec, hodinky, zpěv. Předříkávají po řadě soďalky, jinde zpěvák. Usnadníme si zpovídání nedoslýchavých. Nermalou netrpělivost působí, že mše sv. nezačíná přesně! Kněze zdržují kajícíci — trest na ty, kteří přišli zavčas. Měj čtířadost, být ráno první v kostele a měj odvalu zpovědnici opustiti, jakmile kostelník rozsvítil. Lid odvykne chodit ke zpovědi v poslední chvíli.

Mše sv. se zbytečně protahuje. Zákonná míra je „semihora ab amictu ad amictum“. Tedy sv. oběť i s oblékáním, podáváním a odstrojením půl hodiny; k tomu čtvrt hodiny na promluvu, ohlášky a požehnání. Podřizujme v neděli osobní zbožnost zájmům návštěvníků kostela. Bohoslužby se zpestří, následuje-li zcela dle přání Církve — po evangeliu každé nedělní mše krátká promluva, připravená čtením perikopy. Tím se oddálí o 7—10 minut pro opozdilce kritický okamžik, kdy se zpoždění stává „grave“. Promluvu, psanou na čtvrtarch, složený do osmerky, možno vložit jako předlohu do perikop.

Nudu při bohoslužbách rozmnožuje neobratný varhaník. Zvolil mešní píseň. Krátkou a mnoho přehrává: lid zívá, děti hlučí... Vyřaďme krátké mešní písně z bohoslužeb (na př. z Č. K. č. 67 Ó, Bože věčný, č. 78 Ó, Srdce Páně a j.) Jindy se hraje ospale, pomalu: Vybírejme písně zpěvné a živé a neostýchejme se pře-

de mši sv. zkusit s lidem tempo přednesu. Návštěvníci nemají někdy z čeho zpívat. Z chrámových peněz zakoupíme zpěvníky, rozhodíme po lavicích, vyložíme u vchodu a upozorníme: „Kdo si zpěvník ponechá, vhodí do pokladnice 10 Kčs.“ U východu ovšem skleněnou pokladnici se širokým zobákem na bankovky.

Lid se při mši sv. málo modlí. Dejme lidu příležitost, opakovat si hlavní modlitby. Před mši sv. ranní modlitbu „Ó, Bože věčný, tuto noc“, po alokuci „Věřím“ (s knězem), při pozdvihování „Pozdraveno“, při podávání „Pane, nejsem“, a duch. přijímání „Můj Ježíši, po Tobě toužím...“ recituje u nás podle Č. Kanc. celý kostel. Po mši sv. střídej Otčenáš, Věřím, Pod ochranu Tvou, Zdravas Královno, Anděle Boží nebo Desatero — vždy s orací za duše v očistci. Při odpolední pobožnosti vzbuzení tří božských ctností (pódle Kubíčka) — po ní Anděl Páně, zpytování svědomí, lítost a „Umřítí musím“.

Velmi důležitý je krátký závěr. Nejedem rychle celebuje, ale pak neví, kdy skončiti. Po posl. evangeliu ohlašovat co nejstručněji, podrobnosti patří na černou tabuli u vchodu. Stálé přímluvy rozdělují na 4 díly a za měsíc tak vystřídám jména všech zemřelých. Unavu zvyšuje, nemohou-li všichni usednout. Do chrámových koutů a na chór židle z ohýbaného dřeva! (? Jaká by to byla ohýzda. Red.) Jinde bývá nemožná atmosféra. V každém těsnějším kostele elektrické větnání stropem a motor zapínati i několikrát mezi mši sv.

Nešetřme v kostele světlem a na oltáři zlatem. Lid jde do kostela duchovně se povznést a opojit předtuchou nebes. Známe kostely s barevnými okny, kde lid s námahou v pochmurných dnech vidí do knihy. Hlavní oltář nechť je v blesku reflektorů a není plýtváním, zapojí-li se při nedělní větší návštěvě všechno světlo. Lid to vděčně kvituje příspěvky.

Věřme, že návštěvníci chrámu jsou po většině velké děti, které se nedovedou ani modlit, které třeba neustále v kostele zaměstnávat, povznášet a kterým třeba dát všemožné pohodlí, aby zase rádi přišli.

Jeřábek-Modřany.

H O V O R N A

HODINOVÝ ROZVRH UČIVA NABOŽENSTVÍ pro obecné školy se již dotiskuje, a bude hned expedován. — Těchto rozvrhů je pět, pro každý postupný ročník obecné školy jeden. Rozvrhy jsou tištěny na normalisovaném formátu, aby se daly vložit do třídní knihy. — Též rozvrhy pro měšťanské školy jsou v tisku a budou brzy rozesílány. — Jsou čtyři. Rozvrh pro první třídu měšťanské školy je už podle nové osnovy středních škol. Objednejte brzy, abychom Vám je mohli dodat před začátkem školního roku. Cena jednoho výtisku 1 Kčs. Doporučuje se, aby si každý učitel náboženství pořídil dva seznamy, jeden pro třídní knihu a jeden pro sebe. Račte též upozorniti laické katechety na tyto rozvrhy. Budou jim velice užitečné.

ŠKOLSKÁ NEDĚLE. V Acta Curiae Pr. je výzva, aby o školské neděli byly uspořádány akademie s příslušnou přednáškou nebo jiným vhodným programem. Prosíme Dpp., kteří pořádali akademie, aby nám zaslali program a materiál. Chceme to příští rok dát k dispozici jiným kněžím, abychom jim ulehčili práci.

K ZAČÁTKU ŠKOLNÍHO ROKU jsme ochotni do pohraničí dodat pro všechny děti modlitební knížečku: Jdu k Bohu zdarma. Napište, kolik potřebujete.

MŠE SVATÁ za naši čtenářskou rodinu bude sloužena dne 31. srpna, na svátek sv. Raymunda Nonnata. Zvláště budeme při ní pamatovati těch, kteří začínají školní rok, aby Duch svatý jim pomohl z dětí vychovat celé křesťany.

PŘÍKLADÁME složenku na předplacení Nového Zákona. Činíme tak na žádost mnohých velebných pánů, kteří první složenky použili k předplacení pro sebe a chtějí nové složenky na předplatné pro celou farnost. Kázání o Novém Zákoně jsme přiložili k minulému číslu DP. Kdo snad toto kázání nedostal, ať je reklamuje. Navrhujeme, aby bylo kázáno o N. Z. v neděli 8. září.

UPOZORŇUJEME, že jakmile N. Z. bude hotov, budeme expedovat v tom pořadí, jak bylo zasláno předplatné.

„Kde nebude spravedlnosti, nebude ani pokoje, neboť jako svou milou sestru, tak miluje pokoj spravedlnost.“

Tomáš ze Štítného V 228.

OBSAH:

Doc. Dr. Felix Mikula : Jak zachrániti svátky ?	529	Pro zpovědníky	536
A. Šuránek : Přivedli mu hluchoněmého a prosili ho ...	531	Ze světa	538
O nevědomosti náboženské	532	Pracovna	542
		Hovorna	544

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt.spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Bible a dnešní úkoly duchovní správy

Dnešní poměry se v nejedné věci podobají poměrům prvních století po Kristu. Tu si třeba uvědomiti, že „svatosti se křesťanství v prvních stoletích šířilo více než přednáškami apologetickými, ač mělo nepřátele tak mocné, ač byly proti němu všemožné předsudky a ačkoli zkáza byla tak všeobecná. Lze-li uvést třeba jen jediný příklad, že by Církev v tomto období musela vymýšleti zábavy, aby odvracela od nemravných pohanských divadel duše, jež chtěla zachraňovati.

Jeden ředitel spolku se kdysi zmínil o tom, jak lidé nyní lační po penězích a horují pro filmy, které dnes uvádějí požívačný lid v horečné rozechvění, a pravil: „Heslo starých Římanů: Panem et circenses! možno nyní vyjádřiti heslem: Peníze a kino!“ Možno-li na příklad v životě sv. Ambrože nebo Augustina, kteří tak podivně uchvacovali duše, naléztí třebas jen jediný případ, že by organizovali spolky jen za tím účelem, aby svým ovečkám připravili zábavu, aby tak zapomněli na rozkoše pohanské? —

Jak bychom se neměli tázati při pohledu do křesťanské minulosti, nespoleháme-li teď snad až příliš na některé omamující zábavy i na některé prostředky, kterých se dnes až přehojně užívá: pouti, okázalé slavnosti, svěcení praporu, sjezdy, přednášky, publikace, sdružení, politické akce atd., které jsou ovšem velmi užitečné, přece však se nemají klásti na první místo. (J. B. Chautard O. C. R., Duše veškerého apoštolátu, Přerov 1927, str. 125—6.) A k této svatosti pomáhá nám Písmo sv., které nás vede ke Kristu, zdroji svatosti.

Apoštolát laiků, toť druhá naléhavá potřeba dnešní doby. „Sv. Otec Pius X., jenž měl hluboké porozumění pro potřeby Církve sv., projevoval často postřehy, jež budí podiv svou správností. Časopis „L'ami du Clergé“ připomíná zajímavý rozhovor sv. Otce s několika kardinály. „Čeho je dnes potřeby nejvíce pro spásu duší?“ - tázal se papež. — Katolických škol, pravil jeden. — Nikoli! — Kostelů, mínil jiný. — Ani to ne! — Kněžských povolání, pravil třetí. — Nikoli, pravil papež. Za nynější doby je nejvíce potřeby, aby v každé farnosti byla skupina ctnostných laiků, kteří by byli osvícení, rozhodní a vpravdě apoštolští.“ (Chautard, str. 127.)

Srovnáme-li některé věty první encykliky Pia X. s různými

jeho výroky pozdějšími, poznáváme, že v rozmluvě právě citované očekává výchovu duší působících ve farnosti apoštolsky, od horlivých kněží. Spoléhá na ně víc, než na jiné prostředky, že jejich vlivem vzroste počet pravých věřících. Dosáhne-li se toho, probudí se kněžská povolání, vzniknou katolické školy a kostely. (Chautard, str. 129, pozn. 59.)

Není pochyby, že dnes potřebujeme činné, statečné křesťany, kteří se dlouho nedívají napravo či nalevo, nýbrž jsou ochotni osobně se dát do služeb apoštolských. Kde nalezneme lepších příkladů aktivního křesťanství, než v Písmě sv.? Jaké vzory podává již samotná kniha Skutků apoštolských, která líčí vznik a vzrůst mladé a hrdinné Církve! Jak poutá čtenáře Písma sv. Pavel, apoštol národů, jemuž vše bylo možno v Kristu! (Srv. Praktisches Bibelhandbuch, IV. Aufl., str. 450.)

Katolická akce, po níž volal a v život uvést se snažil Pius XI., potřebuje apoštolských, neohrožených katolíků. Vedle apoštolů i sv. Jan Křtitel a proroci starozákonní k nám z Písma sv. promlouvají a vychovávají k apoštolské horlivosti.

Jak těžké ztráty utrpěli katolíci u nás na poli školském! Kdysi všechny školy naše byly církevní, vyučování na nich podporovalo výchovu náboženskou. A dnes poslední zbytky skvělého kdysi školství katolického mají býti zničeny. Chceme-li poznati, jaký je katolický život v té které zemi, ptejme se, kolik škol katolických mají tam katolíci. Počet a kvalita katolického školství je spolehlivým měřítkem vyspělosti a postavení katolíků v jednotlivých zemích.

Tam, kde katolíci svých škol nemají, jsou povinni si je vybudovati nebo ztracené znovu získati i s největšími oběťmi, a to od škol nejnižších až po školy vysoké včetně. Tento naléhavý úkol čeká také katolíky české a slovenské. Otázka katolického školství je životní otázkou katolicismu. Netečnost nebo nedbalost katolíků ve věcech katolického školství je známkou náboženského úpadku a duchovní bídy.

Školy mají doplňovati a usnadňovati rodinnou výchovu. *Rodina je vlastně první a pro přemnohé rozhodující školou.* Není proto divu, že nepřátelé náboženství mají spadeno vedle škol na rodinu, aby ji znesvětili a vyhnali z ní Krista. I v tomto ohledu se jim podařilo dosáhnouti velkých úspěchů. O tom svědčí rozlukový zákon, t. zv. civilní manželství atd. Dítě z rodin nábožensky vlašných stane se snadno obětí nevěry v pozdějším životě. Rodina beznáboženská je zdrojem novopohanství. Chceme-li vybudovati katolické školy, musíme se starati o to, abychom měli *katolické rodiny*.

Poválečné události vyvolaly nový úkol: pastorační v pohraničí za velkého nedosatku kněží a zvýšeného úsilí nevěry, aby katolický život v pohraničí byl zničen. Dokladem žalostného stavu jest nad jiné, že v mnoha farnostech v pohraničí neslyšeli za celý rok

ani jednou české kázání. (Dobry pastyr, r. II., č. 26, str. 1.) Zatím co umlklo na kazatelnách katolických slovo Boží, hlásá bez přestání nevěra svoje slova ze svých kazatelen: z tisku, rozhlasu, divadel, kin atd.

Oč snadněji bychom zdolávali obtíže pastorační v pohraničí, kdybychom měli aspoň evangelia s hojnými poznámkami a mohli je posílati katolíkům v pohraničí, zejména těm, kteří žijí rozptýlení v nekatolických krajích, takže k nim jen zřídka může zavítati kněz, aby sloužil u nich nebo v bližším okolí jejich mši sv. a jim kázal. V podobné, ba snad ještě horší situaci, byli kněží pracující v německé diaspoře v Říši. Jeden farář s kaplanem měl své věřící rozptýleny ve 123 městech a vesnicích. Jiný farář měl svých 650 katolíků v 16 vesnicích. Věřící v diaspoře měli možnost býti v neděli na mši sv. jen za pět nebo šest týdnů. Podle přesvědčení kněží, pracujících v diaspoře, je Písmo sv. jedním z nejlepších prostředků, aby věřící jejich uchovali si víru. Jeden duchovní z Pomořanska snažil se proto dáti bible do rodin s mnoha dětmi, aby v neděli se mohli shromáždit k společné četbě Písma sv.; četba bible je měla chrániti před zvlažněním ve víře, neboť většina z tamních katolíků pro nedostatek peněz a pro velkou vzdálenost se nedostane každou neděli do kostela. (Stonner, Bibellessung mit der kath. Jugend, str. 240—241.) Soukromá i společná četba bible umožnila by, aby naši věřící v pohraničí mohli i bez kázání a mše sv. posilovati se slovem Božím ve víře.

Nesmíme ovšem zapomenouti, že nestačí dáti věřícím prostě do rukou bibli. I když bude bible opatřena hojnými poznámkami, budou mnozí věřící málo schopni, aby konali četbu Písma sv. tak, jak si přeje Církev. Bible se stala mnohým věřícím knihou neznámou. Správně napsal K. Reban: „Bude třeba budovati vlastní biblické vzdělání v kostele, ve škole, ve spolcích, v kursech, v t. zv. biblických kroužcích.“ (Vychovatelské listy, 1940, č. 6., str. 151.) Kdybychom byli uposlechli hlasu Božího, který k nám mluví skrze Církev, bylo by postavení katolíků u nás lepší. Kolik utrpení si mohlo lidstvo ušetřiti, kdyby byly provedeny reformy sociální, jak vybízel k tomu Lev XIII. Tým papež a všichni jeho nástupci burcují katolíky, aby co nejvíce pozornosti věnovali studiím biblickým, pilně četli a rozjímali Písmo sv.

Připomeňme si, co Pius XII. v okružním listě „Divino afflante Spiritu“, str. 25—6, praví o použití bible při poučování věřících: „Bůh nedal lidem posvátných knih, aby ukojil jejich zvědavost anebo poskytl materiál k práci a bádání, nýbrž, jak poznamenává apoštol, aby Písmo sv. nás naučilo ke spáse věrou v Kristu Ježíši, a člověk Boží byl dokonalý, způsobilý ke každému skutku dobrému (2. Tim. 3, 15. 17.). Nechť tedy kněží, jimž je svěřena péče o věčnou spásu věřících, nejprve sami v pečlivém studiu probádají posvátné knihy a modlitbou a rozjímáním si je osvojí. Potom však

ať horlivě rozdělují nebeská bohatství božského slova v kázáních, v homiliích a promluvách a potvrzují křesťanskou nauku slovy z Písma sv. a osvětlují znamenitými příklady z posvátných dějin, především z evangelia Krista Pána. Při vši této činnosti nechať se varují se svědomitou pečlivostí oněch akkomodací, jež pocházejí jen z osobní vůle a jsou z daleka vzaty — tyto nejsou používáním, nýbrž zneužíváním slova Božího. Spíše ať přednášejí všechno tak výmluvně, tak jasně a zřejmě, že věřící budou nejen povzbuzeni a nadchnuti k pravému způsobu života, nýbrž též naplnění hlubokou úctou k Písmu sv. Tuto úctu ať se potom snaží vrchní pastýři obvodů u svěřených sobě věřících ještě důrazněji den ze dne zvětšiti a zdokonaliti a všechny počiny podporovati, jimiž apoštolsky smýšlející mužové chvalitebným způsobem usilují budit a povznést znalost a lásku Písma sv. mezi katolíky. Nechať tedy věnují svou znalost, přízeň a pomoc zbožným spolkům, jež si stanoví za úkol, rozšiřovati mezi věřícími vydání Písma sv., především evangelii, a horlivě podporovati jejich denní četbu v křesťanských rodinách. S úchvalou církevní autority v mateřské řeči vydané překlady Písma sv. ať účinně doporučují svým slovem, a kde to liturgické zákony dovolují, vhodným používáním, nechať uspořádají sami nebo dají uspořádati jinými dobře školenými řečníky veřejné přednášky nebo konference o biblických otázkách. Všichni v duchovní správě působící kněží ať podle svých sil podporují a vhodným způsobem mezi různými třídami a stavy svého stádece rozšiřují časopisy, jež jsou v různých zemích chvalitebným způsobem a s velikým prospěchem vydávány, ať již tyto publikace mají za účel vědecké pojednání a vysvětlení biblických otázek, ať již zpracovávají výsledky takových šetření pro duchovní správu nebo pro potřebu věřících. Duchovní pastýři nechať jsou přesvědčeni, že v duchovní správě budou jim účinnou pomocí všechny podobné počiny, které snad horlivost o duše a pravá láska ke slovu Božímu uznávají za vhodné pro tento vznešený úkol.”

Bibli nám dal Bůh jako mohutný prostředek pastorační, abychom získali nebo zpět vydobyli a zachovali Kristu Pánu srdce jednotlivců, rodiny, školy, obce i národy.

Kdysi byl náš národ pohanský. A tu přichází sv. Cyril a Metoděj k našim předkům a slovem Božím hlásaným i psaným získávají naše předky Kristu Pánu. Dobře věděli, že bible je nesmírně důležitým zdrojem duchovních hodnot a významným prostředkem pastoračním. A proto nejpotřebnější části bible přeložili do jazyka našim otcům srozumitelného ještě před příchodem na Moravu a v tomto překladě po příchodu na Moravu pokračovali, aby poklady Písem učinili našim předkům přístupnými.

Nuže, řiďte se příkladem sv. Cyrila a Metoděje, abychom šťastně řešili úkoly dnešní pastore! Používejme v duchovní správě co nejhojněji daru nebes, Písma svatého!

Ž kněžských porad na Sv. Hostýně.

(Jelikož referáty kursu mají vyjít tiskem jako samostatný spis, podáváme zde jen několik důležitých myšlenek a námětů.)

P. Šuránek: Kněz musí být lokomotivou (*loco movere*). — Pramen síly je ze sebezapírání. Každá nevěrnost nás oslabuje. — Co od druhých žádáme, činme napřed sami! — Potřebujeme silných osobností. Silná osobnost, to je svatý kněz. „Kdybyste vy kněží byli svatí, na kolenou bychom za vámi šli.“ —

Mládež neuteče z kostela, bude-li zaměstnána. — K adoracím, pobožnostem, stavovským cvičením volejme celou mládež, bez rozdílu politických názorů. — V neděli odpoledne ať jsou stavovská cvičení střídavě: jinoši, dívky, rodiče. Těžko je možno rodičům něco říci o jejich stavovských povinnostech ve všeobecném kázání. Ale když je máme samé, můžeme mluvit otevřeně o manželství, o výchově.

Exercicie nejsou mimořádným prostředkem pastoračním, nýbrž řádným.

Otázka kněžského dorostu je otázka posvěcení rodiny. —

P. Koláček S. J.: Žijeme v době apokalyptické. Moc satana, v jehož znaku je pýcha a lež. — Proletáři nás považují za buržuy. Jsme lidu odcizeni.

Doba žádá, aby kněz byl především knězem, odpoutaný ode všeho, co není kněžské. V koncentráku nás nic nedělilo od spoluvězňů, jen naše chování.

Vědění. Jak je trapné, když někdo svými otázkami přivedl kněze do úzkých. Musíme se vžít do duše lidu. Novými metodami přiblížit věčné pravdy modernímu člověku. Při tom nekompromisně hlásat pravdu Kristovu.

Hlásati Krista životem. V koncentráku se divili, že my kněží dovedeme pracovat; že zachováváme klid.

Chudoba. Tisíckrát jsem to v koncentráku slyšel: Nás odrazila od Církve lakota kněží. Stupně při funkcích. „Kněz má svou živnost.“ Ve Francii nejsou žádné rozdíly při pohřbech.

Láska. Hrozná je slovo jednoho advokáta: „Potkám-li dobrého člověka, je to pro mne svátek.“ Ve světě není lásky. V koncentráku jsme se o všechno dělili. To působilo.

I v charitě můžeme být sobečtí. Proto raději činme dobré prostřednictvím druhých.

Pohled na celek. Často jsem slyšel v koncentráku námitku: „Vy myslíte na sebe, zachránit duši, my chceme celé lidstvo přivést k blahobytu.“ Providenciální je encyklika *De Corpore Christi mystico*. Proti kolektivu světa kolektiv mystického Těla Kristova.

Podaří-li se nám rozmnožit počet světců, jsme zachráněni. Eucharistie je tajemstvím svatosti.

J. M. generální vikář Karlík: Vlažnost je děsná! Mnohý kněz je malomyslný. Proti tomu slova sv. Augustina: „Zlé časy, říkají mnozí; žijme dobře, a časy budou dobré. My tvoříme časy. My jsme časy. Jací jsme my, takovými budou časy.“ „Magna hominis miseria sine illo esse, sine quo non potest esse.“

Dp. děkan Koplík: Pohraničí. 60—70 proc. dětí nemělo vyučování náboženství. Mnoho civilních sňatků. Alkoholismus. Nemravnost.

Voláme mladé kněze, otužilé, kteří nehledají pohodlí. Nepolitické, kteří umí řídit auto.

Statistika pohraničí olomoucké diecése: V pohraničí zůstalo 23 českých kněží. Posláno tam bylo 100 kněží. Celkem tam bylo 209 německých farností, z nichž excurrando se administruje 67. Odsunuto bylo 85 německých kněží, dobrovolně odešlo 20. V budoucnosti ještě odejde 100. Nemožno je nahradit.

Dp. prof. Poul: Svatost a vědění jsou dvě oči kněze. Nikdo nechce býti slepým, ale též nikdo jednookým. Každý se musí vzdělávat. Švec, který by se nevzdělával ve svém řemesle, poznenáhlu by ztratil svoje zákazníky. — Vzdělání není nic hotového. Je zápas lidského ducha, který hledá. Zůstat stát, znamená ustrnout. — Theologie je vědou, ale je víc než vědou. Obrací se nejen na rozum, nýbrž na všechny schopnosti duševní. — To je tajemství velikých kazatelů a reformátorů, že slovo v nich učiněno jest. Námitka: „Duše se vedou k spáse ne věděním, nýbrž milostí.“ Proti tomu až zarážející výrok sv. Františka Sal.: „Je třeba více se báti nevědomosti než hříchu.“ —

Cesty k sebevzdělání: Denní četba Písma sv. a sv. Otců. (Chvála Bohu, že edice Krystal již chystá vydání překladů sv. Otců!) — Konference při měsíčních rekolekcích. Škoda, že jsou často tak „praktické“ Je třeba jíti k základům. Dogmatika. Morálka. —

Kursy a konference. Navrhují, aby kněží po 10leté praxi se vrátili do theologie a studovali.

Časopisy. Je naší hanbou, že dosud nemáme reprezentační vědecké theologické revue.

Dp. děkan Dom. Vicenec: Svatí neříkají: Zde se nedá nic dělat, nýbrž ve jménu Božím pustí se do boje. — Máme dvě záruky vítězství: Kristův příklad a jeho milost. —

Máme příliš málo odvahy. Mládež jde tam, kde se něco dělá.

Dr Vrzalík: Z jocistického hnutí ve Francii a Belgii. Kněz připravuje důkladně průkopníky, kteří pak vedou kroužek. Tři hesla: *Vidím, jaká je situace, posoudím ji, a jednám.* Na to třetí často zapomináme. V kroužcích nemluví kněz, mluví mladí.

(Pokračování.)

Komu patří děti?

Dr Štancel:

Páni učitelé, kteří navrhli nový učebný řád pro naše školy bez vyučování náboženství, zapomněli na to, co napsal Komenský, že děti patří rodičům. Píše totiž: „Náleží vlastně a předně práce ta rodičům, aby, co zplodili, to také vychovávali, ne na těle jen (neboli — to, jakožto špatnější zemskou částku, vždy menší starost býti má), ale na mysli a rozumu tím, čím by rostli je opatrujíce ... Což aby všichni jiní rodičové činili, poroučí Bůh v zákoně takto: „Budeš slova má často opakovati synům svým a mluvit o nich, když sedneš v domě svém, když přejdeš cestou svou, a léhaje a vstávaje.” (Deus 6, 7.) A sv. Pavel dí: „Otcové, nepopouzejte k hněvu dítek vašich, ale vychovávejte je v cvičení a napomínání.” (Ef. 6, 4.)

Ale že pak rodičové k tomu, aby zdárně dítky své cvičili, často jsou nezpůsobilí, buď pro neumění a hloupost, že sami vy-cvičení nejsou, buď pro nedbalství a lhostejnost, buď pro choulostivost (nebo Heli mnoho má následovníků, na syny kysele pohleděti nesmících), buď pro zaměstnání přílišná při obchodu a živnosti nebo v obecných úřadích (jako králové atd.); tou příčinou začal pak hned od starodávna obyčej ten, *aby osobám k tomu vybraným, pobožným, vážným, rozumným*, mnohých rodičů dítky svěřovány a k cvičení oddávány byly.” (Komenský, Didaktika, kap. VIII., Praha 1892.)

Z toho plyne, že učitelé jsou pouze zástupci rodičů a že nemohou a nesmějí ničeho proti vůli rodičů. Sv. Tomáš to odůvodňuje takto: Dítě jest přirozeně něčím z otce; — podle přirozeného práva je dítě, které nedospělo užívání rozumu, pod ochranou otcovou. Proto by bylo proti přirozené spravedlnosti, kdyby dítě před užíváním rozumu bylo odňato péči rodičů anebo bylo o dítěti něco stanoveno proti vůli rodičů.” (Suma theol. 2—2 qu. X a 12.)

K tomu výklad podává Pius XI. v okružníku „O křesťanské výchově”, když píše: „Jsou-li tedy rodiče k této péči zavázáni, dokud by si dítě nedovedlo samo pomoci, tu je zřejmo, že neporušitelné právo rodičů k výchově potomstva trvá až do té doby.” Tohoto svého práva si mají rodiče býti vědomi a mají je hájiti proti komukoliv.

Naši Čeští bratři si toto právo uhájili. Více než 70 roků měli svůj evangelický mužský učitelský ústav v Čáslavi, který za první republiky byl postátněn a trval až do roku 1942, kdy se na něm naposled maturovalo. Z tohoto ústavu vycházeli uvědomělí evangeličtí učitelé na školy, kde bylo význačnější procento evangelických dětí. My katolíci jsme neměli až do r. 1908 žádného mužského katolického učitelského ústavu, a potom jsme měli jen jediný ústav, a to soukromý. Nepíšeme o tom, že bychom Českým bratřím záviděli, ale přáli bychom si, aby totéž, co Čeští bratři měli, měli

také katolíci, a sice v poměru jejich počtu ku počtu Českých bratří. V demokratickém státě tomu tak býti musí, ale občané, a také katolíci, musí práv svých se domáhati.

Čeští bratři si přáli, aby jejich děti učil učitel téhož vyznání, proto ono úsilí o evangelický mužský učitelský ústav. Měli a mají na to právo, ale totéž právo máme my katolíci, jen že ho neuplatňujeme, a to není demokratické.

Rodičové mohou se snad vymluviti, že jich nikdo na toto právo neupozornil a neřekl, jak se ho domoci.

Není pochyb, že obojího dojítí lze. V rodičích je třeba vzbuditi zájem o náboženskou výuku a výchovu. K tomu by mohla sloužiti nedělní odpolední křesťanská cvičení. Pozvou se k nim školní děti s rodiči. Přijdou jistě. Některá třída dětí se krátce vyzkouší. Jiná třída zazpívá zbožnou píseň společně. Pro jinou třídu se přednese nová učební látka. Dramaticky se vypoví nějaká biblická událost a z ní se vyvodí katechetická poučka. V hlavních rysech se přednesené zopakuje a po takovém cvičení je sv. požehnání. Snad bude k tomu třeba jedné hodiny nebo něco málo přes hodinu, je-li ovšem vše dobře připraveno. Taková práce přinese bohatý užitek. Probudí se zájem o náboženskou výuku a výchovu u samých rodičů, vždyť se jim může říci: Více o tom, co jsem vypravoval, dočtete se v té nebo oné knize. Nebo promluví o uvedené věci obsírněji při té nebo oné příležitosti.

Když je zájem probuzen, jistě nedopustí rodiče, aby náboženství bylo ze škol vyloučeno, dokonce uznají, že dvě hodiny náboženství ani nestačí na trochu důkladnější výuku náboženskou. Jistě někteří z nich pomohou dle svých sil katechetovi, jiní nebudou chtítí býti za horlivějšími, a náboženství si dobude v rodině svého významu. Dověršen bude výkladem Nového Zákona. Boj Ježíše Krista s zpronevěřelými židy vystoupí teprve do pravého světla, když se krátce připomene učení a očekávání farizeů podle talmudu. Dvě osoby zvláště ze všeho vyniknou, kolem kterých se točí dějiny celého světa: Kristus a Antikrist. Jako Kristus svou milostí pomáhající nás vede k dobru, tak Antikrist svody světa nás od něho odvádí.

Použijme tedy církevních zřízení, a mezi ty patří také křesťanská cvičení. Tak použitá a využitá křesťanská cvičení teprve rodiče utvrdí, aby si uvědomili, že děti jsou jejich, a že proti jejich vůli nesmí nikdo sahati na poklad víry v srdci jejich dětí, a že ke katolickým dětem patří katolický učitel.

Sakristie

V nejstarších dobách připravoval se kněz k bohoslužbě přímo v kostele, jak činí dodnes biskup před slavnou mší sv. Sakristie vznikly později. Nepočítají se k bohoslužebným místům, není tedy

pro ně zvláštních liturgických předpisů. Záleží však na tom, aby byly co možno nejvíce praktické.

Někde vznikly sakristie z původního maličkého kostelíčka nebo kaple, jak někde dosud i jméno připomíná. Jinde je patrné, že byly teprve později přistavěny a liší se i slohem od kostela. Většinou se musíme spokojiti se stavbou, jaká právě je, ale uvnitř můžeme ledacos zdokonaliti.

Při novostavbách dbejme těchto pravidel: Sakristie má býti dle možnosti umístěna na straně evangelní. Má býti dostatečně prostorná (aspoň 20 m²) a světlá. Okna mají býti dobře zamřížovaná. Sakristie má míti vždy z venku dvoje ochranné dveře, nejlépe malou předsíňkou od sebe oddělené, aby nevníkal dovnitř přímý proud vzduchu, mrazivý vítr, sníh, prach a pod. Také průvan z lodi se tímto způsobem zamezuje. Dveře ze sakristie do presbytáře mají býti umístěny tak, aby každou chvíli mohl býti postup bohoslužeb u hlavního oltáře pohodlně pozorován. Z té příčiny jest výhodno opatřiti tyto dveře malým okénkem.

Sakristie má býti dle možnosti spojena dveřmi nejen s presbytářem, ale i s lodí chrámovou. Je-li u sakristie předsíňka, dá se onen vchod velmi snadno řešiti. Vchod tento jest důležitý proto, že lidé, kteří chtějí z lodi vejíti do sakristie, nemusí kráčet presbytářem, nýbrž bočním vchodem. Presbytář jest místo výhradně pro bohoslužbu a kněžstvo a nemá býti průchodištěm pro všechny.

Sakristie má býti dobře větrána a po čas zimní otápěna. Stačí malá železná kamínka.

Jako presbytář je místem pro kněžstvo a služebníky oltáře, tak i sakristie je místem pro ně vyhrazeným. Není tedy na místě, shromažďují-li se v ní po čas bohoslužeb zbytečně také jiné osoby, které mají dosti místa v lodi.

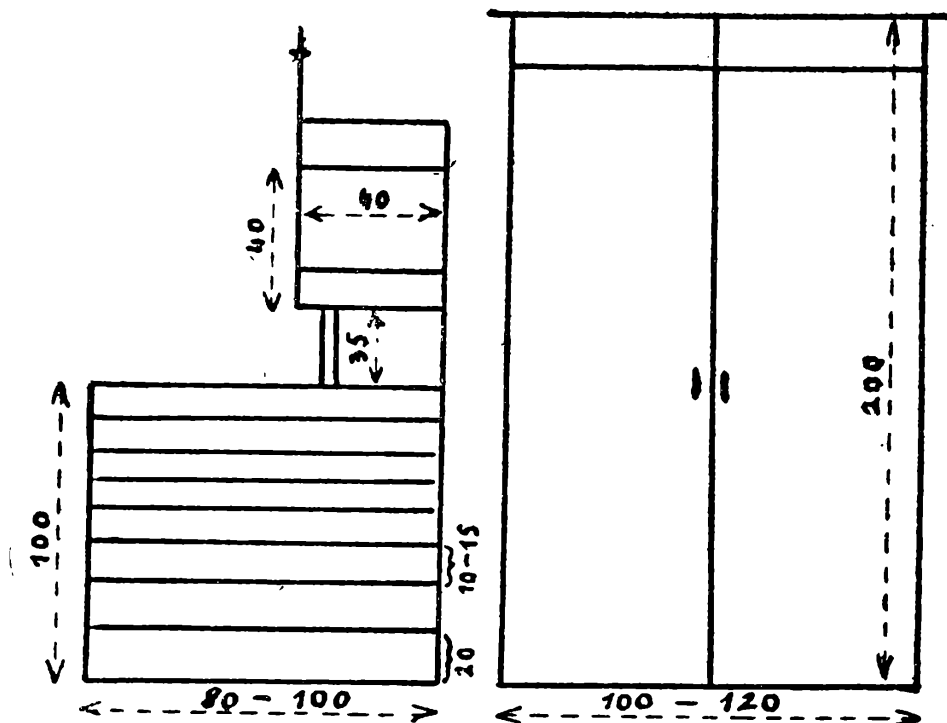
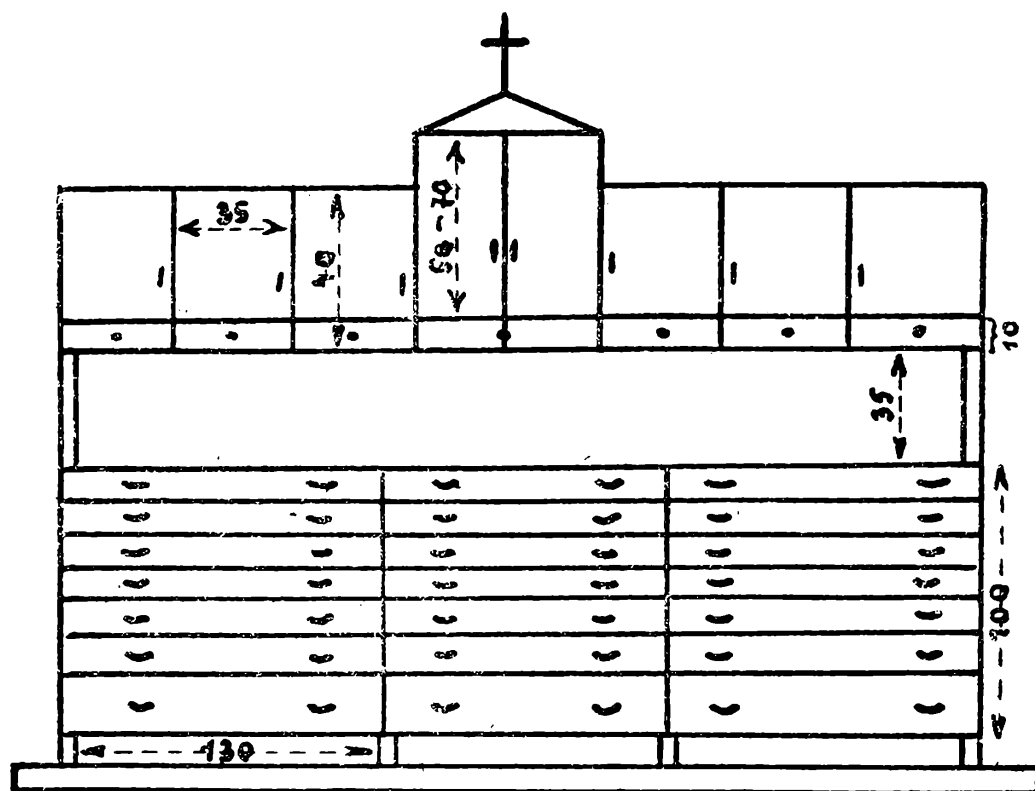
V sakristii má býti také vhodné místo pro zpovědnici (pro nahluchlé a pod.).

V každé sakristii má býti postavena účelná skříň na paramenta, klekátko, umyvadlo a menší skříň na různé liturgické předměty (kaditelnice, kropenka atd.). Na tyto věci má býti již při plánech sakristie pamatováno. Také na místo pro malá kamínka nesmí býti zapomínáno.

Rozměry i tvar skříní mají býti svému účelu přiměřeny. Často se shledáváme v sakristiích se skříněmi umělecky provedenými, které ale účelu svému docela nevyhovují, a jsou spíše na závalu a na škodu. Nejlepším vzorem jsou nám v tomto ohledu skříně starých klášterů a kostelů. Jsou nejen velmi účelně, ale také vkusně, ba umělecky provedeny.

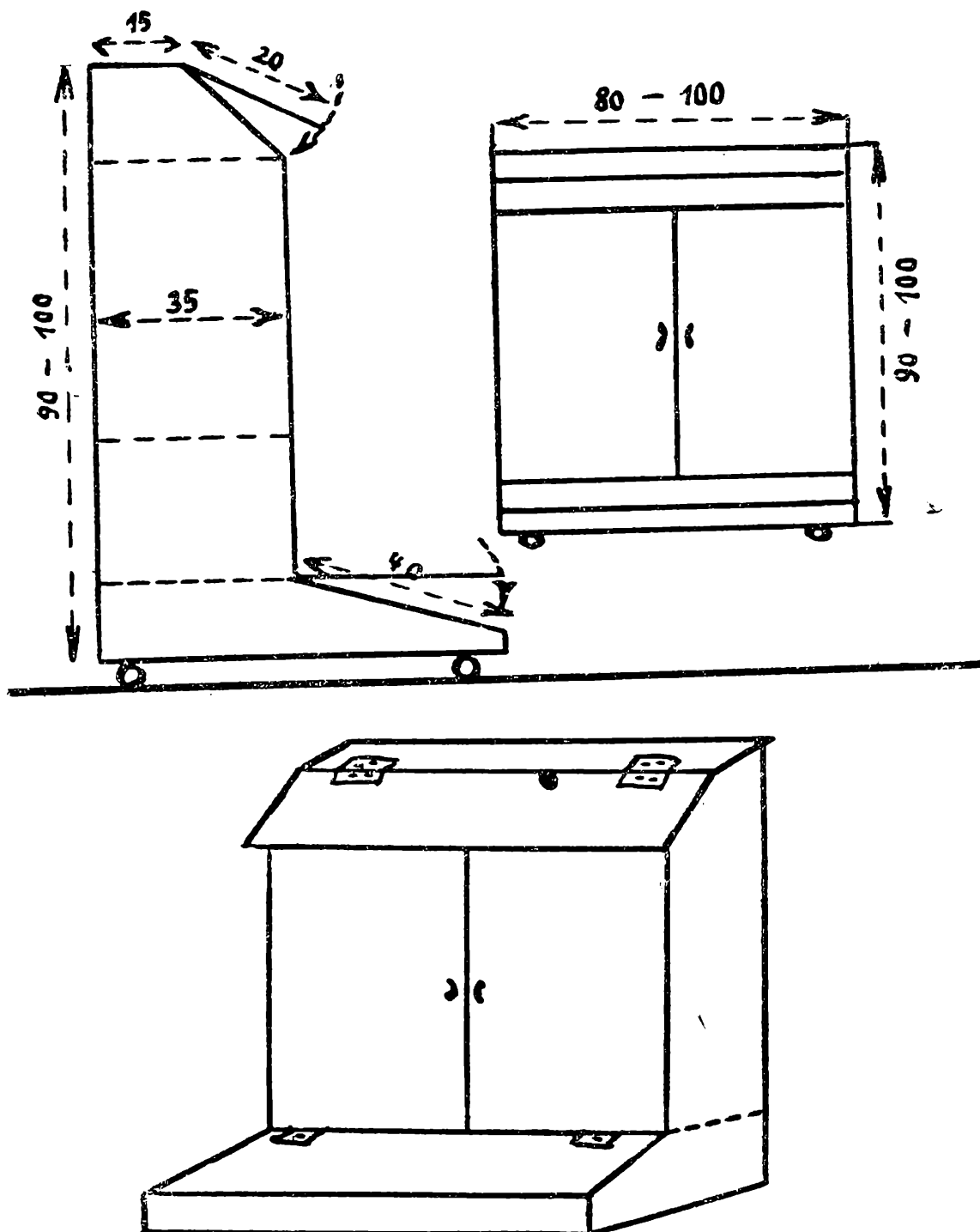
Skříně na paramenta (kasule, dalmatiky, pluviale a j.) mohou býti dvojího druhu: buď se v nich tato paramenta ukládají anebo zavěšují. Nejvýhodnějším jest způsob druhý. Roucha zavěsí se na dřevěné oblouky a uprostřed pomocí háku na tyč do skříně pověsí. Aby se na ně neprášilo, bývají přehozeny ještě nějakou jednodu-

chou látkou. Skříň musí mít dostatečné rozměry, aby všechna roucha (i pluviale), mohla volně viset. Výška skříně musí mít aspoň 2 metry.

Kladou-li se roucha liturgická do zásuvek skříně, musí mít tato také náležité rozměry, aby se roucha volně mohla do nich položit. Dle toho mají mít zásuvky násl. rozměr: 10—15 cm výšky, 1 m šířky a 130—150 cm délky. Pro pluvíaly a baldachýn má býti vyšší zásuvka 20—30 cm. Do nejspodnější zásuvky nemají

býti kladena žádná roucha, nýbrž jiné věci, jako svíce a pod., poněvadž v nejspodnějším místě mohla by vlhkost podlahy mít na látky neblahý vliv. Nebude na škodu, když v zásuvkách nalézají se na přední straně malé dírky, aby vzduch měl dostatečný přístup a zabráňoval plísni.

Na skříni má být volná plocha k položení rouch při oblékání. Nad touto spodní plochou bývají umístěny vhodné skřínky pro kalichy, misály a j. I tyto mají mít řádný rozměr. Mezi stolní plochou a skřínkami vrchními nemá být kromě krajních sloupků žádných jiných podpěr, aby se roucha mohla na vrchní ploše volně

klásti a posunovati. Mezi plochou stolní a vrchními skříněmi má býti ponechána volná prostora ve výši kalicha asi 35 cm. (Viz obr.)

Zásuvky mají se dáti snadným způsobem na jeden zámek uzamknouti. Stejně i skřínky vrchní nutno opatřiti zámkem.

Předměty, méně užívané, ukládají se do depositoria umístěného nejlépe nad sakristií a to na straně sluneční, aby mohly býti řádně větrány.

Někde se činí v sakristii i zápisy do matrik, když je kostel vzdálen od fary. Vždycky se však uplatní stolek, kde by bylo možno psáti. Možno jej řešiti tak, že je současně opatřen zásuvkami, stejně jako klekátko. (Viz obr.)

Liturgické knihy a příručky někdy trpí nevhodným položením, prachem, nepřehledným uložením, takže se cizí nevyzná. Také pro bohoslužebné nádoby nutno zříditi vhodné místo, i když snad se odnášejí jinam. Zajímavě to řešili v jedné sakristii, aby je zloděj nenalezl. Za přední přihrádkou byla vzadu ještě druhá s dvířky, která vyhlížela jako pozadí první. Klíček ke svatostánku má býti uložen tak, aby neměl k němu každý přístup.

Konvičky nutno uložit tak, aby mohla zbylá vlhkost vytéci a do nich nepřišel prach. Purifikatoria možno sušiti na drátu, potaženém látkou, jaký se dříve prodával na zavěšení kravat. Jinde mají zvláštní stojánek dřevěný.

Potřeby pro zaopatřování mají býti pohromadě a označeny. Jak je to trapné, když náhle má kněz zastupovati někoho, je nutno spěchat a nemůžete potřebné nalézt.

Ministranti mají míti na své šaty svoji skříň, při jejímž řešení dlužno pamatovati, že chlapci sami by si věci příliš neurovnali. Na ní může býti pro ně vhodné poučení a pořad jejich služby.

Alespoň jedna stěna by mohla býti kryta dřevem a opatřena věšákem pro zavěšení toho, čeho bude za chvíli zase třeba. Na přípravu uhlí třeba, aby dřevěná podlaha byla alespoň z části kryta plechem. Schůdky jsou dobré skládací, mohou zároveň býti i sedadlem. Náčiní pro úklid je lépe umístiti jinde, na př. ve věži.

Některé věci jsou přímo předepsány, na př. lavabo, tabulka s potřebnými údaji pro cizí celebranty, příprava a díkůčinění a p., to třeba upravit dle pokynů každé diecése.

Každý má něco praktického, to poznáme při prohlídce kostelů. Je-li možno, prohlédneme si vždy také sakristii! Nalezneme někde pěkné zařízení pro katol. tisk a jiné věci, které nás překvapí svou praktičností.

Tento článek chce jen upozorniti a býti popudem ke společnému řešení a využití zkušeností. MŠ.

Církev Českoslov. a Pravoslavná církev

Není pochyby, že východní spojenec protěžuje dnes církev pravoslavnou, i když výchova mládeže prakticky se provádí v du-

chu materialistickém, atheistickém. Nebude to mít vliv na smýšlení a věrouku církve čsl., když tato tak pozorně napíná plachty směrem k proudům doby?

Proto nebude na škodu zopakovati si historii „vzniku čsl. věrouky“, která nebývá zvláště mladším kněžím dost známa. Nelze totiž pochybovat, že znalost odpůrce - a tím čsl. církev pro nás stále jest - může být prospěšná.

Církev československá (čcs) vydala po svém založení 8. 1. 1920 svolání veřejnosti, ve kterém zdůrazňuje základ evangelia, svobodu svědomí, boj proti církvi katolické, jakožto církvi „cizí“ - o věrouce však není zmínky. Její agitátoři dokonce prohlašovali, že „vše bude stejné jako v církvi katolické“ kromě české řeči bohoslužebné, zrušení celibátu a pod., což nám vysvětluje, proč někteří katolíci z nevědomosti tak ochotně přestoupili. Pravdy víry, měly být teprve, jak praví Spisar, „tvořeny“.

Církev bez věrouky ovšem nemůže déle trvat, aniž by se nerozpadla. A tak vidíme v čcs dvojí směr: radikální, který chtěl „referovat“ dosud platné křesťanské pravdy, a směr konservativní, který usiloval o spojení se srbskou církví pravoslavnou. Vítězil na počátku směr druhý, byla podána žádost o přijetí do svazu církve pravoslavné, čcs projevila též písemně ochotu „přijmouti dogmatické učení srbské pravoslavné sjed. církve, vyjádřené sedmi všeob. koncily a modlitbou „Věřím“ a podrobiti se předpisům a zákonům srbské pravoslavné církve s výhradou svobody svědomí a volného vývoje náboženského.

Do ČSR byl vyslán ze Srbska biskup pravosl. Dositej a později do Srbska přibyl první kandidát biskupského svěcení M. Pavlík. Tento vstoupil do kláštera, přijal jméno Gorazd a byl posvěcen na biskupa. Věc byla využita vládou též ve smyslu politickém.

Po návratu Gorazdově do vlasti vypukl však boj mezi biskupem a prvním patriarchou čcs Farským. Nelze se ubránit dojmu, že v pozadí byl boj o křesla, jisté jest, že brzy bylo lze číst prudké útoky Gorazdovy na „nevěřce“ Farského a radikály, kteří prý odhlasovali pravoslavnou věrouku a teď se všemu pravoslavnému vysmívají, na druhé straně zase sepsal Farský svůj známý „katechismus“, ve kterém neopustil jen pravoslaví, nýbrž po mnohé stránce samo křesťanství; boj skončil po mnohých třenicích tím, že 10. srpna 1924 vystoupil Gorazd z čcs. (Týž, který byl za okupace popraven.) Dr. K. Farský se stal prakticky samovládce v nové církvi, III. sněm čcs formuloval nový statut: „Křesťané, kteří usilují naplnit současné snažení mravní a poznání vědecké duchem Kristovým, jak se zachovalo v Písmu a podání starokřesťanském a jak je dochováno národu čsl. hnutím husitským a českobratrským tvoří čcs“.

Věrouka čcs neodpovídá ovšem ani tomuto statutu. Písmo, starokřesťanská tradice, ba i náboženská hnutí česká, těžko vysvětlí skutečnost, že čcs neuznává autority evangelií ani tradice (srov.

na př. Spisarův výrok: „Cčs zaujímá v otázce pouhých duchů vůči Písmu a vůči tradici církevní stanovisko odmítavé!“) Neuznává božství Kristovo, Nejsv. Trojici, vykupitelský smysl Kristovy oběti zmrtvýchvstání jeho, smysl svátostí atd. atd. tím se ovšem neliší diametrálně jen od Církve katolické, nýbrž také od církve pravoslavné. Těžko pochopit skutečnost, že ještě dnes jsou příslušníci cčs, kteří říkají, že je to totéž v cčs jako v katolické; vysvětlit to může jen neznalost a napodobení obřadů katolických v cčs.

Nemůžeme tedy příležitostně koketování cčs s církví pravoslavnou pochopit jinak, než z hlediska negativního, totiž z hlediska společného tlaku na církev katolickou v ČSR. Modleme se za bratry naše zbloudilé, kteří v bouřných letech popřevratových tuto náboženskou společnost založili a dosud vedou. Lad. Vojkovský.

Z D O M O V A

OD 3.—12. SRPNA se konal v Bělušských Slatinách (u Běluše u Váhu) kurs bohoslovců z ČSR. Účastníků bylo asi 105. Přednášky zkušených znalců pastoračního, sociálního, psychologického života se odnášely k praktickým úvahám k zlepšení pastorační práce na venkově i v městě. Zvláště zajímavé byly přednášky, týkající se pastorační práce mezi sezonními dělníky v Čechách a na Moravě, pastorační práce mezi jinověrci, pastorační práce mezi dělnickou průmyslovou mládeží a mezi mládeží středoškolskou. Veliký důraz se kladl také na povznesení liturgického hnutí (mše sv., liturgický církevní rok) z pastoračních myšlenek: Kostel - místo nejvyššího Krále, ať jest vždy čistý, vhodně vymalován, větrán, v zimě zahříván, s lavicemi, ať není po celý den uzamčen, jedním slovem, ať jest tak upraven, aby se v něm věřící cítil dobře. Zpovědnice mají býti malými domečky s uzavíracími dveřmi, aby se kající netísnil tak, že by to bylo nemilé zpovědníkovi i kajícímu. Taktéž i farní budova ať jest místem opravdu otcovským, které by neodpuzovalo. Kancelář prostranná, moderně zařízená, psací stroj, telefon. Zvláštní okázalostí kursu dodala návštěva pánů biskupů, kteří měli zde poradou. Zavítali i k nám a jejich vřelá a upřímná slova se zarývala hluboko do našich srdcí. S velkou radostí a přáním, aby je dobrotivý Bůh dlouhá léta zachoval, přijali jsme jejich pastýřské požehnání. Kurs, jehož se zúčastnili bohoslovci z celé repub-

liky, a do něhož živě zasahovali, zvláště ve večerních debatách, přinese jistě požehnané ovoce. J. M.

EXERCICIČNÍM REFERENTEM pro diecézi olomouckou byl jmenován P. Pelikán T. J.

NA MĚŠTANSKÝCH ŠKOLÁCH bude se od nastávajícího školního roku učit náboženství podle dosavadních osnov pro střední školy. Nakladatelství „Velehrad“ v Olomouci (náměstí Rudé armády 16) vydalo 1937 brožurku Frant. Bureše: „Rozvrh učiva náboženského na středních školách“. Jsou v ní otištěny ony osnovy, poznámky k nim, ukázka podrobného rozvrhu učiva a výchovné směrnice na jednotlivé měsíce.

ČLENOVÉ UNIO APOSTOLICA pražské arcidiecése se sejdou ke konzultě dne 11. září 1946 u sv. Ignáce v Praze, v družinské kapli po pobožnosti kněž. marián. družiny (ve 4 hodiny odpo.).

MATICE CYRILOMETODEJSKÁ upozorňuje, že katechismy dojdou z tiskárny na začátku září. Prosíme důstojné pány, aby si je co nejdříve objednali. Cena 1 výtisku 28.— Kčs. — Ku konci září dojde Katechetika z pera Msgra Dra Kubíčka — III. rozšířené a opravené vydání. O Katechetiku se jeví značný zájem na Slovensku. Doufáme, že si ji u nás opatří všichni bohoslovci, laičtí katechetové, klerici různých řádů. Je to nepostradatelná příručka pro všechny učitele náboženství. Brzy nastoupí nová služba vojenská. Upozorněte je las-

kavě, aby si koupili knihu „Mladý muž se dívá do života“ od Dra Tomáška. Cena 20.— Kčs. Uvažte, že víra nováčků je vystavována značnému nebezpečí na vojně. Vznikla tam instituce, která šíří velmi směle a nerušeně nebezpečný materialismus. Je třeba tomu nebezpečí čeliti aspoň nepřímo. O dialektickém materialismu a marxismu by nastupující nováčci měli býti zvláště důkladně poučeni. Matice CM upozorňuje důstojné pány, že je ochotna vysílati své zástupce na kněžské schůze Jednoty, aby promluvili o školské otázce. Bude nutno tuto otázku řešiti podle předpisů C. J. C. K tomu třeba přípravy a domluvy. Také se doporučuje, aby se

konaly veřejné manifestační školské schůze. V Olomouci se konečně zamýšlí taková schůze v nejbližší době. Důstojní páni z okolí Olomouce se prosí, aby na tuto schůzi upozornili zájemníky a tito se jí zúčastnili. Bližší datum se veřejnosti oznámí. Také letáky o škole jednotné, státní, vyjdou. Tisk jejich se zdržel nikoliv vinnou Matice CM. Upozorňujeme, že brožura „Ze školy do života“ se hodí také pro studující z vyšších tříd střed. školy, jakož i kniha „Mladý muž se dívá do života“. Katoličtí rodičové měli by tyto knihy koupiti pro svoje studující na vyšších třídách střední školy a na škole vysoké.

ZE SVĚTA

KATOLICKÁ ŠKOLA V RAKOUSKU. Rakouští katolíci doufali, že po pádu nacismu bude platit školní statut z doby před anšlusem. Zvláště se očekávalo, že školy soukromé, jež byly brutálně zavřeny režimem hitlerovským, dostanou po osvobození ipso facto právo znovu zahájit vyučování. Přihlásilo se mnoho kandidátů na slavnou kolej jezuitskou v Kalksburgu a Feldkirchenu a benedikťinskou v Kremsmünsteru a ve Vídni. Ale doposud čekají marně. Stát nejeví zájem o zrušení stavu věcí, který zavedl tyranský režim Hitlerův. Určité strany se ostentativně napořád prohlašují za demokratické, přizpůsobují se příliš ochotně opatřením, zavedeným nacisty ve školní otázce. Stejně jako nacisté, i oni nechtějí znát práva rodičů a Církve. Aby se ukázala změna a velkodušnost, bylo rozhodnuto, že se školy soukromé mohou otevřít, ale: 1. vyňaty jsou katolické normální školy pro učitelky; 2. není dovoleno, aby katolická soukromá škola změnila titulára, a 3. školám, potlačeným nacisty nebyla dána možnost, aby zahájily vyučování. — Tyto školy musí podat žádost o autorizaci a předložit důkazy, že jejich školní materiál — Němci tak rozkraden — je téže kvality jako na školách veřejných a zvláště, že jejich působení nebude tvořit pro veřejnou školu žádnou konkurenci.

25LETÉ JUBILEUM PAX ROMANA. Od 27. srpna až do 5. září bude

konat Pax Romana ve Friburgu svůj 20. kongres, při kterém bude vzpomenu 25letého jubilea založení. Tato mezinárodní asociace vykonala skutečně dílo velmi záslužné a plodné na mezinárodním fóru katol. studujících, i v oboru intelektuálním a duchovním a snažila se o sblížení elity celého světa a o obnovení sociálního řádu křesťanského. Na manifestacích, jež započnou na březích Neuchatelského jezera a budou pokračovat ve Friburgu, proberou se témata: budoucnost P. R., vztahy P. R. k velkým organizacím mezinárodním (katolickým, protestantským, neutrálním), pomocná akce P. R., co studenti očekávají od P. R. a naopak, výměna studujících a pobyt v cizině atd. (La Croix 8.—16. srpna 1946.)

SLAVNÝ NÁVRAT KARDINÁLA TIENA DO ČÍNY. 2. června očekávalo na šanghajském letišti slavný příjezd kard. Tiena velké množství věřících a četní zástupci čínského duchovenstva. Kard. Tien vracel se do své vlasti přes Evropu a Ameriku a na své cestě byl všude vřele pozdravován. Po svém návratu sloužil pontifikální mši sv. v ohromné katedrále ži-ka-vejské na intenci Číny. 7. června odjel zvláštním vlakem, který mu dala k dispozici sama čínská vláda, do hlavního města Nan-kingu. Cestou byl pozdravován na každém nádraží shromážděnými katolíky toho kterého kraje. Po příjezdu do hlavního města odebral se kardinál k náhrobku Dra

Sun-Yat-Sena, aby vzdal čest památce „otce republiky“. Tentýž den tlumočil rozhlasem požehnání papežovo celé Číně. — 10. června přijal v soukromé audienci kardinála maršál Čankajšek. Po něm přijal kardinála nankinský prefekt Ma. Následovaly audience u ministra zahraničních věcí, gen. Marshalla, amerického zplnomocněnce v Číně, gen. Li-Yen-Niena, u min. výchovy Chu-Chia-Hua, u syna Dra Sun-Yat-Sena pana Sun-Ko,

a u jiných čelných osobností, kteří si považovali za čest pozvat k sobě kard. Tiena. — Konečně 14. června opustil kard. Tien Nanking, aby se vydal do svého původního biskupského sídla Tsing-Tao. Cestu vykonal v osobním letadle maršála Čankajška. Tím ukázala Čína, radostná, hrdá, plná vděčnosti, že plně pochopila celý význam gesta, jímž Řím vyznamenal jejich zemi.

H O V O R N A

VYDALI JSME ZNOVU osvědčené letáky: „Pozdě“ (značka 1—42) pro ty, kteří přicházejí pozdě na mši sv. — *Dívko, čím chceš býti, svatyní nebo hračkou?* (znač. 1—40). O čistotě. — *Jinochu, tvoje odpovědnost* (1—39). — *Nikdo vás nesváděj marnými řečmi!* (1—43). Všeobecně o čistotě. — Každý letáček stojí 20 hal.

K DNEŠNÍMU ČÍSLU PŘIKLÁDÁME: 1. Vzorek titulní stránky a stránky textu Nového Zákona. Je to zároveň vzorek kvality papírů a formátu. — 2. Reklamu dětského časopisu „Radostné mládí“ — 3. Leták povzbuzující k subskripci na knihu o Zjevení sv. Jana od P. Navrátila. — Doporučujeme, ale prosíme, abyste tuto knihu nezaměnili s naším vydáním Nového Zákona, a abyste neposílali peníze na „Zjevení sv. Jana“ Exercičnímu domu, nýbrž na adresu *Dp. Navrátil, farář, Bílá Lhota u Litovle*. Jinak by nastal zmatek.

NEREKLAMUJTE přílohu „O knihách“. Bude přiložena k příštím čís.

NÁBOŽENSKÉ ŠKOLNÍ PŘÍRUČKY: Th. Dr. Bedřich Augustin, Základní náboženská nauka (Apologetika). Čtvrté nově upravené vydání. „Vyšehrad“, Praha 1946. Cena 40.— Kčs. — Th. Dr. Bedřich Augustin, Věrouka. Liturgika. I. vyd. „Vyšehrad“, Praha 1946. Cena 40.— Kčs.

KDO z dpp. si přeje jakoukoliv slovenskou knihu náboženskou, ať se obrátí na Farský úřad Lehota pri Nitre.

PRO KNĚZE NA ODPOČINKU! V Záblatíčku u Dívčic, 25 km od Čes. Budějovic, je filiální kostelík s farou bez kněze. Lid dobrý, pastorence snadná. Dráha v místě, snadné železniční spojení na Prahu i České Budějovice. Bližší informace u předsedy kostelního spolku p. Davida v Záblatíčku u Čičenic, jižní Čechy.

OBSAH:

Bible a dnešní úkoly duch. správy	545	Církev Českoslov. a Pravosl. církev	556
Z kněžských porad na Sv. Hostýně	549	Z domova	558
Dr Štancel, Komu patří děti?	551	Ze světa	559
Sakristie	552	Hovorna	560

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Čes. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt.spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. 1A 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Proč právě překlad Sýkora-Hejčl?

Nové vydání Nového Zákona, které nyní pořizuje Exerciční dům ve Frýdku, podává překlad Sýkorův, přehlédnutý Hejčlem (1933, 1937), úvody a poznámky jsou někde nepatrně upraveny, aby lépe vyhovovaly nynější češtině.

Vyskytly se ještě hlasy, aby se tento text nevydával, že je zastaralý, že je třeba něčeho moderního. Je pravda, že i tento text má své nedostatky; vždyť pod sluncem není nic dokonalého. Říci však, že v úpravě Hejčlově je zastaralý, není myslím správné. Stačí si přečísti bez zaujatosti několik kapitol, a budeme uchvá-
ceni lapidárností a posvátností mluvy. Není to ovšem běžná češ-
tina konverzační, — která není ani vhodná pro vyjádření tak
svatých věcí, jako je zjevení Boží — nýbrž sloh vážný, povzne-
sený nad denní všednost, vědomý významu jednotlivých slov,
jehož slavnostnost je zvyšovaná občasným užitím přechodníku,
ale ne násilně nebo groteskně. Slova zastaralá jsou vesměs na-
hrazena moderními. Slovosled je celkem také správný, až na
některé maličkosti, gramaticky je překlad bez výtky.

Co se týká poznámek, není jich málo (jako na př. v němec-
kém Röschovi), jsou velmi četné, ale žádné zbytečné povídání;
jsou věcné, obsažné, exegeticky zdravé a umírněné, dogmaticky
hluboké a týkají se téměř všech míst, která potřebují objasnění
(což je velická přednost před Röschem), takže prakticky nahradí
příruční komentář. Jsou nedoceněné. — A vůbec jméno našeho
největšího biblisty Dra Hejčla zaručuje poměrnou dokonalost díla.

Nevadí snad překladu, že je pořízen podle Vulgáty, když
přece sv. Otec Pius XII. doporučí překlady z původních jazy-
ků (v encyklice O časovém podporování biblických studií)?
Celkem ne. Poslyšme, co praví o svém překladě Sýkora sám
(v úvodě): „Překládal jsem podle Vulgáty se stálým ohledem na
text řecký, ale tak, že stejným, ano větším právem lze říci, že
jsem překládal z textu řeckého se stálým ohledem na text Vul-
gáty.“ A skutečně nepřehání. Slova neb věty, které má Vulgáta
navíc, jsou v hranatých závorkách, pozná se tedy hned, co je
řecký originál a co Vulgáta. Nejdůležitější varianty jsou také
vyznačeny v poznámkách.

Ideální by ovšem byl nový kritický libozvučný překlad z

řečtiny. K němu směřuje velmi šťastně Doc. Dr. Jan Merell. Zatím vydal v novém překladě s výkladem několik listů sv. Pavla (Slovo Boží, 1942). Překládá pečlivě, český dokonale, drží se dosavadního překladu Sýkora-Hejčl a odchyluje se od něho, jen kde je to nutné (což jest jistě jedině správné, stavět dál na dobré domácí tradici). Jeho text jest lepší než Sýkora-Hejčl. Jediná vada — není *to dosud celý* Nový Zákon. A ten my potřebujeme tak nutně, tak naléhavě, bez odkladu, v největším možném nákladu.

V poslední době pokusili se i jiní o překlad Nového Zákona (Dr. Škrabal, Dr. Col, Konst. Miklík), ale — pokud vím — všichni na základě Vulgáty (pozn.: není to trochu známkou malé organisace naší vědecké práce?). Z nich má překlad i s poznámkami hotov Dr. Škrabal. Nezdá se mi však býti dosti prozíravé, zcela nový a neznámý překlad a výklad najednou rozšířiti ve velikém nákladu mezi lidem, když se neví, jak bude odborníky přijat (i co se týká překladu samého, i poznámek); možná bude mnohem dokonalejší než Sýkora-Hejčl, ale možná že i ne. Proto by snad bylo rozumnější, vydat nové překlady v menším nákladu nebo vydat jen vybrané části z nich (na př. některé evangelium, list...), aby veřejnost mohla poznat a posoudit jakost díla. Který by se osvědčil jako nejlepší, ten by pak později nahradil Sýkoru-Hejčla.

Kdo toto všechno klidně uváží, zajisté uzná, že přání našeho nejdůstojnějšího episkopátu, aby se vydal znovu ve velkém nákladu Sýkora-Hejčl, je v daných okolnostech velmi rozumné, ano jedině možné, když dosud není jiného lepšího a osvědčeného překladu celého Nového Zákona.

Co dříve?

Oceňují-li někdy vldp. faráři mezi sebou svou činnost, zdůrazňují zejména, jak kdo dal svůj kostel do pořádku, jaké investiční, či opravné práce podnikl, co ho to stálo atd. I když je péče o dům Boží jednou z hlavních starostí farářových, není přece první a jedinou. Nutno totiž budovat dvojí dům Boží. Především onen v duchovním slova smyslu — toť společenství všech duší ve farnosti bez rozdílu třídního (být k chudým i bohatým i bez rozdílů politických) farář patří nejen jedné straně, nýbrž všem jako otec.

Tím nechci tvrdit, aby se dům Boží nechal pustnout. Nao-pak, kostelu se musí věnovat hodně práce. Ale jen v živé farnosti nalezne její správce dosti pomocníků, v níž se musí vzbudit zájem o jejich kostel. Jako není ideálem kázat přeplněnému kostelu, který se podobá trochu zaprašené stodole, tak by nepotěšil zjev několika věřících v lavicích skvělého interieru, bezvadně opraveného, doplňovaného a opatrovaného. Kdybych se ale měl rozhodnout, snad bych dal tomu prvému přednost. Tohle povídání nejsou vymyšlená slova. Bývá farář buď skvělý

kazatel, rádce, přítel a otec všech, zkrátka dobrý pastýř, ale nemá, jak se říká buňky třeba pro technické potřeby, opravy, doplňky, někdy i pro umění atd. Na druhé straně však znám dobrého faráře, který nevládne tak dobře slovem, jako třeba štetcem, který upne své srdce umělecké bytí neživé věci dříve než nesmrtelné duši svého farníka. Čili prakticky: Jsme pastýři duší. O jejich spásu nám musí jít na prvním místě. Tisk, škola, naše návštěvy, příležitost křtu, svateb i pohřbu musí být využita. Na druhé straně nás váže aspoň svědomitost, abychom občas prohlédli uschované paramenty (jsou-li v suchu), všimli si jak je postaráno o čištění kostelního prádla, vybídli horlivé členky Katolické Akce, aby si vzali na starost výzdobu oltářů, poděkovali jim (to je důležité!), prohlédli půdu, střechu, (nezatékali-li) a lana k věčnému světlu a lustrům, aby někomu nespadly na hlavu.

Znovu zdůrazňuji, zainteresovat věřící, naznačit jim plány, podnikat pak podle posudku znalců a odborníků, které všechny musíme získat svým kněžským působením pro věc Boží. Vštípit jim, že pracují na věci bohumilé a záslužné, prostě pro kostel a ne pouze pro svůj řemeslný výdělek. Myslím, že tím docílíme leckde rychleji pomoci, než úřadováním s patronátem. Teď asi řeknete: Pěkně si to ten panáček představuje, rád bych viděl, jak to sám u sebe praktikuje. Ano, všude se dnes naráží na mnohé překážky, ty nechci řešit, toto je pouze pár zkušeností. Rozhodně obětavá práce v pastorační duši nalezne zase obětavé spolupracovníky na nutných pastoračních prostředcích, především — kostelu!

J. B.

Přesnost na kazatelně

Homiletická příručka z roku 1911 pro stavovské promluvy v kapitole o klení obsahuje příklady, které uvádíme doslova:

„1. Herr Gott = Pane Bože! je německé. Klející říká ta slova, ne, aby Boha vzýval, ale tupil asi takto: Pane Bože! Kdybybych Tě dostal do ruk, to bych si na tobě zchladil žáhu.

2. Krucifix je latinské = kříž s Ukřižovaným. Crux = kříž, effigies = tělo Páně. Krucifix do tebe = Ukřižovaný ať je ti trestem, zkázou. Při výslovování krucifix je to asi tak, jako na šv. kříž naplíní ...

3. . . Ty sakramente, co to znamená? Tolik jako: „Tys mí protivný, ohavný jako svátost oltářní.“ „Tisíc sakramentů do toho,“ jest jako: „Svátost oltářní buď tisíckrát nástrojem mého hněvu a tobě záhubou.“ Znáte co znamená slovo toto, sudte, není ničím tak klíti?

To jest výrazem autorovy snahy po vyjádření věčného významu klení.

Psychologicky tento výklad jest však nevhodný. Víme, že

v našich zemích slova, jichž se používá ke klení, jsou obyčejně zkomoleniny, kterým se nerozumí. Jsou výrazem hněvu, aniž by se myslelo na skutečné rouhání, i když určitý výraz jest ve své původní nezkomolené formě rouháním. Objektivně v řeči lidu, který jí rozumí, jest hříchem těžkým, v našich krajích jest obyčejně hříchem léhkým.

Takové homiletické zpracování jest na úkor křesťanské nauky. Místo násilného výkladu výrazů, měl autor vložit všechnu snahu do motivace.

Z oboru mravovědy zmatek by mohlo způsobiti na př. v dětském svědomí, kdyby se všechny poklesky proti šestému přikázání označily jako těžké.

Ve věrouce se nejvýrazněji ukáže přesnost theologa v nauce o posledních věcech. Zde ovšem staří kazatelé ve snaze o působivost slova v podrobných líčeních ukazovali dohady fantasmie, na př. v nauce o pekle.

Obsahuje-li povinná nauka víry o zavržení jeho existenci, věčné trvání, muka duše a smyslů, a pojem ohně, který theologové různě vykládali, pak působivost tohoto kázání nebude záviseti na přehnaném líčení muk zavržených, zvláště užívalo-li by se k výkladu různých soukromých zjevení. Neboť dnešní člověk k takovému znázornění se staví kriticky. Spíše se nemíne se svým účinkem tato pravda podaná ve světle rozumu, s použitím textů Písma sv. dle moderní exegese a celá nauka podaná dle nynějšího stavu theologie, jak jej podávají moderní dogmatiky. Říká-li se, že toto kázání má otrást dušemi (dle sv. Ignáce rozhodnout pro bezhříšný život v budoucnu), pak třeba být kritický při používání příkladů, vypočtených na citlivost, a vhodně je uvést („zarámovat“).

Neboť ohledy na cit a působivost slova nesmějí být na úkor věčné přesnosti katolické nauky dle příkazu: „Učte . . .“ (Mt. 28, 19). Pozoruje-li se dnes při popularisování jistých světských poznatků matení pojmů, nepřesnost ve výměrech a najdou-li se i v práci vysokoškolského profesora naukové nepřesnosti (snad ovšem ve snaze po „zlidovění“), pak to nemůže být v theologii, třeba popularisované na kazatelně, neboť to vyžaduje úcta k pravdě Boží a lidu, jemuž patří vždy to nejlepší.

Sedmibolestná

Ant. Šuránek

Dvakráte v roce nás vede posvátná liturgie k Matce Boží trpící pod křížem: na jaře o bolestném pátku, kdy chce, abychom rozjímalí bolesti Matky Vykupitelovy pod křížem kalvarským a v podzimu, kdy se sklízají plody, abychom pozdravili Marii pod „křížem povýšeným“ jako vítěznou královnu mučedníků. Jako měla podíl na ponížení ukřižovaného, na jeho koruně tvrdé, tak padá na ni lesk s koruny jeho slávy. Ta, která zasívala v slzách, sklízí

s radostí. Prožívala hořké utrpení, požívá „blahého účinku umučení“. (Meš. modlitba.)

Statečná novozákonní *Judit* si zaslouží, aby byla pozdravena zástupci lidstva: „Požehnaná's ty, dceró Hospodina, Boha nejvyššího, nade všechny ženy na zemi! On skrze tebe na nic přivedl nepřátele naše. On dnes jméno tvé tak zvelebil, že nevymizí chvála tebe z úst lidí, ale pamětlivi budou, žeš pro ně, pro tíseň a svízele národa svého, nešetřila života svého, ale přispěla jsi na pomoc, aby ten národ nezahynul před obličejem Boha našeho“. (Epišt.)

Svátek *Jména Panny Marie* byl zaveden na oslavu odvrácení vpádu mohamedanismu do střední Evropy vítězstvím Jana Sobieského u Vídně (12. září 1683). Co by to znamenalo pro Evropu, chápeme dobře po této válce. Šlo o mohutné šiky, šířící učení Mohamedovo ohněm a mečem. Jak by vypadala střední Evropa dnes, kdyby nebyla přimluvou druhé Evy, drtící hlavu satanovu, uchráněna!

Svátek *Sedmibolestí* byl zaveden r. 1814 Piem VII. na vděčnou paměť jeho návratu z potupného zajetí Napoleonova. To byl jiný způsob tažení satanova. Blud, který vypučel v křesťanstvu o všemoci státu. Maria drtila všechny bludy. „Nešetřila života svého“ pod křížem, má na zřeteli i u trůnu Syna svého „tíseň a svízele národa svého“. Až budeme moci klidněji sledovat v Dějinách vývoj a spád událostí, zjistíme, jak mocně zasahovaly do toho vývoje právě mariánské svátky, kdy křesťanský lid z duše své volal k nebeské Matce. Kam spěchávaly za války utrápené ženy a dcery vězňů a odsouzených? Kdyby mohly vydat svědectví zdi, oltáře a zpovědnice svatyně hostýnské!

Jsme unaveni válkou. Nebylo lze po ní nervům oddechnout. Převrat žádal nové vypjetí sil. A požadavky se stupňují. Maria nás povzbuzuje svým příkladem a posiluje svými přimluvami, abychom měli odvalu se dokonale obětovat, „nešetřit pro tíseň a svízele národa svého - života svého, ale přispět na pomoc, aby nezahynul“.

Je nebezpečí, že únavou ochabneme, ztratíme svěží zájem o okamžité potřeby doby, zatrpkneme. U Marie, kterou jsme nazvali se sv. officiū o Svátku jejího Neposkvrněného Srdce: „spes mundi“ — není toho nebezpečí. Stála pevně pod křížem, stojí pevně i před trůnem svého Syna. Neopustí svého lidu i kdybychom zapomněli úsilovně volat: „Pomni, Panno, Matko Boží, před tváří Páně, abys přimlouvala se za nás, aby odvrátil hněv svůj od nás“. (Obětování).

Je v našem lidu tolik vznětlivosti, povrchnosti. unáhlenosti. Po prvním převratu byl sražen s tichým souhlasem vedoucích autorit mariánský „sloup“, po druhém převratu jsme byli bolestně dotčeni hrubostmi, jimiž se sahalo na mariánský svátek Nanebevzetí. Tak rádi si zahráváme s ideologiemi. Jeden blud - západní byl zadržen. Žije však v bludu novém východním. Což není ten východní blud z těchže kořenů jako západní? A nejsou východní

Slované otrávení jedem, který byl připraven jejich západními nepřáteli? Pobloudilými filosofy? Jaké to vychytralosti a zmatky!

Maria, Matka sedmibolestná - má trpící lidstvo ve svém neposkvrněném Srdci. Je dle zászvětné modlitby Pia XII. z roku 1942 „Matka a královna světa”. Sv. liturgie mluví o její „mnohonásobné a nejdobrotivější přímlově”. (Secr.) Je „matka krásné lásky a svaté naděje”. Mater sanctae spei. Spes mundi. Nezapomene na slova ukřižovaného syna: „Ženo, hle, syn tvůj,” hle, lid tvůj! Jde o to, aby ten „Syn” nezapomněl na slova Kristova: „Hle matka tvá!” (Evang.) De Maria numquam satis. Zdravá úcta mariánská sjednotí západ s východem a mohla by zachránit lidstvo před novou katastrofou.

Mohamedanism. Napoleon. Jaké jméno by mohlo býti v budoucnosti slavnější, než jméno té, která dosud zdrtila všechna bludářstva! Kristův kříž už zvítězil. A Sedmibolestná je mocná svými prosbami pod tímto křížem povýšeným, oslaveným!

Pro zpovědníky

Disposice zpovědníka.

Medice cura te ipsum! Mám léčit duše choré, mám čistit duše pošpiněné, mám povzbuzovat a napomínat - a sám zůstat špinavým, nemocným, chybám podrobeným? Pamatuj: od Tvé zpovědnice odejdou dnes snad desítky duší, jež jsi očistil jen Ty odejdeš ze své zpovědnice zaprášený a špinavý?

Neměl by ses bát, nebudeš-li sám čistý a svatý, že výsledek Tvého zpovídání bude v pravém kontrastu se svatostí úkonu, že duše, přicházející k očistě ještě svým jazykem nedosti čistým poskvrníš?

Medice cura te ipsum! Budeš léčit, dávat rady ale nezapomeň: řídíš se sám tím, co radíš jiným, užíváš sám prostředků, jež budeš doporučovat svým kajícníkům? Nebud' pošetilým!

Jdeš vykonávat soud! Dej pozor, abys, zatím co jiné budeš soudit, neodsuzovals sám sebe!

Víš, co je ze všech věcí a zaměstnání nejbožštější? Pracovat na spáse duší a kde nejvíc zastupujeme Božského Spasitele v této úloze? — Víš tedy, kam se ubíráš, jaká práce tebe čeká při zpovídání, ale víš také, že bez milosti Boží nemůžeme nic učinit, že každý dar a každé dobro je od Otce světél, desursum est! Oč více to platí o spáse duší, o spasném zpovídání! Nezapomínáš se modlit k Duchu Svatému za sebe i za své kajícníky?

Zpovědník svatého Jana Bosca, blahoslavený Josef Cafasso, říkával: Nevstupujme nikdy do zpovědnice, aniž bychom sami předem nevyúčtovali s Bohem a nepomodlili se aspoň jeden Pater, Ave a Gloria. Je to málo, ale bude to vždy naším bojovým signálem, první naší ranou proti peklu. A pak tato krátká modlitba nejen zbystří naši pozornost a zaslouží nám požehnání Boží, ona

pomůže i kajcníkům, kteří si řeknou: Jestliže zpovědník potřebuje se pomodlit a doporučuje se Pánu Bohu, co teprve my! Vždyť zde se nežertuje. Vskutku stačí tento okamžik modlitby, abychom změnili zevnější chování a usebrali se na mysli.

Je nám modlitba něčím obtížným, je nám rozjímání něčím nezvyklým? Pak pamatujme na slova církevního učitele, sv. Alfonse, který praví, že zpovědník k správnému vykonání svého úřadu musí být mužem nevšední zbožnosti, quam certe numquam assequetur ille, cui oratio non est per familiaris, nec meditatio cibus quotidianus: etenim alia via lucem et gratias huic tanto muneri (etiam ipsis angelicis humeris ut dicitur formidando) necessarias obtinere nemo potest.

Ovšem nejedná se jen o nějakou tu modlitbu před zpovídáním, nejedná se jen o to, aby nám rozjímání bylo každodenním pokrmem, ale je nutno, aby zbožnost zářila i z našeho zevnějšího chování. Málokterý světec byl tak proti nápadné zevnějškovosti, jako svatý František Saleský, ale přece i tento světec mluví o určitém zevnějším chování při zpovídání. Doporučuje zvláště vážnost a skromnost. Co se týče oděvu, jsou předpisy známy u nás klerika, štola, biret na hlavě. Jinak máme slušně sedět s tváří laskavou a vážnou, neměnit výraz obličeje, nedávat najevo nějakým způsobem nudu nebo únavu. A zajisté duch zbožnosti se bude projevat i při kněžském napomenutí a povzbuzení - nebude nějaké odříkávání, jako na mlýnku, ale slova vážná a laskavá - naše zbožnost bude patrna i z pronášení rozhřešující formule a ze znamení sv. kříže, jak na začátku - a k tomu ať nás povzbuzuje myšlenka, kolik milosti potřebuje kolikrát kajcník, aby se vskutku upřímně ze všeho vyznal! A modlitba na konci - nejen příklad, ale též vzpomínka a obava o budoucnost kajcníka - kolik potřebuje zase síly ke konání dobra a k snášení zla - tedy naše modlitba není něčím vedlejším, ale velmi důležitým přínosem k nápravě kajcníka.

Ž kněžských porad na Sv. Hostýně.

Dr. Vašek: Základní křesťanské zásady uprostřed soc. revoluce. Cituji nejnovější prohlášení Pia XII., nám ještě málo známé: „Je neodvolatelný požadavek, aby statky, jež Bůh stvořil pro všechny lidi, plynuly rovněž všem podle zásad spravedlnosti a lásky. Každý člověk má od přirozenosti základní právo užívat hmotných statků země“. (Svatoduš. promluva 1941.) Společnost je pro člověka a ne naopak. Kristus je Spasitelem duší, ne statků.

Důstojnost lidské osobnosti vyžaduje normálně jako přirozený základ žití právo na užívání pozemských dober, jemuž odpovídá základní povinnost zaručiti vlastnictví podle možnosti všem. (Vánoční projev 1942)

V rodině nalezne národ přirozený a plodný kořen velikosti a moci, když soukromé vlastnictví je podpěrou rodiny.

Socialisace ano, když je to nutné pro všeobecné blaho.

Důležitější než sociální reforma je mravní reforma. Nejlepší instituce a nejlepší zákony nejsou k ničemu, dostanou-li je do ruky lidé nemorální.

Dominik Pecka: Mnoho se mluví o reformě školy. Méně o reformě učitele. Nejméně o reformě života. A přece, škola nebude lepší, dokud nebude lepší učitel a dokud nebude lepší život.

Školu je třeba chápat v souvislosti s životem. Škola je část života. Je třeba reformovat život: rodinu, literaturu, umění a vůbec vše, co na dítě působí.

Jiná je výchova, je-li pokládán člověk za chytrou nadopici, jiná, je-li pokládán za tvora k obrazu Božímu učiněného.

Náboženství je v naší škole sice vyučovacím předmětem zařazeným do rozvrhu hodin, ale není v ní vyučovacím a výchovným principem.

Bylo nesčetněkrát zjištěno, že mládež se nedává tak uchvacovat ideami, jako osobnostmi: *Vychováváme tím, čím jsme*. Emerson: To, co jsi, mluví tak hlasitě, že neslyším, co povídáš.

Lidé zapomněli většinou čemu je katecheta učil, ale nezapomněli, jaký byl a jak se k nim choval.

Různými anketami bylo zjištěno, že nejmnocnějším motivem víry u mládeže je *láska ke Kristu*. Proto je třeba do středu vyučování náboženského postavit osobnost Ježíše Krista.

Liturgie církevního roku není ničím jiným než mystickým zpřítomněním života Kristova. Proto v živé účasti na liturgii je kořunou náboženského vyučování. *Náboženství není jen nauka, nýbrž především život jakožto účast na životě božském.*

Děti nemilují učený suchopár, nýbrž život, názornost, jasnost, konkrétnost.

Náboženství a život? To: „a“ musí zmizet. Naším cílem je náboženství v životě a život v náboženství.

Je dobře vyvrcholit hodinu náboženství nábožensko-mravním aktem: buď konkrétním předsevzetím, náboženskou písní, modlitbou, a to na určitý a dětem blízký úmysl (za rodiče, za učitele, za vlast, za duše v očistci).

Naše škola je atheistická, ne-li antikristická. Proti tomu CJC „*Pueri catholici scholas acatholicas, neutras, mixtas . . . ne frequent.*“ Naše učebnice zatajují jméno Boží!

Tajemství výchovy je sebevýchova.

Dialektický a historický materialismus

Dr Bedřich Vašek :

Budu mít na zřeteli tu formulaci, která je dnes u nás nejběžnější, to jest Stalinovu, vyslovenou v publikaci s titulem: O dialektickém a historickém materialismu.

Ukáže se , že je to herese, a sice celá soustava bludů, ba že toto učení podvrací víru hluboko v samých základech. Je to herese soustavně a intensivně propagovaná mezi dělnictvem, vojáky, učitelstvem, profesory, vůbec mezi inteligencí, ve školách všech stupňů. Když jsem potřeboval nový výtisk, ve velkém, nábožensky bezbarvém knihkupectví, prodavačka mi řekla: Prosím, nemáme zrovna na skladě ani výtisk, rozebraly to asi děti.

Podám 1. základní věty nauky dialektického a historického materialismu, 2. jejich význam pro praktický život, 3. jejich posouzení.

I. ZÁKLADNÍ VĚTY DIALEKTICKÉHO A HISTORICKÉHO MATERIALISMU.

I. materialismus.

a) Dialektický a historický materialismus jest skutečně *materialismus*, uznávající v podstatě jenom hmotu.

Stalin takto formuluje materialismus Marxův, s nímž se ztotožňuje: Svět je podle své přirozenosti materiální, mnohotvárné zjevy ve světě jsou různé druhy pohybující se hmoty, vzájemná podmíněnost jevů, zjišťované dialektickou metodou, jsou zákonitostmi vývoje pohybující se hmoty, svět se vyvíjí podle zákonů pohybu hmoty a naprosto nepotřebuje „světového ducha“ (St. 17.). Stalin podává souhlasně s Leninem Herakleitův názor: Svět, jediný ze všeho, nebyl stvořen nikým z bohů ani z lidí, nýbrž byl, jest a bude věčně živým ohněm, zákonitě se vzněcujícím a uhasínajícím. (St. 14.). Dle Stalina dále vychází marxistický filosofický materialismus z toho, že hmota, příroda a bytí jsou objektivní realitou, existující mimo vědomí a nezávisle na něm, že hmota je prvotní, že myšlení je produktem hmoty, která dosáhla ve svém vývoji vysokého stupně dokonalosti, totiž produktem mozku, mozek pak orgánem myšlení, že proto nesmíme odlučovat myšlení od hmoty, nechceme-li propadnout hrubému omylu. (St. 14.) Cituje Engelse: *Hmota není výtvořem ducha, nýbrž duch sám je jen nejvyšším produktem hmoty.* (St. 14.).

Jiné doklady pro tuto nauku. Engels ve spise Ludvík Feuerbach, český překlad Praha 1932: „Mimo přírodu a lidstvo není nic; vyšší bytosti, vytvořené naší náboženskou obrazností, jsou jen fantastickým výtvořem naší vlastní bytosti.“ (Str. 41.) „Duch je toliko nejvyšším výtvořem hmoty“ (Str. 45.)

1) Cituji vydání „Svobody“ v Praze 1945, pod zkratkou St. (na př. St. 13 myslím toto Stalinovo dílko strana 13).

Marx: „Naše vědomí a myšlení, ať se zdá nadmyslné, jest výtvořem hmotného tělesného orgánu, mozku.“ (Sebrané spisy I 4439.) „Myšlenku nelze oddělit od hmoty, která myslí.“ (Tamtéž I. 400.)

Lenin, sv. XIII. 288: „Obraz světa je obrazem toho, jak se hmota pohybuje.“

Tento materialismus není však materialismus vulgární. Engels v dopise Konradu Schmidtovi 25. I. 1894: „Lidé si dělají sami své dějiny, ale v daném prostředí, které jim ukládá jisté podmínky.” Stalin s důrazem uznává „Nesmírný organisující, mobilisující a přetvářející význam nových ideí, nových teorií, nových politických názorů.” (St. 20.)

2. *Materialismus dialektický.*

Dialektikou se za starověku rozumělo umění dopídit se pravdy odhalováním rozporů v úsudcích odpůrce a překonání těchto rozporů... Tento dialektický způsob myšlení, aplikovaný později i na přírodní zjevy, se přeměnil v dialektickou metodu pozorování přírody, v metodu, která pozorovala přírodní jevy jako věčně se pohybující a měnící, vývoj přírody pak jako výsledek vývoje rozporů v přírodě, jako výsledek vzájemného působení protikladných sil v přírodě. (St. 6.)

To znamená čtverou věc. a) Jevy nepochopíš izolovaně, nýbrž jen, budeš-li zkoumati v nerozlučné souvislosti s okolními jevy, v jejich podmíněnosti s jevy okolními. b) Néchápejte přírodu jako stav klidu a nepohyblivosti, ztrnulosti a neměnnosti, nýbrž jako stav nepřetržitého pohybu a změny, nepřetržitě obnovy a vývoje, kdy stále něco vzniká a se vyvíjí, něco hyne a dožívá. c) Chápej vývoj v přírodě jako takový, který přechází od nepatrných a skrytých kvantitativních změn k změnám zjevným, změnám radikálním, k změnám kvalitativním, kdy ke kvalitativním změnám dochází nikoli poznenáhlu, nýbrž rychle, náhle, ve formě přeskočků z jednoho stavu do druhého, nikoli náhodně, nýbrž zákonitě, kdy k nim dochází v důsledku nakupení nepozorovatelných, a ponenáhlejších kvantitativních změn. d) Přírodním věcem jsou vlastní vnitřní rozpory, neboť všechny mají svou zápornou a kladnou stránku, svou minulost a budoucnost, to své, co dožívá, a to své, co se vyvíjí, boj těchto protikladů, boj mezi starým a novým, mezi tím, co odumírá a tím, co se rodí, mezi tím, co dožívá a tím, co se vyvíjí, tvoří vnitřní náplň procesu vývoje, vnitřní náplň zvratu kvantitativních změn v kvalitativní. Proces vývoje od nižšího k vyššímu probíhá nikoli jako harmonické rozvíjení jevů, nýbrž jako vyjevování se rozporů, které jsou vlastní věcem a jevům, jako „boj” protikladných tendencí, působících na půdě těchto rozporů. Citován Lenin: „Dialektika ve vlastním smyslu je zkoumání protikladů v samé podstatě věci. Vývoj je boj protikladů.” (St. 7. 11.)

Tato metoda dialektická se přenáší i na společnost. I v ní je kausální spojitost mezi jevy. I ve společnosti je stálý pohyb, stálý vývoj. I v ní počítej ve vývoji s radikálními zvraty. I společnost je nabitá rozpory, a tedy třídní boj proletariátu je přirozeně nutný, rozpory kapitalistického řádu nesmí býti zastírány, nýbrž odhalovány a osvětlovány, třídní boj nesmí býti tlumen, nutno prováděti nesmiřitelnou třídní proletářskou politiku. (St. 6-13.) „Revoluční

zvraty, prováděné utiskovanými třídami, jsou zjevy naprosto přirozené a nezbytné.” (St. 12.)

3. *Materialismus historický.*

Poznámka. Všichni vědí, že název „historický” materialismus je při nejmenším nepřesný, že by bylo mnohem lépe říci „sociální”, ale i komunisté mají respekt k tradiční terminologii, proto se podržuje termín „historický.”

Materiální život společnosti je objektivní realitou, existující nezávisle na vůli lidí, kdežto duchovní život společnosti, původ společenských idejí, společenských teorií, politických názorů a politických institucí, nesmí býti hledán v ideích, teoriích, názorech a politických institucích samých, nýbrž v podmínkách materiálního života společnosti, v společenském bytí, jehož odrazem jsou tyto ideje, teorie, názory atp. . . Jaké je bytí společnosti, jaké jsou podmínky materiálního života společnosti, takové jsou její ideje, teorie, politické názory a politické instituce. (St. 18.) „V čem vlastně záleží hlavní činitel v systému podmínek materiálního života společnosti, který určuje tvářnost společnosti, povahu společenského řádu, vývoj společnosti od jednoho řádu k druhému? Takového činitele spatřuje historický materialismus v způsobu dobývání prostředků životu nezbytných pro existenci lidí, v způsobu výroby materiálních statků potravy, oděvu, obuvi, bydliště, paliva, výrobních nástrojů atp., nezbytných k tomu, aby společnost mohla žít a se rozvíjet.” (St. 24.) „Dějiny vývoje společnosti jsou především dějinami vývoje výroby, dějinami výrobních způsobů. - Klíč k poznání zákonů dějin je tedy zapotřebí hledat nikoli v hlavách lidí, v názorech a ideách společnosti, nýbrž ve výrobním způsobu, používaném společností v tom kterém historickém období v ekonomice společnosti.” (St. 26.)

Tedy základ společnosti: výrobní poměry. Nadstavba: poměry náboženské, politické, rodinné, sociální vůbec, kulturní.

Nezbytným důsledkem dialektického a historického materialismu jest relativismus a evolucionismus.

4. *Marxistický materialismus a náboženství.*

Ze společenské nadstavby, vyplývající z hospodářského základu společnosti, všimněme si jen jednoho zjevu: Náboženství.

Základní stanovisko jest toto: I náboženství není ničím jiným než odrazem, výplodem hospodářských poměrů. Jeho vznik nutno chápati sociálně. Netvoří bůh lidi, nýbrž lidé tvoří bohy. Bůh a náboženství jsou odrazem myšlenek člověka. Jiné jest náboženství, jež vnikalo za sociálních poměrů primitivů a z primitivního myšlení, jiné je náboženství v éře na př. feudální nebo ranně kapitalistické. Když poměry hospodářské dozrají pro socialismus, když výroba a sociální uspořádání společnosti se vytvoří socialisticky a

lidé se naučí správně myslet, pak náboženství odumře samo sebou. Ovšem urychlujeme okamžik zmizení náboženství správným poučováním a jsou-li k tomu vhodné podmínky, třeba i zřejmým potíráním náboženství.

Odmítá se náboženství vůbec; tím spíše jakékoliv náboženství nadpřirozené. Ježíš, Syn Boží, degradován na pouhého komunistu, na nespokojence s poměry, na sociálního reformátora, bojujícího za práva chudiny a vůbec drobných lidí. Odluka církve od státu je samozřejmou nutností. Ale ostatně je to opatření jen přechodné; neboť církev zanikne tak jako tak, když přece zanikne i jakékoli náboženství přirozené. Nadpřirozené zdroje náboženského života, svátosti, mše sv., jsou materialismu pověrou, naivní hříčkou. Bude si rozumný muž hrát s panenkou a hovořit s ní? Tak naivním připadá realistickému materialistovi víra v tajemství Boží, v zázraky, v působení milosti v duši, ve věčný život, vůbec ve zjevení náboženství.

(Pokračování.)

Z D O M O V A

ARCIDIECÉSNI CHARITNÍ DOMOV sester Neposkvrněného Početí Panny Marie v Přerově, Šířava 7, pro vzdělání pracovníků v charitě a v katolické akci.

Přijímají se dívky, praktické katoličky, od 15 do 30 let věku, bezúhonné minulosti, které touží věnovati se lidumilné činnosti charitní a katolickoakční v rodinách, v charitních kancelářích a pod. Poněvadž se hlásí dívky velmi nestejněho předběžného vzdělání, je charitní studium rozděleno na několik pololetních postupných kursů, a dívky se účastní vyučování v jednom nebo ve více kursech, dokud se nevyškolí. Dívky, které by se zdravotně nebo povahově projevíly neschopné k této činnosti, nebudou konat další kursy.

Učebná látka těchto kursů je *theoretická* a *praktická*. K *theoretickým* předmětům náleží: náboženství (event. příprava ke katechetské zkoušce), vychovatelství, společenská výchova, křesťanská sociologie, nauka o sociální péči, o charitě, o KA, čeština, ruština, event. angličtina, zdravotní, počty a účetnictví, psaní na stroji, technika propagace, zpěv (event. hudba) a tělocvik. *Praktického* výcviku se dívkám dostane při hospitacích, při výpomoci v činnosti katolickoakční, zdravotní a ošetrovatelské službě, v práci kancelářské, v dětských besídkách, v útulcích a v mateřské škole,

ve službě při kostele a v sakristii. Pro potřeby v charitní činnosti se jim dostává také výcviku v šití a spravování šatů a prádla, ve vaření a v péči o zahradu, v praní, žehlení a úklidu. Které nemají měšťanskou školu a učebný jednoroční kurs, připraví se ke zkoušce z nich v charitním domově.

Všechny charitky musejí bydlet v charitním domově se zřetelem na nutnost charitní výchovy a na praxi.

Stravné se ujednává s každou zvlášť a může býti sníženo, osvědčí-li se dívka užitečnou a spolehlivou v praxi.

Zadatelky si přinesou: křestní a domovský list, vysvědčení o státní spolehlivosti, mravní vysvědčení od farního úřadu, vysvědčení o předběžném vzdělání.

Přihlášky přijímá (tentokrát i kdykoli mezi rokem) a bližší zprávy podává správa arcidiecévního charitního domova, Přerov, Šířava 7.

V DIECÉSI LITOMĚŘICKÉ se 25. července 1946 ustavila s povolením úřadů církevních i světských „Jednota katolického duchovenstva diecése litoměřické.“ Do výboru Jednoty byli zvoleni: předseda: dp. Ignác Milčický, děkan ve Veleliblech, - místopředseda: Dr. Frant. Vlček, farář v Krnsku, pokladník: Josef Kovář, arciděkan v Mladé Boleslavi, - jednatel: Josef Hofmann, farář v Bozkově. Za přisedící byli zvo-

leni: dp. Václav Mlejnek, děkan v Nymburce, Tomáš Hlaváč, děkan v Semilech, Bohuslav Juroška, farář v Pšovce; náhradníky: dp. Emil Brůna, farář v Bakově, Karel Červinka, farář v Železném Brodě, Josef Honzík, vikarista v Litoměřicích. Jednota má nyní 75 členů.

CO O NÁS PÍŠÍ. *Časopis ÚRO přinesl 16. 5. tento článek:*

NEDŮSTOJNÝ STAV NA ŠKOLÁCH. Na školách se vyučuje 1—2 hodiny týdně náboženství. Toto vyučování obstarávají církevní úřady. Na některých školách učí katecheti, řádní členové učitelského sboru, placeni jako ostatní učitelé. Ale většinou je vyučování náboženství obstaráváno pomocnými silami, *smluvními učiteli* náboženství, placenými za každou vyučovací hodinu. Jejich práva určují zvláštní ustanovení a o jejich vzdělání pečují církevní instituce. V celku je nutno říci, že vyučování náboženství je ve stálém úpadku. Učitel náboženství jen zřídka má takovou autoritu, jakou získává učitel nebo profesor. Náboženství se považuje za vyučovací předmět, na kterém jaksi nezáleží. Není známo, že by některý žák z náboženství propadl. Rodiče mohou jednoduchým způsobem dosáhnouti toho, aby jejich dítě bylo od náboženství osvobozeno. Poněvadž počet žáků jednotlivých vyznání je ve třídách menší než počet všech žáků, při vyučování nábož. se třídy většinou spojují. Často sejde se v jedné třídě žactvo šestileté s žáky patnáctiletými. Vnitřní náplň hodin není jednotná. Žáci se mají naučit dějinám církve, poznat její zřízení a různé náboženské úkony. Jen pravá *mravní výchova* nemůže přijíti na své. Není řídkým zjevem, že v hodinách náboženství je ve třídě největší ruch, kázeň se uvolňuje, že zejména v odpoledních hodinách přichází často jen část žáků. Těžko hledati nápravu, ta nepřijde a nedosáhne se žádnými tresty, příkazy a zákazy. Církve by se měly touto věcí vážně zabývat, neboť stav vyučování náboženství na mnoha školách snižuje jejich vážnost. Je to předmět, který nezapadá dobře do rámce učebních osnov a vzhledem k tomu, že církvi je mnoho, zejména do rozvrhu hodin. Snad by se mělo uvažovat, zda by pro církve nebylo

lépe, kdyby se náboženská výuka dala na volné půdě a vedla si asi podobným způsobem, jak o náboženskou výchovu pečují evangelíci v t. zv. nedělních školách. Vždyť nynější stav není důstojný náboženskému citu, který plní mysl značného počtu členů národa. Tuto skutečnost, kterou cítí každý správný vychovatel mládeže klademe v úvahu povoláním činitelem, aby bylo uvažováno o nápravě.

(Pozn. redakce: Pisatel naznačuje jenom jedno východisko. My známe jiné, pro nás katolíky jediné normální: Pro katolické děti katolické státní školy. Kritisované poměry jsou jen novým dokladem, že i s pedagogického stanoviska je náš požadavek správný. Návrh nedělních škol je jemný pokus vyhodit náboženství ze školy.

Jaroslav P. Blažek.

MÁLO ZNAMÝ POKUS O OBŘÁCENÍ DR FARSKÉHO. — Dr Karel Farský, zakladatel církve československé, ležel na smrtelné posteli. Jest málo známo, že ho navštívil jeho dobrý známý, děkan V. Davídek, aby se pokusil ještě naposled přivésti Farského k lítosti a smíření s Bohem. Hle, poučný výťah z jejich rozhovoru: „Farského jsem těžko poznával,” píše V. Davídek, „byl kostra koží potažená, vousy dlouhé, vlasy až na ramena. Pravím mu: „Pane doktore, jak se máte?” Odpovídá polotíše: „Farský umře a bude dobře!” Vzal jsem jej za pravici a pravil: „A chcete, doktore, takhle zůstat? Nechcete dát vše s Pánem Bohem do pořádku?” „Já jsem s životem vyrovnán” pravil Farský. „Se životem snad, ale s Pánem Bohem nikoliv” pravím mu na to. „Doktore, vy víte velmi dobře, že jen jedna víra, jedna církev je pravá, že Pán Ježíš řekl: Tu es Petrus! a nikoliv: Tu es Farský”. „Ono to tak doslova není pravda” — namítá Farský. — „Bohumil Brodský, spoluzakladatel vaší církve, vás opustil a napsal o vás po přečtení vašeho katechismu faráři čsl. Aloisu Janečkovi v Chotovinách, že Farský je čistokrevný nevěrec!” — Farský: „Nám nejvíce ublížil Brodský a Pavlík Gorazd, ale kdybych já byl alespoň ještě 30 let živ, já bych to všechno spravil.” — „Je to dílo lidské, dílo vzdoru, a to nemá trvání” pravím na to. „Uvažte, doktore, chtěl

jste být plzeňským arciděkanem... a když jste toho nedosáhl, založil jste cirkvi svou... nerozhodovala zde pravda, nýbrž věci osobní, ctižádost, pýcha..." Farský: „Na to jsem již v tisku odpověděl." „Doktore, měl jsem za vaše obrácení tyto tři dny mši sv. a budeme za vás obětovati celou pobožnost májovou." „Modlete se za mne, potřebuji toho" - pravil Farský. Mluvílo se pak o účtě mariánské, škole atd. A pokračují: „Vy si myslíte, že vám bylo ublíženo... rozlišujte, co je lidského a co je božského, povznete se nad to, i kdyby vám bylo ublíženo!" Farský sáhl si na život a pravil: „Mám nádor — není to vidět, ale moje vyhublé ruce a nohy mluví..." A to podobenství dál nerozvedl. Připomínám mu, jak byl hodným knězem, když byl adjunktem bohoslovecké fakulty a nám přednášel hermeneutiku, jak byl šťastným, když šel k I. svatému přijímání,

když byl na kněze ordinován, když měl primici. „Doktore, smířte se s Bohem, zachraňte nesmrtelnou duši — nehleďte na svět — na falešné pokroky — budete veliký, když se s Bohem smíříte a napravíte, v čem jste dal tisícům pohoršení — snad už se neuvidíme spolu v životě, nýbrž až na věčnosti..." Farský poslouchal a pak řekl: „Ti římané to dovedou!" — Nuže, Farský neposlechl; oba, on i Davídek jsou již na pravdě Boží.

Lad. Vojkovský.

MEMENTO. 18. 8. zemřel v Bučovicích Msgr *Augustin Kratochvíl*, nar. 29. srpna 1865. — *P. Fabián Kubis*, farář ve Velkých Prosenicích u Přerova, zemřel 12. srpna.

MEMENTO. Dp. *Krbec Josef*, farář v Bílé Hůrce 19. července. — Dp. *Myška Josef*, děkan v. v., Mladá Vožice, 24. července. — Msgr *Viktor Muchka*, děkan v Klatovech, 8. srpna 1946. R. p.

Z E S V Ě T A

Z ŘÍMA. Koncem tohoto týdne opustil sv. Otec Vatikán, aby se odebral do svého letního sídla Castel-Gandolfo (po druhé za svého pontifikátu). Činí tak na naléhání svých intimních přátel a na nátlak osobního lékaře, který se obává o jeho zdraví. Pobyt v Castel-Gandolfu nebude trvat dlouho, neboť sv. Otec v dohledné době ohlásí světu svatořečení blahosl. de Britta a Reolina. (La Croix 17. až 21. srpna.)

HOLANDSKO. Utrechtský arcibiskup De Jong, nedávno jmenovaný kardinálem, byl hlavou boje holandských katolíků, když Němci obsadili jejich zem. Na společné konferenci prohlásili holandští katoličtí biskupové, že zákony Boží stojí nad zákony lidskými. Zakázali katolíkům vstup do Mussertovy strany holandských nacistů, zakázali zúčastňovat se jejich schůzek a číst jejich tiskoviny pod trestem odepření svátostí a církevního pohřbu. Na toto zásadní stanovisko katolických biskupů odpověděli Němci zákazem katolických novin, rozpuštěním katolických organizací a spolků sociální pomoci. Zavřeli katolickou universitu v Nymvégách, ale na ostatní školy se báli násilně sáhnutí. Nejtužší boj se rozpoutal o

křesťanské odborové organizace. Když se Němcům podařilo ovládnout jejich vedení, nařídili katoličtí biskupové dělníkům z těchto organizací vystoupit. V této největší zkoušce ukázala se disciplína křesťanských odborářů; Ze dvousettisíc členů 96 procent uposlechló výzvy svých biskupů i za cenu značných hmotných ztrát. Setrvali též ve vzájemné činné lásce, založili si zvláštní pomocný fond a nedopustili, aby pronásledování nebo jejich rodiny trpěli bídu. Správu fondu vedl jeden člen františkánského řádu. Proto právem mohl ministerský předseda gratulovat a za vše děkovat novému kardinálovi. (Nová práca.)

POLSKO: V interviewu s Drem Arnoštem Zauggem, americkým novinářem, naznačuje kard. Hlond postavení katolické Církve v Polsku. Kardinál se zmiňuje o omezování činnosti Církve, jež sahá od censure pastýřských listů před jejich vytištěním a omezování katolického tisku, až k rušení katolických spolků. Problém náboženské svobody je v nynější době velmi znepokojující. Nemohu říci mnoho o této věci, ale řeknu alespoň to, že tento pojem je v Polsku jinak vysvětlován, než v západních demokraciích. S tím terminem „náboženská

svoboda" má se to tak, že máme v Polsku „skutečnou" demokracii, ale je to přece něco jiného, než demokracie západní. Naše „náboženská svoboda" je tedy jiná než ta, již se těší jiné země. Kardinál dále pravil, že náboženské čtení v Polsku velmi zesílilo a že oddanost Církvi nikdy nebyla větší. Prestiž Církve velmi vzrostla přičiněním Hitlerovým. Nacisté zavraždili čtyři biskupy a na dva tisíce kněží; těch kněží, kteří byli zavřeni nebo jinak pronásledováni, je bez počtu. To nezůstalo bez vlivu na lid. Ochotněji nyní pro Církev pracují, trpí a umírají. Jeví živější zájem o církevní život a jsou horlivější v plnění náboženských povinností. V těchto zmatečných dobách dívají se na duchovní jako na své vůdce, a dávají se ochotněji vésti než dříve.

SVĚDECTVÍ ČÍNSKÉHO DIPLOMATY. Čínský vyslanec v Petrohradě řekl svému krajanu, bývalému ministru zahraničních věcí republiky Čínské Lu-Tseng-Tsiangovi, jenž zastupoval Čínu na mírové konferenci po r. 1918 a jež nyní jako benediktin přijal jméno P. Celestin, toto: „Síla Evropy nespočívá ani v jejích zbraních, ani v její vědě, nýbrž v jejím náboženství. Během vaší diplomatické kariéry budete mít příležitost pozorovat náboženství křesťanské. Dělí se na různá odvětví a společnosti. Zvolte si tu větev, jež je nejstarší a nejvíce se blíží počátku křesťanství a zabývejte se jí. Studujte její nauku, zachovávejte její příkázání, buďte poslušen jejích představených, sledujte zblízka všechna její díla. A později, až dokončíte svou kariéru, budete snad mít příležitost jíti ještě dále. V této nejstarší větvi vyberte si společnost také nejstarší. Můžete-li, vstupte do ní, staňte se jejím učedníkem, žijte životem vnitřním, jenž je velkým tajemstvím. A až pochopíte a poznáte tajemství tohoto života, až se zmoc-

níte srdce a síly náboženství Kristova, doneste je a darujte je Číně".

DOGMA O NANEBEVZETÍ P. MARIE. U příležitosti oslav konaných po celém Portugalsku na památku zasvěcení země Neposkvrněnému Početí, byla zorganizována petice pro definování dogmatu o Nanebevzetí Panny Marie. 200.000 poutníků u P. Marie Sameirské nedaleko města Braga, vyslovilo toto přání. Arcibiskup z Bragy, Msgr Martin Junior, zaslal tuto žádost sv. Otcí.

MŠE SVATÁ VE VLAKU. Nedávno uveřejnil francouzský žurnál La Croix zprávu, že jakýsi americký biskup sloužil po prvé mši svatou v jedoucím vlaku. Hned na to došlo do redakce více dopisů o téže věci. — Dopisovatelka ze Sarthu oznámila, že 8. října 1943 byla sloužena mše sv. ve dvou vagonech pro nemocné, jedoucích na růžencovou pouť do Lurd z Brianconu a přítomným bylo podáno sv. přijímání. — Děkan z Finisteru psal, že „tomu tak bylo často v sanitních vlacích u 5. francouzské armády na jaře 1915." Jeden dominikán: „Když jsem jako duchovní, určený pro repatrianty jel koncem srpna 1945 do Varšavy, sloužil jsem každý den mši svatou v jedoucím vlaku".

NOVÝ BISKUP SYRO-MALABARSKÝ. J. Ex. Msgr Tharraill, koadjutor kottajamského biskupa pro katolíky obřadu syro-malabarského J. Ex. Msgr M. Alexandra Chiulaparambila, byl posvěcen na biskupa za mimořádné a velkolepé slavnosti. Kottajamská katedrála naprosto nestačila pojmout všechny přítomné, proto obřady byly vykonány pod širým nebem za účasti 3 arcibiskupů, 12ti biskupů a 15000 věřících. Otec nového biskupa, oděn ve skvělou uniformu rytíře sv. Sylvestra, zaujal čestné místo. Slavnosti, jež působila nezapomenutelným dojmem, zúčastnilo se též mnoho Jakobitů, protestantů a po-
hanů.

H O V O R N A

MYŠLENKY KE MŠI SV. (Vyňato z knihy Pokladnice odpustk. modliteb od Josefa Bouzka.) 16 str. Vydal Farní úřad Králíky. Cena 2.— Kčs.

JISTĚ CHÁPETE, proč zásadně neuveřejňujeme chvalořeči na žijící

kněze. Základ dokonalosti je pokora, a pokorného kněze bychom takovou chvalořečí bolestně urazili. Všechno dobré máme z Boha. Proto „non nobis Domine, non nobis, sed nomino tu da gloriam!"

Prosba. Vzácná stříbrná monstrance ze 17. století, která byla majetkem chrámu Páně Narození bl. Panny Marie Milosrdných Bratří v Novém Městě nad Metují, byla německými okupanty v r. 1941 s jinými bohoslužebnými nádobami a kostelními rouchy uloupena a odvečena do Říše. Správa kláštera obrací se na farní úřady nebo soukromé osoby s uctívou prosbou o laskavé darování nebo odprodej monstrance buď nové nebo starší, která by se dala opravit, aby tak byla nahrazena aspoň z části citelná ztráta inventáře kostelního a svátostnému Spasiteli podán dar důstojný k jeho oslavě. Případné nabídky a správy vyprošujeme si přímo na klášter Milosrdných Bratří v Novém Městě nad Metují.

AUTOREM článku „Bible a dnešní úkoly duchovní správy“ DP č. 35, str. 545 je Dr. Procházka. Omylem jeho jméno při tisku vypadlo.

HODINOVÉ ROZVRHY učiva z náboženství pro 5 tříd obecných škol, 3 třídy škol měšťanských a pro jednoroční učební kurs jsou ještě na skladě. Kus 1.— Kčs. Objednejte brzy, pokud ještě zásoba stačí. Nejlépe je objednat dvojmo, jeden kus vložit do třídní knihy, druhý pro sebe.

TORSO VAŇKOVY „KAZATELNY“ UCHOVÁNO. Desítky let buďoval Fr. B. Vaněk v Pelhřímově homiletické dílo české. Vydával kazatelský časopis i samostatné publikace - kázání a duchovní promluvy vynikajících českých kněží kazatelů. Jeho dílo rozkošatelo nejen kvantitativně, ale stalo se pravou studnicí du-

chovních zdrojů, z nichž čerpal a stále čerpá náš klerus. Nadto bylo Vaňkovo vydavatelské dílo vypraveno s pečlivým porozuměním knihomilským, takže představuje i v tomto směru hodnotu mimořádnou.

Hrubý zásah německých okupantů, kteří umučili preláta Vaňka, postihl také jeho homiletickou edici. Její knihy byly rozmetány i poschovávány a teprve nyní mohly být opět sneseny v soubor, který představuje torso někdejšího velkého Vaňkova díla. Některé ze svazků nesou stopy okupačního „skladování“, ale to nezastíní skutečnost, že vzácné ty svazky byly vůbec zachovány. Péči knihkupectví ČAT „U zlatého klasu“, fil. v Č. Budějovicích, jsou nyní tyto knihy registrovány a sestavovány v soubory, které bude možno získati. Upozorňujeme proto důstojné pány, děkanské a farní úřady, zájemce homiletické literatury, aby si vyžádali přesný seznam, respektive ukázkovou zásilku dochovalých spisů Vaňkova vydavatelského díla homiletického. Jsou v něm kázání postní, promluvy ke studentům a k národním příležitostem, kazatelské spisy Dr. Urbana, preláta A. Melky, básníka Svatohora, preláta Vaňka, Dr. Vaška, básníka Xavera Dvořáka, Václava Bělohávků, J. Pospíšila a jiných našich homiletiků. Mimo to uchovaly se i některé ročníky časopisu „Kazatelna“, jež možno rovněž získati za přístupné ceny.

Zájemci o svazky homiletické edice „Kazatelny“ nechť se obrátí na knihkupectví ČAT. „U zlatého klasu“, fil. České Budějovice.

OBSAH

Proč právě překlad Sýkora-Hejčl?	561	Dr. Bedřich Vašek: Dialektický	
J. B.: Co dříve?	562	a historický materialismus	568
Přesnost na kazatelně	563	Z domova	572
A. Šuránek: Sedmibolestná	564	Ze světa	574
Pro zpovědníky	566	Hovorna	575
Z kněžských porad na Svatém Hostýně	567		
S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.			

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt.spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Náboženská výchova a výuka dívčí mládeže

Každý rok přichází na Sv. Hostýn tisíce dívek, neboť Matka Boží Svatohostýnská neodolatelně vábí dívčí srdce. Přicházejí tam s hladovou duší; nejedna i několikrát za rok. U našich dívek při vší povrchnosti se projevuje opravdový hlad po náboženském poučení a po mravní náplni života. Šíravské sestry, které působí v poutním domě na Sv. Hostýně, poznávše tuto naléhavou potřebu dívčích duší, počaly sbírat dívky, jak přicházely z jednotlivých farností procesím a hledaly u nich noclehu, a snažily se újasnit dívkám pojmy o sv. zpovědi, kterou chtěly na pouti vykonat.

Každou sobotu nebo před zasvěceným svátkem mívá sestra jednu, dvě až pět takových příprav, podle toho, kolik procesí a jak velká přijdou. Probírá život katolické dívky ve službě desatera se zvláštním zřetelem na ožehavé otázky dívčího svědomí. Loni se při těchto přípravách vystříдалo přes 8.000 děvčat. Také letos jich bylo již několik tisíc.

Ale některým dívkám to bývalo málo. Prosívaly, aby směly přijet na Sv. Hostýn na takové náboženské rozhovory aspoň na dva dni. Tak se z příprav na sv. zpověď na Sv. Hostýně vyvinuly t. zv. dívčí duchovní obnovy.

Děvčata si přála takové náboženské obnovy (kursy) vícekrát do roka. Žádali o to také někteří duchovní správcové pro dívky ze svých farností. Poněvadž se však málokteré děvče dostane na Sv. Hostýn častěji do roka, bylo vysloveno přání, aby se obnovy konávaly také v jiných klášteřích šíravských sester.

Tak došlo k jednodenním, někde dvoudenním dívčím obnovám mimo na Sv. Hostýně také v Přerově, ve Šternberku, v Uh. Brodě a dojde k nim také v Mor. Třebové a v Brně. V Olomouci mívají sestry stavovské promluvy k dívkám v určité dny v týdnu.

Je dobré, když dívky z některého obchodního neb továrního podniku přicházejí pravidelně k sestrám na obnovy určitý den každého týdne nebo určitý týden v měsíci každý večer a pod.

Vůbec je nutno přizpůsobovat se možnostem a okamžitým potřebám dívek a doby, aby se stůj co stůj dosáhlo cíle: řádné náboženské výuky a mravní výchovy dívek.

Při obnovách nejde jen o vzdělání rozumové, ale i o *duchovní výchovu*, aby se dívky snažily o trvalý stav milosti posvěcující, a to právě v tom prostředí, v kterém která žije; při tom se přihlíží k jejich budoucímu povolání. U většiny je to stav manželský, tedy život rodinný, život katolické ženy, manželky, matky. Ale probouzí se i porozumění pro stav evangelické dokonalosti, pro panenství buď ve světě nebo v životě řeholním.

Roste-li dívka v rodině jako dcera, je obnovami vedena k poslušnosti vůči rodičům a k sourozenské lásce, je-li v pracovním poměru výdělečném, je vedena k tomu, aby správně chápala svůj stav, jednak jako přípravu na budoucí vlastní domácnost a rodinu, jednak na zvolené povolání.

Se zřetelem na to, že dívky se většinou připravují na vlastní domácnost a na budoucí rodinu, věnuje se při obnovách péče jejich mravnímu zušlechtění, povahové vyrovnanosti, dívčí čistotě. Musí být poučeny o známostech a sňatku a o jejich budoucích úkolech v manželství, kde mají být skutečnou manželovou pomocnicí, mít jako matky zdravé děti a je dobře vychovávat, jako hospodyně zaujmout správný postoj k výbavě, k úsporám, k hospodaření atd.

Íde tu o dívčí svět od 15. roku věku do volby povolání.

Obsah a úroveň přednáškových cyklů při obnovách musí být upravován podle mentality a úrovně dívek. Ta je jiná u dívek venkovských než u městských, jiná u studentek než u dělnic, jiná u charitních pracovnic, mariánských sodálek, mladistvých terciářek, atd. Pro všechny však je týž program prakticko-náboženský, naukový a rekreačně výchovný.

Všechna učební látka obnov je rozvržena na dvacet kursů po osmi konferencích. Každý dvoudenní kurs má tři podstatné složky (části).

První je *prakticko-náboženská*. To je vlastní obnovní část. Ostatní složky slouží k jejímu prohloubení. Tu se učí *praktické zbožnosti*. Působivost se zvyšuje vlivem prostředí, na Sv. Hostýně vlivem posvátnosti místa; i vlivem sociálního tlaku vrstevnic. Vlivem prostředí se odstraňují zábrany chladného okolí a vlivem sociálního tlaku vrstevnic se srdci umožňuje projevit zevně vnitřní touhu po lepším.

Prakticko-náboženská složka se na dvoudenním kursu provádí:

1. pěstěním společné modlitby hlavně ranní a večerní; před ní po každé musí být podán několikaminutový návod, jak ji dobře konat.

2. Velká pozornost se dále věnuje účasti při mši sv.; stručným návodem, zase podaným napřed, se naučí čerpat užitek z mešní písně nebo používat misálku; učí se mši sv. prožívat prakticky.

3. Velmi důležitá je dobrá sv. zpověď; k té ovšem se dospěje až po několika obnovách; počáteční zpovědi bývají zpovědi z nutnosti, tedy ne ze zbožnosti. Po každé se dá návod ke zpytování,

vyloží se, jak se mají soustředit na hlavní povahovou vadu, zpověď si vykonají volně, kdy a jak která chce. Naučí se tomu tak, jak to mají dělat doma.

4 Vyvětrat duši; k tomu slouží dotazy, odpovědi na ně, rozhovor o tom, co slyšely v promluvách. Otázky ze svědomí podávají dívky písemně, vůbec soukromě.

5. Středem je sv. přijímání. Učí se na ně dobře připravovat a skutečně je velmi dobře přijímat.

Druhá složka je *nauková*. Jejím úkolem je prohlubovat náboženské vědomosti, nahrazovat křesťanské cvičení, poskytovat poškolskou výuku. Nauka se podává tak, že se první den probírá věrouka a mravouka, druhý den pak více ascetika a sociologie.

Třetí složka obnov je *rekreačně výchovná*. Té bývá věnována promluva večerní. Má doplnit hláсанé theorie a ukázat jejich praktickou proveditelnost, aby dívky viděly, že je možno ušlechtilou zábavu, hru, zpěv, sport krásně spojit s vážným pojmáním života. Nesmí tedy večerní složka bývat náhodná; musí přiléhat k probírané věci a být pečlivě připravena.

Vedení obnov a promluvy mívají při nich sestry učitelky, které mají kanonickou misi pro vyučování náboženství.

Bylo by žádoucí, aby se v pravidelných obnouvách vychovávaly horlительky, které by nepřítomným dívkám tlumočily doma obsah osnovy, přinesly jim domů nějaký výtažek promluv, udržovaly mezi nimi dobrého ducha, tak, aby se pokud možno všechna dívčí mládež farnosti dostala celkem na touž náboženskou úroveň a aby se na ní udržela.

Co je *středem* dívčích obnov?

Osobnost Ježíše Krista, vtěleného Syna Božího, jako životního ideálu pro dívky, a to hlavně v tajemství jeho božského Srdce.

K němu se přimyká osobnost dívky, snaha připodobnit se tomu ideálu ve vnitřním životě i v činnosti. Proto se dívka snaží o život v pravdě křesťanský, o povahovou vyrovnanost, o mravní zdokonalení, o ustavičný vzrůst božského života v sobě, čili o setrvání a vzrůst v milosti posvěcující. Všecko s Pannou Marií, skrze Pannu Marii, v Panně Marii, pro Pannu Marii.

V této snaze se dívka *obnovuje* hlavně pobožností prvních pátků nebo prvních sobot. Proto se ty náboženské kursy nazývají duchovními *obnovami*. Od jednoho prvního pátku (první soboty), tedy od přijímání svátosti do dalšího přijímání o dalším prvním pátku (první sobotě) se děvče snaží *obnovovat* a upevňovat svou lásku k božskému Srdci Páně a k Panně Marii věností k příkázáním Božím, církevním, k stavovským povinnostem, k dobrým předsevzetím. Každá dívka si hledí vykonat velkou nověnu nebo pobožnost prvních sobot. A po ní již pravidelně aspoň jednou za měsíc, ne-li častěji, přijímá svátosti.

Nejde tu tedy o takové obnovy, jaké bývají po exerciciích nebo po misiích.

Obnova práce je zdoluhavá, drobná, budující organicky přes všechny překážky a přes všechna neporozumění, práce trpělivá a nenápadná, poněvadž obnova musí přijít z nitra pomalým zpracováváním duší s pomocí milosti Boží.

K jakým poznatkům přicházejí sestry při této práci u dívčí mládeže?

Velmi se poznává mentalita a mravní úroveň dívek. Na přípravy při pouti nepřicházejí dívky vybrané. To je směs všech možných vrstev a názorů. Když přijdou po prvé na přípravu, málokdy vědí jasně oč jde. Lze pozorovat, že se vede soustavný úporný boj o dívčí čistotu pod hesly životní nutnosti, zdraví a hygieny. To již není jen „vyžít se“, to je víc: Budeš-li čistě žít, jsi ztracena, škodiš své budoucnosti, svému zdraví; tedy: čistý život je prakticky nemožný. Takové zásady vnáší zhoubná lékařská literatura, která se mezi dívkami záměrně rozšiřuje.

Dívkám se na př. vštěpuje zásada, že musí zkusit mateřství před sňatkem.

Mravní otázky při debatách a všude jinde převažují všechny ostatní. O čem pak se, děvčata, bavíte, o čem mluvíte, když jste tak samy mezi sebou? O tom, koho která má. Ale kdyby jen o tom! Buď jde o známost dovolenou, a pak svou čistou lásku vláčí prachem lidských řečí, anebo je to flirt, a pak se baví vlastně o hříchu. Známosti s ženatými jsou některým samozřejmé.

Dívky mají pojmy úplně zmatené. Hřích se často považuje za maličkost, za nic. Varovat se blízké příležitosti je u mnohých pojem neznámý. Když chlapci nepovolím, nevšímám se.

Dotazy dívek se před sestrou otvírá propast mravní bídy, o které neměla nikdy ani pojmu. Nejedna dívka se vyjádří: Kdyby kněz věděl, co v nás je. Nemohu mu to říci, ostýchám se. Neříkáme to, ale trápíme se tím. Když jsme samy, o jiném nemluvíme, na jiné nemyslíme. My nejsme zlé, nechceme zlo; chceme žít krásně, dobře, čistě, ale když se to na nás se všech stran valí!

Jádro naší dívčí mládeže se zdá v podstatě zdravé, ale vlivy prostředí je přímo dusí. Často v sobě děvče týdný nosí nejasnosti, nejen těžké hříchy obyčejné, ale i rezerváty. Odchází od zpovědnice a nevyjádřila se. Jak zhoubně pak působí ty svatokrádeže! Děvče otupuje, svědomí znenáhla usíná. Nedejme se klamat zevnějškem zdánlivě klidným. O mnohých věcech nelze vůbec psát.

Kromě dotazů mravního rázu, které, jsou-li závažnější, vždy jsou soukromé a soukromě se řeší, jsou dotazy, v kterých se jeví přímo hlad po správných pojmech, po pravdě a po krásném prožití mládí. Dívka se vzchopí k čistému ideálu, ale za chvíli zase upadá. Některá říká: Myslí se, že my dívky nemáme problémů, ale co my duševně vytrpíme! Snad s každým hříchem se snáze svěřuji než s hříchy proti čistotě; to je jim nesmírně těžké.

Děvčata velice potřebují pomocné ruky.

Často se stává, že z některé farnosti přijde v sobotu jedna.

Příští sobotu z téže farnosti několik a dožadují se stavovské promluvy, protože kamarádka je upozornila, že se jim mnoho ujasní. Na orelskou pouť pozdě večer přišla skupina dívek; velice litovaly, že již není večerní promluva: My jsme se tak těšily! Já jsem loni na tom byla, a dnes jsem přivedla dvacet děvčat. - Vymáhaly si aspoň krátkou besedu na neděli. Nebylo nikde volného místečka. Usadily se tedy se sestrou v prádelně, která se právě zařizuje: na trámech, na deskách, kam se dalo. Půldruhé hodiny se mluvilo na témata, které dívky samy navrhovaly: Poměr k autoritě. Co smím a nesmím při volbě povolání? Postoj k zábavě. Příprava na manželství atd.

Nenadsazuje se, když se řekne, že u dívčí mládeže v mravním ohledu skutečně hoří. Dívkám se musí poskytnout příležitost, aby se poradily, aby si ujasnily nejanosti přímými nebo nepřímými dotazy, aby se mohly vypovídat. Zkušenější učitelka snadno pozná, mluví-li děvče z vnitřní tísně nebo z lehkomyšlné povídavosti.

Nedá se čekat. Mravní poměry se zdají čím dál horší. Přirovná-li se loňský rok k letošimu, je vidět značný úpadek. Nebudeme-li mít zdravých katolických čistých dívek, nebude dobrých, ba ani slušných matek. A příští generace?

Obnovy nejsou a nechtějí být podnikem školským ani spolkovým, nýbrž jsou čistě církevní, pro všechny katolické dívky, bez rozdílu stavů a společenských vrstev. Jsou vedeny v duchu katolické akce. Ndp. arcibiskup je schválil a přeje si je. Nejsou to exercicie. Jsou to praktická křesťanská duchovní cvičení pro dívčí mládež ve věku počkolním až do sňatku.

Nezasáhne se jimi ovšem přímo všechna mládež. Je třeba vychovat jádro. Bude-li část dívčí mládeže ve farnosti jimi zpracována a bude-li mít apoštolského ducha, bude to mít vliv i na ostatní.

Zatím se duchovní obnovy konají v rozličných formách v těchto kláštorech sester Neposkvrněného Pojetí Panny Marie: Prerov, Širava 7; Sternberk, Sádova 7; Uherský Brod, Mariánské nám. 16; Olomouc, nám. Rudé armády 24; Moravská Třebová, třída maršála Stalina 8; Sv. Hostýn, poutní dům; Brno, Pellicova 2 c.

Podrobnější informace se podají na požádání správy těchto ústavů.

V přihláškách na obnovy třeba oznámit, kdy dívky na obnovu budou moci přijet, kdy se musí vrátit domů a kolik účastnic asi bude.

Pertransiit benefaciendo

A. Šuránek:

Pán kráčel se zástupem z Kafarnaa k Naimu. Svatý Lukáš vypravuje, jako by se stalo „náhodou“, že Pán právě vcházel do města, když z něho vycházel pohřební průvod. „Hle, vynášeli mrt-

vého." Pán věděl, proč namířil právě k Naimu. Zástup lidu, který kráčel s ním a zástup, který provázal zemřelého, vydají svědectví zázraku vzkříšení a budou „velebit Boha řkouce: Prorok veliký povstal mezi námi a Bůh navštívil lid svůj." (Luk. 7, 11-17.)

Slunce stálo nad západem. Ale té, která kráčela za rakví, už slunce zapadlo. Temnota se rozprostřela v duši. Manžela pochovala, dnes pochovává jediného syna. Visela na něm celým srdcem, na naději potomstva, na podpore jejího stáří, na světlu oka svého, Spoluobčané s ní cítí, účastní se pohřbu, vysloví soustrast, ale syna jí vrátit nemohou. A to ostatní? Jaký má pro ni význam? Mrtvý se pochová, slova se zapomenou a úděl vdovy tak hořký ponese ona jediná, opuštěná.

Pán znal bolest matky, prve než ji spatřil. I on má matku. Také ona půjde za jeho mrtvolou. Ji nikdo nepotěší, ale její bolest bude mít význam pro celý svět. Bude to bolest druhé Evy, matky vykoupeného lidstva. Vykupitel nese v hrudi „srdce nové", zvěstované světu Ezechielem (36, 36), srdce „z masa", t. j. měkké, soucitné, láskyplné, na rozdíl od srdce „kamenného." Tím novým srdcem procítí bolesti svých lidských bratrů a sester a poněvadž může pomáhat trpícím, projde pozemskými cestami, „konaje dobro".

„Spatřiv ji Pán, pohnul se milosrdenstvím nad ní." Nebyl žádán, aby pomohl. Ačkoli vdova sama neprosila, volala za ní její potřeba, žalost a zkormoucenost, její vdovský stav, mládí zemřelého a ta okolnost, že to byl jediný syn. Žádost chudých slyší Hospodin. Tím nám Pán naznačuje, jak máme šetřit stydlivosti chudobných a trpících, nemáme čekat až nám přednesou svou žádost; nouze jejich výmluvně za ně prosí. (Sušil.)

Řekl jí: „Neplač!" Kolikrát už to slovo slyšela. Vždycky bylo dobře míněno. Mělo ulehčit její utrpení. Ale t o t o : „Neplač" znělo docela jinak. Rozechvělo hladiny její duše. Vlilo do nich útěchu. Zármutek její proměnil se v radost. „Neplač", paní, ne že by jí vyčítal přirozený cit; vždyť sám zapláče nad Lazarem, nýbrž proto, že hodlal a mohl ihned odstraniti příčinu jejího pláče. „Jinochu", pravil, když se nosiči zastavili, „tobě pravím, vstaň!" Eliáš a Eliseus vzkřísili mrtvé po dlouhých modlitbách. Kristus dosvědčuje, že je pánem života: vlastním velením a vlastní mocí vrací zesnulému život. „Vstaň!" To je hlas, který kdysi - v den poslední všechny lidi vzbudí z hrobu. Hlas toho, jenž volá to, co není, jako to, co jest. (Řím. 4, 17.) Dotek mrtvého činil člověka nečistým. Ale dotek Bohočlověka přemohl smrt a zbavil ji i její nečistoty. Na slovo Páně stalo se ihned, co přikázal. Mrtvý se podíval přímo a na doklad, že ožil dokonale počal mluvit. Které bylo asi jeho první slovo? Mělo by to být slovo *diků*. Pán vrátil život mrtvému, živý byl tedy jeho majetkem. Mohl mu říci: „Pojď za mnou!" On však neučinil ten div, aby oslavil sebe, nýbrž aby zvelebil Otce pomocí zarmoucené matce. Ujal vlídně vzkříšeného za ruku a odevzdal jej matce jeho. A zatím co úžaslý zástup počí-

nal velebit Boha, krácel Pán dále, aby uzdravoval, těšil, sílil, učil trpět, živil slovem, uchvacoval příkladem - zanecháváje za sebou jen světlé stopy. - Petransiens benefaciendo.

Kolik plačících matek potkává květ Krista životní cestou! Lidé jim říkají: „Neplač,” ale to zní jako prázdné slovo. Knězova potěcha, vycházející ze srdce prohrátého nadpřirozenou láskou, zní plně, dodává odvahy, zvedá, napřimuje. Ta matka ví, že kněz nemůže vzkřísit jejího syna, cítí však, že knězem k ní mluví týž Kristus, který vzkřísil jinocha naimského, týž, který řekl o sobě: „Já jsem vzkříšení a život.”

Jak těžko však těšit matku, jejíž syn nezemřel pro tento svět, ale zemřel pro Boha a jeho příkázání. Říkat takové Monice: „Neplač”, když je třeba oplakávat vinu dětí, je třeba slzami prosit o Boží milosrdenství. „Není možné, aby syn, který je omýván slzami, byl ztracen” řekl kterýsi biskup-těšitel svaté Monice a Augustinovi.

Někdy přijde plačící matka se zprávou, že syn její - bohoslovec - jakoby odumíral, chce odejít, odchází, odešel ze semináře. Tu je třeba promluvit přímo s bohoslovcem, zjistit, má-li svůj krok dobře zdůvodněný, jedná-li ve shodě se zpovědníkem a představenými a dle toho zavolat matce rozhodně: „Neplačte” - nebo ji pomáhat se modlit a obětovat, aby svaté povolání bylo zachováno. Leckterý syn živoří pak jako laik po mnoho let, protože se nenášel kněz, který by zjistil poctivost jeho snah a řekl zubožené matce nadpřirozeně zdůvodněné a upřímnými soucitem prohráté: „Neplač!”

Sezonní theologie?

Je ohromný rozdíl mezi myslitelem sezonním a myslitelem vpravdě časovým.

Být časový znamená vybrat z pokladu filosofie a theologie ty principy, jichž doba potřebuje, aby šla správnou cestou. Znamená nelpět na tom, čeho potřebovalo století 9., ani ne na tom, co bylo nutno pro století 19., nýbrž poslouchat tep dnešní doby a vytušit již bolesti a krise zítřka. Časový theolog stojí nad dobou a dává jí směr.

Sezonní theolog se přizpůsobuje době a hledá pro ni omluvu a uznání dokonce i v theologii. Je pohlcován prostředím, v němž žije, je unášen proudem a dokazuje sobě i jiným, že jdou všichni správným směrem.

V Starém zákoně dělávali tuto divnou práci dvorní porotci, v středověku se takto živil dvorní theologové a astrologové. Jejich úlohou bylo dokázat jako vůli Boží, co bylo jen vůli vládců nebo vůli davu, určujícího vůli vládcovu.

K nejznámějším a k nejostudnějším zjevům toho druhu v novější době náleží odhlasování čtyř galikánských článků francouz-

ským klérem, poněvadž si to přál všemocný Ludvík XIV. Mezi všelijakými neznámými veličinami tmí se tu i jméno veleducha Bossueta.

Čtete-li tu a tam na štěstí velmi zřídka - v katolických časopisech pokusy vypořádat se v ohledu ethickém s dobou, máte nejednou dojem, že jsou to sezonní a dvorní theologové. A mají ten dojem zvláště za hranicemi, když tam zabloudí některé číslo těchto časopisů. (Na štěstí nebyly u nás dosud žádné noviny katolické a co se napsalo za ten rok v denním tisku, nesmí padnout před dějinami na vážku katolických theologů nebo aspoň Církve katolické. S kázáními je to pravda poněkud jinak.)

Jest ovšem nutno uznat dobrou, ba nejlepší vůli takových mluvčích, neboť bývá nutno říci nějaké slovo dávající směr a přinášející uklidnění; je nutno pamatovat, že dav prostě nesnese nepohodlnou pravdu naplno pověděnou a že by jej najednou neobalená pravda rozešťvala k zuřivému ničení nejvyšších hodnot. Ale nežli tvrdit a učit něco, co sotva obstojí před soudem dějin, a hlavně před soudem Božím, raději se zahalit v zarputilé mlčení.

Věčná Pravda vtělená zanechala nám na zemi prostředek, jak se dopídit bezpečně pravdy a jak vybrat z pokladu víry a zjevení lék na rány každého věku. Jest jím neomylné magisterium Církve, soustředěné především v rukou římského Velekněze. Proto musí býti zájmem především katolických theologů, profesorů universit a seminářů, vůbec všech, kdo chtějí křesťansky mluvit a psát, aby měli nepřetržité spojení s Římem, aby dostávali neustále spolehlivé zprávy o všech projevech Svatého Otce a aby orientovali své myšlení a své citění podle těchto římských směrnic. Víra Říma bývala normou pro věřící prvých století v záplavě nesčetných bludů. Hlas Říma je ne méně regula fidei et morum pro naši dobu. (Proto je tak naléhavě potřebné vytvořit u nás katolickou agenturu, která by nás spolehlivě informovala o světě s hlediska katolického života. Kde uvázly dokumenty, s nimiž se tak slibně rozjel před půl rokem generální sekretariát katolíků?)

Římský postoj ovšem může snadno ohrozit naši popularitu davu, poněvadž dav bývá zpravidla velmi neřímský, ale zaručí nám nadčasový, objektivní, pravdivý pohled na skutečnost, pomůže nám dobrati si pravých léků pro duši dnešního člověka a ukáže nám správný směr, vedoucí k štěstí lidu svěřeného naší péči. Jen neskloňme hlavu do mechanismu sezonního, módního myšlení davového, byť běželo jen o jednu větu, o jediné slovo!

Dialektický a historický materialismus

Dr Bedřich Vašek :

II. PRAKTICKÝ VÝZNAM MARXISTICKÉHO MATERIALISMU

V marxismu a leninismu vše se podniká jen potud, pokud to

má cenu pro vítězství proletariátu. Lenin řekl na III. všeruském kongresu komunistické mládeže 2. 10. 1920: „Naše mravnost je zcela podřízena zájmům třídního boje proletariátu. I dialektický a historický materialismus jest jen instrumentem ve službách myšlenky proletariátu. Nejlepší znatel sovětské filosofie u nás, prof. L. Svoboda, píše: „Marxismus leninismus jest oficiální filosofií sovětského svazu. Tato filosofická theorie proniká celým sovětským životem. Je úrodnou půdou, z níž berou živné látky všechny vědy i všechna umění, je spolehlivou vůdkyní při všech theoretických diskusích, týkajících se budování socialismu i při praktickém budování samém.” (L. Svoboda, *Marxismus - leninismus*, státní filosofie SSSR, 1946, 5.). Vší silou se snaží, aby tato nauka pronikla davy. Znají slovo Marxovo: „Theorie se stává materiální silou, jakmile ovládne masy” (cit. St. 21). Materialismus jest onou „společenskou ideou, která správně vyjadřuje potřeby vývoje materiálního života společnosti, a je proto s to uvést do pohybu široké lidové masy, zmobilitovat je a zorganizovat z nich velkou armádu proletářské strany, odhodlanou potříti reakční síly a prokřestit cestu progresivním silám společnosti.” (St. 21). Tedy pracovní páka, nedocenitelná pracovní páka.

Vezměte praktické důsledky některých prvků této nauky.

Materialismus. Odvrhni tedy úplně myšlenku na nadpřirozený svět a věnuj se cele pozemským věcem. Jinak bys tříštil své energie. V socialismu bude lidstvo moci rychleji spěti vpřed, protože bude soustředěnými silami pracovat jen o pozemské cíle, jež jediné mají cenu.

Dialektická metoda. Není absolutních hodnot; vše jest relativní. Třídní boj patří k podstatě společnosti. Revoluce jsou nutným důsledkem napětí a rozporů ve společnosti; možno mluvit o permanentní revoluci. „Proletariát se v boji proti buržoázii nezbytně sjednocuje v třídu. A revolucí přeměňuje sebe v třídu panující a jako panující třída ruší staré výrobní poměry.” (Marx, *Manifest komunistické strany*). Hospodářská hlediska jsou nejvyšší. Snahou musí tedy býti, aby se proletariát zmocnil klíčových hospodářských ministerstev a vůbec klíčových hospodářských postavení v hospodářském životě veřejných svazků i v podnikání soukromém.

Stanovisko k náboženství. Lenin 1909: „Marxismus je materialismus. Je nesmiřitelně nepřátelský náboženství. Musíme bojovat proti náboženství. To jest abeceda každého materialismu a tedy i marxismu. Ale marxismus není materialismus, který zůstává při abecedě. Marxismus jde dále. Praví: „Musíme *uměti* bojovat proti náboženství... Boj proti náboženství se nesmí omezovat na abstraktní ideologická kázání; nutno spojit tento boj s konkrétní praxí třídního hnutí, směřující k tomu, aby zmizely sociální kořeny náboženství. Sociální útlak pracujících mas, jejich zdánlivá úplná bezmocnost proti slepým silám kapitalismu, které každý den a každou hodinu působí nejhroznější útrapy - zde nutno hle-

dati dnes nejhlubší kořeny náboženství. Bázeň stvořila bohy. Nestačí tedy hlásati atheismus. Nebude nápravy, dokud se masy ne naučí bojovat soustavně, organisovaně, souvisle a vědomě proti kořenům náboženství, proti vládě kapitálu v jakékoli formě"

III. KRITIKA DIALEKTICKÉHO A HISTORICKÉHO MATERIALISMU.

1. *Povšechné posouzení.*

Masaryk, Sociální otázka, 1936, I. 85: „Engels a Marx jsou, to smím říci docela oprávněně, v základních otázkách vědecké a filosofické systematiky a v základních otázkách filosofických vůbec *beze všeho criticismu*. Kritisují sice stále své odpůrce a jejich kritikou rostou, ale tato kritika vztahuje se vždycky na dané jednotlivé problémy, své vlastní filosofické základy přejímají prostě bez kritiky skutečně filosofické. Marx a Engels jsou typičtí představitelé materialistického dogmatismu papež ex cathedra je sotva dogmatictější.”

Několik takových základních soudů, které se předládají jako pravda, ale bez důkazů.

Přejímá se tvrzení Engelsovo: „Veškerá příroda je ve věčném vznikaní a zanikání, v nepřetržitém toku, v neustálém pohybu a změně.” (St. 7.) - „Proces vývoje nutno chápati jako pojem ve vztupné linii... jako vývoj od nižšího k vyššímu” (St. 8). Chválí se Darwin, „který metafysickému pojetí přírody zasadil nejmnocnější ránu svým důkazem, že celá nynější organická příroda, rostlinstvo a živočišstvo, a tudíž i člověk, jsou produktem miliony let trvajících vývojového procesu”. (St. 8.) „Přírodním věcem, přírodním jevům jsou vlastní vnitřní rozpory. Proces vývoje od nižšího k vyššímu probíhá nikoli jako harmonické rozvíjení jevů, nýbrž jako vyjevování se rozporů, které jsou vlastní jevům a věcem, jako „boj” protikladných tendencí, působících na půdě těchto rozporů.” (St. 10.). „Naše vědomí a myšlení, ať se zdá jakoli nadsmyslné, jest výtvorem hmotného, tělesného orgánu mozku.” (St. 14.)

Tak to jde celou soustavou. Věř, já jsem to přece řekl. A masy budou věřit bez důkazů, prože jim theorie materialismu vyhovuje.

2. *Kritika materialismu.*

Uvědomme si ještě jednou hlavní these materialismu. Existuje jen hmota. Svět jest věčný. Prostě zde jest, byl, bude, ať tě ne napadne uvažovati o vzniku. Řídí se svými imanentními silami. Není nesmrtelné duše, která by mohla samostatně existovati. Není prostě říše duchové, není Boha, není andělů, není říše lidských duší. Není zjevení, není církve, není života milosti.

Vyvracetí všechny tyto herese, přímo tuto nevěru, znamenalo

by opakovati z křesťanské filosofie, zvláště z theodicey a z apologetiky všechny důkazy o Bohu Stvořiteli, Zachovateli, Řediteli, o nesmrtelnosti duše, o zjevení, o božství Církve, o milosti a o spravedlnosti, o posledních věcech.

Zde není kompromisu: Buď platí materialismus; ale pak nutně padá křesťanství. Ale křesťanství je pravda. Proto nelze ukrývati hlavu do písku před nevyhnutelným logickým důsledkem: Materialismus je blud, nepravda. Lapidární soud velkého Pia XI. v Quadragesimo anno: Nemo potest simul catholicus probus esse et veri nominis socialista. Nikdo nemůže býti zároveň úplným katolíkem a opravdovým socialistou.

3. Kritika dialektické metody.

a) Dialektická metoda poznání je do jisté míry dobrá. Pravdy mohou často velmi dobře dopídit odhalováním rozporů v úsudcích odpůrce. (St. 7.) Chyba začíná tím, když se tato metoda poznání začne prohlašovati za jedinou a výlučnou. Mohu vniknouti do poznání věcí i pozorováním pozitivních vlastností věcí, nikoli pouze rozporů v ní.

b) Je nesprávné, přeneseli-li se dialektická metoda poznání beze všeho na věci a jevy v přírodě a dokonce ve společnosti.

Nesprávné je tvrzení, že ve věcech podstatně jsou rozpory a že vývoj je jen překonáváním rozporů. Jsou ve věcech různé vlastnosti a vztahy. Ale různost vztahů může býti dvojí: contradictoria, ale také contraria. Kdyby ve věcech a jevech byly znaky a vztahy jen contradictoria, pak ovšem by v nich podstatně byly rozpory. Ale o téže věci mohou vypovídati i pojmy contrarios, a tyto se nevyklučují.

Pak aplikováno na společnost: Třídní boj, výsledek rozporů, není podstatou společnosti. Vývoj může jíti i cestou rozumné dohody tím, že se každému přizná jeho podíl podle zásad spravedlnosti a práva. Věřit v podstatnou nutnost třídního boje jest bankrotem víry v lidský rozum a v mravnost v lidstvu.

c) Typicky nesprávná jest generalisace: Dějiny lidstva jsou dějinami třídních bojů. Dějiny lidstva nejsou jen boje. V dějinách lidstva jsou i periody míru. A ideálem lidstva není válka, stálá válka, jen zruďné povahy vidí ve válce normální stav lidstva. Normální stav lidstva je mír, a to mír vybudovaný na spravedlnosti a lásce - od těch dvou podmínek, ani od jedné, ani od druhé ustoupiti nelze, ať se to některým politikům líbí nebo nelíbí, protože Bůh vidí dále a vidí lépe, co národy trvale drží, a Bůh praví lidem, že jediným bezpečným základem života národa i života mezinárodního mohou býti jenom spravedlnost a láska. Velikonoční poselství, s nímž stanul zmrtvýchvstalý Spasitel uprostřed apoštolů a tím i uprostřed křesťanského lidstva, neznělo: Nesu vám válku, třídní, občanskou, mezistátní, nýbrž znělo: „Pokoj vám!“ „A bude dílem spravedlnosti míru.“ (Is. 32, 17.)

d) Když dějiny lidstva jsou dějinami třídních bojů, jak to, že po vítězství společnosti v beztřídní společnosti již třídních bojů nebude? To již nebudou dějiny lidstva?

e) Je na pováženou, jaké posvátné úctě se těší v dialektickém materialismu revoluce, ilegální činnost, násilí. S úctou se opakuje slovo Marxovo: „Násilí je porodní babičkou každé staré společnosti, která je těhotná novou.“ (St. 37.) Běda všemu, co se vyhlásí za „reakci“, za „kontrarevoluci“! Ne reformismus, nýbrž revoluce! Opakují i zde: Stálé operování revolucí, nebo dokonce permanentní revolucí jest zoufáním nad rozumem a dobrou vůlí člověka, nad vyhlídkami rozumné dohody, nad možnostmi, aby se dostalo všem účastněným podílu podle zásad spravedlnosti a lásky. Jako nelze s křesťanstvím uvést v soulad materialismus, tak nelze s ním sloučiti ani apothesu permanentní revoluce.

Z E S V Ě T A

Z ŘÍMA. Vznikly pověsti, že milostivé léto bude anticipováno na r. 1949 — nezakládají se na pravdě; nanejvýše je možné, že milostivé léto bude zahájeno na Štědrý den onoho roku pro rok 1950 a že jeho výsady budou rozšířeny na všechny diecése, jejichž věřící nebudou moci putovati do Věčného města. (La Croix 2. 9. 1946.)

Dne 5. září t. r. bylo zahájeno generální kapitulum OO. jesuitů v Římě; jeho hlavním účelem je volba nového generálního představeného. Předvídá se, že nový generál bude zvolen 12. září. Voličů je 168. Od počátku kapitula až do zvolení nového představeného nikdo nesmí opustiti imposantní budovu generální kurie (v bezprostřední blízkosti Vatikánu - obdařenou právem entrateritoriality).

Sv. Otec zaslal pozdravný a povzbuzující dopis k mezinárodnímu sjezdu sdružení katolické mládeže, nazvanému „Pax Romana“, který se konal od 1.—5. září t. r. ve švýcarském Freiburgu. Kéž by přispěl tento kongres (praví sv. Otec v dopise) k rozmnožení lásky, spravedlnosti a vzájemné úcty mezi národy — kéž by utužil duchovní jednotu katolíků!

PROJEVY DVOU KARDINÁLŮ. Londýnský (westminsterský) arcibiskup kardinál Griffin prohlásil ve středu 28. srpna t. r. při návštěvě irského presidenta O'Kellyho v Dublině: „Doufám, že také Irsko bude přijato do Společnosti národů, poněvadž Spo-

lečnost ta, má-li sloužiti dobru, potřebuje co nejvíce křesťanských států. Komunismus je dnes největším nebezpečím světovému míru, poněvadž přetvořil dělnictvo v kostku na diplomatické šachovnici a v pouhé číslo ke stroji státního mechanismu.“ Kardinál se zmínil, že byl pozván k návštěvě Polska a že pozvání přijal; pojedete tam, dá-li Pán Bůh, na jaře. Podle jeho názoru „mír v této zemi nemůže býti zabezpečen, dokud nebudou provedeny opravdu svobodné volby nové vlády, neboť nynější členové varšavské vlády nejsou představiteli vůle lidu; byli ustanoveni ve své funkci Ruskem“ (La Croix 31. 8. 1946.)

✓ VATIKÁN: Kongregace Pro Ecclesia orientali počíná vydávat nový dvouměsíčník, jenž má informovat svět o událostech, týkajících se východních křesťanů, sjednocených i rozkolných — Servizio Informazione della Chiesa Orientale — (S. I. C. O.). Budeme se snažit, píše kard. Tisserant, když v úvodě stanoví cíle a metody tohoto časopisu, vyloučit ze zpráv vše, co má polemický charakter, protože naší zásadou je, že pravda a láska má být základem všech vztahů mezi křesťany. Zkrátka informační služba chce podávat jen zprávy. Se stejnou pozorností bude si všímat sjednocených i rozkolných, podávané zprávy nebudou však mít misionářského rázu, protože kongregace Pro Ecclesia orientali vykonává svou jurisdikci v krajích, v nichž

církevní hierarchie trvá od prvních počátků Církve.

KONKORDAT SE ŠPANĚLSKEM z r. 1851 je právě upravován. Sv. Stoličce nechťela a nechce uzavřít nový konkordát s Francovým Španělskem, nemohla však ponechat v úplné platnosti předchozí úmluvu z poloviny minulého století. Změněné poměry žádají si přirozeně nových ustanovení. Dosud bylo vyjednáváno o volbě kanovníků a znovuzřízení španělské Roty (= nejvyššího církevního soudního dvoru). — (La Croix 31. 8. 1946.)

V INDOČINĚ aktuální nespokojenost s Francií vyvolala pronásledování křesťanů a mučení misionářů. Hlásání sv. evangelia zahájily v této zemi již v polovině XVI. století španělští a portugalské dominikáni, kteří o sto let později byli vystřídáni francouzskými jesuity. Tito dopracovali se větších úspěchů, poněvadž si vychovali domorodý klerus. Jako všude vyrůstala i zde církev z krve mučedníků. Pronásledování dostoupilo vrcholu za panování Mink Manga (1821 až 1841). — (La Croix 30. 8. 1946.)

NĚMECKO: Na poslední schůzi katolických biskupů ve Fuldě rokovalo se o náboženských poměrech v různých částech Německa. Biskupové projeví svou radost ze svobody, s níž mohou vykonávat své pastýřské práce v pásmech západních mocí a se starostlivou obavou přijali zprávy o událostech v pásmu ruském. Byl dán rozkaz předkládat kázání k cenzuře, aby v nich úřady mohly vykonat „potřebné“ změny. V mnohých obcích jsou zakázány spolky katolické mládeže a katolické charity. Náboženské vzdělání tiskem je podvázáno, protože v této části Německa je cenzurou zakázáno šířit náboženskou literaturu, vydávanou v jiných pásmech. Na př. diecéšní časopis z Osnabrücku — pásmo britské — není povolen v Magdeburku — pásmo ruské — ač obě města patří do stejné diecése. Biskupům z Osnabrücku a Fuldy nebylo dáno dovolení navští-

viti části diecése, ležící v ruském pásmu.

BULHARSKO: Oficiální orgán pravoslavné církve v Bulharsku uveřejňuje ve svém 19. čísle zprávu Svátého Synodu. Sv. Synod se snaží uplatnit své síly na poli sociálním a mravním i přes překážky, jež mu staví v cestu stát. Prohlašuje, že pravoslavná církev považuje veřejnou dobročinnost za svou povinnost a nemůže připustit, aby byla zbavena této služby, již Bůh jí uložil vykonávat vůči bližním. Bohužel byla tato činnost církve v poslední době vážně ohrožena překážkami, jimiž stát hledí omezit vliv církve na veřejné ústavy — sirotčince, starobince, mateřské školky, ozdravovny atd. — a znemožnit jí pokračovat v její práci. Církev — pokračuje Synod — nečiní si žádných nároků na podporu státní, chce však hájit svá práva, jimiž se těšila po tisíciletí a jež nejsou v rozporu s veřejným pořádkem, ani se státní suverenitou.

JUGOSLAVIE: Vatikánský rozhlas oznámil 22. srpna, že 11. srpna došla do Říma zpráva, že po „dlouhém utrpení“ zemřel v Záhřebě Msgr. Jan Simrak, biskup křiževacký a ordinář východního ritu v Jugoslavii, který byl uvězněn již v květnu 1945. Je to třetí katolický biskup, jenž padl za oběť komunistické nenávisti během roku. Dále se praví, že v koncentračním táboře Stara Gradiška se nalézají 20 chorvatských katolických kněží, kteří jsou nuceni vykonávat nejnižší práce, a jež asi stihne stejný osud jako 22 kněží v koncentračním táboře Krupina, kteří všichni i s Msgr. Dulhinem byli zavražděni. Asi 11 sester z kongregace sv. Vincence stalo se obětí vojáků maršála Tita; většinou byly postříleny, jedna oběšena a jedna hrozným způsobem umučena.

JAPONSKO. Bývalý japonský ministr zahraničí Yōsuke Matsuoka, jenž na své cestě do Moskvy, Berlína a Říma navštívil i papeže, nedávno zemřel na součotiny. Před svou smrtí vstoupil do katolické církve. S katolickou vírou jej seznámila lékařka nemocnice, v níž se Matsuoka léčil.

Proti hříchům je třeba býti tvrdým

Arnošt z Pardubic

Z DOMOVA

ÚPRAVA ODMĚN ZA VYUČOVÁNÍ NÁBOŽENSTVÍ. Učitelé náboženství na obecných a měšťanských školách patří až dosud mezi nejhůře placenou kategorii. Podle zákona č. 251/22 Sb. z. a n. činí odměna za hodinu vyučování na obecné škole 5.70 a na měšťanské škole 6.80 Kčs. Cestovné bylo tímž zákonem stanoveno na 2 Kčs za km. - Je samozřejmé, že s touto odměnou nebyli učitelé náboženství spokojeni a dožadovali se patřičné úpravy. Ministerstvo sociální péče vyslovilo názor, že se odměny nemohou nyní prostým nařízením měnit. Poněvadž žádné nařízení nemůže rušit předpis zákona. Je prý proto nutné celý zákon číslo 251/22 novelisovat.

Nyní se konečně našlo řádné východisko: odměny učitelům náboženství budou zvýšeny ve formě drahotních přídavků k odměnám stanoveným zákonem. Ministerstvo školství vypracovalo návrh, podle něhož dostanou učitelé náboženství na školách obecných 9.30 a na měšťanských 13.10 Kčs drahotního přídavku, takže celková odměna bude nyní činit v první kategorii 15 a v druhé 20 Kčs na hodinu. Také cestovné bude upraveno ve formě přídavku o 3 Kčs na hodinu, t. j. na 5 Kčs za jeden km. Navrhuje se také, aby odměny byly vypláceny místo půl roku pozadu jen měsíc pozadu.

Příslušný návrh byl předmětem jednání komise ÚRO pro záležitosti veřejných zaměstnanců a byl jednomyslně schválen. Vládní nařízení má mítí zpětnou platnost od 1. září 1945. (Nár. obroda.)

FARNÍ SVATOVÁCLAVSKÉ OSLAVY MLÁDEŽE. Arcidiecéšní sjezd svatováclavské mládeže v Olomouci se nekoná, proto budtež v jednotlivých farnostech oslavy provedeny samostatně. Materiál k přednáškám 1. svatováclavské tradice a 2. mládež v KA na požádání zašle Arcidiec. katol. akce Olomouc, I., p. schránka 5.

DRUHÝ PEDAGOGICKO-KATECHETICKÝ KURS pro laické katechety a katechetky při C. M. bohoslovecké fakultě Palackého university v Olomouci bude se konati v soboty odpoledne a v neděle dopoledne i odpoledne v době od 19. října do 22. prosince t. r. Žádosti (nekolikované) o přijetí do kursu a zároveň o připuštění ke zkouškám budtež posílány arcibiskupské konsistoři nejpozději do 15. října s těmito doklady: 1. křestní list, 2. poslední školní vysvědčení, na němž je známka z náboženství, 3. vysvědčení maturitní nebo alespoň vysvědčení z celé měšťanky anebo z nižších tříd střední školy, 4. zapečetěné vyjádření farního úřadu, 5. Potvrzení o přijetí sv. biřmování, 6. osvědčení o čl. státním občanství, 7. osvědčení o stát. a nár. spolehlivosti, 8. vysvědčení úřed. lékaře, že tělesný a zdravotní stav žadatele nemá závad k výkonu učitelského povolání. (Doklady mohou býti v opisech ověřených farním úřadem.)

Nejpozději do 12. října pošlete na adresu ředitele kursu „Poukázku pro účastníky kursů“ pro poloviční jízdu, kterou obdržíte u pokladny na stanici dráhy. Poukázka musí býti vámi řádně vyplněná, potvrzena místním národním výborem, že bydlíte v místě a opatřena 5 Kčs kolkem. Poukázky odevzdáme hromadně k potvrzení na ředitelství čl. stát. drah a pak vám odešleme. - Ředitel kursu Dr. Frant. Tomášek, Olomouc, Komenského 6./II.

NEPOVINNĚMU NÁBOŽENSTVÍ v jednoroč. učeb. kursech (dvě hod.) a druhé hodině jako nepovinné ve 4. třídě měšť. škol, může se vyučovati ihned, pokud byla podána patřičná žádost o povolení, a není třeba čekati na formální vyřízení, neboť žádosti budou vyřizovány se zpětnou platností od 1. září. Tak to bylo dojednáno u zemské školní rady v Brně.

Dr. Fr. Tomášek, odb. insp. náb.

Nečiň sám, co zakazuješ!

Arnošt z Pardubic

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

SVATOVÁCLAVSKÉ TRIDUUM. Na mnohé dotazy odpovídáme: Je velice záhodno vykonat svatováclavské triduum. Themata by mohla býti: Velikost sv. Václava (viz Schikora Katech. káz. IV. * 172), Eucharistie (viz dnešní příloha), Sv. přijímání (viz dnešní příloha), Mše svatá (Co je? význam, ovoce). Poslední thema se dá rozložit na tři (viz Schikora II 197, I 38/ 147).

FORMY NA HOSTIE. V mnohých pohraničních krajích existovaly ve výrobnách hostií pěkné formy s křesťanskými symboly. Bylo by dobře tyto formy nejen uchovat, nýbrž užít jich nebo napodobnit v těch výrobnách, které nyní hostie dodávají. Prosíme vldp., kteří o takových formách vědí, aby laskavě podali zprávu a návrhy Arc. pastor. ústředí, referátu pro církevní umění, Praha III., Sněmovní 3. J. zv.

„S BOHEM.“ Už se psalo několikrát o křesťanském pozdravu. Všimněme si obchodů ve velkých městech! Přijďte, koupíte, odcházíte a pozdravíte tím starým a milým pozdravem „S Bohem.“ A jakou dostanete odpověď? „Na schledanou!“ (ch!!!).

Jako by se měšťáci báli vyslovit jméno Bůh. - Proto pro katolíky musí platit, že ještě víc a ještě důrazněji se budou loučit jen tímto výrazným a staročeským pozdravem „S Bohem“ - Žádné „Má úcta“ atd., vždyť víme, kolik té „úcty“ 20. století ukázalo k člověku a jeho osobnosti!

Dr. F. H.

ROČENKA. Chtěl bych vás poprositi, abyste laskavě přemýšleli, zdali by bylo možno vydati ročenku pro duchovní správu ve formátu D. P. s týdenním rubrikovým kalendariem tak rozděleným, jako jsou různé kancelářské diáře. Jste už tak šikovní, že jistě byste tam drobounkým tiskem vsunuli příležitostné rady a upozornění důležitá pro kněze všech kategorií. A my bychom mohli do rubrik umístiti naše poznámky o vykonaných funkcích atd. Do kalendaria by snad také mohla býti zařazena do závorek poznámka, čeho je denní

světec patronem. A v inserátech umístiti takové firmy, které mají důležitost pro dodávku věcí pro potřeby kostelní, kněžské a všecko, co s tím souvisí. Seznam katolických škol, ústavů charitativních atd., abychom mohli dobře vždy poraditi - by snad také byl potřebný. Stačí na to tisk drobný a věřte, že bychom tak velice vám byli vděční, kdybyste i jiné pokyny a rady nám tam umístili. A co je toho ještě, na co hned vždy nepřipadneme - nemáme-li v ruce takového praktického rádce! Nezapomeňte také na seznam toho, co jste vydali!

J. G.

BOLESTI MLADÝCH. Z dopisu bohoslovce (čís. 22., D. P.) vidíte, že nám mladým většinou chybí základy duchovního života, chybí nám mnohdy i základní znalost víry ze školy a hlavně znalost modlitby. Breviář a mše sv. se jako povinnost „odbydou“ a pak? — Pak je prázdnota!

Zde jde o boj o mladé kněze, o duchovní život příštích generací, které oni povedou. Peklo bojuje! — Starší naši bratři, podejte svým kaplanům a vůbec mladým kněžím pomocnou ruku! Ukazujte nám bratrskou, či lépe otcovskou lásku! Láska, oheň lásky se nezapálí ledem úřednosti a povýšenosti, ale jen a jenom láskou! Všimněte si mladých kněží! Živte v nich nadšení a probouzejte lásku! Pozor však, aby ve vás mladí neviděli jen hlídače, udavače a pod.! Buďte nám společníky, bratry, vůdci k Lásce! Jděte nám příkladem a získejte naši důvěru!

„Kdo nemiluje, nezná Boha; neboť Bůh jest láska.“ Smyslem a mízou života kněží je Láska - Kristus. Neodsuzujte příliš přestřelky a chyby, kterých se mladí dopouštějí z nezkoušenosti, přílišné horlivosti anebo i vinou rodin a škol z neznalosti pravé lásky! Vyvedte je z chyb! Máte životní a kněžské zkušenosti. Vedte je individuálně, získejte jejich důvěru a lásku a tu u nich přeměňte pak v lásku k modlitbě, svatosti a k cíli - Ježíši! Učiňte z kněží světce, a posvěťte svět!

Fr. Dominik.

H O V O R N A

NA OZNÁMENÍ v DP č. 33, že máme k dispozici mešní roucha pro poškozené kostely, došlo tolik žádostí, že nebylo možno všem vyhověti. Rozeslali jsme jen nejpotřebnějším, neručte proto urgovati.

K SV. BÍRMOVÁNÍ jsme vydali brožurku: Sv. bířmování, Životem č. 111, cena 3 Kčs za kus.

PRICHAZÍ-LI věřící pozdě na mši sv., rozdejte mezi nimi leták „Pozdě“, zn. 1-42, cena 20 hal.

HODINOVÉ ROZVRHY učiva z náboženství pro 5 tříd obecných škol, 3 třídy měšťanských škol a pro jedno-roční učební kurs jsou ještě na skladě. Kus 1.- Kčs. Nejlépe je objednat i dvojmo, jeden kus vložit do třídní knihy, druhý pro sebe. Objednejte brzy, pokud ještě zásoba stačí.

NOVÝ ZÁKON. Na mnohé dotazy odpovídáme: Nový Zákon v překladu Sýkora-Hejčl, kapesní formát, na biblovém papíře, vyjde v nejbližší době u třech nakladatelů. Ve Frýdku v Exerc. domě, v Olomouci (Velehrad) a v Praze (Vyšehrad).

Chápeme, že mnozí Dpp. se horší nad tím, že najednou se Nový Zákon vydává na třech místech. Není možno příčiny toho probrat veřejně.

Buďte rádi, že konečně Písmo svaté Nového Zákona máme.

Nakl. Exercičního domu doufá, že s pomocí Boží bude moci začátkem prosince expedovati prvních 40.000 výtisků. Pospíchejte se subskripci!

EXERCICIE. Farnostem v okolí

Frýdku přikládáme seznam exercicií. Račte jeden expl. dát do vývěsky a jeden do ohlašovací knihy.

LITOMĚŘICKÁ DIECÉSE má nedostatek kněží. Proto některé fary v pohraničí zůstanou neobsazeny. Budou však ustanoveny dívky a ženy, které s úspěchem prodělají kurs pedagogicko-katechetický, budou dokonale seznámeny s vedením farní a abecední agendy a budou pečovat o udržování náboženského života, jako strážkyně opuštěných kostelů. Prosíme vldpp., aby upozornili na tuto akci ve své farnosti. Při ústavu „Zdislava v Hradci u Stoda“ bude pro ně od 1. října odbočka, ve které budou vychovávány pro tyto úkoly pro diecési litoměřickou. Kursy trvají podle schopností uchazeček. Měsíční poplatky obnáší 700 Kčs, který se platí hotově nebo v naturalii. Těm uchazečkám, které nemohou poplatek hned zaplatiti, bude poskytnuta finanční výpomoc, kterou splatí až bude umístěna. Přihlášky přijímá ústav Zdislava v Hradci u Stoda — u Plzně, do 20. září. Předběžné školní vzdělání nerozhoduje.

VARHANÍK, skoro slepý, který absolvoval varhanickou školu ve slepeckém ústavě na Kampě, 21 let, nabízí své služby. Má též zkoušku na ladění pian; případně by mohl i vyučovat hudbě (varhany, klavír, housle.) Může nastoupiti ihned. Kdo by věděl o nějakém místě, ať napíše na adresu Dobrý pastýř.

O B S A H

Náboženská výchova a výuka dívčí mládeže 577.
A. Šuránek, Pertransiit benefaciendo 581.
Sezonní theologie? 583.

Dr. B. Vašek, Dialektický a historický materialismus 584.
Ze světa 588.
Z domova 590.
Pracovna 591.
Hovorna 592.

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověření v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt.spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. 1A 42370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Počet a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Celebrace manželství v kostelích eximované řehole

P. JUDr. Ant. Dvořák:

Právní předpoklady a formální náležitosti uzavření platného a dovoleného manželství v kostelích eximovaných řeholí možno ozřejmiti několika cílem zamyšlené dedukce spojenými úvahami. Je nutno především jednotlivě uvážiti:

1. povahu a rozsah práva řeholní exempce ve vztahu k duchovní správě,
2. osobní způsobilost a místní příslušnost duchovních k přijetí slavnostního manželského přivolení,
3. předpisy o delegaci jiného duchovního k manželské asistenci duchovním správcem příslušným,
4. předpisy o místě pro uzavření sňatku,
5. předpisy o zápisu uzavřeného sňatku v knize oddaných, a to vždy jak se stanoviska práva kanonického tak i státního, a to v mezích, vytčených nezbytností řešení nadepsaného tématu.

ad 1. Povaha řeholní exempce je dána mimo jiné především péčí o jednotnou a řádnou řeholní kázeň. Společná a všem i v různých diecésích řeholním domům vlastní a jednotná jurisdikce, zajišťuje též účel tou kterou řeholí sledovaný. Řeholní exempci po rozumu can. 615 cjc rozumí se vynětí řeholníků, jich domu a kostela z jurisdikce biskupovy, pokud se týká kázně a řeholního života eximované řehole. A to, co právě řečeno, rýsuje již i rozsah řeholní exempce. Každá řehole má svůj vlastní a individuálně zaměřený cíl, který však zůstává ve vztahu k běžné a vším administrativním aparátům opatřené duchovní správě faktorem toliko pomocným. I v dnešní době platnosti kodexového práva udržela si svou platnost předkodexová právní věta: „Eximuntur regulares tantummodo tanquam regulares, id est in iis solis, quae observantiam regularem concernunt.“ Řeholní exempce nevztahuje se tudíž na nic z toho, co se vymýká účelům eximované řehole, zejména nevztahuje se na úkony řádné duchovní správy, v nichž duchovní správce vystupuje současně i jako orgán státní správy a to ani tehdy ne, když eximovaná řehole obstarává v té které farnosti duchovní správu v celém a plném jejím rozsahu. V záležitostech farní duchovní správy, pokud tuto obstarává eximovaná řehole, zůstává tato i při své řeholní

exempci pod jurisdikcí místního ordináře. Výjimku činí toliko prelatury nullius, které jsou i ve věcech farní duchovní správy vyňaty z pravomoci biskupa, ježto v čele takové prelatury, sestávající vždy z několika farností, stojí prelát nullius, který na území své prelatury vládne řádnou pravomocí a je vázán stejnými povinnostmi jako biskup. (can. 323 § 1 cjc.) V našich zemích je prelaturou nullius toliko premonstrátský klášter Jasov na Slovensku. Jde o území devíti farností, vyňatých z jurisdikce biskupa košického, rožnavského a szatmarského.

V československém státním zákonodárství, pokud toto se dotýká duchovní správy a manželství, nepřichází řeholní exempce v úvahu.

ad 2. Podle can. 1094 ve vztahu ke can. 1095 § 2 cjc. možno platné manželství uzavřítí jedině před farářem nebo ordinářem místa, v němž se manželství uzavírá. Názvem místní ordinář rozumí se papež, biskupové, preláti nullius, generální vikáři biskupů a prelátů nullius, administrátoři, vikáři a prefekti apoštolští a prozatimní správcové uvedených úřadů. Může tudíž platně asistovati sňatku papež na celém světě, místní ordinář v obvodu území své působnosti a farář ve své farnosti. Místní ordinář a farář mohou propria autoritate platně asistovati při sňatku jedině v obvodu své diecése, prelatury, resp. farnosti a to ať jde o farníky vlastní nebo cizí. Asistence těchto mimo jejich obvod působnosti i při sňatku vlastních farníků, byla by bez delegace příslušného duchovního správce, resp. ordináře místa, v němž se sňatek uzavírá, neplatná.

Aby asistence faráře nebo biskupa byla i dovolená, je nutno mimo jiné podle can. 1097 § 2 cjc., aby snoubenci měli ve farnosti asistujícího faráře, resp. v úředním obvodu asistujícího ordináře domicil nebo quasidomicil neb aspoň měsíční pobyt.

Podle kanonického práva je výlučně příslušný k platné manželské asistenci farář té farnosti, ordinář toho území, v němž se sňatek uzavírá. Aby manželská asistence těchto byla i dovolená, musí mítí za předpokladu splnění všech k sňatku právem požadovaných předpokladů, pokud snoubenci nemají ani domicil, ani quasidomicil ani měsíční pobyt v místě působnosti oprávněného asistujícího kněze, licenci k manželské asistenci od toho faráře, v jehož farnosti tyto chybějící předpoklady snoubenci splnili. Bez této licence uzavřené manželství před oprávněným knězem bylo by uzavřeno platně, ale nedovoleně. Manželství, uzavřené bez delegace před jiným knězem než místně příslušným farářem nebo ordinářem by bylo neplatné.

Pro sféru státního práva stanovil § 75 ob. z., že slavnostní manželské přivolení snoubenců musí se státi před řádným duchovním správcem jednoho ze snoubenců. Kdo je řádným duchovním správcem snoubenců, oprávněným k manželské asistenci podle citovaného ustanovení občanského práva, je stanoveno předpisy prá-

va církevního. V době vzniku občanského zákona platily pro posouzení příslušnosti duchovního správce k manželské asistenci předpisy sněmu tridentského, obsažené v caput „Tametsi”. Podle těchto ustanovení byl k platné manželské asistenci příslušný jedině ten duchovní správce, v jehož farnosti měl aspoň jeden ze snoubenců domicil nebo quasidomicil a to výlučně, to znamená k manželské asistenci svých snoubenců i mimo obvod svoji farnosti. Státní právo manželské převzalo pro posouzení příslušnosti duchovního správce k manželské asistenci katolíků toho ustanovení sněmu tridentského. Další vývoj církevního práva, dotýkající se podstatně příslušnosti k manželské asistenci, ať již to byl dekret „Ne temere” nebo Codex juris canonici, zůstal bez vlivu na právě zmíněnou otázku příslušnosti duchovního správce k manželské asistenci pro obor státního práva. Tím došlo k rozporu mezi státním a církevním právem v této otázce příslušnosti.

Ustanovení § 75 ob. z. bylo sice nahrazeno § 12 zákona číslo 320/1919 sb. z. a n., podle něhož církevní vyhlášky a oddávky konají se u příslušného duchovního správce, avšak předpisy o osobní a místní příslušnosti duchovních k manželské asistenci zůstaly zachovány. Je tudíž i dnes pro sféru státního práva k platné manželské asistenci příslušný jedině duchovní správce, v jehož obvodu má aspoň jeden ze snoubenců své bydliště. Příslušný duchovní správce může své snoubence na rozdíl od práva kanonického sezdati i mimo hranice své farnosti. Uzavření manželství před každým jiným knězem, byť i vyšším církevním hodnostářem, aniž by byl delegován, bylo by neplatné. (Gl. U. 8945) Teprve vládní nařízení č. 219/1941 sb. z. a n. rozšiřuje i pro obor státní oprávnění k platné manželské asistenci ustanovením, že vykonati oddávky, pro které je příslušným duchovním správcem farář církve římskokatolické, přísluší také biskupům, resp. kapitulním vikářům této církve v hranicích jejich diecézí. Uzavření manželství před osobou kterou podle zákonů státních nelze pokládati za duchovního správce oprávněného k uzavírání sňatků, zakládá skutkovou podstatu policejního přestupku podle zákona č. 219/1925 sb. z. a n. (Pokrač.)

Ant. Šuránek :

Sv. Michal – patron exercičních domů ?

Svátek sv. Michala 29. září je u nás spojen se vzpomínkou na nezdolného průkopníka exercičního hnutí *Stojana*, který toho dne zbožně zesnul. Chtěl míti na Velehradě, v té „kolébce Slovanstva”, exerciční dům, který byl po zásluze nazván jeho jménem: „*Stojanov*”. Boha lze vidět *srdcem*. „Blahoslavení čistého srdce, oni Boha viděti budou.” I člověka lze správně viděti *srdcem*. Chladný rozum v něm rozezná živočicha ušlechtilého řádu, čisté křesťanské srdce v něm vidí dítě Boží. Podobně světské události vidí čisté srdce nikoli jako „shluk okolností”, nýbrž jako písmo,

psané promyšleně prstem Boží Prozřetelnosti. Stojan měl veliké a čisté srdce. Viděl jím dobře soudobé poměry, viděl daleko do budoucnosti. Sám - kněz a politik „dojemně nepochitický“ - znal úskalí politických bojů a zdánlivých úspěchů a ačkoliv byl poslancem dokonale plnícím své úkoly, přece viděl pozdvižení a zajištění našeho náboženského a kulturního života jinde - v exercičních domech. A chtěl, než umře, vidět aspoň jeden v srdci svatováclavského státu. Bůh mu dej odpočinutí věčné, nám však nedávej pokoje, nepůjdeme-li ve šlépějích Stojanových. Na Slovensku je ve stálé činnosti deset exercičních domů. U nás je jich potřeba také více.

Překážky, které se stavějí v cestu řádnému využití dosavadních a vybudování nových exercičních domů, jsou mimořádně veliké, četné a vychytralé. Nejsou původu čistě lidského. Naše bojování není pouze proti „tělu a krvi“, nýbrž proti „knížatům a mocnostem“ pekelným. (Efes. 6, 12.) Dábel nemůže snést domů, kde se lidé nábožensky vzdělávají, neboť on potřebuje náboženských nevědomců; jak by mohl nečinně přihlížeti, když se v těchto požehnaných domech pěstí ctnost pokory, poslušnosti, čistoty! To spíše snáší budování nových chrámů, kde může zneužívat nevědomělého mládí k znesvěcování domu Božího, ale místo, kde dospělí z uvědomělé horlivosti odkládají chybu za chybou, poznávají metody ďábla a nejlepší zbraně proti němu je mu nenesitelné. Naopak, *dobří andělé* spolupracují s velkou láskou s exercitátory i s exercitanty. Vždyť jde o to, aby se jim lidé stávali stále podobnějšími ve věrné službě. Aby se stali také „udatnými reky, kteří by plnili rozkazy Boží, poslušni jsouce hlasu jeho“. (Vstup o svátku sv. Michala a vůbec svátku Andělů.) Aby přestali zlořečit, klnout, brát jméno Boží nadarmo a začali spolu s anděly „dobrořečit Pánu“. (Tamtéž.) Aby se obrátili a byli jako děti. „Kdo se poníží jako dítě, ten je větší v království nebeském.“ Aby nepohoršovali maličkých, „jejichž andělé patří v nebi stále na tvář Otcovu.“ „Kdo by pohoršil jedno z těch maličkých, tomu by bylo lépe, aby kámen mlýnský zavěšen byl na hrdlo jeho, a on pohroužen byl do hlubokosti mořské.“ (Evangelium.) Aby se stali muži a ženami *modlitby* majíce srdce svá jako zlaté kaditelnice, z nichž by vystupoval oblak vůní před Boha. (Zpěv k obětování.) Aby modlitbami a nadšenými písněmi „dobrořečili Pánu, chvalozpěvy mu zpívali a nade všechno jej vyvyšovali“ (zpěv k přijímání).

V exercičních domech se děje pod vedením *Ducha svatého* ta úžasná *proměna* lidí vlažných v apoštoly, katolíků „vodnatelných“ v bojovníky Boží, v lidi „z křemene“. (Eveng. ned. 16. po sv. Duchu.) Proměna, kterou vyprošuje sv. Pavel křesťanům na kolenu: Proto skláním kolena svá před okem Pána našeho Ježíše Krista, aby nám dal podle bohatství velebnosti své skrze Ducha svého zmohutněti ve *vnitřního člověka*, tak, aby Kristus přebýval skrze víru v srdcích našich, zakořeněných a založených v lásce,

abyste mohli pochopiti se všemi svatými šířku a délku i výšku a hloubku Kristovy lásky, převyšující veškeré poznání, abyste byli naplněni veškerou plností Boží. (Epišt. téže neděle.) Duch svatý, který uskutečňuje denně na tolika oltářích proměnu chleba a vína v Tělo a Krev, může tak proměňovati lidi „vodnatelné“, kteří „se snaží o dobré skutky“. (Meš. modlitba té neděle.)

V exercičních domech by měl být podle *Ducha svatého* a jeho předrahé Nevěsty *Panny Marie* uctíván zvlášť svatý archanděl *Michael*, vůdce vojáků andělských proti odbojným, zpyšnělým duchům. Jeho jméno by tam mělo být vysvětlováno; „*Kdo jako Bůh?*“ Kdo je tak mocný, moudrý, krásný a milovaný hodný? Koho se máme více báti? Kdo odplatí věrné služby naše tak, jako Bůh? Kdo zasluhuje více, abychom ho milovali a poslouchali, než Bůh? V době dialektického materialismu - pod mocnou záštitou tohoto anděla v boji o *ducha*! O *duchovní život*!

Dr Bedřich Vašek :

Dialektický a historický materialismus

4. Kritika historického (hospodářského) materialismu.

Blud musí mít v sobě i nějakou část pravdy; nemůže být absolutní negací a nepravdou. A čím důležitější kus pravdy v sobě zahrnuje, tím nebezpečnější a zhoubnější jest.

Je v tom jistě veliký kus pravdy, že hospodářské poměry jsou velmi důležité v životě, že jsou velmi závažným činitelem i pro život kulturní, politický, sociální, náboženský. Ale jest jednostranným přeháněním, když se prohlašuje za neomylnou pravdu, že kulturní a náboženská „nadstavba“ jest určována jen hospodářskými podmínkami, že „jaký výrobní způsob má společnost, takovou je v podstatě i sama společnost, takové jsou její ideje a teorie, politické názory a instituce.“ (St. 26.) Hýbají lidstvem i hnutí jiná. Křesťanství až do základů pohnulo životem národů, a přece bylo to hnutí náboženské, hospodářská hlediska při tomto hnutí stála zcela v pozadí. Mohamedánství, reformace též mohutně zasáhly do života národů; i u nich momenty hospodářské stály v pozadí. Jsme svědky a byli jsme svědky, jakým činitelem v dějinách jest myšlenka národnostní, vypjatý nacionalismus. Vidíme na židech, jakou mocí jest láska k židovství. Jakou úlohu hrála v dějinách národů ctižádost panovníků. Ostatně komunismus sám, hlasatel historického materialismu, je ve svých nejlepších hlavách živ, nikoliv z hospodářských pohnutek, nýbrž z idealismu svých stoupců.

Historický materialismus jest ponížením lidského ducha a degradací lidstva, protože nechce viděti nejušlechtilejší síly, působící v lidském životě a chce lidstvo udělati nevolníkem hmoty. Pro člověka jsou důležité nejen továrny, telefon, autostrády, výstavy,

slavnosti, pro člověka a pro lidstvo je důležitá především mravnost, pravda, mír.

5. *Kritika poměru marxistického materialismu k náboženství.*

Náboženství není jen subjektivní stav lidí s primitivním myšlením nebo pouhý odraz hospodářských poměrů. Je to objektivně daný a rozumem zjištělý poměr tvorů k Stvořiteli, Zachovateli, Řediteli. Není to jev podléhající stálé změně a stálému vývoji ve vzestupné linii, je to jev ve své hlavní myšlence tak neměnitelný, jako je neměnitelný poměr Tvůrce a tvora. Podobně náboženství nadpřirozené není jen dočasně se jevící nadstavbou hospodářských poměrů, nýbrž je to náboženská soustava pravd, povinností, sil, prostředků spásy, za jejíž správnost ručí vševědoucí, nejvyšší moudrý, všemohoucí Bůh. Náboženství není jen výplodem lidské fantazie, jen sen lidského ducha, nýbrž je to objektivní skutečnost, tak jistá, jako jistě existují já nebo ty, skutečnost vyžadující, abych se sklonil před ní a z ní vyvodil důsledky jako z každé jiné skutečnosti. Právě-li materialismus, že Bůh žije jen z milosti lidí, zůstává pravdou, že lidstvo žije cele z milosti Boha a že je naší povinností vyvoditi z toho příslušné důsledky!

6. *Absurdnosti a kontradikce.*

Bludy bývají si velmi často dříve nebo později soudcem a porázcem samy: zaplétají se do absurdností a kontradikcí, porážejí se svými vlastními principy. Tomu osudu neuniká ani dialektický a historický materialismus. Aspoň několik dokladů.

a) Jak vysvětlí materialismus vznik ducha z hmoty, vyššího z nižšího?

b) Jak mohou býti dějiny lidstva dějinami třídních bojů, když přece společnost beztřídní po vítězství socialismu bude dle nich společností bez třídních bojů?

c) Jak to, že tato beztřídní společnost bude bez revolucí, když přece kontradikce, které patří k podstatě společnosti, nutně vedou k revoluci? Kam se poděly v beztřídní společnosti vnitřní rozpory, které přece patří k podstatě společnosti?

d) Proč klade se takový důraz na šíření pokrokových idejí a teorií, když přece ideová nadstavba jest důsledkem hospodářských poměrů?

e) Jak to, že se klade takový důraz na násilí, jakožto prostředek v proletářském boji, na revoluci, na diktaturu proletariátu, na zmocnění se vlády ve státě a na proměnu státu v instrument proletariátu, když přece hospodářské poměry určují vývoj?

Opravdu, jak žalostné filosofie dostává se davům jako náhražky za Kristovu pravdu!

7. *Zhoubnost dialektického a historického materialismu.*

a) Člověk degradován podstatně na pouhého výrobce. Výrobní činnost mu postavena nad každou duchovní činnost.

b) Třídní boj snadno vede k nenávisti tříd i lidí. A tak ďábelská nenávist prohlášena za jednu ze základních sil ve společnosti a lidstvo jí otráveno.

c) Život oloupen o nadpřirozené ideály a síly náboženské.

d) Lidem se dělají nesplnitelné sliby, ze života pozemského že se stane ráj. Lidé se při nejmenším v ohledu náboženském vyvádějí na poušť zklamání a zkázy. A pozemský ráj neuskuteční ani materialistické doktriny, protože problém utrpení je realita příliš skutečná. Možná, že se jí podaří zavést rovnost. Ale bude to rovnost v otroctví a rovnost v bídě.

e) Otřesení morálky relativismem, oloupení mravních předpisů o svatozář absolutní platnosti nutně přijde i s důsledky. Pocítí to nejvíce příkázání sedmé, šesté, první, třetí, ale také všechna ostatní.

f) I politické důsledky se dostaví a vezmou odměnu všechna polovičatá intelligence, a polovičatí liberálové a křesťané, kteří svou polovičatostí tupě přihlíželi k pronikání materialismu a ještě slabobřsky dělali mu kmotry. Ukáže se, co si na sebe a na národ upletli, když svým koketováním a svou pasivností napomáhali k vítězství dialektického a historického materialismu.

Liberalismus i mnozí katolíci zbaběle si libují v pohodlných kompromisech. Ale materialismus odmítá kompromisy jak jed a plní povel Stalinův: „Nechce-li někdo v politice sejít na scestí, musí provádět nesmiřitelnou třídní proletářskou politiku.“ (St. 13.) Nekompromisně a důsledně musíme činy státi při Kristu!

Naši bohoslovci ve Švýcarsku

Dík spolupráci čsl. katol. Charity s Charitou švýcarskou byl umožněn 30 našim bohoslovcům, kteří byli válkou různým způsobem poškozeni na zdraví, nebo byli v koncentračních táborech, zdarma pobyt ve Švýcarsku. Jeden z nich píše o svých dojmech: Jeli jsme repatriačním vlakem přes Mnichov do pohraniční stanice Buchs, kde jsme se rozdělili a každý jel jiným směrem na místo svého určení. Já jsem byl ubytován ještě se 3 jinými bohoslovci v malé obci Immensee pod jednou z nejlepších vyhlídkových hor Rigi v domě švýc. misionářů. Měli jsme se tu velmi dobře; zejména mne těšilo, že zde budeme mít příležitost poznávat náboženský život Švýcarů.

1. Švýcarští katolíci.

Katolíci jsou zde v menšině a snad právě proto jsou katolické země nerozbornou hrází proti pronikání všech rušivých živlů. Byl jsem skutečně překvapen, když jsem viděl s jakou úctou zde lidé hledí na své kněze. Zdravili je při každé příležitosti a v celém jejich jednání bylo znát opravdové pochopení poslání každého kně-

ze. Měl jsem možnost být několikrát přítomen na nedělní mši svaté. V neděli a ve svátek je absolutní klid; nikde se nepracuje. Je to opravdu pěkný pohled, když se lidé začínají scházet v celých proudech s horských vrchů a úžlabin, aby byli přítomni Nejsvětější oběti. Kostel je vždy plný. V lavicích na epištolní straně klečí celou mši svatou muži všech možných stáří, na evangelní straně ženy; děti jsou vpředu. Snad by se mohlo namítnout, že jsou to venkovští lidé, měšťáci že dělají výlety do hor bez návštěvy služeb Božích. Viděl jsem takovou skupinu turistů, která chtěla v neděli vystoupit na horu Rigi. Asi v poloviční cestě je kaple P. Marie. Požádali u nás, aby šel nějaký kněz ráno s nimi a sloužil tam mši svatou. Při poměrně dostatečném počtu kněží v okolí jim bylo možno vyhovět. Dělá prý se to tak často. Jiní zase jdou houfně na první mši svatou, aby pak s požehnáním Božím se těšili z krás Jeho přírody. Kdosi mi tu pravil, že to tu vypadá asi tak jako u nás před 50 lety; za 50 let to prý tu bude takové jako u nás dnes, vzrůstající se nevěra, matrikovi katolíci a p. Nesouhlasil jsem s tím názorem. Tito lidé nemají právě nejlepší postavení svým náboženským přesvědčením. Každý švýcarský kanton tvoří jakýsi malý stát ve státě s různými zákony a nařízeními, mnohdy na úkor katolíků. Obranu vidí jediné ve vzájemné jednotě bez kompromisů. Vždyť švýcarský náboženský život se pohybuje v docela jiných kolejích než je tomu u nás. Náš národ je převážnou většinou katolický a nemůže se takřka mluvit o místech, kde by bylo obyvatelstvo jiného vyznání v takovém počtu, aby dávalo tím ráz celému kraji, jako je tomu ve Švýcarsku. V některém kantonu se náboženství ve školách vyučuje, v jiném tomu tak není, nebo učitelé jsou tak voleni, aby znemožňovali speciálně katolické náboženství.

2. Návštěvou v Curychu.

Dostal jsem pozvání jednoho jesuitského bohoslovce z Curychu, abych tam za ním přijel. Mluvil jsem v jesuitské residenci s různými švýcarskými jesuity a získal jsem mnoho informací o katolickém životě v Curychu, který je hlavním městem stejnojmenného kantonu. Ačkoliv oficiálně hlavním městem Švýcar je Bern, centrem veškerého kulturního a společenského života je Curych. Můj švýcarský kolega s nevšední ochotou procházel se mnou celé město a ukazoval mi velmi mnoho z jeho pamětihodných věcí, budov a památek. Krásnou moderní tramvají jsme vyjeli na jeden z vrchů, vypínající se nad curyšským jezerem, na jehož nejzazším konci leží Curych. Něco podobného je i v Luzernu, i když jeho okolí je mnohem krásnější. S vyhlídkové terasy jsme měli celý Curych pod sebou. Spatřil jsem velmi mnoho krásných budov, museí a zejména kostelů. Napadlo mi, že jsem přece v jednom z největších protestantských měst. Můj průvodce, jako kdyby tušil, že si něco podobného myslím, mi řekl: „Tyto všechny kostely,

které vidíte, jsou protestantské. Mají jich asi 40. My jich tu máme dnes již 17. Je v tom však veliký rozdíl. Jejich kostely zejí prázdnotou, kdežto naše nedostačují." Ukazoval mi pak malé věžičky katolických kostelů, které se takřka ztrácely v množství domů. Na zpáteční cestě jsem se tázal na způsob vyučování náboženství na školách. „V Curychu", pravil švýcarský bohoslovec, „se omezuje vyučování prakticky jen na faru. Na všech školách je asi 5.000 učitelů, z toho jen 5 katolíků, z nichž opravdu praktický katolík je asi jen jeden. Katolickým učitelům se dělají různé obtíže a znemožňuje se jim volnost vyučování." Zmínil jsem se též o tom, že jesuité nejsou jako řád ve Švýcarsku uznávání a dovození. „Vy však máte svou residenci přímo v Curychu", řekl jsem. „To je pravda, zákonem nejsme nijak uznáni, nijak se však proti nám nevystupuje a překážky, jsou-li jaké, máme takové, jako jiní. V curyšském kantonu nejsou na př. dovoleny žádné řády, to však nevadí, abychom nepůsobili přímo v jeho hlavním městě. Musí se to s lidmi umět a jde udělat leccos. Vedle nás mají na př. kancelář komunisté, o dům dále socialisté a naproti je protestantská fara a snašíme se velmi dobře. Ovšem nedá se zde mluvit o nějakém takovém projevu úcty obyvatelstva ke knězi, jako jste viděl v jiných částech Švýcarska. Nepozoroval jste různé ty nevlídné pohledy během naší procházky? Ty patřily vašemu kolárku."

3. *Jesuitský farní dům.*

Svou návštěvu v Curychu jsem zakončil prohlídkou residence švýcarských jesuitů. Myslím, že jsem tu spatřil něco, co je již dávným toužebným přáním našich katolických farností. U nás bychom to nazvali asi „farní dům" Dům pro katolickou veřejnost, s místností pro mládež, čítárna, knihovna, přednáškové sály a kaple. Přišel jsem do jedné takové malé přednáškové síně. Vše upraveno pro přednášky, podium, krásná sedadla a p. Již jsem si myslel, že by ta místnost měla být větší, když tu se můj průvodce otočil ke zdi a několika pohyby ji odsunul. Ukázala se stejná místnost; tak to učinil asi čtyřikrát a na konci jsem spatřil vkusně řešený oltář s věčným světlem - byli jsme v kapli. I sedadla se mohla okamžitě upravit a objevilo se u každého malé plyšové klekátko. „To se upravuje podle potřeby dle toho, kolik je účastníků nebo různých podniků, takže v této veliké místnosti může být současně pořádáno více věcí najednou."

4. *Švýcarský profesor o Švýcarsku.*

Když jsem se večer vrátil zas do Immensee, čekalo mne jiné překvapení. Přijelo sem na několik dní asi 30 rakouských bohoslovců. Druhý den, protože byl švýcarský národní svátek, udělali jsme si všichni malý výlet na blízkou zříceninu hradu Gesslerburgu, kde prý byl vězněn Wilhelm Tell. Agilnosti dvou švýcarských bohoslovců se podařilo, že tam byl též pozván jeden z vynikajících katolických profesorů, aby nás blíže seznámil s životem Švýcarska.

Řečník v úvodu uvedl několik čísel, která velmi dobře vystihují katolickou posici ve Švýcarsku. Dle nejnovějšího sčítání lidu z r. 1941 vypadá situace takto:

5. Statistika náboženského vyznání.

Katolíků 1,754.161. Protestantů 2,457.044, více o 702.883. Židů 19.430, bez vyznání 35.065.

Nejvíce katolíků je v kantonu Luzern (178.004), St. Gallen (169.883), Curych (156.007), Tessin (149.875), Wallis (142.497), Freiburg (131.225), Aargau (112.266). Žádný kanton nemá 90 proc. protestantů, zato 7 kantonů ukazuje přes 90 proc. katolíků.

Nejvíce protestantů je v kantonu Bern (625.110), Curych (502.501), Waadt (281.934), Aargau (156.302), St. Gallen (113.921).

Statistiku zakončil slovy šéfa švýcarského statistického úřadu: „Švýcarsko začalo stávat se katolickým (begann katholisch zu werden)!" Četl jsem sám ve švýcarských „Schweizerische Kirchen-Zeitung", jak kterýsi vysoký úředník Statistického úřadu v Bernu napsal kterémusi duchovnímu správci jako resultát posledního sčítání lidu: „Tentokrát udělali katolíci protireformaci svou váhou!" Redaktor téhož časopisu k tomu správně poznamenává, že však ještě důležitější než početné rozšíření katolické víry je její prohloubení v duši. Kvalita jde nad kvantitu!

Profesor přešel na vnitřní poměry a m. j. též pravil: „Základem Švýcarů je rodina v řádně uzavřeném manželství. Chceme, aby se našemu lidu dostalo vše, co potřebuje k dobrému životu. Není pronikavých majetkových rozdílů, jako tomu bývá v přirovnání s Neapolí, kde viděl nádherná sídla boháčů a díry nedůstojné člověka. „U nás", pravil, „neuznáváme žádných rasových teorií, u nás byla vždy respektována důstojnost a svoboda jednotlivcova. O patřičné vzdělání pečují četné školy, devět universit, z nichž jedna ve Freiburgu je katolická. Švýcarsko je vzorem toho, že je možná spolupráce různých kultur i náboženství." Na adresu Rakušanů pravil: „Švýcar nechce být Němcem, proto je mu spisovná němčina cizí. Jsme si vědomi svého postavení, které dnes máme ve světě. Když řeknu ve Francii a jinde, jsem Švýcar, hledí na mne jinak, i když mluvím německy. Ano, u nás je tomu jinak; děkujeme za to svému spořádanému životu, založenému ve víře v Boha, bez válek se sousedy, inflace, zachovávání práv každého." „Představte si", pravil dále, „jak by tomu bylo v Německu, Rakousku i jinde, kdyby každý voják dostal s sebou po skončení vojenské služby pušku se 40 patronami, aby v případě potřeby mohl ihned se zbraní nastoupit, jako je tomu u nás. To jediné, čím si Rakousko dobylo svět, je jeho hudba, jinak málo. Za mnoho věcí", končil profesor, „děkujeme katolickým kněžím. Jejich posice je dobrá. Je málo těch, kdo by si nebyli vědomi svého nad jiné vznešeného povolání a povinností s ním spojených." (Pokrač.)

K hodinovému rozvrhu učiva

Mám před sebou hodinový rozvrh učiva z náboženství římskokatolického, vydaný ve Frýdku. Beru do ruky první list, určený pro I. postupný ročník obecné školy. Začíná slovy:

„Děti tohoto věku pravidelně již užívají svého rozumu a jsou ve věku rozeznávání dobrého od zlého. Proto je zavazuje povinnost aspoň jednou do roka se zpovídati a v čas velikonoční Svátost oltářní přijmouti. (IV. sněm later. can. 21, sněm trid. sess. XIII de Eucharistia, c. 8, can. 9. dekret Pia X. Quam singulari z 8. srpna 1910 a kodex kanonického práva can. 859, par. 1.)

Je tedy nutno již v tomto postupném roce připravit tyto děti aspoň elementárně k sv. zpovědi a k svatému přijímání. Tato příprava se děje příležitostně po dobu celého roku, aby v době velikonoční mohly tyto děti dle rozhodnutí rodičů přistoupit k těmto svátostem. Když by to bylo soukromé, pak za doprovodu někoho z rodičů nebo ze starších sourozenců. Veškeré vyučování proniká princip eucharistický, liturgický a činná škola. Žactvo má poznámkově sešit do náboženství, hlavně ke kresbám. Hojně se používá látky příležitostné, aby co nejvíce bylo dosaženo výchovného cíle. Každé učebné látky se používá k vzdálené a bližší přípravě svátostné. Tolik předesílá hodinový rozvrh učiva.

O schopnostech šestiletých dětí přijímat není pochyby. I nemluvnata mohou přijímat.

O povinnosti dětí přijímat také není sporu. Spornou však zůstává otázka, ve kterém věku pravidelně již užívají děti svého rozumu a rozeznávají mravní dobro od zlého (aetas discretionis). Nahoře citovaná místa mluví o tom všeobecně, neudávají však roku, kdy dítě pravidelně přichází k tomuto rozumu. Pro zákon abstinentiae je stanoven dokonaný 7. rok. Proč až sedmý?

Co praví praxe? Děti v prvním školním roce zpovídají se pravidelně takto: Pobíl jsem bratříčka, zlobil jsem mamičku, tatínka jsem neposлуouchal, mlsal jsem, nadával jsem babičce. Tedy samé hříchy z domova. Že do kostela necho-dil, kradl, okno rozbil sousedovi, toho nepoví. Proč? Nikdo ho proto nepo-káral, a proto to nepovažuje za zlé. A ty hříchy, které vyznal, poznal teprve ex post jako hříchy, když byl pro ně pokárán. Desatera a ovšem ani Patera příkázání šestiletí neznají. Desatero budou se modlit až ve čtvrtém školním roce. Které příkázání z Patera váže šestileté děti? Šestileté děti nedopouštějí se pravidelně vědomě těžkého hříchu, pro nedostatek vědomí, a proto mohou jít i bez svaté zpovědi ke sv. přijímání. Ale otázka, jsou-li povinni, tímto zůstává nerozřešena. Výjimka pak potvrzuje pravidlo.

Děti mají být příležitostně obeznámeny s Desaterem a Paterem příkázání. Příležitostně to je maminčina metoda. Je pohodlná, ale strašně dlouhá. Maminka má dítě denně kolem sebe a proto může s dobrým výsledkem této metody užívat. Jinak katecheta, který přichází do styku s dítětem jen po 40 týdnů do roka a to sotva 90 minut týdně. A v této krátké době má se obeznámit dítě příležitostně s povinnostmi křesťana. Jak málo je té příležitosti. A kolik dětí může poznati ty povinnosti v domě otcovském? Počítejme, kolik rodičů není církevně sezdáno, kolik je jich sice církevně sezdáno, ale neplní církevních příkázání, a kolik jich sice plní církevní příkázání, ale poučení

děti přenechává katechetovi, už také proto, že není s to opakovati s dítětem uloženou látku, uloženou dle skákací osnovy: Hop sem, hop tam. Soustavné poučení je sice těžší než příležitostné, ale děje se kratší cestou. Této však Hodinový rozvrh se vyhýbá a skáče příležitostně z jedné knihy do druhé a z jednoho konce na druhý. Jaký obraz bude mít dítě z náboženství, až vyjde ze školy? Chaotický. Od hodiny k hodině zapomene dítě, čemu se naučilo, protože nesouvisející látka nedá se upamětnit natrvalo. Ani katecheta není s to, aby si zapamatoval takový rozvrh učiva. A dítě nepůjde se sešitem v ruce životem a nebude mít u sebe katechetu, aby příležitostně dítě upozornil. Proto maminka metoda hodí se pro maminky a takové učitele, kteří mají dítě stále u sebe, nikoli však pro katechetu.

Ceterum autem censeo: Osnova je dána učebnicí. Neodpovídá-li učebnice osnově anebo osnova učebnici, pak se do školy nehodí. Proč se neskládají učebnice dle osnovy? Pro světské předměty jsou učebnice krásné, nepříliš tlusté a pro každý předmět zvlášť, a těmto učebnicím odpovídá i osnova.

NB Pro církevní dějepis není v hodinovém rozvrhu žádná učebnice předepsána, čehož je jen litovati, protože opisováním dějepisu zabije se mnoho času, kterého by se mělo využít k naučení ve škole a učebnice k doučení doma.

Z D O M O V A

MEMENTO. Dne 2. září 1946 zemřel vdp. Jan Čerovský, děkan a farář, Čibuz, ve věku 78 let. R. i. p.

PŘES NĚKOLIKERÉ UPOZORNĚNÍ stále docházejí zprávy, že státní orgány libovolně nakládají se soukromými, poloveřejnými i veřejnými kaplemi a jejich zařízením, které jsou v budovách zabavených podle dekretu presidenta republiky č. 108/45. Znovu tedy upozorňujeme vldp., že toto jednání je v rozporu s platnými předpisy. Zemský národní výbor v Praze oběžníkem z 22. 11. 1945, č. 351, odvolává se na dosud platný § 14 zák. č. 50 ai 1874, upozorňuje MNV a ostatní státní orgány, že nejsou oprávněny *bez souhlasu příslušných církevních úřadů* kaplemi a jejich zařízením volně disponovati. — Konsekrovaná kaple a posvěcené bohoslužebné předměty byl tímto náboženským úkonem vyňaty z vlastnického práva soukromých osob, nyní postižených, a vešly do majetku i správy církevní.

POSTUP PŘI PROVADĚNÍ OPRAV na církevních objektech, poškozených válkou.

1. U objektů, které potřebují nutné opravy, poněvadž zadržením oprav vznikají další škody, nutno požádati ONV, aby byly objekty (ko-

stel, fara, umělecký kříž atp.) zařazeny mezi práce, které provádí stát v rámci „okamžitých opatření“.

2. Objekty, které nemohou býti opraveny v rámci „okamžitých opatření“, nutno zařaditi do programu zákona o stavební obnově č. 86/46 Sb. Nutno ovšem předem zjistiti, zda obec je pojata mezi ty, na které se zákon o stavební obnově vztahuje. Zjistí se nejlépe dotazem u předsedy MNV.

Postup je opět dvojí podle naléhavosti oprav.

a) U objektů, při nichž odklad opravy by mohl způsobiti další škody, nutno požádati s udáním důvodů „Oblastní komisi pro stavební obnovu“ při ONV, aby upozornila „Zemskou komisi pro stavební obnovu“, že je potřebné místní ohledání objektu X v obci Y. Tím se jednání urychlí.

b) U objektů, jejichž oprava se může odložit na pozdější dobu, není zatím třeba ničeho. Je však nutno sledovati vyhlášky na obecní tabuli, neboť zde bude ohlášeno, kdy se do obce dostaví Zemská komise pro stavební obnovu. K této komisi nechť se dostaví správce příslušných církevních objektů a požádá, aby tyto objekty byly pojaty do rámce stavební obnovy, Nemůže-li se dostaviti osobně,

nechť vyšle ke komisi svého zástupce, po př. jí pošle přepis.

Stavební obnova podle zákona č. 86/46 Sb. přináší dvě hlavní výhody: Výjimku ze zákazu staveb spolu se snadnějším obstaráním potřebného materiálu a státní záruku, po případě podporu při obstarávání potřebného kapitálu.

Všechny farní úřady, které spravují církevní objekty v obcích, na něž se vztahuje zákon o stavební obnově, nechť požádají o zahrnutí církevních

objektů do stavební obnovy i tehdy, jsou-li již škody napraveny a oprava zaplacená. V rámci obnovy mohou žádati o rekompensaci výloh. Předpokládám, že válečné škody byly řádně přihlášeny na příslušných formulářích u ONV. Bylo-li toto hlášení opomenuto, nutno podati dodatečnou přihlášku válečných škod u ONV, třeba však zpoždění odůvodniti. Kdyby ONV tuto dodatečnou přihlášku válečných škod nepřijal, třeba ji zaslati přímo ZNV s příslušným odůvodněním. Sts.

ZE SVĚTA

NABOŽENSTVÍ JE ZAJÍMÁ VÍCE NEŽ POLITIKA. V Düsseldorfu byl otevřen ústav pro převýchovu německých „Hitler-Jugend“ 1500 se jich přihlásilo: hoši a dívky, většinou 17 až 25letí. Je zajímavé, že nejnavštěvovanější nejsou kursy politické, nýbrž náboženské. Zvláště oblíbené jsou přednášky P. Frant. Merzbacha, „Morálka v řeči Páně na hoře“

Z BRASILIE. Ústavodárné shromáždění zavrhl v sobotu 31. srpna t. r. zdrcující většinou hlasů návrh na rozlukový zákon a utužilo „novelou“ nerozlučnost manželství.

Z ŘÍMA. Profesor Eugenius Zolli, býv. vrchní rabín v Římě, který přijal sv. křest po válce 1945, stal se členem III. řádu sv. Františka. Náboženský obřad byl konán v assiské katedrále „Chudáčka Božího“. - V úterý 3. září t. r. oznámilo vatikánské radio příchod R. P. Lassalla, francouzského ješuity, který přežil výbuch atomové bomby v Hirošimě (v Japonsku). Při výbuchu byl právě v kostele s dvěma svými řeholními spolubratry. Všichni se divili, jak zázračně vývázli z nebezpečí života. Vyběhli z kostela, aby zachraňovali duše před věčnou smrtí, ale marně: oběti explose umíraly v několika minutách. - Sv. Otec zaslal předsedovi 27. sjezdu universitního svazu italských katolíků toto poselství: „Den ze dne pocítujeme větší a větší úzkost z utrpení a nedostatku všeho druhu, které dolehly na svět a na Itálii. Jako obyčejně v dobách veřejných pohrom ku hmotné bídě přidružil se veliký pokles mravnosti. Za těchto okolností mnozí universitní stu-

denti a profesori spokojí se formálním - papírovým křesťanstvím, únava a skleslost zmocňují se jejich duší - jinak velikomyslných, zeslabují jejich dříve živou víru a okrádají je o blahodárný, mocný vliv na jiné. Je tedy nejvýše třeba, aby katoličtí universitní studenti a profesori bojovali proti tomuto zhoubnému skepticismu, aby nepokládali universitu za útočiště z běd tohoto světa, za místo úniku před životní zodpovědností, nýbrž za vznešený prostředek, jak povznést myšlenky mládeže ke zdroji životního štěstí: Ježíši Kristu!“

Z ČÍNY. Apoštolská prefektura v Siangtanu utrpěla veliké škody v této válce. Šest hlavních residencí bylo smeteno s povrchu zemského, takřka všechny stanice byly velice poškozeny jedna úplně zničena. Ještě 15. července 1944 musili býti přítomni všichni italští misionáři hrozné, ale příkladné mučednické smrti čínského seminaristy Petra Fu-a, kterého Japonci marně vyzývali, aby pošlapal svatý kříž. Bohoslovec umíral v náručí apoštolského prefekta Msgra Cazolariho. O. F. R.

VATIKÁN: Sekretariát kongregace seminářů a universit vydal okružní list, určený církevním výchovným ústavům. Poukazuje se v něm, že dle staré církevní tradice musí být na křesťanských školách obě pohlaví vychovávány odděleně. Jen mimořádné poměry a důvody válečných dob ospravedlňovaly to, že do dívčích škol byli přijímáni i chlapci a naopak. S návratem normálních poměrů třeba se vrátiti k starým formám křesťanských škol. Počátkem nového školního roku

46 47 musí se na všech církevních neb na Církvi závislých školách v Itálii vyučovat odděleně dle pohlaví. Výjimku může dovolit diecéšní biskup. - K otázce, zda se pařížské mírové konference zúčastní též Vatikán svým zástupcem v Paříži akreditovaným - alespoň jako pozorovatel - odpovídají církevní kruhy, že Svaté Stolicí se nedostalo žádného pozvání. Konference se omezuje mimo to na ty státy, jež se války činně zúčastnily. Sv. Otec nezúčastnil se minulého konfliktu zbraní, zúčastnil se ho však

svými starostmi, radami a svým varovným hlasem. Piu XII. nešlo při jeho mírových snahách o jednotlivosti mírových smluv, jako spíše o stanovení všeobecných, vždy platných základů míru. Nedávno v Osservatore Romano uveřejněné úryvky provolání, řečí a poselství Pia XII. připomínají, že papež nedal si ujít příležitosti, aby se dožadoval spravedlivého míru. Ačkoliv Svatá Stolica není na pařížské konferenci zastoupena, bude přes to pozvedati svůj hlas pro spravedlivý mír.

PRO SRDCE KNĚŽSKÉ

KNĚZ A SVĚT. „Knězi není žádný smutek, žádná bolest cizí. S křížem na prsou, růžencem po boku, s evangeliem v ruce, s Bohem v srdci kráčí světem starosti, bolesti a bídy. Svět jím pohrdá, on však pracuje pro svět. Svět se mu vysmívá, on se však modlí za svět. Svět ho proklíná, on je však požehnáním pro svět. Pomstychtivost a hněv jsou slova, jichž jeho srdce nezná. Milovat, odpouštět a těšit, to je jeho život. Odumřev světu, dává mu život.” P. R. Antoniewicz S.J.

POSLEDNÍ DOPIS J. Em. kardinála Merciera kněžím. (18. I. 1926, 5

dní před smrtí na bruselské klinice.) Milí přátelé! Myslím, že se ulehčí mému svědomí, jestliže vám zanechám toto poslední napomenutí: Stali jste se kněžími, abyste přinášeli oběť Mše sv. Aby vaše kněžstvo bylo živé, to znamená především hodně sloužit tuto svatou oběť a udělovat svatě svátosti, které jsou ve vztahu k této oběti. To však také znamená být spojen se svým biskupem a skrze něho se zástupcem Kristovým a s Kristem samým a tak působit k oslavě nejsvětější Trojice a k vykoupení světa.

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratři)

VYUČOVÁNÍ NÁBOŽENSTVÍ NA STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH. Dovoluji si k Vám obrátit se o radu (ve věci vyučování náboženství). Pro gymnasium je vydána od Dra Augustina pro I. a II. třídu Věrouka a Liturgika, pro III. třídu Mravouka, pro IV. třídu mi doposud není známo, co má být vydáno, snad církevní dějiny, pro V. třídu je vydána Augustinova Apologetika. Nemohu se však dopátrat osnov. Mám od Bureše staré, které však počítají s Kubíčkovým Katechismem a Biblickými dějinami a tak to nejde dohromady. Co je vlastně předepsáno, kterých osnov se má užívat a co bylo kde vydáno. Shora uvedené knihy vyšly v Praze ve Vyšehradě.

AKORD do nového ročníku. V příštích dnech vyjde první číslo revue AKORD, kterým tento literární měsíčník vstupuje do svého třináctého

ročníku. Povede jej opět Jan Zahradníček s kruhem spolupracovníků, jak je známe z posledního ročníku a z nichž zejména Miloš Dvořák svými studiemi a články o poslání poesie v současném světě, a zvláště u nás, vzbudil značný ohlas mezi zasvěceným čtenářstvem. V novém ročníku hodlá Akord pokračovat na neúchylné linii spravedlivého hodnocení literární produkce a hájení svobody uměleckého tvoření. První číslo přináší kromě Zahradníčkových a jubilejní statí Jaroslava Hlouška o Léonu Bloyovi obsáhlou studii Bedřicha Fučíka o duchu české poesie válečné a Dvořákův článek o Yeatsově filosofii umění. Číslo doplňují aktuální poznámky a referáty o knihách. (Adresa: Akord, Brno, Běhounská 22.)

ZAVŘENÉ KOSTELY. Prosím Vás velmi snažně, račte v Dobrém pastýři upozornit důst. pány faráře, aby ne-

činili z domů Božích pevnosti, které se otvírají jen na půlhodinku ráno a v neděli a jinak jsou nedostupné. — 12. srpna jsem si vyjel do X. Cestou chtěl jsem zajít do dvou kostelů — oba uzamčeny. Za týden jsem jel na H. Cestou jsem chtěl vejít do kostelů v B. a v B. — opět oba uzamčeny. Víím, že nejsem sám, který se

zklamáním odchází od uzamčených dveří kostelních pro nemístnou snad opatrnost důst. pána, aby se něco neztratilo. Což v těchto osadách není nikoho, kdo by si někdy ve dne zaskočil do kostela na chvíli adorace? Ó, ano! Všude je dosti takových duší, ale důstojní páni jim té radosti nedopřejí. J. S.

PRO ET CONTRA

SUPERIOŘI SEMINARŮ. „Když v D. P. začínaly diskuse o seminářské výchově, řekli jsme si: Kdyby se raději za nás více modlili!“

KATOLICKÁ UNIVERSITA. Račte, prosím, v Dobrém pastýři co nejdříve projevit myšlenku, abychom také v naší milé republice Československé měli svou *katolickou universitu*, jako mají toliké státy ostatní, kde není ani tolik katolických učenců, profesorů — ať z řady světských či řádových kněží — ať z řad i laické inteligence.

To by jistě vedlo k posílení, prohloubení a rozšíření katolického náboženského života právě u laiků a širších vrstev vzdělaných, u nichž po většině je náboženský život velmi povrchní, zanedbaný, ubohý a mělký.

Pak jistě i celý národ náš s radostí uvítá tuto myšlenku a Církev svatá,

na kterou se právě někteří čeští vzdělanci dívají úkosem vinou české literatury a některých historiků — získá si náležité úcty.

SVĚTLO A ZLATO. V D. P. 34 str. 543, bylo doporučováno, aby se nešetřilo na oltářích světlem a zlatem. Tato rada zasluhuje citlivého uvážení, než se přikročí k jejímu uskutečnění. Každý sloh nesnese záplavu světla a tím méně hýření zlatem. V mnohých kostelích byl tak udělán krásný Boží cirkus, který nepřispívá k tomu, aby odstranil nudu a únavu věřících, a nepodporuje zbožnost, nýbrž působí oprávněný odpor. Právem se také vaše redakce pozastavila nad doporučením židlí z ohýbaného dřeva v kostelních koutech. To nepodporuje v kostele pořádek, nýbrž líné a pohodlné katolíky. J. Zv.

HOVORNA

/ SPISEK ANT. ŠORMA „O ÚCTĚ ANDĚLA STRÁŽNĚHO“ vyšel péčí v Pánu zesnulého Msgre Jana Mottila, ochránce památné poutní svatyně Andělů Strážných v Sušici. — Cena 10 Kčs a poštovné. Stran 70. Objednávky vyřizuje Antonín Prokeš, kaplan, Sušice.

V ZÁŘÍ VYJDE v nakladatelství Vyšehrad v Praze *Kalendář katolického duchovenstva* na rok 1947. Již čtvrt století vychází tato nezbytná příručka každého kněze a jako každoročně obsahuje i letos řadu pozoruhodných příspěvků z oboru pastorace, administrativy a pedagogiky. Jména autorů článků, ať už je to Dr. Čeněk Tomáško, Antonín Saňka, Dr. Josef Buryšek, Dr. Josef Toman, redaktor kalendáře prof. Josef Poul a jiní, zaručují nejlepší úroveň. Zajímavým přínosem letošního ročníku je slovníček z východní liturgiky. Praktická část

obsahuje vedle kalendaria a zápisníku rozvrh hodin, seznam žáků, seznam katolické hierarchie, papežské kurie, katolických universit, členů vlády, diplomatických legací, konsulátů, adresář důležitých úřadů, tabulky poštovního, měr, vah a teplot a nejdůležitější pokyny pro první pomoc. Cena Kčs 45.

59LETÁ OSOBA, která 36 roků byla hospodyní na faře a dvěma vedlejšími pp. farářům sloužila do smrti, je ochotna převzít místo u staršího kněze, nejraději na Moravě. DP. pod značkou A. D.

VATIKÁNSKÁ POLITIKA Boj o neděli a svátky - jsou názvy dvou tiskovin, které pojednávají o nejaktuálnějších otázkách dneška. Jsou to pravdy, které nekompromisně řeší dnešní problémy, jasně osvětlují politiku Vatikánu a na hlavu vyvracejí všechny pomluvy a nepravdy, šířené

nactiutřačnými a prolhanými ústy. Šiřte tyto letáky, aby náš národ poznal pravdu. Objednávky řiďte na „ARKA“, Olomouc, pošt. schr. I/5.

MODROU DALÍ. Slavnostní pochod katolického mládí od Vítězslava Horyny a Jiřího Vituly vydalo v těchto dnech ve sličné úpravě a s titulním obrázkem Ant. Machourka Ústředí Sdružení katolické mládeže v Československu. Radostný text i libivá melodie se budou jistě líbit naší mládeži v Junáku, Orle a SKM. Ochotně zašle EDICE SKM, Praha II, Vyšehradská třída 28. Cena Kčs 3.-.

HRA O DUŠI. Toužebně očekávaná kniha P. Dra A. Pelikána T. J., vyjde v listopadu t. r. již v VIII. vydání. Objednejte si ji v EDICI SKM, Praha II, Vyšehradská 28, již teď, poněvadž bude vydáno pouze omezené množství.

ÚSTAVY PRO NEVYLÉČITELNĚ NEMOCNÉ v Ostravě II, Habrmannova č. 5 a v Hlučíně (zámek), přijímají nevyléčitelně nemocné, děti, dospělé, zestárlé, za ošetrovné Kčs 25.- denně. Zcela nemajetní příslušníci země Moravskoslezské mohou být umístěni na zemských nadačních místech. Informace podává a ošetrovance přijímá kancelář Okresní Charity v Ostravě II, Wattova č. 5, tel. 974.28.

PRO KNĚZE NA ODPOČINKU. Kněz pensista se svou domácností, který touží po klidu a krásném kraji, najde domov ve vile ctih. Školských sester de N. D. v Kašperských horách u Sušice. Mši sv. může sloužiti

v útulné kapli v klášteře ctih. sester, pár kroků od vily. V místě jest pošta, lékař, lékárna, autobus do Sušice a zpět třikrát denně. Město leží 740 m nad mořem. Bližší informace podají Školské sestry de N. D. v Kašperských horách u Sušice, náměstí 7.

ZAPLAŤ PÁN BŮH! Od vldp. Dra z C., pohraničí, obrželi jsme tento dopis: Upřímně zaplať Pán Bůh za vaše milé přání hojnosti Božího požehnání (jistě doprovázené modlitbou). Já sám pamatuji na váš skvělý a svižný tiskový apoštolát, přeji mu ze srdce obrovského rozkvětu a obětují na tento úmysl nejsvětější Oběť mše svaté 27. září na svátek sv. Kosmy a Damiána, našich patronů, kteří zdarma léčili neduhy těla vy povětšinou zdarma přinášíte léky za temnělosti rozumu Kristovou pravdou. - Vzdáváme srdečné „Pán Bůh zaplať“ za tuto mši svatou.

MŠE SVATÁ za čtenáře DP bude sloužena dne 30. září.

NOVÉ BROŽURKY ŽIVOTEM: Dr. J. M. Veselý, O. P.: *Ty jsi Petr.* Dokumenty o postoji Sv. Otce za války a po válce. Životem č. 365, cena 3 Kčs. Spisek pojednává o postoji Pia XII. k fašismu a nacismu. Zajímavá stať o poměru svatého Otce k nám. Dr. Rudolf Col: *Sv. Biřmování,* Životem č. 10. V. vydání, kus 3 Kčs. *Klenot křesťanských dívek,* Životem č. 85. III. vyd., kus 3 Kčs. Pojednává o panenství dívky ve světě. *Sborová mše svatá s pobožností k sv. přijímání,* kus 1.50 Kčs, zn. pro objedn. m-22.

OBSAH

P. JUDr. A. Dvořák, Celebrace manželství v kostelích eximované řehole	593.	Naši bohoslovci ve Švýcarsku	599
A. Šuránek, Sv. Michal patron exercičních domů?	595.	K hodinovému rozvrhu hodin	603
Dr. B. Vašek, Dialektický a historický materialismus	597.	Z domova	604
S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.		Ze světa	605
		Pro srdce kněžské	606
		Pracovna	606
		Pro et contra	607
		Hovorna	607

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183
Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. LA 4 2370.
O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2
Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Msgre. Dr Bartol. Kutal, ř. prof. bibl. studia St. Zák. na CM bohoslov. fakultě:

K chystanému vydání Sýkorova překladu Nového Zákona

Exerciční dům ve Frýdku tiskne právě pro Dědictví svatého Jana Nepomuckého Nový Zákon v překladu Dr Jana Ladislava Sýkory a v úpravě Dr Jana Hejčla. Též olomoucké Lidové závody tiskařské a nakladatelské (nakladatelství Velehrad) ohlásily vydání Sýkorova-Hejčlova překladu Nového Zákona v úpravě Dr Cola. Nesporně vykonají oba podniky tímto svým počinem dílo velmi záslužné a vyřeší pro katolickou většinu českého národa stávající naléhavou a palčivou otázku nedostatku vhodného katolického lidového vydání Pisma sv., v našem případě bohudíky aspoň Pisma sv. Nového Zákona. Nelze tu mluvit ani o jakési obchodní konkurenci obou vzpomenutých tiskařských podniků, neboť potřeba lidového katolického vydání Pisma sv. Nového Zákona jest u katolické většiny českého národa tak velká, že oběma vzpomenutými tiskařskými podniky publikované lidové katolické vydání Nového Zákona bude jistě v krátké době rozebráno.

A dobře činí a správně postupují oba vzpomenuté tiskařské podniky, jestliže vydávají Nový Zákon v překladu Dr Jana Ladislava Sýkory, upraveném Dr Hejčlem, pořízeném Dědictvím sv. Jana Nepomuckého a určeném jako podíl údů Dědictví sv. Jana Nepomuckého za roky 1939, 1940 a 1941. Je to postup za daných poměrů a okolností jedině možný! Toto oběma vzpomenutými tiskařskými podniky chystané lidové vydání Nového Zákona v překladu Sýkorově (Hejčlově) nemusí totiž býti předloženo po rozumu can. 1391 CJC předběžné úchvate Svaté Stolice, poněvadž bylo již svého času připraveno a pořízeno pro Dědictví sv. Jana Nepomuckého „sub vigilantia Episcoporum et cum adnotationibus praecipue excerptis ex sanctis Ecclesiae Patribus atque ex doctis catholicisque scriptoribus” (srv. can. 1391 CJC). Toto chystané lidové vydání Nového Zákona bude stále v souladu s Perikopami, s katechismy, s kancionálem „Boží cesta” a jinými českými kancionály, s ostatními českými liturgickými příručkami, kterážto všechna vzpomenutá katolická díla citují Nový Zákon v překladu Sýkorově (Hejčlově).

Sv. Otec Pius XII. ve svém jedinečně krásném okružním listě ze dne 30. září 1943 „*Divino afflante Spiritu* — O časovém podporování biblických studií” mluví pochvalně o oněch katolických exegetech, kteří se snaží dáti katolickému lidu hlubší a důkladnější poznání Písma sv. překladem posvátných knih z původního jazyka do mateřského jazyka. S těmito intencemi Pia XII. jest ve shodě chystané lidové vydání Nového Zákona v překladu Sýkorově (Hejčlově), poněvadž přihlíží jak k původnímu řeckému textu, tak k latinskému textu Vulgáty.

Zároveň budiž konstatováno: Chystané lidové vydání Nového Zákona v překladu Sýkorově (Hejčlově) jest nanejvýš záslužným pokusem uspokojiti okamžitě jednu z nejnaléhavějších náboženských potřeb katolického lidu českého. Pro nejbližší budoucnost musí býti však snahou jak katolických exegetů, tak směrodatných katolických tiskařských a nakladatelských podniků: Poříditi s úchvalou církevní vrchnosti a v překladu z původního jazyka nové vzorné české katolické oficiální lidové vydání celého Písma sv. (Starého i Nového Zákona) v jednom svazku o 1400 až 1600 stranách středního knižního formátu (strana dvousloupcová!) a za peníz nejlevnější.

Proč...?

Ant. Šuránek:

Je ten svět skutečně „zemský ráj” jen „na pohled”. Taková *Bílá*. Výletní místo. Tolik krásy na všech stranách. Hory, lesy a potoky! A přece tolik černých vzpomínek! Dřevěný kostel svatého Bedřicha s Křížovou cestou, malovanou na plechu. Turisté chodili kolem v živém hovoru. Málokterý vešel dovnitř. A kdo vešel, zůstal chvilku stát u dveří, pohlédl na pravo, na levo a vyšel těžkým krokem.

Fara jako mezi dvěma mlýnskými kameny. Na jedné straně „arcibiskupský hotel”. Proč mu tak říkají, jsem nevěděl. Patrně proto, že stál arcibiskupství mnoho peněz. Ale nebylo možno dostat tam kříže a oznámení služeb Božích. Duch cizoty. Turisté tam měli své zábavy a Pán Ježíš býval v neděli navštěvován většinou jen chudými farníky z dalekých pasek.

Na druhé straně škola. Tehdy byla i o prázdninách osídlena sokolskými dětmi z Ostravy. Vedly je tři „sestry”. Jedna učitelka. Chodila téměř v koupacím úboru. Děti denně pochodovaly kolem fary a zpívaly zamilované písně. Mléko kupovaly pro ně na faře. Bylo tedy lze navázat hovor a pozvat „sestry” do farní kanceláře. Přišly. Pravím: „Měl jsem vysoký názor na Sokola. Moje dobrá bytná, stará paní, obhajovala kdysi jednoho z měšťanů, nařčeného ze lži: „On nelže, on je Sokol.” To mně hluboce utkvělo. Sokol tedy vychovával charaktery. Jak to srovnat s Vaším počínáním? Jistě většina dětí je z katolických rodičů. Jak to, že nevedete ty děti k plnění povinností? Bydlíte vedle kostela a v neděli odvádíte

děti místo služeb Božích za zpěvu tak podivných písní..." Sestra učitelka vedla hovor, ostatní přitakaly. Uznávala sice..., ale... Konečně dohodnuto, že nejbližší neděli děti do kostela přijdou. Tehdy byl zrovna na Bílé p. prelát Šrámek. Sloužíval v neděli v 8 hodin. Děti měly přijít na jeho mši svatou. Už bylo osm. Pan prelát šel k oltáři. Ve škole zřejmý zmatek. Děti už vycházejí, ale jsou zavolány zpět. Ještě nutno vytáhnout vlajku a zazpívat jako slib věrnosti: „Sokol jsem a Sokol budu..." Konečně děti vcházejí. Víím, že celebrant bude rušen, ale nelze ty děti nechat v kostele bez modliteb, zpěvu, bez vnitřní účasti. Provázím tedy mši sv. pozvolným výkladem, čtu epištolu, pak evangelium, vysvětluji obětování... Pot mi stéká po tváři: Je třeba jednak, aby děti dobře chápaly, jednak aby celebrant netrpěl příliš, ježto přišel na Bílou léčit nervy. Proměňování — dlouhé, hluboké. Ticho v tichu. Pak pokračujeme k obětní hostině — až k poslednímu evangeliu. „Nyní se bude kněz modlit třikrát „Zdrávas Maria“ za záchranu a pokřesťanění Ruska a za sjednocení Slovanů ve víře." Celebrant chtěl zřejmě začít latinsky, ale byl tak poznámkou donucen modlit se česky. A to je jediná krásná vzpomínka. Jaká to synthesa! Říšský starosta Orla se modlí „Zdrávas", a sokolské děti na kolenou pokračují jasnými hlasy: „Svatá Maria, Matko Boží..." Pak zase z kostela v řadě odcházejí... Jdu do sakristie, prosím p. preláta o prominutí. „Vždyť já jsem Vám dobře rozuměl..."

Tu neděli bylo parno. K večeru zahučel hrom. Začalo lít. Několik turistů bylo nuceno vběhnout do kostela. Do hotelu už nedoběhli. Jednomu z nich nabízím plášť. Poděkoval, zřejmě vnitřně dotčen. Odběhl tryskem s ostatními. Druhý den po mši sv. čekal někdo u dveří kostela. Byl to včerejší turista, jemuž jsem nabídl plášť. „Vy mne neznáte, ale já Vás znám. Studovali jsme na témže gymnasiu. Vy jste byl hodně starší. Jsem K., redaktor „Prager Presse" a rád bych s Vámi důvěrně pohovořil." Mám obavy z hovorů s novináři, ale jak jsem měl odmítnout? „Rád bych Vám dal tři důvěrné otázky. Především, že jsem svědomitý katolík. Chodím pravidelně na služby Boží a k svátostem. Řekněte, prosím, svým spoluobčanům, že je to pro nás muže velmi trapné, když se vyptávají ve zpovědnici na podrobnosti ve věcech manželských. Víím, je to Vaše povinnost, ale přece cítím, že způsob je někdy nevhodným. Jsem poslán do tohoto kraje, abych vyzkoumal sociální poměry obyvatelstva. Řekněte mně, proč právě zaměstnanci na statcích arcibiskupských jsou tak bídne placeni? Proč vidím u nich, že mívají na snídani kořalku s chlebem? Dal jsem si záležet, abych vše dobře vyšetřil, poněvadž je to pro mne jako pro katolíka ponížující..." — Vysvětluji, jak dovedu; mnoho nedovedu, ježto kraje neznám a o arcibiskupských statcích, spravovaných tak různorodým úřednictvem, v tak různých stranách organisovaných, nemám žádných informací. „Škoda, že není doma místní pan farář. Ten by Vás mohl lépe informovat. Nebo: obraťte se přímo na ge-

nerální ředitelství arcibiskupských statků do Kroměříže..." Vysvětluji, omlouvám...

Druhá otázka: „Proč je mezi Vámi kněžími tolik alkoholiků? Jak to vyložíte? Nás vychováváte k střídmosti, proč v tak velkém poměrně procentu propadáte nestřídmosti? Víte, jak to na nás, laiky, působí? Všímáme si přirozeně kněží v hotelích, hostincích —" Nohy se pode mnou zachvěly. Chodíme krásnou pěšinou směrem k horskému hřbitůvku, ale ta pěšina se mění v hrbolatou cestu. „Proč? Proč?" Omlouvám, protestuji, vysvětluji, opět omlouvám. „Znám přece také mnoho kněží, ale nemohu potvrdit Vaše tvrzení. Neznám tolik kněží, propadlých alkoholu." Ovšem v nitru nemohu potlačit vzpomínku na obraz staříckého arcipastýře se slzou v oku: „Je mi smutno, když slyším, že se někteří z mladších kněží opíjejí..."

Třetí otázka: „Proč je mezi vámi kněžími tak málo lásky a tolik vzájemné závisti i nenávisti? Stýkám se jako redaktor s mnoha kněžími, a to člověk neutají, co v srdci nosí. Kde je oheň, tam se cítí teplo, kde je led, tam cítíme chlad. Vysvětlete mi to! Nám kázete vzájemnou lásku a vy sami ji nepěstíte. Chápejte mne, prosím, dobře, neptám se už jako redaktor, nýbrž jako katolík, který by rád ctil a miloval kněze, který hledá v životě mravní oporu, který..." To už je rána do srdce. Do kněžského srdce. Pane redaktore! Odkud vyrostlo to Vaše hrozné „Proč"? A proč je přednášíte právě zde, v té podivné krajině a proč právě mně, člověku mladému, který Vám přece nemůže dokonale odpovédět, protože nezná dokonale Vámi uváděnou skutečnost. A přitom cítím upřímnost Vaší snahy, přitom vidím Vaše dobré, čisté oči a přitom si uvědomuji, že Vy jste byl v sekundě a já v oktávě, že zde stojím jako zkoušený žáček... Protestuji, omlouvám, vysvětluji a opět protestuji...

Kdo mně vytrhne z paměti toto trojí „Proč" redaktora K. z „Prager Presse"? Kdo mně zodpoví to trojí „Proč"? Kdo mně dokáže, že to řetí „Proč" je neodůvodněná urážka?

Klečím v duchu v dřevěném kostele na Bílé, klečím před prvním zastavením Křížové cesty a uvažuji o zodpovědnosti kněžských jazyků, které vydaly Krista Pána laikovi — pohanu Pilátovi; klečím před čtvrtým zastavením, uvažuji o slzách kněžských matek; před pátým marně hledám Šimona — pomocníka, před desátým, kde napájejí Vykupitele žlučí a octem, před dvanáctým, kde visí Pán opuštěný od těch, které ještě včera nazval svými přáteli — klečím a rozjímám o tomto trojím „Proč" —

A do toho rozjímání zaznívají jako hlahol zvonů slova sv. Pavla: „Bratři! Napominám Vás, já vězeň v Pánu: Žijte důstojně toho povolání, kterým jste povoláni, s veškerou pokorou a tichostí, s trpělivostí, snášejíce se vespolek v lásce, snažíce se zachovávat jednotu Ducha ve svazku pokoje. Jedno tělo (jest) a jeden Duch, jakož také jste byli povoláni v jedné naději povolání svého. Jeden

Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech, jenž jest nade všemi a skrze všechny a ve všech nás. Jenž jest požehnaný na věky věkův. Amen." (Epišt. ned. 17. po sv. Duchu.)

Směrnice pro zakládání kroužků Katolické akce mládeže

Pravá Katolická akce, jak my ji chceme a jak jsme ji vícekrát definovali, je účastí laiků, katolíků na hierarchickém apoštolátě za účelem obrany zásad náboženských i mravních, za účelem zdravé a blahodárné sociální práce za vedení církevní hierarchie, mimo a nad rámec politických stran, s úmyslem obnoviti katolický život v rodině a ve společnosti. *Pius XI.*

Katolická akce není v podstatě nic nového, je tak stará jako evangelium. Kristus sám první dal příklad. Kázal masám lidu a soustavně školil sbor vyvolených na své nejužší spolupracovníky. To dělali po něm apoštolové a po apoštolech všichni, kdož chtěli rozmnožit své síly.

Moderní Katol. akce, jak ji přikazují papežové, nese ještě nový rys: je organisována ve věkém stylu, jak vyžadují poměry. Zároveň je pružná a přizpůsobivá, aby pro samou formu nevyprázdnila se podstata.

Katolická akce obrací se především na mládež, neboť mládež není ještě tolik zaměstnána a svým nadšením je schopna prorazit překážkami nejtěžšími. Katolická akce mládež vychovává, aby byla schopna později nésti odpovědnost největší.

Katolická akce je zcela závislá na duchovní hierarchii, papeži, biskupech. Kněžstvo v duchovní správě je povinno Katolickou akci zřídit a vést podle směrnic, jimi vydaných.

V arcidiecési olomoucké bude se KAM prováděti systémem buňkovým.

1. Prosíme veledůstojné pány, aby na sebe vzali vznešený úkol výchovy mladých pracovníků KA. Následujeme metodu božského Spasitele, který sice kázal širokým masám, ale zároveň vychovával pro akční úkoly hlouček horlivých učedníků, na nichž postavil Církev svatou.

2. Rozhlédněte se po svém působišti a naleznete jistě aspoň několik mladých lidí, kteří ve Vašich rukou a milosti Boží stanou se apoštoly ve svém prostředí. Udělejte z nich malé hloučky, jinochy a dívky zvlášť. Počet nerozhoduje, někde začnete třeba se dvěma, třemi.

3. S těmito hloučky (budete je nazývat kroužky) dojednejte pravidelné schůzky týdně, nebo aspoň čtrnáctidenní. Konejte je nejlépe na faře, spolkové místnosti se pro tento účel nehodí, protože nemají v sobě kouzlo intimity.

4. Je právě v tisku Cojazzi: Abeceda katolíka, řada témat z náboženství, která se dobře hodí k rozšíření náboženských obzorů mládeže. Tento text laskavě se svými kroužky budete probírat. Brzy vyjde i Nový Zákon, i ten zužitkujete, abyste mohli mládež přiblížit k samým zdrojům křesťanství. Jednotný text bude prvním jednotícím poutem mezi kroužky, určenými k tomu, aby z nich vyrostl celý organismus, ucelená KAM.

5. Prohlubování náboženského vzdělání bude na prvním místě, protože nelze si myslet apoštolskou duši bez tohoto předpokladu. *Fides ex auditu, auditus per Verbum Dei.* — Současně budete členy kroužků učit praktickému křesťanskému životu. *Fides sine operibus mortua est.* Náboženské úvahy a debaty, vyvolané studiem textu, obratný kněz snadno přeneseme na pole denního praktického života, vykreslí rozpor mezi naukou a praxí, odhalí příčiny této nesrovnalosti a vzbudí touhu pracovat k uskutečnění opravdového království Božího v rodinách i společnosti.

Vhodnými anketami o tolika problémech vyvoláte živý zájem a namnoze se dozvíte z úst mládeže tolik věcí, že začnete sami mnohým věcem docela jinak rozumět — budete více pastýři ve smyslu slov Páně: *ego cognosco meas et cognoscunt me meae.*

Tu nebude nesnadné ukládati jim menší apoštolské úkoly, a to už budete docela blízko cíli: apoštolátu laiků pod dozorem hierarchie.

6. Jelikož nadšení roste, čím více lidí jde za stejným cílem a čím více je úspěchů, informujte své kroužky o tom, že všude rostou kroužky podobné, povzbuzujte je, aby si hledali spojení s nimi a vyměňovali si duchovní dobra i zkušenosti. Říkejte jim, že materialismus má odzvoněno, že všude vane nový duch atd. Zkrátka víra v úspěch musí být silná u nás, aby zachvátila také je.

7. Jaký poměr zaujmout k jiným katolickým organizacím? Orel, Junák, Lidová mládež, Omladina? — KA chce stavět a nebořit. Proto se stavíme ke všemu katolickému kladně, i ke spolkům, které snad poslední dobou jsou kritisovány pro nedostatek vnitřní náplně. Spolky zachovávejme, protože je potřebujeme k udržení masy mládeže. Neodsuzujme a nepřeceňujme!

8. KAM zatím, dokud bude prováděna tak, jak jsme načrtli, nebude muset řešit problém poměru ke spolkům a proto by bylo předčasné o věci mluvit. Stačí, když všichni budeme zajedno, že apoštoly nám nevychovali spolky, ale KAM. Ona nám musí také vychovat spolkové pracovníky.

9. Do kroužku KAM mohou být pojeti nejlepší členové spolků, aby dobrodiní výchovy KA mohli přenášet do spolků samých. Ovšem je zde třeba jisté opatrnosti, aby KAM nebyla nakonec ztotožňována s některým spolkem. Nezapomeňme, že na mnoha místech ti nejlepší z mladých stojí mimo spolky, protože v nich nenašli dosti opravdovosti, a na rozdíl od spolkových pracovníků mají více času. Inteligentní kněz snadno najde klíč k takovému

výběru, aby KAM mohla být opravdu katolická, to je obracet se ve jménu Krista na všechny, i na Sokoly, sportovce a jiné. Ať si v té věci hledí udržet takové postavení, jaké má mít třeba duchovní správa: být pro všechny, jako je pro všechny Kristus.

10. Metodami KA pracuje u nás už Nová pracující mládež a Studentský apoštolát. Jsou to jen ramena jedné řeky. Budoucnost nám ukáže, jak se vše organizačně zjednoduší. Pravděpodobně bude to jednotná KAM, v níž budou specialisované směry — dělníci, studenti, zemědělci. Zatím se snažme založit a životem naplnit co nejvíce kroužků, Prozřetelnost Boží ukáže další.

Naši bohoslovci ve Švýcarsku

6. Národní švýcarský svátek.

Švýcarský národní svátek - 1. srpen je spojen též s různými slavnostmi, jejichž vyvrcholení je večer. Na mnoha kopcích a horách jsou zapalovány mohutné ohně a odraz jejich světla na hladině četných jezer působí ke zvýšení veselé nálady Švýcarů. Otcové misionáři nás vybídli, abychom se též účastnili jedné takové slavnosti v městečku Küsnachtu. Nejdříve jsme šli do kostela; byl naplněný do posledního místečka. Po požehnání se šlo průvodem na náměstí. Šli v něm staří, mladí, většinou v krojích, s prapory švýcarskými, kantonálními i náboženskými, za hlučného zpěvu, výskání a hlavně střelení z pušek, bez něhož si těžko lze představit opravdového Švýcara. Na náměstí úmyslně zešeřelém a osvětleném jen světly lampionů ze všech oken okolních domů se pak odbývaly různé projevy, zpěvy, tance, vše však slušně vedené. Moji pozornost upoutal hned projev prvního řečníka, který mimo jiné pravil: „Slavíme dnes svůj národní svátek. Je to především slavnost národní, která nemá nic společného se slavností náboženskou. Přesto však jsme ji začali v kostele, abychom tím zdůraznili, že je to Bůh, který nám dal dnes možnost slavit po této strašné válce již klidněji svůj národní svátek, který je nám symbolem naší svobody.” Jeden z mých přátel se obrátil ke mně s otázkou: „Je to u vás vůbec možné, aby se národní nebo politické projevy začínaly s Bohem?” „Možné to je”, pravil jsem, „ale teprve tehdy, až u kompetentních činitelů nebude slovo Bůh pouhý pojem, který nehraje dle jejich názoru žádnou roli ve světovém dění. Je nutné, aby zejména u vedoucích lidí vzniklo vědomí toho, že i oni jsou bytostí stvořené, tudíž nedokonalé a tím závislé na Bytosti nejvyšší, která jim dává všechny schopnosti. Vzpomeň si na onoho švýcarského zahradníka, co nám odpověděl, když jsme se ho ptali, zda měl strach v této válce z Němců.” Skutečně ten člověk odpověděl asi toto: „Obavu jsme měli, pravda, neklesali jsme však na mysli. Byl jsem tehdy právě na vojně. V r. 1940, když byla situace pro Švýcarsko nejhorší, pravil nám jeden z našich vedoucích gene-

rálů: Nesmíme malomyslnět, nýbrž doufat v Boha a bratra Klause!" Takovým způsobem se zde mluvilo k vojsku v nejvážnějších dobách! Důvěra v Boha a blahoslaveného bratra Klause byly jejich největšími zbraněmi.

7. Bratr Klaus.

Bratr Klaus! Jméno, které je vyslovováno s láskou od katolíků a je ve vážnosti u protestantů. Lidé lpí takřka dětinně na svém národním světcí, který má být příštím rokem prohlášen za svatého. Švýcarský patron je pochován nedaleko svého rodiště v malé obci Sachseln u jezera Sarnského. Několik si nás tam udělalo na kolech výlet. Jelo se přes Luzern podél jezera Vierwaldstädského nádherným údolím, obklopeným se všech stran vysokými horami, až do Sachseln. V pěkném kostele je před hlavním oltářem náhrobek s kovovou ležící sochou blahoslaveného bratra a pod ní nápis: Altare B. Nicolai de Flüe Patriae Patris oltář blahosl. Mikuláše de Flüe, Otce vlasti. Chtěli jsme se též podívat do rodného místa bratra Klause, které se jmenuje Flüeli. To je již dost vysoko položeno a proto nám to dalo dost práce, než jsme tam kola vytlačili. Vstoupili jsme do obyčejného stavení, kde bydlil, pracoval a modlil se člověk, kterého uctívá celé katolické Švýcarsko. Stavení sbité z hrubých těžkých trámů je péčí Švýcarů zachováno ve své původnosti od doby světcovy smrti roku 1487. Blahosl. Nikolaus de Flüe žil posledních 20 let svého života jako poustevník v nedalekém horském údolí. Viděli jsme tam malou kapličku a u jejího vchodu je heslo napsané v tamějším dialektu: Der Name Jesus syg üwer Gruss! - Jméno Ježíš buď vaším pozdravem! S kapličkou je spojen malý dřevěný přístavek, jeho poustevna.. Dle svědectví nejstarších hodnověrných pramenů byl zde bratr Klaus živ pouze z přijímání Eucharistického chleba. Dnes se o něm ve Švýcarsku nemluví jen ve spojitosti prohlášení za svatého, nýbrž zejména v důsledku vyvážnutí země z obou posledních světových válek. Toto zachránění se všeobecně připisuje přímělvě bratra Klause. V onom údolí, kde se světec zdržoval, je ještě jiná, větší kaple. Na jedné z jejích stěn jsme uviděli pěknou fresku, představující rozbouřené moře bojujících vojsk z první světové války a uprostřed zelený, skalnatý ostrůvek, na kterém lidé klidně pracují, modlí se i veselí, beze strachu, že je zavalí příval válečné doby. Obraz však ukazuje, proč jsou tak bezstarostní. Na vrcholu skalnatého ostrova klečí bratr Klaus s rozpiatýma rukama, a proto nic nemůže malému Švýcarsku uškodit. Rovněž zachování své nezávislosti a záchranu země před válečným zpusťšením z této poslední války, připisují svému patronu. Po celém Švýcarsku se vypráví o podivuhodném zjevu v nedávné době. V roce 1940, kdy byli Švýcaři nejvíce ohroženi německou expanzí a vše nasvědčovalo, že i tato malá země bude pohlcena Hitlerovým Německem, objevily se jednoho večera, jak Švýcaři horlivě tvrdí, kdesi na hranicích severní-

ho Švýcarska na obloze veliké ruce, které jako když naznačovaly, že tato země je pod vyšší ochranou. Od té doby nebylo již žádné nebezpečí. P. spirituál zdejších misionářů na můj dotaz potvrdil tuto věc a dodal, že zjev byl pozorován a potvrzen i se strany protestantské. Švýcarští katolíci dnes pevně věří, že to byly ruce bratra Klause, který vyprosil na Bohu milost uchránění země od válečných pohrom.

Bylo nám smutno, když jsme si představili naše poměry. Místo, aby se doporučeli v ochranu svého národního světce, dělali z něho mnozí kolaboranta.

8. Večer na rozloučenou.

Skoro neradi jsme opouštěli po 5 týdnech tuto krásnou zem. Večer před odjezdem uspořádali švýcarští studenti na naši počest pěknou slavnost za přítomnosti p. generálního vikáře misionářské kongregace „Bethlehem“ v Immensee, kde jsme bydlili; slavnosti se též zúčastnila výprava belgických chlapců, vedená třemi kněžími, a finský konsul s chotí. Shromáždili jsme se kolem velikého táborového ohně blízko kaple, kterou tam nazývají kaplí W. Tella. Večer byl ve znamení srdečných, nenucených rozhovorů, různých veselých scén a zejména zpěvů všech tří národností. Švýcarští studenti nás zahřívali stále svou srdečnou pozorností a bylo znát, že to není jen proto, že jsme z daleké země; vycítili jsme všichni, že již dnes v nás ctí budoucí kněze, kterým všichni projevovali neobyčejnou úctu.

Odjížděli jsme domů s různými pocity. Hodně jsme toho viděli a proto jsme i hodně srovnávali. Srovnávali jsme situaci zdejší s poměry u nás. Došli jsme k názoru, že by u nás nemohly být dnes takové rozervané poměry, kdyby naši katolíci měli takovou viru a lásku k Pánu Bohu, jako ji mají ve Švýcarsku.

Celebrace manželství v kostelích eximované řehole

P. JUDr. Ant. Dvořák

ad 3. Podle kanonického práva může býti manželství platně uzavřeno jedině před farářem nebo ordinářem toho místa, v němž se sňatek uzavírá. K této platné asistenci příslušný duchovní správce nebo ordinář může místo sebe delegovati jiného kněze, ale pouze uvnitř obvodu svého úředního působení. Mimo obvod své farnosti může farář seždati své farníky jen tehdy, je-li po případném udělení licence faráři místa sňatku, potřebné k zhojení nedostatku domicilu, quasidomicilu, resp. měsíčního pobytu snoubenců v místě sňatku, k manželské asistenci delegován duchovním správcem toho místa. Delegace musí býti pro každý sňatek zvláštní a zníti určité osobě. Generální delegace k manželským asistencím možno dáti jen přiděleným kaplanům. (can. 1096 cjc.) Subdelegace je při zvláštní i generální delegaci možná.

Naproti tomu podle československého manželského práva může příslušný duchovní správce k manželské asistenci delegovati jiného kněze jak uvnitř své farnosti, tak i mimo svou farnost. Delegován ovšem může být jen kněz, a to takový, který podle ústavních předpisů republiky československé mohl by být jmenován farářem, nebo aspoň pomocným duchovním. Kněz, u něhož nejsou dány tyto předpoklady, jak je tomu ku př. dnes u kněží německé národnosti, nemohl by platně s hlediska státního práva asistovati při sňatku ani na podkladě delegace. Subdelegace je možna jen s výslovným svolením delegujícího. Delegace uvnitř farnosti je možna jakýmkoli způsobem, mimo farnost jen písemně.

ad 4. Manželství katolických snoubenců, jak ustanovuje can 1109 cjc., nutno uzavřítí vždy ve farním kostele; v jiném kostele nebo kapli, ať již veřejné nebo poloveřejné, je možno manželství uzavřítí jen s výslovným dovolením biskupa nebo faráře, v jehož farnosti se sňatek uzavírá. V soukromých domech může dovoliti uzavřítí manželství pouze biskup, a to ve výjimečném případě, jsou-li pro to vážné a rozumné důvody. V kostelích a kaplích seminářů a řeholnic nemají ordináři takové povolení dávat, leč by zde byly velmi naléhavé důvody k tomu a pod podmínkou, že byla učiněna všechna podle okolností vhodná opatření. Sňatek smíšený má se však uzavřítí mimo kostel, nejvhodněji v sakristii nebo ve farní kanceláři. Když však ordinář má zato, že není možno bez podstatného zla tento předpis dodržet, může po rozumné úvaze od něho dispensovat, avšak se zřetelem k ustanovení can. 1.102 § 2 cjc., omezujícím při smíšených manželstvích svatební obřady a vylučujícím při nich mši svatou.

Československé právo manželské nemá speciálního ustanovení o místě, v němž by příslušný duchovní správce měl manželskou asistenci předsevzítí. Je mu proto ponechána možnost řídit se předpisy církevními.

ad 5. Podle can. 1103 musí farář neb ten, kdo v jeho jménu a zastoupení jeho agendu vyřizuje, co nejdříve zapsati v knize oddaných jména snoubenců a svědků, místo a den sňatku a jiné skutečnosti, předepsané rituálem a vlastním ordinářem.

Podle § 80 ob. z. musí býti o každém uzavřeném manželství pořízen zápis v oddávkové knize. Jestliže je manželství uzavřeno v jiné farnosti, musí podle § 81 ob. z. příslušný duchovní správce ihned, když vydává delegační listinu, tuto okolnost zapsati do knihy sezdaných s vyznačením místa, kde a před kterým duchovním správcem manželství má býti uzavřeno. Duchovní správce místa, v němž se manželství uzavírá, musí podle § 82 ob. z. také zapsati uzavřený sňatek do oddací matriky své farnosti s dodatkem, kterým farářem byl delegován a uzavření sňatku do 8 dnů oznámiti delegujícímu. Podle min. výnosu z 26. 8. 1882, č. 16.258 je nutno zapsati sňatek delegovaným duchovním správcem do matriky od-

daných pod řadovým číslem, kdežto delegujícím v jeho matrice bez řadového čísla.

Uváživše konečně, že kněz musí dbáti toho, aby manželství před ním uzavřené bylo v rámci ustanovení občanského zákonodárství platné vždy i podle práva církevního, docházíme na podkladě výše uvedeného k základním rysům těchto uzávěrů:

Má-li celebrovati sňatek sám příslušný duchovní správce snoubenců v kostele eximované řehole uvnitř své farnosti, může tak zcela volně jak podle církevního, tak podle státního práva platně učiniti. Vyžádá si pouze souhlas řeholní správy kostela k vykonání svatebních obřadů v řeholním kostele, kdežto can. 1109 § 1. cjc. požadované povolení k uzavření manželství v jiném než farním kostele je implicate obsaženo v samém provedení manželské asistence příslušného duchovního správce, který v daném případě je též oprávněn k udělení tohoto povolení.

Kdyby měl asistovati sňatku v kostele eximované řehole uvnitř farnosti snoubenců jiný kněz než příslušný duchovní správce, musí mítí povolení místního faráře nebo ordináře k celebraci sňatku v jiném než farním kostele a pod neplatností delegaci tomuto úkonu od příslušného duchovního správce snoubenců, t. j. místního faráře, pokud by nebyl delegován ordinářem.

Chtěl-li by duchovní příslušný správce snoubenců sám asistovati při jejich sňatku v kostele eximované řehole v cizí farnosti, mohl by sice tuto asistenci sám podle občanského práva bez jakýchkoli právních náležitostí obstarati, ale podle kanonického práva v daném případě k platné asistenci je nezbytně nutna delegace farářem místa, v němž se sňatek uzavírá, pokud ovšem není snad dána již delegace vyššího, k manželské asistenci oprávněného, církevního hodnostáře. Proto v běžné praxi zpravidla k církevně platné a dovolené manželské asistenci je nezbytné, aby si příslušný duchovní správce snoubenců vyžádal delegaci místního duchovního správce, v jehož farnosti se sňatek uzavře a povolení k uzavření sňatku v kostele nikoli farním, jak již v prvním případě naznačeno.

Asistuje-li při sňatku kněz eximované řehole nebo jiný nepříslušný kněz v eximovaném řeholním kostele mimo farnost snoubenců, bude vhodno prakticky postupovati tak, že příslušný správce snoubenců deleguje s právem subdelegace k manželské asistenci duchovního správce místa, v němž sňatek má býti uzavřen a současně požádá ho o dovolení celebrovati sňatek v kostele jiném než farním. Takto delegovaný duchovní správce subdeleguje pak k manželské asistenci asistujícího kněze. V delegaci možno spatřovat can. 1097, § 1, odst. 3 a § 3 cjc., požadovanou licenci a v subdelegaci pak licenci po rozumu can. 1109 § 1 cjc.

Duchovní správce toho místa, kde se sňatek cizích snoubenců uzavírá, zapíše jej pod řadovým číslem do oddací matriky své

farnosti a do 8 dnů ohlásí jeho uzavření příslušnému duchovnímu správci snoubenců, který v oddací knize své farnosti uzavření sňatku zapíše bez řadového čísla.

Z D O M O V A

MORAVANĚ se jeví jako zbožnější lid než obyvatelé Čech.

NÁBOŽENSKÁ „STATISTIKA“ U NÁS. Novinami šla před nedávem tato zpráva: ČSL. ÚSTAV pro výzkum veřejného mínění provedl výzkum náboženského citění obyvatelstva Čech a Moravy. Výzkum přináší zajímavé poznatky o náboženském životě našeho lidu. Na příklad:

V BOHA VĚŘÍ u nás 63.8 proc., jeho existenci připouští 16 proc., v Boha nevěří 11.8 proc. a o Bohu nepřemýšlí 8.4 procenta obyvatel. Víry v Boha přibývá se stářím a ženy věří nepoměrně častěji, než muži.

BIBLI má doma jen 35.4 procenta, avšak pravidelně v ní čte malý zlomek obyvatelstva — 4.6 procent

PRAVIDELNĚ chodí do kostela u nás každý pátý dospělý občan,

kdežto čtvrtina obyvatelů starších než 18 let nechodí do kostela vůbec.

NÁBOŽENSTVÍ má zřejmě větší důležitost v životě zemědělců, kdežto čísla, která se týkají dělníků, svědčí o ochabnutí náboženského citění. Výsledky výzkumu, které nutno posuzovat zároveň s metodou šetření, přinášejí nový pohled do naší poválečné společnosti. (Čsl. demokracie 12. 8. 46.)

Nám kněžím tato „statistika“ mnoho nového nepřináší. Kromě toho máme o způsobu získání materiálu svoje pochybnosti. Kolik lidí bylo tázáno? Jak byli vybráni? — A pak dotazový způsob není vždycky objektivní. Pochybujeme, že 20 proc. chodí pravidelně každou neděli na mši sv. To jistě mnozí, kteří v neděli na cestě z výletu se staví na okamžik do kostela, odpověděli, že „chodí pravidelně“

P R A C O V N A

(Z dopisů spolubratří)

Dr. J. Beran (Praha):

JAK ČISTI NEDELNÍ PERIKOPY? Dostal jsem od své bývalé žákyně, učitelky, dopis, v němž si stěžuje: „V neděli chodívám na mši sv. do N... Je tam nějaký velmi hodný a jistě horlivý pan farář, ale když čte evangeliium, člověk citlivý na živé slovo přímo trpí. A to mne pudí, abych Vás o něco požádala. Vy učiteli bohoslovce... Pěkně prosím, vysvětlíte těm svým žákům, jak je důležité, aby slova evangelia v jejich ústech byla opravdu živými slovy radostné zvěsti Kristovy, aby to nebylo takové mechanické, duchamorné čtení, jak je slýcháváme často v našich kostelích. Vždyť i na obecné škole dnešní moderní pedagogika usiluje o to, aby už od prvé třídy obec. děti četly s porozuměním a živým přednesem. Kolik práce si dá herec s tím, aby živě a krásně přednesl jakýkoliv (často bezcenný) text. A ten nejkrásnější text, jenž byl kdy napsán, je v kostele servírován tak nedbale a su-

še, že jej musí vnímat posluchač jako cosi podřadného, nezajímavého, co se jeho srdce nijak nedotkne. Kde je zde apoštolský účel evangelia? Vždyť dnešní katolík často zná evangelium jen z kostela, sám si je nepřečte z nedostatku času nebo proto, že v něm nikdo zájem nevzbudil o tuto četbu. Už vícekrát i u jiných kněží jsem měla dojem, že čtou evangelium v kostele jen jako nutnou a nudnou povinnost, honem, honem, aby to přeříkal... Kdo to bude svým posluchačům zdůrazňovat, jistě si to pro svou praksi zapamatují. Dnes, kdy lidé jsou zvyklí slyšet v divadlech a v rozhlase krásu slov i přednesu, jsou pak dvojnásob nároční. Nebude-li křesťanství podáváno alespoň tak (když ne krásněji), jako laicismus, bude to s naším apoštolátem stále pokulhávat.“

Vlastně bych už neměl nic dodávat. Stížnost je jasná, a důvody proto, aby perikopy byly čteny živě a s porozuměním, jsou přesvědčivé. Pozna-

menávám přec, že dřívější prakse doporučovala bezvýraznou četbu perikop, a v některých příručkách pastoraálky byl dokonce obhajován názor, že perikopy mají býti čteny monotonně, poněvadž obsahují Slovo Boží, a to má působit na duše samo, svou pregnantností a výrazností.

Snad tento důvod platil v dobách, kdy posluchači, duše v milosti Boží žijící, vhodně disponované, vynikající znalostí Písma sv., nepotřebovali, aby čtoucí kněz svou vlastní modulací a svým přednesem budil zájem o ně. Nyní jsou však doby jiné. Dalo by se diskutovat o tom, zda skutečně divadlo a rozhlas zdokonalily přednes a povznesly jej na úroveň uměleckou. Poslechl jsem si někdy rozhlas a divil jsem se, jak kritika mohla pět ta-

kové chvalozpěvy, když náš profesor Hruška, známý chodský spisovatel, by byl nás studenty zahnal se stupínku, kdybychom se byli odvážili takovým způsobem přednášet básně. Ale je to jisté, že všichni mají nyní větší příležitost poslouchat různé přednesy a srovnávat je, a proto kritický postoj mnohých je přísnější. A i když nelze úplně schvalovat někdy až přehnaně patetický přednes zejména slovenských evangelických pastorů, přece nutno brát ohled na vyspělejší criticismus našich posluchačů.

Proto vřele doporučuji promyslet si uvedenou stížnost a oživit přednes perikop, aniž by při tom musel být snížen na hereckou formu.

Z E S V Ě T A

Z FRANCIE. Ve Francii konají se současně dvě velkolepé mariánské slavnosti: v Lourdech a v Grenoblu (La Salettě). V Lourdech shromáždilo se na svátek Narození nejbl. Panny Marie na 80.000 bývalých francouzských zajatců a politických vězňů s ministrem národní obrany J. E. Michelem v čele, aby poděkovalo Rodičce Boží za ochranu. Ještě v předvečer svátku přijelo 33 zvláštních vlaků a 6.000 autobusů s novými 30.000 poutníky. Po celé dopoledne je sloužena nepřetržitě u 18 oltářů nejdražší oběť mše svaté. 200 tlampačů vypomáhá, aby k uchu každého proniklo hlásání slova Božího. Slavností zúčastnili se 3 francouzští kardinálové, 15 biskupů a Sv. Otec zaslal sem dojemné poselství s výzvou, aby se znova zasvětili Neposkvrněnému Srdci nejbl. Panny, jak on učinil před lety (1935) jménem svého předchůdce Pia XI. v Lourdech za celou Francii. Stojí též za zmínku, že šest poutnic, z nichž nejmladší 25letá, nejstarší 53letá, připutovalo pěšky z Paříže (900 km!). V Grenoblu konal se V. národní mariánský sjezd za předsednictví J. E. Msgra Harscoueta. Sjezdu se zúčastnil též kardinál J. E. Gerlier a 15 biskupů. Poutníků bylo na 30.000. Kongres, konaný na památku stého výročí zjevení Panny Marie v La Salettě, zhustil program své budoucí činnosti do tří bodů: 1. dbáti o svěcení

neděle a zasvěcených svátků; 2. šířiti a zdůrazňovati velikou úctu k nejbl. Panně ve všech spolcích katol. mládeže; 3. denně věrně se modlit třikrát, Anděl Páně a alespoň část (desátek) sv. růžence. Francouzský episkopát vyzval věřící a duchovenstvo, aby na svátek Narození nejbl. Panny Marie (8. září) vykonali sbírku ve prospěch „Katolické mezinárodní pomoci“, t. j. ve prospěch nemocných, vdov, sirotků, repatriantů bývalých zajatců a vězňů a vůbec lidí válkou ochuzených nebo ožebračených. Kdo nemůže pomoci hmotnou almužnou, ať za ně obětuje alespoň své modlitby a kříže. Letos připadá 50. výročí smrti svaté Terezičky z Lisieux — druhé ochránkyně Francie (prvou je sv. Jana z Arcu). Proto na Karmelu v Lisieux budou konány zvláštní náboženské slavnosti za předsednictví J. E. kardinála Petita de Julleville, arcibiskupa rouenského.

NORIMBERK. V pondělí dne 9. září 1946 vysílal londýnský rozhlas v německé řeči reportáž o průběhu norimberského procesu. Zabývala se především konečnou fází přelíčení a se zvukových pasů byly předvedeny také úryvky z obranných řečí jednotlivých obžalovaných. Nejvíce překvapil bývalý gen. guvernér v Polsku Frank. Pronesl věty, které jistě stojí za zaznamenání i za zapamatování. Obsah jeho slov je asi tento: „Stojíme zde

se svou vinou ne před soudem lidským, ale před Bohem. Příčina oné katastrofy, kterou jsme způsobili svým režimem, je odpad od Boha a odklon od náboženství. Hitlera neporazil hlad a nedostatek, ani zbabělost ani zrada ani nepřátelé, ale nad Hitlerem vyslovil svůj rozsudek věčně spravedlivý Bůh.”

V. S.

POLSKO. Hlubokou úctu k Matce Boží dokazují procítěná poděkování, která můžeme čísti především v „Ryccerzu Niepokalanej”. Intelligence i lidé prostí, a především bývalí vojáci, děkují za ochranu ve válce a v těžkých dobách. Také zasvěcení Neposkvrněnému Srdci Panny Marie konala se za obrovské účasti lidu. Tak třeba jen v Kalwarii Zebrzydowskiej bylo 15. srpna přítomno přes půl milionu věřících. — Katolicita Církve. Církev katolická ve Francii, i když sama okupací o mnoho ochuzená, koná sbírky pro Církev katolickou v Polsku. Kromě peněžitých darů sbírají se knihy pro bohoslovce. — „Rada naukowa”, která se stará o duchov. potřeby západních území, jež připadla Polsku, obrátila se na vládu se žádostí o připravení duchovenstva, školeného pro zvláštní tamní poměry a úkoly. — V Bernu složil nuncius jménem Sv. Otce 10.000 švýcarských franků pro potřeby polských studentů, kteří studují ve Švýcarsku. Za války studovalo jen ve Frýburku na universitě 240 Poláků. — Ve dnech 3. a 4. srpna konala se do Čenstochové pouť polských zubních lékařů. — V Isighem (Belgie) vysvětil bk. Lamiroy 3 Poláky na kněze a 8 na jáhny. Jedná se o bývalé vězně z Dachau. — Na 100 dětí v Polsku je: 10 zdravých, 60 ohrožených tuberkulosou a 30 nemocných na anemii, anglickou nemoc a jiné.

MK.

ZNARODŇOVÁNÍ PODNIKŮ. Na mnoha místech ve Francii byly rozšiřovány mezi věřícími zprávy, tendenčně vysvětlující list sv. Otce, poslaný předsedovi sociálního týdně ve Štrasburku. Vykládají tento list, že sv. Otec odsuzuje znárodňování a kteří přijmou znárodnění i s výhradou a omezením, pobloudí. Aby byl učiněn konec omylům a zmatkům, uvádí La Croix zásady, obsažené v časopise Civiltà Cattolica, ve kterém vidí všichni věřící autoritativní prohlášení. Stručně

vyjádřené ony zásady mají těchto šest bodů: 1. Církev nezavrhuje znárodnění samo, pouze jeho výstřelky. 2. Za určitých okolností není znárodnění pouze dovolené, ale i vhodné. 3. Stát pravidelně znárodňuje určité podniky, obzvláště ty, které mohou býti prostředkem vykořisťování v rukou soukromého kapitálu aneb mohou býti použity proti společnému dobru. NB. pošty, chemický, zbrojařský průmysl, dopravu. 4. Znárodnění není jediným, ani prvním prostředkem státu, aby pozvedlo společné vlastnictví k úkolům sociálním, aneb službě pro společné blaho. NB. Jiný prostředek: daně, dozor, účast dělníků na zisku. 5. Přemrštěné znárodnění jest v nebezpečí zesílení, místo aby zeslabilo mechanisaci života a společné práce. 6. Nejedná se pouze o řízení výroby a rozdělení nadbytku, ale též o zajištění důstojnosti a neodvislosti člověka vůči jakémukoli násilí ať politickému anebo hospodářskému, pocházejícímu se strany soukromého kapitálu nebo státu. La Croix končí: Toto přesně vyjádřené učení, dokonale shodné s tradičními myšlenkami sociálními v Církvi a s prohlášením Pia XI. a Pia XII., umožňuje katolíkům seskupit se na půdě svatého učení bez zbytečných diskusí a nespravedlivých odsouzení.

GENERALNÍ KAPITOLA MARISTŮ. V Itálii u Turina v Grugliasco konala se 15. září 1946 čtvrtá gener. kapitola. Dala kongregaci nového gen. představeného. Maristé mají nyní 11.000 členů, vychovávají ve svých ústavech na 200.000 dětí a to u 45 národů, jsou rozděleni do 30 provincií. Zástupců bude: ze severní Ameriky 12, z jižní 20, z Afriky 3, z Oceánie 7, z Asie 6, mezi nimi jeden Číňan, z Evropy 45, patřící k osmi národnostem.

PROMLUVA SVATÉHO OTCE KE SKAUTŮM. Sv. Otec přijal v úterý 10. září v Castel-Gandolfu 4000 katolických skautů. Po pozdravu promluvil sv. Otec o hlavní příčině úspěchu skautského hnutí ve světě. Skautské hnutí probouzí u mládeže vše, co je přirozeně dobré, vznešené a svaté. Přináší pořádek a smysl pro kázeň do lidského života. Dává úctě a službě Bohu přední místo, které jim v lidském životě přísluší. Tento duch, vel-

mi' uslechtilý a vznešený, kterého máte, pokračoval nejvyšší Velekněz, nemůže stále trvati opravdový a věrný, stále spravedlivý a dobrý ke druhým, stále slušný a čistý, bez pomoci i milosti Boží. Bez její pomoci bude vám nemožno vytrvati proti všem pokusem, která jak s lítostí jest. Nám pozorovati rozrušují i dobrý, věřící lid italský a jeho zdatnou mládež a otravují nejhlubší kořeny jeho síly: manželství a křesťanské rodiny, a zbavují je požehnání nebes, kterého potřebují jako dosud nikdy. Avšak abyste zůstali věrni ideálu katolického skauta, uprostřed tolika bludů, které v dnešních dnech zatemňují mysl i srdce, jest vám třeba zachovati si stále živý plamen vaší víry a oheň vaší lásky. Po promluvě udělil sv. Otec požehnání.

NĚMECKO. Odsunem Němců z ČSR a Polska — většinou katolíků — mění se též náboženský ráz Německa v mnohých krajích. V Duryňsku, kde dříve bylo jen 50 tisíc katolíků, je jich nyní asi 730 tisíc; počet katolíků v Sasku se zdvojnásobil. V pruské části Saska (Halle, Magdeburg) vzrostl počet katolíků ze 130 tisíc na 500 tisíc. Diecése Hildesheim, jež měla asi 300 tisíc katolíků, má jich nyní přes milion. Ve třech děkanátech, jež zbyly Německu z bývalé arcidiecése vratislavské, vzrostl počet katolíků z 50 tisíc na 150 tisíc. Protože uprchlíci se usazují většinou ve venkovských krajích, jež válkou tolik neutrpěly, počet katolíků v některých farnostech se víc než zdesateronásobil. Altenberg-Schmolln v Duryňsku má nyní na 40 tisíc katolíků, ač jich dříve tam bylo pouze 2200, Gera z 2000 vzrostla na 30 tisíc, Výmar z 3.500 na 25 tisíc. Podobně je tomu v americkém a anglickém pásnu. Kraje, které dříve byly úplně protestantské, mají nyní značné katolické menšiny. — Papež Pius XII. schválil návrh papežské pomocné mise v Německu, která mu doporučila

zřízení velkého a malého semináře, v nichž by našli útulek a možnost pokračovat ve studiích bohoslovci a studenti, kteří se museli vystěhovat a kteří by se věnovali pastorační práci mezi vystěhovalci. Dřívější vojenské baráky v Königsteinu byly k tomu určeny a svatý Otec slíbil přispět k jejich úpravě. Na dvě stě uprchlých studentů je již v podobných ústavech v Bavorsku a v Porýní; tyto jsou však již přeplněny. — 20. srpna byla zahájena v katedrále svatého Bonifáce konference německých biskupů. Všechny diecése byly zastoupeny kromě diecése míšeňské, která jediná se nalézá v ruském okupačním pásnu. Kardinál von Preising přiletěl z Berlína americkým vojenským letadlem. Jako host byl přítomen apoštolský visitátor Msgr. Muench. S.

PROMLUVA SV. OTCE KE KATOLICKÝM MATKAM. V pondělí 9. září přijal sv. Otec v Castel-Gandolfo účastníky prvního národního kongresu sdružení italských katolických matek a jiných skupin Katolické akce. Podáváme hlavní obsah jeho řeči. Válečná léta byla velmi neblahá, tvrdá k dětem. K napravení škod bude třeba mimořádných prostředků a stálé trpělivosti. Co jest dnes nejdůležitější, jest vytvořiti pevný vzor pro výchovu mládeže a lidu. Pius XII. pravil, že rodiče mají první právo na výchovu svých dětí; ale i Církev chce mítí vliv na výchovu všemi nutnými prostředky, má na to plné právo. Sv. Otec nepopřel, že i stát má právo v oboru výchovatelském, které má základ, měřítko a hranice dané dobrem společnosti. Papež ukončil výzvu, aby rodičům byla plně zajištěna ona katolická škola, které se dovolávají. Budoucnost jest před námi v husté mlze. Ale vy máte budoucnost ve své moci, neboť vašim rukám jsou svěřeny budoucí generace, které jí budou vládnout a ji utvářet.

H O V O R N A

REDAKTOR PROSÍ ZA ODPUSTĚNÍ. dva druhy dopisovatelů. Jedni píšou asi takto: „Toho kritikaření v D. P. je příliš mnoho. Neotiskujte články dravé, satirické atd. Tím se snižuje úroveň.“ — Jiný druh dopisů zní: To se mi nelíbí na DP, že nemá

odvahy říci pravdu, že nekritisuje, že nepíchne do toho bahna...“ — Redaktor se přiznává, že propouští někdy i méně vhodnou kritiku neb nevhodný návrh a proto prosí za prominutí. Omlouvá se, že (chvála Bohu) je těch dopisů tolik, že nestačí je,

jak by bylo třeba, dvakrát nebo třikrát přečíst, učesat, upravit, aby na nich nezůstalo nic, co by mohlo někoho urazit. Těm bratřím, kteří jsou nespokojeni, že příliš málo kritikuje, odpovídáme: Kritika není jediný způsob nápravy. Ano, často nevhodnou a příliš ostrou kritikou více pokazíme než napravíme. První naše zbraně musí být: modlitba a oběti. A prosíme naše horkokrevné spolu-bratry, aby nám především těmito dvěma prostředky pomáhali.

NOVÉ BROŽURY. Ve sbírce Životem vyšel jako číslo 365. spisek Dr. J. M. Veselého OP: Ty jsi Petr... Dokumenty o postoji sv. Otce za války a po válce. Pojednává o jeho postoji k fašismu, k nacismu, o jeho lásce k našemu národu. Cena 3 Kčs.

KLENOT KŘESŤANSKÝCH DÍVEK. (Životem č. 85, cena 3 Kčs.) Pojednává o panenství ve světě.

STARŠÍ SLEČNA hledá místo jako hospodyně na venkovské faře. Nabídky na adm. DP. pod zn. M. d.

PŘÍKLADÁME plakát s výzvou k subskripci na Nový Zákon. Račte vyvěsiti na vhodném místě. — Avšak upozorňujeme, že Exerciční dům ve Frýdku do Vánoc může vyexpedovati

jenom asi 20—30.000 expl. Expedovati budeme podle pořadu přihlášek. — Tento počet už je dávno překročen. — Zároveň oznamuje vydání Nového Zákona nakl. Velehrad v Olomouci. Podmínky jeho vydání byly oznámeny v časopise Rozsévač, Našinec a Hlas. Upozorňujeme, že je to úplně jiný podnik a že podmínky vydání frýdecké jsou i nadále ty, které byly oznámeny v DP. V subskr. za každý expl. Kčs 48. Dalších výhod nemůžeme dáti. — Třetí vydání N. Z. chystá nakl. Vyšehrad v Praze. Vlastně byl Vyšehrad první. S nakladatelstvím Vyšehrad jsme udělali úmluvu, že po uplynutí subskripce určíme pro N. Z. stejnou cenu, kterou stanoví cenový úřad. Bude to asi Kčs 70.-.

ŽIVOT BLAH. PANNY MARIE. Žijeme v době, kdy peklo počíná rozhodný útok proti Kristu a jeho církvi. V tuto chvíli vychází jako na zavalanou po osmé známá kniha Dra Josefa Miklíka: „Život blah. Panny Marie.“ Spisovatel snesl v ní vše, co víme o svatém životě Rodičky Smrtelovy. Kniha má 240 stran, je ozdobena řadou obrazů a nevázaná stojí 45 Kčs, k tomu poštovné. Posílá každý knihkupec nebo přímo: Bohoslov. ústav v Obořišti u Dobříše.

Proti hříchům je třeba být tvrdým

Arnošt z Pardubic

OBSAH

Msgre. Dr. Bartol. Kutal, K chystanému vydání Sýkorova překladu Nového Zákona	609	P. JUDr. Ant. Dvořák, Celebrace manželství v kostelích eximované řehole	617
Ant. Šuránek, Proč...?	610	Z domova	620
Směrnice pro zakládání kroužků Kato-lické akce mládeže	613	Pracovna	620
Naši bohoslovci ve Švýcarsku	615	Ze světa	621
		Hovorna	623

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt.spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-0/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Naše anketa o knihách

Účel ankety byl trojí: 1. zjistiti *poptávku* a tak dát katolickým nakladatelům směrnice pro stanovení vydavatelského programu. Potřebujeme ve vydávání katolických theologických knih více plánování.

2. Druhý účel ankety byl zjistit *mezery* v naší theologické literatuře a povzbudit mladé kněze a bohoslovce, aby se celou vervou vrhli do vědecké práce určitého úseku.

3. Konečně jsme chtěli získat a podat přehled *světové* theologické literatury, aby byla přeložena do češtiny jen taková díla, která by opravdu účelně vyplnila mezery české theologické literatury.

Přiznáváme se, že posledního úkolu jsme dosud nedosáhli. Máme sice obšírný seznam cizojazyčné theol. literatury, potřebujeme však kritické zhodnocení. K této práci voláme odborníky a znalce cizích řečí.

Dnes podáváme přehled knih, které se u katolických nakladatelů chystají, a pak mezery v katolické theologické literatuře, které nás snad léta ještě budou trápit.

1. Co se chystá.

Filosofie:

Dr Matocha, Příručky filosofické

Dr Habáň, Úvod do filosofie

„ Psychologie, nové vydání

Jaroslav Beneš, Základ poznání podle Descarta, Kanta a Tomáše Aquinského (Rupp)

Skácel, Základy vědecké filosofie (Franci)

Maritain, Křesťanství a demokracie (Franci)

Všeobecná díla theologická:

Kudrnovský, Bohověda a její studium

Biblistika:

Dr Col, Biblická stylistika a poesie (asi 100 str.)

Biblické společnosti

Překlad Nového Zákona

Dr Švach, Úvod do studia bible
Merell, Úvod do Nového Zákona
Dr Škrabal, Překlad Nového Zákona
Dr Heger, Překlad Starého Zákona

Patrologie:

Patrologii chystají Otcové Dominikáni v edici Krystal, Olomouc
Spisy sv. Řehoře chystají Otcové Dominikáni
Aurelius Augustinus, Ethické úvahy, přel. Dr Nováková 1947
(Kuncíř)
Aurelius Augustinus, O obci Boží, přel. Dr Nováková 1946
(Kuncíř)
Aurelius Augustinus, Vyznání, přel. Mikuláš Levý (Kuncíř)

Dogmatika a apologetika a život Kristův:

Brait, O Církvi (Edice Krystal, Olomouc)
„ Podstata křesťanství
Pecka, Křesťanství a moderní člověk (Vyšehrad)
B. Ráček T. J., Život Ježíše Krista (Rupp)

Mravouka:

Dacík, Mravouka pro laiky (vyšla v edici Krystal, Olomouc,
viz přílohu „O knihách“, str. 53.)
Vašek, Morálka mezinárodního života
Pecka, Umění žít (Vyšehrad)

Sociologie:

Vašek, Křesťanská sociologie
„ Překlady encyklik Rerum novarum a Quadragesimo
anno

Ascetika a mystika:

F. W. Faber, Vyšší život, výňatky z jeho spisů (Dr Vašek)
Jan z Kříže (Krystal)
Ruysbroeck, Zrcadlo věčné blaženosti (Krystal)
Terezie z Avily, všechna díla (Krystal)
František Saleský, Filothea (Krystal)
Urban, K Bohu (modlitební knížka pro inteligenci)
Prof. Soukup, Praha a prof. Vitek, Třebíč, Modlitební knížka
pro studenty
Dějiny duše sv. Terezičky z Lisieux (Rupp)
Dacík, Kniha o přátelství (Rupp)
V. B. Třebízský, Pomněnky, modlitební knížka (Rupp)
F. W. Faber, Vše pro Ježíše, přel. J. Pavelka (Kuncíř)
F. W. Faber, O nejsv. Svátosti oltářní, přel. A. Řivnáčová
(Kuncíř)

Ernest Hello, Slova Boží, přel. O. A. Tichý (Kuncíř)
 André Marie Meynard, Stručná summa theologie mystické, přel.
 Em. Soukup (Kuncíř)
 Aug. Poulain, O mystické modlitbě, přel. Dr A. Stríž (Kuncíř)
 L. M. Grignon z Montfortu, O pravé zbožnosti k Panně Marii,
 přel. O. A. Tichý (Kuncíř 1946)
 Zasvěcení Panně Marii, přel. A.
 Stríž, 1946 (Kuncíř)
 Tomáš Kempenský, Liliové údolí, přel. E. Hauner (Kuncíř)
 Ant. Stríž, La Saletta (Kuncíř)
 Nový nebeklič, modlitební knížka (Kuncíř)
 Starokřesťanské modlitby, v tisku (Kuncíř)
 Čeněk Tomiško, Jsme v rukou Božích, nábož. úvahy, v tisku
 (Kuncíř)
 Urban, Duchovní život (Atlas)
 Hronek, Přijď duše sv. (Francel)
 Dvořák, Modlitební knížka maličkých (Francel)
 Spáčil, Život Krista Pána. Rozjímání (Francel)
 Spáčil, Ze života přátel Kristových. Rozjímání (Francel)
 Petazzi, Kněžské panictví (Francel)
 Blossius (která díla?) (chce vydati Brněnská tiskárna)
 Faber (která díla?) (chce vydati Brněnská tiskárna)
 Newman (která díla?) (chce vydati Brněnská tiskárna)
 Balmes (která díla?) (chce vydati Brněnská tiskárna)
 Kubeš, Exerciční knihovna
 V. B. Třebízský, Pomněnky v graf. úpravě Ar. Hrabala (Rupp)

Knihy pro mládež:

Tihamér Tóth, Čisté dospívání (Rupp)
 Gerelyová, Dospívajícím dívkám (Rupp)

Církevní dějiny:

Blažej Ráček, Československé dějiny, 1946 (Kuncíř)
 J. Krlín, Papežská politika, jak se jeví v posledních dvou stole-
 tích, 1946 (Kuncíř)
 Dr Neumann, Z dějin kláštera na Klášterním Hradisku
 Jar. Kadlec, Byzantské křesťanství u národů slovanských (už
 vyšlo, viz „O knihách“, str. 37.)
 Alois Lang, všechna díla (Vyšehrad)
 Zd. Kalista, Cesty ve znamení kříže (Vyšehrad)

Hagiografie:

Vášek, Životy svatých (pro inteligenci)
 J. Giordani, Sv. Pavel (Rupp)
 Duden, Sv. Ignác z Loyoly, přel. F. X. Juránek (Kuncíř)
 Cutbeth, Svatý František z Assisi, přel. V. Váša (Kuncíř)

Jörgensen, Svatý František z Assisi, již vyšlo (Kuncíř)
 Svaté obrázky římské, přel. F. Dohnal (Kuncíř)
 „ Svatá Kateřina Sienská, 1946 (Kuncíř)
 J. S. de Rezende, Můj Flos Sanctorum, přel. Dr A. Stríž s obr.
 Břetislava Štorma, 1946 (Kuncíř)
 Jeanne Galzy, Sv. Terezie z Avilly (Rupp)
 E. Waugh, Edmund Campion (Brněnská tiskárna)
 Otýpka Karel, Martin Středa, už vyšlo (Brněnská tiskárna)
 Bořivoj Benetka, Kruh pěti století (Brněnská tisk., už vyšlo?)
 Kvítky svatého Františka (Kuncíř)
 Terezie Ježíšková, Dějiny duše (Rupp)
 Ph. Tauvel, V plášti malomocných (P. Damian) (Rupp)
 Papini, Sv. Augustin (Rupp)
 Sv. Vianney, farář Arský (Rupp)
 Služebníci Boží (výbor z Acta martyrum) (Rupp)

Liturgika a pobožnosti:

Hlouch, Odpolední pobožnosti (Exerciční dům Frýdek)
 Stríž, Česko-latinský misál (Vyšehrad). Již vyšel, viz „O knihách“, str. 5.

Katechetika:

Dr V. Kubiček, Katechetika (Malice Cyrilometoděj. Olomouc)
 již vyšla
 Jos. Hronek, Katechetika (Rupp)
 Jos. Hronek, Na klíně mateřském (Rupp)
 Tomášek, Metody náboženského vyučování
 Urban, Učení víry (katechismus pro konvertity) (Rupp)
 Frant. Staněk, Děti žádaly sobě chleba (Brněn. tisk.) již vyšlo
 Frant. Staněk, Náboženské hodiny v I. školním roce

Homiletika:

Urban, Kázání pro III. řád. Seraf. idialy (Kuncíř)
 Miklík Josef, Slovo Boží, v tisku (Rupp)
 Procházka, Pod kopulí bílé svatyně (Brněn. tisk.) již vyšlo
 Jos. Lorenc, Podle ducha žijte (Brněn. tiskárna)
 Dr Boh. Jarolímek, Blahoslavení (Rupp)

Křesťanské umění:

Alšova náboženská tvorba (Kuncíř)
 Čala, Církevní hudba (Krystal Olomouc). Již vyšlo
 Myslivec, O ruských ikonech (Vyšehrad)

Různé:

Wiseman, Fabiola, zpracování pro mládež (Atlas)
 Martinovský, Příroda velké divadlo (Vyšehrad)

Pecka, Neviditelný prsten (román o sv. Kateřině Sienské) (Vyšehrad). Již vyšlo, viz „O knihách“, str. 67
 V. Kosmák, Sebrané spisy (Brněnská tiskárna)
 Vodička Timotheus, František Sušil (Brněnská tiskárna)
 Chudoba Bohdan, Jan Sedlák (Brněnská tiskárna)
 Vzpomínky Františka Pravdy (přip. Albert Vyskočil) (Brněnská tiskárna)
 F. Háj, Kája Mařík (Brněnská tiskárna)
 Kulda, Výbor z pohádek (Brněnská tiskárna). Již vyšlo
 F. S. Kovář, Ve stínu pralesa. Misijní román pro mládež

2. Které mezery jsou v naší katolické literatuře

Chybí nám:

Úvod do Nového Zákona (pracuje na něm Dr Merell)
 Patrologie (mají připravenou OO. Dominikáni v Olomouci) **k**ritické církevní dějiny obecné, kritické dějiny papežů
 Výklady a rozborů nedělních evangelií a epištol (perikop)
 Misiologie
 Katechese pro různé stupně
 Konkordance Písma svatého,
 Soustavná apologetika (chystá Dr Brait?)
 Srovnávací dějiny náboženství (!)
 Soustavná ascetika (chystá Dr Dacík?)
 Kniha O sektách (chystá Kubalík?)
 Katolická kniha o manželství, která by obsahovala veškeré poučení i lékařské. Katolíci sahají často po knihách nesprávných.
 Křesťanská archeologie
 Dějiny křesťanského umění (Dr Cíbulka)
 Velice nám schází statistická církevní příručka a pak ročenka. (Jako Krose, Handbuch.) To však předpokládá zřízení církevního statistického úřadu.
 Potřebujeme mladých, schopných a dobře odborně školených historiků, archeologů a sociologů.
 Pro *apologetiku* potřebujeme více odborníků pomocných věd: praehistorie, biologie a všech přírodních věd, srovnávací vědy náboženské, ethnologie.
 I *pastorálka* jako věda potřebuje více studia psychologie, sociologie, eugeniky.

Budovatel chrámu

Ant. Šuránek:

V Ostr. Lhotě na Slovácku mají krásný kostel. Svítí na kopecku celé osadě. Nemůže se ukrýti jako „město na hoře ležící“, musí volat k sobě, povzbuzovat, těšit, napomínat i hrozit. Architekt Madlmayr se rozhlédl prostorným chrámem a pravil: „Ten architekt rozuměl věci!“ Ale co by byl platný architekt, kdyby ne-

bylo obětavého duchovního správce? Leží nyní na hřbitově za kostelem a také jeho hrob je jako „svíce na svícnu“. Když ležel na smrtelné posteli, napsal svému děkanovi (ve Strážnici): „Řekněte nad mým hrobem mojí milým farníkům, že jsem je upřímně miloval, pro ně rád trpěl, rád pracoval. Všechny že prosím o častější vzpomínku v modlitbě, abych v té krásné zahrádce posvěcené s nimi klidný spánek spáti a věčného vzkříšení dočkati se mohl“. (7. VII. 1919.) Dvanáct dní nato zemřel.

Byl to takový „nepraktický člověk“, a přece vybudoval překrásný chrám v osadě celkem chudé. Je pravda, že pomáhal patron (Lichtenstein), že oběma rukama pracoval probošt Stojan. Ale duši té práce tvrdé a dlouhé byl duchovní správce svatého života, s rukama sepjatýma, se srdcem jako zlatá kaditelnice v ruce anděla, plná libé vůně modliteb, stoupajících k nebi.

„Nepraktický člověk.“ Hlásil se o faru (ze Smržic) jako kaplan, ani se na ni nebyl předem podívat. Nenapsal, kdy přijede, neznal cesty z dalekého nádraží, musil poprosit cikány, tábořící u ostrožského potoka „Okluky“, aby ho dovedl někdo do „jeho“ farnosti. Viděl kostel „na spadnutí“. Zahájil akci: budujeme nový kostel. Ale občané se lekli, i patron poslal znalce, aby prozkoumal, jestli nový farář nepřehání. A znalec se postavil doprostřed starého chrámu a řekl: „Budete-li mně nosit jídlo a pití — vydržím zde sto let a nebojím se, že by kostel na mne spadl.“ Kolik nastalo práce s těmi, aby farníci pochopili, že je nutno stavět! A i dobří farníci dovedou někdy býti zlí. Dovedli i Stojanovi hrozit, že ho vyženou, přijede-li ještě agitovat pro stavbu kostela, že vezmou na něho „tatory“, biče. Ale Stojan se nebál překážek. Svolal si lidi bubnem do hostince, vyložil jim, oč by přišli, kdyby nestavěli, slíbil pomoc a řekl: „Teď vemte tatory a vyžeňte mne!“ Lidé sklopili hlavy. Ale druhý den zase pochybovali, třetí reptali znova. — Ale svatí jsou svým způsobem tvrdí, t. j. v dobrém nezviklatelní. P. Man se modlil, pracoval a trpěl. A starý kostel byl bořen. Mše sv. slouženy ve stodole, proměněné v dům Boží. Kladly se nové základy, věřící se rozhořeli pro spolupráci, začli svázet materiál — a nový chrám se zvedal zvolna od země — až vyústil ve vysokou, štíhlou věž, zakončenou zlatou bání a křížem. — Až v budoucnosti otevrou někdy bání lhotského kostela, najdou tam dějiny jeho zrodu a křtu — popsané krásným písmem faráře — budovatele Ant. Mana.

Jaký bude osud chrámů v našich zemích? Budou se plnit nebo vyprazdňovat? Stojíme v nich na kazatelně jako „proroci“ daní svému lidu, prosíme v nich jako pokorní obětníci u oltáře: „Dej mír, Hospodine, těm, kdo se tě drží, aby proroci tvoji byli shledáni pravdomluvnými; vyslyš prosby sluhy svého a lidu svého.“ (Introit neděle 18. po sv. Duchu.) Chápu to naši věřící?

Platí dodnes o našich věřících: „Zaradoval jsem se nad tím, co mi bylo řečeno: Do domu Páně půjdeme“? Jsou vděční za milosti,

kterých se jim ve chrámě dostává? Tím více musíme my volat se sv. Pavlem: „Bratři! Děkuji Bohu svému vždycky za vás, za milost Boží, danou vám v Kristu Ježíši, že ve všem jste v něm zbohatli, ve všelikém slově i ve všelikém poznání, a tím je i svědectví o Kristu utvrzeno mezi vámi...” (Epištola.) Tím více musíme hledat laické apoštoly a apoštolky, aby „přinášeli ochrnulé” k svátostnému Lékaři, který je schopen utvrditi zdání, aby zůstal, bez úhony až ke dni příchodu jeho. Je třeba sdružit lidi *pevné, silné víry*, aby přinášeli ochrnulé. „Ježíš vida *víru* jejich, řekne ochrnulému: Buď dobré mysli, synu, dcero, odpouštějí se ti tvé hříchy.” „Vstaň a chod!” (Evang.) Je tolik těch ochrnuhlých! Sražených k zemi!

P. Man dovedl postavit chrám, ale dovedl jej budovat i v nitrech jednotlivých farníků. Všiml si dětí na ulici a aby je odvedl od zahálky nebo mravního nebezpečí, dával jim třeba sbírat kamení, rozhozené po cestě a shromažďovat na jedno místo. Ta hromada kamení, shromážděného dětskýma rukama — zanechala totéž jako chrám, vybudovaný rukama dospělých. P. Man zemřel r. 1919, ale žije stále. Žije v srdcích farníků smržických, kde působil jako kaplan, žije ve vzpomínkách farníků lhotských. *Takový* budovatel chrámů — vybuduje i sobě — nechtě — chrám v srdcích těch, pro které se strávil „jako celopal ve vůni líbeznou Bohu před zraky synů Israelských.” (Offertorium.)

Pro zpovědníky

Minule jsme si všimli dvou dispoic zpovědníka: čistoty svědomí a zbožnosti, projevující se i v zevnějším chování.

Dnes si můžeme druhou vlastnost zpovědníka ještě důkladněji osvětlit a přejít ponenáhlu k třetímu požadavku: otcovství!

Především bych chtěl ještě jednou zdůraznit tři slova, již dříve uvedená: *neměnit výraz tváře!* K tomu dodávám: Tuto směrnici je nutno zachovat nejen mezi zpovídáním a k vůli okolostojícím, ale ještě více při zpovídání. O každém zpovědníku mají platit slova, jež říkával svatý Jan Bosco svým chlapcům: zpovědník se *nikdy nediví* hříchu, který někdo spáchal, byť by kajícník byl i světec. Zpovědník ví, že lidská slabost je velká a že okamžik nebezpečnosti může být osudným pro všechny. Proto má s kajícníkem soustrast.

Co nám pomůže zachovat tuto důležitou směrnici? (Tato směrnice je tak důležitá, že její nezachovávání může být příčinou svatokrádežných svatých zpovědí. Stačí někdy, když zpovědník při zpovědi se zamračí, změní rysy tváře, usměje se — a může tím odebrat odvahu kajícníku k upřímnému vyznání!)

Vzpomínám si, jak v chlapeckém semináři zakrýval si spirituál tvář nějakým ručníkem, takže nebylo možno pozorovat, jak reaguje uvnitř na naše vyznání — a myslím, že nám to dělalo dobře. Co tím chci říci? Zpovídat v takové poloze, aby nám kajícník

neviděl do tváře. To je ovšem prostředek přirozený. Co však má dělat kněz nrchlivé povahy? K trpělivosti povzbudí takového toto přirovnání: Matka má nemocného chlapce ještě radši než předtím. Hřích je nemoc duše. Jaká by to byla radost pro matku, kdyby mohla vzkřísit zemřelého syna. Hřích je smrt duše — jaká je to tedy radost pro zpovědníka, když ji může vzkřísit!

Jestliže svatý Jan Bosco doporučuje vychovatelům, aby dětem často připomínali závazek zpovědního tajemství a . . . že se zpovědník *nediví* pro jakkoliv těžké přestupky, jež slyšel ve svaté zpovědi, že nezmenší k vůli tomu svou lásku, ba naopak, získává důvěru ke kajícíkovi, pak je zapotřebí, aby to bylo skutečně pravda a aby zpovědník *neměnil výraz tváře ani po svaté zpovědi*. Je skutečně zapotřebí, aby se nic nezměnilo v našem jednání ke kajícíkovi po svaté zpovědi. A při této příležitosti upozorňuji na jednu důležitou věc. Je možné, že zpovědník ví o nějakém nepořádku v domě, na faře, ve spolku ze zpráv mimo svatou zpověď — a tu se může stát, jestliže zpovědník změní své chování, bude něco vytýkat, že tím utrpí vážnost svátosti pokání — a nedělat nic, mlčet k vážným nepořádkům? Je známo ze zkušenosti, že lidé, kteří žijí v častém a přátelském styku s knězem, jdou k sv. zpovědi raději k cizímu zpovědníkovi. A je to dobré — jen je zapotřebí, aby duchovní správa tuto možnost svým farníkům usnadnila — tím bude mít také volnější ruku ve vyřizování různých záležitostí — a nebude moci nikdo vytýkat, byť i neoprávněně, že mění výraz tváře k vůli tomu, co slyšel ve svaté zpovědi.

Jak začíná kajícík své vyznání? „A Vám, otče duchovní . . .“ Jak Tě oslovují lidé mimo sv. zpověď? *Pater — Otec*. Otec se sice dovede zlobit — ale Ty jistě znáš rysy *otce duchovního*, jak je vyličil Kristus Pán v *podobnosti o marnotratném synu*! Takovým otcem máš být Ty! Máš být otcem, který v duchu lásky a bezmezné trpělivosti snáší všechny ty indisposice zvláště moderních kajících, ať již je to náboženská nevědomost, hrubé chování, lhostejnost a vlažnost a pod. A právě tehdy si připomeň slova svatého Bernarda: *úřad Pastýře není ustanoven pro duše silné, ale pro slabé: silní dovedou kráčet sami, ale slabí potřebují být nesení!*

Co bylo navenek lákavého na marnotratném synu, že ho otec objal? Co k tomu pohnulo staříckého otce, ne-li *lásky otcovská*? Proto ani zpovědníka nesmí odradit a svést k netrpělivosti pohled na slabosti hříšníka. — Co dělá otec při pohledu na rány synovy? Pláče, objímá syna, líbá. A proč? Poněvadž je otcem — a být otcem znamená být dobrotivým, znamená umění odpouštět. Ať Tě povzbuzuje myšlenka, že se jedná o věčnou spásu. Nejedná se o to, zda kajícík splnil svou povinnost, zda se připravil, zda je disponován, *zda máš čas, když se jedná o věčnost*, když Ty máš plnit svou povinnost, když Ty máš hledat ztracenou ovečku, když Ty máš dělat prostředníka, když Ty máš snímat hříchy — a ne splníš-li svou povinnost: být *dobrým pastýřem*, ale budeš *jen přís-*

ným soudcem, úředníkem — a odmítneš nepřípraveného, rozzlobíš se, že snad znovu a znovu upadá do těchže hříchů, pak viz: Tvé nelaskavé a tvrdé jednání může být příčinou, že taková duše se vzdálí od Božského Srdce ne-li navždycky, pak na dlouhá léta. I když se nám zdá, že přes naši netrpělivost kajícík stále chodí k nám, pak je třeba vážně pochybovat, zda se zpovídá upřímně, zda naše netrpělivost není příčinou neúplných — svatokrádežných zpovědí!

Zpytuj se, do jaké míry jsi proniknut otcovskou dobrotou a důvěrou k penitentům, zda se dovedeš snížit a přizpůsobit k jednotlivým pacientům, zda jednáš s nimi s takovou pečlivostí, s jakou jedná otec s nemocným dítětem! (Pokračování.)

Lic. Jar. Adámek CSsR.:

Písmo svaté u lůžka nemocných

Nemoc a smrt ukazují v pravém světle lidskou slabost a nemohoucnost. Jak je těžko, ano často lidsky nemožno dostatečně potěšiti trpícího nebo jeho nejbližší. Jak je v takových okolnostech lidské slovo slabé, hluché a prázdné. A přece se kněz dostává do této situace každou chvíli. Musí potěšit, povzbudit, je to jeho svatá pastorační povinnost, a lidé to také od něho čekají.

Co jim říci? V Písmě svatém máme bohatou studnici krásných, silných a útěšných myšlenek Božích, ne planých slov, nýbrž autoritou Boží zaručených pravd. Stačí podati vhodným úvodem některou krátkou sentenci Písma, několika slovy ji vysvětlit a aplikovat na poměry nemocného, a jistě se s pomocí Boží nemíneme s dobrým výsledkem. (Na př.: Vzpomínám si, že v Písmě svatém je napsáno... Nedávno jsem četl v Písmě svatém... Na vás se hodí, co řekl Pán Ježíš, sv. Pavel... Tak si myslím, že zrovna o vás platí slovo evangelia... Duch svatý myslel i na vás, když řekl... Pán Bůh, Kristus Pán sám vás těší slovy... Lidé se často mýlí, ale Bůh ne; stále platí jeho slovo...) Je to útěcha vpravdě kněžská, nadpřirozená, na niž naváže milost Boží.

Uvedme si několik výroků Písma, vhodných pro potěchu nemocných a vůbec trpících. Platí o nich ve smyslu literním nebo aspoň mírně přizpůsobeném (na základě podobnosti).

Pro všechny: Žalm 125, 5. 6; — Mt 5, 5 — Lk 21, 19 — Jan 5, 24; 16, 20. 22 — Řím 8, 18 — 1 Kor 2, 9; 10, 13 — 2 Kor 4, 17 — Kol 1, 24 — Žid 10, 36; 13, 14 — Jak 1, 12; 4, 10 — 1 Petr 1, 6. 7 — Zjev 3, 19; 19, 9; 21, 4.

Pro zbožné duše: Tob 12, 13 — Moudr 3, 1 n. — Mt 13, 43; 25, 21 — Lk 10, 20 — Jan 16, 27 — Řím 6, 8; 8, 28 — 2 Kor 5, 14. 15 — Filip 1, 21 — Jak 1, 2—4 — Zjev 14, 13; 22, 12.

Umučení Páně — náš vzor: Mt 26, 39 — Lk 24, 26 — Jan 18, 11 — 2 Kor 1, 5; 4, 10 — Gal 2, 19 — 2 Tim 2, 11 — Žid 4, 15. 16 — 1 Petr 2, 21; 4, 13.

Odevzdanost: Job 1, 21 — Mt 6, 10. 34; 10, 29—31 — Řím 11, 33. 34 — 1 Petr 5, 7.

Důvěra: Is 49, 15, 16 — 1 Kor 10, 13 — 2 Tim 2, 19 — Zjev 2, 2.

Vytrvalost: Žid 10, 36 — Zjev 2, 10; 3, 11.

Z D O M O V A

CHARITNÍ PRACOVNÍCI u Matky Boží na Sv. Kopečku. Jako loni na Sv. Hostýně, tak letos sešli se charitní pracovníci a členové Charity z olomoucké arcidiecése na poutním místě Sv. Kopečku u Olomouce. Charitní dny začaly exerciciemi ošetřovatelek a charitních pracovníků v úterý 10. září, pokračovaly charitní poutí ve dnech 14. září a 15. září a skončily exerciciemi charitních pracovníků od 15. do 19. září. Vůči loňsku bylo možno pozorovat další rozvoj charitní myšlenky jak do duchovní hloubky, tak do organizační šíře.

K POŘADÁNÍ CHARITNÍCH NEDELÍ ve farnostech je možno objednat u Arcidiecésní Charity v Olo-

mouci, Štefanikova ul. č. 16, následující materiál: Charitní odznaky pro členy (kovové po 5 Kčs, při větším odběru sleva) - charitní nálepky ve 4 druzích příručky k charitním pobožnostem: Quatembrová pobožnost. Charitní adorační pobožnost (po 1 Kčs) starší čísla časopisu Charita k rozprodeji před kostelem plakáty: Staňte se členem Charity - přihlášky za členy Far. Charity - případně body k vhodnému charitnímu kázání.

MEMENTO. Dne 18. srpna zemřel Msgre Aug. Kratochvil, farář v. v., Budišov. Dne 25. srpna zemřel ve věku 59 let dp. Josef Kolář, farář, Jemnice. Dne 5. září dp. Jan Beneš, farář, Veltruby. R. i. p.

Z E S V Ě T A

ÚŘEDNÍ ORGÁN KŘEŠŤ. SOCIÁLNÍHO SDRUŽENÍ V MNICHOVĚ ZASTAVEN. Rozhodnutím americké vojenské správy byl zastaven Informationsblatt, list Křesť. soc. sdr. v Bavorsku. Všechna další čísla budou po neurčitou dobu podrobena cenzuře. List věnoval značnou část svých sloupců informacím o odvážení německých dětí do táborů na přeškolení v Rusku. Obviňoval zejména, že Rusové chtějí vylidnit Německo. Časopis byl zastaven, poněvadž upozorněn na pravý stav věcí, neuveřejnil do určené lhůty odvolání. Podle platného práva mohou v americkém pásmu uveřejňovati listy všechny zprávy bez omezení a kontroly. Jen musí dodržeti zásadní ustanovení, totiž zdržeti se jakékoli propagandy nacistické, ať otevřené nebo zastřené, stejně jako nerozvážné kritiky vůči spojeným národům.

RAKOUSKO: V roce 1938 musilo známé Canisianum v Innsbrucku opustit Rakousko. Našlo útluk ve Švýcarsku v Sittenu v kantonu Wallis. Většina studentů byli Američané.

V nedávné době poděkovali profesori i žáci městu, církevním i státním úřadům za poskytnutou pomoc a útluk a vrátili se opět do Innsbrucku. Dne 22. června se skončily přednášky v Sittenu. Dne 29. srpna opustil poslední transport profesorů a posluchačů Sitten.

AUSTRALIE: Nedávno označil arcibiskup v Brisbane cizoložství za zločin, jenž by se měl postavit na roven loupeži. Poukázal při tom na vlnu rozluk, jež se valí téměř všemi zeměmi. Právil doslovně: „Rozluky jsou největším škůdcem rodinného života; jako rakovina rozžirají srdce společnosti a olupují tisíce dětí o jejich prvá práva, totiž práva na rodinný život a na péči rodičů.“

MAĎARSKO: Sv. Štěpán - jako sv. Václav u nás uvedl Maďary do společnosti kulturních křesťanských národů. Maďaři slavívali proto jeho svátek s velikou slávou. Ve velkém průvodě bývaly neseny jeho ostatky Budapeští. Byla to slavnost nejen náboženská, nýbrž i národní. Právě proto vznikly pochybnosti, zda za nyněj-

ších poměrů bude se smět průvod konat. Okupační úřady nekladly však slavnosti žádných překážek. Průvodu se zúčastnilo na tři sta tisíc lidí všech vyznání, vláda, diplomatický sbor i zástupci levicových stran. Noviny všech odstínů v oslavných člancích vzpomněly národního světce. — A u nás sv. Václav?

JAPONSKO: Okolnost, že japonský císař se zřekl „svých božských práv“, změnila postoj vlády a japonského lidu vůči katolickému náboženství. Katolicismus těší se blahovůli veřejných kruhů i obyvatelstva. Počet účastníků při bohoslužbách a katolických náboženských kursech stále stoupá. Ministerstvo školství vydalo nařízení, dle něhož na všech školách veřejných i soukromých musí být zavedeny hodiny o křesťanském náboženství. Návštěva jejich je dobrovolná. Na žádost úřadů uvolnila katolická hierarchie řadu kněží a laických katechetů k tomuto úkolu.

NORIMBERK: Americký hlavní žalobce v Norimberku, soudce Jackson, vyslovil při své poslední návštěvě ▼ Usa svůj dík Vatikánu, že zpřístupnil norimberskému soudu dokumenty o pronásledování náboženství v Německu a obsazených zemích. Mr. Jackson prohlásil, že Vatikán touto součinností se nijak nevyslovuje o vině neb nevině obžalovaných, že však svým jednáním schválil názor soudců, že obžalovaní nemohou být odsouzeni, nebyli-li vyslýcháni a nedala-li se jim příležitost k obhajobě. Dokumenty, jež Vatikán soudu poskytl, byly pro soud velikým ulehčením, protože by bylo velmi nesnadným a zdlouhavým zjednávatí podrobnosti o nacistickém pronásledování náboženství. S.

UVĚZNĚNÍ MSGRE ŠTEPINACE. Z Bělehradu se oznamuje, že byl uvězněn Msgre Štepinac, arcibiskup záhřebský a katolický primas Chorvatska. Vatikánský rozhlas vysílal obsah listu všech jugoslavských biskupů, shromážděných v Bělehradě. List byl čten ▼ neděli ve všech kostelích. V listě žádají biskupové přesné vyjádření článku nové ústavy o náboženské svobodě, dále povolení vydávat katol. noviny, svobodu náboženského vyučování, k tomuto účelu svobodu shromažďování mládeže v kostele. La

Croix 20. 9. V dobře informovaných kruzích vatikánských bylo řečeno, že uvěznění Msgra Štepinace potvrzuje pronásledování jugoslavských katolíků. Dále se poznamenává, že uvěznění jest následkem společného pastýřského listu, uveřejněného v neděli. Jugoslavský nuncius, který byl v Římě, se ihned letadlem vrátil do Bělehradu. Jugoslavská vláda hlásá do světa, že šetří práv a svobody církve. K tomu podává La Croix překlad z novin, vycházejících v Bělehradě. V článku se praví, že svobodu v Jugoslavii mají dnes pouze komunisté, svobodu, aby šlapali práva lidská a zejména práva církve. Stovky kněží bylo popraveno, stovky jsou ve vězení nebo pracují v táborech, tisíce katolíků bylo zabito, uvězněno, oloupeno. Nikdy nebyla v Jugoslavii církev tak pronásledovaná jako nyní. La Croix 21. IX. - K uvěznění Msgra Štepinace podává La Croix z časopisu Messagero překlad článku M. Mario Missiroli, který mimo jiné praví, že je nutno na celou věc se dívat v historickém rámci. Nacionalismus Srbů chce mít nadvládu nejen v politice, ale i v náboženství. - Osservatore Romano píše: Dnes Kristus neexistuje ani v zákonech, ani v obžalobách, ani v obhajobách, ani v právnictví, ani ve výrocích poroty, ani v rozsudcích. Rozepře národů o právu a bezpráví se rozhodují na bojišti, je to silnější, který rozhoduje. Na konferencích jsou to silnější, kteří rozhodují, malí nejsou u zábradlí soudní síně, nýbrž mezi diváky. Vztahy mezi jednotlivcem a státem rozhodují ti, kteří mají moc státu ve svých rukou, kteří se domohli moci a ti se domnívají, že jejich záležitost jest nejspravedlivější. Když vyhrál Mihailovič, jest Tito nespravedlivý, vzbouřenec, nepřítel státu, a naopak, je-li tomu obráceně. Osservatore Romano končí: Historie se opakuje, nespravedlnosti stejně jako spravedlnosti. Spravedlnosti jest vlastní, že nezajde, i kdyby celý svět zašel. - La Croix 23. 9.

OBĚTAVOST KATOLÍKŮ NA MADAGASKARU. Starý kostel v Normandii na Madagaskaru se rozpadá. Bude nahrazen novým, lépe vyhovujícím vlhkému a těžkému horku krajiny. Při té příležitosti se ukázali katolíci v okolí velkodušnými. Nejen,

že věnovali svůj čas a své síly, ale sebrali do dnešního dne 25.000 fr. Velikost jejich daru pochopíme, uvážíme-li chudobu tohoto kraje. Misionáři mohou mluvit o opravdové radosti z apoštolátu v křovinách. La Croix 20. 9.

INDIE: Křesťanská vyznání v Indii, kromě katolíků, pořádali kongres, kde mluvili o odporu indických křesťanů proti cizím misionářům a o snaze odstranit tyto z Indie. Katolíci se nepřipojili, ne proto, že by jim jejich národní vědomí katolictvím vyprchalo, ale proto, že vědí o katolické církvi, že v Indii stejně jako všude jinde není cizí. Ovšem, první misionáři byli všichni cizinci, později většinou, je-li ovšem možno nazvat cizinci ty, kteří celý život, všechny své síly věnovali prospěchu země, kterou považovali za svou druhou vlast a od které je ani smrt neodloučila. Tento stav neměl trvat dlouho a misionáři dle pokynu z Říma považovali za svou přední povinnost vychovat si nástupce, neboť věděli, že lze mluvit o skutečném životě a pevnosti církve jen v té míře, v jaké vycházejí kněží a biskupové z jejího středu. Za posledních deset let vyšlo z řad indických věřících deset biskupů a jeden arcibiskup obřadu latinského, dva arcibiskupové a čtyři biskupové obřadu východního pracují již delší dobu. Se schválením vlády byla zřízena v Hyderabad před několika roky škola pro vzdělání v průmyslu, a to pro parie, nejnižší kastu indickou. Nyní hledají místo pro dva chlapecké sirotčince a jeden dívčí, rovněž pro parie. Jest jich třeba dnes více než kdy jindy, protože se Hindové a Musulmani, podporováni komunisty, snaží všemi prostředky ovládnout tyto neopuštěnější. Nejlepší prostředek k získání nedotknutelných je mravní výchova a technické vzdělání dětí, neboť staří pariové nechtějí odložit pohanství, a proto jen na mladou generaci lze skládat naději. La Croix 20. 9.

BUDOUCNOST NÁBOŽENSTVÍ V ČÍNĚ. Dom Lou Tseng Tsiang, bývalý diplomat, nyní opat benediktinský v Belgii, učinil několik velmi zajímavých prohlášení. Jejich cenu lépe pochopíme, když vzpomeneme jak vysoké úřady zastával v Číně i v cizině. Vyslovuje svoje přesvědčení, že

mezi Čínou a Japonskem se vyvinou mírové a plodné vztahy, neboť jejich vzájemná poloha, společné zájmy a stejná kultura je k tomu vedou. Stejnou důvěru chová v rozvoj křesťanství v Číně, neboť cesta je nyní otevřena. Papežové, Benedikt XV., Pius XI., Pius XII., učinili vše, aby usnadnili toto rozšíření, zřídili nunciaturu, posv. biskupy a nyní ustavili hierarchii. Příznivých znamení, že se šíří křesťanství, jest mnoho. V nynější vládě z deseti ministrů, které zná Dom Lou, jest šest pokřtěno, i když nejsou katolíky. President a jeho žena jsou protestanté a hlásají „novou cestu“ čínského národa, která je v podstatě návrat k starobylým zanedbaným čínským tradicím, plynoucím z úcty rodiny, což není nic jiného, než jeden výraz křesťanské lásky. Dom Lou ukazuje dále, jakou důležitost připisuje generál Čankajšek náboženským hodnotám. Nedávno doporučil studujícím, aby začínali každý den modlitbou, která jediná zajistí krásný den. Žádal je, aby o prázdninách rozšiřovali mezi venkovany, kteří tvoří většinu národa, velké duchovní myšlenky, které mají být základem celého života skutečně a plně lidského. Velmi často děkoval křesťanským misionářům za dobro, které konají v Číně, a lze říci, že tyto díky jsou určeny obzvláště katolickým misionářům, jejichž činnost za války vzbuzovala obdiv všech. La Croix.

ROZVOJ KATOLICKÉHO TISKU V ČÍNĚ. V Číně se ukazuje jako všude jinde tisk jako nejúčinnější prostředek apoštolátu. Číňané náruživě čtou noviny a v poslední době se sblížili s Evropany a chtějí je lépe poznati. Proto má tisk tak důležitou úlohu pro utváření širokých vrstev lidu i elity. To předvídal P. Lebbe již před třiceti lety. Za nesmírných nesnází založil deník I Che Poa. Noviny se rychle rozšířily a získaly obliby, neboť měly dobré a nestranné správy. Po jeho smrti vycházely noviny dále s velkými oběťmi i za války. V posledních letech nabyly nejen původní životnosti, ale rozšířily se ještě více, neboť vycházejí v pěti městech: V Pekingu, v Tientsi, v Čunkingu, v Selanghoji, v Siamu, a tisíce čtenářů čtou nejnovější zprávy kriticky podané a vysvětlené v duchu křesťanském.

Zprávy náboženské jsou vedle politických a získávají stále více pozornosti čtenářů úplně neznalých anebo lhostejných k náboženským otázkám. Církev katolická je tak představována v pravém světle. Týden za týdnem vzrůstá její známost a vážnost. Katolický tisk jeví se jako jediná moc, která se staví proti mohutnému náporu komunismu a materialismu. Nové návrhy se studují a brzy bude I Che Pao vycházet v Nankingu, kde se zároveň vydává čistě náboženský týdeník. Připomeňme ještě ilustrovaný týdeník, vedený v duchu katolickém, který za šest měsíců dosáhl značného rozšíření. Dále „Katolický vydavatel“, který je snad nejvýznačnější v celém městě. A tak díky obětavosti četných spolupracovníků katol. tisk získal v Číně vlivné postavení, snad lepší než v některých krajích Evropy. La Croix 20. 9.

KDYŽ MOSKVA POVÍDÁ ROMAN... Volba nového jesuitského generála měla podivný ohlas v sovětském prostředí, jak možno soudit dle slov, které pronesl hlasatel moskevského radia. Poučil nás, „že řád jezuitů jest nejnebezpečnější mezinárodní reakcionářské středisko. Tento hlavní štáb vatikánské politiky vede útočnou válku proti SSSR tím, že podporuje finančně řadu reakcionářských spolků. Neboť vždy byl nejbohatším katolickým řádem a tím měl prostředek k zajištění dozoru nad bankami, což jest nebezpečnou zbraní. Měl dále četné odbočky ve vládách a nejdůležitějších institucích všech zemí“. Feuillettonista moskevského radia dodává: „Věren své tradici, pokračuje řád jesuitský v politice, která spočívá v neustálém provádění mezinárodních pletich.“ Sovětský vyslanec na konferenci v Londýně, M. Vyšinský, prohlásil před několika měsíci americkému novináři: „Sovětská vláda dbá, aby lidé Svazu četli věci shodné s tím, co jsou povinni

myslit.“ Poslední výklad moskevského radia právě ověřuje znovu sovětský způsob zpravodajství a výchovy lidu. - La Croix 24. 9.

DIECÉSNI ŠKOLA PRO FARNÍ POMOCNICE VE STRASBURGU. Aby se mohlo kněžím, přetíženým v duchovní správě diecése strasburské, založili tam roku 1945 Institut diocésain des assistants paroissiales. Škola vzdělává schopné dívky: I. pro práci ve farnosti: a) práci úřednickou (vedení farní pokladny, vedení všeličkých kartoték, vyřizování různých žádostí, svolávání schůzí atp.), b) práci katechetickou (organisace vyučování náboženství, dozor při něm, vyučování samo), c) práci sociální (pomoc nemocným, přestárlým, vdovám, sirotkům, chudině). II. pro práci v diecésní KA, pro sociální organisace, prázdninové kolonie atp. Do školy jsou přijímány kvalitní dívky od 20 let výše. Podstatnou podmínkou jest solidní nábožensko-mravní charakter. Školení pomocnic trvá jeden rok a obsahuje jak přednášky a studium, tak i praktická cvičení. Přednášky jsou odpoledne. Dopoledne pracují žákyně v oboru, pro nějž jsou vyhlédnuty; platem, jež za to dostávají, hradí si úplně nebo částečně pobyt v městě. Studijní program obsahuje: I. přednášky náboženské z dogmatiky, mravouky, asketiky, liturgiky, Pisma sv. II. přednášky sociální: základy národohospodářství, zákony o práci, základy kanon. a občanského práva, sociální encykliky papežské atd. III. přednášky o pastoraci, zásady KA, její obory, metodologie pro pomocnice, dějiny charity. IV. základní pojmy z hygieny sociální. V. Pojmy z psychologie a pedagogiky. VI. odborový cvik ve stenografii, latině, franštině, účetnictví, peněžnictví. Přednášky konají různí kněží, svěští a řádoví, několik profesorů theologické fakulty ve Strasburgu a několik dam, pracujících v KA, nebo vyučujících náboženství.

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

SVĚTOVÝ KONGRES JOC. Podle zprávy vatikánského rozhlasu bude se konat mezinárodní sjezd JOC. v Montrealu v roce 1947. Na tomto shromáždění sestaví konečnou základní listi-

nu světového hnutí JOC. a podmínky vztahů, které sdružení JOC. naváže s jinými organisacemi, zabývajícími se otázkami dělnickými.

JAK NA NĚ! Nic těžšího na světě, než dobýt sebe a druhého Kristu. Tu poznává každý kněz, že je to bez milosti Boží nemožno. Jsou jisté duše v mé farnosti nedobytné. A přece časem mi Pán Bůh skrze Pannu Marii mně dává. Umře příbuzný. Nešťěstí přikvačí. Nemoc trýzní. Ale duše je na tom hůř. Vypravím ji na Hostýnek. Potřebujete Matky. Udělejte si dobrou svatou zpověď. Jděli ta duše zvláště ve všední den, zpovědník ji dobře vyoperuje. A já se za ni s dětmi pomodlím. Přichází domů zapojena do Krista. Ted' jenom ji dostat na kázání a mši sv. v neděli. Obyčejně se mi to pošťestí, a je-li to matka, za nějaký čas je zachvácená celá rodina. Na Hostýně by mělo být co nejvíce zpovědníků o poutích nedělních, aby operace se vykonaly ne s chvatem a povrchně. Nebo raději konat pouti ve všední dny, by putující dobře se vyzpovídali a v tom je veškerý úspěch pouti. Sch.

TĚM MLADÝM SPOLUBRAT-

ŘÍM. Nikdy jsem se v životě tak těžko neprodíral modlitbou, jako když jsem dostal do ruky breviář. Latina mi byla čínskou zdí a pokušení bylo největší modlit se breviář česky. Hledal jsem ve sv. Alfonsu, zda by to bylo ratio excusans. Ne. Tož když jsem mohl, modlil jsem se žaltář i česky i latinsky. Důkladně jsem se obeznamoval s životopisy svatých a breviář se mi stal andělem strážným. Kolik té latině se naučí dnešní gymnasta? Jak porozumí breviáři?! A těch duševních nepřátel analogicky více než tělesných všelikých bakterií! Bylo by záhodno přemýšlet dát laikům, ale i kněžím do ruky breviář česko-latinský. Kněz musí náruživě se modlit a latina se musí stát druhou mateřštinou, jinak by bylo lépe pro soukromou modlitbu modlit se ve svém jazyku. Jiná by byla naše kázání, naše exhorty ve zpovědnici i katechese. Neporozumění breviáře a misálu vede nás k povrchnosti a k nezdržlivosti. Sch.

PRO ET CONTRA

K SPORŮM A OTÁZKÁM OKOLO „KATOLÍKA“ Bohudík máme v DP svou takřka soukromou kněžskou tribunu, kde si můžeme vyřešit svá nedorozumění mezi čtyřma očima bez zbytečného matení laiků. Používaje této příležitosti, chtěl bych říci několik slov na vysvětlenou vzhledem k svým dvěma článkům o Husovi a k ostatním sporným bodům několika posledních čísel „Katolika“ Podotýkám, že píši jen za svou osobu — nemám ostatně v redakci časopisu žádné oficiální postavení. Ve svém prvním článku o Husovi, podníceném částečně i zmínkami v DP, jsem se prostě snažil tuto postavu zlidštit, ukázat, že tento domnělý titán byl ve skutečnosti velmi nešťastný člověk, hodný spíše soucitu než oslav. Také považuji za velmi významnou myšlenku, kterou psávali první jesuité z Německa sv. Ignáci: „Kdyby zde bylo několik opravdu dobrých kněží, nemohlo dojít k reformaci.“ To byly dva základní motivy mého článku. Jestliže jsem se snad nevyjádřil šťastně, budiž mi prominuto. Ale tak zlé to rozhodně nebylo, abych musil něco veřejně odvolávat, a tak jen zneklid-

ňovat čtenáře. (Snad jsem také studoval dogmatiku.) Druhý článek byl vlastně odpovědí na protestní dopis, který dostala redakce od jednoho spolubratra. Jasně navazuje na článek první, kde jsem se právě pokusil o nástin „ironického“ řešení otázky, a v souvislosti s ním musí být chápán. Extempore o kostnickém sněmu bylo vysvětlivkou ke zmínce v první stati, nikoliv nějakou základní thesí, na které bych chtěl kdovíco budovat. Víím, že se na platnosti odsouzení nakonec nic nemění; ale což necítíme tu tragiku, že zde soudili heretika lidé, kteří byli sami ohroženi heresí? Zmínkou o Denzingerovi jsem mínil prostě rozpor v datech hned v nadpisu koncilu: „Martinus V 1417—1431. Conc. Constantiense 1414—1418.“ Papež, který je hlavou a duší koncilu, přichází ex post. Bylo to cosi jako sanatio in radice: svátost přijímají pseudoconiuges až v den sanace (!) ale per fictionem iuris se její právní účinky vztahují již ke dni původního, tehdy ovšem ve skutečnosti neplatného sňatku. Myslím, že v otázce Husově, v níž jsou naši lidé tak citliví, nemůže škodit, když i na tuto okolnost vzdě-

lanější čtenáře upozorníme (aniž bychom jakkoliv popírali věčnou oprávněnost odsouzení — což jsem také neučinil). Domnívám se tedy, že ani zde není, co bych byl povinen odvolávat. Podotýkám jen, že jsem tuto druhou stať psal v době, kdy jsem byl mimo domov plně zaměstnán duchovním vedením katolického studentského tábora a neměl jsem po ruce potřebné prameny, které by mi byly umožnily úplnější vyjádření a doložení dogmatiky jinak bezvadné myšlenky. Proto také tak dalece nevytýkám příteli Vodíčkoví, který si občas rád zahraje na „velikého inkvisitora“ (ve skutečnosti mu nyní lépe sedí úloha průbojného laického apoštola), jeho kritiku v „Hlubíně“ Jen mohl trochu více respektovat souvislost obou článků a nemusel užívat citátů úplně vytržených z kontextu. Více mne zabolelo, že mne jeden dp. v dopise redakci podezřívá z modernismu. To je buď nepěkná pomluva nebo naprostá neznalost, co to vůbec modernismus byl. Obávám se, bratři, abychom někdy necedili komáry atd., abychom totiž nepřehlíželi skutečná nebezpečí a pohoršení a nepohoršovali se nad názorem, který se snad trochu odchyluje od lidsky vyšlapané cestičky, ale nikoliv od neochvějného dogmatu. To platí asi u nás dosti všeobecně. Proto o tom také per longum píši. Myslím, že totéž platí i o několika článcích P. Kajpra, jež rovněž vzbudily neklid. Na př. „Líbání“. Snad by taková kritika z úst věřícího laika byla na místě více v časopise kněžském než laickém, ale jistě je pro nás velmi užitečné číst, co si o našich praktikách myslí ne jeden, ale jistě velmi dlouhá řada laiků. Prudentia pastoralis pak něco bude lépe vysvětlovat a něco nepodstatného nebo skutečně nevhodného postupně změnit. Nebo snad někdo bude vytýkat Církvi, že dnes již nepodává věřícím Tělo Páně na rukou a nedoporučuje jim, aby si Krví Páně pomazávali čelo? Nepodstatné vnější symboly se nutně mění s duchem doby. Ostatně je pravda, že se v několika posledních číslech „Katolíka“ sešlo snad více kriticky zahrocených článků, než by bylo třeba. Je to celkem náhodné — a je to také důsledkem malého počtu pravidelných přispívatelů. Zvláště bu-

de-li „Katolík“ vycházeti týdně — a po tom se volá přes všechny kritiky s mnoha stran — bude tato otázka akutní. To není jen věcí redaktora. Kdo se cítí schopen, ať se sám hlásí k slovu, ne k slávě své, ale k slávě Boží. Nestačí říkat: „Tak a tak jsem si to nepředstavoval,“ — ba nestačí ani dávat dobré rady, je třeba sednout a něco napsat, něco opravdu živého, pěkného, moderního a přece zcela katolického a nadpřirozeného Alexander Heidler.

SVÁTKY. Návrh na přeložení svátků na sobotu vyvolal celou řadu dopisů. Není nám možno všechny uveřejniti. Někteří přijali návrh radostně. Jiní článek odsuzují. Vyjímáme z dopisů to, co se zdá býti nejvážnější. Odsuzuje se všeobecně, že se odstraňují svátky bez ohledu na vůli lidu a bez vyjednávání se zástupci Církve. Jsou vysloveny obavy, že čím více budeme povolovati, tím bezohledněji se bude proti nám postupovati. — Možná. Avšak přece jsme povinni v zájmu věci se aspoň pokusiti o mírné řešení. Je pravda, že Církev slaví obyčejně den úmrtí světce jako radostný den zrození pro nebe. Avšak výjimečně Církev slaví světce i v jiný den. Proto měníme někdy u svatých vyznavačů text hymnu: „Hac die meruit scandere sedes“ v „Hac die meruit laudis honores“. Proto ani v tom není zásadní překážka. — Modleme se, aby rozhodující činitelé vyjednávali s dobrou vůlí a aby dospěli k výsledkům pro duše našeho lidu užitečným.

POZNÁMKA KE ZPOVÍDÁNÍ MLÁDEŽE. V 31. č. DP (str. 494, Pastorec mládeže, Posměšek při výchově) upozornil, dp. pisatel na okolnost, kterou se někdy zatvrzují mladé duše. Posměšek pro nevhodné slovo při křesťanském cvičení. Velmi často se zatvrzují lidé, zvláště mladí, pro nevhodné, zbytečně všetečné slovo při sv. zpovědi. V knize Marty Russové: V zrcadle mládí a zralosti (recenze o knize v příl. 31. č. DP) je zmíněn podobný případ (str. 402): „Poslední velikonoce útlého mládí, v cizině, v českém kostelíčku. Žabec musil nábožné babičce přislíbit, že tam půjde ke zpovědi. (Však za to jako úplatek dostal smaltované hodinky, které sice nikdy nešly, což tenkrát od dámských hodinek stejně nikdo nežádal, ale

krásné byly. Po návratu z ciziny je babička od vnučky opět vylákala, vnutivši jí za ně výměnou granátovou broží s vypadanými kamínky, a věnovala je jedné hodnější vnučce.) Šlo děvčátko k zpovídaní — přes pohoršené protesty rozumného strýčka. Pan páter je zpovídal, kdo tě, děvče, miloval? Byl to moc zvědavý pan páter, zvyklý na velkoměstské hříšnice, a tak také chtěl vědět stokrát víc, než vědělo strašně hloupoucké děvčátko, ani ne patnáctileté. Pro děvčátko, které ještě ani pusu nikomu nedalo, to bylo první sexuelle Aufklärung, ale nemusilo se mu ho dostat právě — ve zpovědnici. Brr — ošklivé to bylo! Ale to ji zpovědnice

viděla naposledy vůbec, a kostelíček na dlouhou řadu let." — Chápeme, že takového mladého člověka potom těžko někdo pohne k horlivému duchovnímu životu, že tu zůstane vždycky osten. Takový nebude mít nikdy upřímného poměru ke knězi, ke svátostem, k víře, bude mu stačit laická morálka, jak je z knihy zmíněné nejlépe patrné. — A k tomu CIC can. 888, § 2: Caveat (sacerdos in audientis confessionibus) ne complicitas nomen inquirat, ne curiosus aut inutilibus quaestionibus, maxime circa sextum Dacalogi praeceptum, quemquam detineat, et praesertim ne iuniores de iis quae ignorant imprudenter interroget. J. B.

H O V O R N A

SKALU Z LURDSKÉHO OLTÁŘE, která nám zbyla po úpravě v našem farním kostele, nabízíme zdarma poškozenému kostelu. Výška 260 cm, základna 200 cm, síla skály 60 cm. Velikost výklenku je 155 krát 50 cm. Řím.-kat. farní úřad Želechovice n. Dř.

SKUPINA JEDNOTY DUCHOVENSTVA na Opavsku koná ve čtvrtek dne 17. října t. r. ve 14 hod. rekolekci v Opavě na probošství a po ní schůzi, na níž referuje profesor J. Vrána, zemský poslanec. Tato rekolekce se schůzí koná se každý 3. čtvrtek v měsíci.

PRO MISIJNÍ NEDĚLI bylo nám dodáno kázání o misiích. Když už

rukopis byl v tiskárně, zjistili jsme, že totéž kázání je otištěno v AC Brun. Proto jsme narychlo rukopis z tiskárny vyzvedli a sestavili jiné kázání. Prosíme opět dpp. spolubratry, aby nám neposílali rukopisů, které zároveň poslali jiným redakcím.

PŘÍKLADÁME lístky s písněmi značky pro objednávky: z-7 až z-12 cena dvojlistků 30 hal. kus, a jedno-duchého listku 15 hal., Dušičkovou pobožnost, značka m-51, cena 1 Kčs.

UPOZORŇUJEME, že vydáme brzy brožurku Očistec, Životem číslo 7. Roráty 1-31, Koledníček.

O B S A H :

Naše anketa o knihách	625	Z domova	634
Ant. Šuránek, Budovatel chrámu	629	Ze světa	634
Pro zpovědníky	631	Pracovna	637
Lic. Jar. Adámek, Písmo svaté		Pro et contra	638
u lůžka nemocných	633	Hovorna	640

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. 1A 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10 VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

To nejdůležitější

Toto slovo se často opakuje v dopisech spolubratří. A každý považuje svůj návrh za nejdůležitější. A v určitém slova smyslu má každý pravdu, aspoň trochu pravdy. — Péče o mládež, o dělníky, o školu, o kněžský dorost. Toť všechno jenom důležité úseky naší práce a nesmíme je zanedbat.

Všechny tyto otázky mají vnitřní vztah k rodině. Rozvrat rodiny zavinuje zkázu mládeže a úbytek kněžského dorostu. Sociální nedostatky, jako bytová nouze, nedostatečný plat dělníků, působí neblaze na rodinu.

Zkáza rodiny byla a je vždy počátkem zkázy národa. To dokazují dějiny.

Hlavní příčiny úpadku našich rodin jsou duševní: tkví v rozumu a ve vůli. V rozumu: falešná ideologie materialismu, t. j. popírání nadzemského cíle. Z toho pochází nesprávný názor na manželství a rodinu.

Falešné ideje kazí i vůli: požívačnost, nedostatek obětavosti, nedostatek síly k přemáhání sebe, pohrdání nadpřirozenými milostmi, které nám nabízí Bůh právě k splnění velikých našich úkolů.

Naše práce pro uzdravení rodiny musí jíti trojím směrem: 1. účinně spolupracovat na každém zlepšení sociálních poměrů: odstranění bytové nouze, boj proti alkoholismu, eugenice. 2. Poučení a ethické povzbuzení: kázání, přednášky, poučení snoubenců, misie, exercicie, tisk. 3. Přivádění všech členů rodiny k pramenům nadpřirozené milosti: modlitba a svátosti.

K jednotlivým heslům několik slov.

Bytová nouze: Činžák je nepřitelem rodiny. Nejlepší jsou rodinné domky s malou zahrádkou. I dělník má právo na takový domek.

Alkoholismus: Bylo by pro nás hanbou, kdybychom v boji proti alkoholismu nestáli na prvním místě; nejen slovy, ale i příkladem a skutkem.

Eugenika: Vytýká se nám, kněžím, zvláště misionářům, že jenom vybízíme manžely, aby měli co nejvíce dětí. Tak naivní nejsme a víme, že problém populace je mnohem složitější. Vidíme přece početné rodiny lidí nezodpovědných a degenerovaných: al-

koholiků, tuláků, lenochů, zlodějů z povolání a p. I naši snahou musí býti zameziti tento kaz na těle národa, i když zásadně odmítáme sterilisaci. — Na druhé straně jsou lidé duševně nakažení falešnými ideami, kteří se řídí zásadou dvou dětí, neb jednoho, neb žádného. Jsou to katané svého vlastního rodu. Přejme jim toho! Tím se národ přirozeně zbaví duševní nákazy. Ale postarejme se, aby nákaza se nešířila v našich katolických rodinách, neboť jen z početných, dobrých a obětavých rodin se národ obnovuje.

Misie: Mají veliký význam pro obnovu rodiny. Věčné pravdy připraví srdce a vůli pro přijetí křesťanských zásad. P. Kassiepe vypravuje, že v jedné farnosti sedm let po misii musila býti zařízena paralelka první třídy.

Exercicie: Působí ještě hlouběji než misie. Bude záležeti na našich exercitátorech, aby vytvořili kádr stoprocentně katolických manželů, kteří by cílevědomě pracovali na obrodě národa.

Měl jsem velikou radost, když letos při exerciciích mužů přišel jeden z nich a vypravoval: „Před patnácti lety jsem byl v Hlučíně na exerciciích. Tehdy jsem byl ještě svobodný, ale umínil jsem si, že naše manželství musí být stoprocentně katolické. Máme sedm dětí a jsme šťastni. Požehnání Boží nás viditelně doprovází. Fronta se převalila přes nás. Nic se nám nestalo a poznali jsme, že jste měl pravdu, když jste nám tehdy řekl: „Kdo má jedno dítě, jest jeho otrokem, kdo jich má šest, jest jejich pánem.“ Když moje žena měla jedno dítě, nemohla s ním být hotova. Dnes má mnohem více času než tehdy.”

Poučení snoubenců: Kdybych byl biskupem, nevysvětil bych nikoho, kdo nemá pečlivě vypracované toto poučení a kdo nemá katechese de sexto pro všechny stupně. Ale neříkejme „poučení” ani ne „katechismus”, zvláště ne ve městech. Snad „rozhovor”.

Tisk: Jsou zde ještě velké mezery. (Viz naše anketa o knihách.) Kdo je vyplní?

Ad. 3. Zde dnes upozorňuji jen na Ligu sv. Gerarda. Může z ní vyrůst něco velice užitečného pro obrodu našeho národa. Získávejte členy a nabádejte především k modlitbám za posvěcení rodin. (Viz přílohu k dnešnímu číslu.) Adresy členů pošlete na klášter redemptoristů, Obořiště, p. Dobříš. Tam též dostanete tiskoviny zdarma.

Po letech

Dr Ant. Šuránek:

Zdalo by se, že ve století, kdy se zdůrazňuje vytrvale právo na život, kdy jsou si lidé vědomi svých práv, nebude člověka, který by na dveře „klepal nesměle”. Ale tento člověk klepal skutečně nesměle. A když vešel, stále se jaksi ohlížel; a přece nepřišel žebrot, nýbrž dávat. Nesměle se posadil tak, že světlo dopadalo na jeho rozbrázděný obličej. Venkovan drsných rysů, upracovaný, udřený. Rok za rokem se mu vrýval do tváře. Když cítil, že sedí pevně, že ho nikdo nepovoláný nezaslechne, začíná tajemně vypravovat.

Je to už moc dávno, když vstupoval do manželství. Tehdy byli s manželkou zcela chudí. Měli jen ty zdravé ruce a odvalu pracovat. Bůh jim žehnal. Pracovali do úpadu, majetku jim přibývalo. Po letech měli z čeho vybavit děti. Už jsou všechny zaopatřené. Staří jsou na výminku a hledí se odvděčovat za Boží požehnání. Kdysi za velmi těžkých okolností si umínili, že když jim Pán Bůh požehná, pomohou *těm nejchudším na světě*. — V tom se oči stařečkovy zaleskly. „A kdo je tak chudý jako pohanské děti? Tady i největší chudák má aspoň možnost spásy, ale tam? Odbírali jsme před válkou z Brna „Echo z Afriky“. Tam prosili misionáři, abychom my, ostatní křesťané jim pomáhali zachraňovat pohanské děti. Abychom si zajišťovali nebeskou odměnu a pomohli vychovat aspoň jednoho katechistu, který by vyučoval a ke křtu připravoval děti v misiích. Řekli jsme si se ženou: Až, dá-li Pán Bůh, zaopatříme své děti, pošleme peníze na výchovu katechistů. - A teď přicházím, abych odevzdal první splátku. Chtěli bychom vydržovat každý jednoho katechistu v Africe a velice bychom rádi, kdybychom někdy uviděli na obrázku toho, na kterého platíme. Tehdy bylo uvedeno, kolik se může zaplatit, dnes je to všechno dražší. Dáme se ženou padesát tisíc. Zde na zemi už nejsme nikomu nic dlužni. Dětem jsme dali, co bylo v naší moci. Nyní musíme pečovat o království nebeské.” To řekl, vybalil zvolna peníze a vysázel je na stůl. Opatrně, rozvážně, ale se zářící tváří. Skutečně: blaženější je dávat než brát. První splátka. Co nejdříve přinese stařeček druhou. Vysvětluji mu, že nyní ovšem - bylo to ještě za války - jsou hranice zavřené, že nelze navázat spojení s africkými misionáři, ale že peníze budou dány sv. Otců na „Dílo šíření víry“ a bude poznamenáno, nač si přál žadatel, aby peněz bylo použito. V dohledné době také nebude tedy moci vidět na obrázku afrických katechistů, ale ani na to se nezapomene, až jen bude po válce. Stařeček odchází zrovna tak nesměle, ohlíží se a zavírá potichu, jakoby nechtěl nikoho na sebe upozornit, že vykonal dobrý skutek. Pojede domů, aby pověděl své manželce, jak pořídil. Budou se radovat oba. A Bůh požehná i jejich dětem. Nevědí o tomto daru svých starých rodičů. Dobře, že nevědí. Ale Bůh zná tužby starých rodičů a bude žehnat jejich dětem a dětem jejich dětí pro tuto dojemnou lásku k pohanským dětem, které jsou „na světě ty nejchudší”

Není to podivuhodné ovoce, vzešlé ze semínka, vrženého do srdcí před mnoha lety? Jedno číslo „Echa z Afriky“, jeden článek, možná jeden řádek... Jaký význam mohou mít takové „Misijské kalendáře“, kde promluví obrázek ze života našich pohanských bratrů, ukázka ze života misionářů, příklad jejich obětí! Jak je důležité mít jich stále několik po ruce, neboť misijská myšlenka je zvláště přitažlivá. Bůh sám vkládá do srdcí našich srdečnou touhu navazovat rodinné známosti tam daleko za mořem. Mít tam duchovní bratry a sestry, které jsme dali pokřtít, vychovat; kte-

ré jsme vytrhli z nebezpečí nedokonalé výchovy jejich soukmenovců a umožnili jim skutečnou křesťanskou kulturu!

Jaké možnosti se zde otvírají ušlechtilé štědrosti! Svatý Jan Kentský, jehož svátek si dnes připomínáme (20. října), vynikl právě takovou úžasnou štědrostí a láskou k chudým. „Živitel chudých studentů“ Rozdával všechno bez výhrady. Bůh ho odměnil tím, že zemřel zrovna na Štědrý den (r. 1473) ve věku 83 let, rozdač před smrtí i svůj nuzný nábytek a šatstvo. „Milosrdenství lidské objímá příbuzného, ale milosrdenství Boží každého člověka.“ (Sir. 18, 12.) Je třeba hodně rozšířit to lidské srdce, naplnit je nadpřirozenou láskou, aby byla stále podobnější tomu milosrdenství Božímu, které objímá každého člověka, i neznámého v dalekých krajích!

Bože, jenž chceš, aby všichni lidé byli spaseni a došli k poznání víry, pošli, prosíme, *dělníky* na žeň svou a dej jim zvěstovati tvé slovo s veškerou důvěrou, aby řeč tvá se rozběhla a zaskvěla a aby všichni národové poznávali, že jedině pravý Bůh jsi ty a ten, jehož jsi poslal, Ježíš Kristus, Syn tvůj, Pán náš ...“ (Meš. modlitba za rozšíření víry.) Ti „dělníci“ nejsou pouze kněží a katechisté, jsou všichni ti, kteří pomáhají osobními obětmi, modlitbou a hmotnými almužnami jako ten štědrý stařeček z P. A k této misijní činnosti je volán každý. Když se vymlouvají záměrnější pozvání jako v dnešním nedělním evangelium (ned. 19. po sv. Duchu), pak se najdou „dělníci Boží“ na rozcestích mezi nuznými a ožebračenými, kteří mívají více „zlata“ v srdci, kteří - majíce hořké zkušenosti - myslí ochotněji na ty „nejchudší z chudých“, kteří ani víry nemají. Víra, pravá a živá víra je majetkem nejcenějším. Nebeský Král vystrojil velikou hostinu. Chce, aby se jí účastnili všichni lidé všech věků, zemí, národů. Zve je proroky, kněžími, hlasateli evangelia. Odmění každého, kdo spolupracuje, aby mohlo býti všem lidem přivlastněno ovoce vykoupení, aby všichni „byli obnoveni na duchu myslí své a oblekli člověka nového, stvořeného podle Boha ve spravedlnosti a pravé svatosti. Aby odložili lež a mluvili si navzájem pravdu, aby pochopili, že jsou vespolek údý (jednoho Těla). Aby žili v bratrské lásce bez hněvu, aby nehřešili, ustupující krutovládě ďáblův. A aby nekradli, nýbrž pracovali, aby měli z čeho udělit tomu, kdo má nouzi ...“ (Epišt. ned. 19. po sv. Duchu.)

My kněží jsme na *prvním místě* voláni Bohem a jeho zástupci na zemi k spolupráci o misijním díle. Nepodceňujeme jediného slova, které ve službě Boží proneseme na kazatelně, ve škole, u oltáře, ve zpovědnici ve prospěch misii. Může přinést bohaté ovoce třeba po letech. V některých farnostech je krásný zvyk, že kněz při svátostném požehnání po mši sv., prve než zazpívá, „Chléb z nebe ...“, se pomodlí na úmysly apoštolátu modlitby, označené sv. Otcem na příslušný měsíc. Druhý ten úmysl je vždy misijní. Tak na příklad v říjnu: „Nejsvětější Srdce Ježíšovo, aby se misi-

ím dostávalo štědrých peněžních podpor, prosíme tě, uslyš nás!" I takové slovo může jako símě hořčičné zapadnout do srdce dobrého a výborného. A je to tak jednoduché, tak úžasně prosté! Času taková prosba nezabere a tolik dobrého se může vykonat! Vivant sequentes!

Naše anketa o knihách

Pokračování.

3. *Které knihy by se měly co nejspíše vydati ev. po přepracování:* Především se volá všeobecně po Písmě svatém, hlavně N. Z. (Volání po kapesním vydání Nového Zákona se již letos splní tím, že tři nakladatelství (Frýdek, Vyšehrad a Velehrad) jej vydají ve velkém nákladu. Kromě toho je k vydání připraven překlad N. Z. od Dra Škrabala O. P. — Starý Zákon vydá profesor Dr. Heger. — Vydání celého Pisma svatého bude muset čekat na rozhodnutím biskupské konference.)

Všeobecná díla:

Podlaha, Bohovědný slovník (mnoho se volá po jeho pokrač.) Avšak nedá se uskutečnit. Rozsah prvních svazků je příliš veliký. Kromě toho jsou již některé věci zastaralé. Avšak dal by se uskutečnit: 1. Malý slovníček katolický, který by rychle informoval o časových heslech. 2. Dvousvazkový theol. slovník. 3. Menší encyklopedii (podobně jako Herder—Lexikon).

Fuchs, Výběr z jeho spisů.

Biblistika: Miklík, Biblická archeologie.

Sýkora, Pravost, neporušenost, věrohodnost knih novozákonních.

Sušil, Výklad Pisma svatého (přepracovat).

Sedláček, Úvod do knih St. Zákona (přepracovat podle přítomného stavu biblické kritiky).

Apologetika:

Toth: Otevřenýma očima Boží přírodou. (Chystá Vyšehrad.)

Hasert-Katann-Martinovský, Dívy světového řádu. (Chystá Vyšehrad.)

Novotný, Světem k Bohu.

Pecka, Cesta k pravdě. (Chystá Vyšehrad.)

Z dogmatiky:

Dacík, Dogmatika pro laiky - Salajka, Víra ve světle pravdy
Žák, Věrouka - Pospíšil, Věrouka Špaček, Věrouka - Žák, Ježíš Kristus - Willam, Život Ježíše Krista Papini, Život Kristův (připravuje Kuncíř).

Mravouka: Vřešťál, Mravouka (přepracovati).

Sociologie: Vašek, Křesťanská sociologie.

Ascetika:

Pro kněze: Chaignon, Rozjímání pro kněze.

Spáčil, Život Krista Pána podle 4. evangelia.

H. S. Manning, Věčné kněžství (zčeštit!).

F. X. Novák, Pohledy do života bohoslovců a kněží.

Pro všechny:

František Sal., Bohumila.

Sv. Alfons, Návštěvy Nejsv. Svátosti (již vydali Redemptoristé, Brno).

Tomáš Kemp, Následování Krista (připravuje Vyšehrad).

Chautard, Duše veškerého apoštolátu.

Plus, Bůh v nás.

Plus, Kristus v našich bratřích (zčeštit!).

Kubeš, Pod praporem Kristovým.

Kubeš, Pod korouhví Kristovou.

Kateřina Emmerichová, Umučení Páně (přečeštit!).

Denifle, Cesta k věčné lásce (Kuncír).

Goffiné, Postilla (přepracovat).

Sv. Ignác, Exercicie (přel. Ovečka).

Hevenesi, Jiskry sv. Ignáce (přel. Škarek, chystá Velehrad).

Ondroušek, Exercicie.

Grignon, O pravé pobožnosti k P. Marii.

Pro mládež: Pelikán, Hra o duši (už asi vyšlo péčí SKM).

Toth, Kristus a mládež - Toth, Čisté dospívání - Toth, Charakterní jinoch - Schilgen, Ty a on - Schilgen, Ty a ona - Foerster, Jak žít - Pecka, Skryté paprsky - Pecka, Tajemství života - Pecka, Oheň na zemi.

Dějepis:

Sedlák, Mistr Jan Hus, s Neumannovými doplňky (Děd. sv. Prokopa, Praha 1915).

Ráček, Církevní dějiny (přepracovati!).

Ráček, Československé dějiny.

Život svatých:

Eckert, Církev vítězná (přepracovat).

Alberti, Světec Don Bosco (působí nejvíce na mládež).

Sv. Terezie, Svě životopisy (přel. Linhart, Obč. tisk.), zčeštit!

Bertrand, Svatý Augustin (Kuncír).

Pastorálka: Foltynovský, Duchovní správa (přepracovat).

Liturgie: Schaller, Misál, Nedělní misálek - Kupka O Církev-

ním roce Kupka, Mše svatá - Cinek, Mše svatá - Parsch, Poznejte mši svatou - Čala, O mši svaté.

Homiletika: Pro homiletiku jsme žádali odborníka, aby nám dal kritický překlad české homiletické literatury.

Církevní právo:

Pejška, Církevní právo.

Matoušů, Manželské právo, De beneficiis.

Nedomnívám se, že by tento seznam byl úplný. Právě proto je předkládáme čtenářům a nakladatelům, aby jej laskavě doplnili a upravili.

Seznam theologické literatury cizojazyčné je příliš obšírný. Proto jej neuveřejňujeme. Kdo by chtěl překládati, ať se hlásí. Ale prosíme, aby se hlásili jen ti, kdo opravdu ovládají dokonale i svoji mateřštinu i onen jazyk, z něhož chtějí překládati.

Prof. J. Filip :

Esperanto ve službách Katolické akce

„Esperanto má velkou budoucnost.“

Sv. Otec Pius X.

Není účelem těchto řádků vysvětlovati historii otázky mezinárodního jazyka vůbec a esperanta zvlášť, ani vyvracetí námitky a předsudky, které snad mnohý z našich spolubratří má vůči umělému jazyku, jakým je esperanto. Theoretické pochybnosti, týkající se možnosti a užitku pomocné řeči esperanta, byly prostě vyvráceny skutečnostmi. Esperantem se mluví, píše, tiskne. Počet lidí, kteří jej ovládají, roste den ze dne. Letos jednal o Esperantu anglický parlament a ministr školství slečna Wilkinsonová prohlásila, že kulturní a výchovné komisi Organise Spojených národů bude předložen návrh na zavedení esperanta do škol. V Sovětském svazu bylo esperanto šířeno již dávno před válkou a dělníci si osvojovali jeho znalost v několikaměsíčních kursech, obvykle pořádaných v zimním období. Na vlnách rozhlasu se setkáme s esperantským vysíláním ze všech končin světa a mezinárodní Jamboré skautů ve Francii počítá s tímto jazykem jako s velkým ulehčením pro dorozumění skautů všech národností. Zdá se, že význam esperanta se začíná nápadně podobat významu převratného vynálezu v oboru lidské kultury, jímž byl tisk: Z této řeči se stává velmi vyhledávaný a používaný prostředek.

Kým a k čemu?

To je právě otázka, která nás může zajímat. Každého prostředku lze užít k dobru nebo ke zlu. Není právě radostnou zkušeností, že esperanta v současné době zhusta je užíváno k šíření myšlenek, které jsou pravým opakem víry v Boha a náboženství vůbec. Nelze však nikomu bránit, aby užíval tohoto prostředku

všem přístupného k účelům, k jakým chce. Nebylo by však dobré opomenouti využití ho k dobrým účelům, především k apoštolské práci.

Koncem srpna t. r. navštívil naši vlast holandský redaktor pan J. C. G. de Jong, jednatel Mezinárodního Svazu katolických esperantistů a vedoucí mezinárodního měsíčníku „Espero Katolika” (Katolická Naděje). Mimo zajímavé přednášky, doprovázené úzkými zvukovými filmy o utrpení a znovuvýstavbě Holandska, poskytl užitečné a cenné informace o činnosti Katolické akce v Holandsku. Jeho esperantské promluvy byly překládány do češtiny, rovněž i dotazy a debaty, které se rozvinuly po skončení přednášky. Již skutečnost, že význačný pracovník holandské Katolické akce esperantem sděluje zkušenosti laického apoštolátu pracovníkům Katolické akce u nás, je dokladem, že začínáme se chápat pomocné řeči k jejímu využití na poli činnosti apoštolátní.

Není třeba mluvit o nutnosti získat pro Krista naši mládež, kterou musíme pro Boha a pro práci apoštolskou uchovat anebo z velké většiny teprve k ní přivést. A právě v této věci nám může poskytnouti platné služby Esperanto.

V mládeži je touha slyšetí věci nové, zajímavé, dobrodružné; sbírání cizích poštovních známek a pohlednic je vlastně vyjádřením romantické touhy po cizích krajích, po nových poznatcích. V této věci je zcela vhodné mládež podporovat, neboť jí tak dáváme předmět činnosti, jenž může zabránit mnohým sklonům a zájmům mravně škodlivým. Kněz, který umožní našim mladým katolickým chlapcům a děvčatům, aby mohli navázat písemné styky s katolickou mládeží sobě rovnou v cizích zemích, získá tím důležitého činitele ve své práci. Mladí lidé jsou nadšeni touto myšlenkou a získá je snadno k tomu, aby z nich vytvořil pracovní kroužek, kde je může učit esperantu i zásadám katolické víry. — Mladí katolíci v cizích zemích, kde Katolická akce je již velmi rozvinuta a má svou tradici, stanou se našim mladým lidem pobídkou a vzorem k činnosti, jež naší mládeži je z velké části ještě dosti cizí, k činnosti apoštolské. — Je zde možnost spojit se písemně též s katolickými misionáři v cizích zemích a získati tak zájem o misie. Je pochopitelné, že zmínka o misiích je posluchačům hned bližší, mohou-li jim ukázati na př. dopis, který právě přišel od katolického kněze z Číny nebo Indie. Jednota katolické Církve, tak skvěle symbolisovaná jednotou jazyka v latinském ritu, je přímo prožívána katolíkem, který se může zapojit na katolíky různých světadílů. Sv. Otec Pius X. při audienci katol. esperantistů řekl již v roce 1906: „Esperanto má velkou budoucnost.” Esperanto se stává velkou možností právě pro katolíky, kteří v esperantu mohou nalézt jakousi lidovou latinu, všem snadno přístupnou, když není možno všem získati znalost latiny.

Tato výhoda se ovšem jeví též v možnosti čísti esperantské

katolické knihy a časopisy, vycházející v různých zemích a přinášející přímé zprávy z katol. života ve světě.

Je jisto, že mládeži bude poskytována možnost naučiti se tomuto jazyku v různých kursech a v prostředí, které z hlediska náboženského je lhostejné, ne-li dokonce nepřátelské. Již skutečnost, že dáme našim mladým lidem příležitost tvořiti esperantské kroužky v rámci Katolické akce, bude důležitým příspěvkem ve snaze získati mládež pro čínorodý život náboženský a uchrániti ji před vlivy opačnými. Zde je na místě heslo Brynychovo: Proti spolku spolek, proti tisku tisk.

Zbývá ovšem otázka, jak se věci uchopiti, když je v současné době u nás celkem málo katolických kněží, kteří ovládají řeč esperantskou. V takové Holandsku je znalost esperanta již rozšířena mezi klerem dosti značně. U nás v této věci byl a je významným průkopníkem J. Exc. nejdůst. p. Msgre Dr. Ant. Eltschkner, světití biskup pražský, jenž neváhal vložití znak katolických esperantistů — zelenou pěticípou hvězdu se žlutobílým papežským křížem — do svého biskupského emblemu.

Zde ovšem je jedna rada: naučit se esperantu.

Kněz, přetížený svými povinnostmi, uspěchaný, znavený, rozdělený mezi kostel a školu, kancelář a veřejnost, obstarávající namnoze i více farností — pravděpodobně se usměje této radě. Kde vzít čas na toto učení? A ostatně — proč se zabývatí touto zdánlivě důležitou věcí, když jde o tolik jiných věcí nejvýš naléhavých?

Jsou věci naléhavé, velmi naléhavé v době nynější — ale je jisto, že nelze každou nemoc vyléčiti okamžitě s medicinou ihned účinkující. I kněz v duchovní činnosti musí počítati s pracemi, které přinášejí užitek jaksi až po čase, ale tyto investice času a námahy se rozhodně vyplatí účinkem v budoucnosti, byť někdy i dosti vzdálené. Na štěstí však u esperanta je to daleko jednodušší a rychlejší.

Především naučiti se esperantu je možno takřka bez učení pro toho, kdo ovládá latinu. Esperanto využívá hlavně t. zv. „mezinárodních výrazů“, používaných ve většině kulturních jazyků evropských, a jejich studnici je z největší části právě latina. Čínský biskup Msgre Yu—Ping se naučil esperantu cestou z Číny do Evropy. Esperantskému textu rozumíme téměř bez učení. Stručnou mluvnici (pouhých 16 pravidel) je možno zvládnouti za několik chvil — i cesta nebo jízda vlakem může stačit k jejímu naučení — a slovní podklad získáme poměrně snadno krátkou námahou. Esperantský odbor Diecéšní Katolické akce v Hradci Králové, Jiříkova 238, může obstarati písemný kurs esperanta, který bude zaslán za režijní cenu všem zájemcům.

Mládež je pak možno učit esperantu buď tak, že jim kněz dává kurs esperanta, zejména mládeži mimoškolní — nebo jim doporučí písemný kurs právě zmíněný a pouze je vede příležitostnou radou a pomocí. Esperantský odbor DKA v Hradci Králové zašle

těž adresy katolických dopisovatelů z cizích zemí, s nimiž je možno navázati písemné styky.

Jestliže je po ruce vhodný prostředek, který nám nabízí svou pomoc v boji o získání nesmrtelných duší pro Ježíše Krista, není nemoudré chopiti se ho. Všechno k větší cti a chvále Boží!

Z D O M O V A

ÚPRAVA ODMĚN ZA VYUČOVÁNÍ NÁBOŽENSTVÍ. Pod tímto nadpisem byl v tomto časopise článek, který sice vyjadřoval stav této otázky v měsíci srpnu, ale ne dnes. Neboť v září padl tento návrh a zvýšení bude provedeno zákonem pro celou republiku jednotně, tedy i pro Slovensko, kde plat již dříve byl vyučujícím upraven. Na návrhu zákona se pracuje v ministerstvu školství a je naděje, že platová úprava proti výši, jak byla v článku uvedena, nebude zhoršena. Ač návrh zákona má býti co nejdříve vypracován, ještě v tomto měsíci, přece jen máme obavu, aby úprava nebyla zákonitým projednáváním příliš odsunuta, když úděl vyučujících za hodinový plat je tak ubohý. Úprava nebude se zpětnou platností od 1. září 1945, jak bylo původně navrhováno. Št. Gabriel.

KURS PRO LAICKÉ KATECHETY v Praze II., Ječná ul. č. 27., zahájí nový turnus dne 11. listopadu t. r. a již nyní přijímá přihlášky. K žádosti nutno předložit: křestní list, osvědčení o státní příslušnosti (místo toho může býti domovský list a potvrzení národní spolehlivosti), vysvědčení aspoň ze IV. ročníku měšť. nebo střední školy, vysvědčení lékaře o způsobilosti k vyučování, zapečetěné vysvědčení místního kněze (faráře) o mravním chování s doporučením. Účastníci tohoto kursu budou moci již ve II. pololetí tohoto školního roku vyučovati. Přihlášku nutno učiniti do 3. listopadu, aby při nedostatečném počtu přihlášek účastníci včas mohli

býti upozorněni o jeho nekonání. Duchovenstvo, zvláště z arcidiecése pražské se prosí, aby laskavě vhodné osoby na svých osadách upozornilo. el.

ZOD - ZAJMOVÝ ODBOR DUCHOVENSTVA, který si vzal za úkol hájiti stavovské věci (kongrua, odměny za vyučování náboženství, patronátní věci a pod.), byl právě ustanoven. V akčním výboru jsou zastoupeny jednotlivé diecése. Podněty zasílejte na jeho adresu: *Praha XIX., Sadova 3*, arcibiskupský seminář. Jako první věc oznamuje všem beneficiátům, že po dlouhém jednání se mu podařilo prosadit pro V lustrum místo skutečného výnosu pozemků *patnácteronásobek* čistého katastrálního výnosu (*desateronásobek* nebylo možno udržet). Další věci jsou právě vyjednávány, po jejich provedení budou dpp. řádně o nich uvědoměni. Pozn.: ZOD navazuje jednání s ÚRO ve věci prosazování svých požadavků. js.

VE VĚCI PATNÁCTERONÁSOBKU SDELUJE ZOD: ZNV budou všechny předložené *fasse* - bez ohledu na to, co kdo přiznal (*devateronásobek*, skutečný výnos) - upravovat na *patnácteronásobek*; kdo by jím byl snad poškozen, má podle kongruového zákona možnost trvat na skutečném výnosu. Upozorňujeme však, že skutečný výnos je směrodatný za poslední třiletí, t. j. průměr let 1943—1945, ne nynější malý nebo žádný výnos vlivem dnešních pachtovních potíží! Není třeba znova podávat *fasse*, přiznal-li někdo skutečný výnos vyčkejte pokynů ZNV

Z E S V Ě T A

OHLAS UVĚZNĚNÍ MSGRA ŠTEPINACE. *Amerika*: Kongres katolické národní pomoci americké odhlasoval návrh, aby USA slavnostně protestovaly u jugoslavské vlády pro soud Msgre Štepinace, neboť civilisovaný svět naprosto nemůže připustit

proces, který není nic jiného než parodie spravedlnosti. Je podepsaný J. Em. kardinál Stritsch, arcibiskup Chicaga, prezident konference. L. C. 1. 10. 1946.

Anglie J. Em. kardinál Griffin, arcibiskup Westminsterský, uveřejnil vý-

zvu k anglické vládě, aby se snažila všemi prostředky o propuštění Msgre Štepinace. Práví, že obžaloba pro zločiny proti lidu je absurdní. Msgre Štepinac jest jedním z největších odpůrců nacistické tyranie a za války dokázal svoje vlastenectví a lásku k lidu i vlasti. Roku 1941 slavnostně protestoval proti výnosům chorvatské vlády, směřujícím k převádění pravoslavných ke katolické církvi. Stejně se ozval proti odvlečení nearijců. Byl stále jako doposud obhájce osobních práv jednotlivce jakékoliv rasy, náboženství aneb barvy. Za války byl jeho palác střediskem pronásledovaných, jeho Charita pomáhala bez rozdílu Židům, mohamedánům, pravoslavným, katolíkům. L. C. 27. 9. 1946.

Osservatore Romano. V pondělním čísle se zabývá *Osservatore Romano* procesem Msgra Štepinace. Uvádíme některé myšlenky: Proces jest jedním z těch, které jsou skončeny dříve než začnou, jak vidíme v revolucích a diktaturách všech dob. Rozsudek jest vyřčen dříve než byla pře projednána, moc politická stala se mocí soudní, která jest jen jejím nástrojem. Msgre Štepinac prý se zabývá politikou. Ovšem, je známo, je-li tato politika tou, kterou provádí stát, je dobře. Je-li to však politika protivná politice prováděné státem, protože státní politika se přiči náboženství a křesťanské civilisaci, říká se, že kněží, biskupové, církve, opouštějí svoje poslání a míchají se do věcí s jejich úřadem neslučitelných. Msgre Štepinac, vyznavač křesťanské lásky jak k Židům, tak k Srbům, jest stanoven na roveň obžalovaným z připravování války, z přečinů proti lidské svobodě a všem lidským právům. Nezbyvá než ukázat v jasném světle nespravedlnost záhřebského procesu.

La Croix, 2. 10. 1946.

SMRT SESTRY PIA XI. V Miláně zemřela ve svém domě po přijetí sv. svátostí Dona Camilla Ratti, sestra Pia XI. Její pokorný život byl zasvěcen dílům křesťanské lásky.

KOLÍNSKÝ ARCIBISKUP V ANGLII. J. Em. kardinál Frings, arcibiskup kolínský, započal visitaci táborů německých zajatců v diecési Nottingham. Prohlásil, že podle vlastního zjištění nemají zajatci žádné stíž-

nosti ani na životní podmínky ani na zacházení, jen touží po domově.

La Croix 1. 10. 1946.

NOVÝ ČÍNSKÝ INTERNUNCIUS. Do Říma přišel Msgre Zanin, apoštolský delegát v Číně. Vystřídá jej Msgre Antonio Riberi v hodnosti internuncia. Změna jest důsledkem ustanovení čínské hierarchie. Rovněž zástupce Číny u Vatikánu bude nahrazen vynikajícím katolíkem Wou-King-Shen, který je nyní předsedou komise pro vypracování nové čínské ústavy. La Croix, 30. 9. 1946.

LISIEUX. Byl zahájen jubilejní rok, padesátileté výročí smrti sv. Terezie Ježíškovy. Zahájení se zúčastnilo přes 30.000 poutníků. Bylo posvěceno 44 zvonů, dar francouzských válečných zajatců. V předchozím čísle vzpomíná P. Labutte na rok 1937, kdy se zúčastnil nynější svatý Otec oslav jako zástupce Pia XI. Před válkou přišlo do Lisieux přes milion poutníků ze všech stran světa; splnila se předpověď pokorné karmelitky: „Vím, že mne budou všichni milovat.“ A její jméno je známo po celém světě a s ním se šíří i sláva její vlasti Francie, jak řekl vynikající státník a zástupce jedné velké země z Jižní Ameriky na mírové konferenci: „Pro nás jest sv. Terezie Francií. Milujeme ji více než Francii, kéž bychom měli takovou svatou u nás! Nejste na ni dost hrdí...“ Středem pozornosti jsou dvě karmelitky, které žily se svatou Terezií.

PŘI BOJÍCH O NORMANDII zahynulo na tisíc lidí; z 2.800 domů zůstalo 700. I na Karmel padlo na sta zápalných bomb, ale většinou do zahrady. Co se týká basilíky, měla býti zničena. Anglický důstojník řekl: Dostali jsme rozkaz basiliku zničit, neboť nám bylo řečeno, že se v ní kryjí Němci. Již byla nařizována střelba, když tu kdosi nám zaručil, že tam nejsou vojáci. Město se podobá římským památkám, na volném prostranství vynikají základy budov, jinak je vše srovnáno se zemí. Příliv poutníků vzrůstá den ze dne.

XXIII. SOCIÁLNÍ TÝDEN V KANADĚ. Ve dnech 26.—29. září se konal za účasti význačných církevních i civilních osob v Montrealu XXIII. soc. týden, věnovaný mládeži. Svatý Otec poslal vlastnoruční dopis. Pra-

vil, že mu nic neleží tak na srdci, jako výchova mládeže, že na tuto věc neustále myslí, protože je to palčivá otázka dneška. Chceme-li přebudovat svět a společnost, musíme začít u mladých pokolení, která zítra budou vedoucími. Blahopřejeme Kanadě, že v ní panuje opravdový život rodinný i náboženský, že výzva Boží, rostte a množte se, nachází tak velikou odezvu. Poukazuje na encykliku *Divini illius Magistri*, kde jsou jasně vymezena práva a povinnosti církve, rodiny, státu ve výchově. Stát má jistě důležitou roli, ale ne tu, kterou mu připisuje totalitní názor starého i nového pohanství. Odtud nutno si pomoci k vítězství všude spravedlivým zákonům školním, které kategoricky žádá jak přirozená morálka a nejjednodušší zákony spravedlnosti, tak zásady křesťanské. Sv. Otec zdůraznil, že je třeba studovat moderní otázky výchovatecké ve světle encyklik s ohledem na vývoj života a techniky. Zvláště poukázal na volné chvíle a na rozumný sport, který správně pochopený může a má být cenným pomocníkem k utváření celého člověka a dokonalého křesťana, který myslí a jedná podle rozumu osvětleného věrou.

HLAS Z DALEKÉHO VÝCHODU. (Čínský misionář prosí o pomoc.) Diecéšní Katolická akce (esperantský odbor) v Hradci Králové obdržela právě dopis z Číny, datovaný 14. července 1945. Posílá jej katolický kněz P. Bernard Wang z misijní stanice Ma—Bong, Chii—Chow, Che—Kiang. Píše: „Jsem katolický kněz, misionář, jehož misijní stanice ztratila téměř vše ve válce: dům zbořen, šaty a jiné životní potřeby byly uloupeny od nepřátel. Můj život byl několikrát v nebezpečí, později jsem byl rok těžce nemocen a nyní jsem ještě velmi slab. Můj nemocný bratr zemřel hladem. Prosíme, nemáte možnost nám nějakým způsobem pomoci, případně zaslati menší stipendia prostřednictvím Čínské banky? Nemáme nyní ani nemocnici, útulek nebo školu pro svou práci. Já sám nyní nemohu mnoho pracovat v misi pro svou slabost.“ Dále se táže čínský misionář: „Jak pokračuje esperantské hnutí ve vaší zemi? Napište mi laskavě o tom něco. Posílám srdečné pozdra-

vy a těšíme se na vaši brzkou odpověď. Upřímně Váš P. Bernard Wang, katolická misie.“ Naši katolíci jistě nedopustí, aby volání trpícího misionáře bylo hlasem volajícího na poušti. Vzpomínáme na sv. Pavla, který v době nedostatku ve Svaté zemi dal konati sbírky v obcích křesťanských v Řecku pro strádající věřící v Palestině. Pamatujme především v modlitbách na tyto své vzdálené bratry. A přispějme též hmotně, jak kdo může. Dary na tento účel zašlete Diecéšní Katolické akci v Hradci Králové, Jiřikova 238 (esperantský odbor). Kdo by si přál napsat zmíněnému misionáři (esperantsky), může tak učinit na adresu: Pastro Bernardo Wang, Katolika Misie, Ma-Bong, Chii-Chow, Che-Kiang, Cinujo. Dopis z Číny byl vyplacen vysokým obnosem bylo na něm známkou za 190 čínských dolarů. Z toho si můžete učinit představu o drahotě a nedostatku v Číně. Kdo rychle dává, dvakrát dává. Pán Bůh zaplať všem šlechetným dárcům!

JEŠTĚ NĚCO O NOVÉM ŽALTÁŘI. Na novém překladu žaltáře pracovalo šest profesorů. „Biblika“ (papež. úst. bibl. studií) vldp. Zorrel, Vaccari, Merk, Semkowski a Koeberť, vesměs jesuité, od ledna 1941 do srpna r. 1944. Diskuse o definitivním znění každého žalmu vyžádala si někdy až 5 zasedání ustanovené komise. Je zajímavé, že sv. Otec ve svých projevech citoval dvakrát nový překlad ještě před prohlášením svého „motu proprio“. Pamatuji si, jak se po vydání nového žaltáře ozývaly i kritiky. Byly to zvláště dvě chyby, které se mu vytýkaly. 1. *Nedostatek rytmu.* Jesuité nemodlí se breviář v kůru; proto necítí jeho potřebu. Hotový překlad měl prý být podroben revisi benediktinů, aby mu dali rytmičtý spád. 2. *Nezvyklá latina,* která není ani klasická ani církevní (patristická). Tato vada je důsledkem direktivy, dané sv. Otcem: ponechat pokud možno dosavadní znění. Vše obecně reforma překvapila, neboť je známo, že sám papež Pius XI., když byl o ni požádán, zamítl, že si netroufá pro dalekosáhlé následky. Zavést nový překlad žalmů podle kritického textu znamená *opustiti Vulgatu*, prohlášenou na tridentském sněmu za autentickou znamená to dá-

le upraviti gregoriánský chorál (introity, graduale, offertoria, communio) a všechny liturgické knihy (misál, rituál). Nicméně, kdo se může modlití podle nového žaltáře, cítí velikou vděčnost k nynějšímu sv. Otci Piu XII.

NEDOSTATKU KNĚŽSTVA hledí Církev čeliti v celém světě modlitbou, k níž poslední papežové zvláště důtklivě vybízeli, jak Pius XI. tak i Pius XII. Motu proprio „Cum nobis” nařídil nadto sv. Otec Pius XII. zřizovat po diecésích „Pontificium opus vocationum sacerdotium”, jemuž v čele stojí kardinál Pizzardo. V 65 diecésích italských bylo již zavedeno. V Jižní Americe, zvláště v Peru, má toto dílo i svůj měsíčník „Renovabis”, který budí a udržuje zájem pro modlitbu a práci za kněžský dorost. Ve Francii rovněž pozorovati živoucí úsilí o tuto svatou věc. V Tours se na př. konalo eucharistické triduum od 16.—19. května 1946. První večer byla

„Svatá hodinka” nemocných, kteří svým utrpením tolik mohou vyprositi. Druhý večer byl vyhrazen kněžím: „Nedělní mše sv.”, „Úkol kněze vzhledem k snahám o kněžský dorost”, byla témata obou přednášek pro ně a „Svatá hodinka” jejich měla ústřední myšlenku: Modleme se za milost, abychom byli kněžími plnými „lásky”. Třetí večer konečně byl mocnou výzvou křesťanským rodinám o kněze; připomínal jim, že Bůh volívá si je obyčejně z rodin četnějších. Osmnáct tisíc účastnilo se závěrečných slavností a modliteb tohoto tridua. - V diecési své prohlásil biskup moulinský Msgr. Jacquin „Mariánský rok” od svátku Neposkvrněného Početí 1945 do téhož svátku r. 1946 na vyprošení hojného a dobrého dorostu kněžského. - To vše budiž pobídkou, abychom zmnožili své modlitby a svoji práci o kněžské povolání! (Revue euch. du Clergé 1946, N. 2.). AM.

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

PRO CIZINCE, NAVŠTĚVUJÍCÍ KOSTEL. Zbožní i vlašní návštěvníci kostelů prohlížejí zkoumavě různé obrazy a sochy, velmi často jim nerozumějí a odcházejí jako hladový od bohaté výkladní skříně, jež mu je nedostupná. Je to velká škoda, když se nevyužije této příležitosti pro poznání a prohloubení víry. V každém kostele by bylo potřeba umístit vkusné tabulky, na nichž by bylo vše pěkně vysvětleno. Umění by tak mluvilo za nás. Lidé nám budou vděční. Hned u vchodu by měla být umístěna krátká historie kostela a upozornění na zvláštnosti. Když lidé najdou vysvětlení v kostele, co znamená alfa i omega, IHS, pelikán na svatostánku, různé symboly Eucharistie a j., mají větší úctu k víře svých otců. Ti uměli stavět nádherné kostely a vyjádřit v nich uměním tajemství víry a jejich spojitost.

Tabulky vysvětlovací se nemusejí dělat pro věčnost; dodatky a opravy vysvětlení mají býti vždy možné. Důležitým by bylo, aby u svatých bylo vždy uvedeno i datum úmrtí. Neznalost historie církevní je veliká. Vždy něco utkví, když si pozorně a klidně člověk tabulku může přečíst.

Spiritus flat, ubi vult. Oltář, stěny, strop, všechno oživne a zjasní duševní zrak. Ovšem, všechno musí být vkusné a na místě vhodném, aby se nerušil harmonický celek. Dr. H. F.

FIAT APPLICATIO... Pod tímto titulem nám zaslal spolubratr výstřížek z románu. I když nemůžeme slovo za slovem aplikovat na naše kněžské poměry, bude to přece užitečné zpytování svědomí, dosadíme-li do výstřížku slovo „lékař” slovem „kněz”.

Z anglického románu A. J. Cronina, Očistec (vydalo Sfinx, Praha, 1946, II. vyd., str. 375).

Lékař Ondřej Manson vypovídá před soudem lékařské komory: „Já vím, že mluvím příkřeji, než by bylo záhodno, ale já jinak nemohu. Jsme stále ještě úžasně úzkoprsí. Budeme-li stále jen dokazovat, že všechno, co přichází od nelékařů, je špatné, a všechno, co přichází od lékařů, že je dobré, bude to znamenat konec všemu pokroku. Ustrneme potom zkrátka v takové živnostenské společenstvo. Je už nejvyšší čas, abychom si udělali ve svém domě pořádek, - ale tím snad nemyslím jen nějaké změny vnější. Musí se začít hezky od počátku vzpoměňte si jeň na tu trestu-

hodnou nedostatečnou průpravu lékařského dorostu. Když jsem dostal diplom (Dr. Manson studoval s nejlepším prospěchem a byl za svá studia odměněn záslužnou medailí), byl jsem v pravém slova smyslu nebezpečím pro lidskou společnost. Uměl jsem všeho všudy vyjmenovat několik nemocí a několik léků, kterými je mám léčit. Všemmu tomu, co umím, jsem se naučil až potom. Ale kolik máme lékařů, kteří neustrnou na těch naprosto elementárních znalostech pochycených během praxe a hledí své vědomosti doplnit dalším studiem? Vždyť na to nemají, chudáci, ani čas lítají jako špinavé prádlo. A zde právě je zásadní chyba celé organizace lékařské služby. Měli bychom se sdružovat v jednotky, ve kterých by se pracovalo na všeobecném základě. Měly by se zahájit rozsáhlé akce, jejichž cílem by bylo dostat vědu až do samé bitevní linie, potírat pověru, že taková lahvička užívání je všechno, a poskytnout každému prakticky činnému lékaři příležitost k dalšímu studiu a ke kolektivní vědecké práci. A pak tu máme komercialisaci medicíny různé ty naprosto bezcenné léčby, které však nesou guineje, zbytečné operace, celá ta zátoka bezcenných pseudovědeckých specialit, které předpisujeme. Nemí už načase, aby se aspoň s některými z těchto praktik důkladně sčítalo? Celý náš stav trpí přílišným *neomylnictvím* a *pohodlnictvím*. Jako společenská jednotka jsme příliš statičtí. Kdypak vůbec někomu napadne, že by se náš systém měl měnit, přizpůsobit se době? Mluvíme, co všechno uděláme, a neuděláme nic. Kolik let už roníme krokodýlí slzy nad tím, že naše ošetrovatelky jsou vykořisťovány a že jejich platy jsou bídné almužny. Nu, a? Ošetrovatelky jsou stále ještě vykořisťovány a jejich platy jsou stále ještě almužny. To je jen příklad. Ale jsou ještě vážnější věci.

PAMATUJTE OVOCEM, bramborami a jinými polními plodinami na charitní ústavy. Pro vás nějaké kilo neznamená mnoho. Potřebným v charitních ústavech však přijde velmi vhod. Máte jistě ve svém blízkém okolí nějaký ústav, kde vám budou za každou maličkost vděční. Zvláště Učňovské domovy a sirotčince, pokud

jsou v městech, potřebují pro mládež v nich ubytovanou ovoce a zavařenin různého druhu co nejvíce. Přispějete tak k utužení zdraví mladých lidí, kteří jsou nadějí našeho národa.

„ÚSVIT.“ Smysl a význam myšlenky katolické akce se u nás vžíval a chápal velmi pomalu. Velká většina lidstva načerpala značné zkušenosti ze své činnosti v nejrůznějších katolických spolcích. Když tedy přišla katolická akce se svým novým, ale zato vysoce moderním organisováním apoštolátu, škrtając zároveň organizaci jako balast, šlo přeškolení velmi zvolna. Nemí tedy nic divného, že mládež, která ráda přijímá nové, neboť nemusí nic změnit ze svého imaginárního fondu, byla mezi prvními, kdo „ručně“ pochopili tuto skvělou myšlenku. Chopili se práce již za okupace za vedení několika dobrých pastýřů v hábitech bílých, černých i ve světském šatě profesora náboženství, pastýřů, kteří se nebáli obětovat své volné hodiny pro ně. Tisklo se na cyklostylu, na stroji, ale „Na slovíčko“ vycházelo a náklad rostl. Illegálně, na vzdor všem snahám, které nás nepřijemně i po osvobození překvapily. Živilo nás vědomí, že pracujeme pro dobrou věc, pro Boží věc. Konečně smíme vyrazit legálně. Ne sice s předválečným Jitrem, které uskrtili okupanti, protože nechtělo být nacistické, ale s „Úsvitem“, abychom tak dokumentovali, že je nám naprosto cizí jakákoliv stranická politika, a že se stavíme jediné za politiku Boží, politiku míru a dokonalého člověka. První číslo vyjde asi v druhé polovině září. Redakce známého pedagoga a spisovatele prof. Dominika Pecky zaručuje jeho patnácti číslovům za vskutku studentskou cenu bohatost a hlavně plnost obsahu, což jest nutno uvítat zvláště vděčně, neboť okupační „prosa“, která naši studující mládež několik let obklopovala, zanechala v ní kus povrchnosti a prázdné frázovitosti. - Administrace: Ústředí katol. studentstva—Rada katol. studentstva moravskoslezského, Brno, Běhounská—Typos.

RŮŽENCOVÁ POUŤ DO LURD. Osmatřicátá růžencová pouť do Lurd bude dnech 8.—11. října t. r. — Sv. Otec nejen, že požehnal pořadatelům a poutníkům, ale šel dále ve své

otcovské lásce a dal heslo těmto dnům modlitby: Obnova světa a Evropy prožívaným růžencem. Bude vypraveno na patnáct zvláštních vlaků.

V JIŽNÍ ANGLII bylo za čtyři leta poškozeno bombardováním mnoho

kostelů. La Croix přináší obraz katedrály Saint George de Southwark, kde slouží mši sv. J. E. Msgre Amigo, arcibiskup 82 letý, v katedrále bez střechy a poškozené.

PRO ET CONTRA

RUŠENÍ SVÁTKŮ. V DP číslo 34. Dr. Mikula počítá už se zrušením svátků a navrhuje jejich přeložení na sobotu jako den nepracovní. Nepovažují tento návrh za šťastný, (ba někteří jej považují za ústupek St. Z. nebo dokonce adventistům). Povinností katolíků, tedy i jejich zástupců ve sboru zákonodárném, je hájiti svátky v kodexu uvedené. Moderní vývin průmyslu ovšem situaci obránců činí velmi těžkou; svěcení svátků, zvláště pro dělnictvo, dojíždějící do vzdáleného sídla závodu, je obtížné a vyžaduje finanční oběti placením jízdného. Dosud se světily i svátky zdobrovolněné, čili „polosvátky“ a návštěva kostela byla dobrá. Avšak i tu jsme se potkávali s potížemi. Ráno současně se zvony ozvaly se sirény a nutily dělnictvo do továren a proudy dětí spěchaly do školy. To nejen znemožňovalo návštěvu kostela, ale stíra-

lo sváteční ráz dne. Při navrhovaném přeložení na sobotu (myslím, že by povýšení soboty na povinný svátek nebylo tak jednoduché) by zůstala překážka druhá, neboť sobota je den vyučovací (i pro katechetu). Ale i první by zmizela jen zdánlivě, neboť bezpracnost se zachovává jen ve velkých průmyslových podnicích a dílnách, zvláště, kde členové rodin jsou hlavními silami a polní práce vůbec neodpočívají. Většina považuje „bezpracnou“ sobotu za diktát hodně nevídaný. Náboženská myšlenka svátku dojde výrazu v kázání, ne v odpočinku. Přeložením svátků na sobotu bychom jen rozmnožili počet svátků - nesvátků, které jen odcizují lid bohoslužbám. Když už svátky musí uhnout - ať se světi následující neděli, toho názoru je též výbor Jednoty duchovenstva. B. Bunža, předseda Jednoty duchovenstva.

H O V O R N A

BOHOSLOVEC prosí, zdali by mu některý dp. nemohl prodati neb aspoň půjčiti dogmatiku Pohleho a Bartmannovou. Nabídky pod B. Ch. do administrace.

HLEDÁME díla s dobrými reprodukcemi Führichových kreseb.

ZRUČNÝ A SVĚDOMITÝ VARHANÍK hledá místo. Nejlépe poblíž Ostravy. Zprávy pod zn. Varhaník.

KATECHETŮM měšťanských škol a profesorům náboženství oznamujeme, že ministerstvo školství povolilo dotisknouti učebnice F. Bureše - Dějiny katolické církve pro měšťanské školy i Dějiny katolické církve pro vyšší třídy středních škol. Vyjdou asi kolem Nového roku. VELEHRAD, nakladatelství dobré knihy, Olomouc, nám. Rudé armády 16.

DÍLO SV. DĚTSTVÍ JEŽÍŠOVA v arcidiecési olomoucké sděluje, že má opět na skladě kartonové obrázky i nálepky. Objednávky adresujte na A-poštolát sv. Cyrila a Metoděje v Olomouci, Žerotínovo nám. č. 2.

KURS PRO PRÁCOVNÍKY V KATOLICKÉ AKCI se připravuje v Hradci Králové na dny 1.—3. listopadu t. r. Určen bude pro všechny pracovníky v Katolické akci.

DUCHOVNÍ DNY pro dívčí mládež budou uspořádány v neděli dne 20. října t. r. v Humpolci a v Chlumci n. Cidl.

PODMOKLY NAD LABEM potřebují laického katechetu. Kdo by věděl o některém, ať to hlásí na Farní úřad v Podmoklech n. L.

MŠE SVATÁ za čtenářskou rodi-

nu bude sloužena v pondělí dne 28. října 1946.

UPOZORŇUJEME dpp. spolubratry, aby byli opatrní při koupi ojetých motorových vozidel. Jeden spolubratr nám píše, že má v tom smutné zkušenosti.

ROZHLAS V KOSTELĚ. Prosíme spolubratry, aby sdělili v DP své zkušenosti s rozhlasem v kostele, zda a jak se osvědčil, zda se doporučuje pro upotřebení v kostele nebo zda by to mohly být zbytečně vyhozené peníze. Mikuláš.

NEVÍTE O ZBOŽNĚM MUŽI, svobodném nebo ženatém, vhodném pro kostelníka? Dostával by 1.000 Kčs měsíčně pevný plat, zdarma byt, případně i elektr. světlo. Stola slušná, a mohl by si vydělat kromě toho i výpomocí na děkanství a u ct. sester. Stravu bychom mu opatřili levnou. Jen jeden kostel. Děkanství úřad ř. k., Mariánské Lázně.

DUŠIČKOVÁ POBOŽNOST, zn. -m- 51, cena kus 1 Kčs. Vydal Exerciční dům ve Frýdku. Opravte si na druhé stránce v notách místo odrážky, křížek (fis).

Vyšly písně na lístcích (dvojlístek 30

hal., jednoduchý list 15 hal).

z-4. Jako dítě svému otci...

Shlédni Bože... 4 strany.

z-5. V zkroušenosti srdce svého... Svatou oběť začínáme... Kdo zmítán v bouři života... 4 strany.

z-6. Zdrávas Maria... Máti Páně... Ó Maria, Boží Máti... Matičko Boží, obětuj... Vítej, vítej... 4 str.

z-7. Ó Bože, k prosbám lidu...

Matičko Kristova...

Odpočíňte v pokoji... 2 strany.

z-8. Ó Srdce Páně Nejsvětější... Co na zemi a v nebi... Ze všech srdcí... Ó Jezu, spáso moje... 4 strany.

z-9. Ó Maria, rajska růže...

Pozdravena, velebena... 4 strany.

z-10. Pozdvihni se, duše, z prachu... K nebesům se orla vzletem... Bože, cos ráčil... Ejhle oběť... Ó Matko Boží, s nebes Synem... 4 strany.

z-11. V zemi věrných Čechů...

Nastokrát buď pozdravena... Od kud, Jene, smutně kráčíš... Dárce spásy, chlebe živý... 4 strany.

z-12. Zdráv buď strážce Jezu Krista... Vesel se, ó duše má... 4 str.

Vzorky byly přiloženy v minulém čísle. Račte text porovnat s textem, který se zpívá u vás.

Brzy vyjde brožurka Očistec-Zivotem č. 7. V tisku je brožurka: Z dějin Církve katolické.

OBSAH

To nejdůležitější	641	Z domova	650
Dr. Ant. Šuránek, Po letech	642	Ze světa	650
Naše anketa o knihách	645	Pracovna	653
Prof. J. Filip, Esperanto ve službách Katolické akce	647	Pro et contra	655
		Hovorna	655

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověření v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt.spořitelny 303.185. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-Q/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

II. ROČNÍK - ČÍS. 42

CENA Kčs 2.50

OBSAH:

V Šebek, děkan zbraslavský, Co je to
APU?
Dr. Ant. Šuránek, Dva vladaři
Pro zpovědníky
Ať mluví skutky

Z domova
Ze světa
Pracovna
Pro et contra
Hovorna 2. str. obálky a posl. str. textu

HOVORNA

HLEDÁ SE KUCHARKA, znalá vaření a částečně hospodářství, pro farní úřad na Krnovsku. Pod značkou M. R. do adm. DP.

KLÁŠTER REDEMTORISTŮ V PRAZE III.-192, Thunovská 27, obrací se na čsl. veřejnost s naléhavou a snažnou prosbou. Budova kláštera, která je historicky cenná, s památným refektářem, který byl útlukem divadla J. K. Tyla a v němž byla po prvé r. 1834 hrána čsl. národní hymna „Kde domov můj“, nachází se v tak ubohém stavu, že hrozí sesutím. Proto stavební referát magistrátu hlavního města Prahy z důvodů ohrožení veřejné bezpečnosti a Státní památkový úřad v Praze, ve snaze zachovati národu tak vyvíkající historickou památku, nařídil, aby budova ihned byla opravena, poněvadž velké trhliny ve zdivu a klenbě a vychýlení nosných zdí hrozí zničením této památky, která musí být drahá každému českému srdci. Poněvadž klášter nemá žádného jmění ani příjmů a nemohl by krýti náklad skoro milionových oprav, obrací se v plné důvěře na všechna srdce dobrých katolíků a Čechů s úspěšnou prosbou o pomoc. Přispějte dle své možnosti na toto dílo, aby tak vzácná budova, která nyní slouží

za příbytek kněží misionářů, byla zachována našim potomkům. Příspěvky laskavě pošlete na číslo šekového účtu poštovní spořitelny 67751, Rektorát Redemptoristů, Praha III.-192, Thunovská 27. Za sebemenší dárek uctivě děkují redemptoristé v Praze III. Za všechny tyto dobrodince bude obětována mše svatá. Pán Bůh zaplať!

KNĚZ PENSISTA vypomáhal by v duchovní správě (mimo škol a kázání) v místě, kde by mohl pronajati blízko kostela domek nebo slušný byt pro vlastní domácnost. Značka „Morava“, do admin. DP.

ŘÍMSKO-KATOLICKÝ FARNÍ ÚŘAD V BOROTÍNĚ u Tábora koupí pro filiál. kostel dvě starší sochy 150—180 cm vysoké (sv. Václav, sv. Petr a Pavel, sv. Jan Nep. i jiné). Který farní úřad by mohl podobné sochy prodati, ať to sdělí výše uvedenému farnímu úřadu.

NAŠLA SE na cestě se sv. Hostýna knížka Novum Testamentum. Kdo knihu ztratil, ať se přihlásí v administraci D. P.

PROSBA: Prodal by někdo bohoslovcům Morálku od Noldina? Zprávu dejte na admin. D. P.

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšně, č. 394/45

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. Vychází jednou týdně. Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 42370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Co je to APÚ?

Čím dál tím častěji čteme nebo slyšíme tuto zkratku a mnozí, bohužel někdy i z pražské diecése, nevědí dobře, co to znamená, i když snad ji umějí rozvésti v plné znění: Arcidiecéšní pastorační ústředí. Kněží jiných diecézí nevědí o APÚ vůbec nic, někdo jenom, že je to dílo Msgra Berana atd. V lázních o prázdninách byl jsem vyzván, abych příležitostně o vzniku, účelu a složení APÚ něco napsal nebo o napsání se postaral. Nejlépe, když se nemusí nikoho obtěžovat, a tak píši sám.

Počátky APÚ: Msgr Dr. Josef Beran, universitní profesor a rektor kněžského semináře pražského, už dávno s okruhem svých spolupracovníků, aby se vyhovělo potřebám doby a touze kněžstva po účinné pastorači v duchu KA, zabýval se myšlenkou organizace pastoračního ústředí, jaké mají v některých zahraničních diecézích. Válka ovšem přerušila a zdržela mnohý dobrý plán.

V koncentračním táboře, kde se o věci mezi kněžstvem debatovalo a kde Msgr Beran s tolika jinými slíbil věnovati Pánu Ježíši všechn svůj čas, vrátili se šťastně domů, úmysl ten uzrál v pevný pracovní program, který přednesen na první společné arcidiecéšní poradě kněžstva v družinském sále u sv. Ignáce v Praze dne 29. srpna 1945, kde usneseno zříditi se schválením nejđ. Ordinariátu arcid. ústředí pastorační péče pod názvem: „Arcidiecéšní pastorační ústředí v Praze“ (APÚ), které mělo pak 8. října 1945 ustavující schůzi v konsistorní aule za přítomnosti ndp. kap. vikáře Msgra Dr. Bohumila Opatrného, jenž před schůzí vykonal v kapli arcibiskupského paláce slavnostní zasvěcení činnosti APÚ a povzbudil všechny k horlivé práci na vinici Páně kolem stolce svatovojtěšského.

Jako zástupce Ordinaria stojí v čele výboru APÚ úřadující místopředseda AKA Msgr Beran.

Na ustavující schůzi stanoven přesně účel APÚ, jeho poměr k AKA, složení jeho a pracovní postup.

Účel: Vytvořiti z řad světského duchovenstva pracovní sbor, jenž by sledoval všechny složky náboženského života a hleděl výsledků tohoto studia použít k zdokonalení pastorače.

Poměr k AKA: Účelem KA je 1. prokvasiti všechny vrstvy katolicismem a 2. docílit systematickou přípravou co nejúčinnější účasti laiků na hierarchickém apoštolátě. — APÚ má připravit tento kvas a pomoci hierarchickému apoštolátu, aby se mohl co nejplodněji rozvinout.

Rozdělení APÚ na sekce a referáty.

Sekce jsou: *I. vzdělavatelská*. 1. Odbor - osobnost duchovního pastýře; referáty: a) kněžský život, b) dorost kněžský, c) laičtí pomocníci, d) jejich školení praktické; e) jejich theologické vzdělání. — 2. odbor kulturní; referáty: a) školský, b) vědecký, c) literární, d) umělecký. — 3. odbor organizační; referáty: a) organizace katolického hnutí, b) úprava obvodů farních a vikariátních, c) kostely, pastorační místnosti, d) náboženská statistika.

II. pastorační. 1. odbor - všeobecné zásady pastorační. 2. odbor - speciální pastore; referáty: a) obnova rodin, b) exercicie, c) misijní, d) liturgická obnova, e) farní tisk.

III. stavovská. 1. odbor všeobecně stavovský; referáty: a) muži, b) ženy, c) jinoši, d) dívky. 2. odbor - partikulárně; referáty: a) děti, b) ministranti, c) studenti - junáctvo, d) vysokoškoláci.

V čele APÚ stojí ředitel, v čele jednotlivých referatů hlavní referenti. Ti mohou si přibrati koreferenta a seskupí kolem sebe sbor spolupracovníků z kléru světského i řeholního a laiků.

V čele výboru stojí jako zástupce Ordinaria úřadující místopředseda AKA. Dalšími členy výboru jsou ředitel APÚ, 1 zástupce pražských vikářů, 1 zástupce venkovských vikářů, 1 zástupce profesorů náboženství a katechetů, referenti pro organizaci, finance, církevněprávní poradce, sekretář AKA, sekretář APÚ a redaktor.

Pracovní postup: Došlé náměty budou přiděleny referentům, kteří mají též mimo to sledovati vše, co spadá do jejich oboru jak sami, tak pomocí spolupracovníků. - *Řádné schůze sekcí* se konají pořadem vždy jednou za čtvrt roku (jednou za tři měsíce), a to pravidelně vždy první pondělí v měsíci. Výbor má schůzi dvakrát měsíčně, a to na schůzi druhé pondělí v měsíci zpracuje látku probranou na předchozí schůzi sekce, na schůzi čtvrtého pondělí připraví látku pro schůzi sekce příští.

Jednání budiž věcné, referáty vždy dobře připraveny. Účast na schůzích je závazná. Není však třeba, aby při každé schůzi se probíraly věci všech referátů sekce. Schůze netrvejte déle než tři hodiny.

Důvěryplnou úctou Ducha sv. a vroucí modlitbou vlastní i mnohých obětavých duší svolávejte Boží požehnání na své snahy a práce.

Referenti obdrželi od nejdp. Ordinaria písemné jmenování s připomínkami tohoto znění:

Jmenování je projevem důvěry a jsem přesvědčen, že nezklamete. Přeji Vám plnost Božího požehnání, abyste co nejlépe splnil úkol Vám svěřený.

Vaše práva: 1. Žádat důsledné dodržování toho, co usneseno v poradách Vašeho referátu, neboť Vaše návrhy a Vaše veto jsou rozhodující ve věcech Vašeho referátu. 2. Kooptovat si za spolupracovníka koreferenta podle vlastní volby. Stačí jen oznámit jeho kooptování řediteli APÚ. 3. Žádat za spolupráci i hlavní referenty jiných referátů z příslušné i z jiných sekcí, když toho bude třeba. Proto se můžete zúčastnit i porad jiných referátů v jiných sekcích. 4. Žádat za svolání mimořádné porady vlastní sekce v naléhavé nutnosti. 5. Žádat od výboru APÚ úhradu cestovního, poštovního a jiných výdajů, plynoucích z činnosti referátu. Mimořádné a zvláštní výdaje potřebují předběžného schválení.

Vaše povinnosti: 1. Seskupit kolem sebe ochotné spolupracovníky z řad světského a řeholního duchovenstva i z řad laiků. Výběr je Vám přenechán. 2. Vyškolit si je, aby byli odborně kvalifikováni. Proto si je můžete sezvat kolikrátkoliv za dobré uznáte k poradám, jimž sám předsedáte. 3. Připravit každé čtvrtletí pro poradou sekce APÚ referát o výsledku porad a činnosti vlastního referátu. 4. Dohlížet, aby spolupracovníci prováděli věci jak ve schůzích referátů, tak v poradách sekce usnesené a sledovat jejich uskutečnění i v činnosti příslušných oblastí Arcidiecésní katolické akce. 5. Vyhledávat, klasifikovat a doporučovat příslušnou literaturu, pomůcky, pastorační tiskoviny.

Z činnosti APÚ: Za necelý rok své činnosti APÚ přes všechny nesnáze, i když se nespokojuje dosavadní prací, může oznámiti potěšující výsledky. V každém vikariátu ustanoven vikariátní referent a redaktor farního věstníku vikariátu, začíná oživení vikariánských středisk a vydávání farních věstníků. APÚ sleduje také bedlivě stavovské záležitosti kněžstva a zasahuje účinně v záležitostech kongruových a o zvýšení remunerací za vyučování náboženství (svolána schůze duchovenstva, na níž promluvili ministři Dr. Nejedlý a Dr. Stránský), vyjednává ve věcech fassovních (desateronásobek katastr. výnosu pozemků) a patronátních, o návrat matrik, čile pracuje také odbor církevního umění a liturgické obnovy, který chystá novou Agendu, připravuje se školení laiků pro KA, vyvíjí se péče o pohraničí, uspořádány se Svazem katolických žen a dívek dva kursy pro farní sestry do pohraničí, zavedena Mariánská daň věřících pro obnovu království Mariina v naší vlasti, zejména v pohraničí, na niž věnováno za poměrně krátkou dobu od jejího vyhlášení přes 160.000 Kčs, z nichž už 100.000 Kčs vydáno na pastorační účely v pohraničí.

Právě založený Zájmový odbor katolického duchovenstva (ZOD), který se bude starat o stavovské zájmy kněžstva, zejména v záležitostech kongruových a patronátních. Je nesmírně důležité, aby nastalo těsné mezidiecésní spojení ve svorné spolupráci, aby se něčeho s pomocí Boží dosáhlo.

Stojí vedle sebe. Nikoli proti sobě. Vladař římský - Pilát a Ten, jemuž bylo slíbeno: „Dám ti národy v majetek a v tvé vlastnictví končiny země.“ (Žalm 2, 8.) Kristus Pán, Král lidských srdcí, ví, že vladař nemá zlé vůle. Proto mu objasňuje povahu svého království. „Království mé není z tohoto světa. Kdyby bylo z tohoto světa, služebníci moji by zápasili, abych nebyl vydán Židům. Ale království mé není odtud.“ (Jan 18, 36n.) Není to království ve smyslu politickém. Nevzalo původ ze světa, nebylo zosnováno světskou mocí a silou, nezabývá se věcmi světskými a nehledí docílit světských účelů. Není světsky výbojné. (Sušil.) Kdyby bylo mé království ze světa, byli by se mne moji stoupenci ujali, když jsem byl zajímán. Nemám vojinů, ozbrojenců. Mé království není odtud, ze země, ale nepravím, že není zde, na zemi, a že nemá styku s říšemi pozemskými. Vždyť je podobné kvasu.

Pilát se ptá s jakousi povýšeností, s poloposměchem: „Tedy králem jsi ty?“ Pán zjevuje kladně o svém království, v čem spočívá. Pilát nechal posměšně „ty“ na konci otázky, Pán nechává „já“ s královským vědomím na konci své odpovědi pro větší důraz. „Ano, králem jsem já.“ „Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na tento svět, abych svědectví vydal pravdě. To, a jenom to je účelem, pro nějž jsem se narodil a pro nějž jsem na svět přišel.“ Tak u Pána splynuly osobnost i úřad, jeho celá osoba a veškeré jednání a působení směřovalo k tomu, aby pravda zavládla světem. K tomu také poslal apoštoly, aby o pravdě svědčili, k tomu ustanovil Církev. Království jeho je království pravdy. - Pán vydává svědectví pravdě, svědčí o sobě, neboť On sám je pravda a život. Pilátovi předkládá lidskou stránku, nenazývá se pravdou a původem pravdy, nýbrž vyjadřuje se tak, aby mu pohan mohl porozumět: je nosičem a osvědčovatelem pravdy; a této službě obětuje svůj život, celou svou bytost. K tomu byl také určen vyšší mocí. „Já jsem se k tomu narodil...“ Tedy narození jeho nebylo mimovolné, jak jiní lidé přicházejí na svět, o svém příchodu nevědouce aniž k tomu svolující; On žil už od věčnosti jako Bůh a zcela samovolně a o své ujmě přišel na tento svět, jako do nějaké ciziny, aby zde hlásal pravdu. O pravdě mluví, poněvadž pravda je svrchovanou tužbou duše lidské z lidskosti nevyzuté, a poněvadž před světem, jehož zástupcem byl Pilát, chtěl svrchovaný účel svého příchodu ukázat s té strany, která mu ještě nejvíce byla přístupná. A proto praví, že člověk je zrozen pro pravdu, že je jí tažen jako magnetem. „Každý, kdo je z pravdy, slyší hlas můj.“ „Býti z pravdy“ jest: z ní jako Syn stejnobytný se naroditi, povahu pravdy na sobě nositi, v pravdě míti zalíbení, pravdu jedinou přede vším hledati a dle ní se důsledně spravovati. Podobně praví Pán (Jan 8, 47.): „Kdo z Boha jest, slovo Boží slyší.“ - To

nebyly věci neznámé pohanům; stoikové učili, že jediný mudrlec je opravdovým králem a vpravdě svobodným člověkem, každý nemoudrý je nevolníkem. Ale lidé nemohli nikde najít a uvidět království, ježto všude rozprostřela žezlo nepravost, lež s požívacím sobectvím a bránila pravdě, aby se rozvinula. Tak odpověděl Pán, že je králem, jakým je králem a jaké má poddané, tak dal Pilátovi úplnou odpověď. Pilát ukázal, že je nevolníkem, že není „z pravdy“. Neslyšel hlas Kristův. Jeho odpověď: „Co je pravda?“ vyjadřovala skepticismus, zoufalý zápor všelike možnosti nalézt pravdu. Tak ukázal Pilát, že nemá dobré vůle spolupracovat s milostí. A Pán se odmlčel. Neměl už, co by Pilátovi řekl. Promluví ještě svým zjevem, svým triumfálním mlčením k lidu a pak půjde královskou cestou kříže, ponese si svůj trůn, aby z něho, ozdoben trnovou korunou, vládl vykoupnému lidstvu. Pilát zahyne a zapadne, protože neměl srdce královské. Přes vladařské žezlo zůstal nevolníkem. Zůstává jenom jeden král a „každý, kdo je z pravdy, kdo svědomitě pravdu hledá, slyší hlas jeho“.

Na nás, na kněze Kristovy, padá z královského zjevu Kristova paprsek světla. My jsme se narodili v jeho královském Srdci, my jsme jeho královské poslání: „Já jsem se k tomu narodil a proto jsem přišel na tento svět, abych svědectví vydal pravdě“. „Ne vy jste mne vyvolili, nýbrž já jsem vyvolil vás a poslal jsem vás, abyste šli a užitek přinášeli...“ Abyste hlásali slovem, životem i smrtí lidskou pravdu a tak lidstvo osvobozovali. Může se stát, že budete mít podobné úspěchy jako já, ale zůstaňte i na kříži „králi pravdy“. „Důvěřujte, já jsem přemohl svět.“ (Jan 16, 33.) Měli bychom se radovati z toho, že jsme ve službách takového krále. Vojáci pozemských vladařů chodí ulicemi a zpívají radostně a hrdě. Nám často odumírá smích, ježto vidíme, kolik je těch, kteří pravdu zrazují, bičují, trním korunuji, křížují. Ale Pán se neusmíval. Mohl jedinou myšlenkou srazit k zemi povrchní posměvače; byli by padli do prachu, ale zůstali by zlí, nevolníci nepravosti. On přišel, aby osvobozoval, proměňoval, uzdravoval. Jeho metody jsou královské. I jeho triumfální mlčení je neutlumeným voláním a jeho královský obličej zářil jistě Pilátovi po celý život a proměňoval jeho srdce. Když tento Král umíral na svém trůně na Kalvarii, začal dobrosrdečný lid chápat - s lotrem na pravici v čele že Ukřižovaný převyšuje mravně každého obyčejného člověka, zachvěl se tento lid a bije se v prsa, odcházel do svých domů, aby se živou vzpomínkou přibitého Krále víc a více proměňoval, stával se lepším, šlechetnějším, lidem královským.

Zůstaňme Boží, buďme „z pravdy“, milujme, uskutečňujme a hlásejme pravdu, a budeme mít stále větší účast na oživující síle Kristově, účast na jeho *královské velikosti*. Nejen srdce, i nemoci nás budou snáze poslouchati. (Evang. neděle 20. po sv. Duchu.)

Ať mluví skutky...

Těsně před prázdninami se objevil v DP článek o skautské lesní škole. Někteří kněží si všimli této výzvy a přijeli mezi nás. Oni by byli nejspíše povoláni, aby něco napsali o tomto druhu školení a pastore. Vykonali mezi námi mnoho práce, vyorali hlubokou brázdou.

Na LŠ se vychovává příkladem. Užasli byste, jak to působilo na hochy od 16 let vzhůru, když staří skauti - jejich instruktoři přistupovali denně ke stolu Páně. Počet bratrů u stolu Páně pak den ze dne vzrůstal, ač nikdo hochy k tomu přímo nevybízěl. Působil zde jen příklad.

Zdá se, že u mnohých kněží není dosud plné důvěry ke skautingu. Není se celkem co divit. Skauting je mladý, není dosud u nás vyzkoušený. Ale sv. Otec Pius XI. řekl: „Sotva můžeme dáti mládeži lepší výchovu než skautskou.“ Někteří mu nedůvěřují již proto, že vznikl v cizině. Jak jiný názor tlumočil na LŠ kněz br. Oheň. Privil: „Skauting je možná pro nás poslední cesta, kterou nám nabízí Bůh.“ Ale teď se vyjádří sama mládež, shromážděná v LŠ v Rajnochovicích.

Po úvodní přednášce dal br. instruktor otázku, na kterou měli posluchači písemně odpovědět. Zněla: „Bratře, proč jsi přišel?“ Zde několik odpovědí: „... abych měl co nejvíce užítu z přednášek a praktických příkladů od duchovních vedoucích.“ „... chci poznat pravdy Kristovy, abych je mohl pak dávat svým svěřencům.“ Jiný: „... abych se prohloubil ve věcech jak náboženských, tak i junáckých. Mám-li vésti jiné a mám-li je vychovávat, musím se vychovat napřed sám, aby moje práce postupovala zdárně vpřed.“ Nebo: „... abych se zdokonalil v pravdách našeho Boha, abych začal nový, opravdový život, abych mohl pravdu beze strachu rozdávat jiným.“ Kolik duchovního kladu! Kolik opravdovosti! Ti hoši to brali vážně: „... je věci mé osobní cti, abych tím co nejvíce prospěl lidské společnosti na cestě k Bohu.“ Jiný si stěžuje na zlou dobu: „... mládež je hodně zkažená. My, junáci, musíme býti novodobými rytíři!“ „Přišel jsem, abych se zde s pomocí Boží a instruktorů převychoval“. Opět jiný píše: „Chci se vzdělávat hlavně v duchovním životě a sebe vychovat. Svě vědomosti chci pak vložit svým svěřencům do srdcí.“ Tak vážně brali hoši účast na své LŠ. Každý to napsal jinak, každý si k tomu něco jiného přidal, ale vcelku to vyznělo tak, jak to napsal jeden 17letý hoch: „Přišel jsem proto, abych mohl později vésti a získávat mládež pro Boha a vštěpovati jí češství.“ A tito hoši jsou přesvědčení, že junácká výchova je dobrá, líbí se jim. „Líbí se mi ostatní junácká mládež, dobře vychovaná, ukázněná, prospěšná a plnicí věrně všechny body zákona Božího a zákona svého. Líbí se mi na

junácké výchově také to, že pohlíží především a hlavně na výchovu duchovní, chce vychovat mládež v charakterní muže a ženy. Dnešní mládež je mravně pokleslá; proto musíme právě v Junáku vychovávat také duchovně. Pro tuto výchovu potřebujeme mnoho dobrých vedoucích, a to jak technických, tak i duchovních. Z mladých českých lidí, kteří se budou řídit zákony Božími a junáckými, vyrostou dobří občané naší republiky”.

A jak odpovídali kněží na tuto otázku?

„Těžko najdu během roku čas, abych se s junáckými disciplinami zabýval. A přece jsou tyto znalosti nutné i u duchovního rádce. Musíme i po této stránce hochům zaimponovat.” Jiný krásně napsal: „Co jiného bych na světě chtěl, nežli Tebe, Bože?” (Žalm.) Mládež se dnes stává nejcennějším pokladem. Říkají také, že ten, kdo má mládež, má budoucnost. My, katoličtí kněží, se nemůžeme vzdalovat junácké výchovy, nejpřirozenější výchovy vůbec, protože bychom zakopávali svěšené hřivny. Cítil jsem potřebu prakticky, t. j. očima i rukama dotknout se skautské skutečnosti, protože bez tohoto poznání všemi čidly by má junácká činnost byla mátohou. Čím však by byly povahy junáků, které bych chtěl vésti v junáctví, nežli mátohami? Dnes se kněz neobejde bez junácké přípravy na LŠ, jestliže chce působit kladně, jestliže vůbec nechce státi stranou. Mládež je junáctvím nadšena. Junáctví je věc velmi dobrá. Kněz je musí dáti mládeži lepší formou, musí junáctvím uskutečňovati království Boží, musí světu dávat Boha.” Jiný napsal: „Nejsem junák. A přišel jsem tak trochu na zvědy, abych se přesvědčil, co to vlastně hochy tak do Junáka táhne a zda bych zde jako kněz měl vhodné pole pastorační působnosti. A musím doznat, že jsem spokojen. Mnohé námitky proti junákům, že to jsou vlastně trampové a že ve skautě se víc pokazí než vychovají, jsem poznal jako liché a vidím, že patří na adresu ne junáků, nýbrž takových, kteří o pravém junáctví nemají ani potuchy. Přicházím sem tedy z jiných důvodů než hoši laici. Chci poznat Junáka a působit v něm jen z důvodů pastoračních. Chci rozumět zásadám o životě skautů, abych mohl mezi ně, na ně, zvláště na vedoucí působit a tak pomocí přirozených prostředků mohl je snáze vést k životu nadpřirozenému.”

Těžce jsme sháněli duchovního vedoucího na LŠ a na II. turnu museli obstarávat duchovní vedení kněží, kteří se přišli sami školit. Bylo to pro ně těžké, ale Bůh jejich obětavou práci zčásti již odměnil. Nepracovali nadarmo. Je nám známo, že sedm hochů se rozhodlo pro seminář; dva z nich jsou již nyní v noviciátě u dominikánů. Je tedy třeba, aby co možná nejvíce kněží se zúčastňovalo LŠ a kursů a přišlo také do styku s mládeží, která není špatná, ale spíše zanedbaná.

Pro zpovědníky

Pokračování.

Tvé otcovské srdce musí planout láskou ke všem. Od nikoho se nesmíš odvracet s nevolí. Jsi otcem a všichni kající jsou Tvoje děti. Nesmíš být stranický - jednomu se věnovat, druhého odbývat, pro jednoho mít čas, druhého odehnat.

Přijdou k Tobě děti - věnuj jim tedy otcovskou péči a nepodceňuj jejich slabosti. Porostou s nimi. Naslouchej jim tedy tak pozorně jako dospělým, aby Tvou vinou slabosti nerostly, ale slábly! Přijdou k Tobě „svíčkové báby“. Nehubuj jim, neodháněj je, i jim se věnuj, řiď je pevnou rukou fortiter in re, suaviter in modo!

Přijdou k Tobě špinaví, nevzhlední, otrhaní. Ať se nestane, že bys ochotněji posloužil mladým než starým a neduživým!

Věnuj se všem bez rozdílu - jako otec, milující všechny své děti stejně, ať jsou pěkné a zdravé nebo škaredé a nemocné!

Buď přesvědčen, že otcovskou péčí o staré a neduživé získáš si zvláštní požehnání Boží pro svou farnost. Ano, mládež je nadějí národa i Církve - tato fráze však nesmí být výmluvou Tvého nezájmu a odporu k starcům a stařenám! Pamatuj, že i Ty budeš jednou starým, a kdoví jakým podivínem budeš Ty! A jak Tě bude mrzet nevšímavost druhých! Nečiň tedy jiným, co nebudeš chtít, aby druzí dělali Tobě!

Vězmi si za vzor sv. Františka Saleského. Ve 26 letech byl ustanoven katedrálním zpovědníkem. Tehdy nařídil zpovědníkům v diecési, aby nejubožejší kající posílali k němu. Dával-li někomu přednost, projevoval-li někomu více nežné pozornosti a lásky ve zpovědnici, pak lze říci, že zvláštní pozornosti u něho požívali žebráci, pokrytí vředy, plní špíny, ubožáci stížení hroznými odpornými a nakažlivými chorobami. Svůj rozkaz odůvodňoval z pokory takto: „Poněvadž mám dobrý žaludek, nijak mi to neškodí.“ Ve skutečnosti mohl však říci: poněvadž mé srdce hoří láskou k Bohu, není věci, která by tak uchvacovala mé srdce, jako možnost obnovit v duši těchto nešťastníků obraz Boha, našeho Otce - o jiné, byť to bylo i malomocenství, se nestarám.

Jednou zpovídal sv. František Saleský celé ráno, když spatřil, jak k němu jde nějaký stařec. Sotva se držel na nohou. Byl pokryt hroznými vředy a vycházel z něho nesnesitelný zápach. Co nedělal svatý František? Vstal, šel ubožáku vstříc, vzal ho za ruku a dovedl ho ke zpovědnici. Po svaté zpovědi pomohl ubožáku povstat, objal ho a dal mu bohatou almužnu.

Jaký by to byl otec, který by neměl čas pro své děti, který by jim na jejich otázky odpovídal: teď mi dej pokoj, nemám čas, až jindy a podobně - tím by si uzavíral srdce dětí. Podobně i otec

duchovní je otcem především pro své děti. Běda, kdyby i on neměl kdy, kdyby i on se ukázal někdy neochotným, kdyby jednomy vyhověl, druhého by nechal čekat. Nestává se ve farnostech, že někoho neradi zpovídáme - snad skrupulanta, necháme ho čekat, posíláme místo sebe druhého zpovídat? Nestává se, že neradi zpovídáme své spolubratry?

Jsi knězem vždy - jsi otcem vždy - tedy vždy pro své děti - stále paratus! Svatý František Saleský byl vždy k dispozici. Někde v klášterních kostelích bývá upozornění, že je příležitost k svaté zpovědi kdykoliv na požádání. A nestane se, že když se někdo v klášteře staví a požádá o svatou zpověď, že musí čekat dlouho, poněvadž vrátný nemůže snad najít kněze, který by byl ochoten jít zpovídat hned na požádání? Zpytujeme se! Svatý František Saleský nedbal, volal-li ho někdo a prosil o svatou zpověď, byl-li na snídani, byl-li připraven k oltáři, byl-li nemocný - kolikrát v nemoci vstal z postele a šel zpovídat. Obědval snad a někdo přišel se zpovídat, tu bez odkladu vstal a šel. Když domácí posílali některé osoby domů, aby přišly jindy, poněvadž nechtěli, aby „obtěžovali“ jejich biskupa, tu svatý František Saleský jim řekl jasně, že si nepřeje, aby dělali nějaký rozdíl mezi bohatými a chudými!

Když jednou osobu špatné pověsti poslali pryč, tu rozkázal, aby ji přivedli zpět. Pravit: mým každodenním chlebem je sloužit bližnímu. Bůh si přeje, aby se všichni spasili, a každý, kdo zabývá duše viny nebo bludu a přivádí je k Bohu, stává se z člověka Bohem.

Může se stát, že i my vyhovíme sice, ale odbudeme to co nejrychleji, abychom měli pokoj. Svatý František Saleský, dle svědectví svaté Františky Johanny de Chantal, neměl naspěch ani o těch největších svátcích, nechal své penitenty se výzpovídat i děti.

Kolikrát se může stát, že naším spěchem, přerušením svaté zpovědi, svatá zpověď je neúplnou. Někdo se zpovídá příliš podrobně - my nejsme otci - nemáme zájem, říká samé maličkosti a netušíme, že těžké hříchy si nechává na konec - my však penitenta přeručíme - a ten nemá pak odvahy skákat nám do řeči a vyznat své těžké hříchy. Z toho jasně poznáváme, jak je to důležité následovat svatého Františka Saleského a nespěchat se zpovídáním - mít zájem o všechny a o všechno! Jedna nepřemáhaná chyba může zapříčinit katastrofu! Jak je tedy důležité, s velkou pozorností naslouchat vyznání dětí, studovat jejich duše, poznat jejich hlavní chybičku, abychom tak zanedbáním své povinnosti nezpůsobili, že z někoho se stane zloděj, z jiného vrah atd., poněvadž jsme zavčas nezasáhli a nepomohli jsme dítěti zavčas a opravdově bojovat proti nebezpečné hlavní chybě. Myslíme vždy na svou zodpovědnost duchovního otce? Neposloucháme někdy jen na jedno ucho - a pak dáme jakési paušální naučení - bez otcovského porozumění? Zpytujeme se a napravme své chyby!

Z D O M O V A

SVATOVÁCLAVSKÝ DAR KATOLICKÉ MLÁDEŽE. Prosíme vdpp. duchovní správce, aby nezapomněli na tuto sbírku, na jejímž výsledku závisí organizační rozruch a rozmach Sdružení katolické mládeže v Československu, vydávání časopisu „Dorost“ a v poslední době příprava Pracovního sjezdu. Neprosíme za sebe, prosíme za mládež. Děkujeme vám!

MEMENTO. Dne 11. 10. zemřel vicerector pražského semináře dr. Ant. Vondráček, nar. r. 1898. Dp. Karel Svoboda, bisk. notář a farář v Cetovázi, zemřel ve věku 62 let.

KDO USLYŠÍ NAŠE VOLÁNÍ? My, katolické děti, 18 tříd města Jirkova u Chomutova, s upřímností našich mladých srdcí voláme do všech krajů republiky. Za uplynulý školní rok neslyšely jsme ve škole jediného slova o Ježíškovi, našem Spasiteli. Nepřišel nikdo, kdo by se nás ujal. S lítostí žalujeme, že letošní rok začaly jsme opět bez náboženství. Prosíme, ujr. te se nás někdo, vždyť nejsme rší než děti ve vnitrozemí. Jirkovské děti.

Veškeré dotazy rád zodpoví inspektor státních drah František Štieber, přednosta stanice, Jirkov.

Z E S V Ě T A

A JEŠTĚ O ŠTEPINACOVÍ. Při podrobném rozboru obžaloby proti arcibiskupovi Štepinacovi možno zjistit, že jde o tvrzení, která již mnohokrát byla vyvrácena a která přesto jsou opět uváděna jako důkazy. Skutečnost, že tento proces, který má zapadat do očišťovací akce, začal až dva roky po osvobození Jugoslaviie, odnímá tvrzením každou věrohodnost, a to tím spíše, že v dnešních vládních kruzích lze najít dosti bývalých vedoucích ustašovců. 1. Obviňují arcibiskupa, že spolupracoval a pomáhal Paveličovu ustašovskému hnutí. Prvním cílem tohoto hnutí byl odpor proti srbskému diktátorskému centralismu. Když se Pavelič dostal k moci, bylo členství v této organizaci pro mládež povinné. Tato okolnost vyvolala prvé spory mezi vládou a arcibiskupem, protože tento nechtěl připustit, aby mládež byla nucena vstupovat do státních organizací. Štepinac odsuzoval nacistické a rasistické úsilí některých vedoucích ustašovců. - Druhý konflikt vznikl, když ustašovci se rozhodli vyhubit Židy, Srby a cikány. Arcibiskup důrazně protestoval u vlády a též ve svých kázáních. - Třetí konflikt vznikl tehdy, když vláda se snažila o odsrbštění srbského obyvatelstva tím, že nutila pravoslavné přestoupit ke katolicismu. Několikrát prohlásil, že Církev si nepřeje konverzí z donucení. Z těchto důvodů arcibiskup se nikdy nezúčastnil veřejně ustašovských podniků, což mu

vláda vytýkala, několikrát ho internovala a dala hlídat tajnou policií v jeho paláci. 2. Arcibiskupa obviňují, že spolupracoval s německými okupanty a nezávislým chorvatským státem. Tu třeba rozlišovat dvě věci: Chorvatský stát byl vyhlášen všemi chorvatskými stranami bez rozdílu a chorvatský primas musel se jen sklonit před všeobecnou vůlí lidu a uznat skutečný stav. A mluvili-li se o nacistických okupantech, třeba poukázat na to, že Štepinac od roku 1934 poukazoval na nebezpečí, které vyplývá z nacismu a rasismu. Když nacisté napadli zem, důrazně odsoudil jejich účtení a hledal prostředky, aby zachránil co největší počet pronásledovaných (Židů a Srbů). Mnohokrát intervenoval velmi důrazně u Němců, aby zachránil lidi od mučení a smrti. 3. Dále arcibiskupa obžalovali, že organizoval ozbrojené vzbouření v Bosně, Hercegovině a jinde. V Chorvatsku existovala katolická organizace mládeže Křižáků. - Byla součástí KA a jako taková byla biskupy podporována. Do jejich řad se dostaly některé živly fašistického ražení. Msgr Štepinac tyto živly vyloučil ještě r. 1938 a tak uchránil katolickou mládež od každé spolupráce s ustašovským režimem. Když se dostal k moci Tito, byla tato organizace, jako všechny náboženské spolky, rozpuštěna. Teď však nemá nic společného s partyzány, kteří pod jménem „bílých křížů“ se staví proti Titovu re-

žimu. 4. Obžalovali arcibiskupa, že naváděl kněze ke spolupráci s ustašovským režimem. Ve skutečnosti však byl to arcibiskup Štepinac, jenž ze všech biskupů nejvíc naléhal na své kněze, aby si uvědomili, že je naprosto nutné zdržovat se každé politické činnosti. Rozhodně zakázal kněžím kandidovat v některé straně anebo dělat některé straně nějakou propagandu. Několik kněží přesto šlo se s režimem, což jim arcibiskup několikrát vytkl. 5. Dále obviňují arcibiskupa, že dal katolický tisk do služeb Paveličova režimu, a prohlašují, že tento tisk dovedl ospravedlnovat útok i útisk. Nejdříve třeba připomenout, že velká část t. zv. katolického tisku nezávisela na arcibiskupovi, jako na př. „Hrvatska straža“, jejíž redaktor se neskrýval svým pronacistickým smýšlením. A potom katolický tisk ve vlastním slova smyslu neustále kritisoval ideje a nebezpečí ustašovského hnutí, a to ještě před příchodem nacistů. Nejostřejší kritiky byly v časopise „Život“, jejíž arcibiskup podporoval. Katolický tisk právě tak jako katolický lid byl stoupencem chorvatské nezávislosti, jenže nikdy neukázal sympatií pro Paveličovu diktaturu. Dnes je tento tisk zakázán. Chtěl-li arcibiskup reagovat na terorizování veřejného mínění, musel své řeči proti útisku rozšiřovat tajně. 6. Konečně obviňují arcibiskupa, že po dohodě s Paveličem ukryl v arcibiskupském paláci archiv ministerstva zahraničí. Tyto věci měly se však zachránit při bojích v městě a po příchodě Titově dostaly se k dispozici nové vlády. Arcibiskup dostal o tom písemné potvrzení. Protože žaloba nepřináší nijaké nové odhalení, které by nebylo známé z předešlých útoků, dobře informované kruhy se domnívají, že uvěznění arcibiskupa je v souvislosti s vnitropolitickou situací vlády. Zdá se, jakoby v tomto procesu šlo o něco podobného, jako byly „mravnostní procesy“, používané Goebelsem v boji proti katolickým řeholníkům a řeholnicím. (Cip)

AMERIKA: Největší organizace amerických Slováků „Slovenská liga“, konala velké shromáždění, kterého se zúčastnil i kanadský kardinál Mc. Guigan, arcibiskup torontský. Kardinál

měl projev, v němž se dotkl i mezinárodní situace a poukázal na to, že katolická církev může být vzorem organizaci Spojených národů. Poslední konsistoř v Římě spojila v duchu vzájemné důvěry a dobré vůle kardinály všech národů, i těch, které ještě nedávno vedly mezi sebou vojnu. „Jsem přesvědčen, že řešení mezinárodních sporů by se usnadnilo, kdybychom mohli přenést něco z té důvěry a dobré vůle na mezinárodní shromáždění a různé národy. Na této schůzi byla odhalena pamětní deska 348 členů této ligy, kteří padli v této válce ve svazku americké armády. Jak oznámil londýnský rozhlas, bylo v tomto roce v Americe 37 tisíc konversí. Je to o dva tisíce více než minulého roku. UAK.

POLSKO: Polský národ se zasvětil N. P. M. Dne 8. září t. r. se konala v Čenstochové snad největší katolická manifestace po válce. Národ polský se zasvětil Neposkvrněnému Srdci Panny Marie, podle přání, projeveného ve Fatimě. Zahraniční dopisovatelé oceňují účast věřících na 1 milion a někteří dokonce na milion dvě stě tisíc. Za účasti obou kardinálů, všech arcibiskupů, biskupů a apoštolských administrátorů v počtu 36 konala se krásná manifestace, projevuující úctu a lásku Poláků k Matce Boží. Zasvěcení se konalo v době, kdy zničený kraj s námahou se zdvihá k novému životu, kdy národ prožívá tragické chvíle vnitřního rozpoltění, hledaje nové cesty a nové směry, bojující o křesťanství a národní tradici. Již jednou, v 17. století, prožíval národ polský velké nebezpečí. Potopa nepřátel a především protestantských Švédů zalila kraj. Hrdinný odpor Čenstochové, pod velením opata Kordeckého, zahřál občany do nového boje. Po vítězství král Jan Kazimír zasvětil národ Matce Boží, s prosbou, aby se stala Královnou koruny polské. Dne 8. září t. r. byly tyto sliby obnoveny. Před sjezdem konali všichni biskupové společné exercicie. Slavnosti začaly v sobotu večer litanií loretánskou a kázáním bk. Jasiňského. Po celou noc se pak zpovídalo a rozdílelo sv. přijímání. Ráno, za účasti všech biskupů, mnoha kněží a nepřehledných zástupů, sloužil pontifi-

kální mši sv. kardinál Sapieha. Kázání měl bk. Radoński. Potom primas kardinál Hlond četl slova za svěcení, která všichni opakovali. Díky megafonům, bylo všude dobře slyšeti.

Jelikož železnice nemohly zdolatí příliv věřících, přijelo hodně auty, autobusy, vozy a hodně přišlo i pěšky. Někteří šli až 400 km pěšky! Zastoupeno bylo celé Polsko od Štětína a Gdyně až po Tatry, od Białegostoku až po Polský Těšín. U příležitosti zasvěcení měli biskupové společnou konferenci. Ve vydaném prohlášení žádají zastoupení katolíků ve veřejném životě. Pokus o rozbití katolického tábora se nepovedl. Biskupové zůstávají ve všech problémech jednotni. Podařilo se však odpůrcům rozbití politické strany o katol. směr. (Jedná se o Stronnictwo Pracy). Biskupové odsuzují všechny nežádoucí zjevy, jak pokles mravnosti, opilství, a vyzývají národ k mravní obrodě.

OSLAVA SV. FR. CABRINI NA MONTMARTRU. Nedávno svatořečená Františka Cabrini, první světice Severní Ameriky, narozená v Itálii, žila ve Spojených státech, věnovala se péči o vystěhovalce a zložila i kongregaci se stejným účelem. Patří tedy i Evropě i Americe. V neděli dne 22. 9. ji oslavila Paříž na Montmartru, kde se světice modlila při své návštěvě Francie. Založila ve Francii dva domy své kongregace, které dosud trvají. Světici uctilo na 5.000 poutníků, většinou Italů. Účastnili se četní nejvyšší hodnostáři i Jeho Exc. Msgr Cento, nuncius z Bruselu. Na předním místě mezi světskými hodnostáři byli zástupci vyslanectví a konsulátu Spojených států a Itálie. V choru byly vlajky Spojených států, Francie, panežská a italská. La Croix 26. 9.

Rovněž v Chicagu byl veliký průvod ke cti nové americké svaté, za předsednictví J. Em. kard. Stritche.

NOVÝ GENERÁLNÍ PŘEDSTAVENÝ MARISTŮ. Generální kapitula Maristů se sešla 15. 9. u Turína po osmidenním ústraní a jednom dni na porady začala volba 24. 9. v uzavřené místnosti. Brzy byl zvolen R. Fr. Leonida. Je stár 60 let, pochází z východních Pyrenejí. Většinu své životní dráhy prožil v Americe,

bud' v Mexiku nebo v Kolumbii. Byl dlouholetým provinciálem těchto dvou zemí. Zakusil pronásledování v Mexiku, útrapy, vyhnání, zabránění majetku, zničení díla a jeho znovuzrození. Za války přišel do Francie. Jeho volba je dílem Prozřetelnosti.

La Croix 26. 9.

PALERMSKÝ ARCIBISKUP U SICILSKÝCH LUPICŮ. Kardinál Ruffini, palermský arcibiskup, navštívil bez doprovodu Montelepro, hlavní stan sicilských lupičů. Žádal na vůdcích, aby se dobrovolně vydali do vězení, aby byli propuštěni zajatí rukojmí. Kardinál dále pravil, že Sicilie není zemí utlačovatelů a zločinců, ale zemí utlačovanou a obětovanou a že chová nedůvěru, protože přecasto byly sliby zrušeny a nedodrženy.

La Croix 3. 10.

DALŠÍ SVATOŘEČENÍ. Další svatořečení budou: 20. října ct. Marie-Terezie de Soupiran, 27. října Maria-Tereza Verzeri, 24. listopadu devěťadvaceti františkánů, zavražděných r. 1900 za boxerského povstání v Číně; 8. prosince mladičké Marie Goretti, zemřela ve věku 12 let, mučednice panictví. Mezi dalšími bude svatořečení Contarda Ferrini, italského universitního profesora římského práva, který bude první ve svém povolání postavený na oltář. La Croix 3. 10.

Z ŘÍMA: Svatý Otec se vrátil dne 14. října do Vatikánu. Jeho zdraví se zlepšilo. Opravy prováděné za jeho nepřítomnosti v jeho pokojích jsou hotovy. Po návratu bude pokračovat ve svých obvyklých pracích a bude udílet soukromé i veřejné audience.

La Croix 6.-7. 10.

PRONÁSLEDOVÁNÍ MISIONÁŘŮ V ČÍNĚ. Misionáři v území, kam přišli komunisté, jsou pronásledováni. Zejména v diecési Ankwo, kde většina domů kněží, řeholníků a seminář jsou zabráný, a kněží musí bydlet u křesťanů. Kněží nesmí vykonávat své funkce a mši svatou slouží jen tajně. Majetek jim byl zabrán. Děti navštěvují komunistickou školu. Diecése je svěřena Lazaristům, má 35.000 katolíků, 28 kněží (z toho je 26 Číňanů), 95 bratří domorodých, 80 sester.

La Croix 6.-7. 10.

KATOLÍCI V JAPONSKU. Katolíci za války byli krutě postiženi. Nyní na konferenci japonských biskupů bylo řečeno, že nynější poměry jsou nejpříznivější, jaké kdy poznali. Je naprostá svoboda náboženská a úřední místa jeví ochotu podporovati katolictví, pokud je to v jejich silách. Za války bylo v Tokiu zničeno 11 kostelů, v Nagasaki z 12.000 katolíků zahynulo 10.000. Celkový počet věřících 121.000 v roce 1941 klesl na 100.000. Zahynuli dva biskupové, pět kněží, deset seminaristů, šedesát řeholnic. Před válkou bylo silné hnutí ke katolictví ve vzdělaných vrstvách. Roku 1941 bylo 1.700 křtů dospělých. Za války bylo vše přerušeno. Nyní roste počet katechumenů. Vydání života sv. Terezie Ježíškovy bylo rozebráno za jediný týden, a k tomu nutno podotknout, že polovinu knih katolických čtou nekatolíci. La Croix 6.-7. 10.

SVÁTEK SV. FRANTIŠKA ASSISKÉHO V ITALII. Patron Italie, svatý František Assiský, byl oslaven za účasti kardinála Canali a presidenta italské republiky Enrico de Nicola. Přítomni byli diplomatictí zástupci Francie, Argentiny a Peru u Vatikánu. La Croix 6.-7. 10.

NĚKOLIK STATISTIK. Ve Spojených státech připadal roku 1846 na sto obyvatel jeden katolík. Nyní na šest osob připadá jeden katolík, to jest 25 milionů na 140 milionů. V Mexiku byly za pronásledování roku 1925 až 1930 zavřeny všechny semináře. Biskupové zřídili seminář ve Spojených státech, za devět let z něho vyšlo 403 kněží, to jest desetina všech kněží, neboť na 20 milionů obyvatel připadá 3.863 kněží. La Croix 25. 9.

ŠEST LET V RUSKÉM KONCENTRAČNÍM TÁBOŘE. La Croix uvádí, že je v Rusku mnoho kněží v tábořích jedině proto, že jsou kněžími. Pisatel sám praví, že zná osobně jednoho francouzského kněze, který byl právě zavřen a uvádí jiný případ. Podle časopisu Our Sunday Visitor, irský kněz, P. O'Malley, východního obřadu, se dostal do Ruska s jinými kněžími. Každý byl vyučen nějakému řemeslu nebo měl jiné zaměstnání. Náš Irčan byl lékařem. Dlou-

hé roky léčil a pomáhal duším podle možnosti při svém povolání. Konečně byl udán, zatčen a odvezen daleko za Bajkalské jezero. Viděl hrozné věci. Mnoho kněží brzy umíralo pro špatné zacházení, on sám byl mučen a bit, aby prozradil jiné kněze. Po dlouhé době se mu podařilo uniknouti, neřekl však jakým způsobem.

La Croix 25. 9.

HRDA ODPOVĚĎ. L'Avant-Garde, časopis mladých komunistů, zesílil svoje útoky proti JOC, že je v područí církve (svaz francouzské pracující mládeže). To bylo příležitostí pro André Villette, redaktora La Jeunesse Ouvrière, aby napsal následující krásné vyznání. Pokud jest na nás, neváháme ani minutu říci, a říci to velmi hlasitě, že jsme křesťané, že naším ideálem jest ideál Kristův, že naše učení jest učení Kristovo. Podle tohoto učení, které jest pro nás přesvědčením a pravidlem životním, hledíme na každého mladého dělníka jako na majitele nezměřitelné hodnoty a velikosti, velkého určení, které ho činí bratrem Kristovým a synem Božím. Dobře jsem řekl; každý dělník, J. Denis, redaktor l'Avant-Garde, má tuto hodnotu, jest pro něho svatým právem. Ale přesto, že na mne hledí jako na svého protivníka, přece mám k němu nekonečnou úctu a miluji jej jako bratra. Může pohrdati touto vynikající hodnotou, o které mluvím, a smát se bratrskému citu, který chovám k němu, to vše nezmění nic na jeho důstojnosti a na mém chování. Ano, pohled na tuto důstojnost mladého dělníka tak velikou, jest nárokem, který přikazuje. To, co tvoří život mladého dělníka: pracovní prostředí, byt, volné chvíle, zákony, zařízení, musejí napříště nejen mítí zřetel na tuto hodnotu mladého pracovníka, umožniti ji rozvinout se co nejvíce. To v důsledku vyžaduje, aby společnost, která činí lidi otroky výroby, zisku nebo moci, byla od základu změněna, aby napříště člověk vládl světu, ne hmota, technika aneb peníze. Ukazovat dělníkům jejich hodnotu, vésti je k dokonalému přetvoření jejich prostředí a života, t. j. zavést vládu nesmlouvavé spravedlnosti a pravé bratrství. A toto je poslání JOC, to je poslání každého křesťana.

každého člena církve. Usilujeme splnit svoje poslání vždy lépe, neboť víme, že ztratiti ducha Kristova znamená ubývání spravedlnosti a lásky ve světě. Spravedlnost a láska byly zároveň duchem a zákonem společnosti všech křesťanů, která se jmenuje církev, a nikdy jsem neslyšel jiného hesla. Jediná výtku, kterou lze říci křesťanům a která je spravedlivá, je, že nebyli vždy věrni duchu spravedlnosti a lásky. Mezi křesťany přijali lidé zvláštní poslání, udržovat tohoto ducha Kristova neporušeného, rozmnožovati tento posvátný poklad církve. To jsou

naši kněží. Spatřuji v tom záruku pro nauku, jistotu pro pravdivost, nevidím však, kde jest nějaká porobenost, neboť řešení životních otázek mladých dělníků jest dílo JOC a dělníků samých. Kdykoliv vidím kráčet našeho kněze v ošumělé klerice, který celý život zasvětil službě dělnické mládeže, a který trpěl po měsíce právě pro svoje povolání od Gestapa v koncentračním táboře Fresnes, tu si říkám, že JOC může býti hrda na to, že má takového kněze. A přeji obzvláště všem hnutím mládeže, aby měli tak nezištné rádce. La Croix 13. 9. 46.

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

MSGRE DR. L. MATOUŠŮ, profesor ord. CM. facultatis theol. Olomucensis, Praelectiones ex iure canonico, liber secundus: De beneficiis et bonis Ecclesiae temporalibus. Str. VI. + 187. Vytiskla ČAT v Českých Budějovicích 1946. Druhé rozšířené vydání. Cena Kčs 90. - Vřele doporučujeme. Zvláště upozorňujeme na cap. IV. druhé části, str. 134.—187.; o zákonech kongruových. — Objednávky adresujte autorovi do Olomouce, klášter kapucínů nebo Kapitulní konsistoři v Českých Budějovicích.

VŠECH SVATÝCH PRVNÍ PÁTEK. Letos je svátek Všech svatých zároveň první pátek. Využijme této příležitosti, vyzývejme lidi, aby získali odpustky dušičkové, dávejme příležitost k svaté zpovědi. Dušičky nám to vynahradí. Dubina.

DR. FRANT. TOMÁŠEK: „MLADÁ DÍVKA SE DÍVÁ DO ŽIVOTA.“ První vydání bylo za čtyři týdny rozebráno. Protože docházejí stále četnější objednávky, připravujeme nové vydání. Objednávky se již přijímají a budou postupně vyřizovány. Proto nereklamujte! Zajistěte si včasnou objednávkou potřebný počet výtisků. Matice cyrilometodějská, Olomouc, náměstí Rudé armády 16.

SMUTNOU ODPOVĚď jsem do-

stal právě z pohraničí na žádost o prohlásky snoubenců, kteří tam v jedné farnosti nemohli býti vůbec prohlášení v kostele, neb dle sdělení vikar. úřadu nebyly tam již přes měsíc bohoslužby, a tu jim obstaráno prohlášení civilní vývěskou ONV a MNV a dispens litoměřické biskupské konsistoře od všech prohlásek. Mimochodem řečeno, přijde to snoubencům velmi drahο, platí dvěma nár. výborům a za dispens celkem 200 Kčs, ač za prohlásky v kostele dávají celkem 50 Kčs. Ale ta duchovní škoda! Nejde opravdu udělat už nic víc pro pohraničí? Děkan zbraslavský.

KALENDÁŘ KATOL. DUCHOVENSTVA na rok 1947 obsahuje rozvrh hodin, seznam žáků, rozdělení žáků podle náboženství a pohlaví, seznam nemocných, předzáznam intencí, seznam adres, jmenin a narozenin, pojistek, seznam katolické hierarchie, papežské kurie, katolických universit, členů vlády, diplomatických legací, konsulátů, adresář důležitých úřadů, tabulky poštovního, měř, vah a teplot, jakož i nejdůležitější pokyny pro první pomoc. Jako každoročně přináší i letos mnoho důležitých příspěvků z oboru pastorační, administrativy a pedagogiky. Uvádíme z nich článek A. Saňky: Svatá theologie, Dra Čeňka Tomáška: Problém nejnaléhavější, v němž pojednává o nedostatku kněží a péči o kněžský dorost, článek Dra J. Buryška: Některé obtíže při zpovědi snoubenců, v němž přináší řadu prak-

tických pokynů. Dr. J. Hronek se ve svém příspěvku zabývá pedagogickým vzděláním bohoslovců. Důležité jsou také články *Dra Josefa Tomana: Defectus missae* a redaktora kalendáře *prof. P. Jos. Poula: Umrtné*. Zajímavým přínosem letošního ročníku je také slovníček z východní liturgiky. Kalendář stojí Kčs 45.

PRO AKCI „PÍSMO SVATÉ DO KAŽDÉ RODINY“ ZE ZKUŠENOSTI. Zjistěte již každý oznámil svým farníkům významnou událost nejbližších dní: nové a levné vydání překladu Nového Zákona. Avšak pouhé oznámení z kazatelny nemívá za našich časů žádoucích účinků. Dnes je třeba donést lidem vše až do domu. Chceme-li tedy vnést Písmo svaté tam, kde je ho nejvíce zapotřebí, do křesťanských rodin, musíme zorganizovat „subskripční cesty“ a nabízet evangelia přímo v jednotlivých domech svých věřících. Takový způsob zkusili bohoslovci v okolí Obořiště. Jak radostný byl večer, když se vraceli z těchto cest, obohaceni zkušenostmi, přiblížení k lidu! Většinou byli přijati velmi laskavě. Ano, našly se i rodiny, které již Písmo svaté čekaly a s ochotou je objednaly. Na jiném místě koupila stařenka tuto vzácnou knihu pro hospodáře, který již příliš na Pána Boha nedrží. Věru krásný dar k svátku nebo k vánocům. A nejchudším věnujeme volný exemplář. Tak vyhovíme všem a nejvíce nás potěší myšlenka, že zdroj lásky a míru přišel do více než 100 rodin.

O ZAZRAČNÉM UZDRAVENÍ. „Je úplně nepochybné, že zazjizvení anatomických defektů postupuje mnohem rychleji než normálně. Jedinou nepostradatelnou podmínkou pro takové zhojení je modlitba; ale není nutno, aby se nemocný sám modlil, ba dokonce nemusí být ani nábožensky věřícím člověkem. Stačí, když někdo v jeho okolí se octne ve stavu modlitby. To jsou fakta nesporně důležitá!“ (Carrel, Člověk, tvor neznámý str. 130.)

ZAOPATŘOVÁNÍ V MĚSTECH. Bylo by velmi žádoucí, kdyby kněz,

jdoucí zaopatřovat, měl všechno s sebou. Jednou se mi stalo, že nebylo svíček a nebylo svícňů; i nabídli mi domácí dvě „štamprle“. Jindy zas měli jen jednu svíčku, a než jsem domácího vyzpovídal, uhořelo kus kredence; nebylo ji totiž kam postavit. Navrhoval bych, aby někdo z kněží zkonstruoval lehký kufřík, v němž by bylo místo na všechno, ba i na pitnou vodu, kterou by měl kněz v lahvičce. Pro Sanctissimum buď maličkou bursu neb snad nějaký pozlacený kříž, který by se pověsil za jemnou šňůru neb stříbrný řetízek kol krku a na němž by byla připevněna nádobka na svatou Hostii. Kněží-kuráti měli také za války vše potřebné v kufříčku. E.H.

ŽALMY. V 18. čísle Katolíka se projevuje radost nad tím, že vyjde N. Zákon. Citují se slova sv. Jeronýma, že „křesťané neznajíce Písma, nebudou znáti Krista“, a že dnes není nebezpečí, že by „nad bibli vymýšleli bludy, jak tomu bývalo“. Ale připomíná se, že to není celá bible, že St. Zákon je také Písmo svaté, že později se bude volat po jeho vydání, po větším rozšíření aspoň žalmů a knih prorockých. Právě na toto jsem kolikrát myslel: vydat žalmy jako modlitební knihu. Žalmy byly přece po staletí jedinou modlitební knihou křesťanů, modlil se je i Kristus Pán a tisíce po staletí před ním. Možná klidně tvrdit, že žalmy se už modlili miliony a že je to nejslavnější a nejrozšířenější modlitební kniha, jaká existuje. Jejich roztrženi jsem si představoval takto: některé žalmy dát jako modlitbu ranní, jiné jako modlitbu večerní, při návštěvě kostela, před a po zpovědi, před a po přijímání, v utrpení a tísni a pod. Za každým žalmem jednu nebo několik jaderných poznámek. Snad by nebyly všechny, protože do takového rozdělení se nedá každý žalm zařadit. A dělat to ve spolupráci s choralistou, který by na konci přidal kapitolu o tom, jak se žalmy zpívají a poradil, která slabika se má vysazet silnějšími typy, takže konkluse u každého verše by byla zřejmá. Promyslel jsem to několikrát, ale že to vykonat nemohu, je také vůle Boží. - (Pokud víme, připravuje nakladatelství Vyšehrad vydání žalmů. Red.)

PRO ET CONTRA

ŽIVOT VE VESMÍRU. Krátce před zahájením školního roku jsem upozornil v DP II. - 33., že jest třeba vydati pro střední školu novou apologetiku, poněvadž některé její důkazy již neodpovídají poslednímu nálezu přírodovědců. Ostatně můj názor sdílí i DP sám, když ve svém posledním čísle doznává, že „pro apologetiku potřebujeme více odborníků pomocných věd praehistorie, biologie a všech přírodních věd, srovnávací vědy náboženské, ethnologie“ Snad většina profesorů náboženství, mluvíc o důkazu biologickém, uvádí shodně s autorem Učebnice katolického náboženství Dr Jos. Kašparem, že zárodky života nedoletěly na naši zemi s jiných světů (panspermie). Tento „nesprávný“ názor o vzniku života vyvracejí touto argumentací: Tělesa, která k nám zalétají se světových končin (meteority), probíhají vzduchoprázdným prostorem, neobyčejně studeným, takže zima zničí v nich každý ústrojový zárodek dříve, než dopadnou na zemi. A kdyby snad ústrojový zárodek odolal mrazu, zničí jej vysoká teplota, kterou způsobí v padajícím tělese tření, jakmile se setká se zemskou atmosférou. V přímém rozporu s tímto tvrzením jest článek, který přinesly New-Yorské listy, ročník LXVI, číslo

34, ze dne 25. srpna 1946, v němž se uvádí doslova toto: „V povětronech, které spadly roku 1935 v Arizoně, bylo nalezeno velké množství drobnohlavných zvířátek Jsou to mikroorganismy na vývojovém stupni mezi rostlinou a zvířetem. Tento nález jest velmi důležitý. Dokazuje, že není jen naše země jedinou obydlenou planetou vesmíru. I tam nahoře, v nedozírných výškách vesmíru je život, i tam žijí a umírají tvorové.“ Těžko říci, kolik jest na tomto tvrzení pravdy. Avšak i kdyby se skutečně dokázalo, že organický život jest netoliko na naší zemi, nýbrž i na jiných planetách, přece stále zůstává otevřena a nevyřešena otázka, odkud se vzal život na těchto planetách. Můžeme tedy klidně vzít na vědomí obsah tohoto článku, poněvadž otázku o vzniku života neřeší, nýbrž jen oddaluje. Přesto tento článek odůvodňuje alespoň částečně mé tvrzení, že dnešní apologetika již neodpovídá zcela nejnovější vědě a potřebuje proto nového, opraveného a doplněného vydání. - (K tomu redakce dodává, že ona zpráva New-Yorských listů je dosti podezřelá. Už 11 let by takový sensační objev byl, a ve vědecké literatuře o tom ani slova?)

H O V O R N A

PROSÍME důstojné pány v pohraničí, aby zásilky D. P., které posíláme kněžím odsunutým, laskavě vrátili.

K DUŠIČKÁM vydal Exerciční dům brožuru Očistec (Životem č. 7.), cena 3 Kčs kus. Dušičkovou pobožnost zn. m-51.

NA PRÁNÍ MNOHÝCH DPP. jsme znovu vydali brožurku Z dějin Církve katolické. Lze ji použít při vyučování náboženství. Cena bude 3 Kčs. Doufáme, že do týdne bude hotova.

ZNOVU UPOZORŇUJEME, že pro vyčerpání prostředků již nemůžeme do pohraničí dodávat modlitební knížky Jdu k Bohu zdarma. Rozeslali jsme jich zdarma přes 20.000 exemplářů.

KRÁSNE ZPRACOVANÝ notářský prsten se prodá. Zakoupením prstenu podpoříte apoštolské dílo, je muž peněžní obnos bude věnován. Informace podá Třetí řád sv. Frant. Hradec Králové, Na Hradě 2.

Dobře sám sebe zná, kdo sobě nedůvěřuje.

Kdo se řídí svými nepředloženými nápady, ujíždí na splašeném koni.

Seznam tiskovin,

které má Exerciční dům ve Frýdku na skladě:

BROŽURKY ŽIVOTEM, kus Kčs 3.

č. 7. Očistec.

č. 9. Nač se ještě modlití?

č. 14. V bouřích mládí.

č. 18. Manželé mezi sebou.

č. 24. Více kněží.

č. 30. Nač se zpovídati?

č. 32. Jak se zpovídati?

č. 33. Peklo.

č. 40. Duch svatý.

č. 62. Občanské sňatky.

č. 73. Proč?

č. 75. Svatý Josef.

č. 85. Klenot křesťanských dívek.

č. 87. Všecka krásná jsi, o Maria!

č. 99. Hřích.

č. 111. Sv. biřmování.

č. 190. Jádru katol. náboženství.

č. 239. Generální zpověď.

č. 249. Maličkosti.

č. 265. Nad propastí.

č. 345. Matka bolestná.

č. 365. Ty jsi Petr.

č. 366. Děti ať rostou a sílí!

č. 367. Co se vytýká katol. Církvi.

č. 368. Cesta do Damašku. (Alfred Fuchs.)

Obřady biskupského svěcení.

KNIHY:

Následování Ježíška, barev. obrázky, váz., kus 75 Kčs.

Životopis sv. Alfonse, neváz, 30 Kčs.

Návštěvy Nejsv. Svátosti od svatého Alfonsa, vázané, 49 Kčs.

Schikora, Kázání IV díl, neúplné a nevázané, 15 Kčs.

Adolf Pelikán, Před svatbou. (v tisku)

LETÁKY:

Různé letáčky z minulého i letošního roku (dříve Posel Pr.), kus 15 hal.

Do kroužku eucharistického, pro děti, kus 15 hal.

Z lásky k Tobě, Pane Ježíši, (záznamy pro děti na celý rok) kus 15 hal.

Đábel u zpovědnice (dobrý leták k rozdávání mezi misíemi), kus 15 hal.

Nový život, 16 str. s titulním obráz. k přípravě na misi kus 2 Kčs.

Nový život, 4 str., leták k rozdávání mezi misíemi, 20 hal.

1—5. Dopis rodičům, jichž děti mají jít poprvé k sv. přijímání, 30 hal.

1—6. Totéž (jiným způsobem), týden před prvním sv. přijímáním, 30 hal.

1—31. Roráty (v tisku).

1—39. Jinochu, tvoje odpovědnost, kus 20 hal. (O ctnosti čistoty.)

1—40. Dívko, čím chceš býti, kus 20 hal. (O ctnosti čistoty.)

1—42. Pozdě (těm, kteří chodí pozdě na mši sv.), kus 20 hal.

1—43. Nikdo vás nesváděj..., kus 20 hal. (o ctnosti čistoty.)

1—50. Ó jinochu, chceš bohatýrem být, kus 30 hal.

1—51. Ó ženo, jsi tak veliká, kus 30 hal.

1—53. Dopis přistěhovalcům, kus 30 hal.

1—54. Dopis učitele náboženství rodičům, kus 30 hal.

1—55. Pro exerciční hnutí, kus 50 hal.

PLAKATY pro svaté misie:

Plakát 1. Kristus za všechny zemřel... kus Kčs 8.

Plakát 2. Bolestivé otázky, kus Kčs 8.

MODLITBIČKY:

m— 9. S projevem soustrastí, Kčs 1.

m— 22. Sborová mše sv. se společným sv. přijímáním, kus Kčs 1.50.

m— 29. Jdu k Bohu, modlitební knížka pro děti, kus Kčs 3.

m— 40. Koledníček (v tisku).

m— 41. Měsíc prosinec zasvěťme úctě Nep. P. P. Marie, kus 50 hal.

m— 47. Pobožnost k Panně Marii, Matce Ustav. Pomoci, kus Kčs 1.50.

m— 51. Dušičková pobožnost (v tisku).

m— 61. První svatá zpověď, zpytování svědomí, 4 strany, dvojbarevné, kus 40 hal.

m— 62. Modlitby ke mši sv., 4 strany, dvojbarevné, kus 40 hal.

m— 63. Kvatembrová pobožnost, 16 stran, kus Kčs 1.50.

m— 64. Vzhůru srdce, modl. knížka pro dospělé (snoubencům), Kčs 3.

m— 65. Pobožnost za zdar sv. misíí, 16 stran.

m— 66. Modlitby před cestou, obrázek sv. Rafaela, kus 40 hal.

*Inserty
v našem časopise
stojí:*

Celá stránka Kčs 1.500.-

Půl stránky Kčs 800.-

Čtvrt stránky (32 řádek,
petit) Kčs 416.-

16 řádků, petit, Kčs 208.-

4 řádky, petit, Kčs 52.-

Růžence

dřevěné,
skleněné,
vkusné a silné
ve velkém výběru
obratem dodává

**Misijní
knihkupectví**

Nitra — Slovensko

*Kupujte
u firem,
které
inserují
v našem
časopise.
Sami
máte
z toho
užitek.*

že není prádlo z Trinu..

Nejsou prostě suroviny. Jak-
mile budou, rozjedeme se
v našich dílnách třeba ve
dne v noci, jen abychom
vám co nejdříve po-
sloužili!

 Odon ŘEZNÍČEK
STOLÍN U ČERVENÉHO KOSTELCE

II. ROČNÍK - ČÍS. 43

CENA Kčs 2*50

3. listopadu 1946.

OBSAH:

Dominik Pecka, Duchovní otcovství	Pastorace mládeže
Dr. Ant. Šuránek, Boží armáda	Z domova
Mgr. Saverino Ritter, Československému lidu	Ze světa
P. A. Březina, Dvouletka a my	Pro et contra
Špunda, Úmyslně či omylem?	Hovorna 2. str. obálky a posl. str. textu

HOVORNA

CYRILOMETODEJSKÉ KNIHKUPECTVÍ GUSTAVA FRANCLA, Praha I., na Perštýně 14, vydalo šest druhů symbolických obrázků podle kreseb Břetislava Štorma, jichž lze užívat k primicím a jiným pamětným dnům. Malé obrázky stojí 24 hal., velké, dvojlistové Kčs 1.20.

PRAVĚ VYŠEL životopis sv. Jana Boska od P. Albertiho. Možno jej objednat za dobrovolný příspěvek na adr.: Salesiánský chlapecký domov, Pardubice, na Skřivánku.

Dále se připravuje vydání: Lurdy a moderní věda; (dr. Jos. Vrchovecký) - Ježíš Kristus a moderní člověk (dr. Jos. Vrchovecký) - Věda a víra podle vynikajících přírodozpytců (dr. Josef Vrchovecký) - Boj proti ateismu (dr. Jos. Vrchovecký). - K tomu dodáváme, že možno ještě obdržeti od téhož autora „Církev a nová doba“ za dobrovolný příspěvek.

PROSBA. Bohoslovci píší: Budeme co nevidět zavázáni k modlitbě breviáře, ale nikde jej nemůžeme dostat koupit. Udělte krátkou výzvu v DP. Snad by mohl někdo, kdo má

dva, jeden prodati tomu, kdo nemá žádného. Viz Luk. 3, 11.

Pozn. redakce: Exerciční dům ve Frýdku rád převezme úlohu sprostředkovatele. Pamatujte též při úmrtí kněze, aby jeho breviář přišel do rukou bohoslovců.

MOHL BY NĚKDO DAROVAT NEBO PRODAT harmonium pro těžce poškozený kostel ve Velkých Hořticích u Opavy?

PROSÍME SPOLUBRATRY o darování knih pro farní knihovnu v pohraničním městě Nové Bystřici. Pro upevnění náboženského života potřebujeme z katolického hlediska bezvadnou četbu. Nemáme prostředků. Za vázané knihy „Zaplať Bůh“! Adresa: Děkanský úřad, Nová Bystřice u Jindřichova Hradce.

ZKOUŠENÝ ŘEDITEL KURU, laický katecheta, dobrý pracovník v Katolické akci prosí vdpp. faráře o místo ve větším městě. Pohraničí vítáno. Vlastní archiv. Zn. Dobré varhany, do adm. t. l.

PŘIKLADAME 1—31 Roráty, cena kus Kčs 1.50. Objednejte brzy!

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověření v Čes. řečn. č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 42370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Duchovní otcovství

Georges Bernanos vydal letos svůj nový román *Monsieur Quine* (Plon, Paris 1946), jehož dějištěm je francouzské městečko s obyvatelstvem nábožensky chladným a Církvi odcízeným. Uvádí v něm mimo jiné i postavu faráře, který ač činí vše, co je v jeho silách, přece všude naráží na tvrdou zeď nepochopení a lhostejnosti. Těm lidem farář nic neznamená. Nevidí a neuznávají v něm duchovního otce. Ale konečně si na něho přece vzpomenou. V městečku je zavražděn hoch — pasáček a pátrá se po vrahovi. A pojednou se na stole farářově kupí dopisy: nepodepsaní udatvači oznamují svému duchovnímu pastýři, kdo podle jejich přesvědčení spáchal tu vraždu; na konec se zdá, že není ve farnosti člověka, který by nebyl schopen takového zločinu. A tím způsobem se po prvé hlásí farnost k svému faráři. Lidé, kteří jinak o kostel ani nezavadí, přijdou pasáčkovi na pohřeb. Po dlouhé době má farář svou farnost před sebou. Přicházejí přímo z hospod, většinou opilí. Chrám ztratil svou sladkou vůni pryškyřice, mechu a vадnoucího listí. Je temný a teplý jako stáj. Uprostřed mezi dvěma řadami svící rakev zavražděného. A farář má po prvé příležitost mluvit k svým ovečkám. I uvědomuje si, že ta společnost zvědavců, kteří nepřišli se modlit ani za zavražděného ani za sebe, není farnost. „Nemám farnost,“ tak mluví kněz, „obec a farář — to není farnost. Co jsem mezi vámi? Srdce, bijící mimo tělo. Viděli jste kdy něco takového? Ne-li, vězte, že já jsem takové srdce, přátelé. Srdce je totiž pumpa, čerpající krev. A já bijí, jak mohu, ale krev neproudí, srdce nassává a vytlačuje jen vzduch... Uvažujte, přátelé: vy si uděláte své, zorete, zasejete, povláčíte, opatříte dobytek a váš den je skončen. My kněží máme také svou denní povinnost, ale když ji splníme, není ještě vykonáno nic: zbývá ještě získat vaše duše... Vy mně můžete povídat o svých starostech a námahách, o svých radostech a o svých penězích, ale o čem mám já povídat vám? Nikdy jsem vás neviděl a nikdy už neuvidím shromážděny v tak velkém počtu, svou farnost tváří v tvář — ale když jsem se k vám obracel, abych vás pozdravil Dominus vobiscum, jako blesk mi prošla hlavou myšlenka, že naše farnost už není. Je sice zapsána v registrech arcibiskupství, ale už nežije, je mrtva. Řeknete mi: živa nebo mrtva, to nepřekáží, aby naše obilí nezářalo, to nezpůsobí, aby se stromu spadla naše moštová jablka. Dobrá. Nebezpečí není v těch nevinných věcech. Nebezpečí je ve vás, ve vašich hříších. Ty hříchy není vidět, ale kdyby Bůh otevřel náš zrak pro vnímání věcí neviditelných, kdo z nás by nepadl mrtev při pohledu, při jediném pohledu na takovou a tolikerou ohavnost? Jen jednou jsme se všichni shromáždili. Bůh to chtěl. Farnost je malá církev ve velké. Není malé církve bez velké. A

kdyby poslední farnost zanikla, nebylo by Církve, ani velké ani malé, nebylo by vykoupení, nebylo by nic — satan by navštívil svůj lid... Ještě je mnoho farností na světě. Ale tato je mrtva. Neboť jeden člověk nedělá farnost...

Sotva si lze představití tragičtější postavu než je postava tohoto Bernanosova faráře. Farář bez farnosti — farnost bez faráře, srdce bez organismu a organismus bez srdce, otec bez dětí a děti bez otce. Církev je duchovní organismus, jehož hlavou je Kristus, údy pak věřící. Bylo by omylem domnívat se, že Kristus je pouhý učitel mravní dokonalosti (mluvívá se tak), náboženský myslitel, prorok, mudrc, vychovatel. Kristus nepřišel jen učit. Přišel, aby dal život: „Já jsem přišel, aby měli život a aby měli hojnost.“ (Jan 10, 10.) Je ovšem Kristus filosofů, profesorů, Kristus kateder a mravoučných traktátů, které vypadají jako kříženci stoické ethiky a Kodexu církevního práva, ale je také Kristus živý, Kristus hlava, Kristus, „z něhož celé tělo, jsouc spojováno a svažováno každým kloubem služebným podle působivosti v míře jednoho každého údu, bere vzrůst svůj ke vzdělání svému v lásce“. (Ef. 4, 16.)

Každý organismus se vyznačuje růstem. Obdobně platí zákon růstu i o nadpřirozeném životě údů mystického Těla. Principem růstu v něm je sám Kristus: Zákon růstu pak platí pro každý úd, který je Kristu přivtělen. „K dokonalosti živého těla, píše svatý Bonaventura, se vyžaduje soulad, v němž všechny údy se sjednocují, ale i ústrojná rozmanitost, v níž se údy rozlišují a pořádají, nadřazujíce se podle rozličné působnosti jedni druhým — a tak je třeba rozumět i mystickému Tělu. (*Quaest. disp. I. 6.*)

Každý úd je tedy určen, aby rostl, „až bychom se sešli všichni v jednotu víry a poznání Syna Božího, v muže dospělého, v míru věku plnosti Kristovy.“ (Ef. 4, 13.) Tato dokonalost a dospělost v Kristu je úkolem, který do smrti nenaplníme, neboť jen jeden je muž dospělý, totiž Kristus sám. V tom smyslu říká svatý Pavel: „Nemyslím, že jsem uchvátil, jedno však myslím, totiž že zapomínáje na to, co je za mnou, a natahuje se po tom, co je přede mnou, ženu se po cíli k odměně hořeního povolání Božího v Kristu Ježíši.“ (Fil. 3, 13—14.)

Každý úd má za úkol růst v Kristu a ke Kristu podle své působnosti, tedy svým způsobem, podle svého postavení, úřadu a úkolu v mystickém Těle. Působnost údů a míra jejich úkolů je nestejná, neboť Kristus „dal jedny za apoštoly, jiné za proroky, jiné za evangelisty, jiné za pastýře a učitele, aby za účelem zdokonalení věřících konali službu a vzdělávali tělo Kristovo.“ (Ef. 4, 11-12.)

Svátostí kněžského svěcení dal Kristus Církvi životodárnou a plodivou sílu, kterou nový úd se přivtěluje ke Kristu duchovním znovuzrozením, i sílu růstovou, jíž se rozmnožuje a udržuje nadpřirozený život údu. Kněz má zvláštní postavení v mystickém

Těle. Jeho úkol se nevyčerpává tím, že vede, učí, káže a vychovává věřící. To vše nepochybně náleží k činnosti kněžské, ale vlastní kněžství záleží v duchovním otcovství, jak naznačuje svatý Pavel: „Neboť byť jste měli vychovatelů v Kristu na tisíce, nemnoho máte otců. Neboť v Kristu Ježíši já jsem vás zplodil skrze evāgelium.“ (1 Kor. 4, 15.)

Duchovní otcovství se zakládá na křtu (modo ordinario uděluje křest kněz). Jak reálně chápe Církev to otcovství, je vidět z toho, že mu dává i právní charakter: Ex baptismo spiritali cognationem contrahunt tantum cum baptizato baptizans et patrinus. (C. J. C. can. 768.) Mocí Kristovou je tedy kněz dárce nadpřirozeného života. A touž mocí jako udělovatel Eucharistie jest i udržovatelem a rozmnožitelem života nadpřirozeného. Co jiného znamená otcovství než: dávat a zachovávat život.

Duchovní otcovství v Církvi má svou obdobu v otcovství přirozeném, ale předčí je nesmírně tím, že duchovní otcovství kněze se vztahuje k řádu mnohem vznešenějšímu a také tím, že otcovství to ve křtu započaté se dovršuje v svátosti nejsvětější, v Eucharistii. Kněžství však není jen duchovním otcovstvím. Je také duchovním mateřstvím. Jako nevěsta Kristova je Církev matkou věřících: rodí je k nadpřirozenému životu, živí je tělem Kristovým a vychovává je slovem Božím. Kněžství je účastí na mysteriu mateřství Církve, které je podle Scheebena v niterném vztahu k mateřství Mariinu: „Podivuhodné početí a zrození Kristovo z lůna Nejsvětější Panny je obrazem a zároveň základem duchovního početí a zrození Krista prostřednictvím kněžství: a toto kněžství je v podobném poměru k Bohočlověku jako Maria k Synu Božímu v ní se vtělujícímu a z ní se rodícímu. Obě mysteria si odpovídají a vzájemně se objasňují. A jako Maria zastíněním Ducha svatého počala ve svém lůně Syna Božího, svým Staníž se jej s nebe svolala a jej, Neviditelného, dala světu v podobě viditelné, tak mocí téhož Ducha vkládá kněz vtěleného Syna Božího v lůno Církve v eucharistických způsobách. Kněžstvím se tedy Kristus znovu rodí v jakémsi pokračování svého zrození z Marie, a kněžství samo je nápodobou a rozšířením tajemného mateřství Mariina.“ (M. J. Scheeben, *Die Mysterien des Christentums*. Herder, Freiburg im Br. 1941, p. 449-50.)

Jen tehdy může být kněz pravým orgánem nadpřirozeného života a jeho růstu, pak-li i jemu samému je Kristus poznáním, bytím a životem. Jsa sám údem mystického Těla, nemá za první úkol přivtělovat jiné ke Kristu, nýbrž především na sobě, pro sebe a svým vlastním životem uskutečňovat to, k čemu má a chce přivést jiné. Je představitelem Krista a je více Kristem než ostatní údy, poněvadž i v něm více žije Kristus než v údech jiných. Tisíce vychovatelů, ale nemnoho otců. To znamená také, že nejen tím působíme na duše, co říkáme, nýbrž především tím, co jsme.

Ovšem na druhé straně je třeba říci, že nestačí, aby kněz byl jen duchovním otcem jako křtítel a udělovatel Eucharistie, nýbrž i aby byl duchovním otcem i jako učitel, kazatel a vychovatel. Onen vztah duchovního otcovství, daný křtem, už dnes lidé necítí a necení. Většinou ani nevědí, kdo je křtíl. Ale cení a hledají ono duchovní otcovství ve smyslu mravním. Touží vidět v knězi ne pouhého katechetu, kazatele, matrikáře, úředníka a dokonce ne politického činovníka, nýbrž duchovního otce, který svým životem jim zjevuje lásku Kristovu.

Kněz, který si je vědom, že je růstovým orgánem mystického Těla, který si je dále vědom, že právě pro toto své určení je *comprehensus a Christo* — uchvácen od Krista — (Fil. 3, 12.), takže jeho apoštolská modlitba, činnost a obětavost je spoluprací na vykupitelském díle Kristově, je pravým knězem Kristovým: Kristus v něm ožívá, dobrý pastýř, nekonečná síla Kristova v něm proudí, vše přitahující moc lásky z něho sálá.

Duchovní otcovství znamená Kristovu lásku k údům mystického Těla, která je povznesena nad jakoukoliv pozemskou lásku otcovskou: je to láska a péče, která může být měřena jen vykupitelskou láskou Kristovou a kterou může milovat jen ten, kdo je pravým knězem Kristovým a to ne pouze knězem podle moci úřadu, ale i podle srdce a života, takže nic jiného nehledá než naplnění díla Kristova a touží s Apoštolem: „Dítky moje, s nimiž jsem opět v bolestech porodních, až by se Kristus utvářil ve vás“ (Gal. 4, 19.).

Běda tomu, kdo nikomu není otcem. Živ jsa neotec, umřeš nečlověk. A jsi-li knězem nepravým, umřeš nejen nečlověk, umřeš i nekněz. A ti, co přijdou potom, stanou v duchovní poušti a cizotě. A jejich srdce, byť láskou hořící, se vyčerpají marným bojem, neboť budou jakoby vyrvána ze živého a životodárného ústrojenství duchovního Těla Kristova, srdce milující, ale nenalézající, komu by dávala svou krev.

Dr. Ant. Šuránek:

Boží armáda

Vojáci chodí městem, zpívají, jedna radost. „Jdou vojáci, jdou, Bože, jaká je to krása!“ Zaznívá z těchto zpěvů „hrdé vědomí vojáka“. Je ve službách vlasti. Pozemské, krásné, ale přece jen pomíjející. A nová píseň hřmí: „Český národ z hrobu vstává, probudil se český lev...“ A opět jiná: „Pochodně hněvu neseme a v hrudi střelný prach...“ A tak to zvučí píseň za písní. „Za svůj národ, za svá práva rádi dáme svoji krev.“ Tito hoši přišli z venkova i měst, odslouží předepsanou dobu a vrátí se ke svým rodinám, pracím, radostem i starostem. Třeba jsou plni nadšení při zpěvu vojenských písní, budou rádi, když odloží stejnokroj a dají

se do „své“ práce. Vojna není jejich životním povoláním. Je epizodou.

U nás, katolických kněží, je tomu jinak. Církev se modlíla v den našeho podjáhénství: „ut eos in sacrario tuo sancto strenuos, sollicitosque caelestis militiae instituas excubitores“. Excubitor - ten, který leží mimo tábor, je na stráží ve dne, v noci, v zimě, v žáru. Strenuus - rázný, pevný, neochvějný, nezdolný. Sollicitus - neklidný při myšlence na ohrožené statky, horlivý, houževnatý. Tak jsme byli slavně vřazováni do „armády Boží“, do „vojska nebeského“. A to navždy. „Amplius non licebit a proposito resilire, sed Deo, cui servire, regnare est, perpetuo famulari... atque in Ecclesiae ministerio semper esse mancipatos.“ (Manu capere - trvale držet v ruce.) - Podobně při sv. jáhenství jsme byli jako Levité vyvoleni k službě Církve, „quae semper in procinctu posita, incessabili pugna contra inimicos dimicat. Unde ait Apostolus: Non est nobis colluctatio adversus carnem et sanguinem, sed adversus principes et potestates, adversus mundi rectores tenebrarum harum, contra spiritualia nequitiæ, in caelestibus“. Církev je stále připravena k boji, stále na stráží, aby chránila nejdražší statky lidstva. Bez oddechu. Poleví-li zápas zde, začne zuřit jinde. „Válka nervů.“ Je tolik třeba trpělivosti, vytrvalosti, obezřelosti, neúnavné pohotovosti. „Vojín Ježíše Krista.“ Až do smrti.

Boj v našich krajích se přiostruje. Někteří z nás už zradili. Stojí v řadách nepřátel. Nepřekvapuje nás to. Plní nás to naopak hrdostí a odhodláním vytrvat. Slyšme jak píší ve službách zloby: „Katolický lid ve své většině se musí cítit hluboce dotčen a musí odsoudit nezodpovědnou nenávisť převážné většiny svého kněžstva. Každá snaha a každý počín, vycházející dnes z kruhů církevních, má jednu jedinou snahu: znemožnit vývoj k lepšímu a udržeti lid v duchovním područí. Vydobýti si a zachrániti si co nejvíce z mocenských i privilegovaných postavení církve u nás... Věřící lid i kněz musí odsouditi jen theoretickou toleranci této církve. Proč nedovoluje oslavovati Boha ve svém kostele i jiným křesťanským církvím? Dnešní držení k výlučnému užívání nemůže nikoho opravňovati. Neboť dnes užívaný kostel katolíky byl užíván bratřími, utraquisty a snad jinými křesťany. Proč by nemohl být používán k bohoslužbě různými křesťanskými církvemi? Je možno za takového stavu právního z dob habsburského ultrakatolicismu mluvit o náboženské toleranci? - Veřejný lid musí veřejně pranýřovati i jiné paličské snahy svých představených. Křik kolem zákona svátkového. Kam by to vedlo, kdyby každá náboženská společnost uplatnila nárok, aby jí stát uznal právo na př. na 8—10 svátků v roce? A přece v demokratickém státě na to mají všechny církve právo. - Křik kolem rozhlasu. Pro koho má rozhlas vysílat mše, když přece každý křesťan je vázán osobně býti v neděli na mši a morálka nemocné a j. z této povinnosti vyjímá? Věřící lid musí však ukázati na jiný, dnes zcela nesmyslný zákon církevní, zákon

celibátu pro své kněze. Kdo upře, že zvláště v době dnešní stává se tento zákon nebezpečný i pro stát? Neboť pohodlný, bezrodinný a bezstarostný život kněží je špatným příkladem pro široké vrstvy. Zde totiž musíme spatřovati pramen úpadku našeho lidu, vyhýbati se obětem a starostem o četné rodiny."

A v jiném svolání vyzývají nepřátelé k otevřenému boji pro exkomunikaci soudců arcibiskupa Štěpínace. „S nevylicitelným rozhořčením ses dověděl v poslední době o provokativní neomalenosti a troufalosti, jež nemá v dějinách obdoby... Vatikánští představitelé drze a stupidně vyhlásili klatbu na aktivní účastníky historického rozsudku nad zrádným zločinným arcibiskupem... Věřící náš lid i každý uvědomělý kněz musel se otrásti hnusem a nevolí nad touto provokací, vmetenou v tvář samé spravedlnosti. Katolický lide, táži se tě, jak dlouho ještě budeš nečinně přihlížeti nevšímavě k tomu, jak zahraniční „duchovní“ mocnost nekale zneužívá tvé příslušnosti k této společnosti k svým politickým zahraničním akcím, posilujícím světovou reakci? Ty, uvědomělý český katolík, nevěnuješ ani trochu pozornosti snahám vatikánských provokátérů, kteří mají spadeno jediné a výhradně na národy slovanské? Nikdy neslyšels za celou minulou válku hlas „proklínajícího“ papeže, jenž by svou klatbou stihl jednoho jediného zločince z nacisticko-fašistických band. Není možno si představit, že by k té klatbě mělo zůstat lhostejné naše kněžstvo, které prošlo peklém nacistických mučiren a koncentráků! Není možno si představit, že by k této bohapusté provokaci mlčela naše nejširší katolická veřejnost! Či se naši katolíci ztotožní s hlasem „proklínajícího“ papeže a svým nezájmem a mlčením nadále dají svůj souhlas křiklavé reakčnosti představitelů církve? Katolický lide československý! Přeruš konečně své mlčení a odvaž se k činům! Nedo- vol, aby tvého jména bylo kýmkoliv zneužíváno! Staň se důstojným potomstvem svých husitských předků! To od tebe očekává budoucnost tvého národa i všech národů slovanských!" (Poděpsaní: Katolíci - antifašisté. Poznámka: Na protest vystupujeme ihned z této peleše lotrů a ostentativně přecházíme do církve československé. Zdravstvujtě!)

Chystá se tedy tvrdý boj. Útočí se na kněze. Zdůrazňuje se neudržitelnost celibátu. Táž kancelář, která organisuje tyto výzvy, se odvážíla před časem psát také do „Dobrého pastýře" o tom, jak je třeba uvažovat o obtížích mladých kněží, hlavně v Čechách, s celibátem. Že je třeba se vrátit k prvnímu převratu a dokončit, co bylo započato. V téže době psala tato kancelář do redakce „Rozsevače" hrubé články proti sv. Otci. Musíme být připraveni. Nedat se ničím překvapit. A zbrojit! Zbrojit musíme. Stále a stále. K tomu jsme vyzývali dnešní epištolou:

„Bratři, nechte se posilňovati v Pánu, a to v moci síly Jeho. Oblecte se v plnou zbroj Boží, abyste mohli čeliti úkladům ďábovým, neboť bojování naše není proti tělu a krvi, nýbrž proti kní-

žectvím a mocnostem, proti světovládcům této temnosti, proti duchům zlým v povětrí. Proto vezměte plnou zbroj Boží, abyste mohli odolati v den zlý a vykonajíce všechno, státi (vítězně). Stůjte tedy (pohotově), jsouce opásáni na bedrech pravdou, oblečení v pancíř spravedlnosti a obuti na nohou hotovostí evangelia pokoje, vezmouce ke všemu tomu štít víry, kterým byste mohli uhasiti všechny ohnivé šipy nešlechtníkovy, a vezměte přilbici spásy a meč Ducha, to jest slovo Boží."

Plnou zbroj máme obléci. Nejen něco, všechno. Opásání pravdou, nashromážděnou svědomitým, pokorným studiem a vytrvalým, i když obtížným rozjímáním. Oblečení v spravedlnost. Máme žíti důsledně podle pravdy, jako pevné charaktery, konajíce svědomitě své povinnosti k Bohu, k bližnímu, k sobě, k duši, k tělu. Kdybychom nežili dle pravdy, kterou kážeme, budeme brzy povaleni. V pokorném snažení je naše spasení. Hotovi kázat evangelium pokoje. Je ovšem také shnilý pokoj, který může být zlovolně nazýván tolerancí. Kristus přinesl na svět meč. Víme, v jakém smyslu. Štít víry. O tu máme pokorně prosit. „Věřím, Pane, posilni víru mou.“ Jen víra, plná lásky je schopná „hory přenášet“, překonávat všechny překážky, člověku s pomocí Boží nepřekonatelné. Kolik bude těch ohnivých šípů nešlechtníkových! Všechny může uhasit „štít víry“. Těm, kteří Boha milují, všechno přispívá k dobrému. I „ohnivé šipy“. A přilbici spásy, naděje, plné důvěry, že nepracujeme nadarmo. „Labor vester non est inanis in Domino.“ A meč Ducha, to jest slovo Boží. Lidské slovo bude nyní zneužíváno proti slovu Božímu, ale pravda Boží zvítězí. Jestli kde jinde, tedy v národě našem, který si dal heslo „Pravda zvítězí“. A Kristus je Pravda. On zvítězí. On přemohl svět. I ten nynější. Slovo Boží. V pohraničí bude nyní zaznívat mnoho lidských slov, ale nade všechny se může a musí rozezvučet jako velikonoční zvony, zvěstující vzkříšení, slovo Boží. To je meč, kterým se vítězí. Proti hmotářství tolik adorovanému meč Ducha. Proti slovu tak zneužívanému slovo Boží!

A zpívat si třeba s těmi našimi hochy, jdoucími pevným krokem městem. Zpívat s hrdým vědomím vojína Božího. A myslet na „Matku a Královnu světa“, Marii. Ona, pokorná dívka z Nazareta, drtí svou patou hlavu satanovu. A zpívá; a my zpíváme s Ní, s vědomím naprosté jistoty vítězství Ducha nad hmotou, Pravdy nade lží, Lásky nad zlobou... Magnificat anima mea Dominum et exultavit spiritus meus... Quia fecit mihi magna... Deposuit potentes de sede... Amen. Amen. Amen!

„Chce-li kdo zničiti náboženství, počne tím, že napadá kněze, poněvadž tam, kde není kněze, není také obětí, a poněvadž tam, kde není obětí, není také náboženství.“

Svatý farář arský.

Československému lidu

Je pro mne velikou radostí a ctí, kdykoliv mohu vystoupit veřejně při bohoslužbách v některém ze starobylých chrámů krásné Prahy. Avšak na moji radost padá stín, protože nemohu vás oslovit vaším rodným jazykem a tak proniknout dokonale k vašemu srdci a k vaší duši. Náš Pán však může všechno, může překonat i tuto překážku. Jeho milostí se tedy naše duše a naše srdce mohou spojit stejně dokonale, a to na prvním místě, společnou modlitbou. Spojíme se tedy v této mši svaté, abychom poděkovali za to, že Bůh nás opět svedl na společnou cestu a abychom prosili Boha o milost, aby tuto cestu každý z nás prošel podle Boží vůle.

Je dnes slavnost sv. Růžence. Naše spojení v Bohu bude proto tím hlubší a přátelštější, neboť svátek sv. Růžence jest svátkem rodinné lásky. Nemůže se myslet na tajemství růžence bez spojitosti s tajemstvím lásky Otce a Syna v Duchu sv., bez myšlenky na radosti, které naplňovaly nazaretský domek, a které budou jednou naším životem v. ráji.

Slavíme svátek sv. Růžence v chrámu toho řádu, jemuž byla tato modlitba svěřena nebeskou Matkou jako zvláštní výsada a zbraň, daná sv. Dominiku. Chrám sv. Jiljí má svou starou tradici věrnosti k sv. Růženci a jest střediskem, z něhož úcta k Panně Marii vítězné vyzařuje i dnes.

Svatý Růženec byl dán sv. Dominiku v dobách velmi těžkých pro Církev, kdy na ni útočili nepřátelé zvlášť urputní a tvrdí. Růženec byl zbraní, která měla potříti tyto nepřátele. Zbraň lidská, ta zabíjí, zraňuje, rozdvojuje, ničí, Růženec je zbraní Boží, která hojí, uzdravuje, pomáhá, spojuje a dává lásku a život. Růženec je jako Panna Maria: na jedné straně sladká, přívětivá, dobrotivá a něžná, na druhé straně také „*terribilis sicut acies ordinata*“ — hrozná jako šik semknutého vojska.

Růžencová slavnost jest oslavou vítězství. Původně to bylo vítězství nad viditelným nepřítelem u Lepanta. Avšak svou podstatou je poslání této zbraně čistě duchovní a její účinnost se uplatňuje hlavně v řádě ducha. To platí především dnes.

Od minulého století obracejí se proti Církvi zvlášť nenávistné útoky temných sil: liberalismus, racionalismus, kapitalismus a pod. Proti liberalismu vystupuje v Lourdech a podává světu rukama prostícké pastýřky Bernadetty jako zbraň modlitbu a pokání. Tou modlitbou jest růženec. V Itálii se moc Matky Boží Vítězné rozšiřuje z Pompejí, a proti dnešní bolesti Přechistá Panna dává světu lék ve Fatimě a zase jest jím růženec, který z jejího rozkazu zdůrazňují a přinášejí hříšnému světu děti.

Z těchto důvodů Pius XII. vyzývá všechny věřící a vůbec všechny lidi dobré vůle ke křížáckému tažení růžencovému ku

záchraně světa. Jeho posledním otcovským pokynem je, „zachránit svět modlitbou sv. Růžence.“

Také my se musíme přidat k tomuto tažení. Také my musíme splynout s těmi dušemi, které jdou bojovat láskou a pokáním o lepší zítřek pro všechny. Pomůžeme tím nejenom světu, nýbrž zachráníme i sebe. Naše duše tam najde chléb ve svém hladu. Utišení své žízně, světlo v každé tmě a útěchu v každé bolesti. Vítězství nade vším.

Říká se všude, že jsou dnes zlé doby. To konečně cítíme všichni. Není třeba tedy opakovat stále tyto věci, nezachrání nás ustavičná kritika, je nutno stavět a pomáhat. V tom musí každý z nás začít sám od sebe. Když se obnoví každý jednotlivec a začne lepší život, bude obnoven celý svět, poněvadž svět jsme my. K této obnově není skutečně žádné jiné cesty, než sv. Růženec. Růženec obsáhne celý náš život. Přemůže lidskou bolest, lidské útoky a posvětlí lidskou radost.

Toto tažení pro vybojování lepšího života musíme činit s optimismem. Bůh je i dnes vševědoucí, i dnes je všemohoucí, i dnes je dobrý, poněvadž je věčná moudrost a láska. Světlo k pochopení těchto pravd vyzařuje nejúčinněji z růžencových tajemství, která ozařují jak tento život, tak i život budoucí.

Panno Maria, vítězná Královno, Královno míru a sv. Růžence, vezmi nás do svých rukou, veď nás Boží cestou, připoutej nás k sobě a neopouštěj nás. Učiň, ať tímto poutem mezi námi a Tebou, která jsi Branou nebeskou, jest sv. Růženec. Vypros nám, abychom s Tebou žili a s Tebou umírali. A po životě s Tebou zde na zemi abychom byli s Tebou i v ráji, aspoň na posledním stupínku tajemného výstupu do nejvnitřnějšího Božího života, v němž Bůh je všechno a Ty jsi Královnou andělů a všech svatých.

Přeložil Dr. Jiří Maria Veselý O. P.

Dvouletka a my

(Naše kněžská dvouletka.)

Každá válka nese sebou nejen veliké škody hmotné, nýbrž ještě větší zkázu a úpadek mravní a náboženský. Viděli jsme to po první světové válce, vidíme to i dnes. Jednotlivci sice v konc. táborech či v hrůzách náletů doma našli Boha a začali život opravdu křesťanský. Avšak veliká masa lidu slabé víry propadla v starostech: Co budeme jísti a čím se budeme odívat? úplnému materialismu. Jiným jako zákeřná rána dýkou do zad podlomila víru slova: Kdyby byl Bůh, nemohl by se na to dívat. Jako by Bůh byl zavínil všechno to šílenství, a ne odklon od něho a od jeho příkázání. Zapomněli, že Bůh proto mlčel, aby mohlo promluvit lidstvo svíjející se ve své krvi: Bože, bez tebe zahyneme. U mnohých způsobilo hluboký mravní a náboženský

otřes násilné vytržení z katolického prostředí a totální nasazení, zvláště v cizině. Tam nejen že neměli příležitost k pravidelné návštěvě katol. bohoslužeb a přijetí svátostí, nýbrž je duchovně přímo otravovalo ovzduší společného života na barácích a v továrnách, života s lidmi mravně a nábožensky schátralými. Též duch švejkovského ulejšáctví — tehdy snad v zájmu brzkého konce války odůvodněný — přenesl se, bohužel, i na vážné povinnosti k Bohu a zavinil duchovní poušť v tolika duších, zvláště u mládeže. Proto dnes u ní takový nezájem o věci vyšší, taková honba za požitky a zábavami, jako by život byl pouhou legrací... Tento neblahý vliv války byl zhoršen poválečnou psychosou s revolučními hesly a zasáhl život rodinný i společenský.

Jak odstranit smutné následky války? Naše vláda chce pomocí dvouletkou, jejímž programem je usilovnou prací všech občanů napravit válečné škody a zvýšit všestranně blahobyt obyvательства. Víáme tuto snahu státu a prohlašujeme, že bylo by zradou na národě tuto snahu nepodporovat nebo dokonce sabotovat, pokud nebude v rozporu s křesťanskými zásadami naprosté většiny národa (nedělní práce, rušení svátků).

Hledíme-li však na vše křesťanskými očima pod zorným úhlem věčnosti a se zřetelem na cenu lidské duše, pak musíme vyznat, že ještě důležitější než hmotná výstavba a pokrok je *mravní a náboženská obroda našeho národa*, a to jak pro jednotlivce, tak pro celý národ. Vždyť, jak krásně řekl první prezident Spoj. států amer. Jirí Washington, *mravnost a náboženství jsou základními pilíři státu*. Proto nedojde-li k mravní a náboženské obrodě, nevzkřísí-li se otupělé svědomí a vědomí odpovědnosti před Bohem za vykonanou práci, pak buď bude muset vláda mnohé knutou pohánět k poctivé práci, nebo její sebeušlechtlejší snahy stroskotají. Ano, svědomí mnohých bylo ubito ve vřavě válečné a vědomí odpovědnosti před Bohem. A jest úkolem nás kněží, jimž Bůh svěřil nejdražší hodnoty lidstva, abychom z lásky k Bohu a k duším i z lásky k vlasti zde nasadili všechny páky a vší silou pracovali k záchraně a rozkvětu našeho národa. Tato úvaha vede nás k závěru, že my kněží musíme začít současně se státní dvouletkou naší *duchovní dvouletku* k mravní a náboženské obrodě svého lidu. Začneme jí a musíme začít. Jak?

(Pokračování příště.)

Úmyslně či omylem?

Špunda :

Učitel náboženství ví, že při vyučování musí dbát toho, aby jeho výklad byl v plném souladu s poznatky žáků, kterých nabyli z přírodních věd a jiných nauk. Vyučování jednotlivým předmětům nemělo by obsahovat ničeho, čím by se žádoucí jednota rušila. Věcných rozporů býti nemůže, protože původcem řádu přirozeného i nadpřirozeného jest jeden a tentýž Bůh, ale

objeví-li se někde, stane se tak pokaždé neujasněním pojmů nebo pojetím věci s jiného hlediska. Leč i takové nesrovnalosti nelze přehlížeti, jest nutno pravdu ozřejmit a nesrovnalosti odstranit. To žádá po nás výchovný cíl. Rozpory a nesrovnalosti zanechávají totiž v duších svěřenců povážlivé stopy. Buď otázka zůstane nerozřešena a s ní duše rozpolcena, nebo vyvolá v duši žákově nedůvěru k učiteli, případně k předmětu samému, a tím se otřese i mravním žákovým základem. Dítě se bude tak oprávněně domnívat, že hodnoty nejsou absolutní, nýbrž, že jejich vnitřní cena závisí na osobním názoru a podání učitelovu.

Učebné osnovy dějepisu pro II. třídu středních a měšťanských škol, uveřejněné ve „Věstníku MŠO“, ze dne 26. 9. 1946, č. 17 a předpisují vyučovací hodinu na téma „Nejstarší báje o původu světa a lidí“. Látka má býti vypracována „podle bible a řeckých bájí“.

Výměr báje, jak nás tomu učili na středních školách, byl: báje jest smyšlené vypravování ze života pohanských bohů a bohyň. Má tedy báje dva podstatné znaky: 1. smyšlené vypravování a 2. ze života pohanských bohů a bohyň. Avšak jest jasné, že ve zprávě Písma o stvoření světa se neverifikuje žádný z nich. Tato zpráva obsahuje předně skutečnost, že Bůh jest původcem světa (tedy nejde o smyšlenou událost), a potom není zde, jak patrné i prostoduchému čtenáři, vyličena událost ze života pohanských bohů, nýbrž podává se tu tvůrčí dílo jednoho Boha, jest tu tedy patrna vyšší forma náboženská - monotheismus.

Má-li býti tato zpráva Písma sv. dle osnov přiřazena bez rozdílu k pohanským bájím, bude jim nepřímě takto postavena na roveň. Nedomníváme se, že učitelé tento zásadní rozdíl mezi skutečností a bájí by nepoznali, aniž koho se odvažujeme podezřívati z úmyslu jej setřítí, přece, neupozorní-li na to učitel žáky sám, bude těžko oba prameny rozlišit, když osnovy k tomu samy vedou. Dítě samo na základě špatných premis logicky domyslí: Písmo svaté obsahuje báje.

Katolické náboženství uznává za pramen víry Písmo svaté a ústní podání. Z ustanovení Kristova nemůže se opírat výlučně a jen o Písmo svaté, jak to činí protestanté, ale za to tím více se varuje zlehčovati jeho závažnost. Ty sekty, které si napsaly do katechismu, že o stvoření světa jest v bibli báje, nemají žádné pevné věrouky ani mravouky. A právě dnes, kdy se lidstvo tolik zklamalo a hledá absolutní hodnoty, jest třeba chrániti nejvyšší autoritu Zjevení Božího Písmo svaté před jakýmkoliv snižováním ať úmyslným či neúmyslným. Rozdíl mezi bájí a skutečností musí býti patrný všem. Domníváme se, že každý jej pochopí, a naopak očekáváme, že v bájích o mythech pohanských všichni najdeme u nich skutečně obsažené stopy prvotního společného zjevení.

PASTORACE MLÁDEŽE

VŽÍT SE A PROŽÍT. Nejraději jsem s dětmi ve svatém náboženství. Jejich rodičové jsou nábožensky lhostejní, asi jako v pohraničí. Mé snažím se o polupráci jak na kazatelně, tak ve

spolku, nebylo požehnáno. Naopak, van doby, a klam brzdí to, co by mělo děti z náboženství uživotnit. Ecce lumen Christi. Musíš být dítětem tím, čím byla ti tvoje maminka. Matka má,

ač nás bylo k obědu až třináct, žena živnostníková, vedla zároveň malé hospodářství (přes 20 měric), jakmile jsem přišel domů z náboženství, promeditovala se mnou a promodlila se mnou probrané učivo. Bylo to nahodile, nenuceně, a při té výuce naučila mne matka hladovět po Bohu. Tak to činím s dětmi, jakmile přijde k uživatelnosti. Na př. soudce Gedeon. Madianská sužovali Izraelské z dopuštění Božího. Také nás Němci. Vzpomínáte, jak jsme se modlili o pomoc? Aby Pán Bůh našemu národu pomáhal: děti, na kříž se dívat: Otčenáš a Zdrávas, který pro nás byl bičován. Jak měl Gedeon svůj národ rád. Jak uctíval anděly strážné svého národa tak, že anděl z rozkazu Božího mu oznámil: vysvobodíš Izraele z moci Madianských. Ke cti andělů strážných našeho národa: třetí Zdrávas desátku. — Zbabělci museli domů. Jen odvážní, jako naši dobrovolníci, směli do boje pro národ. Ano, liknavci a pohodlní zůstali na sv. Václava za pecí, otužili přišli k sv. přijímání za náš národ a naši vládu. Ale i liknavci se teď stydí, se mnou teď tím horlivěji za naši vládu šesté Zdrávas. — Pán Bůh si nepřál, aby národ izraelský se chlubil: svojí silou jsme zvítězili, proto vlil do Gedeona myšlenku, jak na Madianské. Tak i náš národ spíše Boží pomocí, než dílem lidským vyšel z nebezpečí zahynutí. Jak se asi modlil Gedeon za padlé hrdiny, tak i vy

jste v neděli po sv. Václavu přišly dobrovolně k sv. přijímání za naše padlé. Bylo vás, škoda - málo. Za naše padlé: sedmé a osmé Zdrávas. - Jak asi celý národ oslavoval Hospodina a vítězství Gedeonovo, tak i my jsme loni s chutí zazpívali: Bože, chválíme Tebe. Vzpomínáte? Díky Bohu za našeho pana presidenta a našeho p. Šrámka a poslední Zdrávas. Tak jsme se pomodlili desátek. — V každé hodině jiné prožití. Děti i těch nejzarputilejších horníků se mi vroucně modlí, prožijí náboženský děj, zakoření v nich tento a lehce nevymizí, ba naučí se všemu ve škole a já s nimi. Při tom Matka Boží, často vzývána desátkem růžencovým, pomáhá jako prostřednice milosti, a vliv růžence je občas až okatý ve zpovědnici. Ovšem různé cesty vedou do Říma, snad někomu prospěje tato, jen naznačená. Nelze ji literami tak ukázat, jak ve skutečnosti vypadá. Ale pracuji ve škole nadšeně a rád. Sch.

DÍLO SV. DĚTSTVÍ JEŽÍŠOVA v arcidiecési olomoucké prosí vd. pány katechety, aby letos opět věnovali při vyučování náboženství laskavou pozornost misiím mezi pohany. Jako pomůcku k buzení zájmů a obětavosti pro misie opatřilo arcidiecéšní ústředí Díla veliké množství pohlednic po 1 Kčs a nálepek po 0.20 Kčs. Objednávky posílejte výhradně na Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje v Olomouci, Žerotínovo nám. 2.

Z D O M O V A

MEMENTO. Dp. rada a profesor Jan Matějka v Berouně zemřel. (Nar. 1881.) R. i. p.

VATIKÁN A ČESKÝ NÁROD. Proti útokům na sv. Stolicí, kterou nabývaly někdy přímo urážlivého tónu pro svou hrubost a neomalenost, můžeme uvést skutečnosti, které nás přesvědčují o lásce sv. Stolic k českému národu. Jeho Excelence Msgr. Saverio Ritter učinil v tomto ohledu závažná prohlášení v Praze u dominikánů dne 6. října, na svátek Růžencové Panny Marie. Řekl tehdy zástupcům českého tisku toto: Před válkou poměr Vatikánu a ČSR byl výborný, neboť jsem toho já sám byl svědkem. Byl jsem v Praze sám, pracoval jsem zde a neměl jsem nejmenších obtíží.

Za války Vatikán zasahoval všestranně do průběhu světové politiky, avšak nikdy proti ČSR, vždycky ve prospěch míru a ve prospěch práva. Samozřejmě každá politika se může kritizovat, ale zde také záleží mnoho na dobré vůli toho, který kritizuje. Nejlepším důkazem přátelství Vatikánu k ČSR je to, že já jsem zůstal po celou válku v hodnosti československého nuncia, abych se v téže hodnosti vrátil do Prahy, jakmile to bude možno. Nebyl mi dán žádný jiný úkol. Po válce jsou zde samozřejmě určité těžkosti, avšak věřím pevně, že dobrá vůle vládních kruhů a rozvaha českého lidu společně s láskou svatého Otce přivede vše k dobrému konci. Já sám dělám a udělám pro český

národ, co je v mé moci. V neděli dne 6. října totiž měl Jeho Excelence Msgre Ritter u dominikánů v Praze pontifikální mši svatou, při které měl významný projev o Svatém růženci a o poslání dominikánského řádu v současné krizi. Po promluvě nunciově četl převor dominikánů dr Jiří M. Veselý telegram sv. Otce, v němž jeho sekretář děkoval českým věřícím za projev oddanosti a věrnosti, který mu byl poslán na den sv. Václava ze slavnostních děkovných bohoslužeb u dominikánů v Praze. Slavnosti se zúčastnili zástupci vlády, vojenských kruhů a čs. tisku. Prostor chrámový byl naplněn do posledního místa věřícími. Kázání o svatém Otci za války a po válce vyšlo tiskem v edici Životem pod názvem „Ty jsi Petr“.

PROFESORŮM NÁBOŽENSTVÍ. Pro informaci a styk s dpp. profesory náboženství chceme v této rubrice podávat soustavně zprávy a informace o činnosti katolického studentstva a jeho organisování.

Již před válkou bylo tu a tam organisováno hnutí SKA (Studentská Katolická akce). Letos už je SKA schválena naším nejd. episkopátem, má své ústředí v Praze, Křižovnická 1, a má svoje střediska ve všech sídlech ordinariátů. Chtěli bychom, aby na každé střední škole byl založen kroužek SKA, vytvořený statečnými katolickými studenty a vedený dp. profesorem náboženství. Chtěli bychom pomáhati ve výchově bojovných katolíků, kteří uvědoměle budou apoštolským vlivem působit na své prostředí a kteří by je tak ponenáhlu přetvářeli v prostředí zdravě lidské, křesťanské. Kněz se musí o své studenty vřele zajímat, už od nejnižších tříd je povzbuzovat k apoštolátu, poskytnout jim příležitost uplatnit jejich schopnosti, vést je a radit jim, jak si mají počínat. Organisace SKA je pro každého našeho studenta velikou oporou pro rozvinutí apoštolské činnosti. Není opuštěn, není samotný, může se dovolávat vyšších celků. Katolické studentstvo tvoří početně největší skupinu ve studentstvu vůbec.

Je třeba, aby si to všichni uvědomili a této své síly náležitě využili. Zkusme dát některým vybraným hochům úkol založit skupinku eucharistickou. Budeme-li vytrvale živit jejich nadšení, vychováme si z nich skvělé pracovníky pro SKA. Zkusme rozdat mezi nimi letáček Empé (hochům) nebo Blíž k tobě (dívkám), doporučíme jim časopis Úsvit (bývalé Jitro), který bude letos vycházet čtrnáctidenně, ukažme jim, co obsahuje kalendář katolického studentstva. Budou nadšeni, probudíte v nich zájem o mnoho dobrých myšlenek, které vám usnadní navázání dalšího výchovného vedení. Povzbudte je, aby sami organisovali své kolegy, propagovali a roznášeli SKA studentský tisk, aby spolupracovali s redakcí posíláním kreseb, fotografií, spisovatelských pokusů, námětů atd. Věříme, že také mezi dpp. profesory náboženství a námi se rozvine plodná korespondence, kde se uplatní vaše zkušenosti a využijí vaše speciální schopnosti. Jenom prosíme o jedno: Nekritisujte nás mnoho, ale raději nám celou vahou pomáhejte organisovat a vychovávat co největší množství studentů. Je to touha Církve, je to pro studentské duše!

MIKULÁŠSKÝ DAR katolickému studentstvu. Tak se nazývá již známá každoroční sbírka v kostelích. Letos má být vykonána v neděli dne 8. prosince. Prosíme dpp. profesory, aby zde pomohli studentskému hnutí tím, že zorganizují tuto sbírku ve svém okruhu, samozřejmě s ohledem na místní zvyklosti. Nejlépe se dosud osvědčovalo, když dp. profesor určil dvojice studentů ke každému kostelnímu vchodu, takže výsledek takto provedené sbírky byl vždy uspokojivý. Ještě vydatnější ovšem byla sbírka po katolických rodičích. Platí-li rodiče značné příspěvky do rodičovských sdružení, nebudou tím raději přispívat na studentskou KA? Je ovšem třeba je k tomu vyzvat, nejlépe osobně nebo v místě. *Potřebný materiál* tiskový vám rádi zašleme: Ústředí katolického studentstva, Praha I., Křižovnická 1.

ZE SVĚTA

MŠE SV. NA VRCHOLU MIDI DE BIGORRE. V Pyrenejích nejsou

mše sv. na vrcholu hor velkou zvláštností. Již bylo slouženo dosti mší sva-

tých neohroženými kněžími na vrcholku hor do 2.000 m. Nedávno však byla jistě po prvé sloužena mše sv. na vrcholku přes 3.000 m, před několika sty účastníků, za účasti dvou pěveckých spolků. Bylo to 15. září na vrcholku Midi de Bigorre, který je znám svou observatoří na samém vrcholku hory, ke které vede strmá cesta. Byla obětována za oběti hor, za zakladatele a vědce, kteří v observatoři pracovali. L. C. 11. X.

ČÍNA: Do Vatikánu přišla depeše, že veliký seminář v Tantungfu byl zničen bombardováním. La Croix 11. X.

SMRT KARDINÁLA ARCIBISKUPA GRANADSKÉHO. Po těžké nemoci zemřel kardinál Augustin Parrado y Garcia, granadský arcibiskup, ve stáří 74 let. Byl jmenován kardinálem při poslední památné konsistoři, kterou potvrdil Pius XII. skutečnou nadnárodností a všeobecností církve. Počet kardinálů byl úplný. Avšak již tři týdny před konsistoří zemřel kardinál Boetto, arcibiskup janovský, dne 31. ledna. Při svém návratu zemřel kardinál Glennon, arcibiskup ze Saint Louis (USA), dne 9. března. Kardinál von Galen, biskup Münsterský, zemřel dne 23. března. Kardinál Gasparri zemřel 20. května. Úmrtím kardinála Parrado chybí 5 členů kardinálského sboru. L. C. 10. X.

POLSKO: La Croix přináší otisk článku Rosme Courtiše, který navštívil nedávno Polsko jako korespondent. Článek byl uveřejněn ve friburských novinách „La Liberté“. O náboženství praví, že v Polsku to není věcí citu. Lid má velkou víru, pevnou a silnou. Jeví se to zájmem o náboženské poučení a liturgickým hnutím. Je nedostatek misálků, proto někteří rozmnožují nedělní formuláře. V Katovicích viděl se modlit horníky, než sjeli do šachty. Málokdy viděl jít jak muže, tak ženy kolem kostela, aby se nepokřičovali nebo nesmekli. Kostely jsou plné nejen v neděli, ale kdykoliv v týdně přišel do kostela, v kteroukoliv hodinu našel vždy hlouček modlících se lidí. V Polsku je 90 proc. katolíků, ale z tisku mají jen 5 proc. Svoboda vyučování jest ohrožena. Na universitách mohou býti nyní jmenováni učitelé přímo státem, nikoli pro-

fesorským sborem. Studující mohou býti povoláni do pracovních táborů bez udání důvodů a bez odvolání. V Lodži viděl beznáboženskou školu, kam chodilo jen 100 žáků, dělníci raději dávají své děti do škol, kde se vyučuje náboženství. Nejnovější jest zákaz vyučování pro řeholníky, rovněž řeholníci nekneží nedostávají lístky na potraviny, jež na volném trhu jsou velmi drahé. Nyní, jak se zdá, se poměry pro církve zhoršují. Ale jak kněží, tak laici říkali: „Ano, může přijít pronásledování, ale pronásledování vždy jen posílilo církve. Již Jsme tolik vytrpěli, sneseme i to.“ L. C. 10. X.

DR. G. C. VAN NOORT, bývalý prof. kněžského semináře ve Warmondě a děkan amsterdamský v Holandsku, zemřel ve věku 85 let. V bohosloveckých kruzích je znám po celém světě latinskými spisy, jež vynikají jasností a důkladností a proto sloužily při studiu dogmatické teologie na mnoha učilištích. (Našinec.)

PASTÝŘSKÝ LIST POLSKÝCH BISKUPŮ K VOLBAM. V neděli 20. 10. byl ve všech kostelích v Polsku přečten pastýřský list, v němž se vyzývají věřící, aby se zúčastnili voleb, které rozhodnou nejen o osudu státu, nýbrž i o osudu Církve. List prohlašuje, že polští katolíci mají právo vyjádřit pomocí hlasovacího lístku své politické názory, jakož i právo účasti na veškerém rozhodování o veřejném životě. Katolíci nesmí hlasovat pro kandidátní listinu stran, jejichž program je v rozporu s křesťanskou morálkou a katolickou ideologií a zdůrazňuje, že uznává význam politických, hospodářských a sociálních změn, které jsou teď v proudě. Má však za to, že takové změny mají být prováděny podle zásady a v mezích přirozených práv.

(Svob. noviny 23. 10.)

PASTÝŘSKÝ LIST JUGOSLAVSKÝCH BISKUPŮ. „Ve vykonávání našich apoštolských povinností dožíváme se my, katoličtí biskupové, mnohých radostných zjevů, ale také mnohých nesnází. Naplňuje nás radostí vzrůstající počet věřících, kteří přicházejí na mši svatou... Jsme šťastni, že častěji a hojněji putují na místa zasvěcená Matce Boží, neboť ona jest, jak to ukazovala v celých dějinách

křesťanství, mocnou ochránkyní křesťanů. Kéž tyto projevy víry usmíří ji za četné urážky, jichž se jí dostává od jejich zapomětlivých dětí... Jsme také šťastni, že můžeme být svědky věrnosti našeho stádce k Církvi a její hlavě. Naši věřící vědí, že není Církve bez spojení s Petrem. Síla Církve má svůj původ v Římě a rozkol s papežem by znamenal zničení Církve v Jugoslavii. Nebudeme naslouchat útokům proti sv. Otci a každý útok připoutá nás ještě úžeji k němu. Mezi nesnázemi, jež nás znepokojují, jest nepřítomnost kněží. Mnohé farnosti jsou bez pastýřů, ježto kněží byli odvedeni do koncentračních táborů, buď za války nebo během uplynulého roku. Nesčetné kostely jsou v ssutinách a kněží nezdůvěrní jsou nuceni bydlet v soukromých domech, protože jejich farní budovy byly zajištěny. Znovu litujeme, že nám není dovoleno vydávat katolické časopisy. Naše mládež je tím zbavena náboženského poučení a katolíci nemohou se dočísti svých zpráv. - Mezi věcmi, jež na nás velmi tíživě doléhají, jsou tyto skutečnosti: Církve nemá práva na své jmění, právo, jež bylo uznáváno po staletí. Tím je Církvi znemožněno podporovati ty, jež denně tlukou na její dveře. Bolí nás, že našim reholnicím není dovoleno pomáhat a přispívat, jak to činily dříve, a že je jim bráněno sloužiti Bohu úkony lásky k bližnímu. Církve je ochuzena, ale to nás nemrzí. Naopak, s důvěrou hledíme k nebesům, kde na nás myslí náš Otec. Jsme též jisti, že věřící na nás nezapomenou a že ochotně budou pamatovat na potřeby Církve. Jiné nesnáze naplňují nás tím větším zármutkem, protože se týkají úseků, v nichž Církve, matka božské pravdy, má míti úplnou volnost v jednání. Na př. kněží nesmí býti odsuzováni, že káží o Bohu, o věčnosti, o Církvi, o papeži a o všech těch pravdách, jež Církve je povinna hlásat na světě. Jest bezprávím a lží, tvrdí-li se, že kněží nemilují svou vlast a svůj lid. Katolický klerus byl vždy úzce spojen s lidem a upřímně cítil s jeho potřebami a snahami. Skutečnost, že tento národ v nejtěžších okamžicích svých dějin hledal bezpečnost a pomoc u Církve, dokazuje, že vidí ve svých kněžích ne zrádce vlasti, nýbrž své

nejlepší přátele a ochránce. Modlitba před vyučováním a po něm byla na školách úředně potlačena. Rovněž bylo odstraněno znamení našeho vykoupení - Kříž - a školní služby Boží v neděle a svátky. Společné přijímání mládeže již se nekoná. Na některých školách je zrušeno vyučování náboženství. Tam, kde se náboženství ještě vyučuje, jsou voleny nejméně vhodné hodiny. Také místnosti jsou nedostačující a špinavé, a chce-li kněz vyučovat v kostele, aby se vyhnul těmto nepříjemnostem, jest mu to zakázáno. V důsledku toho žádáme a očekáváme, že dětem bude dána a zaručena plná svoboda svědomí v plnění jejich náboženských povinností, když oni a jejich rodiče žádají si vyučování náboženství ve škole nebo v kostele. Musíme odsouditi blud, šířený Bauerem a Straussem před sto lety. Jejich tvrzení, že Kristus nežil, jest znovu šířeno, zvláště na školách a schůzích. Je přání, vymazat z dějin toho, jenž je jejich středem a pro něhož nesčetní mučedníci položili život. Důkazy existence Kristovy jsou nevyvratitelné. Po katolických školních dětech se často žádá, aby si pro školní práce připravily knihy zakázané neb nebezpečné jejich duším. Jako pastýři stádce Kristova, my katolíci biskupové, sdílíme starostlivost našich věřících a jejich jménem pozvedáme svůj hlas, aby nám bylo dovoleno zajistiti výuku a výchovu, jakou vyžaduje katolický život a svědomí našich věřících. Je-li dovoleno učiti atheismu, je spravedlivé, aby i nám bylo vyhrazeno právo vyučovati věčným pravdám, jež vedou k Bohu. A protože katolická Církve je uznávána - nepochybujeme o tom - máme plné právo žádati, aby státní moc respektovala naši svobodu svědomí a náboženství v plném slova smyslu. Slavnostně zde prohlašujeme, že si nepřejeme konfliktu se státem, protože víme, jak osudnými takové spory mezi Církvi a státem býti mohou. Očekáváme však, že nám bude dovoleno vychovávat mládež v křesťanském duchu, jenž je vede k nebi a činí z nich zároveň nejlepší občany. Mládež, která je si vědoma svých povinností vůči Bohu a chce žít dle přikázání Božích, bude nejlepším základem pro hospodářský a sociální pořádek v naší vlasti. Stát,

který podporuje Církev v náboženské výchově, sám sobě nejvíce prospívá. Snažili jsme se předložit své mínění tak jasně a klidně, jak možno. Vyjádřili jsme své stesky, své radosti i bolesti, protože je to naší povinností, jako biskupů. Měli jsme odvahu takto mluvit, protože naše ústava v 27.

článek zaručuje nám, jako i jiným občanům, svobodu náboženství a slova!" To jsou hlavní myšlenky pastýřského listu jugoslávských biskupů, vydaného dne 27. srpna. Několik týdnů později byl jugoslávský primas zatčen.

PRO ET CONTRA

KOSTEL PEVNOST? V DP ze dne 29. 9. t. r. prosí pisatel pod značkou J. S. důst. pány faráře, aby nečinili z domů Božích pevností, které se otvírají jen na půlhodinku ráno a v neděli, a jinak jsou nedostupné. Vytýká důst. pánům nemístnou prý opatrnost, aby se něco neztratilo. Vím dobře a jsem o tom stejně přesvědčen jako Vy, že jsou bezpochyby v každé farnosti zbožné duše, které by si někdy ve dne zaskočily do kostela na chvíli adorace. Když se však někde stává, že nenalézají chrámy otevřeny, není to zajisté z toho důvodu, že duchovní správci jim té radosti nedopřejí, jak Vy myslíte. Vím o farnosti, kde přišlo několik věřících za farářem se žádostí, aby kostel zůstal z uvedených důvodů po ranních bohoslužbách otevřen. Farář jim vyhověl. Co se ale stalo? Během krátké doby zmizely napřed z kostela téměř všechny svíčky. Bylo to za války a proto si důst. pán povídal: Lidé nemají čím svítit, ať si tedy pomohou! - a nebral záležitost tak tragicky. Lidé však potřebovali také plátno, kterého nebylo k dostání, a tak se za nějaký den ztratily se dvou oltářů liturgické plátěné pokrývky. Dále někdo asi na to přišel, že by se hodil do jeho bytu koberec, který dle jeho mínění ležel zbytečně na stupních oltáře, poněvadž koberec najednou zmizel. Po-

kladnička na milodary byla násilím rozbita a svého obsahu zbavena, broušené vásy odcizeny, když pachatel napřed květiny velkomyslně vysypal a vodu vylil na zem. Několikrát farář, přilákán velkým křikem, překvapil milou mládež při tom, jak si v kostele pěkně hrála na schovávanou - konečně se i přihodilo, že si někdo (sit venia verbo) spletl chrám se zachodem. Divíte se, když po takových zkušenostech bývají domy Boží ve dne zamknuty? Věříte již, že příčinou toho není, že by důst. páni nedopřáli věřícím radosti, zaskočit si na chvíli k svatostánku? Ani farář ani kostelník nemohou po celý den hlídati kostel a státi na stráži, aby se takové věci nestaly. Existuje ale přesto východisko, jak lidem umožniti návštěvu kostela, i když je uzavřen: Skoro každý kostel má předsín, z níž vedou dveře do vlastního chrámu. Tyto dveře bývají často skleněné. Nechá-li se v tom případě vnější vchod otevřen a uzamknou-li se zmíněné vnitřní dveře, mohou návštěvníci kostela vstoupit aspoň do předsíně, odkud vidí pohodlně na oltář, a tam se pomodlit. Nejsou-li vnitřní dveře skleněné, nebo nejsou-li vůbec žádné, dají se pořídit na vhodném místě kovové nebo dřevěné mříže, které oddělují kostel od předsíně. Toto řešení viděl jsem na mnoha místech. J. N.

H O V O R N A

ODPOVĚĎ těm dpp. spolubratřím, kteří upozornili na různé chyby, nepřesnosti a nepřístojnosti v katolických novinách a časopisech: Máte pravdu, ale nechceme *ihned* ony noviny a časopisy pranýřovat, nýbrž podle příkazu Kristova *napřed* redakce upozorniti a prositi, aby v budoucnu si dali lépe pozor. - Redaktor ví z vlastní bolestné zkušenosti, jak lehce se může stát, že něco přehlédne, a už je

z toho pohoršení. Přesto prosím dpp. spolubratry, aby na každou chybu v novinách a časopisech upozornili.

OLTÁŘ NABÍDKA. Zakoupili jsme mramorový oltář. Zůstal nám zachovalý dubový oltář, nuns 2.40 krát 0.55, hloubka 1.10, výška 1.80. Nabízíme za levnou cenu. Duchovní správa, kaple při nemocnici v Novém Jičíně.

Seznam tiskovin,

které má Exerciční dům ve Frýdku na skladě:

MODLITBIČKY:

- m— 66. Modlitby před cestou, obrázek sv. Rafaela, kus 40 hal.
m— 67. Půlhodinka před obrazem Matky Ustavičné Pomoci, modlitby za zdar sv. misie, kus 1.50 Kčs.

PÍSNĚ:

- z—1 písně postní: Dokonáno jest atd. kus 30 hal.
z—2. písně velikonoční: Alleluja atd., kus 30 hal.
z—3 Ejhle oltář, Ježíši králi atd., kus 30 hal.
z—4. Jako dítky k svému otci... Shlédni Bože...
z—5. V zkroušenosti srdce svého... Svatou oběť začínáme...
z—6. Zdravas, Maria... Máti Páně přesvatá... Ó Maria, Boží Máti...
z—7. Ó Bože, k prosbám lidu. Matičko Kristova... 15 hal.
z—8. Ó Srdce Páně nejsvětější... Co na zemi a v nebi... Ze všech srdcí... Ó Jezu, spáso moje...
z—9. Ó Maria, rajska růže... Pozdravena, velebena...
z—10. Pozdvihni se duše z prachu... K nebesům se orla vzlětem... Bože, cos ráčil...
z—11. V zemi věrných Čechů... Nastokrát buď pozdravena... Odkud, Jene, smutně kráčíš... Dárce spásy...
z—12. Zdráv buď strážce Jezu Krista... Vesel se, ó duše má... 15 hal.

OBRAZKY:

- 11 druhů barevných, dětských obrázků, podle Násl. Ježíška, kus 40 hal.
Smuteční - výroční den smrti 25 hal.
Don Bosko, modlitba vychovatele, kus 25 hal.
o—4. Malý Ježíšek na kříži, na zadní straně předsevzetí, kus 15 hal.
o—32. pro chlapce vystup. ze školy, kus 50 hal. (tříbarevné.)
o—33. pro dívky vystup. ze školy, tříbarevné, kus 50 hal.
o—40. P. Ježíš klepe na dveře, vza-
du: štěstí sv. zpovědi, kus 15 hal.
o—54. Kristus vstal z mrtvých, vza-

- du: odpustky, kus 15 hal.
o—56. Pane, nejsem hoden, vza-
du: jak často k sv. přijímání, kus 15 hal.
o—57. Marnotratný syn, pravidla ži-
vota, kus 15 hal.
o—63. Kristus na kříži, vza-
du: prosba o velikomyslnost.
o—64. Ejhle, člověk, 4 str. modlitba
za zpovědníka a za kněze, 30 hal.
o—65. Božské Srdce Páně, 4 str., de-
vět prvních pátků, kus 30 hal.
o—66. Sv. Josef, 2 str., modlitba za
kněze, kus 15 hal.
o—67. Svatý František, modlitba za
šťastnou hodinku smrti, 15 hal.
o—70. Pius XII., modlitba za svatého
Otce, kus 15 hal.
o—61. Božské Srdce Páně, 9 prvních
pátků, trojbarevné, 2 strany, kus
40 hal.
o—62. Srdce P. Marie (Ó paní má, ó
Matko má...) trojbarevný, kus
40 hal.

RŮZNĚ:

- Krátké promluvy při obnově svatého
křtu, kus Kčs 2.
Malovánky na říjen, kus 20 hal.
Malovánky na listopad, kus 20 hal.
Malovánky na advent, kus 20 hal.
Lístky pro kartotéku školních dětí,
kus 40 hal.
Lístky pro kartotéku rodin, 20 hal.
Lístky pro kartotéku svobodných, kus
20 hal.
Lístky pro kartotéku domů, 20 hal.
Lístky pro kartotéku pomocnou, kus
10 hal.
Dr. Tomášek: Duchovní příprava do
života pro žactvo op. školu, Kčs 7.
Dr. Tomášek: Myšlenky ke katechesi
k VI. přík. Božímu, kus Kčs 5.
Dr. Melka: V Getsemane, postní ře-
či, kus Kčs 7.
Pohlednice podle knihy Násl. Ježíš-
ka, kus 80 hal.
Pohlednice sv. Juda Tad., 70 hal.
Rozvrhy učiva náboženství pro obec-
né a měšť. školy, kus Kčs 1.

MODLITEBNÍ KNÍŽEČKY:

- Jdu k Bohu, pro děti, kus Kčs 3.
Vzhůru srdce, pro dospělé, Kčs 3.

*Inserty
v našem časopise
stojí:*

Celá stránka Kčs 1.500.-

Půl stránky Kčs 800.-

Čtvrt stránky (32 řádek,
petit) Kčs 416.-

16 řádků, petit, Kčs 208.-

4 řádky, petit, Kčs 52.-

Ružence

dřevěné,
skleněné,
vkusné a silné
ve vel.ém výběru
obratem dodává

**Misijní
knihkupectví**

Nitra — Slovensko

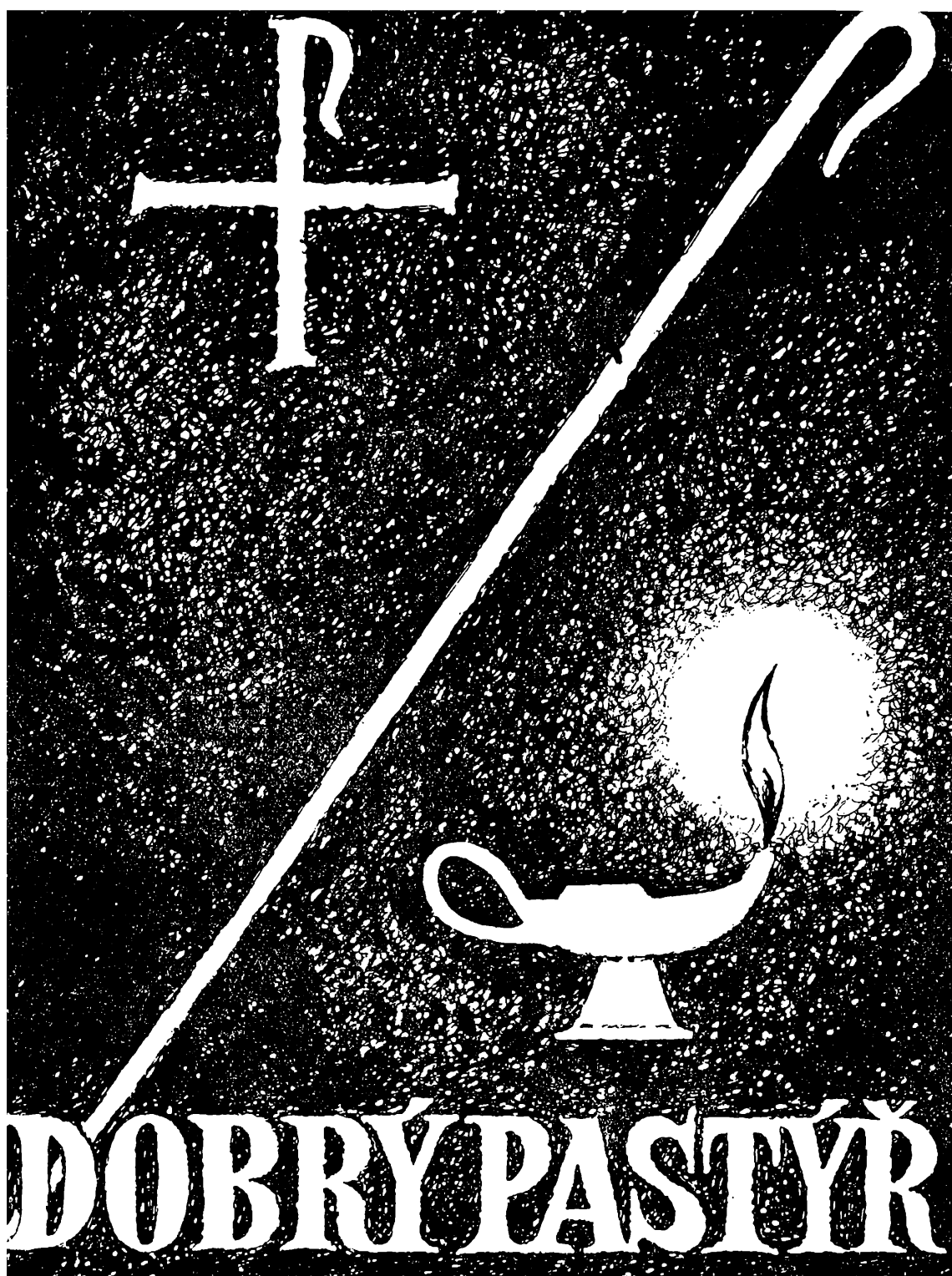
*Kupujte
u firem,
které
inserují
v našem
časopise.
Sami
máte
z toho
užitek.*

že není prádlo z Trínu..

Nejsou prostě suroviny. Jak-
mile budou, rozjedeme se
v našich dílnách třeba ve
dne v noci, jen abychom
vám co nejdříve po-
sloužili!

 Odon ŘEZNÍČEK
STOLÍN U ČERVENÉHO KOSTELCE

II. ROČNÍK - ČÍS. 44

CENA Kčs 2.50

10. listopadu 1946.

O B S A H

O českém vydání Nového Zákona
Dr. Ant. Šuránek, Dvěma pánům
sloužiti?

V. H., Kam spějeme?

P. Oldřich Med, salesián ve Fryštáku,
O práci mezi mládeží

V. Šebek, děkan zbraslavský,
Nekázat co se mne týká?

P. Alois Březina C.Ss.R., Dvouletka
a my

Ze světa.

Z domova.

Pracovna.

Pastorace mládeže

Hovorna 2. str. obálky a posl. str. textu

HOVORNA

PŘIPRAVUJE se do tisku: Koledníček. Doprovod varhan ke koledníčku máme ještě ze starých zásob. Cena kus Kčs 15.

CO ODPOVĚDĚT? Proč papež nevyhlásil klatbu nad Hitlerem atd. Snad o tom vydáme leták. Dobře o tom pojednala dvě poslední čísla Katolíka.

NOVÝ ZÁKON začneme expedovat počátkem prosince. Expedovati budeme přesně podle toho, kdy se kdo přihlásil. Zjistili jsme, že někteří dpp. po předplacení změnili své působíště. Bude dobře, když nám včas sdělí, na kterou adresu máme zásilku poslat, zdali na jejich nové působíště anebo tam, kde dříve působili. Nedostaneme-li jiné zprávy, pošleme objednávky osobně podepsané na tu adresu, která nám při objednávce byla udána. Kdo si přeje něco jiného, ať laskavě sdělí.

Dp. A. B. v H. Vytýkáte nám, že jsme vydali písně, které nejsou v Boží cestě anebo nesouhlasí s textem Boží cesty. — Uvažujte, že Boží cesta je kancionál pro diecési olom. Jiné diecése mají jiné zpěvníky. I na ně je

třeba bráti ohled. Právě proto jsme texty přidali k DP, aby si každý vybral ten text, který mu vyhoví. Že není jednota ve zpěvu, na tom opravdu nemáme viny. Navrhnete nám, které písně máme vytisknout na listcích. Pro přechodnou dobu není jiného východiska.

K VAŠEMU DOTAZU, CO JEST TŘEBA VYDATI, myslím, že co nejdříve ještě tyto knihy: Jaroš: Život podle Božského Srdce Páně. Štok: Z duchovního života, to trochu doplnit. Vyšlo u Dědictví svatojánského. Reban: Z poupat do květů, psáno mužům. Vyšlo v ČAT v Českých Budějovicích, trochu doplnit.

Pak malá mešní knížek pro děti, barevná, jak vyšla ve sbírce Životem. Mimo to vždy znovu vydat brožurky, které doporučujete ve svých kázáních, aby se na konci kázání moh'o říci: Lepší poučení a důkladnější máte v listě brožúrka ta a ta. A. K. děkan.

ODPOVÍDÁME NA DOTAZY: Adresa Ředitelství Díla sv. dětství Ježíšova pro pražskou arcidiecési jest: Praha-Vinohrady, Hradešínská 10.

S církevním schválením úřadu arcibisk zvl. pověření v Čes řešně č 394/45

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. Vychází jednou týdně. Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

O českém vydání Nového Zákona

Po článku Dr. Oldř. Králíka ve Věstníku jednot duchovenstva „O překladu Nového Zákona“, se nás táží kněží, jak se vlastně věci mají.

Už za války nebylo možno dostati kotol. vydání Písma sv. Redakce DP dostávala úpěnlivé a někdy rozhořčené dopisy, které volaly po novém vydání aspoň Nového Zákona.

Když jsme zjistili, že Dr. Škrabal OP má překlad NZ hotový, domluvili jsme se s Otcí dominikány, že vydáme jeho překlad. Byli jsme však od církevní vrchnosti upozorněni, že „biskupská konference v listopadu 1945 zdůraznila nutnost překladu Sýkora-Hejčl“.

Jelikož se mají překlady Písma sv. pořizovati „sub vigilantia episcoporum“ (CJC 1391), byl tím dán směr další práce. Vyjednávati jsme s Dědictvím svatojanským a s nakladatelstvím Vyšehrad, které už za války začalo tisknout NZ a jenom pochopitelnými válečnými obtížemi bylo zdrženo v práci. Dohodli jsme se, že vydáme NZ společně, v překladu H. S. ve velkém nákladu. Text je stejný, cena stejná: 60 Kčs, rozměry stejné, výška 15.8 cm, šířka 10 cm, tloušťka 27 mm. Rozdíly v úpravě jsou celkem nepatrné. Vydání Vyšehradu má typy Beskerville, poznámky na konci textu, stran 800. Frýdecké vydání má typy Bodoni, poznámky na každé stránce, stran 922. Každé nakladatelství má od ministerstva informací dovolený náklad 100.000 exempl. Myslíme, že ani tímto počtem nebude žízeň po Novém Zákoně uhašena. Před válkou vydala u nás Britská biblická společnost Králickou bibli (Starý i nový Zákon) v nákladu 750.000 exemplářů.

V zájmu pravdy je nutno uznati, že nakladatelství Vyšehrad vykonalo vydáním Nového Zákona kus apoštolské práce. Doufáme, že dpp. to uznají a budou Nový Zákon objednávat také u Vyšehradu, Praha II., Karlovo náměstí 3—5. S expedicí se započne asi za týden.

Frýdecké vydání je už vysázené, z větší části vytištěné a vazba připravena. S expedicí předplacených výtisků se začne asi 9. prosince. Týdně se bude expedovati 3—5.000 kusů.

Na biskupské konferenci bylo také vzato na vědomí, že na-

kladatelství Velehrad, Olomouc, připravuje vydání Nového Zákona v překladu Sýkora-Hejčl a v úpravě Dra Cola. O tomto vydání nevíme nic podrobnějšího. Z referátu Dra Králíka se dovídáme, že „o jazyku jeho překladu vzniknou snad debaty“ a že „se někomu budou zdát Colovy zásahy do znění Nového Zákona smělé“. Více o tomto vydání nevíme, neboť nemáme žádných zpráv.

Snad tyto informace zatím našim čtenářům stačí.

Dvěma pánům sloužiti?

Dr Ant. Šuránek :

Ti, kteří stanovili na 27. říjen t. zv. „národní směnu“, si nebyli jistě vědomi, že zahajují „dvouletku“ o svátku Krista Krále. Ale ďábel to věděl; on hledí mást i lidi dobré vůle. On ví, jak hluboce je zdůvodněno lidové rčení: „S Bohem začni každé dílo, podaří se ti až milo.“ A on chce, aby se dvouletka nepodařila. Proto spěchal tak se znesvěcením světového svátku Krista Krále. Začít s pěstí vztyčenou proti Bohu je ten nejnešťastnější začátek.

Také nepřítel Boží to byl, který vedl učedníky farizeů s herodiány, aby polapili Krista Pána v řeči. Třeba se farizeové s herodiány nenáviděli na smrt, přece proti Kristu učinili společnou frontu. Radili se a mysli, že se dobře poradili. Jejich vyslanci začali *po-chlebováním*. „Mistře, víme, že pravdomluvný jsi a cestě Boží vpravdě učíš a nedbáš na nikoho, neboť nepatříš na osobu lidskou.“ Chválili jeho moudrost, svobodomyšlnost, nezávislost, nestrannost. Jen od něho se mohou dovědět pravdu. Druzí jsou stranicky zaujatí; nejsou schopni pravé odpovědi.

Otázka, kterou Kristu dávají, byla, je a bude vždy choulostivá. „Pověz nám tedy, co se tobě zdá: sluší dávat daň císaři či nikoliv?“ Daně, platy, cla a jiné dávky, vložené Římany na šíji národa židovského, byly těžce únosné. Nadto se Židé považovali za národ královský, povoláný k nadvládě! Jak nesnesitelné jim bylo stále připomínání politické poroby. Odtud povstávali čas od času horlivci, zelóti, aby v čele zástupů bouřili proti Římanům. (Theudas, Juda Galilejský.) Otázka, kladená Kristu, byla stále palčivá. Tazatelé byli jisti, že tentokráte Kristus neunikne. Buď se vysloví pro císaře, pak *proti lidu*, buď proti daním, a pak proti císaři. Buď ztratí popularitu nebo svobodu.

Chytrostí se nikdy nedosahuje trvalých úspěchů. Moudrost je jejich matkou. Nepřátelé Kristovi jsou chytrí, Kristus je moudrý. Oni jsou lstiví, pokrytečtí, on je pravda sama. On tedy *vždycky* zvítězí. Ježíš, poznav zlobu jejich, řekl: „Proč mne pokoušíte, pokrytci?“ Pokoušeli ho, neboť podávali dotaz nikoli z opravdové, poctivé snahy o poznání pravdy, nýbrž, aby ho „polapili v řeči“ a tak zahubili. Byli „pokrytci“, ježto navenek s ním jednali s úctou, uvnitř však byli plní úkladné zloby.

Nebezpečná otázka. Obsahovala v sobě základní otázku, zda

mají Židé vůbec uznávat vládu římskou, není-li to proti náboženským zásadám, dle nichž buď Hospodin sám je vládcem svého národa nebo aspoň z jeho ustanovení má nad ním vládnout člen národa vyvoleného. „Až vejdeš do země, kterou ti dá Hospodin, Bůh tvůj, až ji zabereš, usadíš se v ní a řekneš si: „Ustanovím nad sebou krále, jako mají všichni národové kolem“; ustanovíš toho, koho z počtu bratří tvých vyvolí Hospodin, Bůh tvůj. Příslušníka jiného národa, který by nebyl bratrem tvým, nebudeš směti učiniti králem.” (Dt 17, 14n.)

Pán nedává přímé odpovědi na jejich naléhání, nýbrž *klidně* s nimi jedná a rozhoduje tak, že mohli z odpovědi snadno řešit také otázku základní. „Ukažte mi peníz daně!” Ochoťně ukázali. „Čí je tento obraz i nápis?” „Císařův” je obraz i nápis na denáru. Tu řekl jim: „Dávejte tedy, co je císařovo, císaři!” Peníz ten do svědčoval, že země jejich je podrobena Římanům. Kdo pak je komu podroben, ten je povinen vrchnosti odvádět cla a poplatky. (Řím. 13, 1 a n.) V tom, že se stali Židé poddanými Římanům, nepanovala náhoda, nýbrž řízením a dopuštěním Božím se stalo, že berla byla vzata od Judy a dána cizincovi. To řízení Boží mají Židé uznávat a dle toho poznání také jednati a cla Římanům spláceti.

Ale poddanost, která povstala řízením Božím, měla také své meze, které ustanovuje týž Boží řád. Nesměla býti ta poddanost bezvýminečná, absolutní, nýbrž měla sahati toliko „k oltáři”. Mohl totiž císař římský, který si připisoval práva božská, žádati projev poddanosti takový, že by byl zároveň božskou počtou, mohl žádati na př. peníz daně jako nějaké „strážné božství”. Tu by již přestávala podrobenost a bylo by nutno horliti pro zákon Boží a dáti i život po vzoru Machabejců za úmluvu otců. (1 Mach. 2, 50.) A tak Pán přidává k obmezení a ohraničení a lepšímu stanovení povinností k císaři a státu: „Dávejte, co je Božího, Bohu!” Tak ukazuje Pán, že lze spojit službu císaři se službou Boží. Udává však také pravidlo, jak třeba omeziti službu státu, aby nebyla na úkor službě Boží. Herodiáni, přívrženci rodiny Herodovy, která se ujala vlády nad lidem izraelským pomocí Římanů, tvrdili, že se dovoluje zanedbávati službu Boží pro službu světské vrchnosti. Proti tomu brojí Pán. Místo „dejte” stojí vlastně v řeckém textu „vraťte”, což značí, že daně jsou vlastně oplácením dluhu světské vládě za její starosti a péče. Také na slovu „obraz” je jakýsi důraz. Věci, které nesou obraz císařův, zlato, stříbro, měď - třeba dávat císaři. Věci, které nesou na sobě obraz Boží, sami sebe, totiž duši a mysl svou, máme obětovati Bohu. Naše duše, stvořená dle obrazu Božího, je obraz Boží, a nápis její, který obdržela na křtu svatém, zní: Otec, Syn a Duch svatý. Jemu tedy, Bohu trojjedinému, ji máme oddávati. (Sušil.)

Jak moudrá byla odpověď Páně! Jak odiósne by znělo na př., kdyby se byl otázal: „Což není císař pánem vaší země?” Pán uznal

světskou vládu, ale nad ni povýšil vládu Boží, která může obstát za okolností jakkoli změněných, ježto lidé, dávající císaři, co jeho jest, mohou vždycky dávat i Bohu, co je Božího.

Odpověď Kristova je dalekosáhlého významu. Stanoven v ní jasně dvojí řád na světě: světský a církevní, a vytčeno, že jeden s druhým nemá splývat, nýbrž že obojí musí býti o své vlastní míře a váze a tam, kde by světský řád se skutečně protivil řádu Božímu, je třeba dbáti zákona Božího, neboť více sluší poslouchati Boha než lidí. (Skut. 5, 29.) I toho si třeba všimnouti, že slovo „císařovo“ v řeckém textu je beze členu, ježto císař po císaři nastupuje a slovem „císař“ se vyjadřuje vůbec všechna právoplatná vláda. Slovo „Boží“ pojí se však v řeckém textu s členem, poněvadž Bůh vždy týž a týž zůstává, jediný a věčný. (Sušil.)

Před lety prohlásil jeden z vysokých státních úředníků, který provázival presidenta na jeho cestách Moravou: „Olomoucký arcibiskup dr Prečan byl jediný, který se nebál říci do očí pravdu mocným tohoto světa. A vím, že si toho president všiml a že se nad jeho slovy hluboce zamyslel.“ Běželo o projev arcipastýřův v Kroměříži, kde nástupce apoštolů zdůraznil, že právoplatná vláda může vždy spoléhat na katolíky, že dají „císaři, co jest císařovo“ že však týž katolický lid ve státě má plné právo žádat, aby se ve státě československém dávalo také „Bohu, co patří Bohu“.

Stát československý zahájil „dvouletku“ národní směnou o svátku Krista Krále. Katolíci nikdy nezanedbají svých národních povinností, a je si třeba jasně uvědomit už nyní, že to nebude jejich vinou, nepodaří-li se věc, tak započatá. Všichni katolíci dovedou napnout své síly, aby zachránili stát, tak bolestně opět vydobytý, ale nikdy nesmějí porušovat zákonů Božích „pro záchranu státu“, protože by se připojovali k těm, kteří jsou schopni podkopati základy státu a připravit mu už definitivní zánik. Katolíci Československé republiky mají veliký důvod k tomu, aby mimo své povinnosti k státu, po celou „dvouletku“ usmířovali Krista Krále za to, že jeho svátek, po celém křesťanském světě slavený, byl v našich zemích tak znesvěcen.

Kam spějeme?

Zamysleme se v několika faktech nad dnešním stavem kněží, zvláště mladších. Kněží je nedostatek, pouze staří, kteří nesli v perných dnech náboženského štvání břímě dne i horka a věrně vytrvali, drží do posledních sil, a je zběžně známým, že až odejdou na věčný opočinek na časný, budiž podotčeno k jejich cti, nemá většina čas budou jejich místa obsazena v optimálním počtu 1 : 4, nejvýše 1 : 3. Další fyziologický fakt je, že mladší kněží po fyzické stránce námahy nevydrží průměrně tolik, jako vydrželi kněží dřívějších generací. Je několik příčin. Jednak lékařsky ověřená,

klesající resistance lidského organismu po usnadnění životního prostředí technikou (proto volání po přírodě, táboření a pod.), dále vyšroubované tempo a nervosita dnešní doby, která žije stále rychleji a v důsledku toho i jednotlivce rychleji vyčerpává, dále nedostatky výživy dětí v době první světové války a době poválečné, které jsou u dětí vždy základem menší resistance a ukáží se později v dospělosti větší náchylností k nákaze, únavě i ochablosti. A ne poslední příčina je, že mladý kněz bývá povětšinou vržen do víru práce a že v důsledku jeho mládí se vyžaduje, aby táhl při nejmenším za dva, ne-li více, zvláště, když početní stav mnohých farností vzrostl a nové úkoly v duchovní správě, které doba přináší, vyžadují nových sil, dříve tím způsobem nevydáváných. Následek z toho plynoucí je, že po několika letech práce mnoho mladých kněží získá si choroby, které spíše by patřily starcům než jim tím zároveň ochabuje jejich činnost, neboť nemohou pracovně zastat to, co zastali dříve. Tím není řečeno, že se doporučuje na základě tohoto nějaké šetření zdraví na úkor kněžského poslání a úkolu, ale musíme nezaujatě zjistit, že tímto způsobem daný fond zdraví se chťe nechťe prohospodaří v důsledku dnešní situace mnohonásobně dříve než kdysi. Kdybychom se dívali na věc jen přirozeně, u této stránky docházíme k uzavřenému kruhu kněží starých ubývá a ti mladší, kteří nastupují na místa opuštěná, vysilují se přespříliš rychle a budou zdravotně v průměru ubývat jistě dvojnásob rychleji než předchůdci. A doplňující počet nastupující na opuštěné místo líchy Boží? Je neschopen, aby alespoň zadržel toto ubývání, tím méně, aby dal větší počet. Zdálo by se, že tyto přirozené skutečnosti jsou pesimistickým závěrem. Právě, že si nesmíme zavírat před nimi oči a že vidíme nejlépe všichni, že tímto způsobem se nedostaneme nikam, nutí nás to obrátit se hlouběji.

Co zapříčiňuje nedostatek kněžstva? Těch příčin bylo v jiných pojednáních probráno již mnoho, ale i přes možnou výtku zastavme se u hlavní. Neopomíjíme tím ostatní příčiny, ale spíše musíme se obrátit k jednomu nutnému. Není snad v dnešní době dosti povolání - či Bůh nedává milost povolání dnešním mladým lidem? To odporuje samotnému vykupitelskému dílu Vtěleného Slova i celému řádu spásy omnes homines salvos fieri et ad agnitionem veritatis venire. - Jen mimochodem, k osvětlení, ne k důkazu. Kateřina Emerichová vypráví, že viděla mnoho mladých chlapců, kterým byla dána milost povolání kněžského, ale převážná většina z nich se kněžími nestala, neboť toto povolání bylo udušeno. Jen málo uviděla vysvěcených kněží z těchto hochů. Je jisté, že i dnešní době dává Bůh hodně povolání kněžských. Proč je kněží tak málo? Potence povolání zde je, ale aktivováno není. Zmiňuje se již sv. Jan Bosco o tom, že právě aktivisace povolání je to, co chce Bůh, aby spoluvytvářeli lidé. Mýlili bychom se, že toto spoluvytváření se děje pouze podpurnými akcemi a nebo převážně jimi a k tomu

přidanými modlitbami. V intenzivním vnitřním životě připravil Spasitel svěcení apoštolů. Jak nerozuměli jeho nauce a byli svému úkolu za jeho života vnitřně cizími! A bolestně k tomu zaznívá prosba Syna Božího za to, aby nepřestala jejich víra, když nepřítel bude je prosévat. A jaké akce dělali apoštolé k získání nových kněží? To nelze řešit slůvkem, že se tehdy jednalo o charismatické dary a považovat tím věc za odbytou, Neříká se spíše, že intenzivní kněžský život je tím podstatným, co chce Bůh k aktivisaci milosti povolání kněží teprv budoucích? A že právě poměr kněze k době je tím, co Bůh nutně na každém knězi vyžaduje, k čemu mu dává milosti, když ho do určité doby posílá. A jestliže v prvních dobách dal Duch svatý zvláštní dary, můžeme z toho vyvodit jen to, že tím větší povinnost váže nás, kněze dneška, abychom *řádnou cestou* vnitřní práce i studia byli na Boží i lidské úrovni dneška a nesnažili se křečovitě starými metodami a cestami, jistě výbornými v jiných dobách, dělat to zase tak dál, jak se to kdysi osvědčovalo - jenže musíme pravdivě přiznat, že mnohé z toho se vůbec neosvědčuje dnes. Narážím jen na zaslaný výstřížek jednoho spolubratra ve 41. čísle DP, str. 623. Není málo těch kněží, kteří sice mlčí, ale jasně a správně vidí, že velké štvání zevnější práce krade čas pro to hlavní; právě tím je to nebezpečnější, že každý mladý kněz, hozený do tempa zevnější práce, těžko koordinuje svoje práce a v praxi na to kněžsky doplácí tím, že zanedbává, byť ne ze zlé vůle, ale i z únavy, to hlavní. Jedno si uvědomujeme jasně, že totiž právě vnitřní úrovně kněží a jejich studia je potřeba nejvíce, aby i po pracovní stránce byli na úrovni doby. Jinak se zde hazarduje s něčím, na co doplácí nakonec sám lid, pro který má kněz pracovat. Vyjádřil to velmi jasně nedávno jeden francouzský kněz v rozmluvě, že u nich ve Francii lze pozorovat únavu a pokles těch kněží, kteří byli ponecháni sami mladí v duchovní správě, a myslel právě na pokles kněžského ducha. Právě dnes by bylo nejvýš na čase, aby byl dán čas knězi jak na vnitřní život, tak na studia, a sice tak, aby po několika letech v duchovní správě mohl opět získané poznatky shrnout a i vědecky prohloubit. Ten nářek, že nebudou kněží pro lid, je falešný a příliš krátkozraký. Právě tím více by kněžsky vydal ten, kdo je utvrzený hlouběji studiem a má již určitou praxi za sebou. Tím hlubší by byl i jeho kněžský život, když by měl možnost k tomuto prohloubení. Tím zároveň by i řádu milosti konkrétně aktivoval povolání kněží budoucích, neboť jest to právě *sanctitas vitae a solida scientia*, co kněžsky nejvíce působí a také přitahuje ty, jichž se milost dotkla voláním ke kněžství. Nesmíme se dívat krátkozrace. Ty věci by se ukázaly během jedné generace velmi jasně na růstu kněžských povolání i na opravdovém životě víry v lidu (ne pouze zvykovém, jaký máme u nás). Jsou potřebné akce pro kněžský dorost i Bohem chtěné, ale dokud nebude chápána podstatná akce kněžská v úrovni svatosti i vědy, budeme dělat napůl marnou práci. Vnitřní akce po-

svěcení kněze a vyšší jeho vědecké úrovň, ta je dnes nejn nutnější a jen z ní vyjde opravdově posílená akce o kněžská povolání a zároveň z ní vyjde kvalita laických křesťanů. A byť zdánlivě trpěla tím chvilkově zevnější činnost neobsazených míst, nesmíme právě zde zapomínat, že celá naše činnost děje se jen ve vylévání milosti a nikoliv v naší práci zevnější, která je druhotnou a zbytečnou téměř, není-li to hlavní. Tou zdánlivou chvilkovou ztrátou nabudeme daleko více. Spory různých názorů jsou zde možné a budou vycházet z toho, z jakého stanoviska se kdo na to dívá, zda krátkozrace lidského, nebo opravdového kněžského. Že by se nenašlo místo a peníze, je nepravdivý únik. Jen pohled do dějin Církve svaté více živé víry - tam vyrostly pravidelně všechny věci z lidského nic v počátcích.

Ten celý článek není ničím jiným než úvahou a voláním po tom, co nutně bude třeba řešit, nemají-li na to doplatit kněží svým kněžstvím.

V. H.

P. Oldřich Med, salesián ve Fryštáku :

O práci mezi mládeží

(Přednáška z pastoračního kursu na sv. Hostýně.)

Nedávno jsem četl ve slovenských Katolických novinách v úvodníku větu, která mne zabořila: „... žiaľbohu, je toho málo, v čom by nám mohli byť českí katolíci príkladom...“ Autor v článku porovnáva a mezi jiným praví, že čeští katolíci mají k dispozici velký politický kapitál z doby odboje, Slováci opět se opírají o kapitál duchovní obrody a náboženského prohloubení. Z kontextu je zřejmo, že toto se cení nad ono, a znovu a znovu zdůrazňuje, že především je potřebná obroda náboženská.

Bylo by zbytečné debatovat o tom, zda a do jaké míry výtky je spravedlivá. Ať je tomu jakkoli, my sami máme dojem, že dosud nelze u nás mluvit o nějakém obrodném hnutí, které by jako jarní vánek probouzelo z vlažnosti uspaný národ.

A přece myslím, že je to jenom zdání. Není myslitelné, aby chom nebyli brzy svědky toho, čeho jsou svědky dnes už skoro všechny katolické národy Evropy. Naopak se zdá, že mezi mládeží se uvolňují síly, které brzy vyrazí na povrch a vynutí si i nové formy jako projev nového života.

Minulý týden jsem dostal dopis od hochy patnáctiletého. Oznámuje mi, že několik kamarádů utvořilo kroužek a poslali mi seznam svých závazků: Plnění přikázání Boží a církevní - aspoň jedenkrát za měsíc ke svatým svátostem - každý člen zná životopis sv. Jana Bosca a udržuje styk s některým salesiánem - každý rok duchovní cvičení - jednou za čtrnáct dní společnou mši svatou - jednou za týden schůzku.

Jiný dopis. Učitelka prosí o nějaké rady, jak by zařídila na periferii bez domu Božího aspoň dětskou besídku, a bylo by jich takových víc. Ano, i místnost mají.

Jiná dívka konstatuje, že už má po celé Moravě síť známostí s dívkami podobně ideálně smýšlejícími.

KAM (Katolická akce mládeže) si vzala za úkol podle svých možností tyto mladé lidi usměrnit a nějakým způsobem spojit.

Jak na to?

Přiznávám si, že úkol je veliký, ale s pomocí Boží vše se podaří.

Na podzim minulého roku byla KAM napovězena, ale nebyla uskutečněna. Chce ale začít s tímto novým školním rokem.

Jak?

Zatím nechceme dělat velké věci a proto jsme si umínili především položit *dobry základ*. Tím základním kamenem je Kristus a toho nám do duší vkládá náboženství. Fides ex auditu, auditus autem per verbum Dei.

Pro tuto zimu *potřebujeme nalézt takových 20—30 horlivých kněží*, kteří dokáží kolem sebe soustředit aspoň hrstku mladých lidí, jinochů a dívek, ovšem bez koedukace. Těmto dáme do rukou text náboženství. Bude to asi Abeceda katolíka od Cojazziho, spisovatele životopisu Pier Giorgia Frasattiho.

Kněz ten čas obětuje a jednou týdně si s nimi sedne na faře ke stolu a bude s nimi číst a debatovat. Každá stránka dává možnost k tolika digressím, jimiž se budí zájem a tvoří názor. Hlavně o Církvi a o její konstituci, o její velikosti a bojích, to všechno působí na mládež silným, nečekaným dojmem a působí v duších přerod.

Sám jsem to zkusil. Roku 1939 začal jsem v Ostravě. Našel jsem si devět schopných, asi 15—17letých hochů, a s nimi jsem se každý týden scházel v malé světničce, a tam jsme spolu studovali evangelia a Skutky apoštolské. Hoši mi snesli z celé Ostravy kupu všelijakých sektářských spisů, a spolu jsme v nich hledali bludy. Zasl jsem, že za celý rok nepovolili v zájmu a snad jenom dvakrát, třikrát některý nepřišel. Druhý rok jsem s nimi probíral látku o Církvi a třetí rok ostatní dogmatiku. Ovoce bylo dobré a stálo za tu námahu. Jeden zemřel v pověsti svatosti, a ještě před několika měsíci jsem byl překvapen akademií, kterou jeho kamarádi připravili a na níž o něm mluvili s takovou pietou a skoro posvátnou úctou, že jsem se tomu v duchu opravdu divil. Tři jiní si zvolili duchovní povolání a ještě tři jiní studují na vysokých školách a stojí v popředí katolické mládeže. Jenom dva zůstali dobrými katolíky, bez nějakých vyšších aspirací.

Podobné výsledky má každý kněz, který uznal, že formace mladých lidí se dá a musí provádět jen na základě náboženské výuky, prováděné formou příjemnou a v teplém, skoro rodinném

kroužku, bez velikých ceremonií. Kroužek p. dr. Vrzalíka mi doručil už několik výborných kněžských povolání a také hodně dívek zvolilo cestu řeholní dokonalosti. Jistě jsou tyto zjevy dobrým doporučením a každý kněz by si měl uvědomit, že jeho první povinností v pastorači je následovat Krista Pána také v jeho horlivosti o výchovu apoštolů, pomocníků a nositelů křesťanství tam, kam sám nemůže. Vytrhněte z evangelia stránky, které přímo nebo nepřímo se týkají formace apoštolů a zbudě vám velice málo toho ostatního.

Prosíme důstojné pány, aby tuto tak jednoduše koncipovanou KAM přijali za svou věc a *tuto zimu* se věnovali *vytvoření malých hloučků* kroužků KA. Nejde zatím o číslo, protože nemá smyslu příliš se rozjíždět, dokud nemáme dostatečný počet zformovaných vedoucích. Založte buňky, organismus vyrostě z nich přirozeným vývojem!

Někde snad bude terén tvrdý a kněz bude mít nesnáz s hledáním vhodných lidí. Trpělivost! Dva, tři najdete hned a do pěti to dotáhnete časem. Nemůžete-li začít hned s kroužkem jinochů, začněte s kroužkem dívek.

Jinde bude půda připravenější. Budete mít možnost vytvořit kroužek početnější. Deo gratias, lepší výběr jenom neustoupit a pracovat.

Vyučování náboženství není všechno, třebaže tvoří podstatnou část schůzek. *Důležitější je volným rozhovorem spojití náboženství se životem.* Tu je kněz především pedagog.

Nelpěte na textu, protože text má sloužiti jen jako odrazový můstek k tolika problémům života. Mluvte o životě, jak běží kolem, jak se v něm mladí lidé topí, a nechejte mluvit je. Oni znají život po mnohých stránkách lépe než my, a je dobré nechat se poučit. Učitel musí být pokorný, chce-li mít autoritu.

Mluvte o problémech farnosti, ať mládež sama řekne své mínění o různých těchto věcech. Projev důvěry otevře srdce, mladík poví jistě mnohé, co sám nedělá, ale pak, kompromitovav se v dobrém, bude to muset i udělat. V tolika věcech se mu otevrou oči a začne se ozývat touha po charakterně důsledném životě křesťana.

A dejte mládeži apoštolské úkoly. Jistě by nebylo dobré čekat s praxí, až budou mít maturitu z teorie. Taková pedagogie by kulhala na obě nohy. *Jesus coepit facere et docere* proto je třeba současně jedno i druhé: Studovat i prožívat. To už bude skutečná KA.

Dotknu se důležitého bodu. Jaký *poměr* zaujme KAM k ostatním organizacím, již vytvořeným.

I toto řešení bude docela jednoduché, protože KAM zatím nechce být konkurentem spolků, jednot, svazů atd. KAM je zatím jen volně improvizovaný kroužek mládeže, která chce jít za nej-

vyššími ideály a chce své síly z části věnovat na pomoc přetíženému kněžstvu a ke spáse lidu. Do kroužku půjde Orel, lidovec, Junák, zrovna jako ten, kdo není nijak organisován. V kroužku jsou všichni jen katolíci a ostatní legitimace si nechají v kapse. V kroužku budou čerpat apoštolské smýšlení a s pomocí Boží je přelévát též do těch jiných organisací. Nebudou proti nim, budou je podporovat, jako každou jinou katolickou věc. KAM nebude pořádat podniky, tuto starost přenechá samozřejmě těm druhým, spolkovým organisacím, nebo, půjde-li o podniky náboženské, pak je bude pořádat vlastně farní úřad.

Tu považujeme za nutné upozorniti na jednu věc. Zkušenost ukazuje, že není dobré vybírat si členy KAM jen ze samých spolků. Mám dojem, že mnoho mládeže stojí mimo spolky, a dokonce jsou to duše schopné velikých výkonů. Do spolků nejdou proto, že tam nenacházejí vždycky dosti pochopení. Těch se ujmeme především. Pracovníci spolkoví jsou už přetížení prací a KAM se věnují jen na skok. Jiným, toho plynoucím dobrem bude, že se vyhne podezírání, že KAM je vlastně zase jen tím či oním spolkem. To by nastalo jistě, kdekoliv by členové KAM byli zároveň jednoho spolku.

Nezapomeňme, že jako katolíci, musíme být také v duchovní správě všeobecní, t. j. obracet se i na pohany. Dnes i Sokoli a sportovci a jiní musí být předmětem našeho úsilí. KAM analogicky musí se také držet především katolicity a bránit se i co do složení všemu, co by ji mohlo představit jako složku strany nebo jako jinou barvu téhož spolku, ať už se jmenuje jakkoliv.

Konečně poslední otázka. Když pro tento rok se omezujeme ve svých plánech na pouhé vytvoření buněk a duchovní formaci členů, máme aspoň pro budoucnost úmysl vybudovati KAM jako organisaci se širokou základnou?

To vyplývá ze samé podstaty KA, která je apoštolátem laiků, ale organisovaným. Proto budeme organisovat, jak to jen půjde. Začneme hned spojovat jednotlivé kroužky mezi sebou, aby si sdílely zkušenosti a povzbuzovaly k práci.

Ve druhé etapě přikročíme k zdokonalení organizační sítě podle struktury arcidiecése.

Vývoj ukáže, do jaké míry bude možno dospět k organizační jednotě s ostatními organisacemi katolické mládeže.

Nyní se chopme práce a splňme tu první část programu. Co nejvíce buněk KA! Božský Spasitel o této práci prohlásil, že je „unum necessarium“, a tomu, kdo by se vymlouval na jiné povinnosti, důležitější a neodkladnější, řekl „Martó, Martó, příliš pečlivá jsi!“

Věříme, že požehnání Boží bude dílo doprovázet, a na ten úmysl věnujte, prosím, občas své kněžské memento.

DP v č. 3., roč. I., na str. 29, v článku „Několik poznámek pro kazatele” píše: Nikdy nekažme pro jednoho, tím méně proti jednomu anebo proti neřesti, které jeden nebo dva jsou notoricky oddáni. Jeden farář kázal své malé obci o opilství. Po kázání přišel k němu sedlák, zatáhl ho za kabát a řekl: „Důstojnosti, dnešní kázání jste si mohl ušetřit, netýkalo se to nikoho jiného než mne a vás.” —

Myslím, že je radno probírat všechny pravdy a ctnosti, a když přijde řada třeba na střídmost, pak lze a má se kázat také o opilství, i když se nikdo v osadě neopije, jak správně naznačeno v nedávném katechetickém kázání o opilství v příloze DP, kde se praví: „Avšak prosím vás, neposlouchejte zlého ducha, který vám právě v tomto okamžiku našeptává: „To se tebe netýká, tys ještě nebyl opilý.”

Kázání je i varováním. Lépe preventivně předcházeti zlu, než ho pak těžko hojit, jak zdůrazňuje Don Bosco. I kdyby sám pan farář nebo jiný kazatel se cítil v něčem také chybujeícím, není proto oprávněn pomíjeti taková témata, a v tom posluchači právě uvidí, zejména když se jim to náležitě vysvětlí, že kněz hlásá ne slovo své, nýbrž slovo Boží, jinak by o takových chybách, do nichž sám upadl, raději mlčel. Kněz nesmí kázati sám sebe. I na něho těžce dopadají výstrahy a hrozby Boží, které jiným musí připomínati a které nesmí zamlčovati, ač by o nich raději nemluvil. Kněz musí bez milosti bičovati i sebe, káže-li pravdu, která jemu platí právě tak jako jiným věřícím. A i ten rozpor, jaký vidíme někdy mezi soukromým životem a kázáním kněze nehodného, je nám důkazem, že s kazatelnou se hlásá slovo Boží, nikoli lidské. Slovo Boží dochází tak smutného, ale úplného potvrzení. Slovo Boží nesmí býti zkracováno člověkem, jímž je také kněz, který musí zákon Boží hlásat v neztenčeném rozsahu, nesmí si ho upravovati dle svého soukromého života, aby zakryl svoje chyby, z nichž se musí snažit povstat.

Ovšem, kázání nemá býti zahroceno proti nikomu, zejména ne proti jednotlivci. Ten pan farář patrně nechtěl kázati ani proti sobě ani proti žiznivému společníku, patrně chtěl splniti svou povinnost, i když se mu mohlo říci: Medice, cura teipsum! I když nedošel uznání DP, snad dojde uznání a odměny nebeského Dobrého Pastýře, zvláště když bude usilovat o nápravu své chyby.

V našem soužití s lidmi jistě neujdou pozornosti naše chybičky, ale vědomí, že musíme býti světlem, nás nutká, aby to nebyly dobrovolné hříchy, byť všední, leč nejvýš jen bezděčné slabosti, vlastní lidské křehké přirozenosti, do nichž dle Písma i spravedlivý klesá, které vidíme i v životech světců. Ovšem, kněz se vynasnaží pomocí zpytování svědomí a duch. prostředků vůbec varovati se i společenských nedostatků.

Poznal jsem, že poučováním lidí v tomto smyslu kněz nejen neztratí na cti, ale spíše získá. Zdůrazňováním, že co hlásám osadníkům, musím především plnit já sám a pod těžší ještě zodpovědností, dále, že obtíže, které i kněz nachází v duchovním životě a plnění svých povinností, jsou větší než u laiků, podaří se mnoho lidí, zvláště mužů a jinochů, přivést k pevnější víře a zachování příkázání a k upřímnému vyznání.

Církev netají, ale pro výstrahu hlásá poklesky nejen Jidášovy, ale i Petrovy, ač Petra uctívá jako knížete apoštolů a základ Církve Páně. Spasitel snad dopustil chyby apoštolů, aby ukázal, že pastýři jsou lidé, ale hlásané učení jest Boží.

Věřící musí býti vychováni tak, aby si dovedli vysvětliti rozpor mezi životem a kázáním kněze. Není to nic těžkého. Škola není špatným a zavržení hodným zřízením, i když někteří učitelé nejsou na výši svého poslání. Nikdo proto nesmí také školy ignorovat, ale musíme tam děti posílat. Rodiče máme poslouchati, ctíti a milovati, ač mají chyby. Milujeme vřele svou republiku, v níž nám Stvořitel postavil naši kolébku, a lid svůj, jehož jazyk z vůle Stvořitelovy je jazykem naším, za který jsme hotovi přinést i oběť krve, ač ta drahá republika má tolik nedostatků, a její orgány nás často sužují a macešsky se k některým zvláště chovají. Náboženství nemůže ztratit na závaznosti, i když některý jeho představitel je třeba hodně chybuje. Uvědomělému katolíku nebude chyba kněze záminkou, aby zakryl svůj vlastní vlašný život náboženský, aby umlčoval svědomí a nalhával si, že nežije dle zákona Božího, protože ten či onen kněz zákon Páně porušuje, nebo aby dokonce bouřil s odpůrci Církve proti špatným kněžím a přece si je bral za vzor a krácel s nimi touže cestou do záhuby. Věřícím se může otevřeně připomínat, ovšem vždy opatrně a jemně, že před Bohem poukazování na chyby kněze nic nepomůže, neboť jeho Boží příkázání jsou pravidlem, dle něhož se máme řídit, nikoli špatný či dobrý život toho neb onoho člověka. Bohu odpovídáme za své duše. Sebe sama může člověk obelhávat, Boha neobelže nikdy!

Při takových výkladech uveďme také, že chorobná snaha odkrývati a rozšiřovati často smyšlené nebo zvětšené pohoršlivé historky o kněžích, vyvěrá konec konců z touhy vyprostiti se z povinností mravních a náboženských, a působí více zla než samé hříchy kněží.

Tedy nebát se kázat i co se nás týká!

Dvouletka a my

(Naše kněžská dvouletka.)

Předně pryč se vši pohodlnou, shnilou malátností v pastoraaci! Pryč s pesemistickým nařikáním nad lidskou zkažeností! Tím nic nenapravíme. Což nezačínali apoštolé v mravně zkaženém po-

hanském Římě za ještě horší situace? Byli však plní nadšení a síly Ducha sv. a hledali jen spásu duší, Krví Kristovou vykoupených. A hle! Zrno hořčičné se rozrostlo v mohutný strom, jejich slovo stalo se kvasem, který pronikl lidstvo, stalo se jiskrou, která zapálila srdce a jejich krev semenem nových křesťanů. A dnes? Řekněme si upřímně: bylo by hanbou pro naše kněžstvo, které až na nepatrné výjimky - dokázalo tolik nezlomného hrdinství v boji za svobodu našeho národa, kdyby nenapjalo všechny síly, když jde o udržení těžce dobyté svobody duchovní obrodou našeho lidu. Váhat nebo dokonce couvat v tomto boji bylo by zbabělostí, ano přímo zradou na našem povolání! Vždyť máme k dispozici nevyčerpatelný kapitál zásluh Kristových i jeho Církve. A On sám stojí za námi, jak prohlásil: „Nebojte se, já jsem přemohl svět. Aj, já jsem s vámi po všechny dny, až do skonání světa.”

Kde začneme naši duchovní dvouletku? Napřed sami u sebe, aby nám nikdo nemohl vytknout: *Medice, cura te ipsum.* Tak začíná správná reforma. Jsme dle slov Kristových světlem, postaveným na svícen. Nesmíme být světlem čadícím, nýbrž: „Tak světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré vůle a velebí Otce vašeho v nebesích.” Jsme solí země, která chrání před zkázou. Nesmíme být sami solí zkaženou. Vyčistíme starý kvas upřímnou sv. zpovědí. Odstraňujeme ze srdce vše, co nám lidi odpuzuje a kazí naši práci. A poněvadž od ledu se nic nezapálí, zahříváme svou duši vroucí modlitbou, denním, aspoň krátkým, rozjímáním, četbou ne románů nýbrž o životě a zápasech světců a mučedníků. Zapalme své srdce láskou k Eucharistii, která je centrem kněžského štěstí. Tremendum mysterium mše sv. *digne, attente, devote!* Návštěvy Sanctissimi. Denně si zajišťujeme protekci Matky Boží sv. růžencem. Jejima rukama procházejí proudy milostí Božích, bez nichž jsme *aes sonans et cymbalum tinniens.* Obětujeme svou vyčerpanost a oběti za spásu duší. S kříže vzešla spása světa!

Obnovme tedy duchovně sami sebe. *Renovamini spiritu.* Jinak by všechny naše námahy byly marné. Slovo zní, příklad hřmí! A potom - ovšem nezanedbávající svou duši začneme s obnovou farnosti a vůbec duší nám svěřených. *Jak postupovat?* Přesný plán promyslet, provést, prosadit, a to *suaviter in modo, fortiter in re.* Předně s *velikou, svatou láskou k nesmrtelným duším.* Čtème často 13. kap. ke Kor., má-li naše láska vlastnosti, vypočtené sv. Pavlem. Dále s *velikou odvahou a vytrvalostí* i při nezdarech. Co se bojíte malověrní? S námi je Kristus. *Vae mihi, si non evangelizavero...*

Promysleme si přesný plán obnovy farnosti. Všimněme si dobře *nedostatků* a jejich příčin i *prostředků k záchraně.* Jak vhodné to thema pro kněžské měsíční rekolekce. Každý kraj má své potřeby a možnosti. Vhodné náměty s radostí uveřejní k podpoře spoluobratří náš DP. Zamysli se: Jaká je duchovní úroveň mé farnosti? Horlivost, vlažnost, trosky? Proč? Vinou předchůdců či

těž vlastní? Obětoval jsem se pro své ovečky do krajnosti? Či snad pohodlný, odměřený, úřední, strohý? Byla fara otcovským domem pro všechny, kde nacházeli pomoc neb aspoň útěchu i nekatolíci? Či snad: Pozor, zlý pes? Jaká byla moje pastorece malíckých, vycházejících ze školy, mládeže, dospělých? Katechese, kázání s trpělivou láskou, svědomitou přípravou, s modlitbou? Kněžské funkce ochotně, zbožně? Taxy milosrdně? Podle možností či stroze? Návštěvy nemocných? Rád, obětavě? Jaký mám kostel? Čistý, útulný, vždy přístupný? Jaký život ve spolicích? Kdy jsem měl poslední sv. misii? Proč snad již dávno nebyla?

Jak obnovím svou farnost? Svěřím celé dílo rukama Matky Boží Božskému Srdci. U svatostánku začnu a tam budu stále čerpat posilu. Navštívím své nemocné a poprosím je i jiné duše horlivé o modlitbu a sv. přijímání na ten úmysl. Začnu s dětmi křížové tažení modliteb a obětí. Důkladně upravím a uspořádám sv. misii neb duchovní obnovu a budu hledět pák horlivě vši silou udržet a vlažné trpělivou láskou získat. Nejhorlivější a nejchopnější pošlu na příslušné kursy a sv. exercicie, aby byli dobrými buňkami Katolické akce v mé farnosti, jejíž úkoly jim svěřím podle schopností. Zařídím si pomalu sám nebo s pomocí ochotného pensisty kartotéku farnosti, abych měl v přesné evidenci duše mi svěřené. Duše odcizené chci získat charitou. Vždyť láska dobývá srdcí! Budu si všímat kněžských povolání a je podporovat. Pastorační návštěvy rodin ve farnosti.

Podal jsem aspoň několik myšlenek pro naši duchovní dvouletku. Láska je vynalézavá a opravdová kněžská horlivost je jistě nenazve neproveditelnou utopií. Kéž Duch svatý Duch světla a síly sestoupí na nás a zapálí v nás oheň lásky Boží, abychom byli nadšenými a obětavými pracovníky na vinici Páně! Kéž obrodíme a zachráníme Kristovou naukou náš drahý národ!

Z D O M O V A

V BRNĚNSKÉM KNĚŽSKÉM SEMINÁŘI začalo nový školní rok 133 bohoslovců. Z nich je v I. ročníku

19, v II. 40, v III. 26, ve IV. 15 a v V. 33.

Z E S V Ě T A

SOCHA BLAHOSL. GRIGNONA Z MONTFORTU V CHRÁMĚ SV. PETRA. Po prvé byla umístěna socha blahoslaveného na místo vyhrazené zakladatelům řádu před slavnostní kanonisací. Jedná se o blahoslaveného Grignona z Montfortu, který byl za blahoslaveného prohlášen 17. ledna 1888 a jehož proces svatořečení započal 1928. Důvod, proč nebylo vyčkáno obřadu svatořečení jest, že kanonizační proces jest již ukončen uveřej-

něním dekretu „de tuto“ s datem 21. května 1945. Tím jest dosaženo nepřímého uznání církve jeho svatosti.

L. C. 10. X.

RŮŽENCOVÁ POUŤ V LUR-DECH konala se dne 8. 10. za účasti 50.000 poutníků. Mezi hodnostáři byl i biskup z Rigy, který dlí v americkém pásmu. Příští den byla sloužena mše svatá pro 1.050 nemocných.

La Croix 11. 10.

FRANCIE: Papež Pius XII. jmenoval rektorem Katolického institutu v Paříži Msgra Emila Blancheta, biskupa ze St. Dié. Toto jmenování přišlo jen několik dní po tom, co byl Msgr Blanchet vyznamenán „medailí francouzské vděčnosti“, jež dříve již byla udělena kard. z Toulouse a biskupům z Clermont-Ferrand a z Montauban, za jejich vlastenecké chování v době okupace.

RAKOUSKO: Za pět let války bylo pro vídeňskou diecési vysvěceno pouze 20 kněží. Ani náboženské řády nejsou na tom lépe. Největší počet ordinandů za války vykazují Jesuité; Němci totiž vydali roku 1940 tajný rozkaz, že jesuitští novicové, povolání k vojsku, nejsou hodni té cti a bylo jim dovoleno pokračovati ve studiích.

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

MRAVNOSTNÍ POLICIE. Kdesi jsem četl: Mravní úroveň národa se pozná podle jeho (s odpuštěním) záchoda. Osvědčilo se mi. Taková prostoduchá dušička každých čtrnáct dní zavápnuje veřejný záchod, který zaneřádí výplody znesvěcené obrazotvornosti, jmenovitě turisté lepších tříd.

Sch.

SRDCE JEŽÍŠOVO, ŽADOSTI PAHRBKŮ VĚČNÝCH. Tato invocace se zdá leckomu dosti nesrozumitelná. Na žádost jednoho čtenáře podáváme zde její krátký výklad. Jest vzata z latinského překladu Genese (49, 26): Umírající Jakub žehná Josefovi. Hebrejský text je různě upravován a vykládán. Hejčl na př. překládá: „Toto požehnání tvého otce bude větší než požehnání otců jeho, dokud nevzejdou vzácné plody pravěkých pahorků.“ V poznámce vykládá: Pravěké pahorky jsou pahorky Palestiny. Požehnání, které tyto pahorky přináseti budou potomstvu Josefovi (role, pastviska, stromy atd.), jsou obrazy šťastných dob mesiášských. (Bible česká I. 1, str. 144.) Vulgáta překládá: Donec Veniret desiderium collium aeternorum. Na základě tohoto překladu viděli zde již starí exegeté předpovědění Mesiáše. (Ambrož, Rupert, Kajetán, Lipoman, Ti-

rinus, Kornel a Lapide a j.) Dogmaticky je to myšlenka velmi hluboká: Příchod Kristův byl odvěkou touhou všeho stvoření (zastoupeného pravěkými pahrbky), jak naznačuje také sv. Pavel (Řím. 8, 20. a násl.). Písmo svaté samo praví, že Kristus Pán byl očekáváním národů (Gen. 49, 10.). V tomto duchu invocaci pěkně vykládá Arnošt Oliva ve spise: Nejsvětější Srdce Ježíšovo (výklad litaní k bož. Srdci Páně, 1932, str. 91 a násl.). Invokace tedy znamená: Srdce Ježíšovo, touhu všeho stvoření, smiluj se nad námi!

J. A.

BURSA K ZAOPATŘOVÁNÍ. V předposledním čísle DP píše kdosi o potřebách k zaopatřování ve velikém městě. Pisatel již léta užívá malé bursy na N. Sv. Korporál jen tak veliký, aby do něho vešla malá paténka o průměru 8 až 10 cm, na tuto velikost pak zhotovená malá bursa o straně něco přes 10 cm se šňůrou jen tak dlouhou, aby bursa visela přímo na prsou nesoucího kněze. Pohodlně vejde v zimě pod kabát. Kdysi také pomyslel na kovovou schránku, ale přišel na to, že by v ní SS bylo vystaveno nebezpečí ztráty pro snadnost otevření. Bursu i korporál mi zhotovily sestry v místním klášteře. T. B. V.

PASTORACE MLÁDEŽE

EXERCICIE PRO MLÁDEŽ OPOUŠTĚJÍCÍ ŠKOLU začaly v arcidiecési olomoucké před deseti lety. Vykonal se dílo jistě bohumilé, když uvážíme, že více tisíc našich hochů a dívek na nejdůležitějším rozhraní života dostalo správnou orientaci a po-

silu. Nejvíce účastníků těchto exercicií bylo v letech, kdy byly zavedeny exerciční střádanky. Voláme proto do ústředí exercičního hnutí, aby opětně tyto střádanky zavedlo. Pravidelní účastníci byli z oněch farností, kde katecheta své žactvo o tom zavčas in-

formoval tím způsobem, že častěji během celého školního roku příležitostně se o tom zmiňoval, takže žactvo se na to již dlouho těšilo a připravovalo. Další bilance našeho prvního desetiletí: nemáme dostatek duchovních vedoucích těchto exercicií. Lidových misionářů a exercitátorů pro dospělé máme dost, avšak je naprostý nedostatek těch, kteří by rozuměli těm, kteří odcházejí ze školy do života. Tento bod je nejbolavější. — Posluchačka filosofie M. O. píše: „Vřele vítáme vaši snahu rozšířit exercicie mládeže vycházející školu co nejvíce. Dávno jsme již po tom toužili. Vždyť v této akci je nejlepší práce pro záchranu budoucnosti národa. Nový národ musí být mravně zdatný, silný, má-li uhájiti svou existenci na světovém foru. To dobře víme a proto provázíme váš podnik svými modlitbami za jeho zdárný výsledek. K modlitbám pak připojujeme ještě z vlastních zkušeností výchovných a ze zkušeností nabytých dlouholetou praxí exerciční: jedině skvělý exercitátor, odborník pro mládež, kněz plný lásky a pochopení k mládeži, ten jedině bude mít úspěch a hojnost požehnání. Vím, že vzala-li Katolická akce kdy exercitátora jen z nouze, vypadlo vše takřka bez užitku, ba mnohdy odpudil tento kurs od dalších exercicií. Proto zajistit vždy předem vzorného exercitátora, který mládeži opravdu rozumí, a plnost Božího požehnání bude provázet váš podnik“ Proto: 1. Budujme další střediska exerciční pro mládež opouštějící školu. 2. Během

celého školního roku psychologicky připravujeme mládež k účasti na exerciciích. 3. Zavedme opět exerciční střídanky. 4. Přihlašujte se za duchovní vedoucí těchto exercicií již nyní do exercičního ústředí. 5. Modleme se nejen soukromě, ale také ve škole a v kostele za zdar tohoto exercičního plánování. Chopme se práce ihned, provedme exerciční dvouletku. Všechny ovšem nezískáme k účasti na uzavřených exerciciích, poněvadž je to spojeno pro účastníky také s obětí finanční; připravujeme proto již nyní alespoň jednodenní duchovní přípravu do života ve farnosti pro mládež opouštějící školu. Podrobný plán i s promluvami podává Tomášek v knížce „Duchovní příprava do života“ (nákl. Exercičního domu ve Frýdku, cena 7 Kčs). Tšk.

NÁBOŽENSTVÍ NA ŠKOLÁCH ODBORNÝCH. U nás na Moravě a v Čechách není ani nepovinným učebním předmětem, kdežto na Slovensku se náboženství vyučuje pravidelně i na všech školách odborných. Avšak i u nás, kde je pohotová duchovní správa a také žactvo těchto škol přístupné, tam se zařídilo náboženské vzdělání alespoň ve formě pravidelných týdenních přednášek sebevýchovných. Nejvíce se osvědčil ten způsob, když žáci nebo žákyně byli pro tuto myšlenku získáni a potom formálně o to požádali ředitelství školy. Kde se ve škole respektuje zájem výchovný a myšlenka demokracie, tam se také ochotně vyhovuje. Tšk.

HOVORNA

RODOKMEN. Doporučujeme časopis pro rodopis, heraldiku a pomocné vědy historické. Právě vyšlo první č. Administrace: Rodopisný svaz, Praha I., číslo p. 961. - Vychází 4krát ročně. Předplatné 80 Kčs. Časopis se věnuje z části církevním dějinám, přispívají kněží, redig. kněz.

VYŠLA BROŽURKA: *Děti ať rostou a sílí*, Životem č. 366, kus 3 Kčs. Patří do rukou rodičů a vychovatelů dětí, aby přivedli děti k svatoštěánku.

NĚCO PRO SNOUBENCE A NOVOMANŽELE. Upozorňujeme spolubratry na cennou brožurku o 64 str. (kus Kčs 5.-), kterou napsal Adolf Pelikán: Před svatbou. Hodí se dáti snoubencům při sepisování protokolu, aby se připravili na „katechismus“. K tomu se též hodí brožurka: Jádru katolického náboženství, kus 3 Kčs, str. 32. Expeduje Exerciční dům ve Frýdku.

Seznam tiskovin,

které má Exerciční dům ve Frýdku na skladě:

BROŽURKY ŽIVOTEM, kus Kčs 3.

- 7. Očistec.
- 9. Nač se ještě modliti?
- č. 14. V bouřích mládí.
- č. 18. Manželé mezi sebou.
- č. 24. Více kněží.
- č. 30. Nač se zpovídati?
- č. 32. Jak se zpovídati?
- č. 33. Peklo.
- č. 40. Duch svatý.
- č. 62. Občanské sňatky.
- č. 73. Proč?
- č. 75. Svatý Josef.
- č. 85. Klenot křesťanských dívek.
- č. 87. Všecka krásná jsi, o Maria!
- č. 99. Hřích.
- č. 111. Sv. biřmování.
- č. 190. Jádro katol. náboženství.
- č. 239. Generální zpověď.
- č. 249. Maličkosti.
- č. 265. Nad propastí.
- č. 345. Matka bolestná.
- č. 365. Ty jsi Petr
- č. 366. Děti ať rostou a sílí!
- č. 367. Co se vytýká katol. Církvi.
- č. 368. Cesta do Damašku. (Alfred Fuchs.)
- Obřady biskupského svěcení.

KNIHY:

- Následování Ježíška, barev. obrázky, váz., kus 75 Kčs.
- Životopis sv. Alfonse, neváz., 30 Kčs.
- Návštěvy Nejsv. Svátosti od svatého Alfonsa, vázané, 49 Kčs.
- Schikora, Kázání IV díl, neúplné a nevázané, 15 Kčs.
- Anton Pelikán, Před svatbou. 5 Kčs.
- Suchomel-Korvas, Duchovní zátíší. Kčs 60.-.

LETÁKY:

- Různé letáčky z minulého i letošního roku (dříve Posel Pr.), kus 15 hal.
- Do kroužku eucharistického, pro děti, kus 15 hal.
- Z lásky k Tobě, Pane Ježíši, (záznamy pro děti na celý rok) kus 15 hal.
- Đábel u zpovědnice (dobrý leták k rozdávání mezi misíemi), kus 15 hal.
- Nový život, 16 str. s titulním obráz. k přípravě na misií kus 2 Kčs.
- Nový život, 4 str., leták k rozdávání mezi misíemi, 20 hal.

- 1—5. Dopis rodičům, jichž děti mají jít poprvé k sv. přijímání, 30 hal.
- 1—6. Totéž (jiným způsobem), týden před prvním sv. přijímáním, 30 hal.
- 1—31. Roráty. Kčs 1.50.
- 1—39. Jinochu, tvoje odpovědnost, kus 20 hal. (O ctnosti čistoty.)
- 1—40. Dívko, čím chceš býti, kus 20 hal. (O ctnosti čistoty.)
- 1—42. Pozdě (těm, kteří chodí pozdě na mši sv.), kus 20 hal.
- 1—43. Nikdo vás nesváděj kus 20 hal. (o ctnosti čistoty.)
- 1—50. Ó jinochu, chceš bohatýrem být, kus 30 hal.
- 1—51. Ó ženo, jsi tak veliká, kus 30 hal.
- 1—53. Dopis přistěhovalcům, kus 30 hal.
- 1—54. Dopis učitele náboženství rodičům, kus 30 hal.
- 1—55. Pro exerciční hnutí, kus 50 hal.

PLAKÁTY pro svaté misie:

- Plakát 1. Kristus za všechny zemřel kus Kčs 8.

- Plakát 2. Bolestivé otázky, kus Kčs 8.

MODLITBIČKY:

- m— 9. S projevem soustrastí, Kčs 1.
- m— 22. Sborová mše sv. se společným sv. přijímáním, kus Kčs 1.50.
- m— 29. Jdu k Bohu, modlitební knížka pro děti, kus Kčs 3.
- m— 40. Koledníček (v tisku).
- m— 41. Měsíc prosinec zasvěťme úctě Nep. P. P. Marie, kus 50 hal.
- m— 47. Pobožnost k Panně Marii, Matce Ustav. Pomoci, kus Kčs 1.50.
- m— 51. Dušičková pobožnost (v tisku).
- m— 61. První svatá zpověď, zpytování svědomí, 4 strany, dvojbarevné, kus 40 hal.
- m— 62. Modlitby ke mši sv., 4 strany, dvojbarevné, kus 40 hal.
- m— 63. Kvatembrová pobožnost, 16 stran, kus Kčs 1.50.
- m— 64. Vzhůru srdce, modl. knížka pro dospělé (snoubencům), Kčs 3.
- m— 65. Pobožnost za zdar sv. misií, 16 stran.
- m— 66. Modlitby před cestou, obrázek sv. Rafaela, kus 40 hal.

*Inserty
v našem časopise
stojí:*

Celá stránka Kčs 1.500.-

Půl stránky Kčs 800.-

Čtvrt stránky (32 řádek,
petit) Kčs 416.-

16 řádků, petit, Kčs 208.-

4 řádky, petit, Kčs 52.-

Ružence

dřevěné,
skleněné,
vkusné a silné
ve velkém výběru
obratem dodává

**Misijní
knihkupectví**

Nitra — Slovensko

*Kupujte
u firem,
které
inserují
v našem
časopise.
Sami
máte
z toho
užitek.*

že není prádlo z Trinu..

Nejsou prostě suroviny. Jak-
mile budou, rozjedeme se
v našich dílnách třeba ve
dne v noci, jen abychom
vám co nejdříve po-
sloužili!

 Odon REZNÍČEK
STOLÍN U ČERVENÉHO KOSTELCE

II. ROČNÍK - Čís. 45

CENA Kčs 2.50

OBSAH:

V. Šebek, Nový pražský arcibiskup
 J. Exc. nejdůst. pan arcibiskup pražský
 ThDr. J. Beran svým bohoslovcům
 Dominik Pecka, Dnešní kněz v dnešní
 škole
 Dr. A. Šuránek, Sestry Panny Marie
 V. Šebek, Nelámat si hlavu!

Dr. Frant. Tomášek, Hodinový rozvrh
 učiva
 Pastorec mládeže
 Z domova.
 Ze světa.
 Pracovna.
 Hovorna 2. str. obálky a posl. str. textu

HOVORNA

PRŮVOD K SVATOVÁCLAVSKÉMU ZPĚVNÍKU. Kolej redemptoristů v Praze oznamuje veledůst. duchovenstvu, že šťastnou náhodou bylo nalezeno v knihtiskárně V. Kotrba v Praze ještě 200 nevázaných exemplářů varhanního průvodu k Svatováclavskému zpěvníku. Cena 100 Kčs včetně porta. Zájemci nechť se obrátí přímo na kolej redemptoristů v Praze III.-192, Thunovská 27.

KVATEMBROVÁ POBOŽNOST. Teprve v naší době poznáváme, co to znamená: nedostatek kněží. Je třeba i lidem vštípit pravdu: Každý národ má tolik kněží a takové kněze, jaké si vyprosí od Boha. Konejme s lidem kvatembrovou pobožnost za kněze a kněžský dorost. Příručky vydal Exerciční dům ve Frýdku, stran 16, cena Kčs 1.50.

NOVÝ ZÁKON. Zájem o Nový Zákon je potěšitelný. Objednávek je tolik, že mohou býti jen postupně vyřízeny. Napřed budou vyřízeny subskripce těch, kteří předplatili. Upozorňujeme, že zatím nepřijímáme dalších objednávek na Nový Zákon. Nakladatelství Vyšehrad, se kterým

jsme dojednali společné vydání Nového Zákona, bude mít v nejbližších dnech dohotoveno několik tisíc exemplářů. Až tato část nákladu Vyšehradu bude vyprodána, bude zas z našeho nákladu větší část dohotovena. Proto prosíme, *objednávejte zatím Nový Zákon v nakladatelství Vyšehrad, Praha II, Karlovo 3—5.* Cena výtisku Kčs 60.

NEJKRÁSNEJŠÍ KOLEDY sestavil P. Em. Mysliveček, VII. vydání, Právě vyšly. Stran 48, cena 5 Kčs, při hromadných objednávkách 4 Kčs. Doprovod varhan k těmto koledám máme ještě ze starých zásob. Cena 15 Kčs. Exerciční dům, Frýdek.

RORÁTY. Už jsou vytištěné. Cena kus Kčs 1.50. Objednejte včas! V části nákladu byla přehozena 10. a 11. stránka. I z těchto sešitků se dá dobře zpívat, když upozorníte věřící. Tyto chybně vytištěné exempláře jsme ochotni zaslati zdarma do pohraničí. Nezapomeňte při objednávce připsati: pro pohraničí zdarma.

V TISKU JSOU vánoční pohlednice, 4 druhy, barevné i jednobarevné.

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověření v Ces. Řešně č 394/45

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

DOBŘÝ PASTÝŘ

týdeník
katolického
kněžstva

Ročník II.

17 listopadu 1946

Číslo 45.

Cena Kčs 2.50

S přílohami: Katech. kázání, O knihách.

J. E. Msgr. Dr. Josef Beran, arcibiskup pražský

Nový pražský arcibiskup

Jaká radost v těch dvou slovech, která splňují touhu všeho kleru a věřícího lidu pražské arcidiecése a jistě i jiných diecézí, vždyť obsazení pražského stolce arcibiskupského má význam celostátní, neb pražský primas v sídle vlády republiky musí často býti prostředníkem a obhájcem zájmů také diecézí ostatních.

Dlouho jsme prosili Ducha svatého za šťastnou volbu nového arcipastýře. Konečně římský velekněz posílá nám v osobě Msgra Dr. Josefa Berana, rektora arcib. kněžského semináře pražského a universitního profesora.

Noviny informují veřejnost o jeho životě, činnosti a utrpení pro národ a vlast za okupace. To vše my kněží víme.

Pro nás je biskup především *apoštolem a otcem*. Msgre Beran jím je už před biskupským svěcením, kterým se mu dostane plné moci kněžské.

Naše Arcidiecésní pastorační ústředí vzniklo právě z jeho apoštolského ducha a srdce, díky vzácnému pochopení a podpoře J. M. ndp. Ordinaria Dr. B. Opatrného, kap. vikáře, který při svém přetížení prací věnoval vždy pozornost a zájem jeho četným a krásným užitečným podnětům pastoračním.

Nedávno řekl J. M. ndp. opat Dr. B. Jarolímek, že prý dle doslechu se kloní stále stolec svatovojtěšský k Msgre Beranovi a dodal, že právě Dr. Beran má všechny předpoklady k tomuto úřadu: je světským knězem a zná tudíž dobře duchovní správu, je rektorem kněžského semináře a universitním profesorem a rozumí kleru, vyzná se dobře v konsistoři jako její člen, má za sebou koncentrák, je dobrým kazatelem a horlivým apoštolem.

Osoba z laických kruhů řekla, že Msgre Beran rozhoduje i nesnadné záležitosti prostince, moudře a s čistým úmyslem, jen se zřetelem na zájmy Boha a duší a tím přemáhá temnou moc zlého ducha.

Tak všichni známe našeho milovaného Monsignora. Zejména jeho skromnost a obětavost až do vyčerpání. Přitom je krajně trpělivý a klidný, ač má tolik věcí v práci a nemá oddechu. Vždy vás mile přivítá a rád vám věnuje svůj čas, každému jsou jeho dveře stále otevřeny a dnes na otázku, zda k němu budeme moci i nadále tak, odpovídá, že ještě více. V něm tedy najdeme dobrého otce, k němuž budeme míti vždy přístup. Umí nejen potěšiti a povzbuditi, ale i pomáhati. Miluje kněze a má k nim důvěru a zasluhuje důvěry. Je tak mile přísný a přímost má tolik rád.

Slyšel jsem však vytýkati mu přece jednu věc: prý Monsignor snad po nás žádá příliš mnoho - tak se totiž zdá při kněžských poradách, kde vykládá, co nás čeká práce, kterou si musíme vzíti k srdci, ovšem konat ji *postupně*. Ostatně nežádá více než co dělá sám. Jeho požadavky jsou příkazem bož. Velekněze.

Přejeme Jeho Excelenci novému nejdůstojnějšímu panu arcib.

biskupovi Msgru Dr. Josefu Beranovi všechnu potřebnou pomoc nebes k splnění jeho programu a poslání: Katolickou akcí budovati u nás království Ježíšovo a Mariino.

Přání se zpravidla provázejí obětí a dary. Co dáme my novému arcipastýři? K jeho nastolení můžeme mu udělat velikou radost odevzdáním Mariánské daně, kterou založil a jejíž první výnos chtěl předložit novému arcipastýři jako projev naší horlivosti o spásu duší a jako obětinu ke cti Královně míru. Stal se sám tím arcipastýřem a proto v jeho ruce složíme štědrou Mariánskou daň k účelům, které sám určil.

Jeho volba, konsekrace a nastolení ať se upamětní naší obětavostí pro království Ježíšovo a Mariino v naší vlasti! Požehnání milovaného arcipastýře a otce jako záruka požehnání nebes nám bude odměnou.

Svému arcipastýři a otci, na něhož jsme právem hrdi, věnujeme zároveň vroucí modlitby, svá srdce a lásku za jeho lásku a otcovské srdce, které nám v Bohu podává.

Ad multos annos!

V Šebek, redaktor APŮ.

Jeho Excelence nejd. pan arcibiskup pražský ThDr Josef Beran svým bohoslovcům

Ve čtvrtek minulý týden nám bylo oznámeno, že se náš p. rektor Msgr Dr. Beran stal pražským arcibiskupem. Shromáždili jsme se večer v seminární oratoři, kde po krásné úvodní alokuci důst. pana spirituála Lebedy učinil k nám nový Ordinář krátký, ale upřímně srdečný projev, v němž pravil:

„Milí bohoslovci, mohu říci, že tento první dárek, který jsem dnes již dostal z rukou pana spirituála, biskupské zucchetto, které nosil biskup Podlaha, bude mi nejen milým odkazem, ale i výzvou, abych se snažil kráčet ve šlépějích tohoto biskupa-světce.

Děkuji i vám, moji drazí bohoslovci! Co mám říci v době, kdy je duše přeplněna tolika dojmy? Buďte si vědomi toho, jestliže seminář bývá nazýván srdcem diecése, že právě tomuto srdci chci býti hodně blízko a budu považovat za jeden z předních svých úkolů sledovat ten tepot toho srdce, který se zejména srovnává s tepotem Božského Srdce Ježíšova. Víím, že se budete snažit, abyste se připodobňovali tomuto Srdci Páně, aby celý seminář byl zdravý a žil láskou k Ježíši a byl tlukoucím srdcem celé naší arcidiecése.

Hleďte, abyste byli dobrými povahou. Buďte upřímní ke mně a svým představeným, k důst. panu spirituálovi a dobrému panu vicerektorovi. Buďte upřímní, charakterní, hleďte své povinnosti plnit vždy radostně, ale poctivě a upřímně tak, jak se sluší na dobrou povahu českého člověka! Jednu věc bych připomenul. Často jsem si říkal, že to požehnání, kterým mne Bůh provázel, hod-

ně souvisí s věrným plněním IV. přikázání Božího. Díval jsem se na ně jako na něco, co je základem. Láska k rodičům a jejich zastupcům je něco, co moderní svět podceňuje a nedoceňuje, a má to nesmírný význam pro celou společnost. Zpytujte se často v tomto přikázání! Bůh pak bude jistě vaší oporou, jako byl tolikrát i oporou mojí.

Když mi p. nuncius oznámil, že přišla depeše z Říma, řekl: V officiu slavíte v oktávě Všech svatých svátek sv. ostatků, chovaných v chrámech arcidieceze. V našem officiu to není, avšak čtení nokturnu jsou stejná. Poznamenal, že to, co Ezechiel pravil o lidu, ke kterému byl poslán, se dá aplikovat i na lid u nás. V responsoriu je však i modlitba ze ten lid. Umínil jsem si, že budu v této lekci často čítat a rozjímat. Jestliže svatý Pavel, malý postavou, v tak hrozných poměrech tolik vykonal, protože veškerou důvěru skládal na Pána Boha, tak i já chci všechno skládat na pomoc Boží a na modlitby těch, kdož mne budou svými modlitbami provázet. Vždyť milosti Boží jsem, co jsem.

Se seminářem se budu těžko loučit, to vám říkám upřímně. Prožil jsem tu sice i těžké chvíle, ale vím, že to přineslo požehnání. Chci nést všechny kříže radostně a ochotně. Musíme ukázat světu, co nám dává víra a že sloužíme tomu, který řekl: *Nebojte se, já jsem přemohl svět!* Na sebe nespolehám, ale jen na Toho, který mi pomáhá. Zůstanu stejný jako dříve, jako jsem byl v koncentračním táboře, zůstanu stejný i jako arcibiskup. Božské Srdce bude mi hojnou oporou; bude oporou i pro ty, jež budu vést a budou se mnou spolupracovat. Bude mou velkou útěchou, bohoslovci moji, když vás kdekoli potkám a budete se mi dívat přímo do očí u vědomí dobře vykonaných povinností. Bůh vám zaplatí všechny vaše modlitby! Poděkujme teď Bohu, a nové požehnání arcibiskupské kéž vás provází, abyste všichni, až budu své ruce biskupské vkládat na hlavy vaše, všechny ty dary a milosti přijímali s takovou radostí, s jakou já vám budu svátost udělovat, abyste byli dobrými a šťastnými katolickými kněžími."

Dnešní kněz v dnešní škole

Domínik Pecka :

(Referát na pastoračním kursu na svatém Hostýně.)

Mnoho se dnes mluví o reformě školy. Méně o reformě učitele. A nejméně o reformě života. A přece je zřejmé, že škola nebude lepší, dokud nebude lepší učitel a dokud nebude lepší život.

Škola se dnes příliš osamostatňuje, stává se světem pro sebe, podnikem a úřadem. A po pravdě není škola původním útvarem. Vznikla později než společnost. Jejím úkolem je sloužiti společnosti, to jest rodině, obci, státu, Církvi.

Rodiče posílají své děti do školy a to je leckdy vše, co činí pro jejich výchovu. Ale škola dnes nedává dítěti mnoho. Dítě, zejména městské, je ohlušováno životem, baveno rozhlasem a fil-

mem, ovlivňováno hojnou dětskou i nedětskou literaturou, strhováno sportovním, ba i politickým fanatismem. Moderní dítě je dítě blaseované. Škola už mu není místem a zdrojem velikých a povznášejících dojmů a představuje jen zlomek vlivů, jež utvářejí jeho duši, zlomek tím skrovnější, čím více se působnost učitelů omezuje jen na vyučování a čím více se ve výuce uplatňuje didaktický materialismus, to jest snaha vštípiti dítěti množství určitých poznatků, a čím méně péče se věnuje pěstění vůle a citu. Škola se zajímá, umí-li dítě či neumí: nezajímá se vůbec, jaké je a jak jedná, leda když udělá něco proti školské kázni.

Pouhé změny ve školské organizaci nejsou ještě reformou školy. Pouhé reformy vyučovacích metod také ne. Školu je třeba chápat v souvislosti s životem. Nevyhovuje-li dnešní škola, není chyba jen ve škole. Škola je částí života. Je třeba reformovat život: rodinu, literaturu, umění a vůbec vše, co na dítě působí. Jinak sebe-dokonalejší organisace školská sama o sobě nepřinese žádoucího ovoce. Sebelepší jízdní řád železniční nám není nic platen, nejsou-li v pořádku lokomotivy, není-li dost čistých a pohodlných vozů a není-li bdělého a dbalého personálu.

Dnešní škola nemá jednotný ideový základ. Vychovatelské myšlení a působení vždy bylo a je určováno filosofií a náboženstvím. Podle toho, zač pokládáme člověka, stanovíme, jaký má být a snažíme se učinit jej takovým. Pedagogie je sice věda v pravém smyslu slova, ale ne věda nezávislá. Klíč ke všem problémům vychovatelským třímá filosofická anthropologie. Nemůžeme říci, co je výchova a jaká má být výchova, nevíme-li nebo nechceme-li vědět, co je člověk. Jiná je výchova, je-li člověk pokládán za chytrou nadopici, jiná, je-li pokládán za tvora k obrazu Božímu učiněného.

Dnešní škola je škola atheistická. Smysl života a cíl člověka je v ní pojímán bez zřetele k Bohu. V učebnicích není o Bohu, jako původci světa a Tvůrci člověka, ani zmínky. Ptá se dítě katechety: Prosím, v náboženství se učíme, že Pán Bůh stvořil svět. A v zeměpise (to jest v učebnici zeměpisu) stojí, že o původu země nevíme nic určitého. Katecheta vysvětluje, že přírodozpytci, jako přírodozpytci opravdu nevědí, jak vznikla země. Ostatně ani nemohou vědět, poněvadž nikdo z nich při vzniku země nebyl. K poznání, že Bůh stvořil svět, dospíváme teprve úvahou, která není ani přírodopisná, ani zeměpisná, nýbrž filosofická. Víme totiž, že samo od sebe nic nevzniká a že všechno má svou příčinu. Tedy i tento svět má příčinu. A tu nazýváme Bohem. Přírodozpytec nemusí filosofovat. Mluví-li tedy jen jako přírodozpytec, může říci, že nic určitého neví o vzniku země, Touto odpovědí se nezdají děti příliš uspokojeny. Rozlišování mezi přírodozpytcem a filosofem jim připadá jako vytáčka. Ale což naplat, nemůžeme nutit přírodozpytce, aby filosofovali. Je to jejich věc, přiznají-li se, že jako přírodozpytci nevědí to, co ví dítě jako věřící. Zamlčují-li jméno Boží, aby se nezdáli málo vědeckými a moderními, není to

už jejich věc. Kdyby ty učebnice psal ďábel, psal by je také tak. A tak je zřejmo, či je to věc.

Náboženství je v naší škole sice vyučovacím předmětem, zařazeným do rozvrhu hodin, ale není v ní vyučovacím a výchovným principem. Proto co do zásady se vztahuje na naši školu ustanovení CJC c 1374: *Pueri catholici scholas acatholicas, neutras, mixtas, quae nempe etiam acatholicis patent, ne frequentent. Co do praxe připouští týž kánon: Solius autem Ordinarii loci est discernere, ad normam instructionum Sedis Apostolicae, in quibus rerum adiunctis et quibus adhibitis cautelis, ut periculum perversiōnis vitetur, tolerari possit, ut eae scholae celebrentur.*

Uhrnem můžeme říci o dnešní naší škole: je to škola, představující jen úsek výchovných vlivů, jež působí na dnešní dítě; je to škola emancipovaná, to jest odloučená od rodiny a Církve, nepovažující za svůj hlavní úkol sloužit těmto institucím, nýbrž vyvíjející se stále k větší autonomii; je to škola výuková, ne výchovná, působící více na paměť a rozum, méně na vůli a cit.; je to škola státní, neutrální, smíšená, v níž výuka a výchova nebudují na základě ani katolickém, ani křesťanském, ba ani theistickém ne.

V této škole vyučuje kněz náboženství. Dochází do školy, vyučuje ve škole, působí na děti prostřednictvím školy. Je závislý na kázni, pomůckách školy, na podpoře ředitele a součinnosti učitelů. V tom jsou některé výhody, ale i nevýhody. Výhoda vyučování ve škole je v tom, že je tam místnost vhodná pro vyučování, že je tam žactvo celkem sourodé, téhož věku, někdy i téhož pohlaví. Výhodou je i povinná účast žáků, ač tato výhoda je omezena možností odhlášení. Výhodou je i styk s takovými dětmi, s kterými by se kněz jinak nesešel, s dětmi z rodin nenáboženských. Nevýhody jsou: vliv kněze na děti není přímý, nýbrž nepřímý prostřednictvím školy – proto nedostatky školy mají vliv i na jeho činnost v ní; děti chápou náboženství jako jeden z vyučovacích předmětů, jako záležitost školskou a tedy ne náboženskou a mravní, je to pro ně předmět jako jiné předměty, učení, jako jiné učení, to jest bez vztahu k životu, učení o něčem, ne učení něčemu; hodina náboženství je i časově zařazena mezi jiné předměty: děti se nedovedou hned oprostít od toho, co předcházelo (těžký, vyčerpávající úkol, hodina zpěvu neb tělocviku), nebo od toho, co bude následovat (jiný předmět, jehož se třeba bojí, nebo úloha, na kterou se ještě při hodině náboženství chtějí připravit); škola není dětem místem posvátným (často v hodině náboženství doznívá přestávkové dovádění nebo ruší a řádné vyučování znemožňuje celková nekázeň), snadno si utvoří děti představu, že náboženství, pokud činí nároky na jejich vůli, jest jen požadavkem vyučujícího.

Je otázka, co může a má kněz činit ve škole za těch málo příznivých podmínek, aby přesto dosáhl výchovného a výukového cíle.

Pokračování příště.

Služby Boží v pohraničí. V zastoupení administrátora čtyř farností, který se uštvál cestami na kole. Velký kostel v T. Krásný, nasycený posvátným ovzduším modliteb a písní. Je svátek Všech svatých. „Pracovní den“, prohlášený rozhlasem. Dělníci musili do práce. Nemohou se účastnit ani odpolední dušičkové pobožnosti. Jaké to budou „Dušičky“ v ostatních třech farnostech? Bude tam moci býti aspoň jedna mše svatá? Ohlašuje se: „Zítra o 9. hodině mše sv. v L.“ - Po mši svaté přijde do sakristie starší paní. „Jsem z L. Nevěřili jsme, že u nás budou zítra služby Boží, ale my si to rozhlásíme mezi sebou. Budeme čekat trochu dříve. Rádi bychom, aby byla přede mší příležitost k svaté zpovědi. Snad bych mohla ohlásit pro všechny mši svatou o půl 10. hodině, příležitost k svaté zpovědi o 9. hodině.“ - Na „Dušičky“ po zablácené cestě hodinu do L. Lidé už čekali. Kostel byl hodně zaplněn, třeba se usedlíci omlouvali: je nás tu málo a je tu více vyznání... Hle, žena-apoštołka. Zvonů v L. nemají, ty jim za války vzali. Ale co vykoná živé srdce takové apoštolské ženy! Kdo by nevzpomněl sv. Pavla, jenž se vděčně zmiňuje o ženách, které „s ním pracovaly v evangeliu“ (Dnešní epišt.) A kdo by se nedíval s vděčnou úctou na řady prostých žen, které zvolna pronikají do domů, aby dodávaly náboženské tiskoviny. Hledají nemocné, připravují k svátostem, upozorní duchovního správce, upravují mu cesty. Kolik dobrého mohou vykonat ruce takových žen ve službách milosrdné lásky, kolik sepjaté v modlitbách, kolik pro kněžský dorost! Občas přichází do semináře obálka s obnosem pro chudé bohoslovce od nějaké dělnice na Zábřežsku. Těžkou rukou bývají psány ty řádky, ale vydechují opravdovou, obětavou lásku ke kněžství Ježíše Krista. Sestry Panny Marie dělnice Ducha svatého!

Může se ovšem stát, že jejich letora vnáší do farnosti i nelad. Hlavně, jsou-li horlительky dvě, tři, mají-li různé metody a trochu žárlivosti, snadno nastávají spory a škody. Není bez důvodu, že sv. Pavel „Evodii prosí a Syntychu žádá, aby jednotejně smýšlely v Pánu“. Aby byly pomocnicemi, nikoli poručnicemi, aby se daly vést, aby sloužily a nikoli vládly. Svatý Pavel se nebál této spolupráce s ženami, měl pevný cíl a pevnou ruku. A žena se dá vést, je-li skutečně vedena. Snadno se však ocitá v úloze vedoucí, je-li ten, který by ji měl vést, povahově slabý. Jaké umění spojit úctu k ženě s touto pevností, která může proměnit ženy v apoštołky. „Bratři, buďte mými následovníky...“ Naše bojování není výlučně proti tělu a krvi, ale je také proti tělu a krvi. Svatý Pavel pláče nad těmi, kteří podléhají tělesnosti, „jejichž bohem jest břicho, jejichž konec je zahynutí“ a nabádá k nadpřirozenému smýšlení. Nepřátelé kříže Kristova, nepřátelé sebezáporu, „myslí na věci pozemské“ Ale „naše obec je v nebesích, odkud také očekáváme Spasitele, Pána našeho Ježíše Krista, který promění tělo

naší nízkosti, aby bylo podobno tělu slávy jeho" Stálý styk s nebeskými statky, s Pánem Ježíšem, jeho Tělem a Krví, jeho přesvatou Matkou, zalétání do nebe denními modlitbami, hlavně rozjímavými, to všechno už nyní působí, že se „tělo naší nízkosti“ jaksi proměňuje, zduchovňuje. Vždyť Pán se setkával tolikrát s ženami a dal nám příklad, jak s nimi máme „pracovat v evangeliu“, aby se staly pomocnicemi a nikoli kamenem úrazu.

Kolik soucitu projevuje Pán ženě trpící krvotokem. Nemluví s ní v soukromí, nýbrž přede všemi, aby neutrpělo nijak jeho jméno. „Bud' dobré myslí, dcero, víra tvá tě uzdravila.“ Jak je to přirozené, krásné. K ženám třeba vždycky mluvit s úctou, to je nejlepší ochrana před zlem. Úcta k sestře Panny Marie. Kdo mluví tvrdě se ženou a o ženách, nebývá nejsilnější mravně. Nelze se ochraňovat hrubostí vůči ženě, podceňováním ženy, nýbrž proměňováním „těla nízkosti své“, zduchovňováním, životem modlitby, sebekázní a útekem před zlými příležitostmi. Ale to všechno úcty k ženě, k sestře Matky Boží. Kněz stojí v každé době jako ochránce ženy, obhájce jejích práv, zastánce křesťanské rodiny. A jeho celibát ho k tomu oprávnňuje i uschopňuje. Je více než kdo jiný schopný mít úctu k ženě, neboť kletbou nečistého hříchu jest to, že člověk není schopen podívat se čistě na ženu.

Vynořuje se vzpomínka na vyprávění prokurátora soudu dr K. Ve Vídni jako právník změnil svůj názor na zpovědnici, když slyšel „náhodou“ na Rennwegu kázání o knězi, který zachránil ve zpovědnici venkovské děvče, oklamané, svedené, odkopnuté, běžící k Dunaji, aby se utopilo. Zastavilo se „náhodou“ v otevřeném kostele a hnáno modlitbami svých příbuzných kdesi na Slovácku a zásluhami svého minulého života přikleklo ke zpovědnici. Kněz ji potěšil, posílil, slíbil přimluvu u rodičů, zachránil ji pro čas i věčnost. Svět ji zneužil a odkopl, kněz - celibátník jí řekl: „Bud' dobré myslí, dcero, víra tvá tě uzdravila.“ (Evang.)

Jak se asi odvděčila uzdravená žena krvotoká! Jistě se stala apoštolkou a vyprávěla vytrvale, co jí učinil Pán. Tak se stávají také kajicnice nejvytrvalejšími „spolupracovnicemi v evangeliu“ Magdalena šla až pod kříž, když muži zklamali.

V nemocnici u sv. Anny v Brně ležela na vozíku stará žena. Hleděla strnule. Šel kolem kněz. „Chudero, vy zde čekáte tak trpělivě.“ Usmála se smutně. „Měla jsem čekat 20 minut, už jsem zde půl druhé hodiny. Čeká mne operace.“ „Bůh vás potěš a posiluj!“ Za půl hodiny se kněz vrací. Nemocná ještě čeká na svém vozíku. Ale obličeje jí září. „Bůh vám zaplať, velebný pane. Nikdy bych nevěřila, že jediné dobré slovo dovede člověka tak potěšit. Jsem klidná, velmi klidná.“ Taková vděčná žena může apoštolovat v různých kruzích. Za to jediné slovo: „Bud' dobré myslí, dcero...“ kolik odměny!

Dvanáctileté děvče Jairovo právě skonalo. Pán jde k němu. A před rodiči a apoštoly-důvěrníky ji křísí. „Ujal ji za ruku. I

vstala dívka" (Evang.). Jeho láska k dítěti apoštolovala. „I roznesla se pověst ta po celé té zemi" Tak apoštoluje také knězova láska k školním dětem. Ale vždy ve spojení s rodiči, kterým pomáhá zachraňovat duše dětí a kteří zase jemu pomáhají.

To jsou starší osoby, matky a školní děti. Ale co dívky od 14 let do oddavek? Tam je patrně třeba společného vedení při stavovských cvičeních, která jsou vhodná jednou za měsíc. Tam jsou osobní hovory mimo zpovědnici nebezpečné, když ne pro kněze, tedy pro dobré jméno dívčino. Reverentiam puellae! I zde musí vše spočívat na úctě k sestrám Panny Marie, povoláním k velikým a krásným úkolům buď ve svatém manželství nebo v duchovním mateřství řeholních sester, po případě laických katechetek a apoštolů. Ale právě tato doba před vstupem do manželství je pro dívku dobou kvašení, nestálosti, kdy je třeba pevného vedení společně s ostatními družkami a individuálního ve zpovědnici. Vždy stručně a jasně, s úctou a svatou bázní. Nikdy si nevěřit, ježto zůstáváme slabými lidmi až do té chvíle, kdy vydechneme naposledy. A kdy-si, až zazní polnice poslední, přijde ten, kterého očekáváme, „Spasitel a Pán náš Ježíš Kristus, aby proměnil už navždy tělo naší nízkosti, aby bylo podobno tělu slávy jeho " (Epišt.).

Nelámat si hlavu!

Václav Šebek, děkan zbraslavský :

V různých časopisech pro duchovenstvo, na kněžských poradách a vůbec všelijak si lámeme hlavu, co nového vynalézt pro zdar naší duchovní správy, abychom se přičinili o rozkvět království Božího na zemi.

Avšak po dobré úvaze poznáváme, že platí i zde: „Nihil novi sub sole" a „Non nova, sed nove!" To, co se zdá někdy velmi moderním vynálezem, je vlastně už starou praxí církevní, bohužel snad zapomenutou, a vynález je vlastně jen odcloněním roušky zapomenutí. *Stačí tudíž jen správně dělat, co se dělat má.*

Taková farní kartotéka! Codex iuris canonici předpisuje v can. 470, par. 1, faráři: Habeat parochus libros paroeciales, id est librum baptizatorum, confirmatorum, matrimoniorum, defunctorum; etiam librum de statu animarum accurate conficere pro viribus curet... Ale už staletí před touto kondifikací církevního práva žádala Církve totéž, jak svědčí Rituale Romanum, jež v Tit. XII., cap. I. předpisuje stejně liber de statu animarum a v cap. 6 ustanovuje jeho formu. Liber de statu animarum má statisticky písemně zachytiti náboženský stav farnosti. Jestli totiž ostatní matriky ať křestní či snubní nebo úmrtní jsou výsekem a zachycují jen speciální svátostné akty, má kniha de statu animarum býti úplným a celkovým přehledem celé farní osady.

První provinciální koncil milánský, který vedl r. 1565 velký pastoralista arcibiskup sv. Karel Boromejský, přikazuje: „Parochus etiam librum habeat, in quo omnium, qui in eius parochia sunt,

nomina et cognomina quamprimum describat, singulorum sexum, aetatem et statum. In eo deinceps scribat et recentes natos et mortuos et in parochiam habitatum venientes et inde emigrantes. Quem librum episcopo quoties is petierit vel inspiciendum vel describendum dabit... Observabit etiam suae parochiae novos inquillinos deque eorum ortodoxa fide et sacramentorum perceptione, deque mulieribus, quas secum habuerint, an matrimonii, cognationis, affinitatis vinculo vere coniunctae sint..."

Rituale Romanum, tit. XII, c. 6. žádá: „Familia quaeque distincte in libro notetur, intervallo relicto ab unaquaque ad alteram subsequentem, in quo singillatim scribantur nomen, cognomen, aetas singulorum, qui ex familia sunt, vel tamquam advenae in ea vivunt. Qui vero ad sacram Communionem admissi sunt, hoc signum in margine e contra habeant: C. Qui sacramento Confirmationis sunt muniti, hoc signum habeant: Chr. Si qui ad alium locum habitandum accesserint, id adnotetur.”

Hle, celá podstata kartotékového zřízení, dnešní doba s neomezenou možností stěhování a se skutečnou značnou fluktuací obyvatelstva radí jen, aby místo listů, svázaných v knihu, používalo se volných, pohyblivých lístků.

Farní věstník, který je dopisem pastýře ovečkám, bývá také považován za moderní pastorační vymoženost. A přece zase farář nedělá nic jiného než dělali apoštolové, vyslaní božským Mistrem do celého světa s příkazem učití všechny národy a hlásati jim radostnou zvěst evangelia. Také oni posílali křesťanským obcím dopisy, listy, své epištoly a v nich opakovali slova kázání, nabádali, varovali, povzbuzovali, sdíleli radost i žal, oznamovali své plány a postup práce. Vzpomeňme jen listů sv. Pavla.

Stejně si počínají dnes biskupové, nástupci apoštolů. Jsou spojeni se svou diecí pastýřskými listy, které posílají věřícím. Farář je zástupcem biskupovým ve své farnosti, v níž vládne zvláštní mocí prostřednictví a duchovního otcovství, živí slovem Božím své stáde, jehož je pastýřem. Též on má být spojen stále se všemi ovečkami, a to je dnes možné jen farním tiskem.

Kněz, snažící se o sensus ecclesiasticus, sentire cum Ecclesia, jenž nehledá quae sua sunt, sed quae Jesu Christi, nepomíná těchto osvědčených a většinou předepsaných prostředků pastoračních, nýbrž horlivě jich užívá. V zanedbaných osadách se poznává, že se zanedbávaly pastorační prostředky, osobnost kněze nebyla na místě.

Konat vše, co se konat má, i když to není nařizeno sub gravi. Zachovávat zbožné tradice, pokud je to v naší moci. Na příklad pokud se týče liturgických úkonů, nevynechat nic během církevního roku a vysvětlovat to věřícím, aby si zapomenuté věci připomněli a oblíbili. V manuálech máme ostatně návod k takovým vysvětlením před liturgickými úkony, aby působily větší užitek. Nezanedbávat na př. dlouhá léta misie, takže když po půl století se misionáři někam zase dostanou, narazí na tvrdý úhor. Nelze dnes

onomijeti slavení prvních pátků měsíce, májových pobožností atd. Osvědčují se tridua, euch. výstavní pobožnosti a pod. Nezanedbávat hlavně chrám a co s ním souvisí, kazatelnu, zpovědnici, školu a udílení svátostí co nejochotněji.

Také naše jednání a pojednání ať nás seznamují především s osvědčenými metodami Církve sv. a pravých novot tuze nevyhledávejme. Nejsem na př. pro zavádění básniček v kostele, i když to nezakazují podřízeným kněžím: radím spíše nacvičit dětský sbor, je to věrnější staré praxi a užitečnější než básně, které někdy nedostatkem duchovní náplně mohou býti i profanací chrámu.

Můžeme působiti bohumile, aniž bychom si lámali hlavu tolika věcmi, které se rozesílají, rostouce jako houby po dešti ve formě různých nových pobožností, modlitbiček, akcí a nápadů. Často to působí i nechuť anebo skleslost i u horlivého kněze, neb je toho mnoho a nedá se vše všude uplatnit. Všelijaké svazy, ústředí, všude chtějí jména, zatím co lidé neradi se zapisují, anebo peníze, kterých je dnes málo. Jak potěšující je myšlenka na Katolickou akci v duchu papežských směrnic, která učí, že bez spolkaření lze velmi úspěšně působiti po vzoru prvokřesťanském. Ovšem nařízení církevních představených budme vždy poslušni, a Pán požehná. Musíme se podrobiti už v zájmu jednoty v plnění nového nařízení a zavedení novosti, která zpravidla bývá jen obnovením zašlé praxe.

Nechťjme míti žeň hned při setí, odevzdat se pokorně ve vytrvalé modlitbě a práci tomu, jenž dává růst. Nezodpovídáme za výsledky, jen za práci. Výsledky závisí na Bohu. Dělejme tedy správně a svědomitě to, co se dělat má, za cenu jakékoliv oběti, bez honění za novotami, lahodícími snad smyslům lidským, ale nemajícími trvalých duchovních účinků. Non nova, sed nove!

Hodinový rozvrh učiva.

Dr Frant. Tomášek:

Jsme velmi vděčni Exercičnímu domu ve Frýdku, že s obvyklou pohotovostí vydal k počátku letošního školního roku hodinový rozvrh učiva, neboť knižní vydání učebních osnov jest již delší dobu rozebráno, a zvláště nově nastoupivší laičtí katecheté potřebovali podrobný plán své školní práce. Hodinový rozvrh učiva je vydán pro pětitřídní obecné školy a celou školu měšťanskou i s jednoročním učebním kursem, a to v tak detailní propracovanosti po stránce učebné i výchovné, že to nemají ani učitelé ve svých předmětech. Závažnost tohoto rozvrhu je v tom, že je sestaven podle ordinariátně schválených učebních osnov. Aby co nejvíce bylo vyučováno soustavně, je v navržené úpravě metodická odchylka v osnově pro jednoroční učebné kursy, avšak taková, že je do osnovy zahrnuta veškerá látka, konsistorním výnosem určená. Poněvadž podle konsistor. výnosu olomoucké arcidiecése se zavádějí biskupskou konferencí přijaté osnovy středoškolské po-

stupně, proto v tomto hodinovém rozvrhu, je látka pro 1. třídu měšť. školy již podle osnovy středoškolské.

Velká užitečnost hodinového rozvrhu, vydaného Exercičním domem ve Frýdku, je v tom, že na každý měsíc rozděluje nejen látku pokud možno v rámci církevního roku, ale také modlitby, náboženské písně, svátky církevního roku a výchovnou směrnicí. Obsahují tudíž tyto osnovy nejen učivo, ale také plán náboženské a mravní výchovy. Učivo je rozděleno výběrově jen do šesti měsíčních jednotek vyučovacích, aby bylo pamatováno nejméně na jednu hodinu k opakování a k prohloubení. Při tom ovšem dlužno také počítat s možnou ztrátou některé hodiny. Všechno toto nutno do pracovního plánu školního započítat.

Má-li katecheta v rukou takový hodinový rozvrh učiva, může pracovat soustavně, časově úsporně a dosáhne větších výsledků učebních i výchovných. Bez přesného rozčlenění učiva a zásahů nábožensko-výchovných byla by práce katechety jako stavba domu bez plánu anebo jízda na železnici bez jízdního řádu. Jeden exemplář hodinového rozvrhu má katecheta mít doma k přípravě na katechesi a druhý vloží do třídní knihy, aby dozorčí orgány mohly se přesvědčit, zdali vyučující se řídí podle úředně předepsaných osnov a zdali normálně pokračuje.

V 38. čísle DP, v čl. „K hodinovému rozvrhu učiva“ nepodepsaný autor v některých bodech se nevyjadřuje přesně a místy takovým způsobem, že by to mohlo neinformovaného čtenáře uvádět v omyl. Tak na příklad píše: „I nemluvňata mohou přijímati.“ (Strana 603.) Již však na IV. Lateranském sněmu roku 1215 byl zrušen can. 21, v církvi západní zvyk podávati nejsv. Eucharistii nemluvňatům a byla stanovena povinnost jedenkrát do roka se zpovídati a v čase velikonočním přijmouti nejsvětější svátost oltářní od věku „rozeznávání“, t. j. dobrého od zlého. Totéž zdůraznil sněm Tridentský (1545—1563), sess. XIII. de Eucharistia, cap. 8, can. 9, dekretem papeže Pia X. „Quam singulari“ (z 8. srpna 1910) a can. 859, par. 1. CJC.

Dále utor píše, že shora jmenované osnovy „neudávají však roku, kdy dítě pravidelně přichází k tomu rozumu. Pro zákon abstinentiae je stanoven dokonaný 7. rok. Proč až sedmý?“ Na to odpovídám: Rok užívání rozumu nelze zcela přesně uvést, poněvadž to nebývá u každého dítěte stejné. U nás to bývá mezi 5.—7. rokem. Zákon abstinentiae váže proto až do 7. roku věku, poněvadž je to přikázání jen církevní a podle právního překladu je dítě po dokončeném 7. roku věku již v užívání rozumu. (Can. 88, par. 3.) Tato věková hranice by platila i pro 1. svaté přijímání, kdyby příkaz o přijetí nejsv. Eucharistie byl jen zákonem církevním. Kardinál Dominik Jorio však prohlásil ve svém výkladu dekretu „Quam singulari“ v odst. 20. toto: „Konečně je třeba mít na zřeteli i to, že příkaz o svatém přijímání jest božský a spolu i církevní. Božský, poněvadž Pán Ježíš řekl výslovně v evangeliu:

„Vpravdě, vpravdě pravím vám: nebudete-li jísti Těla Syna člověka a pítí jeho krve, nebudete mítí v sobě života.“ Jan 6, 54. A církevní, poněvadž církev určila, kdy začíná závaznost onoho přikázání Božího: totiž ve věku „rozeznávání“ neboli na počátku užívání rozumu, jednou do roka, a to v čas velikonoční a kromě toho v nebezpečí smrti.“ (Jorio Dominik, Dekret Quam singulari, Brno, 1929, 26.)

Pisatel onoho článku nebezpečně podceňuje poklesky dětského věku, což odporuje zkušenostem osvědčených duchovních vůdců dětí. (Viz Besnard J. P. S. S., La confession des enfants, Paris 1936, Editions Spes. Grazioli Angelo, prof., La confessione dei giovanetti, 2. vyd., Torino-Roma 1935. Marietti.) - Dále se táže: „Které přikázání z Patera váže šestileté děti?“ Odpověď je obsažena v tom, co bylo řečeno nahoře. (Přikázání jen církevní váže až od dovršení 7 let v předpokladu, že dítě již skutečně je v užívání rozumu. Poněvadž přikázání o svatém přijímání je zároveň přikázáním, vyvěrajícím ze slov Kristových, tedy Božím, proto váže od věku rozeznávání dobrého od zlého, což bývá u dětí v našich krajinách pravidelně již před sedmým rokem věku.)

Pisatel citovaného článku náležitě neporozuměl poznámce, uvedené v rozvrhu učiva pro 1. postupný ročník, kde je zmínka o příležitostném způsobu vyučování. Pisatel poukazuje na to, že je to metoda „maminčina“, „skákací“ atd. K tomu podotýkám, že využívání námětů příležitostných, vedle samozřejmého probírání učiva v soustavě osnovou předepsané, je výchovně velmi působivé, jak o tom svědčí všichni velcí vychovatelé. Především je to však metoda Kristova. (Viz Dr. V. Kubíček, Katechetika, zvl. v čl. o učivu příležitostném.) Kromě toho látka z učiva náboženského musí navazovat na církevní rok. Katecheta, který těchto důležitých momentů nedbá a jde jen svou starou vyšlapanou cestičkou, který nedbá pulsace skutečného života kolem dětí a života církevního, vyučuje neživotně, je školometem a nikoliv vychovatelem. Život je však chladný počtář. Když někdo nepočítá se skutečným životem, pak život nepočítá s ním. Dále lituje pisatel, že není předepsána učebnice církevních dějin a že se „zabije mnoho času opisováním dějepisu. Ve skutečnosti však je předepsána učebnice církevních dějin, avšak zatím je ponechána volba autorům a může to být buď Volf, Bureš anebo Pelan. Opisování církevních dějin ve škole je zřejmě pochybené a rozumný učitel to nedělá. Avšak v každém případě se doporučuje, ať mají žáci učebnice či nemají, aby se napsaly disposiční body látky, která byla probrána, neboť to značně podporuje vštípení do paměti. - Hodinový rozvrh učiva, vydaný Exercičního domu ve Frýdku, je v oboru didakticko-metodicko-výchovném přínosem pro dobrou praxi katechese, takže si zasluhuje největšího rozšíření.

Sami o sobě nejsme nic, ale v pravdě Boží je naše síla.

Dr Zavoral.

PASTORACE MLÁDEŽE

SPOJOVÁNÍ ŽACTVA JEDNOTLIVÝCH TŘÍD DO ZVLÁŠTNÍCH ODDĚLENÍ K NÁBOŽENSKÉMU VYUČOVÁNÍ. Podle vládního nařízení ze dne 4. dubna 1925, č. 64 Sb. z. a n. (k zák. č. 226/1922 Sb. z. a n.), oddíl IV., par. 13, odst. 1.: „Zvláštní oddělení školní zřizovati jest za podmínek, daných v par. 5, odst. 4, a v par. 6, odst. 3. zákona, zvláště pro vyučování náboženství, pak ručním pracím a tělocviku na smíšených školách, a předmětům nepovinným.“ - Odst. 2. „V žádném takovém oddělení nesmí býti více žáků než 60. (Avšak zákonem č. 176/1937 Sb. z. a n. byl snížen tento počet na 45 do konce školního roku 1946-47. K tomu je prováděcí výnos MŠO ze dne 12. července 1937, č. 93.203-I.). Při tom však jest dbáti podle možností toho, aby pro vyučování náboženství, ručním pracím a tělocviku a mimo to i pro vyučování v odděleních, v nichž se spojí žáci několika stupňů věku, nebylo v oddělení zpravidla více než 40 dětí, aby v témže oddělení nebyli, pokud lze, spojováni žáci, kteří stáří, tělesnou způsobilostí, schopnostmi a předběžným vzděláním příliš od sebe se liší, aby žactvo ze tříd téhož ročníku nebylo přidělováno oddělením různého stupně a aby se při spojování žactva v odděleních bral nejpečlivější zřetel k velikosti školní místnosti, v níž se

má oddělení vyučovati.“ Podle výnosu MŠO ze dne 15. května 1925 č.16.137-I. (k zák. č. 226/1922 Sb. z. a n. a k provádění vládn. nař. č. 64/1925 Sb. z. a n.), oddíl V., par. 22, odstavec 1.: „Ježto slučování žáků různých postupných tříd ve společná oddělení pro některé učební předměty působí vždy nesnáze při úpravě rozvrhu hodin, a také jinak znesnadňuje udržení náležité kázně, školního pořádku a klidného vyučování, budiž v zájmu pedagogicko-didaktickém dbáno toho, aby se zvláštní oddělení pro vyučování některým předmětům, jehož se nezúčastní všichni žáci některé třídy, zřizovala zpravidla jen tehda, když by vyučování třídní bylo zřejmě nehospodárné pro malý počet žáků. Odst. 2. Podle par. 13, odst. 2. vládního prováděcího nařízení má se dbáti podle možnosti toho, aby pro vyučování náboženství, ručním pracím a tělocviku a mimo to i pro vyučování v odděleních, v nichž se spojí žáci několika stupňů věku, nebylo v odděleních zpravidla více než 40 dětí. Budiž proto upuštěno od utvoření zvláštního oddělení ze žactva dvou nebo několika postupných tříd zpravidla již tehdy, jestliže z počtu žactva každé z nich mají se učití příslušnému předmětu aspoň dvě třetiny žáků, ne však méně než po 20 žácích.“ Tšk.

Z DOMOVA

MEMENTO. Dne 6. 10. zemřel na na Bykání u Kutné Hory dp. P. Jos. Pavel, konsistorní rada a děkan. Dne 12. 10. dp. Jan Hradečný, katecheta v. v., Olomouc-Hodolany. - Dne 23. 10. dp. Vinc. Gajdůšek, děkan, Kunčice u Dvorců. Dne 29. 10. dp. Jan Gája, katecheta v. v., Holešov. R. i. p.

KNĚŽSTVO DIECÉSE KRÁLOVÉHRADECKÉ vzpomene 100 výročí narozenin nezapomenutelného biskupa Eduarda Jana Brynycha dne 20. listopadu 1946 na konferenci kněžstva, při níž referují: P. Alois Koláček, S. J., P. Alois Štork, Msgre Dr. Hugo Doskočil a projev učiní J. E. Dr. Mořic Pícha, biskup královéhradecký a Ing. Jan Kopecký, ministr techniky. Odpoledne měsíční pobož-

nost Mariánské družiny kněží. Začátek v 10 hodin v biskupském kněžském semináři. K hojně účasti zve přípravný výbor.

USTAVENÍ ZOD - Zájmového odboru duchovenstva bylo všude přijato s povděkem, ba s nadšením, jak svědčí hojně radostné dopisy ze všech diecésí. Cítíme, jak je takového odboru nutně třeba. APÚ bylo již vyzváno k předložení návrhů duchovenstva na úpravu renumerací vikářů (par. 104, vl. nař. 124/28 Sb.), případně i jiných částek, které mají vliv na úpravu příznávek duchovenstva. Návrhy žádá pražská kap. konsistoř, aby byl shromážděn materiál pro ev. jednání o úpravu kongruy. Přimlouvám se, aby kněží všech diecésí, zejména zkušení

v našich zájmových stavovských věcech, podávali své návrhy na adresu: Arcid. pastorační ústředí, Praha-Dejvice, Sadová 3. V. Šebek.

I. ARCID. KURSU PRO VÝCHOVU LAICKÝCH POMOCNÍKŮ DUCH. SPRAVY, uspořádaného péčí APÚ 2. a 3. 11. t. r. v pražském kněžském semináři se zúčastnilo 62 mužů, většinou mladých. Referáty přednesli: P. Koláček: Náboženské poměry ve světě a u nás a úkoly katolických laiků. Msgre Dr. Beran: Osobnost laického apoštola-pomocníka v hierarchickém apoštolátě. Profesor Pobuda z Berouna: Spolupráce katol. laiků v péči o kostel, bohoslužby, liturgický život na farnosti a v péči o farní osadu. Děkan Šebek: Spolupráce laiků v tiskovém apoštolátě. Prof. Ludvík: Organisační hierarchického a pomocného apoštolátu a výchova laických pomocníků v arcidiecési, vika-

riátech a farnostech. JUDr. Fr. Kolman: Spolupráce katolických laiků v charitním apoštolátě. Prof. Pokorný: Spolupráce katolických laiků v péči o školu, školské otázky a škol. mládež. Prof. Ludvík: Kněžský dorost - nejnaléhavější potřeba arcidiecése. J. Janoušek: Finanční zabezpečení katolické práce - Mariánská daň. Po každém referátě byla debata, nakonec společná pracovní porada, vytýčení pracovních úkolů a ustavení Arcid. Pomocné akce mužů pro kněze a kněžský dorost. Kursisté se účastnili společné adorace (kněžská sobota) v dejvickém chrámu sv. Vojtěcha a přijali svátost pokání a Tělo Páně. Kurs zahájen a skončen v seminární oratoři. Jeho vedení opatřili Msgre Dr. Beran, rektor arcib. kněžského semináře v Praze a prof. Ludvík, ředitel arc. chlapeckého semináře v Příbrami.

ZE SVĚTA

NOVÝ GENERALNÍ PŘEVOR PASSIONISTŮ. Generální kapitulum Passionistů v Římě zvolilo za generálního převora P. Alberta od Bolestné Matky. Nový představený jest sedmáctým nástupcem sv. Pavla z Kříže. Jest původem Irčan, narozený v Argentině, kde byl poslední dobu provinciálem. Jest stár 38 let. Kongregace byla založena r. 1720 a nyní jest rozšířena mezi 30 národy. Jest rozdělena na 18 provincií, má 5.000 členů. Passionisté spojují s rozjímavým životem apoštolát, zvláště misie ve farnostech. Jest jim svěřeno několik apoštolátských vikariátů v Bulharsku, v Číně, v Peru, v Belgickém Kongu, v Tanganyce. Passionisté mají též ženskou větev, která jest rozjímavá.

La Croix 13.—14. 10.

VATIKAN. Dekretem posvátné Kongregace Svátostí, vydaným dne 25. října 1946 s datem 14. září, je dovoleno každému knězi udělovati svátost biřmování. Mohou ji udělit osobám, které nebyly biřmovány a octly se v nebezpečí smrti.

NOVÝ STÁTNÍ SEKRETAŘ SV. OTCE? V římském tisku se objevila zpráva, že bude asi jmenován nový státní sekretář sv. Otce. Nynější svatý Otec měl před svou volbou za pápeže tento úřad a vykonává dosud

všechny funkce s ním spojené sám, dí všechny záležitosti, týkající se správy celé církve osobně. L. C. 23. 10.

Z ŘÍMA. Historik, profesor Salvatore Attal, náboženství židovského, konvertoval a byl pokřtěn generálem Minoritů. L. C. 16. 10.

ÚMRTÍ JEHO EXC. MSGRA P. HUYNÁ. V Bolzaně v Itálii zemřel dne 1. října J. Exc. Msgre Pavel Huyn, latinský patriarcha alexandrijský. Hrabě Pavel Huyn se narodil roku 1868 v Brně. Byl jmenován roku 1904 brněnským biskupem, roku 1916 pražským arcibiskupem, Benediktem XV. v konsistoři 4. 12. 1916 jmenován kardinálem pro válečné poměry pouze „in petto” Na žádost československé vlády odvolán do Říma ke Kapitulě lateránské, kardinálský klobouk nedostal pro ohled na československou vládu. Byl jmenován titulárním arcibiskupem v Sardixi a posléze titulárním latinským patriarchou alexandrijským. L. C. 17. 10.

AMERICKÁ NÁRODNÍ POUŤ DO ŘÍMA. Projednává se americká národní pouť do Říma na rok 1947. Bude to první pouť po válce a obnoví válkou přerušenu tradici národních poutí. Účastníků bude na 2.000 a povede je J. Exc. arcibiskup Msgre Cushing. L. C. 21. 10.

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

JE NAŠE PASTORACE ZASTARALÁ? Na kněžské rekolekci ve Slaném 24. X. bylo předneseno toto: P Lombardi (v Římě) poněvadž ví, že by mnozí lidé do kostela nepřišli, káže v sálech hotelů. A když už žádný sál v městě nestačí pojmouti všechny posluchače, káže na stadionu, ovšem podpořen rozhlasem. A nyní už ani stadiony pro něho nestačí, takovou má návštěvu. Cím je tak k sobě vábí? Začne tam vždycky světskou látku. Třeba: Dělníci, otevřte oči! Nebo: Co chybí dnešní inteligenci? Nebo zas: Dočkáme se míru na světě? Pak to rozvádí z čistě lidského, pozemského stanoviska. Brzy však vpluje do vod náboženských poukazem, že na řešení všech těch otázek nestačí jen zásady světské bez zřetele na Boha. A pak již mluví třeba celé hodiny o Bohu (většinou konkrétně o Kristu) a o věcech náboženských. Ke konci ještě vybídne své posluchače, aby mu písemně do bytu přinesli své dotazy, jestliže něčemu nerozuměli nebo mají stran řečeného ještě nějaké pochybnosti, nebo by se chtěli o něčem z toho ještě více dozvědět. On že jim to v příští některé přednášce veřejně zodpoví. Teď s tím srovnáme práci většiny zdejších kazatelů, zvláště v městě. Mívají před sebou v kostele nějaké to sto stále stejných posluchačů (někdy třeba jen 20), masy lidu jsou jimi naprosto netknuty - Tu se bude muset stát nějaký rázný obrat, nemá-li všechno přijít nazmar! Zvláště lidové misie, mají-li něco znamenat, musely by se hodně

podobat onomu apoštolátu P Lombardiho. Ostatně je to apoštolát sv. Pavla, jenž kázal všude tam, kde se sešlo větší množství posluchačů.

Tyto řádky nám byly zaslány s tímto přípisem:

„Posílám úryvek z kněžské rekolekce ve Slaném. Myslím, že by se mělo o něm vážně uvažovat a pak rázně jednat. Jinak ztratíme všechno. Nebudou kdysi ztracené duše požadovány z našich rukou?“ Redakce si dovoluje připojit poznámku: Ano, musíme uvažovati, zvláště při misiích, jak se dostat k těm, kteří do kostela nechodí. Jeden způsob nám ukazuje P. Lombardi. Jsou však ještě jiné způsoby, na př. pastorační návštěva, a kde kněz nemá času k návštěvám: tisk! Právě k tomu účelu jsou vydávány frýdecké letáčky. A právě pro ty, kteří *nechodí do kostela* je určeno „okénko“, do něhož se má narazítkovat stále znovu a znovu, kdy je v neděli mše svatá. A vytrvale s kazatelnou oznamovat: „Tyto letáčky jsou především pro ty, kteří *nechodí do kostela*. Náš apoštolát záleží v tom, že ty letáčky dáme těm, kteří zde nejsou.“ Spolubratři, kteří toho prostředkem důsledně užívají, nám potvrzují, že *návštěva nedělních bohoslužeb stoupá*. Nezanedbávejme takových zdánlivě nepatrných prostředků! Gutta cavat lapidem, non vi sed saepe cadendo. Poznámka administrace: Letáčky se posílají vždy 2—3 najednou. Expeduje se jen po 25 ex., to je 25, 50, 75 atd. Cena 15 hal. kus.

HOVORNA

ABY SE PŘEDEŠLO NEDOROZUMĚNÍ: Prosíme dpp., aby si, než objednají lístky s písněmi, prohlédli text, zdali souhlasí s textem v jejich farnosti obvyklým. Jinak může nastati zmatek. My za to nemůžeme, že dosud není žádné jednoty v písních. Také v brožurce Nejkrásnější koledy jsou některé malé změny. Je přidáno několik písní.

TAK KONČÍ ROK KATOLÍK. Svého času vydala K. A. ve Štramberku pobožnost pro poslední den v roce. Mají tam jenom ještě malý náklad. (1.500.) Druhé vydání pořídí Exerciční dům ve Frýdku.

Z DĚJIN KATOLICKÉ CÍRKVE. Životem č. 346, cena 3 Kčs. Lze použít při vyučování náboženství ve škole. Exerciční dům ve Frýdku.

Seznam tiskovin,

kteřé má Exerciční dům ve Frýdku na skladě:

MODLITBIČKY:

- m— 65. Pobožnost za zdar sv. misií,
16 stran.
m— 66. Modlitby před cestou, obrá-
zek sv. Rafaela, kus 40 hal.
m— 67. Půlhodinka před obrazem
Matky Ustavičné Pomoci, modlitby
za zdar sv. misie, kus 1.50 Kčs.

PÍSNĚ:

- z—1 písně postní: Dokonáno jest atd.
kus 30 hal.
z—2. písně velikonoční: Alleluja ...
atd., kus 30 hal.
z—3 Ejhle oltář, Ježíši králi atd., kus
30 hal.
z—4. Jako dívky k svému otci ...
Shlédni Bože ...
z—5. V zkroušenosti srdce svého ...
Svatou oběť začínáme ...
z—6. Zdrávas, Maria ... Máti Páně
přesvatá ... Ó Maria, Boží Máti ...
z—7. Ó Bože, k prosbám lidu ...
Matičko Kristova ... 15 hal.
z—8. Ó Srdce Páně nejsvětější ...
Co na zemi a v nebi ... Ze všech

- srdcí ... Ó Jezu, spáso moje ...
z—9. Ó Maria, rajska růže ...
Pozdravena, velebena ...
z—10. Pozdvihni se duše z prachu ...
K nebesům se orla vzletem ...
Bože, cos ráčil ...
z—11. V zemi věrných Čechů ...
Nastokrát buď pozdravena ...
Odkud, Jene, smutně kráčíš ...
Dárce spásy ...
z—12. Zdráv buď strážce Jezu Krista ...
Vesel se, ó duše má ... 15 hal.

OBRÁZKY:

- 11 druhů barevných, dětských obráz-
ků, podle Násl. Ježíška, kus 40 hal.
Smuteční - výroční den smrti 25 hal.
Don Bosko, modlitba vychovatele,
kus 25 hal.
o—4. Malý Ježíšek na kříži, na zadní
straně předsevzetí, kus 15 hal.
o—32. pro chlapce vystup. ze školy,
kus 50 hal. (tříbarevné.)
o—33. pro dívky vystup. ze školy,
tříbarevné, kus 50 hal.
o—40. P. Ježíš klepe na dveře, vza-
du: štěstí sv. zpovědi, kus 15 hal.

K svátkům vánočním

objednejte pro děti knížku

Následování Ježíška

Barevné obrázky, vázaná, 112 str. kus 75.— Kčs

Vydal Exerciční dům ve Frýdku

Jdu k Bohu

modlitební knížka pro děti

m—29 kus 3.— Kčs

Objednejte co nejdříve v Exercič.
domě ve Frýdku

Snoubencům!

Vzhůru srdce

modlitební knížka
pro dospělé

m—64, kus 3.— Kčs

K dostání v Exercič. domě, Frýdek

*Inserty
v našem časopise
stojí:*

Celá stránka Kčs 1.500.-

Půl stránky Kčs 800.-

Čtvrt stránky (32 řádek,
petit) Kčs 416.-

16 řádků, petit, Kčs 208.-

4 řádky, petit, Kčs 52.-

Ružence

dřevěné,
skleněné,
vkusné a silné
ve velkém výběru
obratem dodává

**Misijsní
knihkupectví**

Nitra — Slovensko

*Kupujte
u firem,
které
inserují
v našem
časopise.
Sami
máte
z toho
užitek.*

První míru kvičky:

dobrého lnu štíčky!

Jako první mírový pozdrav ze Stolína pošle-
me vám dobrá lnná prostěradla, ruční-
ky, utěrky a k tomu na pořádné
cíchy. Bez bodů a pouke-
zů! Stačí jen napsat,
kolik čeho po-
třebujete.

OBALOVNA A TOVÁRNA / JINÉ PRÁKLO ZNAČKY **STOLÍN**
Odon REZNIČEK
STOLÍN U ČERVENÉHO KOSTELCE

II. ROČNÍK - ČÍS. 46

CENA Kčs 2*50

OBSAH:

Dr. Jan Merrel, Dnešní stav kritiky,
zvláště textové, N. Z.
Dr. Ant. Šuránek, Znamení Syna člověka
Dominik Pecka, Dnešní kněz v dnešní
škole
P. F. Mikulášek T. J., Práce mezi mlá-
deží na základě spolkovém
P. Dr. Silv. M. Braito, Víra je ze slyšení

Pastorace mládeže
Z domova.
Pracovna.
Okno
Ze světa.
Hovorna na druhé straně obálky.

HOVORNA

KVATEMBROVA POBOŽNOST. Teprve v naší době poznáváme, co to znamená: nedostatek kněží. Je třeba i lidem vštípit pravdu: Každý národ má tolik kněží a takové kněze, jaké si vyprosí od Boha. Konejme s lidem kvatembrovou pobožnost za kněze a kněžský dorost. Příručky vydal Exerciční dům ve Frýdku, stran 16, cena Kčs 1.50.

NEJKRÁSNEJŠÍ KOLEDY sestavil P. Em. Mysliveček, VII. vydání, Právě vyšly. Stran 48, cena 5 Kčs, při hromadných objednávkách 4 Kčs. Doprovod varhan k těmto koledám máme ještě ze starých zásob. Cena 15 Kčs. Exerciční dům, Frýdek.

RORATY. Už jsou vytištěné. Cena kus Kčs 1.50. Objednejte včas! V části nákladu byla přehozena 10. a 11. stránka. I z těchto sešitků se dá dobře zpívat, když upozorníte věřící. Tyto chybně vytištěné exempláře jsme ochotni zaslati zdarma do pohraničí. Nezapomeňte při objednávce připsati: pro pohraničí zdarma.

V TISKU JSOU vánoční pohlednice, 4 druhy, barevné i jednobarevné.

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověření v Ces. Těšíně, č. 394/45

TAK KONČÍ ROK KATOLÍK. Svého času vydala K. A. ve Štamberku pobožnost pro poslední den v roce. Mají tam jenom ještě malý náklad. (1.500.) Druhé vydání pořídí Exerciční dům ve Frýdku.

Z DĚJIN KATOLICKÉ CÍRKVE. Životem č. 346, cena 3 Kčs. Lze použiti při vyučování náboženství ve škole. Exerciční dům ve Frýdku.

Dp. PUKL. Vytýkáte nám, že jsme knihu: *Ryneš Václav, mlada Pre-myslovna* (vydal Vyšehrad) „jen zaregistrovali“. Dovolujeme si upozorniti, že značka „S“ je velikým doporučením, a rádi ještě jednou upozorňujeme na knihu, která je, jak píšete, sestavena s mravenčí píli a velikou odbornou erudicí.

TECHNICKÁ PŘÍPRAVA BOHOSLOVCŮ. „Našinec“ přináší potěšující zprávu, že 46 bohoslovců koná kurs pro řidiče auta, aby mohli později při nedostatku kněží zdolat velkou vzdálenost motorovými vozidly.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 42370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Dnešní stav kritiky, zvláště textové, Nového Zákona

Dr Jan Merrel:

Byl jsem požádán, abych napsal na okraj nového vydání toužebně očekávaného Písma svatého článek o dnešním stavu biblické novozákonní kritiky.

Vcelku je nutno přiznati, že dnešní stav vědecké kritiky, více než za časů Harnackových, se vyznačuje návratem k tradici. Příspěly k tomu hlavně archeologické a rukopisné nálezy posledních let.

Mají-li býti knihy Nového Zákona (mám na mysli hlavně evangelia) spolehlivým pramenem pro život Kristův, je nutno dokázati zvláště dvě věci:

a) Jsou zprávy evangelií věrohodné? Mohli a chtěli evangelisté zaznamenati čistou pravdu?

b) Protože se nám nezachoval ani jediný autograf Nového Zákona, jsme odkázáni jen na opisy. Zachoval se jejich text neporušený?

Nechci v tomto článku opakovati známé věci z theol. studia, chci pouze toto doplniti několika údaji o dnešním stavu, zvláště textové kritiky Nového Zákona.

Ad a) *Jsou evangelia spolehlivé historické prameny?*

Autoři jsou buď přímo očitými svědky událostí sv. Matouš, sv. Jan - nebo událostem velmi blízcí. Tak sv. Marek sice není z apoštolů Kristových, ale je již od prvokřesťanských dob uznáváno, že jeho evangelium je ohlasem kázání sv. Petra. Při pozorné četbě druhého evangelia přímo slyšíme mluvu sv. Petra a již Papiáš, hierapolský biskup, nazývá sv. Marka vykladatelem, tlumočnickem Petrovým. Nejnovějšími studiemi a rozbořením evangelia sv. Marka tato skutečnost byla znovu prokázána. (G. Hartmann, L. Hertling, J. Kleist a zvl. P. Gächten.)

Rovněž tak evangelium sv. Lukáše nese na sobě stopy zpráv osob, blízkých událostem, líčeným ve třetím evangeliu. Sv. Lukáš v klasickém prologu svého evangelia dává nahlédnouti do metody, jak pracoval. Sebral zprávy od těch, „kteří byli od počátku očitými svědky a přísluhovateli slova“ (1, 2). Jsou to opět nové nálezy, hlavně archeologické a epigrafické, jimiž byla potvrzena a doká-

zána Lukášova svědomitost a přesnost (na př. rozlišování provincií císařských a senatorských, přesné označování administrativních úředníků a j.) zpráv ve Skutcích (C. M. Cobern, W. M. Ramsay, E. Jacquier a j.).

O poctivosti autorů evangelií, přímých nebo nepřímých to svědků, nemůže být pochyby. Jak prostě a neafektovaně - na rozdíl od apokryfů - líčí na příklad narození a utrpení Páně. Jak upřímně se přiznávají ke svým chybám a výtkám, kterých se jim dostalo od Spasitele. Tak mohou psát lidé, kteří chtějí říci jen a jen pravdu.

Evangelia byla sice napsána po určitém časovém odstupu, ale tato skutečnost není na úkor historické pravdy, spíše naopak. Podkladem evangelií je prvotní katechese, která se tvořila velmi záhy na palestinské půdě. Jádrem této katechese byly řeči, skutky a hlavně utrpení a zmrtvýchvstání Páně. Přesné udání okolností, času, místa, to vše mělo význam teprve druhotný. Pro posluchače nebylo tak důležité znáti kdy a kde co Kristus řekl, jako spíše co řekl. Nová nauka byla hlášána prostému palestinskému lidu. Bylo třeba spíše opakovat základní body Kristovy nauky, než chtít vylicít všechny činy a všechna slova Spasitelova. Vždyť bylo mnoho věcí, které učinil Ježíš a „kdyby byla každá zvlášť, myslím, že by ani celý svět neobsáhl těch knih, které by musily být napsány“ (Jan 21, 25). Apoštolové byli nuceni z této bohatosti vybírat řeči a skutky Páně, ne aby uspokojili svatou zvědavost svých posluchačů, nýbrž aby získali následovníky Kristu. Tak se tvořil kádr, typ nauky - katechese - který byl ve své podstatě společný všem apoštolům. Tato ústní katechese byla nejlepší přípravou k napsání evangelií. A jest i zárukou věrnosti evangelií, protože tato ústní katechese byla po několik desetiletí takoruka kontrolována posluchači, z nichž mnozí viděli a slyšeli Ježíše. V této katechesi, kontrolované očitými svědky, nebylo místa pro nějaké myty, posluchači a svědkové událostí by jistě proti podobným snahám vystoupili. Mohli bychom být rádi, kdybychom měli pro všechny události světové historie svědky tak bezpečné.

Když tedy evangelia nejsou ve svém jádru protokolární historii, nýbrž ústní katechesí, vysvětlíme si snadno i odchylky v podrobnostech. Tyto rozdíly - ne rozpory - jsou spíše potvrzením pravdivosti. Kdyby při soudním výslechu svědkové odpovídali na slovo stejně, mohl by se soudce domnívat, že se svědkové smluvili. Naopak zase shody, někdy i ve slovním podání, si vysvětlíme jednak vzájemnou závislostí evangelií (sv. Lukáš na př. použil již stávajících evangelií), jednak charakterem vytvořeného katechetického typu. Nesmíme zapomenouti, že v době před vynalezením tisku a zvláště u národů orientálních, byla paměť velmi svěží a věrná. Palestínští židé byli zvyklí na ústní výuku. Rabínské školy neznaly jiné metody. Ideálním žákem, abychom užili chvály talmudu, byl žák, který byl jako cisterna dobře vyzděná, která nepropustí

jediné kapky. Výroky slavných rabinů byly tradovány ústně po několik století, než byly zaznamenány písemně, jako talmudský traktát Pirké Aboth (zásady Otců). Jsou to opět moderní studia, která vyzdvihla význam orálního stylu a tím potvrdila možnost a jistotu věrného podání evangelických událostí (M. Jousse: *Le Style oral et mnémotechnique chez les Verbs-monteurs*. Paris 1925).

Ad b) *Proč se nám nezachovaly prvopisy Nového Zákona. Jaký je dnešní stav stáří/opisů a jejich textová hodnota.*

Zvláště na tomto poli bylo v posledních letech před touto válkou velmi mnoho vykonáno. Tvzení, že žádná kniha antiky není rukopisně tak podložena jako Nový Zákon, bylo znovu prokázáno četnými nálezy biblických papyrů, starších než dosud známé pergamenové kodexy ze 4. století. Pokusím se alespoň v několika větách shrnout výsledky badání a nálezů z poslední doby.

Nezachoval se ani jeden autograf některé antické knihy. Proto nepřekvapuje, že je tomu tak i u originálů N. Z. Lidsky mluveno, nebylo to ani možné. Antické knihy byly napsány na papyru, křehké to psací látce, vyrobené z rostliny *Cyperus papyrus*, která je domovem hlavně v Egyptě. Stejně i autografy Nového Zákona. Tato látka podléhá snadno vlivům teploty, vlhkosti a když není zvláštním způsobem konservována, za nějakou dobu se rozpadá. Tento osud stihl originály antických papyrusových knih i Nového Zákona. Když teprve později byly tyto papyrusové svitky opisovány do kodexů pergamenových, zachovaly se tyto opisy. Vzdálenost těchto pergamenových opisů od originálů není malá. U latinských 500—700 let (Vergil 350 let). U pergamenových rukopisů bible (kodex vatikánský a sinajský) byla pouze 250 let. Při srovnání s klasiky byl tedy stav novozákonné textové kritiky přímo ideální.

Tento stav se přímo sensačně zlepšil nálezem podstatných částí N. Zákona, psaných na papyru. Možnost uchování papyrusových rukopisů přirozenou cestou je jedinečně v Egyptě, v suchém egyptském písku. Tam se skutečně uchovalo mnoho cenných papyrů a také papyry s textem N. Z. Již koncem minulého století - kdy průzkum Egypta a papyrů netušeně vzrostl - byly nalezeny zlomky i s texty Písma sv. Protože to byly většinou jen fragmenty pro studium textu N. Z., neměly většího významu. Teprve veliký nález zbytků jedenácti kodexů biblických papyrů (v r. 1930), nazvaných podle mecenáše, který je za závratnou sumu v Egyptě zakoupil Chester-Beatty, je přímo sensačním potvrzením věrnosti a spolehlivosti novoz. textu. Podle svorného úsudku papyrologů (ne theologů) pocházejí tyto rukopisy již ze 3. stol., a to většinou z první polovice tohoto století. Zachoval se nám tedy text, který jest ještě o jedno století starší, než text nejstarších pergamenových rukopisů ze 4. století. Tak vzdálenost mezi originálem knih N. Z. a nejstaršími opisy se zmenšila o celé století a je dnes pouhých 150 let. Z N. Z. byly nalezeny zlomky všech čtyř evangelií, zlomky Skut-

ků apoštolských a Apokalypse. Nejbohatší je nález listů sv. Pavla. Byly nalezeny, a celkem dobře zachované, téměř všechny epištoly sv. Pavla. Pozoruhodné jest, že list sv. Pavla k Židům v tomto novém kodexu je položen za listem k Římanům. Toto položení je významné pro autenticitu právě tohoto listu. Čestné místo v kodexu dokonce dokazuje, že právě tento list byl ve zvláštní úctě. Textově tyto kodexy jsou věrně souhlasné s řeckým textem N. Z., jak tento dnes čteme. Nepatrné odchylky jsou nutnými běžnými chybami opisovačů. I pro kánon knih N. Z. je nález významný. Shrnutí čtyř kanonických evangelií v jeden celek dokazuje, že pouze naše kanon. evangelia v této době byla považována za inspirovaná.

Druhý, větší biblický celek je fragment evangelia sv. Lukáše z počátku 4. století, dešifrovaný a publikovaný v r. 1938 v Paříži (více viz Merell, Papyry a kritika novozákon. textu. Praha 1939).

Ještě jeden nález z poslední doby si zaslouží zvláštní pozornosti. Jest to sice pouze nepatrný zlomek z evangelia sv. Jana (18. kap.), ale významný pro své stáří. Tento fragment byl rovněž nalezen v Egyptě a dnes je uložen v Manchesteru. Nejlepší papyrologové světa položili tento rukopis do 2. století, spíše 1. jeho poloviny. Tento zlomek je tedy zatím nejstarší rukopis novoz. knihy, který jest vůbec znám. Tak vzdálenost mezi originálem evangelia sv. Jana a mezi nejstarším opisem není ani půl století. Jak podivuhodné jsou cesty Prozřetelnosti! V době, která popírala pravost a apoštolský původ právě evangelia sv. Jana, které bylo kladeno až do 3. stol., je nalezen rukopis, který potvrzuje tradici o stáří tohoto evangelia.

Není možno v kratičkém článku vyčerpat látky tak složité, ale těchto několik poznámek a shrnutí výsledků badání posledních let snad stačí k poznání, že Prozřetelnost dala lidem v bibli nejenom novoz. zjevení, nýbrž se také postarala, že N. Z. zůstal podstatně neporušený až do XX. století.

Znamení Syna člověka

Dr Ant. Šuránek :

Byla jiskřivá zimní noc. Stáli jsme ve dveřích jako děti s rodiči a hleděli udiveně k nebi. Kometa! Znamení! „Bude vojna.“ Dospělí hleděli zamyšleně, děti s pocitem hrůzy. Klidně zářící jádro a - oheň, hrozící jako metla. Dívali jsme se znova a znova. Nemohli jsme se nasytit tohoto podivného zjevu. Kometa zmizela a válka přišla. Zatím jen na Balkáně. Četlo se o ní v novinách, vykládalo se, četlo se v obrázkových kalendářích.

Po několika letech se lidé opět zastavovali. Ukazovali na oblohu. Veliký kříž s temných mračen hleděl ztrnule k zemi. Opět údiv a úděs. Opět ta slova hrozného dosahu: „Bude vojna.“ A byla. Už blíže. Zvony zvonily hrany následníku trůnu, buben vířil, vojáci spěchali s kufříky k vozům. Když byli pohromadě, zazněl zvuk křídlovky. Řezal až do masa. A muži všichni jako na povel padli

na kolena. Někteří políbili zemi. Ženy se rozplakaly. Pak vozy zadrnčely, poslední zamávání a potom proudy slz. Přicházely zprávy z fronty. První padlí. První rekvie se slavným „Libera”.

Potom zavlály prapory nad prohlášením samostatnosti, lidé zpívali a pravili znova a znova, jakoby se nemohli nasytit vlastního proroctví: „Už nikdy nebude války.”

V roku 1938 dne 12. března leželo v seminární kapli na zemi několik řad bíle oděných obětí, bohoslovců, uchystaných zavázat se doživotně ke svatým úkolům podjáhenským. Té noci se Evropa zachvěla. Severní záře házela oblohou hořící pruhy, lidé zvedali hlavy. Znamení? Do rána nebylo Rakouska. A k jednomu z těch, kdo se chystali k podjáhenství, přistoupil přítel: „Víš, co se v noci stalo? Rakouska není. Půjdeš přece ke svěcení? Víš, co bude dál? Půjdeš přece?” A mladý hrdina odpověděl: „Přece.” A vrhl se na zem před tvář biskupovu.

Jaká to bílá znamení na zemi! Rakousko padlo. Padne Československo. Tak je to v programu. Církev pocítí tvrdou pěst. Proč se ti mladí lidé dávají světit? Co bude znamenat kolár? Co klerika? Vždyť v rudých praporech vlaje znamení odporu, to není znamení Syna člověka! Znamení vítězné. Nezadržitelné. Lomený kříž. Jaké to znamení člověka na zemi!

A nová znamení! Ulicemi rachotí tanky, letí jako zběsilé. Odkud a kam? K čemu? Ohromná děla. Vojsko se valí ulicemi. Ráz na ráz. Kázeň! Svět patří nám!

A zase znamení na zemi. Vychrtlý kuň se vleče od slovenských hranic. Voják v zanedbané uniformě. Oči beze světla. Unavený, unavený k smrti. Kdy skončí už ty strašné cesty? Děla v dálí odpovídají. Letadla duní. Letadla, bílá jako mír zvěstující holubice z archy Noemovy. Letadla pozdravující zemi strašnými pozdravy. A země odpovídá na pozdrav kotouči kouře. Jaká to divná znamení na zemi „Kde to jsme?” Ptá se německý důstojník. „V Protektorátě.” Důstojníkovi vyhrkly z očí slzy. Jaké to znamení člověka!

Na horách hoří ohně, přeletují jako jiskry ohnivé tečky, nad krajem stojí jako visuté lampy zlověstná světla. Jiné vojsko se valí přes hory. Rudý prapor, už vlastně rozstřílený kus sukna, je přivázán k elektrickému sloupu. Prapor, nesený od Stalingradu. Nové znamení. Do prachu padl lomený kříž. Ponížený. Měl býti vztýčen po vítězné válce v jediném okamžiku na všech chrámech v rozjásané Říši, kříže Kristovy měly býti smeteny. Tak to bylo v programu... Lomený kříž byl dolomen. Vychází nové znamení na zemi. Hvězda, o které deklamují děti ve školách a při národních slavnostech, že ona přezáří hvězdu betlemskou... Ta betlemská zvěstovala pokoj lidem dobré vůle. Co tedy zvěstuje tato, která ji přezáří? „Tehdy řekne-li vám kdo: „Aj, tuto je Kristus anebo tamto”, nevěřte; neboť povstanou falešní Kristové a falešní proroci a budou činiti divy veliké a zázraky, takže by byli uvedeni v blud,

kdyby možno bylo, i vyvolení." To ještě není konec. To ještě není příchod Syna člověka. Ten přijde jako blesk. „Tu ukáže se znamení Syna člověka na nebi; i budou kvíletí všechna pokolení země."

V Moskvě. Zástupci jednotlivých sovětských republik přinášejí s sebou na tělocvičné slavnosti veliká znamení. Obraz Stalinův, veliký 5 krát 8 metrů. „To, co jsem viděl, nedovedu ani pochopit. Taková úcta k autoritě státu! Kříže jsem tam neviděl, obrazů svatých jsem tam neviděl, ikony jsem neviděl, ale viděl jsem člověka, klečícího před obrazem Stalinovým. To je klanění. Adorace. Viděl jsem mrtvolu Leninovu, zalitou světlem reflektorů, viděl jsem zástupy nescísné, hledící s očima plnými úžasu a úcty, slyšel jsem, jak vyznávají víru ve vítězství jeho myšlenky, jak se upevňují ve věrnosti k jeho nástupci... Třikrát týdně je dovoleno navštívit mrtvolu Leninovu v kryptě od 15 hodin. Od 8 ráno už se tvoří fronty a odpoledne je prostor posetý lidmi, toužícími vyznat svou víru, lásku a naději..." (Prof. dr Plajner.) Jaká to znamení člověka na zemi!

Hledíme na smutné listopadové nebe. Čekáme na něm znamení Syna člověka. Kdy přijdeš, Pane? V oblacích nebeských. S mocí velikou a velebností? Kdy shromáždíš své vyvolené ode čtyř větrů, od končin nebes až do končin jejich? Je blízko přede dveřmi? I my vyznáváme svou víru. Neochvějnou, ničím nenahraditelnou, skálopevnou ve vítězství Tvého království! Svou naději neodvolatelnou. Kdyby se země viklala, kdyby se valila nová znamení zemi, kdyby tisíce lidí bylo adorováno, tisíce vítězů, vyznáváme svou naději. V Tvůj příchod v moci veliké a velebnosti. A Tobě, Tobě jedinému, vyznáváme svou nezadatelnou, nedělitelnou lásku, Tobě, Ježíši Králi, Tobě, který jsi Cesta, Pravda a Život, který jsi Alfa a Omega, který jsi a budeš nepřemožitelný, solus Sanctus, solus Dominus, solus Altissimus!

Zástupy nebeských bratří, vy svatí biskupové, kněží a jáhnové, slyšíme vaše nebeské ujištění: „Bratři, nepřestáváme modlití se a prositi za vás, abyste byli naplněni poznáním vůle Boží ve vši moudrosti a rozumnosti duchovní, abyste žili důstojně Boha, tak, abyste se mu ve všem líbili, ve všelikém díle dobrém užitek přinášejíce i prospívajíce skrze poznání Boha, veškerou silou posilování jsouce podle moci velebnosti jeho k veškeré vytrvalosti a trpělivosti, s radostí děkujíce Otci, který nás učinil hodny, abychom měli účast v podíle věřících ve světle, který nás vytrhl z moci temnosti a přeložil do království milovaného Syna svého... (Epišt. poslední neděle po svatém Duchu.)

Dnešní kněz v dnešní škole

Domínik Pecka:

Co činit, je vlastně otázka druhotná. Prvotní otázka je, jaký má být. Bylo nesčetněkrát zjištěno, že mládež se nedává tak uchvacovat ideami, jako osobnostmi. To znamená, že nevychováváme jen

tím, co říkáme, doporučujeme nebo zakazujeme, nýbrž především tím, co jsme. *Agere sequitur esse*. Významně praví Emerson: To, co jsi, mluví tak hlasitě, že neslyším, co povídáš. Může na příklad katecheta vykládat dětem, že před Bohem jsou si všichni lidé rovni. Ale mnohem více znamená, dovede-li být spravedlivý ke všem dětem bez rozdílu, nedává-li přednost dětem bohatým, hezkým, ustrojeným a má-li rád všechny. Po letech vzpomínají lidé na svého učitele náboženství. Zapomněli většinou, čemu je učil, ale nezapomněli, jaký byl a jak se k nim choval. Nejhlubším tajemstvím výchovy je tedy tajemství osobnosti. Jen ten, kdo sám denně vstupuje do tvrdé školy sebevýchovy, je způsobilý vychovávat jiné. Z toho vyplývá důraz na pastorální poměr k dětem. Katecheta se má dívat na své žáky jako na své duchovní děti, které potřebují nejen poučení, ale i rady, odpuštění, příkladu, pomoci a útěchy, a to tím více, čím jsou starší a čím snad odpudivěji se chovají. Převzali jsme péči o jejich duchovní dobro od rodičů, ba více, od samotného Krista. A tak jako rodiče přinášejí pro své děti oběti, tak to musíme umět i my za duchovní blaho dětí nám svěřených. Kněz se musí snažit, aby poznal individuální vlastnosti, nedostatky i domácí poměry každého svého žáka a jednal se všemi uctivě, laskavě, přívětivě a důvěrně, aby v něm všichni takřka instinktivně vycítili otcovskou lásku. Principem výchovy je láska, ale není to eros, ani sublimovaný ne. Eros je tušivé hledání hodnoty v člověku. Eros odhaluje hodnoty, které už jsou zde, kdežto láska pedagogická odhaluje pouhé možnosti hodnot, a ty mají teprve být vytvořeny. Je tedy třeba lásku pedagogickou přidružit k typu lásky sociální: není to eros, nýbrž caritas. Eros se vzpíná k někomu, kdo je doplněním vlastní nedokonalosti. Caritas se sklání k někomu, kdo je sám o sobě ubohý a bezmocný. Kde kněz je dětem opravdu duchovním otcem, není ani velkým neštěstím, je-li katechisování po stránce methodické méně dokonalé, neboť v tom případě platí: *Omnia vincit amor*.

Bylo by však chybou, kdybychom stránku didaktickou pokládali za zcela podřadnou a neusilovali o zdokonalení svých metod. Obecně se uznává, že učivo pamětní je třeba omezit na minimum, ale to minimum ovšem požadovat. Doporučuje se hojněji užívat příběhů biblických: dítě je přece založeno víc smyslově než rozumově. Výklady věroučné se nesmějí předkládat jako neživé a číře abstraktní ideje, nýbrž je třeba ukázat, že veškerá pravda tryská z Krista, jakožto pramene vody živé. Různými anketami bylo zjištěno, že nejmocnějším motivem víry u mládeže je láska ke Kristu. Proto je třeba do středu vyučování náboženského postavit osobnost Ježíše Krista a zanítit v srdcích mládeže lásku k Spasiteli, jinými slovy: vyučovat christocentricky. To platí nejen o věroučných, nýbrž i o mravoučných výkladech. Nejen že se tak vyhneme prázdnému moralisování, nýbrž uvedeme duše žáků v osobní poměr ke Kristu Pánu. A také se vyhneme výtce,

že mnoho mluvíme o hříchu a málo o ctnosti. I proti běžným učebnicím morálky je třeba zdůraznit, že z alternativy: *Fuge malum - fac bonum* je důležitější a životně významnější to druhé. Dualismus nás beztak tíží v celém životním snažení mnohdy až k beznaději a umdlévání: budiž tedy nauka o dobru v popředí mravoučného výkladu, budme lásku k ctnosti a snažme se naplnit mladou duši mravním idealismem. Duše zanícená touhou po dobru a kráse je imunní proti svodům zla. Zlo vlastně není realita, nýbrž spíše jakési neskutečno, mravní vakuum, vznikající nedostatečným pochoopením a naplněním dobra. Nepokládáme dobro a zlo za činitele rovnocenné a uvědomujeme si, že pouhými zákazy a tresty nelze nikoho vychovat. Metoda zákazová dosahuje jen jednoho výsledku, pochybného a záporného: propůjčuje zlu půvab zapověděného ovoce.

Christocentrický směr ve výuce vrcholí výklady liturgickými, které nemusí být soustavné: stačí, budi-li kněz porozumění pro údobí a slavnosti církevního roku, který není ničím jiným než mystickým opakováním a zpřítomněním života Kristova. V živé účasti na liturgii je koruna náboženského vyučování. Náboženství není jen nauka, nýbrž především život, jakožto účast na životě božském. Od liturgiky k liturgii jen tak se vymaníme z neblahého herbartismu extrémně racionalisujícího a jen rozum vzdělávajícího.

Prospěje nemálo hojnější užití názoru: obraz, film, model, kreslení a psaní na tabuli pomáhají budit pozornost a udržovat kázeň. Dítě je tvor činný a učí se nejlépe činností. Čím činnější je při vyučování, tím lépe. Nechme děti při výkladu kreslit a psát nebojme se, že budou roztržity naopak, soustředí se mnohem intenzivněji na předmět. Dítě je schopno dvojí činnosti. To postřehl už Pestalozzi. Často nechával děti vykonávat dvojí činnost: učily se na příklad nebo vzájemně zkoušely a přitom předly nebo cupovaly bavlnu; anebo poslouchaly výklad učitele a přitom kreslily.

Děti nemilují učený suchopár, nýbrž život, názornost, jasnost, konkrétno. Méně se zajímají o pojmy a vztahy, více je vábí skutečnost a prožitek. Příklady ze života, z vlastní zkušenosti, z dějin, vzpomínky z cest, reminiscence z vlastního dětství vyloučí z vyučování všechnu nudu a budou přijímány s vděčnou a napjatou pozorností.

Nikterak není nutno, aby se katecheta vždy držel pevně stanoveného programu. Často je třeba odbočit od předmětu, když se vyskytnou pochybnosti a dotazy. Právě taková odbočení, k nimž dávají podnět žáci sami, bývají sledována s obzvláštní pozorností a mohou přinést mnoho užitku. Je dobré nabádat žáky, aby svobodně a bez ostychu předkládali katechetovi svoje nesnáze: musí ovšem dbát, aby si z toho neudělali manýru a neurčovali směr vyučování. Je vůbec pochybné, zdali princip činné či pracovní školy

se hodí na náboženské vyučování. I když nabádáme žáky k přemýšlivosti a upřímnosti a ochotně odpovídáme na jejich dotazy, nesmíme ten způsob přeceňovat, poněvadž by žáci se mohli domnívat, že pravda je výslednice jejich debat s učitelem, nehledě ani k tomu, že by trpěla i autorita jeho a mařil se čas beztak skrovný pro vyučování soustavné. Pravdě podobné je, že přepínání volné vyučovací metody a zásada samočinnosti by se nejvíce vymstila právě ve vyučování náboženství.

Nesmí se zapomínat na zaměření k životu. Všechno naše snažení ve škole musí směřovat k potření disjunkce: náboženství a život. To „a“ musí zmizet. Naším cílem je náboženství v životě a život v náboženství. Je dobré vyvrcholit hodinu náboženství aktem: buď konkrétním předsevzetím, náboženskou písní, modlitbou, a to na určitý časový a dětem blízký smysl (za rodiče, za učitele, za vlast, za duše v očistci). Navádět je také k modlitbě individuální. Občas dát za úkol, aby si nějakou modlitbu složily. Aby se učily modlit se také vlastními slovy. Příčina, proč dospívající děti se přestávají modlit, je mimo jiné v tom, že naučené modlitby svádějí k mechanickému odříkávání a budí pochybnost o jejich ceně.

Zkusme aspoň občas katechisovat v kostele nebo v nějaké kapli. Posvátné ovzduší učiní duše vnímavějšími pro svaté pravdy než banální prostředí školní: námět liturgický, příprava k svaté zpovědi, k svatému přijímání.

Modleme se za své děti breviář, obětujme za ně aspoň někdy mši svatou, vyžádejme si duchovní součinnost zbožných duší - k tomu nás zavazuje základní požadavek duchovní paternity. A i kdybychom se v té dnešní škole, tak málo příznivé našemu úsilí, uzlobili, udřeli, vyčerpali a zničili, budme pamětlivi, že jsme zástupci Toho, jenž nejen učil, ale miloval dřív než učil, a nejen miloval, ale i život dal.

P. F. Mikulášek T. J. :

Práce mezi mládeží na základě spolkovém

Způsob práce ve spolcích.

Chybou dřívějšího spolkového života u nás bylo, že všechna výchovná a náboženská práce ležela na knězi. To odporuje principu Katolické akce, duchu jocismu i junáctví. Kněz nesmí mít jen přednášky v plenu, nesmí působit na všechny ve spolku stejně, musí se věnovat ve zvláštních schůzkách jen vedoucím - ale od nich pak také žádat výchovnou a náboženskou práci na druhých. Prvním požadavkem dobré spolkové práce je tedy výchova a udržování vedoucích funkcionářů spolku. Právě v této práci by měla Katolická akce jednotlivým kněžím pomáhat, dodávat jim věcné rozvrhy, jednotlivé přednášky, pořádat v jednotlivých krajích kurzy a exercicie mládeže. Mládež, která touto průpravou projde (a

bylo by dobré a my to v SKM uděláme, zavést i náboženské zkoušky všeobecné a odborné a stanovit dobře přestálé zkoušky a exercicie jako nenahraditelnou podmínku k tomu, aby se někdo mohl stát funkcionářem katolického spolku), může pak být duchovním správcům oporou v jejich spolkové pastorači a tím v působení dál.

Co se týká obsahu přednášek a kursů, upozornil bych jen na jednu věc. Co nejméně morálky a co nejvíc dogmatiky! Mládež prodělává vždycky krizi autority a poslušnosti a dnes ji prodělává zvláště silně. Že je něco zakázáno, to ještě není pro mládež žádný důvod to nedělat. Nebo že je někdo představeným, to dnes u mládeže nic neznamená. Mládež chce stále a stále znovu vědět, proč je to zakázáno nebo přikázáno a mládež chce, aby ten, kdo jí poroučí, jí imponoval, osobně ji získal — a pak za ním půjdou slepě a s nadšením! Proto nemoralisovat, neříkat, to a to je zakázáno nebo přikázáno, nýbrž ukázat, proč je to zakázáno, ukázat a dát pochopit dogmatické základy každého zákazu nebo příkazu. Moralisovalo se dost, v minulém století skoro výlučně — proto máme starší generace jen zvykově katolické, ale mládež už zvyková není, mládeži nestačí, co dříve bylo, mládež chce nové odůvodnění všeho a jen to, co jí pochopitelně odůvodníme, bude dělat. A neporoučet jen proto a s odvoláním se na to, že máme moc poroučet, nýbrž napřed si mládež získat, nadchnout ji, strhnout ji za sebou. (Ovšem i zde je změna. Dříve mohl kněz imponovat a strhovat třeba odborným vzděláním v zemědělství nebo ve vedení Raiffeisenek, o něco později třeba sportem — ale dnes už ne, dnes už bude trvale imponovat jenom řádem duchovním, náboženským životem a svatostí. Ovšem ne tou zatuchlou svatostí, jak si ji představovalo minulé století, ale svatostí dnešní, jak ji vidíme třeba na Pier Giorgio Frassatim.)

Mám-li shrnout svých několik zkušeností a poznatků, o nichž jsem se krátce zmínil, navrhoval bych toto:

1. Aby se objasnila a jasně vymezila funkce a důležitost katolických spolků.

2. Aby Katolická akce vyjednala s existujícími katolickými spolky spolupráci a jasně řekla, které spolky spolupráci přijaly a mohou tedy být považovány za katolické a které ne.

3. Aby se Katolická akce — ovšem v těsné spolupráci s oněmi organisacemi a spolky, které spolupráci přijmou — ujala výchovy vedoucích funkcionářů všech katolických spolků a aby prosadila, aby funkcionářem katolického spolku nemohl být nikdo, do neprojde touto výchovou a nebude od Katolické akce řádně kvalifikován.

4. Aby Katolická akce prosadila, aby žádné náboženské přednášky, slavnosti, kursy a exercicie nebyly pořádány pod firmou nějakého spolku, nýbrž vždycky jako čistě a prostě katolické.

Víra je ze slyšení

P. Dr. Silv. M. Braito:

Jako křesťané si musíme říci pravdu a podívat se pak té pravdě ve tvář. A ta pravda o zaměření života velké části našich bratří u nás vyznívá proti křesťanskému nadpřirozenému chápání našeho života. Nedejme se mýlití planými frázemi o křesťanství. Co se tím myslí, když někdo říká, že je hluboce nábožensky založený, nebo že se hlásí ke křesťanské demokracii, nebo ke křesťanskému humanitarismu? Ono obecné křesťanství se dá asi vyjádřit hlubokou theologií paní Vonáskové od starých zámeckých schodů: „Vědí, vono nad náma halt něco musí bejt...“ Ale tohle je již „hluboká víra“ proti obyčejnému chápání náboženství, které se ještě pokládá za křesťanské, jakási morální slušnost smíšená s laciným vlastenectvím a horováním pro národ. Tito lidé žijí ze zbytků křesťanství, ze zbytků křesťanské civilisace, jež naskládala křesťanství do lidstva, do běžného, ještě dnes přijatého a uznávaného oceňování hodnot a života, totiž aspoň některých životních hodnot.

Většinou lidé se mnoho nezamýšlejí nad smyslem života, nezajímají se o jeho smysl, nehledají ho, a proto také nehledají jeho příčinu, vlastnosti této příčiny veškerenstva a proto i nás, a když se nezajímají o tuto příčinu, nezajímají se také ani o náš vztah k ní. Když se vůbec zamyslí na těmito otázkami, vystačí prozatím se zbožštěním národa, státu, práce, třídy, lidstva... Jinak se spokojí i s duchovním proletářstvím, žijíce ze dne na den z malých smyslů právě nahodilých.

Vedle toho dovedly myšlenky vlastenectví nebo komunismu tak zestátniti, zabaviti duši i tělo i všechny síly a postaviti tento cíl celku národního nebo státního nebo třídního, směřujícího ovšem k beztřídní společnosti, že postavili před náš lid nové náboženství. To ovšem není nic nového. Vlastenectví, jak je chápala naše buržoasie, je zbožštění práce, jak je chápal socialismus, výstavba budoucí společnosti, jak ji chápe komunismus, jsou tak velkými cíli, a to tak hmatatelnými cíli, tolik slibujícími výhody, které se dotýkají smyslových dychtění lidských, že nastoupily tyto tři směry místo dosavadního náboženství u mnohých, přemnohých. Tak máme čtyři náboženství dnes: křesťanství, komunismus, nacionalismus a socialismus...

U přemnohých křesťanů i kněží nastala jakási duchovní únava spojená s nedůvěrou v budoucnost náboženství, které nemůže ani slíbiti ani zaručiti ony hmotné výhody. Křesťanství dokonce zvedá zrak výše a učí nepropadat této zemi a jejím starostem, což leckdo chytře si vyložil po svém, že ti druzí, ti malí a chudí nemají pečovat, a tím věrněji a poctivěji a usilovněji sloužiti jemu, jenž si to vynahradí almužnami a jinými dobrými skutky.

My jsme si byli příliš vědomi své pravdy, jedinečnosti své pravdy, že jsme jakoby nemohli nebo nechtěli pochopiti, že druzí

o tom tak právě jako my nejsou přesvědčeni. Pokládali jsme je třeba nevysloveně za lidi nedosti dobré vůle, se kterými je škoda disputovat. Nebo jsme si zase zakrývali tvář, abychom neviděli, jak se nám před touto tváří míhají husté řady prchajících od nás. Anebo jsme byli tak pohodlní, že jsme si šermovali ručičkami na kazatelně tak docela po starokazatelsku, že jsme medusladce vykládali prastaré příklady o tom králi a císaři a sedlákovi a té herečce, co potvora nic se nemodlila, nic nedělala dobrého, jenom ty kytyce co dostávala, do kostela posílala k sošce Panny Marie a v poslední hodině smrti byla obrácena. Anebo jsme bryndali nedělní evangelium a prošpikovávali své výklady srdcervoucími příklady. A jednou jsme se rozhlédli po kostele a zpozorovali jsme, že se v něm jaksi jasní a pak jsme se podívali po letech po druhé, a už v něm bylo úplně jasno... A pak jsme lkali, že „oni“ nám odcizili inteligenci, dělnictvo, mládež...

Pak naříkáme, že tito všichni nestojí o Krista a křesťanství... A což, kdyby bylo spíše pravdou, že nestojí o tento určitý, dnes přejedlý způsob podávání Kristových pravd, nebo ještě lépe, že jsme prostě neuměli se dostat k sluchu svému lidu, ke sluchu těch, pro které ty pravdy máme, že jsme jim je neuměli podati, že jsme je neuměli přesvědčit o vhodnosti, přijatelnosti těchto pravd, protože toto všechno bylo v našich silách, jak jsme se učili ve fundamentálce anebo ještě k tomu, že jsme si neuměli fundamentálku podložit dobrou znalostí psychologie lidí své doby, abychom věděli, jak máme podati ony prastaré důvody, které církevní nauka podává a jejímuž podávání učí tisíciletá fundamentálka.

Víra je ze slyšení. Je sice milostí, ale její existenci, její obsah musí podat, měla podati přísluha našeho slova. Tolik se mluvilo o povinnosti tak a tak voliti nebo nevolit politicky, ale bylo třeba říci jasně a přesně, jaký je a musí být zásadní poměr mezi náboženstvím a politikou, čili správou veřejného života, že náboženství musí řídit vše, a když život soukromý, tedy i veřejný, protože je nesmyslem, že náboženství je věcí soukromou, protože veřejnost není bez soukromého a veřejné je právě pro nejvyšší zaručení soukromého a za druhé bylo třeba žádati toto uvědomění si všech občanů katolíků, že mají se snažiti o to, aby Kristovy zásady ovládly celý veřejný život a ne pouze jen se hrozit rušení svátků, konfiskace církevního majetku a zavření několika církevních škol... Ten problém je daleko hlubší, my musíme žádat naprostou školskou svobodu, jak si ji dobyli ve Francii, v Belgii a v Holandsku, jakou ji mají v Anglii a v Americe, tedy jistě ve státech nikterak reakčních a barbarských...

Bylo třeba vyučiti náš lid základním rozdílem mezi křesťanstvím a mezi materialismem, marxismem nebo agrarismem, nebo romantickým spiritualismem nacionalismu... Ale nečetl jsem mnoho prací o marxismu za celou tu dobu jednoho roku od osvobození... Jak pak chcete od mnohých lidí, aby pojednou 14 dní před

volbami uvěřili v důležitost určité strany právě pro náboženské otázky, když přece strana prohlašovala, že je nadkonfesijní, že slučuje všechny lidi rázu demokratického humanitně křesťanských.

Abychom mohli lidi zavazovat k tak jasnému postoji ve svědomí, bylo by třeba opět se jasně postavit celou rozhodností a jasností k celému křesťanskému katolickému učení. A tak to máme se vším a ve všem. Žádáme od lidí mnoho, zavazujeme je, ale neumíme pro dnešního člověka dostatečně a přesvědčivě to, co od něho žádáme a pak se divíme, že těch nevěřících, nevěrných je tolik...

Hlasatel pravdy Boží musí být zapálen a zároveň musí znát dobře, co chce a má hlásat, znát, co lidem z toho chybí a proč k tomu nespěli nebo nemají důvěry a dokonale z toho žít. Jen tak přesvědčíme lidi sobě svěřené o Boží pravdě, jen tak otřeseme jejich domnělým klidem, jejich falešným pokojem, jen tak dovedeme jim do srdce a mysli zasaditi velikost, nesmrtelnost a krásu Boha a jeho pravd, jen tak jim dovedeme přiblížiti spojení s ním, jako jedině důstojný cíl člověka věčně žíznivého po větších obzorech a naprostém štěstí.

Příliš anthropomorfistické, příliš lidské a zlidštěné náboženství má tak velkou vinu na odcizení přemnohých z našich vrstevníků. Obraz Boha velebného a zároveň láskyplného Otce je u přemnohých setřen. U mnohých zbyl jen matný obraz jakési bytosti, která snad by mohla pomoci v právě hrozící mizerii, která by snad mohla dát po smrti jakési pokračování anebo vynahrazení ráje primitivního štěstí. Převažováním poesie, sentimentality, sobeckých zájmů v náboženských projevech zastínilo svatou postavu a svaté učení Ježíše Krista, Bohočlověka, nadpřirozeného života, tak lidem přizpůsobeného zákona svátosti viditelných znamení, dávající nám lidem viditelným úměrně neviditelné milosti. Báli jsme se mystiky a raději se drželi jak se říká nejprostších pravd, až z nich kolikráte zbyly jen pravdy přirozeného náboženství, aby pak i tyto ustoupily zmíněným již novým božstvům státu, národa, třídy, lidstva... Jen přesná a proto přísná diagnosa může vésti k léčení a ozdravení.

PASTORACE MLÁDEŽE

KATECHETA A RODIČE ŽÁKŮ. Kontakt, udržovaný mezi katechetou a rodiči žáků je velmi dobrou pastorační pomůckou. Platí tu lidské tvrzení, že nejsnáze se dostanete k srdci rodičů prostřednictvím jejich dítěte. Ideálním by bylo osobně se se všemi seznámit. Ale tu je rozdíl mezi venkovskou jednotřídkou, kde se stejně místní dp. farář s rodiči se svými farníky - zná, a městskou mnohatřídní školou, kde působí buď ustanove-

ný katecheta, nebo výpomoc z duchovní správy. Když se jedná na př. o 300 žáků, je to práce, kterou nutno plánovat pro celý školní rok a na kterou časově vystačí jen katecheta (není-li vázán úkoly mimoškolními), nikdy však ne farář nebo kaplan. A přece nelze opominout tento způsob, který, jak zkušenost ukazuje, je jedině schopný, aby nám plnil domy Boží a vedl duše ke svatým svátostem. Zkoumejte jen veřejné mínění, proč ten či onen

plní své křesťanské povinnosti a jiní, třeba jinak poctiví lidé, ne, vždy tu nalézáte úspěchy pro osobní vztah ke knězi. Pravda, je to čistě přirozené a lidské, ale stačí to na to, abychom vedli duše ke zdroji života nadpřirozeného - k Ježíši Kristu.

A proto hledejme cestičky, jak se dostat k rodičům dětí, které učíme ve škole. Dobré je pro katechetu být členem místního rodičovského sdružení při škole zřízeného. V jejich nedělní odpolední schůzi můžete jim vyložit postup své práce, naznačit úkoly a význam nábožensví a bude je to rozhodně zajímat. A potom korespondence. Objednejte si ihned u Exercičního domu cyklostylem rozmnožené dopisy katechety rodičům a pak zejména rodičům dětí, jdoucích po první

ke sv. přijímání. Místo doporučování necht' mluví odpověď jedné maminky: „Důstojný pane! Váš dopis, kterým mluvíte k duším a srdcím nás, matek, nemohla jsem nechat bez povšimnutí a odpovídám naň. Děkuji tím za všechny maminky, jejichž dětem se dostává pro život to nejdůležitější náboženská výchova. Záleží teď ovšem na nás rodičích, abychom vám byli pomocníky, aby sémě vámi zaseté do duší našich dětí rostlo a nikdy neochablo. Tak ráda bych slíbila za všechny maminky, že povedeme své děti jen cestou dobrou, aby v životě neztroskotaly.“ Taková odpověď bude nám při vědomí dobře konané služby Boží také vzpruhou a povzbuzením do další práce na duších svěřených.
Jiří Benda.

Z D O M O V A

PAPEŽSKÉ DÍLO SV. DĚTSTVÍ JEŽÍŠOVA. V každé diecési jest ředitelství tohoto Díla. Pro arcidiecési pražskou jest v Praze XII., Hradešínská 10 (prof. Ant. Brand). Nálepek i obrázků, na které si děti rády nalepují, jest dostatečná zásoba, diplomky budou v nejbližší době.

ČÍSLA O NÁBOŽENSKÉM CÍTENÍ NAŠEHO LIDU. Československý ústav pro výzkum veřejného mínění provedl výzkum náboženského citění obyvatelstva Čech a Moravy. Výzkum přináší zajímavé poznatky o náboženském životě našeho lidu, na příklad: V Boha věří u nás 63.8 proc., jeho existenci připouští 16 proc., v Boha nevěří 11.8 proc. a o Bohu nepřemýšlí 8.4 proc. obyvatel. Víry v Boha přibývá se stářím a ženy věří nepoměrně častěji než muži. Bibli má doma jen 35.4 proc., avšak pravidelně v ní čte jen malý zlomek obyvatelstva — 4.6 proc. Pravidelně chodí do kostela u nás každý pátý dospělý občan, kdežto čtvrtina obyvatelů starších než 18 let nechodí do kostela vůbec. Moravané se jeví jako zbožnější lid než obyvatelé Čech. Náboženství má zřejmě větší důležitost v životě zemědělců, kdežto čísla, která se týkají dělníků, svědčí o ochabnutí náboženského citění. Výsledky výzkumu, které nutno posuzovat zároveň s metodou šetření, přináší nový pohled do naší poválečné společnosti.

SLOVÁCKO. V „Kulturní politice“ uveřejnil MUDr. Josef Šimek o Slovácku článek z něhož vypisujeme tyto perličky: Celé Slovácko a Valašsko, to je kraj mezi Stupavou, Chřibou, Moravou, Bečvou, Moravskou branou a pohraničními horami, je jedním z nejzaostalějších krajů po všech stránkách a čím dále ke slovenským hranicím, tím víc. Tento kraj, zvláště některé pohraniční okresy (*Uherský Brod, Hodonín*) mají *dětskou úmrtnost*, která se vyrovná úmrtnosti v zaostalých zemích *asijských*.(!) Nemožné hygienické poměry po stránce osobní hygieny, bydlení a s tím souvisící zaostalost duševní, primitivnost, *pověřivost a katolická zbožnost v jedné osobě*. Lid tvrdý a neústupný chce žít jen po svém a je v tom *podporován kněžími a obdivovateli folkloru*. Obecní chudí a staří lidé jsou na Slovácku *svatí již za živa*. Co jsme měli konfliktů, když jsme upozorňovali, že by bylo vhodné, aby se o staré lidi obec lépe starala. *Na kostel sedlák lehce obětoval 600 Kčs za rok, ale na chudé?* Vozili je k nám do nemocnice špinavé, zašité do pytlů, ve kterých byla sláma, plné blech, štěnic a vší, a v celé zbožné, katolické obci se nenašla *osoba s křesťanskou láskou*, která by je umyla a o ně se postarala. Jen si všimněte, čím v které obci je více tyfu, čím horší hygienic-

ké poměry, čím lid zaostalejší, tím více hlasů pro lidovou stranu. — Snad se tím změní i politické uvědomění lidu, protože klerikalismus, bída, spina a nevědomost se vždy snoubí.

KONEČNÁ ÚPRAVA FASSE PATNÁCTERONÁSOBEK. Z. O. D. spolu s kníž. arcib. Ordinariátem pražským sděluje vldp. beneficiátům všech čtyř českých diecesí ve věci výnosu pozemků: Aby mohly být fasse v krátké době schváleny, je nutné, aby všichni dp., kteří přiznali vyšší výnos pozemků než patnácteronásobek, v době co nejkratší oznámili Z. N. V. v Praze prostřednictvím svých konsistoří, že místo přiznaných částek reflektují na patnácteronásobek čistého katastrálního výnosu asi tímto způsobem: „N. N., farář v N., žádá, aby v jeho příznávce na V. lustrum byla jím přiznaná částka výnosu pozemků upravena na patnácteronásobek

čistého katastrálního výnosu.“ K tomuto podání přiloží - pokud to už při příznávce neučinili - pozemnostní archy a případně u polí kostelních i. p. c. oznámení části těchto pozemků, jak je užívají (ku příkladu — z polí filiálního kostela v N. užívá farář i. p. c. 4/7, 13/18 a t. d.). Toto podání musí bezpodmínečně učinit všichni, kdož přiznali skutečný vyšší výnos než patnácteronásobek. Dobře učiní i ti, kdož přiznali méně, ale reflektují rovněž na patnácteronásobek, učiní-li totéž podání. — Vldp. z Moravy nechť se svými zástupci obrátí na Z. N. V. v Brně o podobné instrukce, jak by měli postupovat oni: patnácteronásobek platí pro Čechy i Moravu, avšak na Moravě už byly některé fasse schváleny a byl při podávání fassí jiný postup. Shora uvedené instrukce se vydávají po rozhořování zástupce Z. O. D. se Z. N. V. v Praze. J. S.

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

ZPĚVNÍK „K OLTÁŘI PÁNĚ“. Na docházející dotazy o dodávce modlitební knihy a zpěvníku „K oltáři Páně“ sděluji, že vzhledem k nevelikému zbytku nákladu nezasíláme kromě ukázek jednotlivé výtisky. Kniha má cenu jen při jednotném zavedení. Obsahuje modlitby pro mládež, návod k ministrování, poučení o svatých svátostech, modlitby stavovské a 70 písní s notami podle „Českého kancionálu“. Prodejní cena jest 20 Kčs. Kniha má 232 stránek na pěkném papíru a jest vkusně v poloplátně vázaná. Podrobnější zprávy podá František Soukup, profesor, Praha XII., Máchova 7.

„ZDISLAVA“. Jak víte, podniklo tuto akci několik zbožných, velice vzdělaných dívek, které si vzaly za úkol pomáhati v duchovní správě. Byla jim propůjčena osiřelá a v nejubožejším stavu se nacházející farní budova v Hradci u Stoda. Srovnajte vy-

učovací plán tohoto ústavu, jehož výchovu a výuku obstarávají úplně zdarma a s velikými obětmi kněží domini-káni s tou diecéšní školou strasburskou a zjistíte, že osmiměsíční kursy pro katechetky co do úrovně úplně se vyrovnají oněm. Z Německa bylo přeloženo schönwaldské hnutí do Švýcar a mnozí vedoucí činitelé katolického hnutí v Čechách jsou pro ně tak nadšeni, že tam vysílají na svůj náklad dívky a jinochy na školení. A přece by mohlo býti něco podobného vybudováno i u nás a již vlastně vybudováno jest ve Zdislavě. Tato je většinou vydržována jenom penězi zakladatelek, které proto nemohou vyvinouti větší činnost, poněvadž jejich osobní majetek je z největší části vázán a není možno jej uvolniti. Pozn. redakce: Vyzýváme obětavé kněze, aby „Zdislavě“ pomohli a pomáhali. Adresa: Zdislava, charitní ústav, Hradec u Plzně.

OKNO

O MODLITBĚ. V časopisu „Věda a život“ referuje prof. Dr. Pavel Jerie v brožurce Dra A. Carrela, *La Prière*. Z jeho referátu podáváme

čtenářům tyto zajímavé, důležité věci, které jsou námi proložené. Red.): Profesor Carrel, proslulý u nás hlavně svou knihou „Člověk, tvor nezná-

mý", napsal v lednu 1944 essay o modlitbě. Knížka pojednávající o problému čistě theologickém, je pro přírodovědce při nejmenším stejně zajímavá jako pro bohoslovce. Zde několik hlavních bodů z jednotlivých kapitol: V úvodě žádá autor theologie, aby jeho práci posuzovali stejně shovívavě, jako by on sám posuzoval jejich práce z oboru fyziologie. Této žádosti — pokud máme přehled — bylo vyhověno, a mezi theology je značná spokojenost s autorovými názory. V první kapitole rozvíjí Carrel znovu problém úpadku civilisace, a právě tak jako v „Člověku, tvorů neznámém“, přisuzuje příčiny tohoto úpadku špatným vlastnostem jedince. Říká: „Nedostatek mravního uvědomění, pochopení posvátna (sens du sacré) a smyslu pro krásu, dělá z moderního člověka bytost duchovně slepou.“ (Str. 2.) Zdůrazňuje, že systematickým pozorováním modlitby se člověka poznal, v čem spočívá podstata modlitby, její způsob a forma a její důsledky. Modlitba je složena ze tří částí: z poznání hříchu, výkřiku úzkosti a prosby o záchranu. Modlitba není záležitostí rozumu, nýbrž výhradně otázkou lásky a víry. Na této základní vlastnosti závisí též způsob modlení. Je třeba, aby se člověk postavil před Bohem takový, jaký jest, aby se mu cele odevzdal. Tu dobře Carrel vystihuje, že i jednání, činnost, může být modlitbou. Zcela novou, zvláštní otázkou je problém účinnosti modlitby, problém odpovědi na modlitbu. Velmi často zůstává modlitba bez výsledku, tedy nevyslyšena; to proto, poněvadž je neplodná, poněvadž je buď jen přeříkáváním,

nebo naopak jen meditací. Odpověď pak na skutečnou modlitbu má často takovou povahu, že je nepostřehnutelná. Tak na př. po modlitbě za uzdravení tělesné může následovat pronikavá a úplná přeměna mravní, životní převrat. — Profesor Carrel počítá s *modlitbou*, tedy s oddáním se Bohu, jako s *jednou z nejzákladnějších a nejnutnějších potřeb života*, jejíž opominutí má za následek vyšnutí z rovnováhy, masově pak sociální katastrofy. *Víra je tedy nutná k naplnění života.* (Str. IV.) „Člověku se nepodařilo vybudovati si — jak to chtěl Sokrates — mravní systém nezávislý na náboženství“, říká Carrel doslova. (Str. 31.) A jinde: „Církve, právě tak jako universitami a továrnami, byl civilisován Nový Svět.“ Riskujeme příliš mnoho, necháváme-li v sobě zanikat některou základní životní činnost, ať již je povahy fyziologické, intelektuální nebo duchovní. (Str. 28. a 29.) — V malé brožurce jejíž základní body jsme pokud možno přehledně podali, se zřetelně zračí nový způsob biologického myšlení, tak jsme na něj byli upozorněni poslední knihou profesora Herčíka „Život na ruby“ — ač tato kniha je psána s hlediska zcela odlišného. Charakterisuje totiž knížka Carrelova další stupeň ve vývoji biologie právě tak dobře, jako na př. velký spis Bavin-kův. Proto je pro přírodovědce zajímavější než pro theologa: Přináší mu totiž názory zcela nové, nebo alespoň v nové, pronikavé formě, zatím co pro theologa je jen zopakováním známých věcí a dokladem toho, kam až sahá ryze přírodovědecké poznání.

ZE SVĚTA

BEATIFIKAČNÍ PROCES TIHAMERA TOTHA. Kardinál Mindszenty, ostríhomský arcibiskup, primas maďarský, připravuje beatifikační a kanonizační proces „služebníka Božího“ Tihamera Totha. Msgr. Toth se narodil r. 1889 a zemřel roku 1939 ve Veszprem. L. C. 23. 10.

PROTESTY PROTI ODSOUZENÍ MSGRA STEPINACE. Osservatore Romano ze dne 19. října přináší na první stránce dva sloupce protestních telegramů, které došly do Vatikánu

po odsouzení Msgra Stepinace. Jsou ze všech zemí, ze všech sociálních vrstev, bez rozdílu politického smýšlení, a dokazují skutečnou jednotu citění Církve. L. C. 21. 10.

PORADY KARDINÁLŮ A ARCIBISKUPŮ VE FRANCII. Porady francouzských kardinálů se konaly dne 24. října. L. C. 24. 10.

ZASVĚCENÍ PANNĚ MARIÍ. Diocése lausanská, ženevská, friburská se zasvětily Nejsvětější Panně.

L. C. 16. 10.

Seznam tiskovin,

kteřé má Exerciční dům ve Frýdku na skladě:

OBRAZKY:

- o—40. P. Ježíš klepe na dveře, vza-
du: štěstí sv. zpovědi, kus 15 hal.
- o—54. Kristus vstal z mrtvých, vza-
du: odpustky, kus 15 hal.
- o—56. Pane, nejsem hoden, vza-
du: jak často k sv. přijímání, kus 15 hal.
- o—57. Marnotratný syn, pravidla ži-
vota, kus 15 hal.
- o—63. Kristus na kříži, vza-
du: prosba o velikomyslnost.
- o—64. Ejhle, člověk, 4 str. modlitba
za zpovědníka a za kněze, 30 hal.
- o—65. Božské Srdce Páně, 4 str., de-
vět prvních pátků, kus 30 hal.
- o—66. Sv. Josef, 2 str., modlitba za
kněze, kus 15 hal.
- o—67. Svatý František, modlitba za
šťastnou hodinku smrti, 15 hal.
- o—70. Pius XII., modlitba za svatého
Otce, kus 15 hal.
- o—61. Božské Srdce Páně, 9 prvních
pátků, trojbarevné, 2 strany, kus
40 hal.
- o—62. Srdce P. Marie (Ó paní má, ó
Matko má...) trojbarevný, kus
40 hal.

RŮZNÉ:

- Krátké promluvy při obnově svatého
křtu, kus Kčs 2.
- Malovánky na říjen, kus 20 hal.
- Malovánky na listopad, kus 20 hal.
- Malovánky na advent, kus 20 hal.
- Lístky pro kartotéku školních dětí,
kus 40 hal.
- Lístky pro kartotéku rodin, 20 hal.
- Lístky pro kartotéku svobodných, kus
20 hal.
- Lístky pro kartotéku domů, 20 hal.
- Lístky pro kartotéku pomocnou, kus
10 hal.
- Dr. Tomášek: Duchovní příprava do
života pro žactvo op. školu, Kčs 7.
- Dr. Tomášek: Myšlenky ke katechesi
k VI. přík. Božímu, kus Kčs 5.
- Dr. Melka: V Getsemane, postní ře-
či, kus Kčs 7.
- Pohlednice podle knihy Násl. Ježíš-
ka, kus 80 hal.
- Pohlednice sv. Juda Tadaše, 70 hal.
- Rozvrhy učiva náboženství pro obec-
né a měšť. školy, kus Kčs 1.

K svátkům vánočním

objednejte pro děti knížku

Následování Ježíška

Barevné obrázky, vázaná, 112 str. kus 75.— Kčs

Vydal Exerciční dům ve Frýdku

Jdu k Bohu

modlitební knížka pro děti

m—29 kus 3.— Kčs

Objednejte co nejdříve v Exercič.
domě ve Frýdku

Snoubencům!

Vzhůru srdce

modlitební knížka

pro dospělé

m—64, kus 3.— Kčs

K dostání v Exercič. domě, Frýdek

*Inserty
v našem časopise
stojí:*

Celá stránka Kčs 1.500.-

Půl stránky Kčs 800.-

Čtvrt stránky (32 řádek,
petit) Kčs 416.-

16 řádků, petit, Kčs 208.-

4 řádky, petit, Kčs 52.-

Ružence

dřevěné,
skleněné,
vkusné a silné
ve velkém výběru
obratem dodává

**Misijní
knihkupectví**

Nitra — Slovensko

*Kupujte
u firem,
které
inserují
v našem
časopise.
Sami
máte
z toho
užitek.*

První míru krůčky:

dobrého lnu štůčky!

Jako první mírový pozdrav ze Stolína pošle-
me vám dobrá linněná prostěradla, ruční-
ky, utěrky a k tomu na pořádné
cíchy. Bez bodů a pouke-
zů! Stačí jen napsat,
kolik čeho po-
třebujete.

TRÁVICOVNA A TOVÁRNA NA JEMNÉ PRÁDLO ZNAČKA **TATKA**

Odon REZNIČEK

STOLÍN U ČERVENÉHO KOSTELCE

II. ROČNÍK - ČÍS. 47

CENA Kčs 2'50

O B S A H :

Dr B. K., Kněz a mládež
 Dr Ant. Šuránek, Adventní zvonění
 P. Al. Březina CSsR., Proč je nás
 málo?
 Pro zpovědníky (Pokračování)
 Jan Filip, Nebezpečná lhostejnost

Z domova
 Ze světa
 Pracovna
 Pro et contra
 Hovorna na druhé straně obálky.

HOVORNA

KDO zvidpp. ví o osobě, která by ráda vedla knězi domácnost a může ji doporučit, nechť její adresu sdělí redakci DP. Zn. „Svědomitá a zbožná.“

GYDALI JSME TROJBAREVNÉ POHLEDNICE: Zn. D—29 Svatá rodina, kus 80 hal. Zn. D—25 Malý betlémek, kus 80 hal. Jednobarevné: Zn. v—54 Dudáček s textem Ne sem vám noviny, kus 50 hal. Zn. v—55 Jesličky s pasáčkem, kus 50 hal. Zn. m—52 Rodinná pobožnost u jeslíček, 16 stran, kus 40 hal. Koledníček kus 5 Kčs. Doprovod varhan ke koledám 15 Kčs. Několik druhů visítek, obrázků, citát z Písma sv. a blahopřání (12 krát 8 cm), kus 30 hal., (obálky nemáme). Objednejte brzy, neb před svátky bude expedice mít mnoho práce s Novým Zákonem. Exerciční dům, Frýdek.

MŠE SV. za naši čtenářskou rodinu bude sloužena v sobotu 30. listopadu.

KNIHA LURDY v II. vydání (r. 1946) jest jedinečnou v naší literatuře! Na (asi) 500 stranách a 30 původních obrázcích rozvíjí se podrobné dějiny Lurd od prvního zjevení se přesvaté Panny Neposkvrněné Bernadet-

tě Soubirousové 11. února 1858 až na naši dobu. Neměla by chybět v žádné rodině! Velké knihy obsahem i rozsahem stojí nyní také velké peníze! Tato by měla stát 270 Kčs. Avšak sám jsa jejím spisovatelem i nakladatelem, mohu ji dát laciněji — brožovanou za 197 Kčs, vázanou (celoplátěnou) se zlatým tiskem 225 Kčs. Tato nízká cena je však vázána na předplatné (subskripce) do 31. prosince 1946. Později bude stát brožovaná 250 Kčs. Objednávky přijímá: P. Karel Kolísek Brně, Akademická č. 14.

Obsadí se místo ředitele kůru v Červeném Kostelci, pošta v místě, okres Náchod. — Příjmy: Štola a dříví deputátní. Bližší sdělí: Farní úřad ř. k. Cervený Kostelec.

Který šlechetný dárce věnuje harmonium pro bývalou německou farnost Kostelec u Jihlavy?

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Čes. Těšně č. 394/45

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Kněz a mládež

Dr B. K.:

Namlouváme si, že plníme své kněžské povinnosti k mládeži, ale nešálíme snad své svědomí? Jen o velice malou část našeho dorostu je nábožensky postaráno. Největší část naší mládeže Krista nezná (třebas chodí do hodin náboženství a mají z tohoto předmětu pěknou známku) a jejich zájmy nejsou zájmy Božími. Naši hoši a děvčata snad dovedou ze školy katechismové články; jejich život však jde mimo. Náboženství v něm nehraje úlohu, anebo jen velmi podružnou.

Bývaly doby, kdy se u mládeže vystačilo s těmi dvěma hodinami školního vyučování náboženství. Největší část náboženské výchovy totiž obstarali doma rodiče. Rodina byla opravdu křesťanská a křesťanská byla i škola a veřejný život. Kolik činitelů tu spolupůsobilo na utváření mladého křesťana! Vyučování náboženství mělo jen *doplnit* a zcelit tento výchovný proces a k příležitostnému a laickému náboženskému poučení mělo poskytnout systematictější a odbornější náboženské vzdělání. Jeho význam byl více vzdělávací než výchovný. Poměry se však velmi změnily. Rodiče, třebas dítě posílají do hodin náboženství a snad i do kostela, sami se většinou obracejí k Bohu zády. Škola, dílna, veřejný život jsou naplněny ovzduším indiferentismu a atheismu. A my bychom se domnívali, že dvě hodiny školního vyučování náboženství v týdnu - a to ještě jen do 15 roků - postačí, aby položily spolehlivý základ k náboženskému životu? Ostatně při dosavadním školním systému je vůbec těžko očekávat od školního předmětu, aby vychovával. Mládež se látce naučí, odřiká ji, dostane známku, a dost. Byl-li učitel důsledný a poctivý, podrží mládež poznatky, jímž se naučila, dlouho, možná do smrti. Ale umět je málo. Je třeba zájmu, nadšení, je třeba poznání pravdy *uvádět v život* a na to nemůže škola stačit. A tak nezbývá než postarat se i o mimoškolní život mládeže, o to, oč dříve pečovali rodiče. Mládež se musí seznámit s duchovním i jinak než jako s učitelem za katedrou, jinak z ní živé údy Kristovy nebudou.

Uznávám, že kněží je skutečně málo. Velkoměstský kaplan nebo administrátor v pohraničí pracují většinou opravdu do úpadu. Ale větší část kněží přec jen může věnovat více sil mládeži. Jinak

se kostely prázdní, naše mládež roste z pohánků v pohany. Jen abychom nebyli spokojeni sami se sebou! —

Nevěřím, že by Bůh v dnešní době nedával mládeži hlasatele svého slova. Nevěřím, že by nepovolával apoštoly a učitele života Božích dětí, jako je povolával jindy. Stará se o svou Církev, jako se o ni staral dříve a jako se o ni bude starat do konce věků. Vybírá si apoštoly a volá je do práce, ale zdá se, že mnozí apoštolové nejsou poslušni a vzdalují se svěřených duší. Duchovní mnohdy přehlíží děti a mládež, jako je přehlíží i jiní dospělí. Jsou jim méně než dospělí. Kancelářskou práci v lecjakém družstvu nebo spolku, politické řečnování, místní kampeličku, všechno to považují mnozí za kněze důstojnější než zabývat se mladými a věnovat se dětem. Zvláště, je-li kněz nadaný a vynikal-li ve studiích, je ho prý škoda, aby si hrál s dětmi.

Zapomínáme na Mistrův příslib tomu, kdo se v jeho jméně ujímá maličkého. Zapomínáme, že dítě má nesmrtelnou duši jako dospělý a že je vykoupěna krví Syna Božího. Jen pro nedostatečně vyvinutý dosud organismus a pro nedostatek zkušeností a získaných pohotovostí se jeví dětská duše jako méněcennější než duše člověka dozrálého. Avšak právě pro tento nedostatek zkušeností potřebuje mnohem více naší pomoci.

Zamysleme se nad smutným stavem mládeže, zkoumejme svou práci, svůj volný čas a modleme se, aby i jiní takto podrobili kritice své působení.

Svatý Done Bosco a svatý Filipe z Neri, smilujte se nad naší mládeží! Přimlouvejte se u Boha, aby vyburcoval z lhostejnosti ty, kterým uložil jako povinnost zabezpečiti spásu mladých i starých!

Adventní zvonění

Dr Ant. Šuránek:

Cesta zasněženou krajinou nad Hanušovicemi. Sníh ohýbá větve stromů na pozdrav, stromů tichých, zamyšlených. Jako by cosi očekávaly. Silnice bílá se prohýbá: nahoru, dolů - točí se v pravo a v levo a zase vede jako šňůra bezpečně k cíli. Náhle se nad krajinou vynoří kostel. Volá, táhne. To je náš cíl. Kopec je pokrytý sněhem. Hledí na tichý hřbitov, na domky v údolí rozházené, postavené pod jeho ochranu. Některé jsou už nebezpečně daleko. Před oltářem hoří světlo, jako se rozhořelo kdysi nad Betlemem. Padáme už ve vánoční svaté náladě na kolena s pastýři betlemskými, klaníme se Vtělenému Synu Božímu, zahalenému v plénkách posvátných způsob... Pozdravujeme první adorátory: Marii a Josefa... Vycházíme z chrámu. Nádherné panorama. Na vrcholky kopců se snášejí zvolna bělavé mraky, průseky a pastviny na horách svítí sněhem úžasně bílým v temné obrubě lesů. Pod námi továrna se stovkami dělníků. Roztroušené domky se svými obyvateli z různých konců vlasti. Obyvateli neznámými ve své plnosti lidem, známými Bohu. Málo jich z nížiny vystoupí

v neděli sem, do svého chrámu. Málo jich zvedá srdce k Bohu. Sem do té nevýslovné krásy, již zalil Bůh své tvorstvo, zaznívá nám tesknou melodií slovo Prorokovo: Slyšte nebesa, pozoruj země, neb Hospodin mluví: „Syny jsem vychoval, vyvýšil, oni však mnou pohrdli. Zná býk hospodáře, i osel jesle pána svého; Israel však mne nezná, lid můj rozumu nemá (Is. 1, 2n.)

Celý svět ať to dosvědčí, co vykonal Hospodin pro svůj národ! Pro jeho blaho v běhu staletí. Vymřelá pokolení by měla vstát a vydat svědectví. Nemohou mluvit. Celý svět ať vidí černý nevďěk lidu, zalévaného láskou, celý svět ať je hotov trestat na pokyn Boží. Bůh si ten lid vybral ze svého „prvorozence“ mezi národy, otcovsky oň pečoval, trpělivě jej vychovával v Abrahamovi, vyvýšil v Mojžíšovi, Josuovi, Davidovi, v králich, prorocích, dal mu zjevení, zákonodárství... A ten lid pohrdl svým Bohem, věrolomně od něho odpadl. Némá tvář mívá více lásky a vděčnosti k svému pánu a hospodáři! A přece je to „Israel“, miláček a bojovník Boží! Lid Boží, posvátný majetek Boží.

Kdo by se nezachvěl? Prorok stojí na výšinách, hledí do dálky, ruku si zaclání. Koho čeká? Koho vidí? „Hledím zdaleka, a hle, vidím, jak přichází mocná velebnost Boží, vidím zemi zahanou v mlhách... Vidím Syna Božího přicházejícího... Jděte mu vstříc a řekněte: Řekni nám, jsi to ty, který máš vládnout v lidu israelském? Obyvatelé země, synové lidští, jděte mu svorně vstříc chudí i bohatí. Jděte a řekněte: Ty, který vidíš Israele, pohled; ty, který vedeš lid Josefův jako pastýř ovečku! Řekni nám, jsi to ty sám? Zdvihněte, knížata, brány své, zvedněte se, brány věčné, ať může vejít Král slávy... Hledím z daleka a hle, vidím, jak přichází..." (Respons.)

Hospodin mluví: „Běda národu hříšnému, lidu, jež tíží vina, plemeni nešlechtnému, dětem pokaženým: opustili Hospodina, tupí Svatého Israelova, zády se k němu obrátili." Svatost měla být tomu národu vrozena, ježto je to potomstvo Abrahamovo; zatím je mu takřka vrozena zvrhlost, „plemeni nešlechtnému". Marně byl vychováván. Láskou povzbuzující i trestající. Je už takřka rozšlehán jako tělo bičovaného zločince. Byl trestán hladem, válkou, morem, porobou. Ale nezmoudřel, ničemu se nenaučil. „Kam ještě bít vás mám, když tě hřešíte dále? Hlava (vaše) je všecka bolavá, srdce je všecko choré. Od paty do temene nic není zdravého na tobě (národe můj!). Samá rána, modřina a oteklina, bez léčení, bez obvazku, bez hřejivého oleje!"

Domýšlivý stát judský! Nepatrný, titána vzdory v srdci měl svém, trpaslík vždycky zjevil se v něm, kdykoliv se oddálila starostlivá ruka Boží. Jaký žalostný stav! - Trest za nábožensko-mravní věrolomnost! „Hlava a srdce", nejdůležitější složky státního života, ústřední úřady vypovídají službu, jsou ochromeny. Jerusalem, hlava a srdce říše, je zachvácen chorobou, třeba se ještě jakž takž drží. Stal se macechou těm, kteří v něj důvěřovali.

Lze ještě doufat? Najde se ještě panovník, který by se postavil v čelo tohoto státu nešťastného, Bohem opuštěného, lidmi prokletého a zesměšněného? Prorok viděl dál a zvěstuje těm, kteří ještě chtějí naslouchat jeho hlasu: „Patřil jsem ve vidění nočním, a ejhle, v oblacích přichází Syn člověka a dáno je mu království a pocta a všechny národy a všechny kmeny a všechny jazyky mu budou sloužit. Moc jeho je moc odvěká a nebude nikdy odňata a království jeho zůstane bez úhony. A všechny národy a všechny kmeny a všechny jazyky mu budou sloužit.” (Respons.)

Hospodin mluví: „Země vaše jest zpustlá, města vypálená ohněm; půdu vaši před vámi cizinci vyžirají; zpusťována je vaše země jako bývá, když nepřítel pustoší. Zbývá jen Jerusalema, Sionská dcera, jak opuštěná budka na vinici, jak chýše na poli okurkovém, jako osamělá strážná věž.”

Sion byl kdysi středem Jerusalema. Jerusalema, hlava a srdce říše ještě sice žije, pracuje, ale v jakém je stavu! Podobá se budce, kterou si postaví vinař jen na chvíli, aby ji pak ponechal na pospas osudu. Velkoměsto! Jaký bude jeho konec? O tom prorok uvažuje a zahledí se s tesknou na „zbytek” věrných. Ti zůstali v milosti Boží. Kdyby jich nebyl Bůh chránil, také by byli zrádně odpadli. „Kdyby Hospodin zástupů nebyl nám ponechal tohoto „zbytku”, bylo by nám jako Sodomě, jako Gomorrze.” Byli bychom hodni záhuby sírou a ohněm... Ale ten zbytek, to je símě, z něhož může vzejít lepší budoucnost národa, símě, Bohem ponechané, až přeletí vichřice bouře a hněvu...

Kdo je ten „zbytek”, zázračně Bohem uchráněný? Kdo je tanejšlechetnější z potomstva Adamova? Kdo zadrží adventní zvony, aby se nerozjásaly při této otázce, aby nevolaly z nížin a úvalů k ozářenému chrámu na výšinách? A kdyby to byl zvonek jediný, „zbytek” za války ponechaný, křesťanské srdce mu porozumí jako zvonu velikému, zvěstujícímu radostné poselství nezměrného významu. Rozežněte se mraky! Zvedněte se! Prchej, temnoto! Radost si razí k nám cestu, adventní naděje zalévá nitro, duše se plní vroucí touhou. Lidé zklamávají, slibují a nedávají, staví si koruny na hlavy a patřilo by je korunovat trním, berou na sebe hávy vladařů a bylo by třeba je obnažit a bičovat uzdravujícím bičováním, obdivují své ruce jako ruce řídících států a zatím jsou to ruce zločinců, poskvrněné krádežemi a krví. Úsměvy lidské se změnilý v úšklebky, zlato se změnilo v bláto. Ne, nemohou vládnout sami, jsou ovládáni vášněmi, sobectvím, nenávistí a zlobou, nevedou národů k trvalému štěstí, hodnému národů vykoupěných, nemají čistých srdcí a čistých rukou. Je třeba jiného Krále a jiného království!

Adventní zvony zvoní po prvé: „Poslán jest Anděl Gabriel k Panně Marii, zasnoubené Josefovi, aby jí zvěstoval slovo Boží; i ulekla se Panna světelné záplavy. „Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. Ejhle, počneš a porодиš a Syn tvůj bude

slouti Syn Nejvyššího. Jemu dá Pán Bůh trůn Davida, otce jeho, a On bude vládnouti v domě Jakobově na věky... Ejhle, počneš a porodíš..." (Respons.)

Nezvoní dosud vánoční zvony na světě; ba nezvoní ani adventní. Připravují se atomové bomby, letadla a děla. Nechystá se světu Betlem. Chystá se Kalvarie. Úžasně ticho je kolem. Zasněžený kopec. Chrám s věčným světlem. Slyšíš nás, Pane? Ve spojení s tím utýraným krajem voláme: „Přiď království tvé!“ Lidstvo je rozšlehané. Nežízni po tobě, nežízni po pravém míru. Po čem tedy žízni? Vyslyš nás, Pane! „Přiď království Tvé! Tvé!“

Proč je nás málo?

P. Alois Březina CSsR.:

„Messis quidem multa, operarii autem pauci“, konstatoval již Spasitel. Od té chvíle starost o kněžský dorost stává se životní otázkou Církve. Vždyť „fides ex auditu“. Co by zbylo z nauky Kristovy bez zákonitě poslaných hlasatelů? Trosky, chaos. A co z našich kostelů bez nejsv. Oběti? Chladné modlitebny s prázdným svatostánkem. A kolik zoufalých duší by se potácelo životem a těžce umíralo bez kněžského rozhřešení! — Dnes stala se otázka kněžského dorostu přímo akutní. Se všech stran slyšet volání po kněžích, náрек nad jejich nedostatkem a stesky kněží, klesajících pod břemenem prací, jež ukládá dnešní pastore. Jak odpomoci tomuto nedostatku?

Faktum je, že planým nářkem nic nespravíme. Pouhé stesky bez energických činů byly by přiznáním senilní nemohoucnosti služebníků Církve. Přiznejme si raději poctivě příčiny a hledejme prostředky k nápravě katastrofálního nedostatku kněžstva, než abychom bezradně naříkali. Církev nestárne. Dílo Kristovo, mající trvat až do skonání světa, musí zaujmout energický postoj k potřebám každé doby a zdolat s pomocí Boží všechny obtíže a překážky, stavící se v cestu jejímu poslání...

1. Příčiny: Není to vinou Boží, že je nás málo, jak správně podotkl autor článku: Kam spějeme? v č. 44 D. P. Spasitel, jenž prohlásil: „Aj, já jsem s vámi až do skonání světa,“ jistě dává milost povolání kněžského dostatečnému počtu hochů. Proč všichni nedocházejí svého cíle svatého kněžství?

První příčinu vidím v *dnešní rodině*, otrávené sobeckým materialismem a nevěrou v praxi. Máme málo rodin, v nichž se opravdu žije podle nauky Kristovy, v nichž dítě s modlitbou očekávané a přijímané jako dar nebes ssaje s mlékem mateřským upřímnou zbožností a vidí stále krásný příklad obětavého života svých rodičů. Chybí nám hluboce věřící rodiny, které by si považovaly za čest a vyznamenání od Boha, kdyby jejich dítě volal ke své službě. Chybí nám svaté matky, které by svému dítěti tak velikou milost vyprosily svými modlitbami a obětmi. Z rodin, v nichž se hledí na dítě jako na nevítanou přítěž, v nichž hmotné zájmy hrají hlavní

roli, v nichž dítě slyší nelaskavé posuzování kněží a nevidí dobrého příkladu praktického křesťanství, sotva můžeme očekávat kněžské povolání. Ano, tam se udusí toto božské seménko. A i kdyby se hoch z takové rodiny odhodlal ke vstupu do semináře, těžko z vrbového proutku bude dub... Ovšem cesty milosti Boží jsou nevyzpytatelné.

Další příčiny nedostatku kněží — přiznejme si to upřímně — jsou v nás samých. Předně nedostatek opravdové *obětavosti až do krajnosti* „superimpendar“ a *lásky k nesmrtelným duším*, jež by strhovala ideální jinochy k následování. Kněz — pohodlný sobec, mamonář, chatrné mravní pověsti — získá ideálního hochu pro sv. kněžství? Sanctitas vitae et solida scientia vábí k následování, jak zdůrazňuje autor citovaného článku: Kam spějeme.

Jinou příčinou a bohužel, velmi vážnou, která je naší vinou, je *naš nedostatek upřímné lásky k matce Církvi*. Ať už se zárodek této bolestné skutečnosti hledá v době husitské či protestantské, faktum je, že mnohem horlivěji se starají o potomstvo i adopcími otcové rodin, aby majetek nepřešel do cizích rukou, než my dbáme, aby cyrilometodějké a svatováclavské dědictví mělo hojnost svatých udržovatelů — apoštolů. Jinak nelze vysvětlit onen smutný *nezájem* mnohých kněží o kněžský dorost. Ba, najdou se i tak ubozí a duševně otrávení a nespokojení, kteří přímo zrazují před kněžským povoláním. Co tě to napadá? Všude jinde se budeš mít lépe. Já kdybych dnes mohl volit...!”

Nemohu připustit myšlenku, že by se za dlouhá leta kněžského působení ve farnosti nenašel ani jediný zdravý, zbožný, nadaný kandidát kněžství. Nikdo si ho však nevšiml, nepovzbudil, nepomohl a tak Boží semínko zapadlo a zahynulo v trní všedních zájmů. Či vinou? Jak se omluví takový neplodný fíkový strom na soudu Božím — třeba odkázal tisíce na jiné dobré účely — když odešel na věčnost bez nástupce? Kdo se postará o jeho hrob a vzpomene na něho při nejsvětější Oběti.

2. *Prostředky*: Předně sami žijme svorně a zasvěťme se úplně spáse nesmrtelných duší, aby z nás zářila kněžská *radost a štěstí*, že jiné děláme šťastnými i když naše srdce někdy — zraněno lidským nevděkem krvácí — a z duše se řine před svatostánkem povzdech: „Smutná jest duše má až k smrti.” Velikost naší oběti zjedná nám žasnoucí následovníky.

Dále *kažme* občas o vznešenosti a důležitosti kněžského povolání a upozorňujme rodiče, že podle slov sv. Vincence Pavlanského *není většího díla na světě pro rodiče, než vychovat kněze*. Jak veliký podíl budou mít na všech zásluhách syna-kněze!

Všimněte si vhodných hochů ze zbožných rodin, kteří rádi chodí do kostela, vedme je k ministrování a k častějšímu přijímání svatých svátostí. Otažme se jich důvěrně, čím chtějí být, a kde zjistíme jiskérku Boží, hledme ji udržet, rozdmýchat v plamen naddšení, jež vede k hrdinskému rozhodnutí: Půjdu za Kristem třeba

per saxa et ignes. Poradíme rodičům, pomozme, je-li třeba i finančně. Vždyť to bude vaše duchovní dítě, váš kněz, který na vás u oltáře nezapomene. Udržujme s našimi kandidáty kněžství přátelské styky modlitbou, slovem i dopisem. Zvláště se jim věnujme o prázdninách. Rádi též knězi pomohou a načerpají z jeho zkušeností. Mějme upřímný zájem o gymnasisty z farnosti. Budou vděční za vlídné slovo a radu a možná, že některý se právě proto rozhodne později pro sv. kněžství.

Konečně, poněvadž jde o velikou a ničím nezaslouženou milost, nesmíme zapomenout na rozkaz Božského Mistra: „*Proste Pána žní, aby poslal dělníky na žeň svou!*” Modleme se za kněžská a řeholní povolání sami i při pobožnostech v kostele. Doporučujme tento veliký zájem Církve sv. jednotlivým horlivým duším i katolickým spolkům. Takovým společným útokem na nebe si jistě vyprosí farnost kněze.

Ať se nikdo z nás, drazí bratři, neodváží umřít, aniž by zanechal Církvi svaté místo sebe aspoň jednoho dobrého kněze, jemuž pomohl k oltáři. Jak klidně budeme umírat, když nás bude těšit myšlenka na tolik mší svatých, které bude přinášet náš kněz! Nuže, začněme hned zvláště s výchovou ministrantů i s gymnasisty, ať se brzy naplní naše semináře vzornými hochy a ukojí se hlad duší po kněžích, zvláště v pohraničí!

Pro zpovědníky

Pokračování.

Mnozí kněží, zvláště mladí, neradi chodí zpovídat — ne snad z neochoty, z vlažnosti, ale ze strachu před nějakými spleťtými případy, v kterých si nebudou vědět rady — a proto posílají jiného.

Těmto mladým zpovědníkům nebo i starším, ale ustrašeným a úzkostlivým, chtěl bych na povzbuzenou dát několik rad a směrnic.

Jdeš do zpovědnice, jdeš tedy otvírat nebe a zavírat peklo, jdeš zachraňovat duše, jdeš tam, poněvadž miluješ — a třeseš se strachy, jak přísný účet budeš muset skládat, že jsi nějaký složitý případ nerozřešil správně, že sis nedovedl ze spleti nejrůznějších domněnek nesčetných autorů morálek vybrat nejsprávnější? K čemu ten strach? *Perfecta caritas foras mittit timorem* (I. Jo. IV., 18).

A pak zkušené zpovědníci ti mohou říci, že případy, kdy dle morálky alii affirmant, alii negant se zpravidla nevyskytují.

A bojíš se, že se ti naskytne vyjímečný případ? Buď klidný — dobré kritérium — a světlo Ducha sv. vše spraví.

Pro větší klid Tvého svědomí připojím ještě několik jasných směrnic, abys věděl, jak si počínat v nejasných spleťtých případech.

1. *Lex dubia non obligat.* — Sto, nebo i více moralistů, může vytvořit nějaký systém, mínění — ale ne zákon!

2. Neprohlašovat nějaký hřích za těžký, není-li o tom jistoty. Je jisté, že dopustí-li se někdo nějakého hřichu všedního a myslí

si, že těžce hřeší, zajisté hřeší těžce, rovněž však platí, dopouští-li se někdo hříchu těžkého a myslí si, že páchá hřích všední, dopouští se subjektivně hříchu všedního.

3. Nezavrhovat nějaké mínění, poněvadž se nám nezamlouvá! Odsuzovat systémy autorů a jejich mínění nepřisluší nám, ale autoritě církevní!

4. Při výběru různých mínění buď nakloněn vždy více k shovívavosti a dobrotě, jsa pamětliv, že naše služba je službou milosrdenství a odpuštění. Je známo, jak světci byli laskaví, dobrotiví, shovívaví k druhým — a přísní sami k sobě! — Rigorosti jsou následovníci farizeů, přísní k druhým, shovívaví k sobě! Svatý Alfons měl stále na mysli krásnou poznámku svatého Jana Zlatoústého na slova Krista Pána: *Alligant onera gravia et importabilia. Prospere i nám, když si ji připomeneme — prospere rigorostům — a prospere i duším úzkostlivým, které se bojí obou extrémů. Slyšme tedy: Nonne melius est propter misericordiam rationem reddere, quam propter crudelitatem? Si enim paterfamilias largus est, dispensator non debet esse tenax. Si Deus benignus est, ut quid sacerdos eius austerus? Vis apparere sanctus? Circa vitam tuam esto austerus, circa alienam benignus.*

Sklon k rigorismu, toť není duch církevní, toť není duch Kristův.

Přece však i přílišná shovívavost není na místě. Jsou zvláště dva případy, kdy není nejlepší držeti se nejmírnějších názorů autorů.

První případ je, když se jedná o blízkou příležitost ke hříchu — v takovém případě nebylo by dobrotivostí nechat hříšníka kráčet na okraji propasti.

Druhý případ, kdy třeba být raději přísným než shovívavým je, kdyby mohla z naší shovívavosti vzniknout velká a veřejná škoda! To platí zvláště pro zpovědníky v seminářích a klášteřích, jedná-li se o klerika před vyšším svěcením, nebo o řeholní osobu před věčnými sliby — a hřešící *in re turpi*, v takovém případě je zpovědník zavázán pod těžkým hříchem k přísnosti — nesmí takovému dát souhlas, aby přijal vyšší svěcení, nebo skládal věčné sliby (zde se ještě nezabývám podrobným řešením tohoto případu). Jiný případ, kdy zpovědník nemá být shovívavý, poněvadž by z toho mohla vzejít velká škoda je, když se jedná o četbu špatných časopisů a novin. Důvodem k shovívavosti v této věci nemůže být jakés takés vzdělání penitenta.

Nebezpečná lhostejnost

Jan Filip:

Jeden z našich katolických týdeníků, bystře reagující na současný náboženský a kulturní život postřehy někdy velmi originelními, ale dosud vždy velmi správnými, přinesl v jednom z posledních čísel bez jakékoliv poznámky výrok F. Trávnicka ze Svobodných novin o pomocné řeči esperantu. „Esperanto

je mechanická slepenina prvků z nejrozmanitějších jazyků a je proto pro většinu lidí těžší než i nesnadný jazyk přirozený."

Není mým úmyslem bráti na sebe úkol obhájce esperanta vůči těm, kteří mají theoretické námitky proti této řeči, námitky, které nemají významu právě pro svou theoretičnost. Zatím co kdysi v době Stevensonových pokusů s první lokomotivou theoretikové v pařížské Akademii věd a umění odhlasovali zásadu, že žádné uměle sestavené těleso se nemůže pohybovat silou zevnitř místo síly vnější, Stevensonova lokomotiva již vesele jezdila a málo se starala o to, že podle theoretických úsudků by vlastně neměla jezdit. Jestliže průměrně vzdělaný člověk po několikátý denním učení esperantu čte bez obtíží esperantské texty a slušně mluví, nedbá na to, že podle některých filologů by se mu měl učit déle a nesnadněji než i nesnadným jazykům přirozeným.

Skutečně nejde o vyvrácení námitek jednotlivců proti esperantu. Jestliže je to věc životná, probije se přes všechny námitky a kdyby to byla věc neschopná života, zanikne sama. Jestliže dnes se již jedná vážně o zavedení esperanta jako povinného předmětu ve školách nejnověji jednal islandský parlament o zavedení esperanta jako povinného předmětu na školách středních a tento návrh byl zamítnut většinou pouze 2 hlasů, takže prakticky to znamená, že zavedení esperanta do islandských gymnasií je již jen otázkou času jestliže se tisknou esperantské časopisy a knihy podle odhadu amerických listů je nyní asi 8.000 svazků esperantské literatury původní i přeložené jestliže se vysílají esperantské programy z nejrůznějších rozhlasových stanic všech pěti dílů světa, jde již o něco, před čím pastýř duší nemůže zavírat oči.

Taková poznámka, odsuzující oprávněnost esperanta, nezmění ničeho na praktickém použití této řeči a na jejím téměř lavinovitém šíření ve světě. Avšak mohla by způsobit, že by odradila někoho, kdo se již chystal použití této řeči jako jednoho z moderních prostředků pastorače. Jsem si jist, že to naprosto nebylo v úmyslu redakce onoho katolického listu. Katolický kněz totiž dnes již nemůže lhostejně zavírat oči před touto skutečností. Holanďtí katoličtí kněží již pochopili, že na př. takových 8.000 knih v esperantském jazyku je již věc, které nutno věnovati pozornost. Ustavili proto společnost za vedení řeholního kněze P. J. F. Smeehuysena S. C. J. ku prozkoumání všech esperantských knih s hlediska nábožensko-mravního a ovšem též s hlediska uměleckého a jazykového.

Diecéšní Katolická akce v Hradci Králové má teprve dva měsíce esperantský odbor. Za tu dobu se uplatnil esperantský jazyk v tolika různých případech, že by požadovalo mnoho místa vše vypsati. Sluší však aspoň připomenouti, že esperantem poznáváme horlivost členů Katolické akce v jiných zemích. A dovedou jím psáti i lidé nejprostší.

Z D O M O V A

MIKULÁŠSKÝ DAR KATOLICKÉHO STUDENTSTVA. Na neděli 8. prosince bylo povoleno katolickému studentstvu jeho tradiční každoroční sbírka Mikulášský dar. Zvláště letos bude tato sbírka důležitá, ne-

boť je jediným finančním zdrojem pro činnost mladých katolíků-studentů. Voláme v dnešní době po katolické aktivitě, vidíme, že za dnešního stavu je nutný apoštolský výboj. Jsme v jakémsi bludném kruhu. Po-

třebujeme kněží, abychom vedli národ k duchovní obrodě, potřebujeme však katolických rodin, odkud by rostli příští dělníci vinice Páně, považujeme za nutné, aby nám rostla duchovně žijící mládež. Opravdu kruh, a kde nyní začít? Jistě bude prospěšné, bude-li kruh rozbit na více místech. Katolické studentstvo chce býti prvním z nich. Jestliže se reálně zadíváme na současný stav, není zjištění radostné. Náboženství ve vyšších třídách středních škol je nepovinné a není řídkým zjevem, že nedochází k vyučování ani v oné nepovinné hodině, protože je na konci vyučování, kdy studenti mají za sebou šestou až sedmou vyučovací hodinu a jsou unaveni nebo spěchají na vlak a pod. Na odborných školách není náboženství vůbec a divíme se, že celý obor obchodu a průmyslu zná jen hmotu a nemá zájem nebo vůbec podceňuje duchovní problémy. V tom směru jsou na Slovensku šťastnější, neboť na odborných školách mají náboženství nepovinné a počet přihlášených a náboženství navštěvujících je až 80 procent. Účast na studentských bohoslužbách není, vzato průměrem, valná a zbývá otázka, zda se studentských exhort nebo vůbec kázání studenti středních a odborných škol zúčastňují a alespoň tak se uchovávají a rozšiřují náboženské vědomosti. Vysokoškolské studentstvo zasluhuje zvláštní úvahy. Souhrnně lze říci, i když se zdá výrok pesimistický, že příliš spoléháme na pověřivé statistické číslo, že náš stát má 75 procent katolíků. Je tedy jasné, že studentské duše musejí býti získány též mimo školu a hodiny náboženské. K tomuto úkolu vyrostlo u nás studentské hnutí, jehož počátky můžeme datovat ještě před první světovou válkou, neboť letos dva nejstarší české akademické spolky *Moravan* a *Česká liga akademická* slaví již čtyřicetileté jubileum. Studentské hnutí nabývalo průběhem času různých forem podle současného stavu a problémů. Vždy však zůstane základem vši práce snaha o doplnění náboženské výchovy a výuky, aby nám vyrůstala inteligence katolicky myslící, tvořící a žijící. Dnes zvláště je činnost katolických studentů důležitá a záslužná.

Nápor proti křesťanským základům je soustředěnější a rafinovanější než kdy jindy, již proto, že soupeř vnucuje ideu, jež chce být dostačující náhražkou náboženství. Lidé něco věřit chtějí a musí. Proto ten určitý úspěch. Je proto naším úkolem všemocně burcovat, prohlubovat, rozšiřovat náboženské poznatky a vědomosti. Děje se tak v řadě exercičních kursů duchovními obnovami, náboženskými kursy pro vybrané studenty, zakončené zkouškami, prázdninovými tábory, rozsáhlou tiskovou akcí, dnes zvláště opět povoleným časopisem *Úsvit*. K této práci, jež je připravována vedením studentského hnutí, přistupuje ona drobná, ale nejzáslužnější práce studentů ve všech místech středních škol za vedení jejich dpp. profesorů náboženství a podpory farního i řeholního duchovenstva. Zde vyrůstají příští pracovníci v katolickém hnutí, zde se tvoří charakter a usměrňují schopnosti příštích kněží, profesorů, lékařů, právníků, politiků a státníků. Plány, snaha a chuť jsou. To všechno katolické studentstvo chce ochotně dát. Než nezáleží jen na těchto vlastnostech. Je třeba materiální podpory. Tou má být Mikulášský dar, založený arcibiskupem Stojanem. Proto nechť jsou srdce v ruce katolíků v den 8. prosince štědré vůči katolickému studentstvu!

OO. DOMINIKÁNI konali v Praze na konci října provinční kapitulu, na níž byl zvolen za provinciála vldp. Tomáš M. Dittl a ustanoveni vedoucí různých úřadů. V poradách byla věnována veliká pozornost pastorační v pohraničí, již provincie českých dominikánů poskytla značnou pomoc třemi profesory na theologickém učilišti v Litoměřicích a převzetím kláštera v Jablonném v Podještědí, kde odpočívá tělo blahoslavené Zdislavy pod klenbami monumentálního chrámu. Byl zdůrazněn veliký význam úcty této světice pro pohraničí i pro vnitrozemí a kapitula požádala všechny ordinariáty o pomoc v této akci. Kapitula dále podala jménem všech členů dominikánské provincie prosbu svatému Otci, aby nauka o nanebevzetí P. Marie byla prohlášena za článek víry. AMS.

SBORNÍK VELEHRADSKÝ. Zdálo by se za nových poměrů, že naše

veřejnost zajímá se značněji o otázku velehradskou než dříve, což se však neosvědčilo. Naše nadšení pro dobu cyrilometodějskou nepovzneslo se ani dost málo, což lze nejlépe znamenati v redakci Sborníku Velehradského, který se věnuje téměř výhradně těmto počátkům našich náboženských dějin. Kněží se vůbec nezajímají o nejstarší dějiny Velké Moravy, ještě snad laikové požadují Sborník, jichž se hlásí dosti hojně jak z Čech, tak z Moravy. Redakce rozeslala dobrých 680 exemplářů, z nichž třetina byla vrácena, 280 abonentů zaplatilo dosud od května a kolem 200 má platit, kdežto tiskárna se nemůže dočkati, kdy bude jí zapláceno 25.000 Kčs. Jest za takových obtíží nesnadno něco vydávati a říci: však nevydávejte, když se jedná o počátcích křesťanství u nás a o cyrilometodějskou otázku, bylo by hanbou pro nás československé kněze. Právil jistý, vysoký postavený laik redaktorovi: nedovedete si představit, jak by světská organizace využila příležitosti pro svoje účely, kdyby měla to, co máte vy v cyrilometodějství! Redakce Sborníku žádá uctivě pp. děkany, aby doporučili Sborník důstojným pánům a na svých kněžských poradách uváděli častěji na přetřes otázku velehradskou! Dr. M.

SCHOLA CANTORUM. Upozorňujeme naše kněžstvo na apoštolskou práci Scholy cantorum. Prof. Venhoda, 14 hochů a 10 pánů pořádá svým nákladním autem zájezdy do českých měst a seznamuje s duchovní písní. Činnost Scholy dochází ve veřejnosti stále větší pochvaly odborníků. Navštívili právě východní Čechy (Rychnov, Ústí, Zámberk, Lanškroun) a pražské okolí (Zbraslav, Kladno, Čákovice). V prosinci a lednu chystají se na Moravu. Chcete zkusit? Dotazte se na adresu: Schola cantorum, Praha I., Karlova 2. Zaspívají vám v kostele na duchovním koncertě písně 16.—18. století i novější (Franus, Michna, Holan, Linek a j. Foerster, Tichý, lidové sbory, celkem 18 čísel). Režie? Skromná: „aspoň na benzin“. Jeřábek.

MEMENTO. Zemřel Msgre Antonín Polanský, kanovník a děkan v. v., Velké Opatovice. - Dne 27. října zemřel vldp. Josef Pavel, kněz jubilar.

čest. kons. rada, os. děkan, biskup. notář a farář v Bykání. - Vldp. Gerard Kordule, rada a farář v. v., Rožmitál pod Třem., ve stáří 89 let.

V Olomouci zemřel po delší nemoci dne 14. listopadu dp. dr Josef Kraft, dómský prelát, člen metropolitní kapituly, asesor arcib. konsistoře. Narodil se 10. 3. 1877. — R. i. p.

KOMUNISTÉ SE VYSMÍVAJÍ KATOLÍKŮM. Týdeník Pravda ve Valašském Meziříčí a Průlom ve Vsetíně píše ve 44. čísle posměšně: „Minulý týden odjelo 40 žen a dívek „na brigádu“ do Frýdku, kde se mají školiti „v pevnosti u víře katolické“. — Opravujeme: Farníci hrozenkovští si vyžádali čtyři kursy exercicií pro sebe. Zúčastnilo se: 46 dívek, 33 jinochů, 31 žen a 26 mužů. Po novém roce chtějí další čtyři kursy. Kněze bude zajímati, jak účast na exerciciích byla organisována. Kázalo se o tom, pak se dům od domu agitovalo. Na společnou jízdu vlakem se vyžádala sleva na dráze.

NOVÝ HOMILETICKÝ ČASOPIS. Věstník Chrámového družstva v Pelhřimově oznamuje: Chrámové družstvo jako přímý dědic odkazu Msgr Fr. B. Vaňka chce dopomoci k životu i jeho zaniklé „Kazatelně“, časopisu pro homiletiku. Vědouc o časopisech tohoto druhu, které již vycházejí a uznávají jako všeobecnou připomínku dra Bráto v časopise „Dobrý pastýř“, vypisuje proto subskripci na tento časopis. „Kazatelna“ by vycházela v Českých Budějovicích tiskem ČAT, nákladem a vydáním českobudějovického ordinariátu šestkrát ročně, za předplatné asi 100 Kčs; v redakci rektora semináře Msgr Karla Rehana. Číslo o rozsahu 48 tisk. stran obsahovalo by jednu homilii a 1 kázání thematické na každou neděli, kázání příležitostná (svátky), theorii a marginalia. Jejimi tvůrci by byli téměř všichni kněží, z duchovní správy především a její forma by byla uspořádána tak, že kázání by se volně přiřadovala k sobě, jsouce každé zvlášť. Sejde-li se aspoň 700 přihlášek, bude to znakem, že je potřebná a počne vycházet. Jinak nečekejte na její vydávání. Přihlášky adresujte na Chrámové družstvo v Pelhřimově nebo biskupskou konsistoř v Českých Budějovicích.

O VELEHRADSKÉM SJEZDU referoval francouzský časopis „La Croix“ „Velehrad byl sídlem svatého Metoděje, apoštola slovanských národů a jeho bratra sv. Cyrila. Proto bylo vybráno toto místo jako cíl kongresu, kde se v prostředí vážnosti a lásky má připravovat půda pro sblížení křesťanů v Kristově církvi. Sv. Otec, který vždy s velkou radostí vítá podobnou iniciativu, zaslal poslednímu velehradskému kongresu své otcovské požehnání a francouzský kardinál Tisserant dal ústy VP Olara, profesora orientálního pontifikálního ústavu, tlumočit svoji vzácnou podporu. Českoslovenští katolíci jsou osudem předurčeni k tomu, aby vykonali plodné dílo, prospěšné celé církvi.“

REKOLEKCI KNĚŽÍ chystá Unio

apostolica pro své členy i pro ostatní dpp. na 27. prosince v pražském semináři. Začátek ráno o půl 9. hod., konec asi o půl 6. hod. Exerciční pořádek! Před obnovou i po ní bude možno přenocovat v semináři. Přihlášky do semináře, Praha XIX., Sadová 3.

UNIO APOSTOLICA. Spolubratři, kteří dosud zasílali své schedule ke kontrole Jeho Excellenci ndp. arcibiskupu msgr. Dr Jos. Beranovi, se upozorňují, aby je nyní zasílali na adresu: Alexandr Titl, kanovník v Praze VI. Vyšehrad, Štulcova 6, pověřeného v zastoupení J. Excellence touto agendou.

SPIRITUALEM kněžského semináře v Brně byl jmenován dp. Dr Nováček Vladimír. Modlíme se za něj, neboť jeho odpovědnost je převeliká. —

ZE SVĚTA

BOJ KŘESŤANSTVÍ PROTI NA-CISMU. V Německu se začalo vydávání sbírky: Křesťanské Německo v letech 1933—1946, která obsahuje nezvratné dokumenty o tom, jak za Hitlerova Německa katolíci i evangelíci bojovali proti diktatuře a teroru. Katolické doklady vycházejí ve známém nakladatelství Herderově a evangelické v nakladatelství Furche. Nejdůležitější dosud vydaný dokument je kniha s názvem: Mluví biskup hrabě von Galen, obsahující jeho protihitlerovské pastýřské listy a kázání, jež bývala citována také ve spojeneckém rozhlase, zvláště jeho protinacistické projevy. (Našinec)

NÁBOŽENSKÁ VÝUKA V RAKOUSKU. Tato výuka byla v rakouských školách potlačena po vpádu hitlerismu. Letos šlo o to, zdali si rodiče přejí, aby náboženské vyučování bylo udělováno čili nic. Známý jsou zatím výsledky jejich rozhodnutí z Vídně a vídeňské arcidiecése, tedy větší části Dolních Rakous. Ve Vídni bylo přihlášeno 78.307 dětí do náboženství, 2.075 nikoliv. Ve zbytku arcidiecése 65.580 přihlášeno, jen 292 nikoliv. Celkový výsledek je 138.887 „ano“, proti 2.367 „ne“ Málokteré svobodné lidové hlasování dává tak jasné rozhodnutí. Vůle rodičů, zajistit svým dětem náboženskou výchovu, je tudíž jasná.

V řádné demokracii třeba ji respektovat. (Našinec)

NOVÁ KATOLICKÁ UNIVER-SITA V AMERICE. Řád Bratrů sv. kříže založil v Pennsylvanii universitu, která je státem uznána.

KATOL. FILM. Italská katolická filmová centrála zhotovuje film „Do boje proti válce.“

ŠVÉDSKO. Protest. kněžstvo ve Švédsku se zajímá o katolickou církev a příznivě hodnotí papežův postoj k válce a mírovým otázkám.

(K. nov.)

NOVÁ SVATOREČENÍ. Ve Vatikáně se konají přípravy pro poslední letošní blahořečení, a to 29 františkánů italských, francouzských, belgických, holandských a čínských, umučených roku 1900 za boxerského povstání. Mezi mučedníky jsou tři biskupové. Relikviář, v němž uctívá sv. Otec ostatky mučedníků po jejich beatifikaci v neděli dne 24. listopadu 1946, je zhotoven v čínském slohu.

NOVÝ RAKOUSKÝ VYSLANEC U VATIKÁNU. Do Říma přijel nový rakouský vyslanec u Vatikánu. Jest jím Rudolf Kohlruss, který až do roku 1938 zastupoval Rakousko jako ministr. Anšlusem byly diplomatické styky přerušeny. L. C. 6. 11.

PROMLUVA KARDINÁLA VON PREYSINGA. O výročí úmrtí arcikněze berlinské katedrály, který zemřel ve

vězení Gestapa, pravil kardinál von Preysing v alokuci: S hrůzou konstatujeme, že jest svoboda ducha uváděna v pochybnost stejnými hesly, stejným opatřením, ze stejných důvodů a se stejnou nespravedlností jako za nacistického režimu. Jisté strany se prohlašují za zastánce svobody církve a provolávají odluku církve od státu. Ve skutečnosti chtějí přivést církev do stavu ponížení. Nelze mluvit o svobodě, jsou-li nuceni katoličtí rodičové posílati děti do škol, kde se nevyučuje náboženství.

L. C. 7. 11.

SLAVNOSTNÍ UPOZORNĚNÍ. Jak pozorně sleduje Svatý Otec všechny důležité věci a jakou váhu přičítá volební povinnosti, ukazují jeho promluvy při různých příležitostech před volbami ve Francii a v Itálii. Jedná se o budoucnost státu, zda bude na křesťanských základech anebo vyloučí Boha ze svého zřízení, proto se mají katolíci sjednotit a ne tříštit, neboť nyní jest věc lepší nepřítelkyní věci dobré. Není to zasahování do politiky, protože, jak řekl již Pius XI. za totalitních režimů, politika se dotýká oltáře, jedná se o hodnoty morální a náboženské, nad kterými bdí církev, proto se zástupce Ježíše Krista obrací a bude se vždy obracet na obranu lidu Božího a dávat mu pokyny pro nastalou situaci. V promluvě k poutníkům z Bergama a z Bresce pravil: „Dnes též v Itálii se rozhoduje, bude-li víra v Boha, křesťanský názor na manželství a rodinu, na školu a výchovu, na mravy a štěstí lidu, křesťanské myšlenky a jednání i v budoucnu utvářet život jednotlivce i společnosti. Jest nutno, aby všichni dobří lidé měli oči otevřeny a usilovali, aby katolická víra a morálka zůstaly lidu nedotčeny, které již dva tisíce roků vytvářejí hodnotu a štěstí italského lidu. Pozbudou-li těchto, vše jest zmařeno...“ Dne 1. června pravil Pius XII. k posvátnému kolegiu: „Zítřka budou putovat občané dvou národů k volebním urnám. Oč v základě běží? Jedná se o poznání, zda oba tyto národy, sestry latinské s tisíciletou civilizací se budou opírat o pevnou skálu křesťanství, o uznání osobního Boha, o víru v duchovní hodnoty, o věčné určení člověka, anebo chtějí-li

naopak svěřiti osud svůj do rukou všemohoucího státu materialistického bez ideálu mimo zemi, bez náboženství a bez Boha. Z těchto dvou možností se uskuteční jedna, podle toho, zvítězí-li podporovatelé anebo ničitelé křesťanské kultury. Výsledek jest dán do rukou voličů. Jak vznešenou mají důležitost, ale i jak odpovědnou...“ — Proto se Svatý Otec obrací k nadpřirozeným prostředkům, bez kterých jsou pouze lidské nedostatečné a klamně: „Abychom však dosáhli těchto výsledků“, pravil Svatý Otec, „jest třeba mužů a žen, kteří se modlí, kteří jsou úzce spojeni častým přijímáním sv. svátostí s Kristem, kteří každodenním úsilím o dokonalý život v sobě okoušejí sílu víry; lidí, kteří soukromě i veřejně, ve městech i na vesnicích, v každém povolání a v každém řemesle bojují s odhodláním, neústupností a heroismem boj proti útokům na Krista a církev, ať tajným, ať zjevným.“

L. C. 7. 11.

KANOVNÍK CARDIJN V AMERICE. La Croix přináší dva články kanovníka Cardijna, zakladatele J. O. C., hnutí křesťanských dělníků, který podnikl cestu do Kanady, U. S. A., jižní Ameriky, do Anglie. Uvádíme některé výňatky. O svých dojmech praví: „Není možné přesně vyjádřiti všechny dojmy, které jsem za této dlouhé cesty ve všech klimatech a ve dvou polokoulích prožil, zůstává jen celistvý dojem: nevyjadřitelný obdiv pro krásu stvoření, pro pokrok ve světě a pro jednotu církve... kostely, zvony, svatostánky, liturgie, zpěv, Hostie všude a vždy stejné, se stejnou silou svátostnou a civilizační. A všude touha a snaha o Katolickou akci skutečnou, o J. O. C., všude obdiv a lásku k Belgii, všude stejné zjištění, že jsme na rozcestí, v době, která rozhodne o světě, že se vnucují opatření a práce obrovské, vytrvalé, chceme-li zachrániti civilisaci a lidskost. Nikdy bych nevěřil, že je J. O. C. tak známo, milováno ve všech státech tří Amerik. Přijetí, jakého se mi všude dostalo od hierarchie, od kněží, vedoucích K. A., průmyslníků, intelligence, dělníků, převyšuje vše, co bych mohl předvídat. V Kanadě vychovalo J. O. C. za 15 let na 100.000 mla-

dých dělníků. Ve Spojených státech jest nyní na 200 sekcí, ve všech větších městech, jsou naplněny mimořádně apoštolským duchem. Ve všech státech latinské Ameriky existuje J. O. C. Všude hierarchie podporuje a touží po tomto hnutí. Nic tak nedojímá, jako důvěra církevních knížat o toto hnutí. Dělnický problém jest problémem dělnické mládeže. Jest problémem světovým, který se naskytá na všech pevninách, stejně v ledovcích točny jako na výhni rovníkové, stejně ve svůdných městech jako v bujně přírodě, stejně u bělochů jako u barevných lidí, stejně v mateřských zemích jako v koloniích. Jest pravda, že má různé odstíny, ale to jsou vedlejší věci, základ zůstává stejný, převládající: nejistota, nedostatek vážnosti a úcty k osobnosti a rodině, bída proti nesmírnému přepychu, pocit méněcennosti a vykořisťování. Jest problémem naléhavým, jeho oddalování velmi ohrožuje, neboť jedná se o budoucnost civilisace a lidstva. A tento dělnický problém jest nerozlučně spojen s problémem mládeže dělnické, ve věku, kdy opustí školu, nastoupí do práce, až do doby, kdy uzavře manželství, věk neobyčejně vhodný pro výchovu, pro odproletarisování rozumové, morální a duchovní, věk, kdy se vytváří osobnost, kdy se připravuje bezprostředně pro celý život, se všemi problémy žití, prostředí a budoucnosti. Řešení jocistické, pozitivní, proveditelné, úplné: je to hnutí dělnické mládeže samé, skrze ni, v ní, pro ni... J. O. C. mezinárodní. Ve všech zemích a u všech posluchačů mých přednášek se jeví zřízení mezinárodní organizace J. O. C. nutným, aby hájila dnes i zítra na mezinárodním fóru a před mezinárodními organizacemi jocistické řešení dělnického problému... Dnes jest tato nutnost naléhavější (jeví se hned při založení J. O. C.) než kdy jindy, pro snahy mezinárodní, které ohrožují zájmy mládeže a dělnictva. Všechny jiné problémy jsou obsaženy v problému laictví, laického apoštolátu, ve vzdělání a organizaci laických apoštolů, nutných ve všech prostředcích a pro všechny otázky, kteří pojmají svůj vlastní život jako apoštolát. Celá cesta mne utvrdila v přesvědčení, že je to pro

církev dnes i zítra její velký problém, stejně pro náboženství i pro civilisaci: vzhledem k laicisaci, materialismu a novému pohanství, laictví, organizovaný laický apoštolát, organizace mocná a přizpůsobená všem hlavním otázkám života, prostředí, institucí a vlád. Jedině to jest revoluce účinná a blahodárná. Neustále to opakují, nechceme revoluci násilím, nenávisť, ničením, provádíme revoluci novou mládeží a novou třídou dělnickou, novými lidmi, novým názorem životním, mystikou nového života. V tom, jediné v tom jest záchrana. Všechny jiné reformy jsou neúčinné bez této obnovy vnitřní. Neustále zdůrazňuji ne řešení negativní, ne postoj proti, ani protikomunistický, ani protisocialistický, kladný postoj, realistický, budovatelský, výbojný; živé křesťanství, apoštolské. Abychom rozptýlili temnoty, nestačí je odmítat, nestačí opakovat, že jsou příznivé pro nemravnost a zločiny, nestačí ukazovat člověka s nožem mezi zuby. K rozptýlení jest jeden jediný prostředek. Jest nutno osvětit: jest třeba světla pravdy, spravedlnosti, lásky, o hodnotě lidské osobnosti, rodiny, lidské práce, lidské společnosti... A nyní do práce jako nikdy pro záchranu mládeže a dělnické třídy světa.

L. C. 7. a 8. 11.

HOLANDŠTÍ KNĚŽÍ otevřeli „Mezinárodní Katolickou informační ústřednu“ (I. K. I.), která esperantsky poskytuje informace nekatolíkům o katolickém náboženství a jejíž zásluhou již jsou sta upřímných konversí. Její adresa je: „Internacia Katolika Informejo“, Fraterhuiz, LOONOPZAND, N.-Br., Nederlando.

J. F.

GENERÁLNÍ KAPITULA MISIONÁŘŮ NOTRE-DAME DE LA SALLE. Za generálního představeného byl zvolen P. Josef Impof, provinciál švýcarský. Sešli se zástupci provincií z Francie, ze Spojených států, z Brazílie, z Polska, ze Švýcarska, rovněž delegáti z misí na Madagaskaru a z Birmy. L. C. 23. 10.

PAPEŽ ZEMĚDĚLCŮM. Papež promluvil k shromáždění italských zemědělců a nabádal své posluchače, aby neopouštěli půdu. Papež pravil: „Zemědělci opouštějí svou půdu a stěhují se do měst; která se zdají být“

lákavějšími a půda země je zotročena kapitálem. V jeho ruce zůstává půda neúrodnou, zatím co lid trpí hlad a zemědělství dělníci jsou bez zaměstnání. Sedláci jsou nejužitečnější institucí soukromého majetku, protože jsou v přímém spojení s přírodou. Jejich zaměstnání určil Bůh jako původní práci pro člověka." Papež skončil prosbou, aby sedláci odolali ďáblu pokušení, nenechali se lákat lehkým ziskem a nevyužívali nesčetné potřeby svých bližních.

DOKUMENT SV. OTCE. Svátý Otec připravuje velmi důležitý dokument jak nábožensky, tak politicky. To je důvodem, že prodloužil svůj pobyt v Castel-Gandolfu, které měl opustiti 15. nebo nejpozději 20. října při zahájení audiencí. Svátý Otec rozhodl sám, že ještě setrvá v Castel-Gandolfu několik týdnů, třebaže nastala změna počasí. V poslední době bude zřízeno kryté podloubí v parku, aby svátý Otec mohl konati svoje denní procházky. L. C. 24. 10.

THIERRY D' ARGENLIEU, VELKÝ ŘEČNÍK A VELKÝ FRANCOUZ. Život adm. Thierry d' Argenlieu jest jedinečnou drahou v současných dějinách. Před rokem hrozila Francii ztráta Indočíny a církvi zánik kvetoucích tmnějších misí. Generál de Gaulle poslal tohoto admirála s plnou mocí do rozbourané země a dnes ovládá Francie všechny důležité body, misie pokračují a jest projednává nová smlouva mezi Indočínou a Francií. Tím bude splněno poslání hlavního činitele a bude moci odložit uniformu a uchýlit se do ticha kláštera, neboť admirál jest též A. R. P. Ludvík od nejsv. Trojice O. Carm. disc. bývalý provinciál francouzských bosých karmelitů. Ano, admirál jest zároveň knězem. Ve svém životě jest však vždy zcela zasvěcen jedinému povolání. Nejprve byl vojákem, a to vynikajícím vojákem, pak opouští službu, aby se zasvětil Bohu a věnuje se duši i tělem řeholnímu povolání, jeho činy budou žiti v análech karmelitů. Jeho dvojí existence jsou úplně odloučeny. Podivuhodná jest shoda mezi jeho dvojím povoláním. Dne 6. června 1925 jest posvěcen na kněze, dne 6. června 1944 invase spojenců, francouzské vojenské síly vede kontra admirál d'

Argenlieu. Narodil se dne 7. dubna 1889 jako syn admirála ze starých rodin šlechty pikardské a bretoňské. Z jeho bratrů se nejstarší stal kapitánem na lodi, jiný jako generál padl hrdinně dne 19. května 1940, dva bratři jsou dominikány. Náš Jiří vstoupil ve věku 17 let na námořnickou školu, dosáhl vyznamenání, bojoval na křižníku o Maroko. Ve 24 letech byl vyznamenán řádem čestné legie. Prodělal celou válku ve středomoří jako nadporučík, po příměří byl povolán do hlavního štábu admirála Lacaze. Již za válečného běsnění v něm zrál rozhodnutí poslechnout volání Božího. Podal demisi a vstoupil do řádu karmelitů bosáků do kláštera v Avonu u Fontainebleau. Sliby složil dne 15. září 1921. Pro své nadání poslán na filosofická studia do Říma na Angelikum. Bohosloví dokončil v Lille, kde vysvěcen na kněze 6. června 1925. Za necelé dva roky jmenován vicesuperiorem; magistrem noviců v roce 1929. Na konci roku 1932 byla obnovena provincie pařížská a P. Ludvík od nejsvětější Trojice byl ihned zvolen provinciálem, zvolen i po druhé, což bývá jen výjimečně. Vláda jeho byla pro řád dobou velkých úspěchů a velkého rozšíření a prohloubení. Vyniká rovněž jako plodný spisovatel a dával duchovní kursy na katolické fakultě v Lille a katolickém Institutu v Paříži. Poslední doba před mobilisací byla vyplněna intenzivní prací, trvající někdy i celou noc. Roku 1939 jest povolán mobilisací do Cherbourg, do hlavního štábu. Roku 1940 v červnu řídil obranu Cherbourgu, 19. června byl zajat, 22. prchl z transportu na cestě do Německa, dostihl pobřeží, z Jersey vyplul v loďce a dostihl břehů Anglie. Jest z prvních Francouzů, kteří se přidružili ke generálu de Gaulle. Dne 1. července buduje loďstvo svobodné Francie. Bojoval u Afriky, byl poslán do Kanady, jmenován splnomocněncem Francie pro Pacifik, vylodil se dne 5. listopadu 1941 v Naumea, po Pearl-Harbour organizuje válečné síly kolonií v Pacifiku. Po vylodění v Africe jest jmenován velitelem námořních sil francouzských generálem de Gaullem. Zúčastnil se historické „operace Overlord“, 14. června přivezl do Francie gene-

rála de Gaulla. Reorganisuje francouzské námořnictvo, byl povýšen a dostal řadu vyznamenání. Po ukončení operací bylo dovoleno svatou Stolicí P. Ludvíkovi, aby byl exklastrován, protože ho vláda francouzská dosud potřebuje, pro velké služby, které vykonal pro Francii a pro křes-

ťanskou civilizaci. Před odjezdem do Indočíny se vyzpovídal a posílen myšlenkou, že ho budou podporovat modlitby jeho spolubratří, o které prosil, v prostředí a za okolností svízelných, rozloučil se a odjel kam ho volala povinnost. L. C. 16. 10.

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

DOBŘÁ A SNADNÁ DIVADELNÍ HRA. Upozorňujeme dpp. spolubratry na dobrou a snadno proveditelnou divadelní hru bratří-kněží Jana a Karla Filipů „Bílý člun“. Je to hra ve čtyřech jednáních, vyžaduje pouze jednu scénu (místnost), 6 mužů, 4 ženy. Je v ní obsažen křesťanský názor na práci, na dobro, zdůrazněna nutnost modlitby, obhajoba svátostí nemocných, víra v Boha. Děj rušný, zaujme. Kde byla dosud hrána (Náchod, Kutná Hora, Hrochův Týn, Mladočov a mn. j.), všude byla několikrát opakována. Tato hra se dobře hodí pro katolické spolky v době adventní a vánoční. Vykona také kus pastorační práce: s kazatelný jeviště vloží do srdce diváků několik

katolických pravd. Rozmnožený rukopis zašle katolický farní úřad, Nový Hrádek u Náchoda. Tamtéž lze objednat i jiné hry bratří Filipů, pokud nejsou rozebrány (Sestra Anunciata, Ztracená, Řím, Bělčicka pro pana profesora). Netrpme, aby nám divadlo kazilo to, oč se snažíme v kostele. Snahou naší budiž zapřáhnouti i jeviště do ušlechtilých služeb Katolické akce.

„PŘED SVATBOU.“ Byl jsem zvědav na Pelikánovu příručku pro snoubence. Dnes jsem se jí dočkal a přečetl jedním dechem. Deo gratias, Pán Bůh zaplať! Je tam všechno, co si možno přát. Každý párek ji dostane ode mne při oddavkách na památku. P. Jos. Hudeček, farář, Vladislav.

PRO ET CONTRA

ZKRATKY. Vícekrát jsem četl v tisku narážky a poukazy na jistou manii, která v poslední době nás zachvátila, myslím totiž onen zvyk vyjadřovati se ve zkratkách, třeba často i za cenu srozumitelnosti. Co však říci tomu, jestliže se tohoto druhu vyjadřování používá o věcech a pojmech svatých, ba dokonce i o tom, co máme zde na světě nejsvětějšího, totiž o svátosti Oltářní, a to ne v tisku nepřátelském, či lhostejném vůči svaté víře, nýbrž v oznámeních církevních slavností v L. D. kde 26. X. čteme, bude 28. X. výstav NSO. Posuďte, prosím, sami vhodnost tohoto způsobu vyjadřování. M. V. O. S. B.

K DOPISU „BOLESTI MLADÝCH“ (číslo 37 D. P.) poznamenávám myšlenku z exercicií na Svaté Hoře roku 1946: Touží-li bohoslovci a mladí kněží po svatosti a modlí-li se o ni, je to dobré znamení a sva-

tými se stanou. Zaručuje jim to sám Kristus Pán a Panna Maria. „Blahoslavení, kteří lační po spravedlnosti, neboť nasyceni budou.“ „Lačné naplnil dobrými věcmi.“ Tedy hlad jejich po svatosti bude nasycen, splní-li ovšem i druhou podmínku: budou-li trpěliví. Trpěliví s lidmi, s nimiž se stýkají a tudíž i s námi staršími kněžími. Básník praví: „Je každý z nás jak slabé stéblo slámy, jež ohne třebaš mírné větru vání...“. Ó, věčný Soudce, co by bylo s nimi, kdyby nebylo Tvého slitování.“ (Dr. Čeněk Tomáško.) Žijme podle vzoru Krista Pána a zachráníme svět i sebe. Jak to s pomocí Boží dokážete, poví Vám názorně a přesvědčivě knížečka „Ideál kněží“ od P. Ant. Krolického, přeložil Vojtěch Marzy, 1928 vydala Občanská tiskárna v Brně, stojí 25 Kčs. Byla doporučena za duchovní četbu kněží, konajícím exercicie na Sv. Hoře. Pán Bůh Vám pomáhej! - Bohutínský.

K svátkům vánočním

objednejte pro děti knížku

Následování Ježíška

Barevné obrázky, vázaná, 112 str. kus 75.- Kčs

Vydal Exerciční dům ve Frýdku

Jdu k Bohu

modlitební knížka pro děti

m—29 kus 3.— Kčs

Objednejte co nejdříve v Exercič.
domě ve Frýdku

Snoubencům!

Vzhůru srdce

modlitební knížka
pro dospělé

m 64, kus 3.— Kčs

K dostání v Exercič domě, Frýdek

Inserty

v našem časopise

stojí:

Celá stránka Kčs 1.500.-

Půl stránky Kčs 800.-

Čtvrt stránky (32 řádek,
petit) Kčs 416.-

16 řádků, petit, Kčs 208.-

4 řádky, petit, Kčs 52.-

BROŽURKY ŽIVOTEM, kus Kčs 3.

- č. 7. Očistec.
- č. 9. Nač se ještě modlit?
- č. 14. V bouřích mládí.
- č. 18. Manželé mezi sebou.
- č. 24. Více kněží.
- č. 30. Nač se zpovídati?
- č. 32. Jak se zpovídati?
- č. 33. Peklo.
- č. 40. Duch svatý.
- č. 62. Občanské sňatky.
- č. 73. Proč?
- č. 75. Svatý Josef.
- č. 85. Klenot křesťanských dívek.
- č. 87. Všecka krásná jsi, o Maria!
- č. 99. Hřích.
- č. 111. Sv. biřmování.
- č. 190. Jádro katol. náboženství.
- č. 239. Generální zpověď.
- č. 249. Maličkosti.
- č. 265. Nad propastí.
- č. 345. Matka bolestná.
- č. 365. Ty jsi Petr...
- č. 366. Děti ať rostou a sílí!
- č. 367. Co se vytýká katol. Církvi.
Obřady biskupského svěcení.

Odebírejte pravidelně pro lištu z každé
nově vyšlé brožurky. Napište, kolik si
přejete, na Exerciční dům ve Frýdku!

TŘI NOVÉ KNIHOVNY

Ve snaze co nejlépe sloužit obrozenému náboženskému hnutí v našem národě a pomoci našemu kněžstvu v jeho obrovském apoštolském úkolu, zřídili jsme v rámci našeho edičního programu tři nové knihovny, které jsou věnovány výhradně vydávání křesťanské literatury. Jsou to

SVĚTLA

knihovna velkých spisů hagiografických a hagiografických z církevní historie. Jako první svazek vyšel

Sv. Terezie z Lisieux: DĚJINY DUŠE

Podivuhodný svěživotopis lisieuxské Květinčky, kterou papež Pius XI. nazval „světlem svého pontifikátu“ a již byla milostí Boží svěčena taková síla, jaká byla svého času dána sv. Františkovi z Assisi nebo sv. Kateřině Sienské. Kniha vychází k 50. výročí smrti svěťice. Brož. Kčs 96, v celoplát. vazbě Kčs 131.

Jako další budou vydány: Ph. Tauvela: *V plášti malomocných*, životopis belgického národního hrdiny, misionáře P. Damiana de Veuster, zemřevšího v pověsti svatosti mezi malomocnými na ostrově Molokai; G. Papini: *Svatý Augustin*; J. Ray: *Sv. farář Arsenský*; rozsáhlý výběr z *Acta Martyrum: Služebníci Boží*; Jeanna Galzy: *Sv. Terezie z Avily*; A. del Fante: *Savonarola*; Blažek Ráček: *Život Ježíše Krista*; I. Giordani: *Sv. Pavel a j.*

STUDIUM

Knihovna určená pro vydávání spisů z oborů theologických a filosofických. 1. svazkem je

P. Dr. Jan Ev. Urban OFM: UČENÍ VÍRY

Kompedium katol. náboženství, určené pro vyučování dospělých osob, vstupujících nebo se vracějících do Církve Kristovy. Dílo vyplynulo ze záslužného díla Apoštolátu Třetího řádu sv. Františka. Brož. Kčs 90, váz. Kčs 115.

Příštími svazky jsou: P. Dr. Reg. M. Dacík O. P.: *O přátelství*, univ. prof. Dr. Jar. Beneš: *Duch a hmota v teorii poznání*, univ. prof. Dr. A. Kudrnovský: *Bohověda a její studium*, doc. Dr. Jos. Kubařík: *Církev Kristova*, P. Dr. Konstantin Miklík CSsR: *Theologie dějin a j.*

LOGOS

Knihovna založená souběžně s revuí Logos. Je určena pro díla homiletická a katechetická. V nejbližší době v ní vyjdou: Doc. Dr. Jos. Hronek: *Katechetika*, P. Dr. Jos. Miklík CSsR kniha kázání na celý rok *Slovo Boží*, Dr. Bohusl. Jarolímka O. Prem. kniha proslulých kázání ze strahovských adoračních promluv *Blahoslavení*, vikáře Jos. Resla další svazek *Katechesí* atd.

Protože z technických důvodů není stále ještě možno tisknouti náklady jednotlivých knih v takovém množství, jakého by bylo třeba, doporučujeme, abyste si zajistili jednotlivé knihy svou objednávkou již dopředu. Rádi vám vyhovíme. Všechny knihy vám dodá každý knihkupec nebo přímo

NAKLADATELSTVÍ BOH. RUPP
PRAHA II., Jindřišská 23

II. ROČNÍK - ČÍS. 48

CENA Kčs 2'50

OBSAH:

Dvouletka a katolické kněžstvo
Dr. Dom. Vicenec, děkan,
Překážky pastorace
Dr. Ant. Šuránek,
Mesiáš, spravedlivý Kníže míru
Dr. Josef Miklík,
Pastorální zkušenosti z Terezína

Z domova
Ze světa
Pro et contra
Okno
Hovorna na druhé straně obálky

HOVORNA

NOVÉ PSALTERIUM JIŽ K DO-
STÁNÍ. Na mnohé dotazy odpoví-
dáme, že nám právě knihkupectví G.
Francel, Praha I, Na Perštýně 14 sdě-
luje, že už má Psalterium formát
111 krát 175 mm, v celoplátěné vaz-
bě za 280 Kčs. Objednejte hned!

POHRANIČÍ NUTNĚ POTRE-
BUJE několik perikop, několik Ma-

nuale rituum, několik příruček od-
poledních pobožností. Kačte laskavě
zaplati na: Římsko-katolický děkan-
ský úřad, Mariánské Lázně. Pán Bůh
zaplat! Marně sháníme u knihkupců.
Prosíme: rychle!

Jelikož k dnešnímu číslu jsou při-
ložena 3 kázání, příští číslo D. P.
bude bez katechetického kázání.

M E M E N T O T E

Dp. Bohumil Bayer, děkan
a vikář v Jilemnici zemřel dne
26. 11. 1946. — Dne 18. 11.

r. zemřel P. Josef Pošmourný,
O. Cr. farář ve St. Kníně. —
V Dolních Slověnicích u Li-
šova zemřel vldp. Jan Houška,
bisk. rada a os. děkan ve vě-
ku 73 let. R. i. p.

Psalterium
Breviarii Romani

secundum novam e textibus pri-
migeniis interpretationem latinam
Pii Papae XII auctoritate editum.
Editio prima juxta typicam.

Format 111 x 175 mm, zřetelný tisk.
V celoplátěné vazbě za Kčs 280.—
zasílá

Cyrilo-Methodějské knihkupectví
GUSTAV FRANCL, Praha I.

Na Perštýně 14

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183.
Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois
Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš.
Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-
O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.
Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Dvouletka a katolické kněžstvo

Ministerstvo informací ve chvályhodné snaze zapojiti do dvouletého budovatelského plánu všechny složky našeho národa, obrátilo se na nejd. pražský Ordinariát se žádostí, aby vyzval své kněžstvo k nejintenzivnější spolupráci. Redakce Dobrého pastýře byla též přizvána k spolupráci. Naše odpověď, kterou jsme prostřednictvím nejd. arc. konsistoře v Praze zaslali ministerstvu informací, zní takto:

Náš časopis „Dobrý Pastýř“ se staví tak jako Církev katolická kladně ke všem snahám, směřujícím k mravnímu, kulturnímu i hmotnému povznesení národa i státu.

Proto jsme již dávno před zahájením dvouletky navrhli a připravili kněžím tato kázání:

1. Poslušnost k vrchnostem. 2. Práce. 3. Opilství. 4. Sedmé přikázání. - Doklady přikládáme. - Jsme ochotni znovu na tato témata upozorniti. Kromě toho jsme jako doplňky kázání vydali k hromadnému šíření letáky, jejichž vzorky také přikládáme:

1. Pravá láska k vlasti. 2. Bratr Moucha (proti zahálce). 3. Osidla ďáblova (proti lichvě). 4. Neschopni života? (O práci.) 5. Panovat nebo sloužit? 6. Kletba či požehnání (o práci). 7. Boží mlýny (proti lichvě). 8. Svozil a Vozil (o poctivosti). 9. Alkohol - nepřítel.

Jsme ochotni i nadále kněžstvo informovati a povzbuzovati, aby věnovalo své síly budovatelské práci dvouletky podle Kristovy zásady: Dávejte co je císařovo císaři!

Dovolujeme si však upozorniti, že pro budování státu je neméně důležitá i druhá část příkazu Kristova: Dávejte co je Božího Bohu!

Co nám pomohou nejlepší kázání, když kostel je prázdný, protože se v den Páně pracuje?

Zkušenost i psychotechnické zkoušky dokázaly, že výkon je větší, je-li práce přerušena dnem odpočinku.

Pro nás však neděle znamená něco více. Je dnem, kdy pracující čerpá síly, aby byl schopen intenzivnější práce, aby ho práce nezotročila, nýbrž pozvedla.

Vynasnažíme se všemožně přispívati aktivní účastí k budovatelskému plánu republiky v intencích, jež Praesidium Minister-

stva informací sdělilo Arcibiskupské konsistoři v Praze, doufáme však, že Ministerstvo informací uplatní celou svou váhu na rozhodující činitele, aby vliv kněží na lid nebyl omezován různými rušivými zásahy do kněžské osvětové činnosti jako jsou: nedělní tělesná práce, vyloučení náboženských přednášek z rozhlasu, omezení tisku a pod.

Redakce časopisu „Dobrý pastýř“.

Ve smyslu této naší odpovědi upozorňujeme dpp., že kázání, o nichž je zde zmínka, byla přiložena k DP. Další kázání budou uveřejněna. *Letáky* zde uvedené jsou částečně ještě na skladě. Ostatní jsme ochotni znovu vydati, bude-li poptávka.

Překážky pastorage

Dr Dominik Vícenec, děkan :

(Předneseno na svatém Hostýně roku 1946.)

Denně před námi v breviáři defiluje legie světců a světic Božích. Nejsou snílky. Znají dokonale své prostředí a jeho překážky. Neříkají: „Tady se nedá nic dělat!“ Poznají-li jasně vůli Boží, provádějí ji přes všechny překážky. Opření o Ježíše, ve jménu Jeho a pro Něho se dávají v boj. Vyslovte jména: Augustin, Řehoř Veliký, František z Assisi, Bernard, Terezie Velká, Ignác z Loyoly, Alfons, Don Bosco. Rozhrnuli jste těmi jmény oponu jeviště, na němž se odehrává stejný obraz. Zachytil ho mistrně sv. Ignác z Loyoly v Exerciční knížce: „*O dvou praporech*“. Satan a Kristus. Dnes vystupuje tento obraz v děsivé skutečnosti. Satan dokonale vyzbrojen. Kristus s hloučkem kol sebe nic neslibuje. Dává toliko dvě záruky jistého vítězství: Jednejte podle mého příkladu - s mou milostí zvítězíte! Příklad a milost.

Pomocí této milosti máme změřit a zjistit terén, vzít do rozpočtu ty největší překážky, s nimiž každý z nás, drazí spolubratři, v pastorači zápasí.

Klekáme v duchu k nohám svého Vojevůdce a prosíme: „Pane, dej, ať vidíme!“ Pyšnému Napoleonovi zlomil vaz jen jediný hluboký úvoz, který se táhl po celé délce kopce u Waterloo. Neviděl. Jako jediná vlna se valí jeho vojsko a nachází hrob v úvoze. Sláva Napoleonova hasne. „Pane, ať vidíme každý ten svůj úvoz!“

Jak relativní je pojem „největší překážka“! Co v jedné z našich farností je překážkou velkou, v druhé nepatrnou!

Otevřenou ranou Ježíšova Srdce se zadíváme na současné překážky naší pastorage z trojího hlediska. Předně

I. Z HLEDISKA IDEOVÉHO.

Liberalismus.

Největší a první překážkou kromě současné nevyjádřené a nejisté situace jest liberalismus. Ovlivňuje systematicky, záměrně veškerý veřejný i soukromý život. Pod jeho vlivem stojí škola

s učitelstvem, radnice s úřednictvem, tisk s rozsáhlou čtenářskou nemyslicí milionovou obcí, rozhlas, film, divadlo. Uporností těchto a jiných prostředků je v základech otřesena výchova mládeže, rodina, manželství. Vzpomeňte nedělních řečí F. Buriána v rozhlasu, odstranění katolického rozhlasu. Co chtějí, dosahují: Úplná laicisace veřejného života.

M a t e r i a l i s m u s.

Materialismu podlela podle volebních výsledků převážná část národa. Nám jest známa jeho podstata, cíle i prostředky. Našemu lidu známy nejsou. Anebo poučení o něm nepřijmou vzhledem na materiální výhody, jež dočasně získávají. Lid oslněn propagačním materiálem, zlomen ve své otřesené morálce protektorátní, rozhodl se zařídit si život podle pohanského: Panem et circenses; žije jen pro tuto zemi. Přestal se prozatím dívat vzhůru. Neděle, brigádami rozbitá, zasvěcené svátky rušeny, venkov je úplně odkřesťanován, dělnictvo Církvi odcizováno. Lid tupý k myšlení přejímá výhradně myšlenky denního tisku. Špatná pracovní morálka, silný černý obchod, působící nadměrné zisky, oběživo vzrůstá a nedůvěra k němu zase vhání mládež do tančiren a do karnevalů. Pravdu řekl anglický biskup nottinghamský Dr. E. Ellis v jednom projevu: „Až bude psána historie našich dob, dostane naše civilisace nejspodnější místo jako jedna z nejhorších, jež kdy existovaly na světě.“

V š e o b e c n ý ú p a d e k v í r y.

Že úpadek živé víry není malou překážkou, známe všichni z denní zkušenosti každý ze své farnosti. Jeho příčiny tkví jistě v minulé válce. Víra, náboženství vyžaduje pevný řád. Povinnost k Bohu a lidem. Charakter. Desatero. Poctivost. Ale, Bohužel, i naši farníci již chtějí žítí bez závazků, podle zásady „účel posvěcuje prostředky“. Nebudu se zmiňovat o pokleslé návštěvě nedělních a svátečních služeb Božích, ani prořídých řadách u stolu Páně, ani o tom, že i nadále je zde více žen než mužů a jinochů, ani o tom, kterak se řídí zákonem nenávisti, že nerozlišují mezi vlastním a cizím; nač připomínat bolestnou skutečnost o rozlukách válečných manželství, nač o předčasných známostech, o rozšířených pohlavních chorobách u mládeže. Chci se zmínit jen o jednom, o poměru věřících k diecésnímu biskupovi! Co dnes znamená u tohoto davu slovo biskupovo?! A dodat musím, že i u mnohých z nás. A dokud se lid nenaučí slova biskupského si vážit a je poslechnout, dotud katastrofa úpadku živé víry není zažehnána. Ano, nadpřirozeno popřeno; neúcta k Bohu, neúcta jednoho k druhému, nezáměr jednoho o druhého; však sledujte, zajímá se dnes kdo o to, že se kdesi stala vražda? Lidem je všechno lhostejné, protože zatím je shovívavost Boží veliká!

II. Z HLEDISKA POLITICKÉHO.

Nadřaděnost politiků.

Politici pracovníci ve farnostech si odvykají spolupracovat s knězem. Není správné, stojí-li kněz v čele politiky ve farnosti. Ale také není správné, nestará-li se o ní vůbec. I ona musí být součástí jeho duchovní správy. Právě místo kněze ve farní politice jest pouze jako duchovního rádce. V mnohých farnostech však si laici kněze nevšímají, o politickém dění ho neinformují, za duchovního rádce ho nevolí, na schůze ho nezvou, o radu se netáží. Ba dokonce mu dávají cítit i svou nadřaděnost. Jsou přesvědčeni, že politika je dnes Alfa a Omega veškeré práce pro farnost. Mnohým lhostejným, tolerantním katolíkům takovéto „liberální křesťanství“ plně vyhovuje. Nic po nich nežádá, odpovídá jejich pohodlnosti. Nejsou vzácné případy, kdy tito politikové ve farnosti připravili svému duchovnímu správci nejednu trpkou chvíli. Na př.: Kdesi měli dostat půlmilionovou subvenci na stavbu býkárny. Chtěli ji postavit na obecním pozemku u kostela a u školy. Duchovní správce pomocí úřadu tomu zabránil. Dodnes cítí od „svých lidí“ následky. Jinde zase „naši lidé“ vynutili proti vůli svého duchovního správce instalaci obecního rozhlasu na kostelní věži. - Jsou případy, že si „strana“ vyjednává bohoslužby bez vědomí farního úřadu. Tento je postaven před hotovou věc. Musí být rád, že se mu o tom před okny zmíní, když se v náladě vrací třeba z vinného sklepa. - A když duchovní správce „Lidové mládeže“ řekl jí své stanovisko, zajeli si mladí do Brna; výsledek zněl: Do toho nám nemá kněz co mluvit! - A ten starý, dnes obnovený zlovyk pořádat v neděli dopoledne schůzi za schůzí! Na mše svaté se nejde, je-li zvláště schůze v okresním městě. V jednom případě se duchovní správce postavil proti tomu, aby v jeho farnosti se pořádala dopoledne v neděli schůze. A odpověď? „Je třeba, aby konečně laický živel provedl reformu v církvi!“ Nebo: kněz dostane anonymní dopis: Co je to za zásady? Nám kázete, že neúčast na mši sv. v neděli je těžký hřích, není-li vážný důvod. Je vážným důvodem účastnit se politického projevu, na němž mluví význačný kněz? Vaši hoši to říkali; však si během mše svaté připravují koně!“ Pak ovšem nemají rádi kněze statečného. Tohoto roznesou daleko široko. A také se ho nezastanou. „Co to tam máte za faráře?“ Dotaz při pivě po politickém projevu. „Byl by šikovný, ale co je moc, to je moc. Přehání. Zakazuje nám v neděli pracovat.“ A rozředění křesťánkové mlčí. Jsou přece tolerantní. A směšné je, když mnohý náš politický řečník napodobuje Hitlera a mluví také o Prozřetelnosti, která nám popřála nadvýrobu okurků atd. - Těžko pak porozumět jejich zásadě, že jedině politika nás spasí..., politika všemocných dnešních národních výborů.

Odluka politiky od Církve.

Nevím, jedná-li správně, zařazují-li mezi překážky duchovní

správy tuto úplnou odluku politiky od Církve. Je to překážka a není. Jedná-li se o politiku, o jaké mluví a píše papežové, o politiku, která hájí zájmy Boží ve všech úsecích veřejného života, není dobře, že ji nikdo neprovádí. Její zájmy se týkají školy, rodiny, manželství, svátků, tisku a jiných důležitých úseků. Myslíme-li však na praxi, jak se v minulých letech prováděla tato politika, myslíme-li totiž více na lidi, kteří ji prováděli, jejichž život mnohdy byl v rozporu s hlásanými a obhajovanými zásadami, neměli bychom čeho litovat. V tomto ohledu se pro nás politicky vyjasnilo. Bude však nutno vychovávat katolické politiky tak, aby dovedli hájiti Církev, její nauku a požadavky, ať by byli v kterékoliv politické straně.

III. HLEDISKO PASTORAČNÍ.

K n ě z a f a r n o s t.

Překážkou je, že Katolická akce není dosud prakticky ve farnostech provedena. Úkolem jejím jest, aby nám pomohla vniknouti do prostředí pro nás hermeticky uzavřeného. - Jen pomocí její můžeme se pustiti v boj s naším největším nepřítelem, s lidskou nevědomostí, lhostejností. Měla by býti stanovena pětiletka k systematickému odstranění této pohromy, jež nese jméno: *ignorantia*! Prostředky známe: exercicie, obnovy. - Ale všímáme si těch, které jsme na exercicie poslali? Shromažďujeme je jednou měsíčně k systematickému duchovnímu vedení? V mnoha a mnoha případech jsou ponecháváni exercitanti sami sobě. Účinek pak bezvýsledný. A přece toto systematické vedení je základem Katolické akce... Další překážkou: *tisk*. Příliš mnoho potištěného papíru! Časopisů dost a dost. A přece cosi tomu všemu chybí. Ve Francii spojili čtyři náboženské týdeníky. Ani jeden kolorovaný týdeník pro rodiny. Víc by apoštolsky působil tisk, kdyby přinášel více domácích, farních zpráv: Myšlenky z nedělního kázání, manželská jubilea, využití všech matrik; voláme po Poslu pravdy v předválečné formě s drobnými poznámkami. Tlumočím přání, abychom podporovali apoštolský podnik frýdecký a vytvořili z něj opravdu ono pastorační ústředí, po němž voláme. Tam máme jistotu, že nepracuje pro zisk, ale pro duše. - A ke kolportáži tisku nutno podotknout, že síť kolportérů musí být tak rozvětvená, aby farníci dostávali vždy „čerstvé zboží"! Neštěstím pro farnosti je duch školy. Předně se sem hodí poznámka z „Katolíka", z 18. 8. 1946: „Je na tom jistě kus pravdy, že dnešní praxe vyučování náboženství na veřejných školách bývá všelijaká. Na to je jediný lék: zvýšit úroveň důkladnějším vzděláním a životnější metodou pracovní." A to právě v tomto údobí, kdy usilujeme o zachování náboženství ve školách. Mnohde se hodiny odбývají nebo úmyslně zanedbávají. Kamenem úrazu je stálá změna náboženských učebnic. Čekali jsme, že my, kteří jsme nastoupili před 17 lety, že se dožijeme do-

konale vybavených učebnic s kolorovanými obrazy; zůstává to i nadále naším ideálem. - Systematické odkřesťanování našich dětí pohanským svěcením neděle výlety. Duchovní správce byl kdesi středem jednání v konferenci na jisté měšť. škole, a také jednání bylo obšírně protokolováno, že se s kazatelnými rodičové upozorňovali na křesťanské svěcení neděle u svých dětí. Jednání knězovo bylo nazváno asociální vůči škole a dětem. Jen letmo se zmiňuji o stále překážce, jako jest nedostatek „Božích cest“ pro zbožnou účast dětí na mši svaté. *Školské akce* pro veřejnost, jak k nim dává popudy Matice Cyrilometodějská, měly by býti prováděny bez tolika ohledů. Pro samé ohledy ustupujeme a snahy po pohanské reformě jdou klidně dál... Je třeba dát lidu příležitost, aby skutečně, veřejně a statečně mohl projevit svou vůli. Je třeba ovšem vzít na sebe 100procentní risiko. - V otázce dospívající *mládeže* není ani tak velikou *překážkou* její roztržštěnost, jako spíše *nedostatek duchovního vedení*. Škoda, že si málo všímáme mládeže, která opouští školu, že v tak málo případech jsou pro ni konány duchovní obnovy. A ještě větší škoda, že pro tuto mládež nebyly a nejsou již po dobu školní docházky zřizovány *eucharistické kroužky*. Potírejme v kořenech opíčení naší mládeže po tanečních parketech (co třeba jí dopřát, o tom jsme jistě všichni zajedno). Dále jest neštěstím a podlamováním práce *roztržštěnost* spolkových podniků mezi mládeží. Tolik kněží si na to stěžuje. A příčina? Mnohý kněz stojí stranou všeho dění. A má tu práci koordinovat. Nač potřebuje stále halasně vystupovat Mládež lidové strany, když všude jsou jedni a titíž lidé? Velkou překážkou jest *povýšený postoj* některých *mladých* kněží nad spolkovou prací. Mám dojem, když takového „povýšence“ slyším, když mluví jen a jen o práci „buňkové“, že zapomíná, že je nutno i toto konat a práci spolkovou nepřehlížet a nepodceňovat. Nuže, mladí kněží, pod vedením svého p. faráře, více do práce spolkové! - Myslím, že všeobecnou překážkou je nedostatek vhodné místnosti, *farního sálu*. Nutno se pustit především do budování! Mám za to, že spíše oprava kostela počká nějaký ten rok! A naše *rodiny* ve farnosti? Víme, jaký život mnohé vedou. Ale všimněme si okolností, za jakých se dnes manželství uzavírají. Řekl mně jeden lékař, že Doplňovací okresní velitelství dává brancům povolení k sňatku, když nevěsta donese od lékaře potvrzení, že je těhotná. Takoví ženatí vojáci mají pak zkrácenou vojenskou presenční službu. K erotické četbě mladých v našich rodinách, k alkoholu a tanci se připojuje, jak mně také onen lékař řekl, množství pohlavních chorob právě mezi mládeží. A k manželství ještě něco: je škoda, že v mnoha případech se snoubencům nedostává manželského poučení před sňatkem. Závěrem k těmto překážkám připojuji: Vztít do kanceláře pomocnou sílu. Dnes to lze spojit s místem laického katechety. Svěřit jí i jiné důležité úkoly.

Kněz a kostel.

V čísle 6. Věstníku Jednot duchovenstva (1946) nám leccos méně líbivého laici připomenuli. Mnoho prý je zaráží v kostele. Předně ten stále zavřený kostel! Zvláště si stěžují na ledabylé konání *liturgie*. A někdy právem. Symbolikou liturgickou vychovávala Církev národy. Liturgie byla, dovolte mi toho slova užít, jedinou „atrakcí“ farnosti. Dnes má lid za ni mnohonásobnou náhradu: film, divadlo atd. Proto nesmíme odbýváním liturgie vyhánět lidi z kostela. - Délka našeho kázání: Někde se káže tři čtvrtě hodiny a mše svatá za 20 minut. - Dále balast otčenáškový. Přeložit na odpoledne mimo oficiální služby Boží. Ne po kázání. Naším kázáním musí v lidu růsti *úměrně* jejich světskému vědění *pojem Boha!* Co všechno dnes obyčejní lidé vědí na př. z astronomie! *Rozšiřme pojem Boha!* - I pro nás kněze by se měly pořádat kursy o opravách kostela. Neřídme se přáním svých farníků, ale pokyny odborníků! A že nejednotnost zpěvníků v kostele není malou překážkou, víme ze zpráv z pohraničí!

Kněží mezi sebou.

Kněžské skandály nás stále připravují o *zbytky důvěry*, kterou lid k nám má. Ony jsou vinny, že lid ztrácí správný názor na naše nadpřirozené poslání. - Kletbou pro farnost zůstává vzájemná neláska, nejednotnost mezi spolubratry, závist, žárlivost, pomluvy, nesvornost, osočování. Jaký div, že lid, vedený Duchem svatým, stojí pak výš než my. - Opomíjení kněžského dalšího sebevzdělání! Upozorňuji na tři výtečné články v posledních třech číslech „Katolika“ od Leona de Conincka S. J. z Dachau. Je dobré mít koníčka, ale vrhnout se na pěstování drůbeže, na chov králíků, čistokrevných psů, ještě dnes se věnovat honu - budí - mírně řečeno údiv od lidí s druhého břehu. - Naším cílem musí být vysoký duchovní život, vykonat si delší, aspoň šestitýdenní pořádné ignaciánské exercicie, dbát na kněžskou řeč, kněžský oděv, vystupování. Naše heslo: *sloužíme*, ne vládneme! *mlčíme!* - Sáhňeme k svépomocné akci! - Domnívám se, že je třeba více osobního, upřímného styku mezi námi kněžími v děkanátech. Hleďte, máme všechno; čest i hmotné statky. Kdybychom si uvědomili svou sílu, vyvrátili bychom svou farnost z kořene. Neříkám, že bychom všechny získali. Ale hlásali bychom svým životem Krista! - Také se mi zdá, že *kanonické visitace* tak, jak se dnes provádějí, nesplňují svého poslání. Známe její slabiny všichni. Bývají středem vtipů. Jen podpisovat nebo vyslechnout předem připravené odpovědi z náboženství, je málo. - K těmto visitacím by se měl připojit jiný způsob, a to: *neohlašované pastorační návštěvy děkanovy* ve škole, v kostele, ve zpovědnici, v kanceláři, v hospodářských budovách. Návštěvy přátelské. Kolik spolubratří by se mohlo zachránit upřímným, otevřeným a včasným upozorněním! Kolik i hmotných oprav by se dalo na budovách provésti vzájemnou poradou

a pobídkou! Jak mnohý kněz vyplývá veškerou mladistvou energií na opravách zchátralých farních budov. Právě přátelské návštěvy! Při nich by nebyl děkan dozorčím orgánem, inspektorem, nýbrž přítelem, otcem, který by všude povzbudil. Kolik horkých chvil by ušetřil kuchyni, když by visitace tím nabyla i jiného rázu. Rehabilitoval by se také dosavadní způsob kan. visitací. Jak jinak je takový styk zařízen v jiných oborech. Tam úřední, u nás přátelský. Bylo by i více lásky a důvěry mezi kněžími. A prospěch by z toho měli i věřící. - Je tolik neřešených otázek mezi našim kněžstvem. Mají na mnohé věci různé názory, ne rebelantské, ale opravdu v duchu sv. Církve. Pro lidskou křehkost a pro lidské ohledy mlčí anebo debatují, lépe: kritisují mezi sebou. Odnese to děkan, konsistoř. - Nemohla by se snad uspořádat tak zvaná *dotazníková anonymní akce*? Dotazníky by obsahovaly různé otázky, na př. zdali je spokojen, proč ne, v čem vidí překážky duchov. správy, co by se mohlo jinak zařídit a pod. I když by snad někdo byl veden nízkým úmyslem při podobné akci, v celku by mohla mnoho prospět. - V každém případě nutno systematicky, bez přestávky (ani ne o prázdninách) konávat měsíční rekolekce. Hlavní program ve faře nebo farním sále. Pobesedování v hostinci. Ba i to občerstvení hostinské by se časem mohlo připravit na faře. Ideální by bylo vykonat aspoň čtyřikrát do roka celodenní rekolekce s několika přednáškami a s větší usebraností. O program není nikdy nouze. - Konečně bude nutno obnovit styk mezi jednotlivými farami děkanátu. Aspoň jeden den v týdnu volno. Navštívit se vzájemně. Vzájemné pohoštění upevní pouta bratrské lásky. Proč by si pak spolubratři nemohli v takovém rekreačním dnu zahrát i karty? Mnohý mladý kněz v takovém prostředí zapouští hluboké kořeny budoucí své práce. Mnohý kolísající touto družností bude i zachycen.

ZÁVĚR.

Prosíme povolaná místa o *jasné, včasné* směrnice pro svou práci. My všichni pak nabízíme svou ochotnou vůli. A popřeje-li nám všemohoucí Bůh „*salutem mentis et corporis beata Maria Virgine intercede* dente” jsme připraveni ve spojení se svým diecézním biskupem, ve stálé věrnosti ke Stolci Petrovu dáti se *v boj* i s největší překážkou, a to za jediným cílem, aby byl Bůh v nesmrtelných duších více oslaven!

Mesiáš - spravedlivý Kníže míru

Ant. Šuránek:

Vzejde - po lidsku - z malých počátků. To, co se zdá lidem veliké, je v očích Božích nepatrné. A může to být naopak. Jak se vychloubali svou říší Assyřané! Vysmívali se porobenému národu vyvolenému. Nevěděli, že jsou toliko „*metlou rozhořčení Hospodinova, holi, kterou On svůj hněv uplatňuje*”. (Is 10, 5n.) Assyř

shlíží zpupně se svého trůnu, ale Hospodin ví, že „ještě jen málo, maličko“. (Tamt. 25.) Ani assyrský strom neporoste do nebe. „Aj, panovník zástupů otrhá jeho větve děsnou silou; vypínající stromy budou podřaty a vysoké budou poníženy“. (Tamt 33.) Naproti tomu „prut vzejde z pahýlu Jeseova, výhonek z kořene jeho vykveté.“ (Is 11, 1.) Taková je od počátku metoda Boží: Kdo se povyšuje, bude ponížěn. Tak jsou položeny vedle sebe: veliká říše Assyřanů, nepatrný národ židovský. Mohutný strom bude sražen k zemi, z pahýlu, který bylo už sotva vidět, vyrazí nový prut a vzroste strom, jehož větve zastíní celou zemi. Na tom „výhonku z kořene Jeseova“ spočine duch Hospodinův: duch moudrosti a rozumu, duch rady a síly, duch umění a pobožnosti a naplní jej duch bázně Hospodina.“ (11, 2n.) Ten duch Hospodinův se snášel na vynikající muže, posílané v pravý čas na pravé místo, na Gedeona, Sámsona, Saula, Davida, Šalomouna, na Jeremjáše a jiné proroky, ale na tomto „výhonku“, na Emmanuelovi spočine *trvale* a v nejhojnější míře. Náplň tohoto ducha je tu vyslovena výčtem sedmi vlastností a sedmi dary toho ducha.

A k čemu bude Mesiáš, podle své lidské přirozenosti, naplněn tolika dary ducha Hospodinova? Bude *Králem*, který založí a bude spravovati říši pokoje a mesiášského blaha. Jeho úkolem bude spravedlivě soudit. Jak nespravedlivě rozhodovali často králové! Jen podle oka, dle toho, co slyšeli. On ne tak „Dle práva se bude ujímat chudých a spravedlivě se bude mstiti za ty, kteří se nemohou bránit, kteří se odevzdávají spravedlnosti Boží ve svém utištění. (11, 3n.)

Ach, jak třeba si oddechnout těm, kteří jsou ujařmeni! Jak třeba zpívat vysíleným, hladovým, opravdu chudým! Jak třeba se radovat všem, neboť všichni touží na dně srdce svého po spravedlnosti, všichni cítí, jak je jí na světě málo. Konečně tedy přijde král, který ve své moudrosti nasytí tuto touhu porobených! „Přijde, přijde Vykupitel, zbožně zaplesejme!“ Slyšíš, Jerusaléme? „Brzo už přijde tvoje spása. Proč pak se šíráš smutkem? Což není, kdo by ti poradil, kdo by se tě ujal? Proč se topíš v bolestech, sténáš pro rány obnovené?“ Slyšíš, Jerusaléme, hlas blížícího se Krále? „Uzdravím tě, zachráním tě a osvobodím! Nic se neboj! Vždyť já jsem přece Hospodin, Pán a Bůh tvůj, Pastýř pečlivý, Vykupitel tvůj!“ (Responsorium.)

Zatím je stále svět v moci „bezbožníkův“. Bůh to dopustil. Svět se poddával vedení Satanovu, sténá tedy pod jeho knutou. A Satan se dělá bohem, vystupuje s veškerou mocí a s divy a se lživými zázraky a veškerým podvodem nepravosti. Daří se mu podmaňovati si ty, kteří nepojali lásky k pravdě, proto hynou terorem lži. Zalíbili si v nepravosti, tak se učinili neschopnými uvěřiti pravdě a zralými k odsouzení. A Mesiáš přijde a zničí „knížete temnot“ jasným příchodem svého a zahubí je pouhým dechem úst svých. (2 Sol. 2, 8-12.) Zato „spravedlnost opásá jeho bedra,

a věrnost bude opaskem jeho boků". (Is 11, 5.) On bude sama spravedlnost a věrnost, ježto bude plný Ducha pravdy. Proto srazí k zemi ducha zlého, vtělenou nespravedlnost a věrolomnost. Otevře Srdce své, i když to bude nevděčnou ranou kopím, aby se z toho Srdce napájela srdce jeho vykoupených bratří a sester, aby se proměnila podle Srdce jeho, aby byla plna lásky, obětavosti, smířlivosti, touhy všude jen šířiti mír. Lidé, kteří měli srdce kamenné, pocítí sladkost sebeoběti. Mstitelé se obejmou jako bratři. Nenávistníci odhodí zbraně a sjednotí se v modlitbě k společnému Otci. I v lotrovi, jehož odsoudila i lidská spravedlnost, se probudí srdce, takže polituje Umírajícího. Ten, který hodoval skvostně, bude mít sílu zřeknouti se všeho a pojídati s díkůčiněním chudičkou stravu obyvatel pouště... Naplní se to, co obrazně nastínil prorok o bratrství lásky a tudíž o blaženosti pokoje v říši Mesiášově: „Bydliti bude vlk s beránkem, a rys s kozlátkem bude ležeti; tele a lev a ovce budou se spolu živit, a malé dítě bude je poháněti. Kráva s medvědicí bude se pásti, spolu odpočívati budou mladé jejich; lev pak jako býk bude žráti slámu." (11, 6n). Navrátí se cosi z kouzla ráje. Tam rozuměl člověk zvířatům, svým spolutvůrům, tam neutíkala zvířata před člověkem, protože byl přítelem Stvořitelovým. Jakým okem se bude Mesiáš dívat na ptactvo nebeské, jak bude na poušti rozmlouvat i s dravou zvěří! Zvířata se musila bát člověka, protože ztratil svatost! Mesiáš naučí lidi, aby viděli i ve svých pomocnících, spolutvorech, „bratry a sestry", milované tvory téhož dobrého Otce nebeského! Jásej tedy přírodo, jásej vše, co je pod nebem, ptactvo nebeské i kvítí polní, „bratře lve a sestro vlašovičko" Přijde, přijde Vykupitel, zbožně zaplesejme, přijde světa Obnovitel, chválu Bohu vzdejme!

Ejhle, Hospodin přijde a všichni svatí jeho s ním; i bude v onen den světlo veliké. A valiti se budou (lidé) z Jerusalema jako čistá voda a panovati bude Hospodin na věky nade všemi národy. Ejhle, Hospodin přijde s velikou mocí a království v ruce jeho a moc a vláda! (Respons.)

Kdysi se vyhrnuly na poušti zmije, jejich uštknutí páliło jako oheň. Hospodin trestal jimi odbojníky. Ale v nové době, jejíž červánky se rysují na obzoru: „Dítě od prsou bude si hráti nad děrou zmije, a nedávno teprv odstavené sáhne rukou do jeskyně babiliskovy." Nebude se báti. „Nebudou divoká zvířata škodit ani zabíjet na celém svatém pohoří Božím, na Sionu, protože země bude plná známosti Hospodina..." (11, 8n.) Svět bude zalit světlem pravdy, rozum jim bude sycen, srdce budou zalita láskou k Bohu: jako když veliké vody příkrývají mořskou propast. (Tamt.) Mesiáš bude Král pravdy! „V ten den bude výhonek Jeseův státi jakožto znamení národům; pohané budou ho hledati, a místo jeho odpočinku bude samá sláva." (11, 10.) Mesiáš bude jako Slunce (spravedlnosti) všude viditelné, bude jako mohutný prapor, kynoucí všemu světu, aby se kol něho shromáždil a v čele s ním bo-

joval proti zlu. Sídlo, kde si postaví trůn, bude slavné. Sion. Jerusalelem. (Řím.)

Město Jerusaleme, neplač, neboť Hospodin má lítost nad tebou a odejme od tebe veškerou trýzeň. Ejhle, Hospodin přijde s velikou silou a jeho rámě bude vládnout. A odejme od tebe veškeré utrpení...

Nestačí neplakat. *Jásej* Jerusaléme! Těš se a připravuj! „Přijde, přijde Vykupitel, zbožně zaplesejme! Přijde světa Obnovitel, chválu Bohu vzdejme!”

Nezoufat! Nezoufat! Advent je doba *naděje*! Příchod láskyplného království Mesiášova! I v naší době? I v naší!

Pastorální zkušenosti z Terezína Dr. Josef Miklík

Tolikráte jsem slýchal: „Co Bůh činí, dobře činí” - v Terezíně jsem se přesvědčil o hluboké moudrosti tohoto přísloví. Trpěli jsme mnoho, na nás kněze měli němečtí páni spadeno nejvíce, a přece jsem si již několikrát povzdechl: „Bohu díky, že mne tam poslal!”

Nebudu mluvit o tom, čím byla již naše pouhá přítomnost ostatním vězňům - laičtí řečníci na nedávném sjezdu kněžských politických vězňů měli pro nás slova nejvřelejšího uznání; spíše si všimnu zkušeností, jakých jsme nabyli v oboru pastorálním.

Prvním a pro budoucnost cenným kladem byl poznatek, že český člověk vidí dosud v katolickém knězi svého přirozeného zastánce a vůdce. Obyčejně se myslívá, že naše generace nás pokládá za nepřitele a tento předsudek ochromil již mnoho kněžských duší. Nevěřte tomu, je to jen klamné zdání, často jsme si tento chlad zaviniili sami. Jedeme-li vlakem a nepromluvíme se svým okolím ani slova, potkáváme-li farníky a nepohládíme je jediným úsměvem, počnou se nám vyhýbati a ponenáhlu vzniká propast, kterou zdánlivě nic nepřeklene. Ale dejte se s nimi do hovoru, projeďte upřímný zájem o jejich starosti a práce a uvidíte, jak jejich oči se rozzáří a jejich ústa se rozhovoří. O tom jsme se přesvědčili v Terezíně. Skoro každý den přicházeli noví a noví vězňové. S počátku se k nám chovali hodně zdrženlivě, ponenáhlu roztával první chlad, konečně se proměnil v upřímnou lásku. Společně jsme jedli a pracovali, spali a trpěli; poznali nás, proto si nás zamilovali.

Společný pobyt v těsných celách přinesl nám ještě jiný prospěch: dovolil nám nahlédnouti hluboko do duše českého člověka; co jsme tam uviděli, někdy zarmoutilo, jindy potěšilo.

Velice nás překvapovala náboženská nevědomost, řekněme lépe, plytkost a povrchnost náboženských vědomostí. Inteligence jim trpěla ještě více než prostí venkované. Papež a duchovní moc katolické církve, svaté svátosti neb obřady katolické bohoslužby byly většinou španělskou vesnicí. Nerozuměli jim, proto si jich ani nevážili. A přece šlo mnohdy o pravdy, které se mohly stát četným

odsouzencům mostem ku blažené smrti; o dokonalé lítosti a jejich zázračných účincích nevěděl na příklad nikdo.

Tu a tam byla snad příčinou těkavost a nepozornost v hodinách náboženství; sváděti všechno na lhostejnost české duše, bylo by myslím osudným omylem. Mnoho, přemnoho zavinil způsob, jakým se u nás vyučovalo mnohde ve školách náboženství. Příliš jsme zdůrazňovali theoretickou stránku katolických dogmat na jejich životnost a na důsledky, které z nich plynou pro praktický život, se nám již nedostalo času. Učil jsem se dobře náboženství, a přece se nepamatuji, že by nám byl kněz vyložil prakticky dokonalou lítost a její význam pro člověka, který se nemůže zpovídati. Tak skleslo v duších žáků náboženství na pouhý učební předmět; rozhodovala známka, na život z víry se nehledělo. Teprve dnes pozorujeme jitřenku lepší budoucnosti.

Ještě důležitější byl jiný poznatek: rozhodujícím činitelem při vyučování náboženství není knězovo nadání, nýbrž jeho láska a kněžský život. Učitel, který sám hoří pro Boha, dovede nadchnouti i jiné. Zářivým dokladem je nám sv. farář z Arsu. Byl málo nadaný, jeho vědecká průprava byla velice slabá, a přece hýbal Francií, protože miloval Boha a žil podle toho, čemu sám učil.

Byl jsem na cele s knězem, který se rozešel s církví, a hrozil jsem se myšlenky, nepodaří-li se mu strhnouti též ostatní. Otevřený boj by byl velice nebezpečný, protože moji posluchači nebyli schopni posouditi důvody, které bych uváděl. Mé obavy byly úplně zbytečné. Onen vězeň znepřátelil si svou svárlivostí a bezohledností brzy celou celu; sami se postarali, aby byl přeložen jinam.

I kněz ve škole může se octnouti v podobné situaci, setká-li se s učitelem, který vtluoká dětem do hlavy nekatolické myšlenky. Vyvraceti? Mlčeti? Rozumovými důvody nezvítězí, protože děti jich nepochopí. Nemusí se báti, jestliže se mu podařilo získati si důvěru a lásku svých malých posluchačů.

Z toho plyne důležitý důsledek: v náboženských hodinách neužívejme nikdy rákosky, nikdy děti nebijme, nikdy nenadávejme! Odpor, který tím vyvoláme, přenáší dítě i na předmět, kterému učíme. Mnoho vězňů mi doznalo, že jejich odklon od náboženství začal již v obecné škole - protože kněz užíval donucovacích prostředků. Je pravda, „metla vyhání děti z pekla“, ale musí jí bítí ruka, o jejíž lásce dítě nepochybuje. Pro nás ostatní platí zásada: „Lásku nevynutíš.“

A ještě na jednu zkušenost bych rád upozornil: Umějme čekat! Ani Bůh neláme všechno násilím. Připouštím, že někdy je lépe zakročit okamžitě, jsou-li příznivé okolnosti. Bylo to v osudné úterý, 1. května 1945, kdy bylo v Terezíně dopoledne 53 poprav. Večer počal kdosi na cele vypravovati oplzlou anekdotu. Privil jsem klidně: „Pomodleme se raději za 53 kamarádů, kteří dnes vykrváceli.“ Mluvčí umlkl, ostatní mi dali za pravdu. Český člověk není zlý, ale nesmíte naň zhurta!

Jindy je lépe nekárati hned, nýbrž počkati na vhodný okamžik. Je-li společnost rozjařená rozpustilým smíchem, spravíte málo - nanejvýš ve vás uvidí nepohodlného mravokárce. Byl jsem na cele, kde mladý vězeň si dovoľoval občas nepěkné žerty. Byl mistrem slova a jeho řeči vyvolávaly bouři smíchu. Bylo nebezpečno ho podrážditi, protože mohl obrátiti svoji zbraň proti církvi a byl by strhl též ostatní. Čekal jsem tedy na vhodnější příležitost; naskytla se mi brzy. Na Štědrý den požádala mne cela, abych k nim pronesl několik slov. Mluvil jsem o varovném hlasu Matky Boží ve Fatimě - od té doby zmlkly u nás podobné hovory skoro úplně.

Poslední zkušenost: český člověk dovede býti k Pánu Bohu velice nevďěčný. Dokud mu hrozí nebezpečí, slibuje hory doly, jakmile tlak ustal, zapomene na všechno. Již často jsem přemýšlel o tomto bolestném zjevu a pátral po jeho příčinách; čtenáři posoudí zda se mi podařilo záhadu rozřešiti. Hlavní důvod vidím opět v malé hloubce našeho náboženského přesvědčení. Nepochopili jsme, jak vysoko stojí nad námi Bůh; proto nevidíme v jeho dobrodiních projevy nekonečné slitovnosti a lásky, proto nás nic nenutí k děkovné modlitbě.

Velmi překvapovala nedůtklivost nevěrců. V denním styku dovedli býti roztomilí, jakmile jste před nimi zavadili o náboženství, jako byste píchli do vosího hnízda. Často jsem mluvil se svými kolegy o tomto zjevu; myslím, že nejlépe jej analysoval redaktor „Salonu“, oblíbený Hamáček: nejistota vlastního přesvědčení a zrovna pověrečná bázeň před pravdou. Kdysi jsem byl svědkem smutně komické události. Moravský spisovatel, který se netajil svoji nevěrou, měl v cele přednášku o hrobě Jana Amose Komenského a podrobně popisoval, jak profesor Matiegka klečel v hlubokém dojetí před objevenými kostmi našeho národního velikána. Brzy potom bylo Dušiček a cela žádala, abych k nim promluvil o tomto tématu. Jakmile o tom doslechl zmíněný spisovatel, zvolal zděšeně: „Hu, o mrtvých!“ Tentokrát nepochodil, moji kolegové si přednášku vynutíli. Zakončili jsme ji společnou modlitbou a hlasitý pláč byl nejlepším důkazem, s jakou opravdovostí naslouchali.

To je několik zkušeností, které jsem nasbíral v Terezíně. Nikoho nechci posuzovati neb odsuzovati i já bych konal dnes mnoho věcí jinak, než jak jsem byl zvyklý.

Z D O M O V A

VZPOMÍNKY NA J. E. ARCIBISKUPA BERANA. Ve Svobodných novinách píše Karel Košák: Právě jmenovaný pražský arcibiskup Dr. Josef Beran přišel za námi do Dachau v létě 1942 přes Pankrác a Terezín. Němcům v Praze se dávno nelíbil, již proto, že jako rektor bohoslovecké fakulty od-

mítl ustoupit s českými bohoslužbami v seminárním kostele v Dejvicích bohoslužbám německým. Pak mu nemohli zapomenout, že v září 1938 poslal ze semináře německé bohoslovce buď rovnou do Říše nebo semináře v Litoměřicích. Ostatně v t. zv. Schutzhaftbefehlu mu Gestapo napsalo, že „je

nebezpečí, že by se stýkal s kruhy šovinistickými a Říši nepřátelskými”.

Tak se Dr Josef Beran octl jako nováček v zebrovitém obleku a s mohutnými dřeváky na nohou před dachauským arbeitseinsatzem. Was bist du vom Beruf? Čím jseš v civilu? — Prosím, ich bin Priesterseminardirektor. — Was bist du? — Bitte, bin Priesterseminardirektor, ředitel kněžského semináře. — Aha, du bißt also ein Pfarrer, ein Pfaff. — Nein, já nejsem farář, já jsem kněz. — Du bist verrückt, Mensch. — Aber, bitte, ich bin auch Universitätsprofessor. — Was, das auch noch!! —

Načež moudrá německá hlava rozhodla zařadit Dr Berana mezi metaře, dala mu koště a kolečko a poručila s ostatními zametat hlavní třídu, vedoucí od lágru do města Dachau. Tady si dnešní arcibiskup odbyl očistec na zemi. Surový kápo měl spadeno „na toho flandáka”, ale větším tyranem byl hlad. Kousky zeleně plesnivého chleba, smetené na ulici a v příkopě, byly mu pochoutkou. To bylo v době, kdy v Dachau byli kněží z celé Evropy stavěni na roveň židům, hluboko pod zločince z povolání.

Vysvobození přišlo, když jsem svými lágrovými známostmi, pěstovanými s německými vězni v Dachau od června 1939, mohl sehnat hrstku českých zubožených kamarádů a posadit je do pěkného švindlu: Ve výrobně prášku vitamínu C na plantážích SS plnili plechovky pro vojenské SS. Dr Beran tam seděl v koutě vedle starého bolševika Fr. Lémona z Dubí u Kladna.

Pak ale přišel rok 1943 a s ním do Dachau velká epidemie břišního tyfu. Slabý Dr Beraň neodolal a prodělal celou zlou nemoc. Byly chvíle, kdy jsme nevěřili v jeho návrat mezi nás. Ale Bůh tomu chtěl, vrátil se i se svými 45 kilogramy. Seděl pak mezi lágrovými invalidy a dědoušky v táborové punčochárně a zašival ponožky. Když se na zákrok Vatikánu s kněžími lépe zacházelo, dostal se jako písař do kanceláře táborového arbeitseinsatzu. Tady tajně vypisoval lágrové statistiky a data a dával je přátelům k uschování. Když však vypukla aféra rakouského kněze Linze a jeho tajně psané knihy, musil Dr Beran z kanceláře ven, neboť on Lenzo-

vu knihu skrýval. V poslední chvíli sám zachránil před rukou esesáka vlastní tajný spis, drama o Maří Magdaleně; rukopis se mi o něco později podařilo poslat ilegální cestou Beranovým příbuzným do Plzně.

Tím se stalo, že Dr. Beran přišel opět na plantáže, tentokráte do zeleninového skladiště a hlídal brambory, určené pro rodiny SS a hlavně pro Himmlera. Ale Himmlerovy zlaté oči! Co bylo na plantážích a co bylo v lágru ilegálních vaříčů, tolik hrnou brambor denně zásoboval velkorysý Josef Beran, i když se při příchodu svých „zákazníků” raději ke zdi otočil.

Vím, s jakou křesťanskou pokorou celý koncentrák snášel, jak se za svou 80letou maminku v Bolevce u Plzně modlil. A vím, s jak vroucí modlitbou vítal onen 29. duben 1945, který nám na svých mohutných tancích přivezla vítězná americká armáda. Dachau a Hradčany. Barák v koncentráku a arcibiskupský palác! Zamaštěná heftlinská čepice a arcibiskupská mitra — jaké to rozdily, a přece v nich stále týž člověk a muž: ThDr Josef Beran, politický vězeň z Pankráce, Tereziína a Dachau, profesor Karlovy univerzity, děkan bohoslovecké fakulty, právě papežem Piem XII. jmenovaný pražským arcibiskupem a primasem.

NEZAPOMENĚME. Dne 14. listopadu 1946 přijal prezident republiky delegaci kněží polit. vězňů. Ze slov prezidentových citujeme: „Cítili jsme všichni, že nacistický systém svým záměrným odlidštěním, znevážením mravnosti, zpohanštěním života a snahou zmocnit se ve jménu těchto pahodůvůbec křesťanství — nepřitelem nejúhlavnějším. Duch křesťanství a duch nacismu jsou a zůstanou nesmiřitelnými protivami. A naopak víte, že vždy naši nejlepší lidé, naši vlastenečtí lidé-obroditelé, kněží-burcovatelé našeho lidu, zapojili své češství na vysoké mravní hodnoty křesťanské, na svou víru, ve věčnou spravedlnost. Vítám vaši pomoc při mravní a duchovní rekonstrukci po velké zkoušce, kterou náš národ a lidstvo vůbec prodělalo, poněvadž poctivá a upřímná demokracie není možná bez solidního mravního a duchovního základu. Tato skutečnost nepřestávám stále zdů-

razňovat. Věřím však, že přes množství otázek, které potřebují ještě ujasnění při vzájemném smyslu pro objektivitu a pro toleranci dojdeme ke kladnému vyrovnání. Víím, že jste se stýkali v koncentračních táborech i s duchovními jiných církví. Víím, že z toho vyrostlo vzájemné pochopení, respekt, náklonnost a přátelství. Prosím vás, abyste po této cestě šli dále. Poukazujete na potřebu věnovat zvláštní pozornost české mládeži. Její stav, hlavně mládeže mezi 16.—24. rokem, není zcela uspokojivý. Byli to lidé nehotoví, prošli největším náparem destrukčních sil, jimž pro své mládí nedovedli čelit. Přibližujte se k nim s pochopením a křesťanskou trpělivostí. A rád bych vás upozornil ještě na jedno vaše poslání. Navažte úzký a vřelý přátelský styk s katolickým kněžstvem slovenským. Prohlubujte vědomí jednoty československé, Čechů a Slováků na základě národního bratrství a opravdové křesťanské víry, jak to odpovídá vašim tradicím. Přesvědčujte je svou činností, že se ve věcech víry a náboženství nemusí ničeho v našem státě obávat, že náš stát respektuje a bude vždy respektovat opravdovou svobodu víry a náboženství a nemá ani v úmyslu vyvolávat nebo podporovat jakékoli kulturní spory a boje. Náš národ a stát je již daleko za tímto stadiem vývoje."

Ve středu 20. listopadu promluvil prezident k výboru Kostnické jednoty tato slova: „Nemluvím často o náboženství, ale to neznamená, že nábožensky necítím a že nábožensky nemyslím. Nejen to, že není kulturního

člověka, jemuž by se nepostavil metafysický problém smyslu života — a to je otázka především také náboženská — ale náboženství samo o sobě znamená zvroucnění a prohloubení a velké obohacení života. Proto přemýšlím o těchto otázkách, přemýšlím o nich stále, promýšlím jejich problémy a stejně také nábožensky cítím." V dalším prezident republiky doporučil delegaci, aby byly sledovány poměry v Rusku, kde začal návrat k církevnímu životu. „Domnívám se, že ruský komunismus pochopil — a to je pro něj charakteristické, že by jakýmkoli násilím nic nevyhrál a že by nevyhubil tendence, zakořeněné hluboko v lidské duši. Uvědomil si proto, že tolerance je lepší metoda pro usměrňování života. To vidíme také u nás, kde komunistická strana má ve veřejném životě svůj význam; nikde nevystupuje proti náboženství, všude projevuje toleranci podle svého vzoru v Rusku." Považujeme tato poslední slova spíš za otcovské napomenutí než za konstatování faktu.

MLÁDEŽ V BOJ O ČISTOTU A KRÁSU MLÁDÍ. — Dne 15. 12. t. r. přistoupí v hojném počtu mládež ve svých farnostech k svátostem. Prosíme všechny kněze arcidiecése olomoucké, aby vše dobře připravili. Kázání přípravné na 8. 12. a kázání vlastní na 15. 12. přikládáme. Instrukce byly rozeslány na všechny fary i s letáky. Kněží nechť po společné poradě ve svých farnostech provedou účelnou propagaci k tomuto dni mezi mládeží. Arcidiecéšní Katol. akce.

ZE SVĚTA

MANŽELSKÉ ROZVODY V USA A ANGLII. V roce 1945 bylo v Americe 502.000 rozvodů., V roce 1938 jen 248.000. Na každý třetí sňatek připadá jeden rozvod. V Anglii stoupá počet rozvodů rok co rok. V r. 1914 jich bylo 800, roku 1946 jich už je 20.000. KIPA

MISIE. Do konce června t. r. spravovala Propaganda fidei 556 misijních diecézí, z nichž je 19 v Evropě. Na misijním území žije 22,746.986 katolíků. V Asii přibližně 8 milionů, v Africe 7 mil., v Americe 3 mil., v Oceanii

2 mil. a v Evropě 866.000. Katechumenů je asi 3 miliony. V misiích účinkuje 15.000 kněží cizozemských a 6.000 kněží domorodých. Seminaristů je 11.191.

ANGLIE. SDRUŽENÍ KATOLICKÉ INTELIGENCE. Kardinál Hinsley vzbudil hnutí pro šíření zásad pravé civilisace, humanistické a křesťanské, v oblasti sociální a mezinárodní.

Obrací se přímo proti totalismu ve všech jeho tvářích, poněvadž v něm vidí nepřítele č. 1 křesťanské civilisa-

ce. Totalismus není pouze slepým výbuchem barbarství, nýbrž také filosofií, pojetím lidského života, které soustavně a s plným poznáním věci zavrhuje zásady naší individuální, sociální a mezinárodní morálky.

Totalismus je nezbytně materialistický. Proto jen spiritualisté mohou proti němu účinně bojovat. Nemají jiné zbraně k jeho přemožení než meče ducha.

Hnutí „The Sword of the Spirit“ si ukládá především šířit ideje, podporovat studium katolické nauky o otázce sociální a mezinárodní. Byla zjištěna u katolíků neznalost této nauky. Mohlo by se, bohužel, mluvit téměř o netečnosti. Úsilí jeho je po této stránce pozoruhodné a vyjadřovalo se buď schůzemi velkého slohu nebo vydáváním *letáků* a *brožur* o aktualitách, jako jsou Židé, Polsko, Řecko, výchova, občanská práva atd., nebo i zákroky u veřejných činitelů.

Hnutí je dynamické, vlivné a přitáhlo k sobě elitu katolíků, kteří si

uvědomili svou odpovědnost ve světě, který se rozkládá, protože ztrácí svůj křesťanský kvas. Tento příliv mu umožnil organisovat jakýsi „Catholic Brains Trust“, což doslovně znamená „katolické souručenství mozků“, výraz, který v angličtině nenaráží, ale u nás by se dal lépe vyjádřit „sdružení katolických intelektuálů“. Katolíci známých jmen zabývají se v něm otázkami z oblasti sociální, mezinárodní a hospodářské.

Celá tato akce se opírá o *intenzivní duchovní život*. První činností hnutí je *modlitba*. V ní nabývají jeho stoupenci znenáhla vědomí své osobní potřeby Boha, svého povolání k práci ve světě pro něho a s ním. Rovněž přisuzuje hnutí zvláštní důležitost *exerciciím*, duchovním obnovám a společným *bohoslužbám*.

Kardinál Griffin představuje „Sword of the Spirit“ jako výzvu k boji, nikoliv hmotnými zbraněmi, nýbrž mocí a silou Ducha. — Podle Našince.

PRO ET CONTRA

NECESSARIUM - UTILE. Nevím, zda se mám zlobit či plakat nad nedostatkem organisace u nás katolíků. Tolik je i farních kostelů těžce poškozených ba dokonce pobořených. Není prostředků k jejich opravě, stavbě. A přece na druhé straně jak často čteme, že tam či onde se staví kaple na poděkování P. Bohu či z jiných důvodů. Zapomněli jsme na „necessarium, utile, dulce“ Není na nás kněžích, abychom tyto stavby, užitečné sice, ne však potřebné, vymluvili lidu, když jinde vidíme takový nedostatek, žal a tíseň nad rozbitými kostely. Obce politické pomáhají poškozeným obcím. Proč se nehlásí celé farnosti, že pomohou postavit poškozený neb zbořený kostel? — P. Ladislav.

CÍRKEV byla ve svých kněžích vždy nositelkou vzdělanosti. Je tedy samozřejmé, že „dnes musíme být

aspoň na úrovni všeobecné vzdělanosti. K tomu by mělo náležet podle mého rozumu, že kněz bude znát výslovnost cizích řečí. Trapně působí, když slyší laik z kazatelny nemožné zkomoleniny cizích jmen. Jazykové znalosti pokročily dnes velice. I kněz musí držet krok. Platí to nejprve snad o výslovnosti francouzštiny, i když se kněz řeči neučil. O angličtině snad vždy bude platit Čepáckovo, píše se to tele a čte se to vůl. A přece i zde bylo by třeba trochu znalosti. A italština? Přímě za vlasy tahá, slyší-li člověk, že knihu *Život chirurgův* napsal „Madžochi“ či „Madžoši“, ač správně italsky se čte „Majokki“. To je však celkem slovo neznámé. Je však neomluvitelné, když kněz z kazatelny uvádí, že známý stavitel a sochař se jmenuje „Mišelanzelo“ — když jistě na studiích slyšel, že se jmenuje „Mikelandželo“.

OKNO

ČASOPIS PRO MLADEŽ „Český domov“, roč. III., č. 3, na první straně píše ve verši takto:

Jen Vaše kladiva a Vaše srpy

ta nová, čistší, pravdivější hvězda
betlémská
sem svítí všem, kdož trpí...

K svátkům vánočním nabízíme:

Vánoční pohlednice

D—25 Malý betlémek, kus 80 hal. (trojbarevné)

D—29 Svatá rodina, kus 80 hal. (trojbarevné)

v—54 Dudáček s textem: Nesem Vám noviny;
kus 50 hal. (jednobarevné)

v—55 Jesličky s pasáčkem, kus 50 hal. (jednobarevné)

Několik druhů visitek

(velikost 8 krát 12 cm), obrázek, žalm, blahopřání
(obálek nemáme)

Rodinná pobožnost u jesliček zn.m-52, kus 40 h

Koledníček

kus 5— Kčs, při větších objednávkách kus 4— Kčs
doprovod varhan k němu 15— Kčs

Objednejte v Exercičním domě ve Frýdku

Z dějin katolické církve

Životem čís 346, cena 3— Kčs

Lze použít při vyučování náboženství

Objednávejte přímo v Exercičním domě ve Frýdku

Seznam tiskovin,

které má Exerciční dům ve Frýdku na skladě:

Krátké promluvy při obnově svatého
křtu, kus Kčs 2.

Malovánky na advent, kus 20 hal.

Lístky pro kartotéku školních dětí,
kus 40 hal.

Lístky pro kartotéku rodin, 20 hal.

Lístky pro kartotéku svobodných, kus
20 hal.

Lístky pro kartotéku domů, 20 hal.

Lístky pro kartotéku pomocnou, kus
10 hal.

Dr. Tomášek: Duchovní příprava do
života pro žactvo op. školu, Kčs 7.

Dr. Tomášek: Myšlenky ke katechesi
k VI. přík. Božímu, kus Kčs 5.

K svátkům vánočním

objednejte pro děti knížku

Následování Ježíška

Barevné obrázky, vázaná, 112 str. kus 75,- Kčs

Vydal Exerciční dům ve Frýdku

Jdú k Bohu

modlitební knížka pro děti

m—29 kus 3,— Kčs

Objednejte co nejdříve v Exercič.
domě ve Frýdku

Snoubencům!

Vzhůru srdce

modlitební knížka
pro dospělé

m—64, kus 3,— Kčs

K dostání v Exercič. domě, Frýdek

Inserty

v našem časopise

stojí:

Celá stránka Kčs 1.500,-

Půl stránky Kčs 800,-

Čtvrt stránky (32 řádek,
petit) Kčs 416,-

16 řádků, petit, Kčs 208,-

4 řádky, petit, Kčs 52,-

BROŽURKY ŽIVOTEM, kus Kčs 3.

- č. 7. Očistec.
- č. 9. Nač se ještě modlit?
- č. 14. V bouřích mládí.
- č. 18. Manželé mezi sebou.
- č. 24. Více kněží.
- č. 30. Nač se zpovídati?
- č. 32. Jak se zpovídati?
- č. 33. Peklo.
- č. 40. Duch svatý.
- č. 62. Občanské sňatky.
- č. 73. Proč?
- č. 75. Svatý Josef.
- č. 85. Klenot křesťanských dívek.
- č. 87. Všecka krásná jsi, o Maria!
- č. 99. Hřích.
- č. 111. Sv. blřmování.
- č. 190. Jádro katol. náboženství.
- č. 239. Generální zpověď.
- č. 249. Maličkosti.
- č. 265. Nad propastí.
- č. 345. Matka bolestná.
- č. 365. Ty jsi Petr...
- č. 366. Děti ať rostou a slíí!
- č. 367. Co se vytýká katol. Církvi.
Obřady biskupského svěcení.

Odebřejte pravidelně pro lištu z každé
nově vyšlé brožurky. Napište, kolik si
přejete, na Exerciční dům ve Frýdku!

II. ROČNÍK - Čís. 49

CENA Kčs 2.50

O B S A H

Skauting (junáctví) jako směr duchovního života mládeže.

Dr. Ant. Šuránek, Radujte se v Pánu stále

Dr. Jos. Hlouch, Rodina.

ThLic. A. Heidler, K šedesátinám prof. Dr. Karla Kadlece.

Profesorům náboženství.

Z domova.

Ze světa.

Hovorna.

Kněz pensista, donucen finanční tísni, prodá ze svých sbírek některé obrazy tabulové, na dřevě malované: 1. Sv. Rodina, olej, 44 krát 54 mimo zlatý rám. 2. Madona s Ježíškem, krásný obraz 27 krát 34 cm. Černý hluboký rám. 3. Kopie Madony Budějovické, 32 krát 42 ve zlatém rámu. 4. Obraz světce sv. Tadeáše, 35 krát 50, černý rám. 5. Obraz generála, patrně Lobkowicze, v bílém kabátě s vyznamenáním na hrudi. Vesměs cenné obrazy, vhodné buď pro kostel, kapli nebo k vánocům pro milovníka krásného umění (ten poslední). Cena dle dohody. Dotazy zodpoví B. Juroška, Mělník 62.

Kdo by mohl za mírnou cenu prodat resp. i darovat obraz sv. Maří Magd. pro nedostavěný kostel? Jde o obraz větších rozměrů na hlavní oltář. Píšte přímo na adresu: Řím. katol. farní úřad, Mšeno u Mělníka.

Psalterium Breviarii Romani

secundum novam e textibus primigeniis interpretationem latinam Pii Papae XII auctoritate editum. Editio prima juxta typicam.

Format x 75 mm, zřetelný tisk
V celoplátěné vazbě za Kčs 280.—
zasílá

**Cyrilo-Metodějské knihkupectví
GUSTAV FRANCL, Praha I.**

Na Perštýně 14

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 42370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2
Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Skauting (junáctví) jako směr duchovního života mládeže

Přeloženo z časopisu francouzských bohoslovců „Servir”

Junácká duchovní výchova je souhrn mravních a náboženských činů, které jsou v souladu právě tak s výchovou dominikánskou, jako františkánskou neb ignaciánskou, neb některou jinou; jejich jediným cílem je křesťan, jehož podoba se rýsuje pod každým oděvem a jež poznáme v každém sociálním prostředí. Můžeme pozorovat přibližně tyto povahové rysy:

A) Smysl pro věrohodnost, který se jeví v duchovním životě strachem před formalismem, nebo před sentimentalismem; upřímnost v hledání Boha, záliba pro věrohodné prostředky styku s Bohem (Evangelium, liturgie), nedůvěra k jednotlivým zbožným formulákám, zvláště které jsou založeny na všeobecných pravidlech (zvláště pobožnosti, cvičení šablonovité zbožnosti, obzvláště sentimentální nábožnosti).

Láska k pravdě, k upřímnosti (přímosti), zvyk jmenovati věci vlastními jmény, i když se toto počínání zdá býti hrubým. Hledání upřímnosti v osobním životě, hrůza před ztvárnující šablonou, hledání přímého styku v životě sociálním, bez neupřímnosti, bez diplomacie, strach před pochlebenstvím a bezduchým společenským stykem, strach před společenskými přetvárkami.

Tím, že tohle vše vede k přímému postoji v životě, myslí hned lidé na hrubost a neotesanost, jak je tomu někdy zvláště u mladých lidí; ale ve skutečnosti je to jen vitální reakce proti všeobecné zálibě v strojenosti, vyumělkovanosti, pozlátku. Je to znamení mravní síly, síly toho, kdo se nebojí stát tváří v tvář skutečnosti a budovat svůj poměr k ní čestně a otevřeně: To platí především o Bohu, o bližních a vůbec o všem, co utváří život.

B) Záliba v nesnadném: úsilí a risiko nemají účel sami v sobě, nýbrž jsou normální podmínkou, z níž vyrůstá velký život. Duchovní život chápeme spíše jako nesnadný výboj než jako sladkou útěchu. Kristus je Pán, jenž vede lidi do velkého mužného dobrodružství, Pán, který požaduje vše, poněvadž úkol je nesmírný a naléhavý: a je to On sám, který dává příklad úplného obětování sebe, aby naplnil své poslání; sentimentální křesťan, jak

jej známe i z jednoho určitého druhu pobožnosti k Božskému Srdci, jeví se jako karikatura. Matka Boží ovšem vnáší do vnitřního života něhu a sladkost: mateřství je jejím hlavním rysem, ale není na ní nic změkčilého. Je to panna v našem mužném životě a ne nějaký literární výplod romantické krásy.

Celý křesťanský život je chápán jako boj o sebe samého, jako snaha o ovládnutí celé vlastní bytosti, aby bylo lze lépe sloužit.

Osobní život je zbaven všeho, co mu dodává sice pohodlí, ale co jej zároveň strhuje dolů: hřích a špatné zvyky jsou těžkým břemenem, jehož je nutno se zbavit; stejně tak zvyky, jež sice nejsou hříchy katalogovými, představují určité nevýhody (tabák, pantofle, pohodlí, strojená rafinovanost v jídle, v bydlení...). Proto chceme do života vnést určitou přesnost: určité sebezápory, které nemají účel samy v sobě, ale jsou podmínkou větší svobody, úplnějšího osvobození - a to proto, aby byl člověk připraven. Tak je nutno chápat fysické otužování se vším úsilím, jež je s ním spojeno. Skaut, který otužuje své tělo, nečiní tak jako nějaký pohan, aby zdokonalil krásného živočicha, nýbrž sleduje křesťanský cíl, totiž dáti svému organismu sílu k poslušnosti, tak, aby mohl sloužiti svému ideálu. — Apoštolský život chápeme jako živoucí vyznání Kristu. Je nesmyslné chápat apoštolský výboj jako nasazování do práce, poněvadž tomuhle pojetí chybí velikost a vážnost. Junák chce žiti plný křesťanský život, život radostný a poutavý — čímž není řečeno snadný — poněvadž vidí v Kristu plnost božství a lidství, velikost, která ho strhuje, a tak vkládá do svého vyznání a svědectví všechnu horoucnost, všechnu lásku, jíž je schopen.

Tímhle postojem stojí Junák v protikladu k šosáctví, odhazuje od sebe již předem „zajištění” funkcionáře, který chce udržeti své získané osobní postavení, a to pro jeho výhody.

Svou odvahou připadá často jako revolucionář, jako nebezpečný nadšenec, který bourá již hotové uspořádání a znovu přivádí na přetřes rozřešené problémy; a přece tento ustavičný nepokoj, toto hledání, tento výboj, není-li to vše pouhá agitace, jsou východiskem k velkému a silnému životu.

C) Smysl pro jednotu: je pravda, že junák je někdy individualista, avšak individualismus není charakteristická známka pro člověka a kněze, vychovánoho skautingem. U takového člověka najdeme naopak zálibu pro *společnou práci*: poněvadž se pustil do nesnadných věcí, potřeboval stále někoho, kdo by ho podporoval a podpíral; život v hlídce, v družině a v oddíle mu ukázal krásy a užitečnost společného života v celku a proto hledí všude, kde by se dala vytvořit bratrská družinka, s níž by se kamarádsky spolupracovalo, tak, že každý se dává společnému úkolu cele. A tento postoj směřuje proti jakémusi „pokud jde o mne”, jež maří dílo tolika apoštolských dělníků.

^ Smysl pro práci mezi všemi — skautský život ho naučil „být k dispozici“, nedbat únavy neb nudy při plnění úkolu, považovat se stále za člena ve službě, uskutečnit v běžném životě tuto službu tím, že dovede dát sebe, svůj čas, majetek, sympatie — a to všechno doopravdy. A tím směřuje proti zkosnatělému typu kněze — funkcionáře, který „koná svou službu“ zcela oficiálně, aniž myslí na to, že jedná s lidmi z masa a krve, kteří od něho očekávají něco jiného než práci úředníka.

Schopnost chápat jiné, již získal společným životem s nimi. Junák hledá to, co spojuje a ne co rozdvojuje; bez obavy, že utrpí jeho ideál a osobnost na síle, přichází k druhým, účastní se podniku a zřízení, jež nezaložil a které nejsou dokonalé, a to proto, aby je oživil, ne aby je připoutal ke skautingu, nýbrž aby do nich zanesl duch mládí, který dá lépe uzrání jejich snahám. Výlučnost některých junáků, kteří žijí a myslí jen a jen jako skauti, jen se skauty a pro skauting, to je jen zjev růstu, jehož se opravdový život zbaví. Ten se jej zbaví tím, že postaví skauty, hnětené z lidského a křesťanského těsta do nutnosti, zbavuje je původní obřadnosti: tam se stávají novým kvasem, východiskem k vnitřní revoluci, která znamená obnovu.

Smysl pro Církev — viditelnou i neviditelnou společnost, mystické Tělo Kristovo. Snad jsme na tomto poli nepoložili dosti pevně principy své výchovy, ale skutečností zůstává, že celá naše pedagogika směřuje k objevu Církve s jejím vnitřním bohatstvím a její viditelnou organizací.

A tak tato záliba pro jednotu, vytvářející široce otevřenou duši a pevnou osobnost, vytvářející silný typ apoštolského dělníka, podmanivý, takový, který jediný je schopen „štípnout Církev“ v současném světě. V takovém knězi se jeví nejprve dva charakteristické rysy: prostota v stavbě jeho materiálního i duchovního života v jeho postoji ke všemu, a tak uskutečňuje onu prostotu dítek božích, o níž mluví evangelium.

Smysl pro velikost, budovanou správným oceňováním věcí vnějšího světa, povznesením duše a srdce, útekem před vulgarností a přirozeností.

Radujte se v Pánu stále...

^ Dr. Ant. Šuránek:

(Úvahy nad texty I. Noct. 3. ned. adventní.)

Gaudete! Radost se nedá nadiktovat, musí mít skutečný podklad v nitru. Musí mít hluboké kořeny. Takový 27. duben 1945. Den před tím vyvrcholil pekelný rachot děl, pak náhle ticho. A v noci se čtvrtku na pátek, za prudkého deště ustoupila německá armáda. Páteční mše svatá už je v klidu. Kostel ještě prázdný, lidé se bojí. Klečím u oltáře, pročítám životopis svaté Terezie Španělské, jak jsem činil po celou dobu fronty, deset dlouhých dní, kdy mezi sebou hrozivě mluvila děla, přerušovaná hukotem letadel:

Dnes je ticho. Co bude dál? Je už deset hodin. Jedenáct. V tom se ozývají ojedinělé výstřely z ručnic. Kolem hřbitova jede vůz, už je u kostela, u fary. Slyšet křik. Výstřel. Je cítit, že lidé se sbíhají. Přijíždí vůz druhý, třetí. Druhá armáda je tady.

Klečím a prožívám tak veliký okamžik. Když člověk prožívá už třetí převrat, je strážlivý. Čekám, že se náhle otevrou dveře kostela, že někdo vběhne a padne na kolena. Že přijde druhý, třetí, že se naplní kostel... Je třeba děkovat! Čekám marně. Hluk venku roste. Vycházím, abych se vydal na cestu k sv. Antonínku nad Blatnicí, abych otevřel kapli a poděkoval sám i hlasem zvonku za ochranu Boží. Lidé se hrnou k faře, hudebníci se sbíhají...

Běžím na kopec. Zde stojí několik žen. Obličeje proměněné, v očích slzy. Vážím si těch slz, ale pravím: „Je zle! Kostel je prázdný! Kdo děkuje Bohu? Ženy, jakoby nemohly náhle pochopit té poznámky.

Běžím i s bohoslovcem vzhůru dlouhou silnicí. Proti nám táhnou vozy s vojáky i nákladem. Někteří vojáci se dívají unaveně, vojensky, cize. Ale tento bratr zvedá čapku a volá s úsměvem: „A, baťuška! Da! Da!“ - A zas nové obličeje. Na pravo, na levo vidět zbytky zákopů, trochu slámy. Tam leží voják na stráži. A tak se proplétáme mezi vozy a lidmi až na kopec. U kaple stojí několik koní. Tam jsou důstojníci. Dveře kaple otevřené. Pak sedli důstojníci na koně a uhánějí... k nám, letí kolem, ptají se na směr cesty. A pak už otevíráme kapli, zvoníme poledne se slzami v očích. To byl *radostný okamžik*. Vedle klečí na zemi ruský voják, roztrhanou knížečku otevřenou, modlí se. Padl na kolena a políbil zemi. Ztratil se v modlitbě... Zvoním a zvoním...

Venku se zatím hemží rumunské vojsko, pobíhají koně. V rohu lesa hledí hrozivě dělo. Vojáci střelají do vzduchu. Smějí se. Nevím, že jsou většinou opilí. Že dole v Blatnici tekly sudy vína ulicí. - Přivádějí vojáka, bledého jak smrt. Chtěl vody. Dostal i nějaký prášek. A pak přišel ještě jeden Rumun. Padl na kolena a sklonil hlavu. Dával najevo, že chce kněžské požehnání... To byl opět *okamžik radosti*... Pak přišel pokyn a rumunské vojsko se hnulo rychle do údolí.

Očistili jsme kapli, vymetli, připravili k zítřejším službám Božím a vracíme se zpátky. Vidíme v dálce sloupy kouře. To vyhazují mosty na Vláře. Tam je ještě hrůza války. Nám svítí slunce. Svítí, krásně svítí! Modlíme se cestou za ty, kterým ještě ne-svítí...

Ve vesnici dole je živo. Lidé odtemňují okna, zabita deskami, umývají je a usmívají se. Dali vojákům oběd, a ti už zase odtáhli. Sedáme také k pátečnímu jídlu. Slyšíme hlomoz před okny. Křik. „Chočeš nebo nechočeš?“ To ruský voják se domlouvá s rolníky. Jeden jeho kůň není do rychlého běhu a on potřebuje koně rychlé jako vítr. Nabízí tedy staršího koně, dobrého tahouna za lehčího běhouna. Rolníci stojí jaksi zaraženi. Právě poslední čtyři dny brali

Němci koně. Přes dvacet jich vzali. Co teď? Opět slyšet: „Chočeš nebo nechočeš. Dáš, nebo vezmu.” Jeden rolník vzal koně, dal svého. Druzí si oddechli. Stín se jim kladl na tváře. Vtom běží žena a pláče: „Co je ti?” „Ale všechny slepice mám pozabíjeně.” Z druhého konce vesnice letí hrozná zvěst, které se venkované nejvíc báli. „V Blatnici rabují!” Náhle se dveře zavírají, zamykají, na vesnici je klid, tísnivý klid.

Ach radost, ach radost, útlá to květina, ach škoda, přeskoda, že kořínků nemá. Šest let se ti lidé těšili a ani šest hodin nezůstala jejich radost „dokonalá”. Tak je to s radostmi lidskými se všemi. Není výjimky na této smutné hvězdě...

Jak tedy může volat apoštol: „Radujte se vždycky?” „Stále?” Nemohl by tak volat, kdyby nedodal: „V Pánu.” To je ovšem radost jiná, hlubší, vyvěrající z víry v řízení Boží, v otcovskou ruku Boží, která všechno řídí k dobrému, z víry v tu úžasnou větu svatého Pavla: „Těm, kteří Boha milují, všechno prospívá.” Všechno, i to, co vhání člověku tohoto světa slzy do očí, co svírá jeho pěsti, co ho naplňuje hněvem... Radovat se v Pánu znamená žít z víry v Pána, dobrého Pána, láskyplného Otce, který i utrpením vede k dobrému.

V ten den řekne každý: „Ejhle, tento jest Bůh náš, doufali jsme v něho, i vysvobodil nás; on jest Hospodin, v něhož jsme doufali, plesejme vesele ze spásy jeho!” Co se holedbáš, Moabe, se svým opevněným městem? Ruka Hospodinova spočine na něm, a bude rozmláceno, jako bývá sláma drcena pod mlátícím vozidlem! Opevnění tvých vysokých zdí se zřítí, sníženy, strženy budou k zemi až do prachu. (Is 25, 9-12.)

V ten den vítězství zpívána bude v Judsku tato píseň: „Sion, pevné naše město! Jest spásou. Spasitel je v něm zeď i předezdí. Otevřte brány, ať vejde národ spravedlivý, jenž zachovává věrnost! Starý blud pominul! Bože, zachováš nám pokoj; pokoj, neboť doufali jsme v tebe!” Jaký to byl ten „starý blud”? Vždycky stejný, blud poraženců. Spoléhání na sebe, na lidi, na výhodné spojení, smýšlení achazovské. Nepočítání s Bohem, nadpřirozeným zásahem! Starý blud pominul. Patrně, že Bůh má poslední slovo v dějinách světových, v kritických událostech. Je třeba držet se Boha. Děkovat Bohu, prosit Boha, být spravedlivý, být věrný Bohu! To je smýšlení nového, osvobozeného národa. Nemá-li národ tohoto smýšlení, pak nebyl osvobozen. Zůstává ve starém bludu, tedy v očekávání nové porážky. Spravedlivé je obrátit se k Bohu! „Doufejte v Hospodina na věky věčné, v Hospodina, Boha silného, po všechny budoucí časy. Neboť on sklonil ty, kteří sídlili na výšinách, město vyvýšené zničil; snížil jej až k zemi, strhl je až do prachu. - Šlape po něm noha, nohy chudého, kroky nuzných!” (I. čtení Js 26, 1-6.)

„Hle, objeví se Pán na bělostném oblaku, a s ním přijdou tisíce světců a bude mít na svém šatě napsáno: Král králů a Pán

pánů. Ukáže se na konci a nezklame. I kdyby prodléval, čekej na něho, neboť jistojistě přijde..." (Responsorium.)

Nový národ je národ osvobozený od starého bludu, národ spravedlivý. Dává každému a nechává, co mu patří. Bohu, bližnímu, sobě, duši, tělu... Musí nastoupit nové cesty. „Stezka spravedlivého je rovná, rovná je cesta spravedlivého. Na stezce tvých soudů, Hospodine, čekáme na tě! Tam se s tebou jistě sejdem. Nemůžeme se minouti. Ty přicházíš, vítěz, Osvoboditel, my čekáme. Cestou spravedlnosti, lásky a dobra tě najdeme. Jméno tvé vítězné slaviti, je naše dychtivá žádost. Toužebně prahnu po tobě v noci, a s vroucností duše i srdce tě hledám. Když konáš své soudy nad národy, mohou se z nich učit obyvatelé země spravedlnosti. Dostane-li se smilování bezbožnému, nenaučí se spravedlnosti; pak páchá v zemi svatých dále bezprávi a nedbá tvé velebnosti, Hospodine." Bezbožní musejí čekat na tvé soudy, jako my čekáme na tvůj příchod s radostí, neboť ti jdeme vstříc cestou spravedlnosti! A nebojíme se, že je nás málo, že jsme národ malý. Není malý, není slabý, kdo je spravedlivý! Kde je pyšné město moabské? A hle, jak září náš malý Betlém! (2. čtení.) „Betlém, město Boha nejvyššího, z tebe vzejde Vládce israelský a jeho východ (krásný a slavný) od věčnosti a jeho velebnost se ukáže po celé zemi. A až On přijde, bude mír v zemi naší. On bude hlásat mír národům, a moc jeho bude sahat až k moři... A mír bude v naší zemi, až On přijde." (Responsorium.)

Hospodine, už už pozdvížená je tvá ruka; oni však, kteří tě neznají a nechtějí znáti, to nevidí. Pořád se holedbají svou nepřemožitelností a s úžasem vidí horlivost tvých ctitelů. Je jim ta horlivost bláznovstvím. Jak jsou krátkozrací!" Oheň na tvé nepřátele, kéž je pohltí! Hospodine, udělíš nám pokoj, neboť všechny skutky dobré učinil jsi nám. Hospodine, Bože náš, páni nám vládli neznali tebe. Už jsou mrtvi. Nevstávají. Zakročil jsi a potřels je, zahladils všechnu památku jejich." (3. čtení.) A pak pro veliké zásluhy tvé oslavujeme jméno tvé! „*Starý blud pominul*. Bože, zachováš nám pokoj; pokoj, neboť doufali jsme v tebe! Doufáme v tebe na věky věčné, v tebe, Boha silného po všechny časy!"

„Ten, který má přijít, přijde, nebude otálet a pak už nebude strachu v našich končinách, protože On je Spasitel náš! Zbaví nás všech nepravostí našich, vrhne do hlubin mořských všechny hříchy naše, (které jsou naším jediným nepřítelem; jen ony nás mohou oloupit o Spasitele, o Boha silného, mohou nás učinit slabými, abychom byli na pospas zlých lidí). Protože on je Spasitelem naším. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. Protože On je Spasitelem naším... (Responsorium.)

Kde jsou tedy kořeny pravé radosti? Ve spravedlnosti. Ona je podmínkou pravého míru a pravý mír je podmínkou pravé radosti. Hluboký mír. Papež Pius XII., náš vrchní velitel na této zemi má heslo nezměnitelné: *Opus justitiae pax*. Buď zavládne na

krásou převyňská spravedlnost nebo nebude trvalého míru, a kdo ty dáváš nož vnutit úsměv na naše rty? Nezoufáme, ježto zdů-
luobčany ší radosti je jinde! My se radujeme v *Pánu*. A náš Pán
službě Božitélný ve své všemohoucnosti, moudrosti a lásce, řídí
ného v zek dobrému a milujeme-li ho, pak nám všechno přispívá.
nocích si žaláře i okovy! Dobře volá svatý Pavel, dobře rozuměj-
otec v šbře poslouchejme: „Radujte se v Pánu vždycky! Opět pra-
dal, přradujte se!”

mou /

které
Bož

Dr. Jos. Hlouch:

jdě
rozumět rodině.

te Předně nutno porozumět dnešní rodině, otevřenýma očima za-
dívat se do hlubokých ran, jimiž trpí, znáti diagnosu její nemoci.
Nutno se nechat uchvátit prozřetelnostním posláním rodiny, jít
k řešení problému rodiny se srdcem matky a otce. Rodina má
ze všech sociálních útvarů nejtěžší úkol. Jsou to jen stručná slova,
jimiž jej lze vyjádřit, ale znamenají celý svět obětí, zasahují do
věčnosti. Dáti život dítěti, uchováti tento život, přivést k rozvinutí
všech sil, jež Bůh dítěti dal, umožnit (s milostí Boží) dosažení
časného i věčného cíle! A překážky, na něž dnešní rodina naráží,
jsou velké, ano jsou to celé komplexy obtíží a nebezpečí.

Jen několik případů skutečných: Když matka při prvním dítěti skoro
umírala a málem by jeho život zaplatila životem svým, když dítě prvního půl
roku začne křičet před půlnocí a křičí až do rána, když na dítě přijdou
všechny nemoci, jež se v obci vyskytnou, když ono po letech obětí a nadějí
zemře, když mnohdy zlý svět dítě zkaží, když jsou děti bez práce doma a
pustnou, když kolik dětí, tolik křížů, starostí, když se mnoho manželství
zakrátko po svatbě stává hotovým peklem, když nejčastější hříchy mají
možnost krýti se legitimitou manželství, když tu v rodinném životě jest ši-
roké pole pokušení a všech obtíží, jaké život vůbec přináší... čím chceme
pomoci rodině, s níž stojí a padá stát i časné a věčné zájmy národa?

Pokusy o záchranu.

Bylo již mnoho pokusů o záchranu. Věda lékařská, sociální,
psychologie, národohospodářství atd., rozpitvala rodinu a její ži-
vot po všech stránkách; mnoho dobra přinesly rodině tyto obory,
ale přece vidíme, jak rodina hyne stále více, jak na nás pokřikuje
stále větší počet rakví, menší počet kolébek, větší počet rozvrá-
cených manželství. Proč nestačí toto léčení? Poněvadž buduje na
neúplné diagnose a zanedbává hlavní příčinný symptom onemoc-
nění. Nemoc rodiny je v první řadě rázu duchovního. Odpadem
lidstva od Boha byla rodina odříznuta od Zdroje života. Odříz-
nuta od Boha, zřítíla se metafysicky, ztratila své nadpřirozené bytí,
nadpřirozené její chápání vyměněno jest chápáním přízemním, vý-
směšným, degenerovaným, egoistickým, propadá se sama v sebe,
ve své rány. Opustivší Střed jest k smrti rozptýlena a rozbita.

Hospodářské prvky ulehčí život rodinný, ale na jeho ozdravení nestačí. Nejvíce rozvratů není ve vrstvách bídných, nýbrž ve vrstvách oplývajících; vidět, že jim chybí něco jiného! Jsme sice povinni užít všech prostředků přirozených, ale léčit jen jimi bolest rodiny, to by pacient pod rukama zemřel. Jen přirozenými prostředky dostanete se k pokožce, ne však k srdci; a ta nemoc tkví v srdci! Nad těmi pokusy, jen přirozeně chápat a léčit rodinu, vznáší se Ježíšovo volání k vyšším prostředkům: „Beze mne nemůžete nic učiniti.“ (Jan 15, 5.) Na tolik sil, ničících rodinu, nutno jíti s konstruktivní silou Boží, na ozbrojené Goliáše nutno jít ve jménu Páně. Když prostředky téhož řádu nestačí, nutno voliti prostředky řádu vyššího.

Nadpřirozené chápání.

V čem spočívá nadpřirozené chápání rodiny? Nadpřirozeně chápati rodinu, to není útěk od skutečnosti, nýbrž návrat k pravé realitě věcí. Nadpřirozeně chápati rodinu neznamena v rodinu vnést něco nového, nýbrž odhaliti to, co v rodinu Bůh skutečně vložil; základy, na nichž spočívá, cíle, jež jí Bůh určil. Nadpřirozené chápání jest s to před ostatními prostředky vysvoboditi rodinu z ničivého naturalismu, z té bezúčelnosti, do jaké zabředla. Co Bůh řekl o rodině a na čem ji zbudoval, to jest nejspravedlivější, nejhlubší, co vůbec lze o rodině říci, v tom jsou prostředky, jež nejúčinněji pomohou k její záchraně. Nutno vysvobodit manželství a rodinu z pouhé aktuality, která chce jen to, co jest nyní a nedbá toho, co bude zítra, co bude věčně. Nejsme jen lidmi, jsme křesťany, dětmi Božími, jsme láskou Boží strženi do propasti Boha, v život Boží, proto i náš život jen Bohem a jeho ideami může býti ukojen, proto jen ta životní cesta povede k cíli, která jde podle Božích směrnic. A Boží plány s rodinou jsou tak vznešené a nedozírné, jak nedozírnou jest věčnost.

Základ a cíl.

Instituce rodiny jest článkem prozřetelnostních Božích plánů. Bůh nechce světa bez manželství, bez rodiny. Manželství a rodina splývá v plánech Božích v jedno. Manželství mělo předávati oheň milosti s rodičů na děti, tak jako jedna svíce se rozsvítí od druhé. Rodina, toť poslání od Boha.

Posvěcení muže a ženy.

Dědičným hříchem i rodina utrpěla hlubokou ránu. Avšak přichází Kristus a staví manželství do proudů milostí, činí je jedním ze sedmi pramenů, jež přivádějí milost vykoupení. Manželství stává se jedním ze sedmi kalichů, naplněných krví Kristovou, aby rodina z něho pila pro chvíle a úkoly rodinného života. Křesťanské manželství stává se spojením muže a ženy v Bohu, spojením, ze kterého tryskají nová zřídla, aby se vytvořila nová území pro působnost milosti. Manželství není jen svaté, nýbrž je i posvěcující.

Je to posvěcení muže a ženy k bohumilému životu manželskému. Apoštol nazval manželství tajemstvím, viditelným znamením neviditelné milosti. Manželství, toť uvedení muže a ženy ve stav manželského kněžství. Vždyť kněz neuděluje snoubencům této svátosti, svátost si oni udělují sami navzájem. (Kněz jest jen nutným úředním svědkem.) Manželé Bohem spojení jsou jediným obrazem spojení Krista s Církví, jak tomu učí apoštol národů. Jako Kristus miluje svou Církev a za ni se obětuje, tak i manžel obětuje se pro svou manželku a jako Církev jest Kristu oddána, tak i manželka splácí manželův za jeho oběti a lásku svou oddanou věrností. Vidíme, jakého posvěcení a povýšení dostává se jejich vzájemnému životu, nejen v okamžiku oddavků, nýbrž po celý život. Tam při oddavkách byl zapojen nadpřirozený proud v jejich duši, aby je provázal a sílil. Jak chudobný je život těch, kdož nemají tohoto pohledu na společenství manželského života. Rodina Bohem v manželství takto posvěcená stává se květnicí budoucích generací. Je nutno tedy chápati manželství jako posvěcené společenství, které chce Bůh a jež pro svůj těžký a zodpovědný úkol jest nerozlučitelné, podle rozhodnutí Ježíšova: „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj“, což znamená: jste spojeni až do smrti. Nespojíte se sami, spojuje vás Bůh, proto Bůh má zájem na trvalém vašem spojení.

Posvěcení manželského života.

Svátostné manželství znamená tok milostí ke všem obětem a pracím, kterých jest zapotřebí, aby manželství vyhovělo Božímu plánu. Znamená posvěcení na otce a matku, posvěcení manželského života pohlavního, jenž smí býti žit jen v rámci tohoto božského zřízení. Založení rodiny svátostným manželstvím, toť konsekrace lidstva v jeho biologickém koření. Na manželský život vrhla se, bohužel, frivolita a cynismus, jak možno mluvit o tomto předmětu s pietou, a rozumí manželskému úkonu jen jako řeči těla a krve.

Je-li sexuální jen sexuálním, pak rodí se pokolení sexuální a často sexuálně úchylné. Právě povýšením manželství na svátost zdokonalil Bůh přirozenou lásku manželů, utvrdil nerozlučnou jedinnost manželství a otevřel pohled na manželství jakožto nadpřirozené splnutí duší, kterým jest i přirozený pohlavní poměr manželů zušlechtěn. Není správné viděti v manželském životě jen lék proti žádostivosti, nutno otevřítí oči i před cílem vyšším tohoto manželského spojení, když přece mluvíme o manželské „povinnosti“. Jen takto chápáné setkání manželů s manželkou stává se rosou, zavlážující a kráslicí květy života - jinak je blátem, poskvřňujícím život. Přiznejme si, že jsme mnohdy i my si řekli, proč Bůh takovým způsobem zřídil šíření pokolení lidského; chápali jsme příliš přirozeně. Bůh chtěl, aby manželský život provázela pieta, s pietou, aby pohlížel muž na ženu a žena na muže, a aby

i vzájemným právem na tělo udržoval se v rodině řád zduchovenlé a oduševnělé lásky.

Nepodceňovat manželství.

Není správné dívat se na manžele jakožto na osoby v království Božím druhořadě. Jest ovšem panictví „pro království nebeské” vyšší stav než manželský stav, jest stavem srdcí nerozdělených, jejich údělem jest Pán, a Kristus volá do tohoto stavu slovy: „Kdo můžeš chápati, chápej” (Mat. 19, 12), ale to neznamená, že by už každý svobodný, už prostě proto, že jest svobodný, byl dokonalejším osob ženatých. Naopak, jestliže se někdo vyhnul manželství jen ze strachu před oběťmi rodinného života (a takových je mnoho většinou mužové), a jestliže nedal svému životu obsahu duchovního otcovství lásky k Bohu a bližnímu, tím nezvolil stavu vyššího než otec a matka, kteří se ztratili jako símě v zemi oběti, aby vyrostly klasy - jejich děti.

Význam nadpřirozeného chápání věrnosti.

Toto nadpřirozené chápání není pocukrováním obětí manželských a rodinných, nýbrž je pojátkem, jež udrží manžele ve společném životě až do smrti, toto vědomí, že Bůh řídí i jejich nejintimnější život, zůstane strážcem svatyně manželství, aby nebyla znesvěcena. Pokušení a svody jsou dnes tak silné, že jediné sva-tojánské „non licet” (není dovoleno), zastraší manžele před zneužitím, nevěrností v manželství. A ran do nerozlučnosti manželství je tolik, že když selhávaly přirozené prostředky, bývala to vzpomínka na příkaz Kristův „nerozlučuj”, která udržela rodinu. Nadpřirozeně chápali manželství a rodinu dobří věřící, kteří, ač sténali pod nesnesitelným jhem nevěrného neb krutého manžela, rozluky nepodepsali, nevěrného neopustili, říkajíce: „Co jsem Pánu Bohu přísahal, toho nezradím.”

Smíme jistě říci, že za dnešních podmínek života jest morálně nemožno udržeti rodiny a jejího morálního života v mezích zákona Božího bez nadpřirozeného chápání. Manželé, kteří nežijí z Boha, pravděpodobně ani nežijí podle Boha, Kristus nepostavil nadarmo rodinu do řádu nadpřirozeného.

Dítě.

Největší oběť v manželství je dítě. (Jsem si plně vědom, že na mém místě nyní by povolaněji mluvila leckterá matka, která vychovala řadu dětí.) Dnešní člověk se leká oběti, nechápe (dí-vaje se přirozeně na rodinu), proč by se měl obětovat pro druhého. Nedivíme se úpadku porodnosti, když stále upadá nadpřirozený názor na rodinu, na dítě. Otcovství a mateřství nadpřirozeně chápáné znamená účast na tvůrčím díle Božím, je to organické rozvíjení manželství jakožto tajemství v Kristu. Dítě, květ lásky, Bohem posvěcené, má rozmnožit počet pozemšťanů, ale také jednou počet nebešťanů. Dítě, obrozené svatým křtem, svou

krásou převyšuje vše, co oko vidělo, co ucho slyšelo. Hle, matko, ty dáváš nový úd mystickému tělu Kristovu, ty rozmnožuješ spoluobčany svatých, rodiče, vaší oběti přibývá lidu, zasvěceného službě Boží. Bůh vás používá, abyste vytvářeli kolonie nesmrtelného v zemi smrtelníků. Kolik to síly má matka, když v bezesných nocích sklání se nad nemocným dítětem, kolik útěchy má udřený otec v těžké své práci, když ví, já pracuji pro dítě, které mi Bůh dal, poněvadž mu vdechl nesmrtelnou duši, které jednou má býti mou chloubou na věčnosti! Díky Bohu, jsou ještě dodnes rodiny, které chápou nadpřirozené své poslání; jejich oběti pro dítě, dar Boží, jsou jim jakousi nadpřirozenou bohoslužbou a jejich výchova jde etapou: tak vás, děti, vychováváme, aby šat křestní stal se šatem primičním neb svatebním a tento šat aby mohl býti změněn v řízu vyvolených Božích. A tak z obětí těchto klasů vyrůstají bílé hostie kněžského a řeholního povolání...

Rodina jako chrám.

Rodiny, toť chrámy, rodiče v nich jsou obětníky a jejich život, toť život jakéhosi kněžství. Poněvadž rodina v principu začíná u oltáře a Církev si přeje, aby byla zakládána při mši svaté, při Oběti, má-li se uchováti, pak musí oltář, jakožto symbol oběti býti nejen východiskem, nýbrž i středem rodinného života. Jako na oltáři jest obětování a proměňování, tak i ve mši rodinného života musejí se duše obětovati a proměňovati z člověka pozemského v člověka duchovního. Proto jest nutno vysvětití za Boží chrám, v němž by matky měly podobu Mariinu, otcové podobu pěstouna Josefa, děti podobu Ježíšovu, aby každý, kdo tam přijde, poznal: zde se slouží Bohu, zde se obětují, proměňují duše. Oltář a rodinný krb jsou na tomtéž základě, jímž jest Kristus. Mezi oběma jsou vztahy života. Vyhasne-li věčné světlo nadpřirozeného života a nadpřirozeného názoru na rodinu, vyhasnou i věčné lampy před oltáři. Budou-li malé rodiny, bude Kristus na oltáři opuštěn. V bohoslužbě, rodinou začaté v kostele, musí býti doma pokračováno. Škoda, že manželství se nyní tak často uzavírá mimo mši svatou! Mizí chápání manželství jakožto svaté oběti.

Rodina ve farnosti.

Rodina jest požehnaným článkem farnosti. Rodiny tvoří farnost, jsou jejím mateřským klínem. Jsou buňkami v organismu milosti, jež uchovávají život, Bohem jim daný. Máme-li většinu rodin žijících v milosti, máme svaté farnosti. Těmito články cirkuluje síla krve Kristovy, silnější články posilují články slabší a tak se udržuje bohabojný život farníků v lásce a svornosti, vzkvétají farnosti, vzkvétá ideální stát - stát Boží.

Návrat k Božímu plánu.

Rodina byla založena v ráji. Tím více ráje dá lidstvu, čím více se vrátí k ideji a plánu Božímu, jaký jí Bůh stanovil již

v ráji a jak jej povznesl Kristus. Kdyby se lidstvo odvážilo upravit zřízení rodiny podle mravně pokleslého názoru dnešní doby, znamenalo by to povaliti úhelný kámen, který každého rozdrťí, kdo se odváží jej podkopat. Nebude-li rodina chápána v lesku svatosti, zřítí se do bezedných propastí, stane se zástěrou hrozných hříchů od zneužití manželství až k vraždám nenarozených i narozených. Řeknou-li naše rodiny: Bože, staň se nám podle slova tvého, pak veliké věci učiní jím Ten, jenž mocný jest. Těch 86.000 rozloučených manželství v ČSR, těch 160.000 dětí, o něž bude v naší vlasti za 4 léta méně, těch 200.000 rakviček usmrce- ných nenarozených, které pokrývají ročně naši vlast, volají k návratu k Bohu, k nadpřirozenému chápání rodiny, k obnově manželství v Bohu, aby z ní, jak si přeje svatý Otec v „Casti con- nubii“, vzešel prospěch, aby křesťanští manželé ve všech názorech a jednáních řídili se podle přecistého zákona Kristova. Pak nebude rozvodů, rozluk, rozvratů rodin a národ nebude vymírat.

Naše naděje.

Není ztraceno manželství ani rodina, bude-li křesťanstvo uchváčeno velikostí, jakou jí Bůh dal a tajemstvím svátosti, jakou ji vybavil. Rodinu zachráníme v té míře, v jaké ji přesvědčíme o jejím nadpřirozeném určení a v jaké ji naučíme žít, obětovat se, trpět i umírat podle plánu Božího v síle zdrojů, jež otevřel Kristus.

K šedesátinám profesora Dr Karla Kadlece

Od moralisty naše doba vyžaduje vedle vlastní vědy také praktickou moudrost, otcovské pochopení pro časové duchovní choroby a potřeby, laskavé vedení budoucích kněží, ochotu poradit a povzbudit a zvláště vzorný, harmonický a vyrovnaný příklad kněžského života. Není to pouhá fráze blahopřejného projevu, nýbrž výraz upřímného přesvědčení, jestliže zdůrazníme právě tyto vlastnosti u Msgra Kadlece, řádného profesora křesťanské mravouky a proděkana bohoslovecké fakulty university Karlovy, který se 6. prosince dožívá šedesátých narozenin. (Nar. 6. 12. 1886.)

Rodák i abiturient plzeňský, studoval bohosloví na atheneu římské Propagandy jako alumnus české papežské koleje, byl vysvěcen na kněze r. 1909, římského doktorátu dosáhl r. 1910 a jeho nostrifikace r. 1915. Po krátkém působení v duchovní správě, kterou ostatně nikdy zcela neopustil, se stal prof. náboženství v Brandýse n. L., v Rokycanech a v Plzni. U svých studentů byl velmi oblíben a nejeden mladý kněz mu dnes děkuje za pomoc při prvních krůčcích za kněžským ideálem. Přitom pokračoval ve vědecké práci, mimo jiné také ve studiu české barokní homiletiky, tenkrát téměř zcela neznámé, a v průzkumu a uspořádání archivu děkanství rokycanského.

Roku 1933 se habilitoval na bohoslovecké fakultě university Karlovy pro obor mravouky prací „Duševně úchylní, jejich mravní odpovědnost, výchova a duchovní vedení“ Je vážen mezi bohoslovci jako jemný a pečlivý učitel všichni, zvláště jeho plzeňští krajané, se na něho obracejí s důvěrou

takřka synovskou a mezi kněžstvem jako obětavý, čestný a skromný spolupracovník. Velmi platné služby v zájmu celé arcidiecése konal a koná jako arcibiskupský konsistorní rada. O jeho vědecké práci svědčí řada ročníků Časopisu katolického duchovenstva, v němž byl několik let spoluredaktorem a který nyní sám rediguje. Nejvýznamnější jeho vědeckou publikací je „Racionalisace života“ (Dědictví sv. Prokopa, Praha, 1936). Originelním a výstižným způsobem zde pod jedním zorným úhlem umělého zmechanisování a tím i zfalšování přirozenosti provádí diagnosu řady aktuálních morálních chorob dnešní společnosti (eugenika, sterilisace, omezování porodů, euthenasie). Toto dílo, při vši vědecké důkladnosti velmi přehledné a praktické, by nemělo chyběti v žádné kněžské knihovně. Nyní je rozebráno, ale doufáme, že brzy vyjde nové vydání a že najde po zásluze ještě více pozornosti u našich zpovědníků, kazatelů i duchovních správců.

Roku 1939 byl prof. Kadlec zvolen děkanem fakulty a musel nésti všechny důsledky hrozné doby našich vysokých škol. Jako český vlastenec byl německými okupanty internován v Zásmukách. Ačkoliv vnitřně velmi trpěl, nedal se zlomiti. Již ve vězení se zabýval plány do budoucnosti a ihned po osvobození nastoupil na své místo děkana fakulty a svou houževnatou prací se velmi zasloužil o její vzkříšení uprostřed značných obtíží a překážek. Bylo třeba zajistiti provisorní místnosti po německé fakultě a později starati se o úpravu místností v budově semináře, zavésti mimořádný letní semestr, zřídit fakultní spolek, provésti nový zkušební řád, pečovati o vědecký dorost fakulty atd. Při tom všem se musel brzy pustiti do nové práce, která na něho čekala jako na vzácného odborníka v otázkách kongruových.

V roce svých šedesátin se může profesor Kadlec zase výlučněji věnovati tomu, co jej nejvíce přitahuje, svým bohoslovcům, pro jejichž budoucí kněžskou činnost je jeho předmět tak důležitý a kterým on tak dobře rozumí, a své bohaté soukromé knihovně, která v oboru morální theologie obsahuje nejen vetera, ale opravdu také nova. Vděční za jeho životní dílo, přejeme mu mnoho světla Božího k další vědecké i vychovatelské práci.

ThLic. Alexander Heidler.

Profesorům náboženství

Jak zorganizovat všechny katolické studenty pro KA?

Na ústavě máme mnoho katolických studentů a studentek. Setkáme se s nimi jen při vyučování náboženství, zřídka také mimo školu. Má-li profesor náboženství možnost setkat se alespoň s některými svými žáky také mimo školu, má to veliký výchovný význam, jak na to správně upozornil též dp. prof. Pecka v článku „Dnešní kněz v dnešní škole“ DP II, 46. To by měl být také začátek, jak přistoupíme k soustavnému organisování studentstva pro SKA. Tedy nikoli hromadný nábor, z něhož pak zbudou trosky jako po pras-

klé bublině, ale spíše vytvoření skupinky nadšených jednotlivců, kteří by pak nábor postupně prováděli sami, ovšem pod dohledem a vedením svého dp. profesora náboženství.

Příležitostí k založení takové počáteční „buňky“ může být mimoškolní kroužek studentů, svolaný některým z nich. Program schůzky si musí připravit vedoucí kroužku s dp. profesorem náboženství. Kněz ovšem musí obětovat trochu volného času, aby mohl být schůzce přítomen a podle okolností vhodným způsobem pomůže při rozhovoru. Účelem takové malé schůzky (stačí 2—5 účastníků) není vyslechnout přednášku. Zpra-

vidla vedoucí kroužku přednese referát o námětu, o kterém se má vést debata, a pak každý účastník pronáší své mínění a návrhy pro činnost. Látku a témata pro schůzky můžete obdržet v Ústředí katolického studentstva v Praze. To je pro studenty od kvinty do oktávy. Jinou příležitostí k založení pracovního výboru SKA na ústavě může být schůzka ministrantů po studentských bohoslužbách. Jinde to může být třeba schůzka oddílové rady Junáka, jinde schůzka výboru Mar. sdruž. studentů (těch je u nás bohužel málo), zkrátka každá schůzka studentů, i když se jedná o schůzku sportovní, nebo zábavní, nebo samosprávy, může se stát příležitostí k tomu, jak začít připravovat organisování SKA.

Často ovšem dp. profesor náboženství je zaměstnán ještě v duchovní správě a nemá volného času. Jinde zase většina studentů je přespolečných a povinností školních i jiných bývá tolik, že nelze uskutečnit pravidelné schůzky. Studenti, zaměstnaní v Junáku, nemají vůbec kdy ještě na něco jiného. A nebylo by to zdravé, kdybychom chtěli, aby studenti měli několikero schůzí a spolků. Postačí, bude-li na každém ústavu aspoň jeden druh schůzek, k nimž má kdykoliv přístup kněz. Ten svou osobností může vždy vytvořit základy pro organisování skutečné SKA. Nemohou-li být schůzky pravidelné, nutno se spokojit s měsíčními, ale vždy jsou nutné. Mohou se uskutečnit též ve větší přestávce, nebo po vyučování ve třídě, nebo i před vyučováním, sejdou-li se o něco dříve (asi půl hodiny před zahájením vyučování).

V dnešní době se ovšem někdy vyskytne také případ, že nikdo na ústavu nevyučuje náboženství. Nejsou to jen odborné školy. Letos jsme zjistili v samotné Praze tři gymnasia, na nichž se od začátku školního roku vůbec nevyučovalo náboženství. Teprve na naše upozornění u církevních úřadů byla tato závada napravena, ale koncem listopadu ještě jeden ústav neměl vůbec kněze. A to mlčíme zatím o pohraničí. Obtíže jsou veliké a jsme si jich vědomi. To nás však nesmí zrazovat od práce. Kristus sám neměl právě nejpříznivější podmínky pro svoji činnost, ani apo-

štolové, ale všichni pracovali. Bude-li se snažit o nějaké, byť i nepatrné pokroky, a budeme-li trpělivě zaznamenávat zprávy o nich a posílat je do ÚKS ke statistickému zpracování (může obstarat starší student), podíváme se časem, kolik dobrého je možno vykonat spojenými silami. Časopis „Úsvit“ a organizační oběžníčky SKA nás budou informovat o činnosti a postupu SKA. Jsou-li někde příliš těžké podmínky pro organisování SKA, můžeme začít s pomocí studentů jiného, třeba sousedního ústavu.

Vždy nalezneme cestu k vhodným prostředkům a způsobům, jak zorganizovat své studenty pro SKA, jestliže stále budeme mít na zřeteli, jakého cíle chceme dosáhnouti. Nejde nám jen o výchovu dobrých jednotlivců. To děláme stále. Dnes chceme víc. Chceme tyto dobré studenty uplatnit již jako studenty v organizaci SKA. Chceme je už jako studenty zapracovat do apoštolské činnosti na získávání druhých pro Krista. V této snaze nesmíme povolovat ani při dočasném neúspěchu. Uvěřte, až poznáte, co dokáže třeba jen takové trpělivé, ale pravidelné rozdávání náboženského letáčku (Empé, Blíž k Tobě) do rukou vlažných a průměrných studentů. Tyto letáčky nestojí mnoho peněz, jako časopis. Ale uplatní se účinněji než časopis. To se pozná za dvě — tři leta. Tím ovšem nechceme podceňovat časopis, dobře vedený (Úsvit). Vůči časopisu ovšem máme tyto námítky: Měl by být spíše orgánem hnutí SKA než jen reprezentační revuí, jednotlivá témata výchovná a pracovní by měla být zpracována spíš pohromadě jako příručky SKA. V časopise je to přec jen rozkouskované. (Ovšem v letáčku také.) Jinak zábavných časopisů a obrázkových vychází spousta, ale ne pro SKA.

Velice nám všem prospěje a je nezbytně nutná častější výměna zpráv o učiněných pokusech a zkušenostech s organisováním SKA. Také tento sloupek má sloužit tomu účelu. Čas tomu věnovaný je čas správně využitý, protože jen tím způsobem můžeme rychleji postoupit v budování SKA. Je-li vybudování SKA hlavním zájmem sv. Otce, pak musí být

hlavním zájmem také nás kněží, a pokud jde o studenty, profesorů ná-

boženství. O dalším postupu zase jindy.

Z D O M O V A

MEMENTO. P. Vilém Klim, farář, Kdousov u Jemnice, nar. 7. 9. 1900, zemřel 29. listopadu 1946. Dne 21. listopadu 1946 zemřel v nemocnici v Českých Budějovicích kněz Jan Houška, farář a konsistorní rada v D. Slověnicích, vikariát třeboňský, který v červenci 1946 měl své padesátiny. Oslavil je na exerciciích v kněžském semináři v Českých Budějovicích. Nyní si ho Pán Bůh povolal. - Ve Fryštáku zemřel Jan Kubín, víceděkan, ve věku 66 let. - R. i. p.

EXERCICIE. Ve Frýdku od 16. do 20. 12. muži, od 26. do 30. 12. studenti (vyšší třídy), od 30. 12. do 3. 1. 1947 muži a jinoši z Nového Hrozenkova, od 7. 1. do 11. 1. ženy a dívky z Nov. Hrozenkova, od 13. 1. do 17. 1. dívky začátečnice, od 20. 1. do 24. 1. ženy, od 27. 1. do 31. 1. dívky, které již byly na exerciciích,

od 3. 2. do 7. 2. vdovy, od 10. 2. do 14. 2. III. řád ženy, od 17. 2. do 21. 2. III. řád dívky, od 24. 2. do 28. 2. muži.

Na Velehradě od 18. do 22. 12. jinoši. Přihlášky: Papežská kolej, T. J.

V Norbetinu na Svatém Kopečku u Olomouce: od 16. do 20. 12. ženy terciářky, od 30. 12. do 2. 1. 1947 muži a jinoši z měst. Přihlášky: Norbertinum, Svatý Kopeček.

V Mikulově na jižní Moravě. Pro dívky: od 21. do 24. 1. 1947; pro jinochy: od 28. do 31. 1. 1947; pro muže: od 18. do 21. 2. 1947; pro dívky: od 26. do 28. 2. Poplatek za stravování a ubytování 120 Kčs. Přihlášky posílejte na farní úřad u sv. Václava v Mikulově.

Kursy začínají v uvedený den večer a končí poslední den ráno. Přihlášky zasílejte 6 dní napřed.

Z E S V Ě T A

RAKOUSKO. Papež Pius XII. jmenoval internunciem Rakouska Msgr. Maurilia Silvani, dosavadního apoštolského nuncia v Chile.

NOVÝ BISKUP V LINCI. Minulý měsíc byl nastolen v Linci nový biskup Msgr. Fliesser. Ve své zahajovací řeči pravil, že byl svatou Stolicí jmenován již před několika roky, ale nacisté odmítli uznat jeho jmenování. „Nacističní nepřátelé náboženství,” pravil dále, „se těšili domněním, že smrtí mého předchůdce skončí řada lineckých biskupů. Avšak nové politické poměry umožnily, že nový biskup, již dlouho před tím jmenovaný, dosáhl uznání státu a může se ujmout svého úřadu.”

Slavnost nastolení byla příležitostí i k znovuotevření části katedrály, která byla za války značně poškozena a zasvěcení diecése P. Marii. Slavnosti se zúčastnili velitelé americké okupační armády.

Náboženské pronásledování za nacistického režimu zuřilo v linecké diecési zvláště krutě, neboť Hitler měl mimořádný zájem na kraji svého dětství. Koncentrační tábor v Dachau

věznil svého času 22 kněží z linecké diecése.

BUDOUCNOST CÍRKEVNÍHO MAJETKU. V německém rozhlasě vatikánské vysílačky KIPA promluvil Msgr. Flisser, že Církev naléhá na restituci ztraceného církevního majetku za německé okupace Rakouska, a že nemůže přijmout návrhy na jeho znárodnění. Sotva se najde v Rakousku jeden klášter, konvent nebo podobný ústav, který by za války neutrpěl škody. Správa amerického okupačního pásma rozhodla, že vrátí Církvi všechny majetek. „Církev nemůže plnit své vznešené poslání,” pravil biskup, „nemá-li v bezpečném držení svůj majetek. Uznáváme plně své povinnosti a závazky k sociální spravedlnosti. Církevní majetek nikdy neslouží k obohacení jednotlivců neb soukromým zájmům, nýbrž vždy jen k obecnému blahu společnosti. Církev je hotova zúčastnit se navrhovaného plánu znárodnění, ale nepřipustí, aby byla nucena ustoupit ze základny své existence. Nelze se vyhnouti nutným a spravedlivým obětím, které jako nejstarší společnost sdílí s osudy ná-

roda a státu, ale právě znárodnění nesmí v sobě zahrnovati konfiskaci církevních příjmů a majetku, jako to bylo za nacistů. Nepotřebujeme bohatou církev, ale takovou, aby mohla nezávisle existovat aniž by byla břemenem státu, církev schopnou plniti své kulturní a sociální úkoly."

BRAZILIE. Konstituce, promulgovaná v Brazílii dne 18. září, staví demokratickou vládu národa na uznání suverenity Boha, svobody náboženství a svědomí, nerozlučitelnosti manželského svazku - a zavádí vyučování náboženství do státních škol.

Je tedy zaručeno diplomatické zastoupení u svaté Stolice.

NĚMECKO. Došla smutná zpráva o smrti R. P. delfonsa Herwegena O. S. B. z Maria-Laach, opata minulých 33 let. Zemřel po delší nemoci ve věku 72 let a byl pochován v opatském chrámě den před zlatým jubileem své profese.

H O V O R N A

PŘÍLOHA „O KNIHÁCH" Na konci roku vydáme titulní list a podrobný rejstřík, takže si to mohou dpp. svázat.

VYŠLO DÍLKO: *P. Plus S. J., Mužně do života. Čtvrté dílky' úvah pro mládež*, upravil P. Jurečka, sal. Nakladem Sdružení sociálních zdravotních pracovníků v Ostravě II. (Str. 64.)

KDO Z VLDP. SPOLUBRATRŮ by chtěl přispět na kněžský dorost brněnské diecése a na ústav pro pozdní kněžská povolání v Bruntále, může tak učiniti tím, že zakoupí u autora II. díl homiletické sbírky lidových a praktických kázání: „Pane, rty mé rač otevřítí...", který právě vyšel. I. díl sbírky, vyšlý r. 1941 a poctěný cenou Duchovní akademie v Praze, byl za pět měsíců rozebrán. Stačí zaslati bílko složenkou na šekový účet č. 117.599, Ant. Chroust, farář, Kněžice u Jihlavy obnos 135 Kčs a sbírka kázání na celý rok o 400 stranách bude mu vyplaceně zaslána na adresu uvedenou na složenice.

UPOZORŇUJEME, že právě vyšla z pera bývalého staroboleslavského rektora, P. Vlad. Jeřábka C. Ss. R. poutavá kniha: „Čtení o Paladiu země české" Kniha, zajímavá nejen pro

FRANCIE. Do Paříže se 22. října sjeli francouzští kardinálové a arcibiskupové k obvyklé výroční schůzi. Na přetřesu byla mezinárodní situace. „Válka způsobila tolik utrpení a vyžádala si tolik obětí, přece však neodstranila nenávist mezi národy. Obtíže při vyrovnávání územních nároků, spleť národnostních otázek, zmatek ve světovém hospodářství, ochuzení tolika zemí - to vše jen zvyšuje nedůvěru. Překážky při tvoření míru jsou opravdu veliké a mnoho lidí tím propadá nechuti a cynismu. Někteří soudí, že nová válka musí přijít co nevidět. My však nemůžeme sdíleti toto stanovisko. Mužové tohoto století - a zvláště Francouzi vědí ze zkušeností, jakým zlem je válka. Křesťané mimo to jsou si vědomi, že duch války se zcela přičí duchu našeho Spasitele, který si přál, aby známkou jeho učedníků byla láska."

prátele Staré Boleslavi, ale pro každého čtele mariánského. Autor zachycuje děje milostného obrazu od nejstarších dob až po velkolepé oslavy v r. 1945 v Praze, kde vděčný národ děkoval své „Záštítě" za svou záchranu. Děj je provázen bohatým dobovým i místním koloritem. Stran 170, vázaná v poloplátěné 45 Kčs. Objednávky vyřizuje Exerciční dům, Frýdek.

BETLÉMY NA VYSTŘIHOVÁNÍ. Dali jsme i letos vytisknouti na pěkném kartonu. 6 trojbarevných archů za 8 Kčs. Neodkládejte s objednávkou.

NAŠE MLÁDEŽ POTŘEBUJE především náboženského vzdělání. K tomu mají býti všude pořádány náboženské kursy pro mládež. Jako příručka k těmto kursům má sloužiti knížka dr. Ant. Cojazzi: Abeceda katolika, stran 126, cena brož. 12 Kčs, váz. 15 Kčs. Při hromadných objednávkách slevy. Vydal Exerciční dům Frýdek.

PŘÍKLADÁME pro širší okolí dvojmo seznam exercicií ve Frýdku. Jeden exemplář do oznamovací knihy, druhý pro kostelní vývěsku. Přihlašujte včas, aspoň 6 dní před začátkem, neboť kursy bývají přeplněny.

K svátkům vánočním nabízíme:

Vánoční pohlednice

- D 25 Malý betlémek, kus 80 hal. (trojbarevné)
D—29 Svatá rodina, kus 80 hal. (trojbarevné)
v—54 Dudáček s textem: Nesem Vám noviny,
kus 50 hal. (jednobarevné)
v—55 Jesličky s pasáčkem, kus 50 hal. (jednobarevné)

Několik druhů visitek

(velikost 8 krát 12 cm), obrázek, žalm, blahopřání
(obálek nemáme), kus 30 h.

Rodinná pobožnost u jesliček zn.m-52, kus 40 h

Koledníček

kus 5— Kčs, při větších objednávkách kus 4— Kčs
doprovod varhan k němu 15— Kčs

Objednejte v Exercičním domě ve Frýdku

K svátkům vánočním objednávejte co nejdříve:

Betlém na vystřihování

6 trojbarevných archů na kartonu za 8 Kčs

Zasílá Exerciční dům ve Frýdku, telefon 38

P. Dr. Ant. Cojazzi, Salesián:

A b e c e d a k a t o l í k a

Obsah: Proč jsem katolíkem? - Poznání jsoucnosti Boží. -
Poznání vlastností Božích. - Zjevení Boží a jeho prameny -
Osobnost Ježíše Krista — Církev Církev katolická —
Stran 126, tuhá barevná obálka, brož. 12 Kčs. váz. 15 Kčs

Objednávejte v Exercičním domě ve Frýdku

K svátkům vánočním

objednejte pro děti knížku

Následování Ježíška

Barevné obrázky, vázaná, 112 str. kus 75,- Kčs

Vydal Exerciční dům ve Frýdku

Jdu k Bohu

modlitební knížka pro děti

m—29 kus 3,— Kčs

Objednejte co nejdříve v Exercič.

domě ve Frýdku

Snoubencům!

Vzhůru srdce

modlitební knížka

pro dospělé

m—64, kus 3,— Kčs

K dostání v Exercič. domě, Frýdek

Inserty

v našem časopise

stojí:

Celá stránka Kčs 1.500,-

Půl stránky Kčs 800,-

Čtvrt stránky (32 řádek,
petit) Kčs 416,-

16 řádků, petit, Kčs 208,-

4 řádky, petit, Kčs 52,-

BROZURKY ŽIVOTEM, kus Kčs 3.

- č. 7. Očistec.
- č. 9. Nač se ještě modliti?
- č. 14. V bouřích mládí.
- č. 18. Manželé mezi sebou.
- č. 24. Více kněží.
- č. 30. Nač se zpovídati?
- č. 32. Jak se zpovídati?
- č. 33. Peklo.
- č. 40. Duch svatý.
- č. 62. Občanské sňatky.
- č. 73. Proč?
- č. 75. Svatý Josef.
- č. 85. Klenot křesťanských dívek.
- č. 87. Všecka krásná jsi, o Maria!
- č. 99. Hříšci.
- č. 111. Sv. bifmování.
- č. 190. Jádro katol. náboženství.
- č. 239. Generální zpověď.
- č. 249. Maličkosti.
- č. 265. Nad propastí.
- č. 345. Matka bolestná.
- č. 365. Ty jsi Petr...
- č. 366. Děti ať rostou a sílí!
- č. 367. Co se vytýká katol. Církvi.
Obřady biskupského svěcení.

Odebírejte pravidelně pro lištu z každé
nově vyšlé brožurky. Napište, kolik si
přejete, na Exerciční dům ve Frýdku!

II. ROČNÍK - ČÍS. 50

CENA Kčs 2*50

OBSAH

Dominik Pecka, O pracovní morálce
Dr. Ant. Šuránek, Řekněte malomyslným...
Doc. Dr. Felix Mikula, Křesťanská láska v konkrétní podobě
Václav Šebek, děkan zbraslavský,
K tiskovým poměrům

Z domova
Ze světa
Okno
Pracovna
Hovorna

Kláster Milosrdných Bratří v Letovicích hledá **kněze pensistu** za slušných podmínek.

50ti letá zdravá hospodyně hledá místo na faru, nejraději na východní Moravě. Má zařízení do 2 pokojů. Nabídky do adm. DP pod zn. I. F.

JESLIČKY, zhotovené řezbářem, pro malý kostel neb kapli, velikost přes metr, v ceně Kčs 1.200.— bez dovozu jsou k dostání v Šumperku Zprostředkuje: P. Bohumír Konečník, admin., Dolní Studénky, p. Šumperk.

TAK KONČÍ ROK KATOLÍK

Adorace na konci občanského roku, str. 32, cena 3 Kčs.

Tuto štramberskou příručku jsme znovu vydali ve Frýdku. Objednejte hned, neb o svátcích je pošta přetížena. Exerciční dům ve Frýdku.

Farní úřad ve Vys. Chvojné v Čechách nabízí asi 150 expl. „Český Kancionál“ po Kčs 9. Objednejte přímo!

Novinky nakladatelství

**Cyrilo-Methodějského
knihkupectví**

GUSTAVA FRANCLA,

Praha I., Na Perštýně č. 14

P. Urban Jan Ev. O. F. M.:

Cesty k víře

Přenášky čsl. rozhlasu Kčs 60.—

Dr. R. W. Hynek:

Muž bolesti II.

Lékařský obraz ukřižování 228 stran, 62 příloh a mnoho obrázků v textu. Kčs 300.—

K. M. Valšíková:

Naše betlemy

O betlemech a betlemářích na Poličsku. 62 str., 8 příloh Kčs 36.—

Knihy lze objednat u každého knihkupce nebo přímo u Cyrilo-Methodějského knihkupectví Gustav Francel, Praha I. Perštýn 14

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověření v Ces. Těšně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. 1A 4 2370-Q/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

O pracovní morálce

Dominik Pecka:

Podstatu práce lze nejlépe pochopit na základě scholastického rozlišení mezi možnostmi (potentia) a uskutečněním (actus). Kamení, cihly, dřevo, železo, cement a vápno, shromážděné k stavbě, nejsou ještě domem v uskutečnění, ale jsou domem v možnosti. K uskutečnění, vybudování domu je třeba práce. Práce je tedy uskutečňování možností.

Práce se liší od pouhé hry. Dělá-li chlapec z kamení a bláta přehradu ve strouze anebo staví-li sněhuláka, není to práce, nýbrž jen hra, poněvadž tou činností nevzniká nic účelného. Práce je tvoření hodnot. Hodnota pak je nějaké dobro, které je hodno naší pozornosti, úsilí, námahy a boje. Práce je činnost, která má smysl. Smysl pak není nic jiného než poměr k hodnotě.

Jelikož člověk jako bytost individuální i sociální, má i práce lidská dvojí funkci: 1. individuální a 2. sociální.

Individuální funkce práce je v tom, že člověk pracuje především pro sebe, to jest pro svou obživu, pro své potěšení a pro své zdokonalení. Je přirozené, aby člověk především sám pečoval o své živobytí. Jinak by závisel buď na dobročinnosti nebo by nějakým způsobem vykořisťoval práci druhých. V tom smyslu říká svatý Pavel: Nechce-li kdo pracovat, ať nejí. (2 Thess. 3, 10). Ale nejen pro obživu pracuje člověk, nýbrž i pro své potěšení, neboť základní radost životní je radost z díla. Člověk nepracující je o ni oloupen. Čím je méně na světě radosti z práce, tím větší je potřeba zábav. Ti, kdož ztaylorisovali a zmechanisovali výrobu, připravili dělníka o kus životní radosti. Brát radost a v náhradu poskytovat ohlušení z tance, pitky, filmu, dobrodružné četby sexuálního libertinismu, je příznačné kapitalistické pokrytectví. Ale práce dává více než pouhou radost: vede k dokonalosti. Již dětská hra, která je předobrazem práce, podněcuje obraznost, probouzí podnikavost a vynalézavost. Tím spíše práce sama. K práci je třeba úsilí, soustředění, rozvážnosti, trpělivosti. Všem těm ctnostem nás učí práce a tak pomáhá vytvářet vnitřního člověka. Každá práce v každém povolání má výchovný vliv, poněvadž každé povolání vyžaduje přesnosti, dochvilnosti, pile, obratnosti, svědomitosti a sebezapření. A tak je práce první a nejpřirozenější školou dokonalosti, prvotnější než kterákoliv jiná škola.

Sociální funkce práce se zakládá na poměru jedince k společnosti. Není nikoho, kdo by nějak, byť dovoleně, netěžil z práce druhých. Jsme zapojeni do celku lidského společenství. Od celku přijímáme, celku musíme i dávat. Kdo neslouží svou prací společnosti, neměl by od ní nic přijímat. I to je míněno výrokem svatého Pavla: Nechce-li kdo pracovat, ať nejl.

Velkým objevem Marxovým je zjištění, že v kapitalistickém řádu se člověk stává člověku věcí, to jest předmětem pouhého užívání, potřeby a zisku. Avšak vykořisťování není jen zjev řádu kapitalistického. Může se objevit v každém útvaru společenském, jakmile vymizí ponětí lidské důstojnosti a klesne obecná úroveň mravnosti. I v nekapitalistické společnosti je možné vykořisťování: kdo nepracuje podle sil a možnosti, je vykořisťovatel, poněvadž nežije, aspoň ne úplně z práce vlastní, nýbrž aspoň z části z práce cizí. A ten druh vykořisťování je tím spíše hoden odsouzení, že to není ohavný buržoa nebo bezcitný kapitalista, který vykořisťuje dělníka, nýbrž je to dělník, který vykořisťuje dělníka, tedy bratr bratra.

Mluví-li se dnes o pracovní morálce, má to především význam sociální diagnózy. Úpadek dělnosti je příznakem určité poruchy společenského ústrojí. Ta porucha byla způsobena kromě jiných příčin také jednostranným zdůrazňováním sociální funkce práce v letech okupačních. Celek je vše, jedinec nic – slyšali jsme z úst válečných zločinců. I jim byl člověk jen věcí použitelnou pro pohon válečného stroje. Nynější pokles smyslu pro společenství by bylo možno chápat jako odpor proti přílišnému potlačování individuální funkce práce. Upadl smysl pro potřeby celku. Jedinec dlouho přezíraný a deptaný jakoby toužil si rázem vynahradit, oč byl připraven násilnickým systémem.

Bylo by nerozumné, či chcete-li, nedialektické, chápat tu poruchu izolovaně. Opravdu není nebezpečnějšího bludu než je starý nominalismus, pokládající obecnost, celek, útvar za něco jen vymyšleného a prohlašující za jedinou skutečnost jsoucna individuální, rozpadající se na části. Krise dělnosti právě tak jako krise rodiny není zjev oddělený a oddělitelný od obecného úpadku mravnosti, nýbrž je součástí obecné krise mravní. I bylo by nesmyslné, ne-li pokrytecké, horovat pro morálku pracovní, kdybychom poctivě nehorovali pro morálku vůbec. Tak jako není speciální morálky sexuální, tak také není speciální morálky pracovní. Jako nejlepší výchovou sexuální je celková výchova k sebevládě a charakternosti, tak i nejlepší výchovou pracovní je výchova k svědomitosti a zodpovědnosti nejen před nějakým abstraktním kolektivem národa nebo státu, nýbrž zodpovědnosti před nadosobním řádem mravním.

Nějaký cizí pozorovatel by nám mohl lehce vytknout, že mnoho mluvíme o pracovní morálce a málo pracujeme. I to mluvení považují však ne za naši národní chybu, nýbrž za naši národní

přednost. Kdo byl před válkou ve státech fašistických, mohl mít nejlepší dojem: pracovalo se tam, ulice byly čisté a vlaky jezdily přesně. Ale ten pořádek byl vytvořen násilím. Oč usilujeme, je pořádek vytvořený z dobré vůle. Neboť je mravně cennější a člověka důstojnější, koná-li dobrovolně to, k čemu by jinak musil být donucen, kdyby to dobrovolně nekonal. Mluvíme-li tedy o pracovní morálce, nemluvíme naplano, mluvíme jako svobodní lidé k svobodným lidem, věříce, že větší je moc lásky než násilí a krásnější mozoly práce než jizvy pout otrockých.

Řekněte malomyslným . . .

Dr. Ant. Šuránek:

(Úvaha nad texty I. Noct. IV. ned. adventní.)

Na sv. Silvestra v noci se rozzáří kaple sv. Antonína nad Blatnicí. Jinoši a muži z okolních farností tam budou mít svou adoraci na ukončení starého a zahájení nového roku. Od 20 hodin se bude zpovídat, od 22 bude výstav nejsvětější Svátosti za stálého zpěvu vánočních písní, promíšených modlitbami a od 23.30 do 0.30 bude adorační hodina. Přesně v půlnoci zazní zvonek do kraje a muži i jinoši budou zpívat slavné „Bože, chválíme tebe Pane, smiluj, smiluj se, buď s námi tvé požehnání, oč prosíme, staniž se podle našeho doufání; kdo v tě doufá samého, neopustíš žádného.” To bývá vrchol pobožnosti. Do kraje to zaznívá s kopce jako mohutná hra velikých živých varhan. Do tmy to letí na všechny strany přes zasněžené lesíky: „Kdo v tě doufá samého . . .” Daleko až k Javořině, k Hostýnu, k Buchlovu a k Velehradu, k pobožené kapli sv. Vavřince nad Bzencem, až k Palavským vrchům a opět po hřebenech hor až k Javořině, Lopeníku, horám Provodovským, na Zlín. To mohutné a nezadržitelné: „Kdo v tě doufá samého, neopustíš žádného.” A stejně to zaznívá druhého dne, na Nový rok odpoledne v adoraci žen a dívek slováckých. Škoda, že se zpívají obyčejně jen tři sloky toho „Tedeum”, že se k třem prvním nepřidává pravidelně sloka poslední s prosbou o požehnání a s vyjádřením neochvějné naděje!

Co je člověk, který ztratil naději? Co je národ, kdyby byl sebevětší? Jak malý byl národ israelský a přece se probíjel dějinami s takovou chrabrostí! Proč? Byl veliký, protože byl veden velikou myšlenkou, velikou vírou a nadějí. Jeho tragikou bylo, že neměl stejně veliké lásky. Jinak by byl nepřemožitelný. Ale ta naděje to byla, která jej nesla jako obrovská orlice na křídlech, naděje v lepší budoucnost. Proto nebyli skutečnými škůdci národa ti, kteří pobíjeli jeho hrdinné muže, zotročovali ženy a děti, nýbrž ti, kteří naváděni zlými a leckdy podplacenými Balaamy, podrývali víru a mravnost jeho, přiváděli jeho synům pohanské Moabky, aby v nich zhášely vyšší myšlenky náboženské a činily z nich rozvášněné tetřevy hloučce, svolávající na svůj národ posměch a potupu pohanů a trest spravedlivého Hospodina. To vě-

děli dobře ďábelští nepřátelé: „Když způsobíme, že se ten národ zpronevěří svému Bohu a jeho přikázáním, pak Bůh sám porazí ten národ tresty, vydá jej nám, abychom jej potrestali.“ Národy jsou tak velké jak velké jsou myšlenky, z nichž žijí, a ze všech myšlenek největší jsou myšlenky Boží. Víra v Boha a život z ní dosud nepohřbil žádného národa, nevěrnost jich pochovala mnoho. Víra v Boha nevzala dosud žádnému národu naději, nevěrnost ji vzala a ožebračila tak národy, zlomila v nich všechno silné a lepší, ochromila je. Kdo ztratil naději, kdo zmalomyslněl, ztratil sílu. Světský optimismus může končit hanebně na šibenici, křesťanská naděje může být také přibita na kříž, ale ani tam neskončí, tam právě nejvíce triumfuje, protože „třetího dne vstal z mrtvých.“ Když se bortila německá síla a příslušníci a vyznavači německé myšlenky začali malomyslnět, začali mluvit najednou česky v úřadech i na ulicích, tu pravil jeden kněz německé národnosti s pláčem: „Já vám Čechům závidím. Vaši lidé jdou na popraviště jako lvi. A naši nemají páteře. Jak rychle dovedou měnit barvy!“ To dělá ztráta naděje. Láme člověka, který nežije z nadpřirozených zdrojů, vede až k hanebné, zbabělé zradě. Běda malomyslným! Běda! Jsou neštěstím i svých národů. Přestali býti „z křemene“, měknou, podlamují i druhé!

Národ israelský úpí ve svých synech v zajetí. Už dlouho. Jak dlouho trvá jeden rok v takovém koncentračním táboře! Dva, pět, deset, sedmdesát... Bůh svého lidu neopouští. Zkouší sice jeho odolnost, dopouští utrpení. Mnozí malomyslněji, zrazují. Pořád nevidí konce utrpení. Proroci mají za úkol udržovat v tom lidu naději a tím aspoň v těch vlastních nositelích myšlenky Boží a národní udržovat, rozmnožovat sílu. Modlili se, plakali, na stromy zavěšovali harfy své, aby — v ušlechtilé hrdosti — nezazpívali svých náboženských písní cizozemcům, otrokářům. Byli hrdí, vzdorovali. Ale už umdlévali. Čas je oslaboval, naděje je držela. Tu bylo třeba posilovat. Ruce zdvižené k Bohu už klesaly, nohy se chvěly v kolenech, bojovníci Boží byli v nejvyšším nebezpečí, že poklesnou na mysli. Proto k nim volá prorok Isajáš: „Posilněte ruce skleslé, kolena klesající utvrděte. Aj, Bůh váš vykoná odvetu, odplatí. Bůh sám přijde a spasí vás. Uzříte slávu Hospodinovu, vy věrný lide Boží, uzříte krásu svého Boha. Rcete tedy malomyslným: Vzmuzte se a nebojte se! — Vráťte se do vlasti. Je nyní zpustošená, ale rozkvete zase. Veselit se bude neschůdná pustina, plesat a kvést bude poušť jako lilie. Bujně pučeti se bude, plesat bude, jásat a výskat. Nádhra Libanu bude jí dána, krása Karmelu i Saronu. — Co krásného na horách, co krásného v lesích a na keřích věčně zelených, na rovinách plných květů..., to vše bude shromážděno v osvobozené vlasti. Bůh sám přijde... Tehdy se otevrou oči slepých, i uši hluchých budou odemčeny. Tehdy poskočí chromý jako jelen a rozvázán bude jazyk němých. Všechno hmotné zlo bude odstraněno, nemocí nebude! — Pohlédněte na

poušť — tu strašnou, bez konce, vyprahlou, neplodnou. Tak vypadá nyní vaše země. Ale, pravím vám, na té poušti se vyprýští vody, potoky se rozlejí na pustině. Země vyprahlá bude jezerem, v žíznivé půdě budou vyvěrat prameny... Jen neklesejte na mysli. Vytrvejte. Neříkejte: „Bůh na nás zapomněl, neví o nás!“ Jen posilněte skleslé ruce, modlete se dál, vytrvale, jen utvrďte svá kolena, modlete se dál, vytrvale! A volejte i ke druhým malomyslným: „Vzmužte se a nebojte se!“ (1. čtení Is 35, 1-7.)

Zatrubte už polnicí na Sionu, svolávejte lid, zvěstujte národům a volejte: „Hle, Spasitel náš přijde!“ Hlásejte tu zvěst, aby ji všichni slyšeli: „Hle, Spasitel náš přijde!“ (Responsorium.)

Jaká tu nastane změna v osvobozené vlasti! „V peleších, kde prvé bydlili šakalové, vzroste zelený rákos a sítí.“ A co je hlavní: nastane všeobecná obnova mravní, obrat od hříchu ke ctnosti. „Bude tam také stezka, cesta, cestou svatou slouti bude; nepůjde po ní poskvrněný. To bude cesta přímá. Ani ti, kteří jsou náchylni ke zlému, slabí hříchem, na ní nezabloudí. Budou po ní kráčet bezpečně. Lva tam nebude, šelma zlá nevkročí na tu cestu, ani vidět ji tam nebude. Budou po ní chodit vykoupení, domů se po ní vrátí vysvobození od Hospodina a přijdou touto cestou (svatosti) na Sion s jásotem. Veselí věčné budou mít v tvářích, radosti a veselí dojdou; za své vezme už bolest a úpění“ (2. čtení Is 35, 7-10). Jak neuvěřitelně zněla tato slova zajatcům. A kolik naděje vlévalo do jejich modliteb, prací a utrpení! Jasně to poznávali: Země jejich byla proto pustinou, že se stávala před tím pustinou mravní, hrozila jí záhuba mravní. Proto byly vyvrženy její děti, proto byly trestány zajetím, aby se obnovily vnitřně! Šly do zajetí, jako se vždycky chodívá, cestou hříchu, ze zajetí na Sion se vrátí, jako se vždycky vracívá z otroctví, cestou svatosti! Už se jim vlastně oči otevřely, už dobře slyší volání Boží, když byly utrpením přerušeny svůdné zpěvy Sirén. Už se jim jazyk rozvázal, aby pěli zpěvy chvály a díky svému jedinému Králi a Pánu. Ale hlavní, nejkrásnější zpěvy si nechají, až se vrátí domů, na Sion... Pak už jim nikdo neodejme drahé svobody, pak se budou držet svého Boha, nedopustí, aby se vetřel do navracené domoviny hřích.

„Nebude odňato žezlo od Judy a nebude vzat kníže z jeho pokolení, až přijde ten, který přijíti má: on je očekáváním národů. Jeho oči jsou krásnější než listí a plody vinné révy, jeho zuby jsou jasnější než nejbělejší mléko. Na něho čekají národové.“ (Responsorium.)

Mraky se trhají, hodina soudu se blíží. Světlo už začíná nezadržitelně pronikat. Slunce už brzy zaleje kraj svou září. Bůh svolává pohany k soudu. Na jedné straně stojí on, Bůh Israelův, na druhé modly pohanských národů. Pohané sami ať nyní rozhodnou, kdo je pravý Bůh. „Pozor mějte na mne ostrované, a národové sbírejte své síly; přistupte, uvažujte a pak sudte. Sejděme

se k společnému soudu!" Ať se ukáže některá modla vševědoucí! Ať poví, jak se budou dále vyvíjet světové poměry? Jedině Hospodin ví, koho si povolal, aby vykonal své dílo skrze něho. Je to Cyrus, vítězný vojevůdce, jenž bude postrachem světa. Jen Israeli nebude třeba se děsit, neboť Hospodin je s ním. Ukáže se moudrost a síla Hospodinova v tom, jak dovede zachránit svůj malý národ a dokonat jeho prostřednictvím obnovu světa. Přijde druhý Cyrus, před nímž se ovšem nebudou národy třást, ježto jim neponeše zhoubu, nýbrž spásu! První vítězný Cyrus je jakýmsi předobrazem druhého. Oba budou ve službách Hospodinových. „Kdo vzbudil od východu slunce ‚spravedlivého‘ (t. j. Cyra), povolal ho, aby šel za ním? Kdo mu dává národy, poddává krále, vydává je jako prach jeho meči, jak zaváté stéblo luku jeho? Žene je (sám) táhna zachovalý, že není vidět únavy cesty na nohách jeho. Kdo to dělá? Kdo to činí? Já, Hospodin, první, já, jenž jsem i posledním!" (3. čtení Is 41, 1-4.)

Kořenem naší naděje je víra v Boží Prozřetelnost, která všechno řídí a spravuje k dobrému, které se dovolají zločinci, z které se radují spravedliví. Pravda Boží vždycky zvítězí. Až přijde hodina. Bůh má čas a ví proč otálí. Nezapomněl. Proto nikdy není důvod k malomyslnosti. Jen pýcha jako červ může nahlodávat odolnost duše, pýcha, která chce soudit Boha a jeho řízení. Proto jen pokorní, kteří se umějí umenšovat, jsou vlastně silní, jsou oporou společnosti. Ti jsou schopni neochvějné víry a naděje. Oni připravují cestu lepší budoucnosti jako Jan Křtitel připravoval cestu Mesiáši...

„Je třeba, abych já se umenšoval, On však musí růsti. Ten, který přijde po mně, byl přede mnou a já nejsem hoden, abych rozvázal řeménky obuvi jeho. Já jsem vás křtil vodou, ale On vás bude křtiti Duchem svatým. A já nejsem hoden, abych rozvázal řeménky obuvi jeho. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému... Já nejsem hoden, abych rozvázal řeménky obuvi jeho." (Resp.)

Kdo by nepotřeboval, aby zaslechl volání Isajášovo? Který jedinec? Který národ? V té době nejasnosti a nejistoty. Což je už mír? A je u nás opravdu jásot, vycházející z hlubin nitra? Což není u nás Balaamů? Kéž by musili svolávat požehnání na naši zemi, kéž by jí musili dobrořečit! Ale oni se snaží podlomit náš lid mravně. Jeden ze správců statku v západních Čechách vyprávěl s hrůzou, jak chce utíkat ze svého správcovství, ježto nemůže vidět mravní spoušť kolem sebe. Jde o ty, kteří byli nuceně dáni do práce, ročníky obětované, vytržené ze škol. Tak kdysi trhal Balaam Moravec. Z 18 dívek, pravil tento mladý správce, je jich už 16 v jiném stavu. To nejsou pohanské Moabky. To jsou dívky této země, dívky, které měly být čestnými matkami dobrých českých dětí! A přece ještě nebudeme zoufat! Nesmíme. Katolíci budou zachraňovat. Už se k nim volá, už mají smířovat. Napřed třeba usmířovat Boha v této zemi uráženého, na-

před třeba veřejně učit členy tohoto národa hledět na kříž, jako musili uštknutí israelští revolucionáři pohledět pokorně na měděného hada, aby byli ze své rány vyléčení. Dojde k tomu? Kdo se modlí? Kdo spíná vytrvale ruce? Kdo klečí trpělivě na kolenou? Modleme se sami. Učme se jiné modlit. Pak volejme slovy Isajášovými: „Vzmužte se a nebojte se!“ Pak bude zaručený advent lepší budoucnosti v naší zemi. Až vejde Spasitel do srdcí, obnoví je, naplní tím světlem, které udržuje národy a přivádí je k rozkvětu, trojím světlem: víry, naděje a lásky!

Doc. Dr. F. Mikula:

Křesťanská láska v konkrétní podobě

Blíží se Vánoce, doba, která vidí lásku vyjádřenou skutkem, které nestačí vzletné mluvení o lásce. Tuto úvahu si vynucuje kromě toho celá doba přítomná, zatížená řešením sociálních problémů.

Dobročinné lásky je a bude zapotřebí hodně. Přiznejme si však, že naši odpůrcové již nám z velké části vzali z rukou kdysi tak účinný apoštolát dobročinné lásky. - Je zde také dvouletý budovatelský plán. Tento nesmí býti nikomu jen pro kritiku a pro vtipy, neboť všichni jsme snad zajedno v přesvědčení, že vlast potřebuje od každého z nás více skutků než normálně, hlavně skutků nezištné a čínorodé lásky.

Chceme-li opravdu někomu pomáhati z nouze, hlavně jde-li o bídu hmotnou a tu duševní, která s ní souvisí, musíme se chrániti obou možných extrémů: Nesmíme býti ani čistě přirozenými ekonomy, ale ani přílišnými „supernaturalisty“. Zcela proti úmyslům Božím hřešíme tímto druhým extrémem spíše než tím prvním.

Co evangelium? — Jednou (Luk. 10) byla přímo položena Kristovi otázka, jak si on konkrétně představuje naši lásku k takovému bližnímu, jenž se ocitl v bídě tělesně—hmotně (tím nepřímou ovšem i duševní). Budme vděční za nepřekonatelně jasnou odpověď Kristovu, již nám nakreslil podobenstvím o milosrdném Samaritánovi. Podle Krista se případ bližního, jenž leží oloupen a zraněn podle naší cesty, neřeší náklonností, soucitem, mluvením, ba ani modlitbou, protože zde Bůh žádá: Sestoupit se soumara (obětovat čas), ošetřit rány (neštítit se žádné práce), sáhnout do kapsy a sledovat případ, dokud nebude vyřešen definitivně. Levita a kněz, kteří přešli kolem, měli možná též soucit, snad se i pomodlili (což konečně není nic tak těžkého), ale Kristus si toho ani nepovšiml, neboť Bůh zde čekal něco jiného, chtěl, aby na něho promluvili skutky.

Proč my, kněží, v dnešním zápolení o důvěru mas, nedovedeme to ani tak dobře jako nevěřící řešiti konkrétně případy lidské bídy? Nepřátelé nám rádi vytýkají, že používáme náboženství - hlavně jeho nauky o věčné blaženosti jako opia na uspání slabých

vrstev, abychom jim pak nemuseli nic dát. Víme, že výtku jako taková je křivdou; je ale též škoda, že si může vzít za záminku mnoho jednotlivých případů.

Mnohý duchovní se cítí dispensován od povinnosti zabývat se i hmotnou bídou svých svěřenců. Jsme pak v celku málo iniciativní a aktivní, jde-li o řešení bídy všeobecné. Kde je důvod?

Někdy v nepravé horlivosti až příliš podceňujeme tělo a jeho potřeby. Mnohý upřímný horlитель o spásu duší jako by to považoval pod svoji důstojnost „snížit se k tělu“. Neuvědomujeme si vždy ve zdravé míře, že tělo jest též darem Božím, že jest dále nástrojem duše, která sama je normálně ve své činnosti na těle tak závislá (nic nemění na věci, že je to závislost pouze „vnější“), že její činnost je ochromena, není-li v pořádku tělo; proto časově musíme věnovat péči tělu ještě dříve než se věnujeme duchu. Je tomu tak především u dětí, ale také u dospělých. Tato vzájemná závislost a pořadí potřeb pocházejí od Stvořitele, nedá a nesmí se na nich nic měnit, nýbrž musíme je v podstatě respektovat. Byl by to proto s každého hlediska pochybený postup, kdybychom na př. hladového zahrnuli především výbornou četbou; normálně by stejně z ní nic neměl.

My zkrátka nechápeme vždy správně přítomnou oeconomiam salutis a neřešíme proto konkrétní problémy podle Boží vůle. Někdy se chováme, jako by přirozeno bylo lze beze všeho kompenzovat nadpřirozenem. Stane se na př., že někdy trochu tak kvietisticky „zbožná“ duše kněžská setká se s nějakým naléhavým případem u vlastní cesty a rozřeší jej „zbožnou“ větou: Já se za něj modlím. Nebo, když se lidským mozkům nemilosrdně vnucuje k řešení nějaký problém, nad kterým by si měli lámat hlavu všichni občané, tatáž zbožná duše vyrovná svůj podíl větou: „A co, Pán Bůh to stejně sám zařídí, jak sám chce; to lidské lámání hlavy nemá žádné ceny. Pán Bůh to vůbec už nějak zařídí.“ Minulého leta si laický katecheta (jejichž hmotné „zaopatření“ nám bylo známo) stěžoval knězi a tento ho potěšil: „Vždyť Pán Bůh se o vás nějak postará.“ Šlo o kněze, jenž by byl sám mohl sáhnout do kapsy a považovati se za nástroj pomoci, Bohem předurčený.

Takové a podobné věty sice zbožně znějí, ale zbožné nejsou vůbec. Onen levita a kněz v evangeliu snad měli, jak už řečeno, též zbožnou myšlenku, ale Kristus ji vůbec nevzal na vědomí, neboť očekával od nich, jak je patrné z kontextu, že se zachovají jako ten Samaritán. Slovo „Bůh“ je vůbec jen tehdy zbožným slovem, když doopravdy vyjadřuje správnou představu o nekonečné bytosti, o podstatě i o úmyslech; jinak bereme toto jméno nadarmo. Podle této správné představy stará se Bůh normálně o časnou bídu lidí takto: Dá lidem zdravý rozum, zdravé údy, hmotné prostředky a jasný příkaz lásky, podle kterého máme používat všech darů pro sebe i pro bližní. Jestliže někdy všechno toto již máme, nemáme již právo žádati, aby to „Bůh sám zařídil“, „sám pomohl“, t. j.

zrak. Dříve než takovou prosbu vyslovíme, poohlédněme se raději, zda to vlastně Bůh již „nezařídil“, zda již nepomohl, aby naše řeč nebyla opovážlivým spoléháním, asi tak, jako kdyby na příklad hospodyně svým svěřencům řekla: „Já dnes oběd nevařím, místo toho se raději za vás pomodlím“. Byl by to poněkud křiklavý případ směšného pokoušení Boha, ale mnohé případy méně markantní pocházejí ze stejné theologické nevyspělosti.

Nepředstavujme si vůbec tu cestu křesťanské dokonalosti příliš snadnou, spíše naopak. Kristus sice postavil všechny časné věci do jiného světla, podřídil je hodnotám vyšším, ale neoznámil nám, že nám ubylo práce tělesné, práce mozku, že lze obojí přímo nahradit modlitbou nebo jinou hodnotou vyššího řádu. Taková „úhrada“ je výslovně zakázána, jak známo, v sedmém přikázání, ale jinde je nepřipustna rovněž.

Písmo svaté, když nás poučuje o lásce a zbožnosti, vůbec nás nesvádí k nějakému přehnanému supernaturalismu. Kromě příkladu s milosrdným Samaritánem můžeme si ještě povšimnouti na příklad líčení posledního soudu. Dobří se dostanou na pravici, protože dali lačným, a tím i Kristu, jísti..., zavržení budou stát po levici, protože tak neučinili. Připomeňme si též slova svatého Jakuba 1, 27: Nábožnost čistá a neposkvřená před Bohem a Otcem je tato: Navštěvovati sirotky a vdovy v soužení jejich... Tyto dva texty a celá 2. kapitola svatého Jakuba o nutnosti skutků milosrdenství nejsou snad nějakou metaforou na křesťanskou lásku a pravou zbožnost, nýbrž mají v úmyslu líčiti svým prostým bezprostředním posluchačům obě tyto ctnosti doslovně.

Církev svojí výchovou rovněž nesvádí k přehnanému a pohodlnému spoléhání na mimořádnou pomoc, kde je nutno řešiti konkrétní případy lidské bídy a kde prostředky k pomoci již jsou po ruce. Nauka o 3. přikázání je vzornou ilustrací celkového postoje církve. Jestliže se nám v neděli postaví do cesty naléhavý případ jednotlivý anebo všeobecný (nemocný, chudák, živelná pohroma), představuje si církev jeho konkrétní řešení takto: Nechat všeho, dokonce i modlení a mše sv., „vyhrnouti rukávy“ a jíti na přírodu přírodou. Podle církve by se jistě prohřešil ten, kdo by, ač vším potřebným vybaven, řekl: „Já se raději půjdu pomodlit; Pán Bůh je mocnější, ten už nějak pomůže.“ Zde jméno „Bůh“ nebylo modlitbou, protože správnou představu Boha, včetně Jeho postoje k tomuto konkrétnímu případu nevyjadřuje.

Z dějin církve mám na mysli jako důkaz mohutný příklad sv. Augustina. Tento byl v tělesných skutcích milosrdenství tak dalek přehnaného supernaturalismu, že 28. srpna o něm v oficiu čteme: *Tanta benignitate fuit in pauperes, ut, cum non esset alia facultas, sacra vasa frangeret ad eorum inopiam sustentadam.* Mám za to, že církev nám to vypráví s radostí a approbando, že v obdobném případě by bylo něco podobného dovoleno i dnes; ji-

nak by o dobročinnosti, která překročila zdravé meze, raději pomlčela.

Co bych rád z toho vyvodil pro naši dobu?

Nepodceňujme příliš proti duchu evangelia ani časné potřeby svých svěrenců, neboť jinak se dnes neprosadíme vůbec. Činíme si na př. nárok, aby nám byla svěřena mládež? Pak jí musíme dát pro její tělesný vývoj tak dobré hřiště a míč, jak by to měla jinde.

O početných rodinách nemáme bez konce jen mluvit. Dříve než se postará zákonodárství, už by měla být každá farnost zařízena na podporování těch věřících, kteří našeho hlasu poslechli a početné rodiny založili. Opravdové chudáky nestačí nabádati jen k modlení a čtení poučné literatury, nýbrž musíme časově ještě dříve odstraniti jejich bídu. Kde vzíti na to? Mysleme trochu, i když snad mutatis mutandis, na příklad sv. Augustina. Ty dary, které odevzdávají věřící v kostelích, jsou stejně míněny pro všechny účely, které sám Bůh schválil a kněz má provádět. Kdyby lidé viděli ovoce své dobročinnosti, dali by ještě více, a jistě by zbylo i na účely čistě liturgické. - Dále: Musíme se i my zúčastniti řešení problémů všem občanům společných, nepodceňovat až příliš cenu lidského přemýšlení, neboť pak se bude všechno dělat bez nás a my zůstaneme stranou.

Jen si vezměte k srdci slova sv. Otce z jeho velikonoční alocuce, kde zrovna kleru připomíná, že skutky křesťanské lásky musí navždy zůstatí projevem životnosti církve. - Nebyl by dobrým pastýřem duší, kdo by po této stránce nevykonal vůbec nic.

Význam modlitby nepodceňujeme ani při řešení případů časné bídy. Modlitba však nesmí míti smysl: Bože, zařid' to nějak beze mne, použij někoho jiného anebo učiň zázrak. Správný smysl by byl: Bože, dej ať používám všech tvých darů, mozku, údů i majetku nejen pro sebe, nýbrž pro všechny případy, které budou ležeti u mé cesty, abych splnil tvé přikázání a spasil duši svoji.

Touto modlitbou posílněni vstaneme a dáme se sami do práce jako milosrdný Samaritán.

K tiskovým poměrům

Václav Šebek, děkan zbraslavský:

Dne 24. října 1946 se konala z podnětu ministerstva informací na pokyn pražského ordinariátu péči APÚ v pražském kněžském semináři důležitá porada vikariátních referentů a redaktorů farního tisku pražské arcidiecése za účasti delegátů jiných diecézí, pozvaných na přání ministerstva informací.

Podal jsem zprávu o tiskových poměrech:

Ministerstvo informací žádá, prý v zájmu účelné organizace periodického tisku a zvýšení vnitřní hodnoty i vnější formy všech časopisů a také se zřetelem na nedostatek papíru a připravovanou novou úpravu tiskových poměrů, aby církevní kruhy podaly iniciativní návrh pro organizaci katolického tisku, zejména farních věst-

níků, které prý se stále množí, často však prý v malém rozsahu a velmi nízké úrovni, což pokládá ministerstvo informací za zbytečné trištění sil a neúčelné maření hospodářských hodnot. Tiskový odbor ministerstva informací pokládá proto za účelné vydávání jednoho farního věstníku pro celou diecési (diecésního) nebo pro celý vikariát (vikariátního resp. děkanátního) nebo pro několik vikariátů dohromady, podle jejich velikosti.

O této zprávě se uvažovalo a po delší živé debatě usneseno v zájmu katolického tisku, zejména farního, který je předpokladem úspěšné činnosti Katolické akce, požádati nejd. episkopát za laskavou podporu těchto požadavků:

1. Trvati na tom, aby dle původního ujednání o vycházení každého periodického katolického časopisu jednal s ministerstvem informací ve smyslu usnesení biskupského sboru jedině jím k tomu pověřený Generální sekretariát katolíků a aby se také ministerstvo informací této dohodnuté zásady drželo v zájmu pořádku v tiskové organizaci. Je nutno docílití povolení všech naléhavě potřebných časopisů pro všechny stavy, o než bohužel dosud marně žádáno, ač sám pan ministr informací loni na podzim slíbil povolití je v březnu t. r., kdy měla pominouti dle jeho mínění uhelná kalamita a s ní související nedostatek papíru; dokonce slíbil pan ministr povolení farních věstníků též na březen t. r. Stalo se tak při poradě zástupců tisku u pana ministra v Kolo-
vratském paláci, již jsem se zúčastnil po boku ndp. opata Dra Jarolímka.

2. Na návrh delegáta olomouckého ARKA bylo rozhodnuto ustavití neprodleně tiskový odbor duchovenstva, složený ze zástupců všech diecézí Čech a Moravy, ustanovených nejd. ordinariáty. (Na Slovensku dle ministerstva informací jsou speciální poměry, které budou řešeny odděleně.) Tiskový odbor by jednal jménem episkopátu při chystané nové úpravě tiskové organizace a patřil by ke Generálnímu sekretariátu katolíků. Nesnadné a sporné případy by se předkládaly k přímému rozhodnutí biskupskému sboru.

3. Je nutno usilovat o zajištění práva na svobodu vydávání periodického katolického náboženského tisku, jak toho vyžadují duchovní zájmy katolíků, i když rádi bereme na vědomí přechodný nedostatek papíru, jistě více než jiní, neb katolických tiskovin vychází poměrně méně než jiných.

Nutno zdůrazniti, že kontingent papíru, povolený Čsl. straně lidové netýká se vůbec nijak účelů nábožensko-církevních. Také na př. „Orel“ by měl mítí přiděl papíru v kontingentu tělovýchovných korporací nebo takových, k nimž se počítá Sokol a pod.

Dle návrhu delegáta olomouckého ARKA žádá se naléhavě universální mariánský časopis, jehož vydávání by příslušelo především Mariánským družinám.

Význačná poutní místa jako Svatá Hora, Stará Boleslav, Svatý Hostýn a j. by mohla snad dosíci povolení k vydávání vlastního věstníku.

4. Pokud se týká farních věstníků:

a) Forma vikariátní (děkanátní) se považuje za nejvhodnější a žádá se, aby byly ponechány farní věstníky již vycházející a byly povolovány další; veliké farnosti dle přání mohou mít farní věstníky vlastní a naopak zase několik vikariátů (děkanátů) se může sdružit pro společný farní věstník.

Pro pohraničí je nutno jeden společný farní věstník, obsahem přizpůsobený tamním poměrům, který by byl též pojítkem duchovních správ, které při dnešních neurovnaných poměrech namnoze o sobě ještě ani nevědí.

b) Souhlasně přijato vyjádření nejd. kap. konsistoře budějovické: „Uznáváme, že farní věstník, dnes většinou od duchovních správ málo oceňovaný, je cosi „sui generis“, co má vlastní existenční důvody, vlastní poslání a co se nedá sebelepším katolickým týdeníkem nahraditi: Farní věstník musí proniknouti do všech rodin, zvláště do rodin nábožensky vlažných a mrtvých. A mimo to: z farního věstníku vychází proud čistě domácí, přímo místní nebo krajový a směřuje k náboženským potřebám rovněž místním. To je plus nad jiný katolický tisk.”

c) O úrovni náboženského tisku mohou rozhodovati církevní kruhy. Farní tisk, podávající provincie místní farní zprávy, má zaručeně dobrou úroveň vysokoškolským vděláním duchovních správců, kteří ho vydávají.

5. Neperiodické tiskoviny, které i za okupace v době zvýšeného totálního nasazení byly dovolovány okresními úřady podle přidělené kvoty papíru, nemají býti omezovány v době svobody.

6. Ministerstvo informací si přeje iniciativní návrh církevních kruhů též pokud se týká tiskovin řeholních společností. Zde bude těžko soustřeďovat, neb každá řehole, pokud má zájem na vydávání periodického tisku, potřebuje vlastní zájmový časopis či věstník. Je na řeholích, aby se neprodleně ujaly iniciativy pod dobrým vedením, a to prostřednictvím Generálního sekretariátu katolíků, pověřeného k jednání s ministerstvem informací, na základě oboustranné dohody hned po revoluci.

Poznamenávám, že ministerstvo informací prý nemůže vyhověti požadavku, který jsem přednesl, zaručiti přechodnost opatření, že totiž omezení tisku je pouze dočasné pro nedostatek papíru. Dokonce prý se chystá zásah do tisku neperiodického, který vyžaduje také novou úpravu.

V tisku i parlamentě se již živě diskutuje o nové úpravě. Dle Svobodných novin ministerstvo informací — jediné, jemuž „žádný zákon není dán“ — rozhoduje suverénně všechny otázky tisku, nemajíc k tomu zákonitého podkladu. Poněvadž uprostřed

návratu do normálních poměrů takový stav je neudržitelný, připravuje se nová tisková úprava ve formě zákona o tisku. Proslychá se také o dvou hlavních reformách pro zvýšení novinářské úrovně: zřízení vysoké školy novinářské a zlepšení a vycvičení zpravodajské pohotovosti. Jde o nový zákon redaktorský, jehož osnova ve sněmovně byla předmětem vzrušujícího jednání. Padla slova z řad socialistů, že veřejnost by uvítala zrušení ministerstva informací, že mluví-li ministr informací o dnešním tiskovém režimu jako o něčem trvalém, může mluvit jen za vlastní stranu, neb nekomunistická většina národa s tímto t. zv. tiskovým pořádkem nesouhlasí, a to nejen proto, že je to režim proti duchu ústavy, ale i proto, že se přičií duchu každé moderní demokracie a je jednou ze stinných stránek naší národní revoluce. Dnešní stav, jehož legalisování nebo zrušení dlužno považovati za kompetentní nikoliv výbor informační, nýbrž ústavní, můžeme tolerovati jen z důvodů, pro které jsme jej musili přijmouti: z důvodů hospodářských, diktovaných dočasným nedostatkem papíru. To však neznamená, že chceme spolknouti všechno, co se nám pod záminkou tohoto nedostatku vnucuje.

My, nepolitičtí katolíci a duchovní, nestojíme o vzrušující jednání, a jak jsem prohlásil na ministerstvu informací, jako věrní synové národa a vlasti rádi přineseme ochotně všechny oběti, potřebné pro společné dobro, musíme však trvati na tom, aby se nám dostalo demokraticky spravedlnosti i ve věcech tiskových.

Nutno zříditi neprodleně těsné mezidiecéšní spojení ve svorné spolupráci za vedení biskupského sboru, jak jsme to nedávno psali o zájmových otázkách kněžstva, pro něž zřízen v APÚ v Praze Zájmový odbor duchovenstva — ZOD. Ostatně samo ministerstvo informací nás k tomu vybízí, chce mezidiecéšní dorozumění a iniciativní návrh ohledně náboženského tisku diecésí i řeholí. Nebylo by hříchem nezaříditi se dle toho?

Pražský ordinariát na pokyn ministerstva informací požádal ostatní ordinariáty o jmenování diecéšních delegátů pro vypracování iniciativního návrhu tiskového, kteří by se radili a dle potřeby na příslušných místech jménem episkopátu zasahovali.

Z D O M O V A

PRAŽSKÝ ARCIBISKUP Msgre dr. Josef Beran už před svým jmenováním slíbil přijeti do pohraničí na schůzi tamního kněžstva, svolanou do Karlových Varů na 19. listopadu t. r. Jmenování arcibiskupem nijak nezmařilo splnění slibu, naopak vzal s sebou nejd. gen. vikáře preláta dr. Opatrného a sekretáře Msgra dra Boukala. Referáty kněží byly vesměs zajímavé, hlavně kolik který musí obstarávati far a s jakými nadlidskými

obětmi. Pan arcibiskup i ostatní hosté vyslechli vše s velikým zájmem a bylo vidět, že by rádi pomohli a hodně pomohli, ale zřejmě je to nad jejich možnosti. Bylo by třeba okamžitě najít několik set kněží. Bude třeba co nejdříve provést aspoň nové rozdělení farností a vikariátů k nejnужnějšímu obstarání duch. správy i při dnešním nedostatku kněží. V Karlových Varech se má zříditi jakési ústředí pro pohraničí, jaké už měl

ndp. arcibiskup dávno v plánu, kde by se soustřeďovaly všechny zprávy, starosti a bolesti, a ty by se pak společně tlumočily v Praze s příp. návrhy na řešení. Nalezlo se již několik laiků, kteří by byli ochotni pomáhat. Takové ústředí je nutné, jinak ani Praha nemůže vhodně pomoci. Místní kněží v pohraničí znají nejlépe tamní poměry a potřeby. Je potěšitelné, že všechny bolesti najdou přístup a pochopení u ndp. arcibiskupa i u jeho gen. vikáře. Šebek.

VDĚČNOST NA MÍSTĚ. V „Neděli“ a jinde čteme opravdu pozoruhodný projev vřelého díky J. M. ndp. kap. vikáři pražské arcidiecése prelátu dru Bohumilu Opatrnému, který přes pět roků nesl na svých bedrech v těžkých dobách pronásledování náboženského i národního tílu zodpovědnosti, když arcidiecése pražská byla osiřelá. Oběti přinesené nedají se skutečně slovy vyjádřit. Nejen zodpovědnost, ale i nadlidská práce a utrpení, stále nebezpečí, to byl úděl kap. vikáře. — Už loni při slavném znovuposvěcení originálu zbraslavské Madony mi řekl ndp. kap. vikář Opatrný, že převezme rád funkci světitele, vykoná vše k větší oslavě P. Marie, ale prosil, aby jinak nebyl tuze zdržován, neb jeho srdce a nervy mají už také trochu právo na klid. Avšak když přišel mezi nás, kněze, zapomněl zase na sebe a hovořili jsme dlouho o věcech duchovní správy. Měl radost, že se oslava Matky B. zdařila. A to byl od rána v práci, od rána až přes poledne měl dlouho funkci v Praze a brzy odpoledne až do večera ve Zbraslavi za únavného horka. Nový arcipastýř mu projevil svou důvěru tím, že ho jmenoval opět generálním vikářem. Nyní se bude dělit s p. arcibiskupem o práci a zodpovědnost, ale i tak bude úřad obou mimořádně těžký. Pán Bůh jim pomáhej! Naše vděčnost ať se jeví modlitbou, o niž oba prosí. Šebek.

ÚSTŘEDNÍ DUCHOVNÍ RÁDCE Svazu katolických žen moravskoslezských. Ndp. arcibiskup olomoucký dr. L. Prečan uvolnil a ndp. biskup brněnský jmenoval známého exercitatora, vldp. P. Ferdinanda Nesrovnala, duchovním rádcem Svazu žen. Bydlí

v ústředí Svazu v Brně, V táboře 22. Bude konat exercicie, přednášky a kázání o duchovních dnech celého Svazu i jeho poboček. Nežli bude povolen zvláštní časopis Svazu, vydává občasně informace letáky. (Našinec.)

REKREAČNÍ ODBOR orelské župy Dra Jana Šrámka v Olomouci zřídil letos v červenci prázdninovou osadu v lesním zátiší v Šumvaldě pod Lázkem, okres Zábřeh. Útulný domov našla orelská drobotina v bývalé německé škole, obcí ochotně zapůjčené. Děti odtamtud přijely osvěžené nejen na těle, ale i na duši, neboť v osadě byl stálý kněz, takže děti začínaly den mší svatou a končily večerní modlitbou se slovíčkem na dobrou noc. Rekreační odbor po zdařilém začátku chce vybudovat stálou prázdninovou osadu, kde by bylo postaráno nejen o časně blaho dětí, ale také pamatováno na jejich nesmrtelné duše. První krok se už uskutečnil. Bývalá německá škola byla od obce odkoupena. Je ale třeba k zahradě u školý přikoupit pozemek, postavit několik rekreačních chat, aby se mohlo ubytovat 100 až 150 účastníků, potom se musí rozšířit koupaliště, vybavit hřiště atd., zkrátka vybavit tábor vším potřebným. A k tomu je potřeba peněz. Agilní odbor se nelekl ani velkých finančních nákladů a zahájil akci získat dobrodince, kteří by darovali odboru 10.000 padesátikorun. Tato částka by umožnila vybudovat ideální prázdninovou osadu. Je to těžký úkol, ale ne neuskutečnitelný. Olomoucká orelská župa je dosti velká, možno proto s důvěrou očekávat, že se 10.000 dobrodinců najde. Kéž by to bylo co nejdříve! Měli bychom první rekreační středisko, které by vlastnil katolický spolek. ns.

MEMENTO. V Kdousově zemřel dne 29. listopadu 1946 vldp. Vilém Klim, farář tamtéž, ve věku 46 let. — Dne 5. 12. zemřel v Zahnašovicích u Holešova dp. P. Ignác Konečný, prof. náboženství v. v. — V Hlavníci u Opavy zemřel P. Frant. Goldmann. R. i. p.

ZE SVĚTA

POLSKO. Polské listy uveřejnily interview, s prezidentem polské republiky Boleslavem Bierutem, který obsahuje presidentovy odpovědi na sedm otázek, týkajících se současných vztahů mezi katolickou církví a polským státem.

Bierut především žádá, aby katolíci kněží přestali užívat svých kázání k politickým účelům. Zmiňuje se o Vatikánu, Bierut pravil: „Říkáme zcela otevřeně — ačkoliv je nám nepříjemno to říci — že Vatikán je přítelem Němců. Za války, za nejhroznějšího pronásledování polského lidu a národa, jsme marně čekali na intervenci z Vatikánu. Když jsme slyšeli hlas z Vatikánu, bylo to jen velmi zřídka, a vždycky to byl hlas opatrný, který se nijak nesrovnával s velikostí našeho utrpení a německých zločinů. Dnes se tento hlas ozývá daleko hlasitěji, obhazuje pronásledované Němce. To se snad může líbit Němcům, ale pro nás je to velmi hořké.

K tomu uveřejňujeme výstřížek z encykliky „Summi pontificatus” z 20. 10. 1939:

„Ctihodní bratři, okamžik, v kterém se vám dostane tato naše první encyklika, jest v každém ohledu hodinou temnosti (cfr. Luk. 22. 53), v níž duch násilí a nesouladu vylil na lidstvo krvavý pohár bezmezných bolestí. Jest snad nutné ujišťovati vás, že naše otcovské srdce jest blízké všem svým synům v soucitné lásce, zvláště pak trpícím, utištěným, pronásledovaným? Národové uvrženi v tragický vír válečný, jsou snad teprve na počátku útrap (Mat. 24. 8) a již panuje v tisícerých rodinách smrt, opuštěnost, nářky a bědy. Krev nesčetných bytostí lidských, i nebojovníků, pozvedá srdcelomný nářek zvláště nad jedním milovaným národem, jímž jest národ polský, který svou věrností k církvi, svými zásluhami v hájení křesťanské civilisace, zapsanými nevyhladitelným písmem v dějinách, má nárok na veškeré lidské a bratrské sympatie světa a očekává s důvěrou v mocnou přímluvu Marie, „Pomocnice křesťanů”, hodinu

znovuvzkříšení na základě spravedlnosti a pravého míru.”

(Přeloženo z Atti e discorsi di P Pio XII. Roma, 1942. Vol. I. pag. 236.

KONVERSE V AMERICE. V tomto roce v Americe vstoupilo do katolické církve 37.000 jinověrců. Počet konvertitů rok co rok stoupá. Letošní rok jeví oproti minulému přírůstek 2.000 Na každých 300 katolíků připadá 1 konvertita.

ŘEHOLNÍCI V POLSKU nedostávají přídělů potravin. Nemohou-li si jich opatřit na černém trhu, jsou ohroženi ve své existenci. Je to útok na ochranné hradby v Církvi. Tím se podlamuje mimo jiného i charitativní činnost, kterou řeholníci vykonávají.

INDIE. Za posledních 10 let vychovala si Církev v Indii 10 biskupů a 1 arcibiskupa latinského obřadu a 2 arcibiskupové a 4 biskupové východního obřadu pracují tam již delší dobu.

Hlasy z dom. a misii.

CHVALA AMERICKÝCH MISIONÁŘŮ i Quetmale. George F. Grand, nekatolík, šéfredaktor časopisu Readers Digest, který právě cestuje po jižní Americe, napsal list P. Arturovi Allie z Kongregace pro americké misie, kde velmi pochvalně hovoří o amerických misionářích v Guatemale. Nazývá misionáře nejmocnější oporou politiky pravdy a lásky k bližnímu. Praví, že jejich práce víc přispívá k sblížení obyvatelstva západní polokoule než všechna jiná úsilí a kulturní směry. Pak připojuje: „Vy, Otcové, můžete jedině utišit a zmírnit různost národů a antagonismus mezi latinskou Amerikou a USA. ÚKK.

NEDOSTATEK KNĚŽÍ V POLSKU. Západní diecése polské jsou zvláště postiženy úbytkem kněžstva. V diecési wlocławské zahynulo 56 procent duchovenstva, také světitel biskup Kazal zemřel v Dachau r. 1942. Jeho nástupcem v úřadě se stal jeho spoluvězeň, který se vrátil do vlasti před 6 měsíci s několika mladými, vysvěcenými po válce ve Francii, Msgr František Korsszyňsky. Ježto i z těch, kdož přežili vazbu, jsou mnozí dosud v zahraničí, všichni zbylí diecéšní kněží jsou přetíženi prací. Tak na př.

sám Msgre Korszyński je zároveň generálním vikářem, rektorem vyššího i nižšího semináře a profesorem.

PODLE ZPRÁVY VATIKÁNSKÉHO ROZHLASU byl přeložen do čínštiny úplný text Starého a Nového Zákona. Bible byla sice do čínštiny přeložena již dříve, nikdy však v plném znění. Překlad, který vypracoval G. M. Allegra se čtyřmi čínskými kněžími, vyjde v 8 svazcích. První svazek už vyšel. Doufá se, že bude možno ročně vydat jeden svazek.

ITALIE. Na Monte Cassino bylo v Anglii sebráno několika spolky 1.217

liber šterlinků. Knihovník montecasinský poděkoval jménem opatství za tento dar a uvítal návrh, aby zasláného obnosu bylo použito na nové regály knihovny. Na nich bude též nápis dárce.

OPĚT KONVERSE. Minulý měsíc byl v Římě přijat do Církve profesor Salvatore Attal, židovský historik. — P. Bedou Hessem, generálem františkánů. Kmotrem konvertity byl p. Pius Evžen Zolli, bývalý vrchní rabín židovské společnosti v Římě, který konvertoval před rokem a přijal na křtu jméno papeže Pia XII.

O K N O

BEZVĚRCI ŽADAJÍ STEJNOU PODPORU JAKO CÍRKVE. V neděli dne 10. 11. konal se v Praze sjezd Svazu občanů bez vyznání. Prvním čestným předsedou Svazu byl zvolen dr. Bartošek, zakladatel českého bezvěreckého hnutí, úřadujícím předsedou kapt. v. z. Emanuel Voska, spolupracovník obou presidentů v prvním odboji. O ideovém základu bezvěreckého hnutí promluvil dr. Milde, který prohlásil, že lidskou společnost je třeba organisovat a řídit vědecky podle zásad socialismu a nikoliv podle liberalistického principu, t. j. sil-

nými kapitalistickými skupinami.

V resoluci Svazu občanů bez vyznání přihlašuje z opravdového socialistického přesvědčení ke kladné práci pro dvouletý hospodářský plán. Vyslovuje přání, aby lidově demokratická republika poskytla občanstvu bez vyznání, které tvoří složku jejího obyvatelstva, to, co mu bylo dříve upíráno, zejména mravní výchova mládeže bez náboženského vyznání jako řádný učebný předmět na všech školách a mravní i hmotná podpora ve stejném rozsahu, jako se poskytuje církvím, uznaným státem.

P R A C O V N A

(Z dopisů spolubratří)

NOVÉ VYDÁNÍ Č. KANCIONÁLU DR. ORLA. Acta curiae episcopalis Boh. Budvicensis v posledním čísle 11 — 1946 sděluje: K žádostem duchovních správců o vydání nového zpěvníku, sděluje kapitolská konsistoř, že po náležité úvaze po-

žádala Chrámové družstvo v Pelhřimově, aby urychleně vydalo Orlův kancionál, lidové vydání bez not, jako dosud. Tím bude odpomoženo nedostatku, na který si ze všech krajů kněží stěžují. Výsledek možno očekávat v dohledné době.

H O V O R N A

VHODNÝM VÁNOČNÍM DÁRKEM jest kniha P. Vlad. Jeřábka, býv. rektora staroboleslavského „Čtení o Paladiu české země“. Autor v ní podává populárním způsobem dějiny milostného obrazu a nejstaršího českého poutního místa, Staré Boleslavi. Líčení dějů životné a svěží, které zaujme nejen přátelé Staré Boleslavi, ale kdekterou duši českou. Stran 170, vázaná v poloprátně 45

Kčs. Expeduje Exerciční dům, Frýdek.

PSALTERIUM BREVIARII ROMANI jest již vyprodáno. Veškeré nevyřízené objednávky vedeme v evidenci a vyřídíme je, jakmile obdržíme další výtisky. Prosíme o trpělivost a jsme vždy oddané

Cyrilo-Methodějské knihkupectví
Gustav Francí,
Praha I., Na Perštýně č. 14.

K svátkům vánočním

objednejte pro děti knížku

Následování Ježíška

Barevné obrázky, vázaná, 112 str. kus 75.- Kčs

Vydal Exerciční dům ve Frýdku

K svátkům vánočním nabízíme:

Vánoční pohlednice

D—25 Malý betlémek, kus 80 hal. (trojbarevné)

D—29 Svatá rodina, kus 80 hal. (trojbarevné)

v—54 Dudáček s textem: Nesem Vám noviny,
kus 50 hal. (jednobarevné)

v—55 Jesličky s pasáčkem, kus 50 hal. (jednobarevné)

Několik druhů visitek

(velikost 8 krát 12 cm), obrázek, žalm, blahopřání
(obálek nemáme), kus 30 h.

Rodinná pobožnost u jesliček zn.m-52, kus 40 h

Koledníček

kus 5.— Kčs, při větších objednávkách kus 4.— Kčs
doprovod varhan k němu 15.— Kčs

Objednejte v Exercičním domě ve Frýdku

K svátkům vánočním objednávejte co nejdříve:

Betlém na vystřihování

6 trojbarevných archů na kartonu za 8 Kčs

Zasílá Exerciční dům ve Frýdku, telefon 38

Z NOVÉ NÁBOŽENSKÉ LITERATURY

Pokračujeme ve svém edičním programu a vydáváme v těchto dnech:

Univ. prof. Dr. Jaroslav Beneš

Duch a hmota **v theorii poznání**

Základní dílo moderní české literatury novothomistické, řešící základní otázky lidského poznání. Nepostradatelná kniha pro každého, kdo chce proniknouti pravdami křesťanské filosofie.

Brož. Kčs 50'—

Doc. Dr. Josef Hronek

Na klíně mateřském **Kapitoly o rodinné výchově**

Předmětem této knihy je výchova dítěte, a to v ranném dětství až do 6. roku. Autor, pedagog širokého rozhledu, zdůrazňuje zde význam rodiny při zakládání charakteru dítěte. Kniha je tudíž určena nejen pro odborné pedagogy, nýbrž a to především pro mladé manžele a rodiče vůbec. — Brož. Kčs 45'—

Dr. Reginald M. Dacik, O. P.

O přátelství **Psychologie a ethika přátelství**

Na základě thomistického vykládá autor problém přátelství. Na rozdíl od pozitivistů, kteří v přátelství viděli jen projev biologicko-sexuální, zdůrazňuje přátelství jako fakt mravní a rysuje jeho jednotlivé druhy a stupně. — Brož. Kčs 28'—

Všechny knihy byly vydány ve vzorné grafické úpravě.

Dodá každé knihkupectví nebo přímo

NAKLADATELSTVÍ
KNIHKUPECTVÍ BOH. RUPP
PRAHA II., Jindřišská 23

II. ROČNÍK - ČÍS. 51

CENA Kčs 2.50

OBSAH:

Dvouletka — kněžstvo — rozhlas	P. Škarek J. S., Jak se provádí úspěšně dvouletka v duchovní správě?
Dr. Ant. Šuránek, Apoštol národů	
Dr. Čeněk Tomiško,	Z domova
Má vaše kazatelna sestru?	
J. Kunový, Vojevůdce v jesličkách	Ze světa
V. Šebek, děkan zbraslavský, Jednostrannost na kazatelně a ve zpovědnici	Pracovna
	Hovorna na druhé stránce obálky

HOVORNA

FARNÍ ÚŘAD V BAŤOVĚ míní z jara stavět provisorní kapli na Baťově—Bahňáku. Aby poctivým způsobem k tomu opatřil nějaký kapitál, dal pořídit fotografie portrétu svatého Otce, velikosti 24 X 30 cm. Je to pravá fotografie a stojí 60 Kčs. Hodí se jako ozdoba spolkových místností a farních kanceláří. Objednávejte přímo u farního úřadu Baťov—Otrokovice.

PRO SVÁTEK Zjev. Páně nemají naše chrámové sbory dost vhodné skladby. Dómský kapelník pražský, dobře známý O. A. Tichý, upravil proto svou skladbu „Tři králové“, původně napsanou pro tři ženské hlasy do pěti hlasů smíšeného sboru. (Soprán, alt, tenor, baryton a bas.) Sbor dobře zní a není těžký. 10 partitur za Kčs 2 prodává Schola cantorum, Praha I., Karlova 2.

Všem kněžím, kteří vldp. V. Klimu, faráře na Kdousově, doprovodili na jeho poslední cestě a kteří naň pamatovali ve svých modlitbách neb v mementu při oběti mše sv. vzdáváme upřímné „Pán Bůh zaplať“.

P. Stanislav Bláha, kaplan.

**Prohlédli jste si
pozorně seznam
našich brožurek?**

Objednávejte v Exercičním domě ve Frýdku, tel. č. 38

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšně, č. 394/45

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 42370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Dvouletka - kněžstvo - rozhlas

V DP, str. 753 jsme uveřejnili naše stanovisko ke spolupráci kněžstva na Dvouletce. Otiskujeme zde odpověď ministerstva informací:

Kníž. arcib. konsistoř v Praze obdržela od Presidia ministerstva informací (č. 18.786/46 pres. ze 2. 12. 1946) přípis, v němž doslovně se praví:

1. Československý rozhlas nikterak nevyloučil náboženské přednášky ze svých pořadů. K vysílání náboženských pořadů byl naopak se strany státu dán zásadní souhlas, vázaný arci na plnění podmínky, že se čsl. rozhlas nestane půdou pro rozvíjení kulturního boje.

2. Lidově—demokratický režim našeho státu usiluje o zajištění co nejvyšší míry osobního blaha pro všechny občany republiky, jehož samozřejmou součástí jest ovšem i právo na nedělní odpočinek. Pokud za výjimečných okolností stát připouští dobrovolnou nedělní práci svých občanů, kteří chtějí přispěti k co nejrychlejšímu odstranění nedostatků, zaviněných nedávnou neblahou minulostí našich národů i historickými změnami, k nimž u nás došlo (odsun Němců), činí tak jen přechodně a pod tlakem nutnosti. Tuto výjimku — diskutovatelnou v rovině Ježíšova výroku o účelu soboty (Mar. 2, 27) — nelze dobře považovati za rušení nedělního klidu.

K poznámce rozhlasu si dovoluujeme v zájmu pravdy konstatovati: Ministr informací V. Kopecký řekl v informačním výboru PNS: „Vedení rozhlasu nepokládá za vhodné, aby rozhlas sloužil nábožensko—církevní propagandě... Kněží a představitelé církví mohou ovšem v rozhlase vystupovat s projevy v národním a státním duchu. Bylo by možno přistoupiti na žádané projevy nábožensko—církevních činitelů, pokud by se pohybovaly na půdě všeobecného hlásání křesťanské etiky.“ (Viz DP, str. 121.)

Podle tohoto rozhodnutí prakticky rozhlas též jedná, což znamená: Propaganda materialismu, propaganda bezvěrectví má v rozhlase místo, avšak propaganda katolické víry se vylučuje, jen by se mohly nanejvýš dovoliti projevy jakési všeobecně křesťanské etiky.

Porovnejte s tím poměry v rozhlase anglickém. Upozorňujeme, že při celkovém počtu 46 milionů obyvatel je katolíků přes 3 miliony, tedy ani ne 10 procent!

Citujeme z anglického časopisu John Bull z 9. listopadu 1946:

„Určitá část rozhlasového programu je vyhrazena náboženství. Vedení náboženské části má na starosti klérus! Dohlíží na to, aby náboženská část odpovídala náboženským zájmům!

50 procent náboženského rozhlasu je vyhrazeno Vysoké anglikánské

církvi — 25 procent katolíkům a 25 procent ostatním — Volné církvi. Občas v roce je nějaký čas uvolněn též židovské náboženské společnosti.

Není nějaké censury v záporném smyslu. Dohlíží se, aby se nedělaly narážky na křesťanské náboženství. Denně v 10.15 hod. jsou anglikánské bohoslužby a půlhodinová promluva. Jednou týdně je náboženské vysílání pro děti elementárních škol — děti se modlí hlasitě společně s rozhlasem. 2 miliony dětí poslouchá náboženský rozhlas. Bývají to kolikrát též různé nábož. dramatisace, hudba a pod.

Reditelství náboženského oddělení rozhlasu dostává děkovné dopisy ze všech částí britského imperia. Zvláště v době války děkovali vojáci, lékaři a misionáři za náboženské vysílání. Mnozí zdůrazňují, jak náboženský život různých mrzáčků závisí na náboženském vysílání rozhlasem.

(Časopis John Bull, 9. 11. 1946.)

Apoštol národů

Dr. Ant. Šuránek:

(Úvaha nad I. Noct. neděle v oktávu vánočním.)

Ještě slyšíme zpěvy andělů nad Betlemem a už se nám vynořuje obrovitá postava toho, který podchytil jejich hlasy, aby je nesl dál od národa k národu, od věku do věku. Anděl a apoštol je totéž. Ten, který byl poslán Bohem, aby zvěstoval, co mu bylo uloženo. A co hnalo tohoto „anděla národů“ z východu na západ přes světovládný Řím? Nemá stání, spěchá s místa na místo, jako mohutný orel mává perutěmi. Vykonal svůj úkol na východě, založil církevní obce v Syrii, v Malé Asii, Macedonii, Řecku, chystá se na cestu do Španělska, chce k tomu použít dobroty křesťanů římských, kteří by ho doprovázeli. Ale napřed musí ještě do Jerusalema, aby tam odevzdal obnos, který sesbírali Macedoňané a Achajci pro chudé bratry jerusalemské. Využívá příležitosti a posílá svůj dopis římským bratrům po jáhence Foebe. Co ho pudí k této úžasné činnosti? Je to živé vědomí povinnosti apoštolské. „Pavel, služebník Ježíše Krista, povoláný apoštol, vyvolený k evangeliu Božímu, které byl Bůh zaslíbil skrze proroky v Písmech svatých o Synu svém, jenž podle těla povstal z potomstva Davida, podle ducha svatosti však prokázán byl zmrtvýchvstáním jako mocný Syn Boží — totiž o Ježíši Kristu Pánu našem, skrze něhož jsme obdrželi milost apoštolského povolání, abychom zjednali poslušnost víry mezi všemi národy pro jméno jeho, z nichžto jste i vy (římsští bratři), povolání Ježíše Krista. Všem vám, miláčkům Božím, povolaným věřícím, kteří jste v Římě: Milost vám a pokoj od Boha, Otce našeho, a od Pána našeho Ježíše Krista“ (1. čtení. Řím 1, 1-7).

Není krásnějšího titulu nad ten, který si dává Pavel. „Služebník Ježíše Krista, apoštol, vyvolený k hlásání evangelia Božího.“ Titul královský. Deo servire regnare est. Hodnota člověka roste s velikostí zájmů, kterým slouží. Apoštol slouží „evangelium Božímu“, radostné zvěsti, Bohem lidstvu dané. Andělé ji zvěstovali

nad Betlemem, Syn Boží ji hlásal chodě po zaprášených cestách palestinských, na pahorcích, na jezeře i na kazatelně kříže. On, Bohočlověk, podle těla z potomstva Davidova, ale podle božské přirozenosti své jednorozený Syn Boží, mocný, prokázal své božství hlavně zmrtvýchvstáním a zvěstoval všem, kdo uvěří v něho, radostné, vítězné zmrtvýchvstání a blažený život bez konce. Sám stále zdůrazňoval, že byl „poslán“ Otcem a jako Otec jeho, tak On poslal své učedníky, které nazval apoštoly; dal jim „milost apoštolského poslání“. Měli se rozejít do celého světa a ve všech národech „zjednávat poslušnost víry jeho jménu“. Měli všechny volat k Ježíši Kristu, přitahovat je k němu, aby se stali jako On „miláčky Božími“, aby požívali milosti a pokoje, který On přinesl na svět, a který byl zvěstován při jeho narození.

„Dnes nám sestoupil s nebe pravý pokoj, dnes nebesa celému světu uštědřují sladkost medu. Dnes nám zazářil den nového vykoupení, dlouho čekané obnovy, věčné blaženosti. Dnes nebesa celému světu uštědřují sladkost medu“ (Responsorium).

Co může býti pro apoštola žádoucnější nad živou víru přátel Božích? My kněží tak snadno slibujeme věřícím své modlitby a tak snadno zapomínáme. Pavel nikdy nelhal. Právě-li: „Neustále vzpomínám na vás, vždycky při svých modlitbách prose“, mluví pravdu, protože měl veliké apoštolské srdce, hořící pro záchranu všech; všechny objímal, celý svět nosil s sebou apoštolskými cestami. O římských křesťanech slyšel mnoho chvály. Raduje se z toho a děkuje Bohu. Bez jeho stálých milostí by nemohli římsští bratři prospívat. A oni možná zapomínají děkovat. Nesmí zapomnět on, apoštol národů. „Nejprve děkuji Bohu svému skrze Ježíše Krista za vás všechny, že víra vaše rozhlašuje se po celém světě. Svědkem zajisté jest mi Bůh, jemuž sloužím v duchu svém, hlásaje evangelium o jeho Synu, že neustále vzpomínám na vás, vždycky při svých modlitbách, prose, zdali by se mi už snad podařilo po vůli Boží k vám přijíti. Neboť toužím vás uvidět, abych s vámi mohl sdělit nějakou duchovní milost k vašemu utvrzení, to jest, abych se spolu povzbudil mezi vámi věrou nám společnou, vaší i svojí.“ (2. čtení.) Každý dobrý pastýř bývá sám povzbuzen a potěšen, vidí-li u věřících horlivost v dobrém. Je to podivuhodné: nikdo nezískává víru v Ježíše Krista jen pro sebe. Kdo je jí skutečně prozářen, ten ji vyzařuje, šíří ji dál. Víra římských křesťanů „se rozhlašovala po celém světě“ Byli jako pastýři, přivedení anděly Božími k jeslím. Naplnili v úžasu svá upřímná srdce a vrátili se z Betlema už jako lidé, jako apoštolové. Rozhlašovali, co viděli. Nikdo nenalézá Ježíše s Marií a Josefem jen pro sebe! Když je skutečně našel a okusil slasti jejich blízkosti, vypráví o nich všem, která potkává životní cestou a říká: „Jděte i vy do Betlema a přesvědčte se!“

„Koho jste viděli pastýři? Řekněte, zvěstujte nám, kdo se to zjevil na zemi?“ — Viděli jsme Narozeného a sbory andělů, osla-

vujících Boha. — „Řekněte nám, co jste viděli a zvěstujte narození Kristovo.“ — Viděli jsme Narozeného a sbory andělů, oslavujících Boha. (Responsorium.)

Apoštol také nezískal víry jen pro sebe. Je právě „apoštol“, poslaný k tomu, aby hlásal víru v Ježíše Krista. Cítí, že je zavázán touto povinností, zavázán všem bez rozdílu: židům i pohanům, vzdělaným i nevzdělaným. Je hrdý na to, že může roznášet radostnou zvěst, vždyť je to „moc Boží“ ke spáse pro každého, kdo věří, pro žida i pro pohana. Hledí pomáhat všem lidem ke spravedlnosti, spravedlivý však „živ je z víry“ Pravda už byla zjevena. Je jako životodárné slunce, ale nemůže zatím proniknout svět svou září, ježto lidé se zahalují do mraků své bezbožnosti a nespravedlnosti, vědomě „zdržují pravdu“, aby nevnikla do jejich myslí a srdcí, aby jí nepoznali a tak nemusili změnit svých špatných mravů. Jaké neštěstí! Nebe se otevřelo nad Betlemem a lidé spali. Jen několik pastýřů bylo zaujato myšlenkou Boží. Byli to lidé prostí, schopni poučení. Ale jak hustě se halí do svých omylů a bludů král Herodes s celou vrstvou vzdělců! „Pravdu Boží zdržují.“ Nejen sobě, i druhým. I pohané mohli svým rozumem proniknout k vědomosti o Bohu, neboť Bůh se jim zjevil, volá na ně z věcí stvořených, takže nemají omluvy. Jak to bolí apoštola! Jak cítí svou povinnost burcovat, odstraňovat hřadby predsudků a hříchů, aby konečně světlo a teplo Slunce spravedlnosti mohlo zalít nitra svým požehnáním! Lidová zbožnost chápe zobrazení zvířat u jeslí a zamýšlí se nad tím, jak ta zvířata „poznala svého Pána“, jehož člověk odehnal od svých prahů.

Chápeme velikost apoštola národů, když píše římským křesťanům: „Nechci, bratři, abyste nevěděli, že jsem si častokráte umínil přijít k vám, abych vzal nějaký užitek také mezi vámi, jakož i jinými národy, ale měl jsem překážky až dosavad. Já jsem zavázán Řekům i neřekům, moudrým i nemoudrým. Proto co na mně jest, jsem hotov kázati evangelium také vám. Nic se nestydím za evangelium; vždyť je to moc Boží ke spáse pro každého, kdo věří, pro žida i pro pohana; neboť se v něm zjevuje spravedlnost Boží z víry k víře jakož je psáno: Spravedlivý živ je z víry. — Zvěstuje se zajisté z nebe hněv Boží proti každé bezbožnosti a nespravedlnosti těch lidí, kteří zdržují pravdu Boží nespravedlností. Neboť mají vědomost o Bohu; jest v nich zjevna; Bůh totiž jim ji zjevil“ (3. čtení).

„O veliké tajemství a podivuhodné, že zvířata patřila na Pána narozeného, ležícího v jeslích. Blažená Panna, jejíž lůno si zasloužilo nositi Krista Pána. — Zdrávas, Maria, milosti plná; Pán s tebou. — Blažená Panno, jejíž lůno si zasloužilo nositi Krista Pána. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. — Blažená Panna, jejíž lůno si zasloužilo nositi Krista Pána.“ (Respons.)

Klečíme v duchu u jeslí, pozdravujeme Matku Boží i Pěstouna Páně, prosíme je, aby nás naučili se klanět Synu Božímu. Chá-

pat stále více, co chce říci jednotlivcům i národům svým narozením v betlemském chlévě a rozněcovat se touhou roznášet tuto radostnou zvěst se svatým neklidem sv. Pavla. Nabízet se nově Narozenému za „služebníky a apoštoly, povolane k evangeliu Božímu, abychom získali poslušnost víry pro jméno jeho v národě našem. Aby se naším apoštolováním naši věřící stávali stále většími „miláčky Božími“, aby byli naplňováni stále více milostí a pokojem od Boha Otce našeho, a od Pána našeho narozeného Ježíše Krista.”

Má vaše kazatelna sestru?

Dr. Čeněk Tomiško:

Divný titul, že? Není to pouze volavka, která má spíše upoutat běžící oči! Ne! V tomto titulu je totiž kus pravdivé skutečnosti. Totiž: Dnes kazatelna musí mít sesterskou pomocnici v liště. Ovšem rozumějme lištu dobře vedenou!

Mít v kostele lištu neznamená jen zavěsit na zeď desku, která potom většinou zeje prázdnou černí. Bohužel jsou taková místa, kde duchovní správce nepochopitelně přezírá veliký užitek lišty. Vlastně popud k tomuto článku mi dává vzpomínka na lištu v kterémsi velkém městě, jež by mohla konat krásný apoštolát, kdyby se o ni někdo staral.

Vím o všech druzích námitek, jež se proti lištám uvádějí. Ale všechny jsou liché. Na jejich hromadné vyvrácení stačí dva důkazy, jež věcně si vyjdou na stejno, totiž: 1. církevní nadřízené úřady lištu dovolují, ano, doporučují; 2. nacistická okupace lištu zakázala a odstranila. Snad by se někde nechtěli tímto hitlerovským zákazem ještě řídit?

Celkem nemůžeme již naříkat, že snad nemáme co na lištu dávat. Exerciční dům ve Frýdku a Edice „Petrinum” v Českých Budějovicích nás dobře zásobují.

Arciž nutno do celé věci investovat několik stovek a případně počítat i se schodkem. Ale což se nenajde již nějaký zdroj, který by jej uhradil? Porad'te mládeži, jež chce činnost na poli duchovní práce i zábavy ať uspořádá podnik — samozřejmě slušný a důstojný — jehož zisk by byl věnován na tiskový apoštolát — a zdroj je tady! Ostatně, nevyplatila by se tu mnohonásobně i osobní finanční oběť?

Hlavní pro dobrý provoz lišty je — pokud možno — častá změna tiskovin a vytvoření zájmu u věřících. Právě zde má být součinnost kazatelny a lišty. Na sebekrásnější kázání se brzy zapomíná, nemají-li posluchači aspoň občas nějakou pomůcku paměti. Nuže, jak účelné by bylo doporučit na konci promluvy brožuru, která svým obsahem probranému tématu je blízka. Na této souběžnosti kazatelny a lišty záleží nesmírně mnoho. Zapůsobilo na mne věru podivně, když ve farnosti, kde mělo být za týden svaté biřmování, poloprázdná lišta stydlivě nabízela brožuru o Karlu IV. a

potom ještě jakousi píseň na lístku, jež se tam — podle mého zdání — dostala asi jako Pilát do Kréda. A přece jak mohla lišta přispět k přípravě na tuto svátost brožurami o svatém biřmování a o Duchu Svatém, tehdy nově vydanými!

Záleží i na ladnosti a uspořádání brožur na liště. Lišta nemá hyzdit dům Boží. Proto jest pečovati i o samé provedení lišty, která nemá být ničím rušivým a pouze řemeslnickým, zvláště v městských kostelích.

Velmi pěkný a při tom praktický typ lišt dala zhotovit Diecéšní katolická akce v Hradci Králové v přibližné ceně 650—750 Kčs. Lišty jsou opravdu elegantní, neboť místo drátěných držadel jsou opatřeny broušenými skleněnými přepážkami. Majíce terasovitou formu, jsou také velmi účelné, neboť se hodí pro různý formát tiskovin. Je pamatováno i na letáčky, jako je na příklad „Posel pravdy“. Radil bych zájemcům, aby si dopsali o prospekt s nákresem a popisem. (Katolická akce, Hradec Králové, Jiřikova ulice, dům Moravské banky.)

Nakonec chtěl bych ze zkušenosti dát dvě dobré rady: První je tato:

Mějte také jednu nebo dvě lišty přenosné, které umístíte všude tam, kde je nějaké shromáždění farníků, tedy v různých spolkových místnostech, případně i na chodbě farní budovy u vchodu do kanceláře nebo v čekárně. O kolik více dobrého náboženského tisku by se takto rozšířilo snad právě mezi lidmi, kteří toho nejvíce potřebují! Nikdy však těchto lišt nepoužívejte současně i pro politický tisk! To by bylo příčinou nejedné nepříjemnosti.

Druhá rada se týká měst, kde jsou nemocnice. Postarejte se o lišty v nemocničních kaplích nebo u jejich vchodů! Snad nikde nemá sémě Božích pravd tak připravenou půdu jako v srdcích zoraných a zkypřených utrpením. A kromě toho nikde není tak dlouhý čas jako na nemocničním lůžku. Nuže, nebyla by to promarněná hřivna nedat těmto duším příležitost náboženské četby a útěchy? Ovšem je třeba pro nemocniční lištu tisk zvlášť účelně volit. Zkuste a uvidíte radostný výsledek!

Shrnuji praktický závěr: Mějte více apoštolského porozumění pro mladší sestru kazatelny — lištu! Ať všude z Popelky se stane bohatá a krásná princezna! Uvidíte, že se vám štědře za to odvděčí.

Vojevůdce v jesličkách

J. Kunový:

„Jako obr, cestou běžeti maje.“ Nikdo by netušil, že ta slova platí o Ježíškovi, maličkém Veleknězi v jesličkách. A přece on přišel zdolati naše tři největší nepřátele: žádost očí, žádost těla, pýchu života, tento trojspolek zrádců vnitřních. A přivstal si na to. Začal ten zápas hned při narození. A my pokorně se učme od něho: „Nebudete-li jako maličtí, nevejdete do království nebes-

kého." On se stal maličkým, abychom viděli, jak se to provádí.

1. Proti žádosti očí staví božské Dítě svoji naprostou chudobu „Znáte milost Pána našeho Ježíše Krista, jenž jsa bohatý, učiněť jest pro vás chudým, abyste vy chudobou jeho zbohatli" (2. Kor 8). Chlév betlémský jest vysokou školou chudoby, jako ctnosti Nebem vyslaný hlasatel praví: „Naleznete nemluvnátko, plénkam ovinuté a položené v jeslích" (L. 2. 12). Divné to odznaky! Jeho palácem i audienční síní jest stáj v jeskyni za městem. Matkou jeho jest neznámá světu Dívka z Nazareta, provázená řemeslníkem toho času na cestách bez přístřeší. Prvního slyšení se dostává chudičkým pastýřům. Zástup andělů sice pěkně zpívá, ale nepřináší ani pokrmu ani nápoje. A roč to všechno? Nemluvnátko neodpovídá ústy, nýbrž skutky: „Proto jsem si zvolil tak velký nedostatek, abych tebe učil a sílil v boji proti žádosti očí. Zvláště svým kněžím chtěl jsem dáti návod. Předně, aby odtrhli svá srdce od bezectné přichylnosti k majetku. Od nedůstojné touhy po něm. Já, božský Velekněz, rodím se, žiji, umírám v naprosté chudobě. Dále chci své věrné učít lásce k chudobě. Bída a nedostatku bylo i přede mnou dosti, ale nikdo jich nemiloval, každý se jim vyhýbal, pohrdal, neznal jejich spásonosné ceny. Teprve já učím příkladem i slovem (Mat. 19): Chceš-li dokonalým býti, jdi, prodej co máš a rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi, a pak přijdi a následuj mne! A ty, jehož jsem povýšil na kněze, ode mne tak milovaný a vyznamenaný, srovnej smýšlení své s mým názorem, srovnej svůj oděv, stůl, příbytek a zařízení, svoji společnost s mým způsobem života v Betlemě, Egyptě, Nazaretě, na cestách kazatelských a na cestě k popravišti! Nejsi zhýčkaný a labužnický, plný nádhery a změkčilosti, obklopen pohodlím a cti? Neodvracíš se od návštěvníka chudičkého? Neoškliví se ti bída tvých nemocných nebo školních dítek? Či bys raději někam uskočil, abys jich ani nepotkal a nebyl nucen nějak pomoci? Mou radostí byli pastýři, rybáři, chudásové, nemocní, dítky, opovržení, zbloudilí, všichni, kdož se pachtí a obtíženi jsou. Mezi bohatými jsem hledal jen vynikající hříšníky, to jest, dal jsem se jimi hledati, abych je obrátil a jim podobným obrácení usnadnil. A blahoslavený, kdo se nehorší nade mnou, když žiji z almužen, visím na kříži, pochovati se dám v cizím hrobě. Kéž bys denně večer povážil, že Syn Člověka neměl, kam by hlavu sklonil, a zároveň, že blahoslavení jsou chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské!"

2. Druhým morem lidstva jest žádost těla, smyslnost, chlípnost. To jest obrovská síť, kterou satan vleče většinu lidí do tůně muk věčných. Ježíšek přišel tuto síť protrhnout a začal hned, nečekal ani, až povyroste jako Učitel, Bohem seslaný. Chlév betlémský jest vysokou školou čistoty, zvláště pro kněze.

Před příchodem Páně „všeliké tělo porušilo cestu svou". Jako bahnité moře valila se světem potopa chlípnosti, již i božskou poctu vzdávali, vymýšlejíce si bohy smilné a cizoložné, nestoudné.

Jako temný mrak ze sopky stoupal dým zápachu nemravnosti k nebi a zdálo se, že lidstvo vyhyne tělesným požitkářstvím. Mezníkem obratu jest v jesličkách Ježíšek, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny. Má tělo lidské, ale neporušené nákazou dědičnou, věčně čisté, věčně svaté. Jen takové tělo sluší Slovu, tělem učiněnému, jen takové mohl utvořiti Duch Svatý. Praví kterýsi spisovatel: „Kdo věří ve vtěleného Syna Božího, ten se koří v nejhlubší úctě panenství.” A koho ještě vidíš u jesliček? Snad cherubíny z čistého zlata jako nad archou úmluvy starozákonní? Více, nekonečně více, Maria, Pana nejčistší a Josef, její Bohem vyvolený a věčně čistý průvodce, muž spravedlivý. Dokonale čistým jest i Předchůdce Páně sv. Jan Křtitel, dokonale čistým i jeho potomní dědic, sv. Jan Evangelista.

Když chtěl starozákonní kněz vstoupiti do svatyně, musel se připraviti zvláště zdrženlivostí. A jen takoví směli požívat z chleboů, Bohu předložených. Ó, jak čistým má býti kněz Nového zákona, aby směl vzíti do rukou božské Děťátko a neuvalil na sebe zlořečení! Celý dům kněžský má se stkvíti a zářiti touto ctností bezúhonné čistoty. Společností kněze nemají nikdy býti lidé špatného života. Těm jest dovolen přístup jen ke mřížkám zpovědnice, chtějí-li slyšeti božský rozsudek: „Odpouštějí se ti hříchy tvoje.” Jak je s tebou? Snadno se rozptyluješ: Modlíš se věrně a vytrvale? Strašným útokům neodolá síla lidská, leč když si vyprošuje velkou milost vítězství. Kdo utává v modlitbě, padne. Bdiš dle slov Páně: „Co však vám pravím, všem pravím: Bďte!” (Mar. 13. 37)? Či necháváš své smysly pásti se po všem a krmiti se tím, čeho se dostává vepřům? Ježíšek nepotřeboval umrtvení, ale heroicky je přijal hned při narození pro naše poučení a pro získání milosti, nám potřebné. Jeho zrak, zvyklý na tvář Otcovu ve světle nepřístupném, vidí temnou sluj. Sluch krotí se posvátným mlčením neb naslouchá pastýřům, chválicím a velebicím Boha. Čich se častuje ve stáji. Plénky a jesle útočí na hmat a cit. Boj proti pohodlnosti jest kostrou té stavby jeho života. Strídmost, únava, bolest a mučení, žízeň, ukončí pouť jeho pozemskou. Není čistým, kdo pohrdá každodenním umrtvením. Dobře činí, kdo celým srdcem volá u jesliček: „Ježíšku, dej mi ducha modlitby a bdělosti a umrtvení, abych byl vždy čistým knězem podle srdce Tvého! Maria, panenská Matko, bez hříchu počatá, učiň tělo mé čistým a duši mou svatou! Svatý Josefe, ochránce duší čistých, oroduj za mne, abych dokonalou čistotou ctil svoji důstojnost kněžskou!”

3. Třetí armáda satanova, u bran duše lidské zrádně číhající, jest pýcha života, svévole, hrdá nepoddajnost. I na ni si přivstalo božské Děťátko. Chlév betlemský jest i pro kněze vysokou školou poslušnosti a pokory. „Hle, jdu, ó Bože, abych plnil vůli Tvou!” Nekonečný tak omezen, moudrost nemá do času, vševládnoucí bezmocným, tvorům poddán!

Nebývá člověk poslušným jen z vypočítavosti, ziskuchtivosti, jen s odporem v duši? To je sobeckost, pýcha života, nikoli poslušnost. Pravá poslušnost musí mít kořen v pokoře, víře, naději a lásce nadpřirozené, v milosti posvěcující a provázející, v čistém úmyslu a pečlivém provedení.

„Pán Ježíš byl kdys Dítětem, teď ročně navštěvuje naši zem“ píše skladatel, bývalý bohoslovec. A nejen ročně, nýbrž denně, neboť „Místo Betlema pospěšme k oltáři,“ zní pěkná píseň. Dle jeho vzoru zvolme si chudobu proti žádosti očí, čistotu proti žádosti těla, pokornou poslušnost proti pýše života! Budme s ním malíčkými, neboť takových jest království nebeské!

V. Šebek, děkan zbraslavský:

Jednostrannost na kazatelně a ve zpovědnici

Četl jsem a sám pozoroval, že mnozí kněží jsou tak jednostranní v posuzování svědomí, jakoby jenom provinění proti čistotě bylo hříchem: odsuzují a zatracují každou duši jen trochu více plnou života, když snad jednou se takto provinila. Když však někdo ze zvyku a škaredě se provinuje proti lásce k bližnímu, když plní povinnosti své nedbale a způsobuje tím mravní i hmotné škody, často značné, vezmou to jen na lehkou váhu, stejně jako když poškodí neb zničí čest, dobré jméno, kariéru svého bližního.

Stačí si všimnout, jak taková jednostrannost na kazatelně a ve zpovědnici oddaluje od svátosti pokání a Eucharistie. Naši věřící musí sami poznat, že jim podáváme pravdy Boží soustavně podle perikop nebo podle rozvrhu a že naše slova jsou povinností kazatelského úřadu, že nemluvíme pod nějakým dojmem nebo vlivem, anebo že naším koníčkem není tepání jen určité vady. Tak budou lidé náležitě poučeni o všech pravdách a povinnostech a nebudou mít zvláštních lidských ohledů, zejména ve zpovědnici, obzvláště při pochybení proti čistotě. Vyskytne-li se ve farnosti nějaké mimořádné mravní nebezpečí, kněz může a má - *salva prudentia* pastorali - varovati, a to takovým způsobem, aby věřící poznali, že jejich pastýř mluví jen z veliké lásky k nim a z obavy o jejich dobro. Může naznačiti, že sám se musí nebezpečí vyhýbat, nechce-li v něm zahynouti a proto Církev dává přísný zákaz špatných knih a jiné zákony.

Jinak nedávati se unášet zvláštní přísností proti hříchům *contra sextum*.

U hříchů tělesných bývá nejméně zloby, i když bývají velmi nebezpečné a bolestné, hlavně ve svých následcích. Obsahují jistě méně zloby než hříchy duchovní. Nelze ve všem souhlasit s tím, co často čteme nebo slyšíme, že cudnost je perlou všech perel, že hříchy proti 6. přikázání desatera jsou nejhorší ze všech. Dle sv. Tomáše, andělského učitele, panictví je nejvznešenější, ale jen *in ordine castitatis*, poněvadž má přednost před cudností vdov-

skou a manželskou a požívá zvláštní úcty před lidmi. Dle sv. Tomáše peccata carnalia non sunt maioris culpaе quam spiritualia ani se strany hříšníka ani předmětu a ani se strany motivu, neb čím větší je nutkání ke hříchu, tím větší nátlak se děje na vůli. Co však má vliv na zmenšení lidského poznání a vůle, to zmenšuje také hřích. Peccata autem carnalia habent vehementius impulsivum, id est ipsam concupiscentiam carni innatam, et ideo peccata spiritualia sunt maioris culpaе.

Největším tedy hříchem je nenávist Boha, pak provinění proti bližnímu, a to tehdy, když poruší zákon a lásku, kterou máme k bližnímu míti. Nic nekáral Spasitel více než nelásku, tvrdost, přetvářku a pýchu farizeů a zákoníků, žádné z jeho „běda vám“ neplatilo necudnosti, naopak hříšníkům smyslnosti vycházel vstříc s nekonečnou dobrotou: „Jdi a nehřeš více!“ „Kdo z vás je bez hříchu, ať hodí první kámen!“

Někdy kazatel nebo zpovědník mluví tak, jakoby in materia caritatis nebyla vůbec gravitas materiae, vše se bere na lehkou váhu. Správně děl jeden biskup knězi, který nešťastně klesl a kajícně přišel hledat pomoc a přijal otcovské napomenutí, aby neztrácel odvahu, nemalomyslně, že jsou větší hříšníci i mezi kněžími, ti totiž, kteří podřívají autoritu církevní/vrchnosti, zapomínajíce na lásku. Slyšel jsem, jak se tomu někteří kněží smáli; mysleli si, že z biskupa mluví nějaký osobní zájem, avšak/on pronesl hlubokou pravdu. Aures habent, et non audiunt! I při posuzování chyb kněží naší vinou bývá hodně jednostrannosti, která působí škody.

Znám duše, které se bojí ke zpovědnici, pro nějaký hřích proti 6. přikázání. Hříchy znesvěcování svátečních dnů, zášti a nepřátelství, nelásky, pomluvy, nactiutrhání, sužování rodičů, hrubého zanedbávání povinností považují za běžné věci. Nemáme my pastýři na tom také vinu? Kdo jde dnes k sv. zpovědi a vyzná upřímně hříchy contra sextum, zpravidla jde z touhy po smíření s Bohem a získání milosti, při nejmenším, že je mu těžko žítí v nemilosti a to je pravá kajícnost a dispoice k absoluci s láskyplným poučením, ale bez výčitek a strohosti.

Prudens confessarius, milující Boha a duše, znalý morální theologie, kterou si rád opakuje, najde způsob, jak disponovati penitenta s milosrdnou láskou za příkladem božského Mistra, aby ho s Bohem smířil. Tak uzdravoval z hříchů Pán Ježíš.

O jednostrannosti na kazatelně a ve zpovědnici bude vhodné ještě častěji pojednati.

Kněží jsou prostředníci Boží, vyvolení, vždy hotovi se za lid v obět dát: když uvedou jej v zemi zaslíbení, jich losem, v povržení umírat.

Dvořák – Soli Beo.

Jak se provádí úspěšně dvouletka v duchovní správě?

P. Škarek, J. S.:

V té příčině může býti všem farnostem vzorem farnost K. Farnost čítá s 12 přífařenými osadami na 5.000 duší. Tamní pan farář vytkl si jako cíl Katolické akce celou farnost duchovně obnovit během dvou let. K tomu konci objel navečer všechny přífařené dědiny, svolal farníky bubnem a vyložil jim svůj plán. Jako nejvhodnější prostředek obnovy navrhl jim uzavřené exercicie, vyložil jim jejich význam a požehnání jak pro jednotlivce, tak i pro celou farnost a zařídil hned podpisovou akci. Výsledek předstihl sebesmělejší očekávání. Mužů se přihlásilo na 100 a přišlo jich 90. Žen se přihlásilo 62 a přišly všechny. Nyní hlásí se ještě p. faráři 63 dívek a na 50 jinochů. Při nástupu mužů přijel se s nimi osobně rozloučit a při návratu zase si pro ně přijel. Po novém roce chce, jak mi píše, v této obrodné exerciční činnosti pokračovat a celou farnost dát projít ohněm uzavřených exercicií. Po návratu mužů z exercicií sděluje mi: „Naši muži přijeli z exercicií nadšení a okouzlení a všichni, i ti dříve velmi vlažní katolíci, si exercicie velmi pochvalují a dělají u kamarádů pro další účast na nich náladu. Je pravda, že farnost K., díky horlivým duchovním správcům je poměrně nábožensky hodně zachovalá, ač i do ní fouká otravný vítr zamořeného ovzduší, než na zachovalosti farnosti lví podíl má i nynější duchovní správa, která je neobyčejně pružná a moderním poměrům povždy přizpůsobivá. Ve farnosti se nikdy nelení, nýbrž stále něco nového podniká k udržení dobrého ducha farnosti. Každoročně se pořádají tridua, památné pouti, výlučně mužské, jichž se každoročně zúčastní 700 — 1.000 mužů. Pan farář je při všem osobně a mívá k mužům poutní kázání. A tajemství všech těch úspěchů? Samo sebou se rozumí je to v prvé řadě milost Boží, než nástrojem k získání tolika mužů s vnímavými srdci je vždy pohotová duchovní správa. Nemluví mnoho, nenaříká na zlé časy, ale chápe se hbitě činu a s opravdu příkladnou obětavostí přispěchá hned tam, kde to začíná hořet. Nespokojí se vylepšováním exercičních programů, jimž celkem většina lidí nerozumí, nýbrž na kazatelně, v katechesích, při osobních zájezdech do jednotlivých vesnic vyloží jasně a přesvědčivě význam a kouzelnou působivost duchovních cvičení uzavřených a staré Pavlovské slovo „fides ex auditu“ se i dnes osvědčuje jako pravdivé. Vivant sequentes!

Z D O M O V A

NÁVRH ZÁKONA O SVATCÍCH
Ve sněmovně byl rozdán vládní návrh zákona o úpravě svátkového práva. Podle této osnovy státně uznanými svátky jsou: Nový rok (1. leden), Sv.

Tří králů (6. leden), Nanebevstoupení Páně, Božího Těla, sv. apoštolů Petra a Pavla (29. červen), Nanebevzetí P. Marie (15. srpen), Neposkvrněného Početí Panny Marie (8. prosinec),

Hod Boží vánoční (25. prosinec) a druhý svátek vánoční.

Památné dny republiky jsou: 7. března (narození presidenta Osvoboditele), 1. květen (Svátek práce), 5. červenec (sv. Cyrila a Metoděje), 6. červenec (Mistra Jana Husi), 28. září (sv. Václava) a 28. říjen.

Pro státně uznané svátky a památné dny platí ustanovení o nedělích. Okresní národní výbory učiní podle místních poměrů opatření, směřující k důstojné zevní oslavě dne 28. října. Budou-li vyžadovat hospodářské zájmy státu, po dobu od účinnosti zákona, jejíž ukončení vláda stanoví nařízením, neplatí ustanovení o nedělích pro tyto uznané svátky a památné dny, případnou-li na všední den: Sv. Tří králů, Nanebevstoupení P., sv. apoštolů Petra a Pavla, Neposkvrněného početí Panny Marie, 7. března a 28. září. Církevní obřady, připadající na svátky a vyjmenované dny, pokud překročí rozsah obřadů, o všedních dnech, jest přeložiti na následující nebo předcházející neděli, kdy se jim dostane právní ochrany podle platných předpisů. Není-li to možno, je zaměstnancům umožniti, aby se mohli v těchto dnech zúčastniti církevních obřadů a oslav podle svého náboženského vyznání. Dovolí-

li to hospodářské zájmy státu, může vláda i před ukončením uvedené doby nařízením stanoviti, že pro některé svátky (památné dny) platí ustanovení o nedělích.

Pro podniky, jichž nerušený provoz je ve veřejném zájmu nutný, může věcně příslušné ministerstvo v dohodě s ministerstvy vnitra a sociální péče správnými opatřeními stanoviti výjimky a bližší úpravu může vyhraditi příslušným nižším úřadům nebo orgánům. (Lidová demokracie.)

TAKÉ NA SLOVENSKU NOVÉ VYDÁNÍ PÍSMÁ SV. Spolek svatého Vojtěcha právě vydal nový překlad Písma sv. Pořídili jej univ. prof. Štefan Zlatoš a prof. Ant. J. Šurjanský. Je to třetí slovenské vydání Písma sv. Prvé je Palkovičovo z roku 1829 v Ostřihouně, druhé je členské vydání spolku svatého Vojtěcha roku 1913, ve velkém formátě s barevnými obrazy. Tentokrát je vydáno ve dvojím formátě. Menší, kapesní formát, na japonském papíře, je určen pro knižní trh. Druhý, větší formát, na dobrém bílém papíře je členskou podílovou knihou, v nákladě 165.000. Spisovatel Jan Koza-Matejov provází toto vydání nadšeným úvodníkem v Katolických novinách.

Z E S V Ě T A

NOVÝ KOSTEL V PAŘÍŽI. V Paříži byl slavnostně posvěcen nový kostel, který zbudoval známý kněz, spisovatel Pierre l' Ermite. Jest zasvěcen svaté Otilii, patronce Alsaska. Základní kámen byl položen dne 23. března roku 1935 kardinálem Verdiérem. Msgre Loutil-Pierre l' Ermite dokončil nyní toto své dílo. Posvěcení se zúčastnili Alsasané ve svých národních krojích. Svatá Otilie jest patronkou slepých, což symbolisuje stavba kostela, jehož věž jest nejvyšší v celé Paříži. Měří 72 m a upoutá již z dálky. Barevná tři okna zobrazují život svaté Otilie a světce, kteří přinesli světlo víry do Francie. Na oknech se pracovalo dva roky.

L. C. 19. 11.

ORTHODOXNÍ CÍRKEV V RUMUNSKU. Po podřízení se bulharské orthodoxní církve pod pravomoc moskevského patriarchy, jedná se o

stejný krok orthodoxní církve v Rumunsku. Jednání jsou v proudu. Rumunská církev má na 12 milionů členů.

L. C. 20. 11.

POSELSTVÍ HOLANDSKÝCH SKAUTŮ. Holandští katolíci krásně dokázali svoji oddanost ke Kristovu zástupci na zemi. Po svém prvním sjezdu v osvobozeném Holandsku poslali mu latinsky psané poselství, které bylo nesené pěšky z Holandska Belgií, Lucemburskem, Francií, Švýcarskem, Itálií a svatému Otci bylo předáno římskými skauty. Celou cestu je nesli skauti. Svatý Otec měl krátkou promluvu a požehnal holandským skautům a všem těm, kteří jako antičtí běžci donesli tuto pochodeň. L. C. 22. 11.

SMRT MSGRA SAUDREAU. V Anger v klášteře Dobrého Pastýře zemřel Msgre Augustin Saudreau, který tam byl od roku 1895 spirituálem. Měl veliký vliv na duchovní život, byl

vynikajícím odborníkem v mystice. Zastával názor, že mystický život jest normálním pokračováním theologických ctností, že mystické dary jsou ovocem božského života, zasetého do všech duší při křtu. L. C. 26. 11.

SALESIANI V OSWIEČIMI. Otcové Salesiáni se vrátili do svého domu v Oswiečimi a obnovili ústav pro výchovu hochů. Získali místo, kde byl koncentrační tábor, v němž zahynulo mnoho tisíc lidí i 12 ze salesiánské Kongregace, a hodlají zde postavit novou školu pro hochy, jako živý pomník tolika umučených.

TOVARYŠSTVO JEŽÍŠOVO. Téměř jedna čtvrtina všech členů T. J. - 6.282 z celkového počtu 28.420 náleží k severoamerické provincii. Španělská oblast je po ztrátách občanské války na druhém místě s 4.973 členy. Následují: Velká Britannie, Belgie, Kanada s 4.566, Německo, Holandsko s 3.154, Francie 3.100, Itálie 2.353, latinská Amerika 2.540, slovanské země 1.356. Tovaryšstvo Ježíšovo je největší řád v Církvi. Čítá 43 provincie.

KANONISACE. Ve Vatikáně byly za přítomnosti papeže čteny dva dekrety Kongregace ritu. První tak zv. „De tuto“ povoluje kanonisaci blahoslavené Kateřiny Laboure, z řádu Milosrdných sester pařížské diecése, zemřelé roku 1876, blahorečené roku 1933. Druhý dekret uznává zázraky předložené ke kanonisaci blahoslaveného Giuseppe Cafasso z Turinu. Oba blahoslovení budou během příštího roku prohlášeni za svaté ve Sv. Petru. Dále se budou znovu konat slavnosti blahorečení po velikonocích. V pondělí dne 7. dubna bude blahorečena ctihodná Alice Lecl. N. O.

KATOLICTVÍ VE ŠVÝCARSKU. Švýcarsko má z celkového počtu 4.265.545 obyvatel 1.754.161 katolíků, 2.457.044 protestantů a 19.430 židů. V luzernském kantonu je nejvyšší procento katolíků dosahující v některých obcích až 90 procent obyvatelstva. Ve městech Curychu, Basileji, Ženevě, Luzernu a St. Gallu jsou katolíci nejpočetnější. N. O.

PRVNÍ KOPTICKÝ BISKUP V KAHIRE. Msgre Pierre Dib, první koptický biskup pro Egypt a Sudan, přijel do Kahiry, aby se ujal funkce ve své diecési. Msgre Dib byl před

tím 27 let profesorem kanonického práva na universitě ve Štrasburku.

Kahira.

ZTRÁTY CÍRKVE ZA VÁLKY V ČINĚ. Nankinský arcibiskup Msgre Yu Pin prohlásil, že ztráty způsobené válkou Církvi v Číně nemohly být ve všech odvětvích ještě zhodnoceny. Několik stovek kostelů, škol, sirotčinců, nemocnic bylo zničeno nebo poškozeno. Prelát zdůraznil, jak těžké je hmotné postavení katolických misí v Číně. Mluvě o vnitřní politice, vyvrátil Msgre Yu Pin zprávy, podle kterých by měla být v Číně zřízena katolická politická strana. N. O.

OPAT PROKOP NEUŽIL ZEMŘEL. Ze Spojených států severoamerických došla smutná zpráva, že v českém benediktinském učilišti a klášteře v Lisle, nedaleko Chicaga, zemřel jeden z významných českých pionýrů, buditeľský a vlastenecký kněz, zakladatel českého katolického školství v USA, 85letý opat klášteře P. Prokop Neužil, OSB. Opat Neužil byl duší odboje v první i druhé světové válce v řadách česko-amerických katolíků a spolu s Msgrem O. Zlámalem měl největší zásluhu o morální i finanční podporu všech akcí, které na půdě USA vyvolal v činnost prezident republiky Dr. E. Beneš. Když v roce 1942 prezident republiky poctil katolické vysoké učiliště v Lisle svou návštěvou, byl to opat Neužil, který v čele celé výpravy jel z Chicaga na otevřeném jeepu, a srdečně všemi zdravěn, dával svou osobností, která se plně postavila za naše nové osvobození, všem příklad, jak je třeba chápat práci pro Církev a stát. V opatu Neužilovi odchází podle dopisu Msgra Dra Zlámalu jeden z nejstatečnějších představitelů slavného období těsných styků krajanů s Československem. Vychoval v benediktinském klášteře řadu kněží, kteří dnes roztroušeni po katolických osadách USA, jsou dobrými zastánci naší národní a křesťanské tradice a udržují svými českými kázáními a kostelními písněmi národní uvědomění v těch, kteří jeli za oceán proslavovat naše jméno. Velkou láskou opata Neužila byly vždycky české děti. Na ty myslel také po této válce a v jejich prospěch uvedl v život sbírku. A ve dnech, kdy do Československa do-

šly první transporty kraviček, na které opat Neužil sbíral odchází zasloužilý kmet na věčnost. Také kněží, v Broumově působící, jsou jedním z posledních činů, kterým náš milující opat prokázal službu nově osvobozenému státu. A. Jk.

Nástupcem zemřelého opata P. Neužila byl zvolen Ambrož Ondrák OSB., 53letý zasloužilý kněz řádu českých benediktinů v USA. Je českého původu, narozený již v Chicagu, a vystudoval v české koleji pod vedením zesnulého opata. Působil jako duchovní na několika českých osadách, asi čtyři roky jako profesor na katolické koleji v Lisle a jeho zvláštní láskou je práce pro podchycení katolické mládeže. Má v této funkci výchovatele mládeže řadu zkušeností. Je nejvýše skromným a zbožným mužem. Byl vysvěcen na kněze spolu s broumovským převorem P. J. Cherfem OSB, dne 8. prosince 1918 tehdejším kardinálem chicagským Mun-

denleinem. Jak zprávy z Chicaga došlé konstatují, bude nový opat důstojným nástupcem zasloužilého P. Neužila. (Našinec.)

RADIO VATICANO. Zprávy v cizích řečích. Vysílání odpolední na krátkých vlnách 19,87 m a 31,06 m. Španělsky 15.15 hodin. Francouzsky 15.30 hod. Německy 15.45 hod. Anglicky 16 hod. Zprávy a úvahy. Večerní vysílání na krátkých vlnách 48, 47 m a 50,26 m. Anglicky 19 hodin. (Výjimka: vlna 31,06 m!) Francouzsky 20 hod. Německy 20.45 hod. Španělsky 21 hod. Italsky: Zprávy ve 14 hod. denně. Zprávy a komentáře ve 20.30 hod. (kromě pondělí a soboty.) Tato vysílání na krátkých vlnách 48, 47 m; 50,26 m a na střední vlně 222 m. Všechny časové údaje značí normální středoevropský čas. Ne tedy náš čas letní nebo zimní! —ka. Podle L' Osservatore Romano d. Domenica 17. 11. 1946.

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

JAK JSEM SE DOSTAL DO BOHOSLOVÍ. Bylo to několik náboženských knížek a časopisů (počínaje „Dětskou nedělí“ a „Rajskou zahrádkou“), které se mi dostaly do rukou ve chvílích chlapeckého snění. V nich mladé srdce nalézalo mnohé odpovědi, povzbuzení a nakonec všechen zájem, zálibu a radost. Tak jsem se pomalu učil chápat smysl bolesti, cenu mravnosti a celé životní poslání. Od té chvíle mne zaujal Spasitel a všechny Boží pravdy stále víc a více. Když jsem pak jednou ve škole slyšel o době Velkomoravské a věrozvěstech Cyrilu a Metoději, kteří prošli též náš kraj, uvažoval jsem, a tu začíná rozhodnutí k následování a k uskutečnění všeho, co mne táhlo vzhůru. Ani pět let v Německu mne neodradilo, ba ještě více posílilo pracovat dle všech možností a obětovat celé srdce.

Ano, je to nesporné, že četba jako sedmá velmoc dává často rozhodující směr životu. A nejvíce působí na mladé. Proto ji velice zdůrazňuji. Je třeba se s veškerou pilí neúnavně věnovat knihám a časopisům pro nejmenší

a mládež dospívající. Tuto naléhavost také zvyšuje skutečnost, že taková četba může proniknout a působit všude, vychovávat, vést a pomáhat i tam, kam se nedostane ani nejsvědomitější a nejnaděšenější kněz. A pak ještě něco. Když už zaplane studentské srdce a jde do semináře a začíná svou intenzivní duchovní práci, je třeba, aby mu s láskou pomáhali známí kněží. On je pozoruje, chce poznat jak jsou šťastni, co je síla a co je třeba činit a právem od nich očekává porozumění a upevnění povolání.

Denně a denně zde v semináři slyším od spolubratrů, co potřebuje duše síly. Pomáháme si navzájem, čerpáme jak můžeme ze svatostánku, ale budeme vděčni i vám za pomoc, budete-li za nás denně věnovat modlitbu a vzpomínku při mši svaté.

„Začátečník z pohraničí.“

KNEŽSKÝ DOROST. K článku „Proč je nás málo“ v čísle 47 DP připouji jen malou poznámku jako vážnou připomínku.

Listují-li v análech semináře, nemohu se ubránit dojmu, že starší ge-

nerace se lépe starala o kněžský do-
rost. Z kněžských darů a odkazů tře-
tina až čtvrtina našich studentů vystu-
dovala buď zdarma nebo se značnou
podporou. Tak tomu bylo do první svě-
tové války, a tehdy bylo kněží do-
statek. A dnes? Souhrn darů za celý
rok nestačí ani na úhradu výloh pro
jednoho studenta. Stipendia se neudí-
lejí, neboť stát nevypláci dosud úro-
ků. Nelze proto zatím přijímat hochy,
kteří se dožadují slev, neboť měsíční
vydání je dosud větší než příjem. Je
třeba se jen trochu vžít do situace
správců seminářů. Je přece známo, že
Němci semináře buď zavřeli nebo
obsadili. A po jejich odchodu zůstaly
tyto domy pusté a prázdné. Škody,
způsobené okupací, jsou veliké, jen
v Kroměříži při strážlivém odhadu
přesahují milion. Na vnitřním zaří-
zení zbyly jen trosky a opravy těch-
to pohltily již částky statisícové. Mlu-
ví se dnes o školské dvouletce. Kde
vzít peníze, aby naše semináře byly
zase hmotně dobře vybaveny a mo-
hly pak opět zdravě a úspěšně kon-
kurovat se státními ústavami? Musím
zde zdůraznit vzácné pochopení nej-
důstojnějšího pana arcibiskupa, který
vedle osobního nákladu přispívá na
seminář jak jen může. Ale dnes to
nestačí. Ústav potřebuje peněz na
nejnutnější opravy, ale je třeba také
finančně pomoci nejchudším studen-
tům, a to rychle a hned. Ukažme, že
dovedeme být stejně obětaví a velko-
myslní jako naši předchůdci, a pak
dá Bůh, že se naše prořídle řady za-
se vyplní. Seidler.

**GRAMATICKÉ CHYBY V MOD-
LITBÁCH.** Jsou. Na příklad jedna
modlitba k sv. Josefovi začíná takto:
Pomni, nejčistší Snoubenče P. Marie a
sladký můj ochránče..." Jde o slovo
ochránče. Je to 5. pád. Má být ochrán-
če nebo ochránce? Slova, která končí
na -ec, mají v 5. pádě koncovku -če:
otec - otče! chlapec - chlapče! švec -
ševče! snoubenec proto je docela
správně: snoubenče! Slova končící na
-ce, mají v pátém pádě zase -ce: bo-
rovice - borovice! strážce - strážce!
Soudce - Soudce! (neříká se přece
soudec), ochránce - má být tedy bez
háčku: ochránče! V litanii loretánské
je invocace: útočiště naše! Jeden kněz
vytrvale říká: útočiště naše. Svůj ná-
zor vysvětluje takto: my na Pannu

Marii nečiníme útok, my se k ní ú-
tíkáme, je útočiště naše, ne útočiště.
Na to lze odpovědět krátce, že nemá
právo český jazyk opravovat. Říká se
oje u vozu, očkoli je vojevoda, vo-
jevůdce, vojsko, voj, a všechno vy-
chází ze slova voditi. Ale ustálilo se:
oje u vozu a jednotlivec se musí pod-
říditi. Říká se všeobecně útočiště ve
smyslu ochranné místo a jednotlivec
to musí uznat. - Jedna krátká mod-
litba se přeložila takto: „Naše Paní
Lurdská, pros za nás!" Je to otrocký
překlad francouzského Notre Dame
de Lourdes. Český se říká: Panna
Maria Lurdská, Panna Maria Svato-
hostýnská a pod. Překlad má být
v duchu řeči, do níž se překlad děje.
- Ti, kteří sestavují modlitební kni-
hy, mají dbát jazykové správnosti. o.

**ÚCTA K NEJSVĚTĚJŠÍ SVA-
TOSTI OLTÁRNÍ.** Opět vyloupený
svatostánek. Jak bolestně se dotkne
každého věřícího srdce tato zpráva,
dnes až příliš častá. Je třeba smíru,
je třeba duší, které by nabídly samy
sebe na dosti učinění za tyto hrozné
zločiny, ale je také třeba více opa-
trnosti a věrnosti kněžské. Rád bych
upozornil na několik věcí, které se
zanedbávají ne tak ze zlé vůle, jako
spíše z jakési nepozornosti nebo kon-
servativního: „Tak to vždycky bylo."
Otvírám svatostánek ve farním koste-
le v pohraničí. Mše svatá jest jednou
za týden. Ve svatostánku veliká po-
zlacená monstrance a ciborium plné
sv. hostií. Svatostánek by se dal o-
tevřít pomocí jednoduchého dláta.
Třebas monstrance měla sama cenu
několika stovek, přece kdo vysvětlí
náhodnému pozorovateli, že si tím ne-
pomůže - a je opět o jednu velkou
svatokrádež více. A v jakém stavu jsou
sv. hostie v těch vlhkých kostelích, do
nichž se přichází jednou za týden ne-
bo ještě za delší čas. O tom nechci
psát. Avšak po několika zkušebnostech
za krátkou dobu nebudu také mlčet.

Je třeba používat jen nejčerstvěj-
ších hostií, dobře je chránit a starší
v každém případě konsumovat a ke
konsekraci odmítat. Jen tak se zabrá-
ní případům, aby se neobjevovali
mouční červi. Tuto věc není možno
ponechat starým, šetrným kostelní-
kům, kteří dovedou, jak jsem zjistil,
dávati i částky několik měsíců staré.
Jak i v těchto věcech může kněz

dokázati svou lásku a pozornost k Spasiteli! Na prvním místě svatostánek a skutečně důkladný dle vydaných předpisů pro naši dobu. Ve válce stál veliký, tresorový svatostánek, který bylo možno umístiti ve svatostánku barokovém dřevěném u Tresorie v Jinonicích 3.000 Kčs. Nedávno jsem obdržel menší, k barokovému svatostánku vhodně upravenou tresorovou vložku od fy J. Vávra, továrna pokladen, Náchod, v ceně 2.350 Kčs. Do takového tresoru, v němž jest Nejsvětější Svátost chována v ciboriu a pyxidě, doufám, že nikdo se nebude dobývat a svatokrádeží bude méně. Také lunuly (melchisedech) neměly by snad již nikde být dle starého způsobu neotvratelné, ježto vnitřní strana nebývá čistá a většinou se ani vyčistiti nedá. A přece úprava stojí dnes (u fy J. Neškudla a spol., Jablonné 86) pouze 255 Kčs i s novým pozlacením.

A proto začneme s úpravou a ozdobou kostela přímo u Božského Spasitele v Nejsvětější Svátosti. Jest to nejpřednější a nejdůležitější povinnost a možno k tomu použití peněz z dřívějších sbírek vázaných vkladů, protože jde o potřebné úpravy k bohoslužbě.

A pak organisovat všude sbory stálých adoratorů, kteří by ani jednoho dne nenechali svatostánek opuštěný a kostel celý týden uzavřený. Osm, deset zbožných duší se najde jistě v každé farnosti i pohraniční, kde je možno Nejsvětější uchovat. Když nikdo jiný, aspoň dítky a některá starší osoba, jež by měla tu chvíli dohled a zaručila zavření kostela a odevzdání klíčů. Nesmíme nikde dopustit, aby B. Spasitel byl jako opuštěný vězeň ve svatostánku. Ať je středem každé, i opuštěné farnosti. Št.

SRBSKÁ CÍRKEV PRAVOSLAVNÁ. Na rozdíl od pravoslavných církví v Bulharsku a Rumunsku nepodrobila se autokefální církev srbská moskevskému patriarchátu. Nalézá se v podobné situaci se strany vlády Titovy jako církev katolická v Jugoslávii. Kdežto však tato je vystavena výtkám, že je závislá na „cizině“, t. j. sv. Otci, jest ona podrobena šikanám, protože se nechce podrobit zahraniční hlavě. Z toho plyne, že hlav-

ním důvodem pronásledování církví je křesťanství, nikoli jiné předstírané důvody. Jak známo, dlí patriarcha srbské církve Gavrilu dosud ve vyhnanství v USA po svém pobytu v koncentračním táboře Dachau. Biskupové ze Skoplje a Bačky jsou uvězněni, mnoho pravoslavných kněží pracuje v kamenolomech v Ralji, církevní statky a budovy jsou zabráný. Bělehradský sv. synod pozvedl svůj hlas proti bezbožecké propagandě v Jugoslávii. Jugoslávské listy v čele s úřední Borbou a Politikou prohlásily: „Biskupský synod srbské pravoslavné církve se připojil k nepřátelům lidu nového státu jugoslávského.“ Záminka, jež proměnila dosavadní stav napětí v otevřené nepřátelství, je případ srbského kněze Vojslava Gačinoviče, usídleného ve Spojených státech a známého svou sympatií s komunismem. Biskup Denys, hlava amerických Srbů, jej postihl disciplinárním opatřením a Gačinovič se odvolal k bělehradskému synodu. Toto shromáždění, jež čítá dnes pouze 5 členů za předsednictví metropolity skopeljského Josefa, přes nátlak tisku a policie potvrdilo suspensi kněze Gačinoviče. Tím obhájilo svou nezávislost a posílilo postavení srbských biskupů, kteří uprchli do Spojených států. Samozřejmě si tím způsobilo i nepřízeň úředních kruhů. (Našinec.)

ELEKTRICKÉ ZVONÍCÍ STROJE. Nikdy se neobjevovalo tolik případů puknutí zvonů, jako v poslední době. Zvonící stroje jsou velmi žádaní, ale bohužel nemáme ještě takové, které by bez výhrady bylo možno všude použít. Tato věc je stále ještě na stupni vývoje a neslouží dobře a bez nebezpečí starým zvonům. Zásadně se na staré zvony nedoporučuje. Jenom řídkou výjimku připouští zvony zvláště těžkého žebra, kdy objektivní znalec zvonů může pořízení zvonících strojů vyzkoušené značky doporučit. Starý unavený kov těžko snáší změnu příslušenství a nový způsob úderu, jaký má zvonící stroj. Kdo zvonící stroje miní pořídit, učiní dobře, když použije předem zkušenosti Státního památkového úřadu nebo Chrámového družstva.

K svátkům vánočním

objednejte pro děti knížku

Následování Ježíška

Barevné obrázky, vázaná, 112 str. kus 75,- Kčs

Vydal Exerciční dům ve Frýdku

K svátkům vánočním nabízíme:

Vánoční pohlednice

D 25 Malý betlémek, kus 80 hal. (trojbarevné)

D—29 Svatá rodina, kus 80 hal. (trojbarevné)

v—54 Dudáček s textem: Nesem Vám noviny,
kus 50 hal. (jednobarevné)

v—55 Jesličky s pasáčkem, kus 50 hal. (jednobarevné)

Několik druhů visitek

(velikost 8 krát 12 cm), obrázek, žalm, blahopřání
(obálek nemáme), kus 30 h.

Rodinná pobožnost u jesliček zn.m-52, kus 40 h

Koledníček

kus 5— Kčs, při větších objednávkách kus 4— Kčs
doprovod varhan k němu 15— Kčs

Objednejte v Exercičním domě ve Frýdku

Tak končí rok katolík

Adorace na konci občanského roku, str. 32, cena 3,- Kčs

Tuto štramberskou příručku jsme vydali ve Frýdku. Objednejte hned v Exercičním domě ve Frýdku, telefon číslo 38

P. Dr. Ant. Cojazzi, Salesián :

Abeceda katolika

Obsah: Proč jsem katolíkem? - Poznání jsoucnosti Boží. -
Poznání vlastností Božích. - Zjevení Boží a jeho prameny -
Osobnost Ježíše Krista — Církev — Církev katolická —
Stran 126, tuhá barevná obálka, brož. 12 Kčs. váz. 15 Kčs
Objednávejte v Exercičním domě ve Frýdku

Jdu k Bohu

modlitební knížka pro děti
m—29 kus 3— Kčs

Objednejte co nejdříve v Exercič.
domě ve Frýdku

Snoubencům!

Vzhůru srdce

modlitební knížka
pro dospělé

m—64, kus 3— Kčs

K dostání v Exercič. domě, Frýdek

Inserty

v našem časopise

stojí:

Celá stránka Kčs 1.500.-

Půl stránky Kčs 800.-

Čtvrt stránky (32 řádek,
petit) Kčs 416.-

16 řádků, petit, Kčs 208.-

4 řádky, petit, Kčs 52.-

BROZURKY ŽIVOTEM, kus Kčs 3.

- č. 7. Očistec.
- č. 9. Nač se ještě modlit?
- č. 14. V bouřích mládí.
- č. 17. O manželství.
- č. 18. Manželé mezi sebou.
- č. 24. Více kněží.
- č. 30. Nač se zpovídati?
- č. 32. Jak se zpovídati?
- č. 33. Peklo.
- č. 40. Duch svatý.
- č. 62. Občanské sňatky.
- č. 73. Proč?
- č. 75. Svatý Josef.
- č. 85. Klenot křesťanských dívek.
- č. 87. Všecka krásná jsi, o Maria!
- č. 99. Hřích.
- č. 111. Sv. biřmování.
- č. 190. Jádro katol. náboženství.
- č. 239. Generální zpověď.
- č. 249. Maličkosti.
- č. 265. Nad propastí.
- č. 345. Matka bolestná.
- č. 365. Ty jsi Petr...
- č. 366. Děti ať rostou a sláí!
- č. 367. Co se vytýká katol. Církvi.

Odebírejte pravidelně pro lištu z každé
nově vyšlé brožurky. Napište, kolik si
přejete, na Exerciční dům ve Frýdku!